

1073 11
R. 128
5.
2.

SACROSANCTA CONCILIA AD REGIAM EDITIONEM EXACTA

QUÆ OLIM QUARTA PARTE PRODIIT AUCTIONE
Studio PHILIP. LABBEI, & GABR. COSSARTII,
Soc. JESU Presbyterorum;

Nunc verò integre insertis STEPHANI BALUZII, & JOANNIS HARDUINI additamentis, plurimis
præterea undecunque conquisitis monumentis, notis insuper ac observationibus,
firmiori fundamento Conciliorum epochas præcipue fulcientibus, longè
locupletior, & emendatior exhibetur,

CURANTE NICOLAO COLETI

Ecclesie S. Moysis Venetiarum Sacerdote Alumno.

TOMUS DUODECIMUS
Ab Anno MLV. ad annum MCLIII.

VENETIIS · M D C C X X X ·

Apud { Jo: BAPTISTAM ALBRIZZI HIERON. FIL. ET
SEBASTIANUM COLLETTI.
CUM VENETI SENATUS PRIVILEGIO.

SYLLABUS
EORUM QUÆ TOMO XII. CONCILIORUM
CONTINENTUR.

Quæ asterisco * notata sunt, non erant in prioribus aliis editionibus: quibus hæc nota † imprefa est, eorum incertus est annus: quæ vero indice & designantur, huic editioni accesserunt.

ANNO CHRISTI	VICTORIS PAPE II. VITA.	ANNO CHRISTI	* Beneventanum.	<i>ibid.</i>	
1012.	pag.	1	<i>Remensis conventus.</i>	55	
	* <i>Epistola rufinum de privilegio ecclies.</i>	1	* <i>Vercenfe concilium.</i>	57	
	<i>Epistola Cædula.</i>	1	* <i>Turonense concilium.</i>	57	
	Florentinum concilium.	3	* <i>Stephani cardinalis epistola ad I...</i>	61	
	Lugdunenfe.	<i>ibid.</i>	<i>episcopum Dolensem.</i>	61	
	* <i>Lexovienfe.</i>	5	* <i>Avenionense.</i>	<i>ibid.</i>	
	Turonense.	7	* <i>Jaccetanum.</i>	<i>ibid.</i>	
	† <i>Observatio P. Antoonii Pagi.</i>	8	* <i>Ejus Acta.</i>	61	
	* <i>Rotomagenfe.</i>	9	† <i>Observatio P. Pagi.</i>	66	
	1016.	Coloniense.	<i>ibid.</i>	* <i>Beneventanum.</i>	<i>ibid.</i>
* <i>Cabilonenfe.</i>	<i>ibid.</i>	* <i>Romanum.</i>	67		
Apud S. Egidium in provincia	<i>ibid.</i>	* <i>Cadomenfe.</i>	67		
Narbonensi.	11	VITA ALEXANDRI PAPE II.	69		
Landavensis synodus.	<i>ibid.</i>	<i>Constitutiones prefcriptæ Mediolanensibus.</i>			
Tololanum concilium.	13	75			
* <i>Quæstionia Berengarii viccomiti</i>	13	<i>Epistola epistola xxv.</i>	71. & seq.		
Narbon. adversus Guifredum ar-	16	* <i>Acta xx.</i>	91. & seq.		
chiep. Narbon.	16	* <i>Fragmenta epistolaram rufinum.</i>	109.		
† <i>Charta, qua concilium Tololanum.</i>	16	& seq.			
Monasterio Clarianensi Moyfacen-	20	Bafilicenfè conciliabulum.	113		
te asserit.	20	* <i>Romanum concilium.</i>	<i>ibid.</i>		
Compostellanum.	21	* <i>Beneventanum.</i>	115		
† <i>Hujus concilii Acta.</i>	<i>ibid.</i>	* <i>Obvencenfè concilium.</i>	117		
* <i>Romanum.</i>	23	* <i>In Aragonia apud S. Joannem</i>	133		
STEPHANI PAPE IX. VITA.	<i>ibid.</i>	Rupenfem.	133		
<i>Epistola epistola ad Geruifium Rem. ar-</i>	25	Romanum I.	137		
chiep.	25	* <i>Cabilonenfe.</i>	139		
* <i>Acta ad Pandulfum Alerfanum.</i>	25	* <i>Rotomagenfe.</i>	141		
* <i>Novarienfè synodus.</i>	27	* <i>Moyfacenfe conventus.</i>	<i>ibid.</i>		
1018.	VITA NICOLAI PAPE II. <i>ibid.</i>	<i>Manuanum concilium.</i>	143		
<i>Epistola epistola vi.</i>	18. & seq.	† <i>Observatio P. Pagi.</i>	144		
* <i>Acta xvi.</i>	32. & seq.	Narbonenfè.	145		
* <i>Geruifii Romanum archiepiscopi ad</i>	<i>eamdem epistola.</i>	† <i>Additio ad Barcinonenfe concilium.</i>	<i>ibid.</i>		
eamdem epistola.	33	† <i>Observatio P. Pagi.</i>	146		
† <i>Nicolai II. P. Decreta.</i>	35	Romanum II.	147		
* <i>Hilonenfe conventus.</i>	37	Romanum III.	149		
† <i>Ejus Acta.</i>	<i>ibid.</i>	* <i>Eduenfe.</i>	<i>ibid.</i>		
* <i>Bacinonenfis Conventus.</i>	38	* <i>Helenenfe.</i>	151		
† <i>Ejus Acta.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Agellinasterienfis conventus.</i>	153		
1019.	Sutrinum concilium.	43	† <i>Compendiaris.</i>	153	
Romanum.	<i>ibid.</i>	1. <i>Canonæ xxiij.</i>	1065.	† <i>Melphenis, & Salernitana</i>	165
1. <i>Canonæ xxiij.</i>	<i>ibid.</i>	2. <i>Decretum contra simoniacos.</i>	1065.	* <i>Aulcrufe concilium.</i>	<i>ibid.</i>
2. <i>Decretum contra simoniacos.</i>	45	3. <i>Berengarii abjuratio.</i>	1068.	* <i>Tololanum.</i>	169
† <i>q. Epistola tres ad idem spectan-</i>	46	5. <i>Constitutio de electione Romani</i>	1068.	* <i>Burdigalenfe.</i>	169
tes.	47	pontificis.	1068.	* <i>Hispanica concilia varia.</i>	171
6. <i>Subscriptions.</i>	49	6. <i>Subscriptions.</i>	1068.	† <i>Gerundenfe.</i>	173
Amalphitanum.	51	† <i>Observatio P. Pagi.</i>	1068.	† <i>Aulonense.</i>	175
† <i>Observatio P. Pagi.</i>	53	<i>Concil. gener. Tom. XII.</i>	1068.		3
Concil. gener. Tom. XII.	54				Mo-

ANNO 1811-1812	Moguntinum I. concilium . . . 177
1809.	Epistola Sigefridi Mogunt. arch. ad Alex. II. . . 179
1876.	Apud Ananum II. . . 181
	Vintoniense: . . . <i>ibid.</i>
	Ep. Romanum. . . 183
	VVindeshorensis. . . <i>ibid.</i>
	Londonicnsis. . . <i>ibid.</i>
	Incerti loci in Normannia. . . 185
	Podradanum. . . <i>ibid.</i>
1871.	Moguntinum II. . . <i>ibid.</i>
	Sigefridi Moguntini archiep. ad Alex. II. . . 188
	Acta concilii Moguntini. . . 189
1874.	Anglicanum . . . 193
	Lanfranci epistola ad Alexandr. II. 196
	Lanfranci arch. Cantuariensis epistola canonica xlii. . . 199. & seq.
	Rotomagensis concilium. . . 207
	Ep. Nora F. Godin. . . 214
	Cabillonensis. . . 211
1875.	Erphordicnsis concilium. . . 213
	Sigefridi Moguntini archiep. ad Helibrandum Ru E. archidionacum. . . 216
	Epistola ad Alexandrum II. . . 219
	Romanum. . . 229
	VITA GREGORII PAPAE VII. 229
	Regis epistolarum Gregorii VII. lib. II. 234 & seq.
	Appendix prima ad epistolam. . . 236
	Appendix altera. . . 291
	Intermixta sunt epistolis.
	Confutatio fella inter Gregorium VII. et Landulfum Beneventanum principem. . . 249
	Justinianum Adalardi Gregorii VII. fidei a Ricardi Principis Capia. . . 251
	Henrici regis Romanorum epistola ad Gregorium VII. . . 259
	Dilectus papa. . . 249
	Justinianum Henrici regis Testamento. . . 259
	Infermentum 1. 2. 3. Henrici Gallici Regis caltrum. 259
	Henrici Gallici Regis epistola ad Gregorium VII. . . 259
	Infermentum duplex Regium comitis Trivulcie. . . 259
	Cabillonense concilium. . . 257
	Epistola ad tempora Alexandri, ad pro-
	hib. in Novemburgum. . . 259
	Rotomagensis. . . 259
	Idem ex Anonymo scriptore An-
	dotini. . . <i>ibid.</i>
1876.	Rotomagensis. . . 243
	Capitula octo ipsius concilii. . . 246
	VVirononense concilium. . . <i>ibid.</i>
	Romanum I. . . 247
	1. Apologeticus inter theologos. . . 249
	2. Capitula xvii. . . 249
	Apud S. Genesium. . . 250
	Anglicanum concilium. . . <i>ibid.</i>
	Rotomagensis synodus. . . <i>ibid.</i>
1877.	Romanum II. concilium. . . 281
	Moguntinum. . . <i>ibid.</i>
	Beneventanum. . . 283
	Apud S. Maxentium. . . 285

ANNO 1811-1812	Santonense. . . <i>ibid.</i>
1878.	Beroligense. . . <i>ibid.</i>
	Pictavense. . . <i>ibid.</i>
	Observatio P. Pagi. . . <i>ibid.</i>
	Anglicanum generale sub Lanfranco. . . <i>ibid.</i>
	Londonicnsis. . . 287
	Alia duo exemplaria ejusdem concilii. . . 287
1876.	VVintoniense. . . 289
	VVirononense, five idem, five alterum. . . 295
	Incerti concilii capitula. . . 294
	Justinianum Roberti filii Carotenensis episcopi. . . 295
	VVortanenfe concilium. . . 297
	Triburicnsis concilium. . . 297
	Romanum III. . . <i>ibid.</i>
	Papicnsis concilium. . . 301
	Ananum concilium. . . 301
1877.	Claramontanum. . . 303
1878.	Divionense. . . <i>ibid.</i>
	Augufinodunense. . . <i>ibid.</i>
	1. Masale Remensis archiepiscopi ad Gregorium VII. papam epistola. . . 303
	2. Hugonis Dieonis episcopi epistola ad Gregorium VII. . . 308
1877.	Bifuldunense. . . 309
	VVelfhamstercnsis. . . 312
1875.	Londonicnsis. . . 310
	Pictavense. . . 309
	Suffonense. . . 313
	Romanum IV. . . <i>ibid.</i>
	Burdigalense. . . 317
	Rotomagensis synodus. . . <i>ibid.</i>
	Romanum V. . . 319
	1. Additiones ad Romanum concilium. . . 319
	2. Epistola Henrici imperatoris ad papam. . . 319
	3. Observatio P. Pagi. . . 319
	4. Gerundense. . . 327
1879.	Romanum VI. . . 329
	1. Justinianum Berengarii. . . 329
	2. Sacramentum ab episcopo Henricoregis. . . 329
	3. Justinianum militum Rodulphi regis. . . 329
	4. Epistola Rodulphi. . . 329
	5. Sacramentum archiepiscopi Aquenseis. . . 329
	6. Sacramentum Regiensis episcopi. . . 329
	7. Romanum aliud. . . 329
	Britannicum, h. Armoricum. . . 329
	Burdigalense. . . <i>ibid.</i>
	Documenta in hac synodo edita. . . 329
1876.	Romanum VII. . . 325
	1. Rodulphi regis Romanorum, & principum imperii, proposito contra Henricum IV. imp. . . 329
	2. VVirtzeburgense concilium. . . 329
	Moguntinum convensus. . . 329
	Epistola G. . . archiepiscopi Salo-
	burgensis, ad Firmianum Metensem episcopum. . . 329
	Britannicnsis concilium. . . 329

ANNO 1811-1812	Lugdunense concilium. . . 645
1876.	1. Additio ad hoc concilium. . . 645
	2. Avinionense. . . 647
	3. Aditio ad concilium. . . <i>ibid.</i>
	4. Senonense. . . <i>ibid.</i>
	5. Julobonense. . . <i>ibid.</i>
	6. Synodus decretorum de terra dei. . . 652
	7. Julobonensis concilii editio altera. . . 653
	8. Epistola Pasterii episcopi Cabillonensis. . . 653
	9. Lingonense concilium. . . 663
	10. Santonense. . . 663
	11. Hujus concilii sententia pro Monachis Floriacensibus. . . 665
	Meldense. . . 665
	1. Additio ad Meldense. . . 665
	2. Burgense. . . 665
1875.	Romanum VIII. . . 667
	1. Idem ex Balazis. . . 667
	2. Evoldunense. . . 669
	3. Excerptus ex Nicolai Cameracini thesauris. . . 669
	4. Diploma Richardi Bituricensis archiepiscopi. . . 670
	5. Urbani II. epistola. . . 670
	6. Excerptus ex Irenaei Carnot. epistola. . . 671
1875.	1. Convensus apud Ostellum. . . 671
	2. Carofense concilium. . . 673
	3. Meldense. . . <i>ibid.</i>
	4. Eius Acta quaedam. . . 673
	5. Ludunense. . . 675
1875.	Romanum IX. . . 677
	1. Santonense. . . 677
1874.	Romanum X. . . 677
	1. Charta regis Anglorum Poitellae primae. . . 677
	2. Anglicana quinque. . . 677
	3. Berthaezurgis convensus. . . 679
1875.	1. Quintilincburgense. . . 681
	2. Canonis vii. . . 681
	3. Compendiosa. . . 681
	4. Moasterii S. Conelii privilegium. . . 681
	5. Roticonis Ambianensis episcopi dominatio ecclesiae SS. Acti & Abceoli. . . 681
	Moguntinum concilium. . . 685
1875.	1. Toleranum concilium. . . 687
	2. Ravennense concilium. . . 689
	3. Balneolensis convensus. . . 689
	4. Appendix altera epistolarum Gregorii Papae VI. . . 691
	5. Epistola episcopi VIII. . . 690
	VICTORIS PAPAE III. VITA. 703
	1. Additio ad vitam Victoris. . . <i>ibid.</i>
1875.	1. Capuanum concilium. . . 707
	2. Beneventanum. . . 709
1875.	URBANI PAPAE II. VITA. 711

ANNO 1811-1812	Epistola episcopi xxi. . . 711 & seq.
	Intermixta sunt epistolis.
	Oratio episcopi papae ad hunc episcopum. . . 711
	4. In consuetum. . . 711
	5. Trivigianum Regis Aulicis, monasterio Cas-
	trata. . . 711
	6. Appendix epistolarum xlii. Urbani
	papa II. . . 711 & seq.
	Intermixta sunt epistolis.
	Hugonis Lugdunensis archiepiscopi epistola ad Robertum senitum Flander-
	rum. . . 711
	Fragmenta epistolarum Adalardi D. Beldu-
	diani IV. & Alexandri III. de pri-
	maru Tolosan. . . 711
	1. Rancaldi Remensis archiep. ad Lam-
	bertanum eisdem adnotat. epist. epistola. . . 711
	2. Arethastropum ad Raimundum. . . <i>ibid.</i>
	3. Rancaldi ad Urbanum papam. . . 711
	4. Arethastropum ad Urbanum. . . 711
	5. Lamberti ad Raimundum. . . 711
	6. Epistola ad clericum Remensis ecclesiae. . . 711
	7. Rancaldi ad Robertum Flandriae comitem. . . 711
	8. Epistola ad Lambertum. . . 711
	9. Lambertus, quomdammodum captae filii Lambertus in litteris. . . 711
	10. Qua fide alia in sui consuetudine Roma. . . 711
	11. Urbani P. II. alia Epistola V. . . 711
	12. Puffense concilium. . . 711
	13. Turrianum. . . <i>ibid.</i>
	14. Romanum I. concilium. . . 711
1875.	1. Santonense. . . 711
	2. Trojanum. . . 711
	3. Melphitanum. . . 711
	4. Canonis xvi. . . 711
	5. Additio ad idem concilium. . . 711
	6. Epistola Joannis S. R. E. diocesis & cancellarii, ad abbatem Monasterii. . . 711
	7. Bucerfensis convensus. . . 711
	8. Narbonense. . . 711
1876.	1. Tolosanum. . . 711
	2. Additio ad epistolam Manrotam, facta ecclesiae Christianorum, & de commutatione officii Tolosani. . . 711
1875.	1. Legionense. . . 711
	2. Observatio P. Pagi. . . 711
	3. Beneventanum. . . 711
	4. Sententia pro ecclia Monopolitana. . . 711
	5. Rotomagensis. . . 711
1875.	1. Suffonense. . . 711
	2. S. Anselmi epistola xii. libri II. <i>ibid.</i>
	3. Epistola libri de Injuracione capta primam. . . 711
	4. Irenaei Carnotensis epist. vii. 800
	5. Rancaldi Abbatii epistola. . . 711
	6. Remense. . . 201
	7. Urbani papa II. epistola ad Robertum Flandriae comitem. . . <i>ibid.</i>
	8. Cle-

1092.	* Ceteri Flaudensis epistola ad Romanum archiepiscopum.
1093.	* Casus Atrebatensis Ecclesie quomodo in hoc concilio agitur.
	* Stempfen.
	* Observatio P. Pagi.
	* Parisiense.
1099.	Froissart II.
	* Coronata Anglicana.
1094.	* Rochinghamense concilium.
	* Conflantense.
	* Remense.
	* Brivatense.
	* Angulodunense, sive Eboracense.
7	* Duple collationem.
1095.	Placentinum concilium.
	* Eisdem synodi acta, & capitula.
	* Irenis Carnotensis epistola ad Urbannum papam.
	* Privilegium Monasterii S. Agidii.
	Claramontanum.
	* Canones 1212.
	* Sententia adversus Dolefencem Episcopum.
	1. Synodus concio Urbani papae II.
	2. * Sermo alter eisdem in concilio.
	838.
	Appendix prima, cui insunt quae sequuntur.
	1. Decretum Urbani II. & synodi Claramontanae, & primata Lugdunensis.
	2. Differentio Petri de Marca, de primatu Lugdunensi.
	3. Epistola noae ad canones 1. 1. v. 1. & x. v. 1. 1. hujus concilii.
	896. & seq.
	Appendix altera, cui insunt quae sequuntur.
	1. * Notitia concilii Claramontani, continentem canones 1.
	2. * Epistola concilii quoniam brevis.
	3. * Canones ex ead. in superioribus collectis non sunt.
	4. * Epistola Constantii ad archiepiscopum, & aliarum reconspicienda.
	5. * Varii ad concilium Claramontanum inventa.
	* Acta approbatae, inter Magalon. Episc. & Abbatem Apianen.
	911.
	* Acta concilii inter abbatem Clarniacep. & Caes. Dec.
	* Decretum pro Pace.
	Anglicanum concilium.
	* Lemovicense.
	* Rocomagense.
	Turonense.
	* Additio ex chronica Turonensi &

1096.	Malescoense.
	* Urbani papae II. sententia pro canonicis S. Martini contra monachos Comeriacenses.
	* Irenis epistola clava.
	* Santonense.
	* Supra concilii fragmentum.
	* Nemaufense.
	1. * Canones xv.
	2. * Raimundi comitis Tolosani donatio terre sancti Agidii, Odiloni abbati Cluniacensi.
	3. * Urbani papae II. altera donatio hujus conscriptio Avenione facta.
	* Concordia inter Tarracon. Archiep. & Monachos Rivipul.
1097.	* Atrebatensis duplex synodus.
	Barense.
	* Observatio P. Pagi.
	* Hibernicum.
	* Gerundense.
	Romanum II.
	* Observatio P. Pagi.
	* Burdegalense concilium.
	* Romanum conciliabulum.
	* Atrebatensis synodus.
	Romanum III.
	1. * Canones 1211.
	2. * Additio.
	* Additio ex Balazio.
	* Automarense.
	1. * Praetio.
	2. * Canones xv.
	Hierofolymitanum.
	PASCHALIS PAPE II. VITA.
	Epistola Ledastum adversus Paschalem.
	* Sancti Anselmi ad Paschalem II. litterae duae.
	1059. 1050.
	* Ostraviensis synodus ad Paschalem II.
	* Epistola Cantuariensis epistola ad Paschalem II.
	* Appendix ad Epistolam Paschalis P. II.
	* Fragmenta litterarum Paschalis pape II.
	* Giffoniensis conventus.
	* Stempfen concilium.
	1. Synodus.
	* Constantinopolitanum Gr. Lat.
	1067.
	* Valentinum.
	Picardense I.
	1. * Acta concilii et varia.
	2. * Canones xv.
	* Animum.
	* Villaherrensium conventus.
	* Ejus Acta.

929	1098.	* Gerundense concilium.
		* Mediolanense conciliabulum.
		ibid.
		* Atrebatensis synodus.
		* Lateranense concilium.
		Londinense I.
		* Canones xv.
		S. Anselmi ad Willielmum archidiaconum epistolam.
		* Epistola ad Henricum regem Angli.
		* Epistola ad Franciscum episcopum.
		* Epistola ad Stephanum diaconum.
		* Epistola ad Stephanum diaconum.
		* Epistola S. Anselmi epistola tres canonica.
		* Romanum concilium.
		* Massiliense.
		Trecense.
		1. * Privilegium ecclesiae sancti Petri Trecenti.
		2. * Privilegium Mollisimense.
		* Romanum.
		* Lateranense.
		* Observatio P. Pagi.
		* Balgacienense.
		* Fulfleense.
		* Parisiense.
		1. * Philippus Francorum regis epistola ad Lambertum Atrebatensem episc.
		2. * Epistola Lamberti litterae ad Paschalem papam.
		* Observatio P. Pagi.
		Florentinum.
		Quintimburgense, seu Northuncense.
		* Additio ex chronico Hildebhelmi.
		1222.
		Abbatibus conventus.
		* Picardense concilium II.
		* Judicium pro ecclesia Chanaanica.
		* Ecolinhense.
		Referendum patris 22. Dec. M. LXXXI.
		ibid.
		* Lexovicense.
		* Gualthicense: ex Cencio canonicario.
		* Fragmentum hujus concilii.
		Epistola descriptio, Bilio auctore.
		1229.
		Hierofolymitanum I.
		* Florianensis conventus.
		Trecense concilium III.
		* Additio ad hoc concilium.
		* Altera additio ex Crantio.
		Londinense II.
		Londinense III.
		Beneventanum I.
		* Rotomagensis.
		* Synodus apud Capi Castellani.
		* Londinense IV.

930	1099.	* S. Anselmi epistola tres.
		Picardense.
		Male hinc anno attributum, vide anno M. C. X.
		* Laudunense.
		1. * Decretum quo ecclesia S. Petri vindicatur Theonobitico.
		2. * Decretum, quo capella S. Stephani monachi Majoris Moasterii adjudicatur.
		Remense.
		* Additio.
		* Observatio P. Pagi.
		* Lateranense.
		* Claramontanum.
		* Tolosanum.
		* Floriacense.
		* Senonensis episcoporum conventus.
		1255.
		* Carrionense concilium.
		* Capuanum.
		* Constantinopolitana duo.
		Hierofolymitanum II.
		* Vertulense.
		Lateranense III.
		1. Joannis Tolosani episcopi, ad Richardum Albanensem epistolam.
		2. Epistola Paschalis papae ad Henricum Imp.
		* Adonatio P. Pagi.
		* Aquisense.
		Vicennense in Germania.
		1. Synodus ad Paschalem papam: 1284.
		2. * Rescriptum Paschalis.
		Ananur.
		1. * Epistola episcoporum provinciae Senon. ad Joannem archiepisc. Lugdunensem.
		2. * Joannis Lugdunensis archiepiscopi epistola, qua superius respondit.
		1290.
		Stempfen.
		Male hoc anno collatum, tribuendum anno M. C.
		Beneventanum II.
		* Hierofolymitanum II.
		* Picardense II.
		Apud Cypericum, concilium.
		ibid.
		* Remense.
		* Legionense.
		* Valentinum.
		* Compositiana synodus.
		Belvacense concilium.
		1209.
		Deveria in eo concilio partim edita, partim restituta & confirmata: 1210.
		* Succiflonense.
		* Calvi Radulfi.
		Remense.
		* Ovetense.
		* Coloniense.
		* Cantianense.

931	1100.	* S. Anselmi epistola tres.
		Picardense.
		Male hinc anno attributum, vide anno M. C. X.
		* Laudunense.
		1. * Decretum quo ecclesia S. Petri vindicatur Theonobitico.
		2. * Decretum, quo capella S. Stephani monachi Majoris Moasterii adjudicatur.
		Remense.
		* Additio.
		* Observatio P. Pagi.
		* Lateranense.
		* Claramontanum.
		* Tolosanum.
		* Floriacense.
		* Senonensis episcoporum conventus.
		1255.
		* Carrionense concilium.
		* Capuanum.
		* Constantinopolitana duo.
		Hierofolymitanum II.
		* Vertulense.
		Lateranense III.
		1. Joannis Tolosani episcopi, ad Richardum Albanensem epistolam.
		2. Epistola Paschalis papae ad Henricum Imp.
		* Adonatio P. Pagi.
		* Aquisense.
		Vicennense in Germania.
		1. Synodus ad Paschalem papam: 1284.
		2. * Rescriptum Paschalis.
		Ananur.
		1. * Epistola episcoporum provinciae Senon. ad Joannem archiepisc. Lugdunensem.
		2. * Joannis Lugdunensis archiepiscopi epistola, qua superius respondit.
		1290.
		Stempfen.
		Male hoc anno collatum, tribuendum anno M. C.
		Beneventanum II.
		* Hierofolymitanum II.
		* Picardense II.
		Apud Cypericum, concilium.
		ibid.
		* Remense.
		* Legionense.
		* Valentinum.
		* Compositiana synodus.
		Belvacense concilium.
		1209.
		Deveria in eo concilio partim edita, partim restituta & confirmata: 1210.
		* Succiflonense.
		* Calvi Radulfi.
		Remense.
		* Ovetense.
		* Coloniense.
		* Cantianense.

ANNO CHRISTI	ANNO CHRISTI	ANNO CHRISTI
1117.	1231	1319
1118.	1232	1320
1119.	1233	1321
1120.	1234	1322
1121.	1235	1323
1122.	1236	1324
1123.	1237	1325
1124.	1238	1326
1125.	1239	1327
1126.	1240	1328
1127.	1241	1329
1128.	1242	1330
1129.	1243	1331
1130.	1244	1332
1131.	1245	1333
1132.	1246	1334
1133.	1247	1335
1134.	1248	1336
1135.	1249	1337
1136.	1250	1338
1137.	1251	1339
1138.	1252	1340
1139.	1253	1341
1140.	1254	1342
1141.	1255	1343
1142.	1256	1344
1143.	1257	1345
1144.	1258	1346
1145.	1259	1347
1146.	1260	1348
1147.	1261	1349
1148.	1262	1350
1149.	1263	1351
1150.	1264	1352
1151.	1265	1353
1152.	1266	1354
1153.	1267	1355
1154.	1268	1356
1155.	1269	1357
1156.	1270	1358
1157.	1271	1359
1158.	1272	1360
1159.	1273	1361
1160.	1274	1362
1161.	1275	1363
1162.	1276	1364
1163.	1277	1365
1164.	1278	1366
1165.	1279	1367
1166.	1280	1368
1167.	1281	1369
1168.	1282	1370
1169.	1283	1371
1170.	1284	1372
1171.	1285	1373
1172.	1286	1374
1173.	1287	1375
1174.	1288	1376
1175.	1289	1377
1176.	1290	1378
1177.	1291	1379
1178.	1292	1380
1179.	1293	1381
1180.	1294	1382
1181.	1295	1383
1182.	1296	1384
1183.	1297	1385
1184.	1298	1386
1185.	1299	1387
1186.	1300	1388
1187.	1301	1389
1188.	1302	1390
1189.	1303	1391
1190.	1304	1392
1191.	1305	1393
1192.	1306	1394
1193.	1307	1395
1194.	1308	1396
1195.	1309	1397
1196.	1310	1398
1197.	1311	1399
1198.	1312	1400
1199.	1313	1401
1200.	1314	1402
1201.	1315	1403
1202.	1316	1404
1203.	1317	1405
1204.	1318	1406
1205.	1319	1407
1206.	1320	1408
1207.	1321	1409
1208.	1322	1410
1209.	1323	1411
1210.	1324	1412
1211.	1325	1413
1212.	1326	1414
1213.	1327	1415
1214.	1328	1416
1215.	1329	1417
1216.	1330	1418
1217.	1331	1419
1218.	1332	1420
1219.	1333	1421
1220.	1334	1422
1221.	1335	1423
1222.	1336	1424
1223.	1337	1425
1224.	1338	1426
1225.	1339	1427
1226.	1340	1428
1227.	1341	1429
1228.	1342	1430
1229.	1343	1431
1230.	1344	1432
1231.	1345	1433
1232.	1346	1434
1233.	1347	1435
1234.	1348	1436
1235.	1349	1437
1236.	1350	1438
1237.	1351	1439
1238.	1352	1440
1239.	1353	1441
1240.	1354	1442
1241.	1355	1443
1242.	1356	1444
1243.	1357	1445
1244.	1358	1446
1245.	1359	1447
1246.	1360	1448
1247.	1361	1449
1248.	1362	1450
1249.	1363	1451
1250.	1364	1452
1251.	1365	1453
1252.	1366	1454
1253.	1367	1455
1254.	1368	1456
1255.	1369	1457
1256.	1370	1458
1257.	1371	1459
1258.	1372	1460
1259.	1373	1461
1260.	1374	1462
1261.	1375	1463
1262.	1376	1464
1263.	1377	1465
1264.	1378	1466
1265.	1379	1467
1266.	1380	1468
1267.	1381	1469
1268.	1382	1470
1269.	1383	1471
1270.	1384	1472
1271.	1385	1473
1272.	1386	1474
1273.	1387	1475
1274.	1388	1476
1275.	1389	1477
1276.	1390	1478
1277.	1391	1479
1278.	1392	1480
1279.	1393	1481
1280.	1394	1482
1281.	1395	1483
1282.	1396	1484
1283.	1397	1485
1284.	1398	1486
1285.	1399	1487
1286.	1400	1488
1287.	1401	1489
1288.	1402	1490
1289.	1403	1491
1290.	1404	1492
1291.	1405	1493
1292.	1406	1494
1293.	1407	1495
1294.	1408	1496
1295.	1409	1497
1296.	1410	1498
1297.	1411	1499
1298.	1412	1500
1299.	1413	1501
1300.	1414	1502
1301.	1415	1503
1302.	1416	1504
1303.	1417	1505
1304.	1418	1506
1305.	1419	1507
1306.	1420	1508
1307.	1421	1509
1308.	1422	1510
1309.	1423	1511
1310.	1424	1512
1311.	1425	1513
1312.	1426	1514
1313.	1427	1515
1314.	1428	1516
1315.	1429	1517
1316.	1430	1518
1317.	1431	1519
1318.	1432	1520
1319.	1433	1521
1320.	1434	1522
1321.	1435	1523
1322.	1436	1524
1323.	1437	1525
1324.	1438	1526
1325.	1439	1527
1326.	1440	1528
1327.	1441	1529
1328.	1442	1530
1329.	1443	1531
1330.	1444	1532
1331.	1445	1533
1332.	1446	1534
1333.	1447	1535
1334.	1448	1536
1335.	1449	1537
1336.	1450	1538
1337.	1451	1539
1338.	1452	1540
1339.	1453	1541
1340.	1454	1542
1341.	1455	1543
1342.	1456	1544
1343.	1457	1545
1344.	1458	1546
1345.	1459	1547
1346.	1460	1548
1347.	1461	1549
1348.	1462	1550
1349.	1463	1551
1350.	1464	1552
1351.	1465	1553
1352.	1466	1554
1353.	1467	1555
1354.	1468	1556
1355.	1469	1557
1356.	1470	1558
1357.	1471	1559
1358.	1472	1560
1359.	1473	1561
1360.	1474	1562
1361.	1475	1563
1362.	1476	1564
1363.	1477	1565
1364.	1478	1566
1365.	1479	1567
1366.	1480	1568
1367.	1481	1569
1368.	1482	1570
1369.	1483	1571
1370.	1484	1572
1371.	1485	1573
1372.	1486	1574
1373.	1487	1575
1374.	1488	1576
1375.	1489	1577
1376.	1490	1578
1377.	1491	1579
1378.	1492	1580
1379.	1493	1581
1380.	1494	1582
1381.	1495	1583
1382.	1496	1584
1383.	1497	1585
1384.	1498	1586
1385.	1499	1587
1386.	1500	1588
1387.	1501	1589
1388.	1502	1590
1389.	1503	1591
1390.	1504	1592
1391.	1505	1593
1392.	1506	1594
1393.	1507	1595
1394.	1508	1596
1395.	1509	1597
1396.	1510	1598
1397.	1511	1599
1398.	1512	1600
1399.	1513	1601
1400.	1514	1602
1401.	1515	1603
1402.	1516	1604
1403.	1517	1605
1404.	1518	1606
1405.	1519	1607
1406.	1520	1608
1407.	1521	1609
1408.	1522	1610
1409.	1523	1611
1410.	1524	1612
1411.	1525	1613
1412.	1526	1614
1413.	1527	1615
1414.	1528	1616
1415.	1529	1617
1416.	1530	1618
1417.	1531	1619
1418.	1532	1620
1419.	1533	1621
1420.	1534	1622
1421.	1535	1623
1422.	1536	1624
1423.	1537	1625
1424.	1538	1626
1425.	1539	1627
1426.	1540	1628
1427.	1541	1629
1428.	1542	1630
1429.	1543	1631
1430.	1544	1632
1431.	1545	1633
1432.	1546	1634
1433.	1547	1635
1434.	1548	1636
1435.	1549	1637
1436.	1550	1638
1437.	1551	1639
1438.	1552	1640
1439.	1553	1641
1440.	1554	1642
1441.	1555	1643
1442.	1556	1644
1443.	1557	1645
1444.	1558	1646
1445.	1559	1647
1446.	1560	1648
1447.		

ANNO CHRISTI		1611	ANNO CHRISTI	
	1611		1611	
	1612		1612	
	1613		1613	
	1614		1614	
	1615		1615	
	1616		1616	
	1617		1617	
	1618		1618	
	1619		1619	
	1620		1620	
	1621		1621	
	1622		1622	
	1623		1623	
	1624		1624	
	1625		1625	
	1626		1626	
	1627		1627	
	1628		1628	
	1629		1629	
	1630		1630	
	1631		1631	
	1632		1632	
	1633		1633	
	1634		1634	
	1635		1635	
	1636		1636	
	1637		1637	
	1638		1638	
	1639		1639	
	1640		1640	
	1641		1641	
	1642		1642	
	1643		1643	
	1644		1644	
	1645		1645	
	1646		1646	
	1647		1647	
	1648		1648	
	1649		1649	
	1650		1650	
	1651		1651	
	1652		1652	
	1653		1653	
	1654		1654	
	1655		1655	
	1656		1656	
	1657		1657	
	1658		1658	
	1659		1659	
	1660		1660	
	1661		1661	
	1662		1662	
	1663		1663	
	1664		1664	
	1665		1665	
	1666		1666	
	1667		1667	
	1668		1668	
	1669		1669	
	1670		1670	
	1671		1671	
	1672		1672	
	1673		1673	
	1674		1674	
	1675		1675	
	1676		1676	
	1677		1677	
	1678		1678	
	1679		1679	
	1680		1680	
	1681		1681	
	1682		1682	
	1683		1683	
	1684		1684	
	1685		1685	
	1686		1686	
	1687		1687	
	1688		1688	
	1689		1689	
	1690		1690	
	1691		1691	
	1692		1692	
	1693		1693	
	1694		1694	
	1695		1695	
	1696		1696	
	1697		1697	
	1698		1698	
	1699		1699	
	1700		1700	

1.	Symbolum fidei contra Gilberti er- rores.	1611
2.	Canonis vii.	1611
3.	Canonum collectio altera auctior.	1617
4.	Acta concilii a Sinio ex variis col- lectis, ubi statim ab initio sic mem- da: <i>Qua fuerit Eudo hereticus.</i> 1619	1619
5.	Gualteri monachi epistola ad Al- banensem episcopum.	1606
6.	Observatio P. Pagi.	1675
7.	Trevirensis.	1675
8.	Aditio ex Guiljelmo de S. Amo- re.	1676
9.	Londoniensis.	1677
10.	Licouensis.	1679
11.	Balgancanensis.	1681
12.	Observatio P. Pagi.	1681
13.	Hibernicum.	1681
14.	Confutatio Paulemi archiepiscopi Eboracensis.	1681

ADITIO
CHRISTI
1671.

Vitae quo-
do de apul-
bus dicitur
ponitur.

has gila.

* In Galila
quibus sine
anno 17
quo hoc
contingit.

V I T A
E T E P I S T O L A
V I C T O R I S P A P Æ I I .

ADITIO
CHRISTI
1671.

VICTORIS, cui nomen Gebhardus erat, ecclesiae Erfordensis magna cum utriusque praedilectus, iussu cleri Romani per Hildebrandum ecclesiae Romanae subdiaconum ab imperatore postulatus, Romanam adduxit. Et comitis universae cleri palam pontificis anno Domini 1057 tempore Henrici III. imperatoris eligitur, & in die consecrationis solentem conlocatur. Ab imperatore cum ibi praesentibus postulationibus, ab ecclesia Romana, ut inquit Leo Olfertius, personam ad tantum officium idoneam reperiri non poterat.

A comitem Theilium, qui legatus Constantino rediretissus fuerat.

Ante tempus quo, magno totius Germanorum ecclesiae beneficio, sanctus Anno in cathedra Colonienis collocatus archiepiscopus: qui s. Anno de Henrico palam, a qua graviter exagrabatur, propterea quia libere non comprehenderet, factum obitum praedixit.

Defunctus est Victor papa Florentiae anno Christi 1057, die 8. Julii, scilicet annos duas, menses tres, & dies quindem: sepultus est in eodem quo obiit. Cessavit episcopatus, antea Lambertus, a vigesima octava Julii ad secundam Augusti per dies quinque.

VICTORIS PAPA II. LITTERE, quibus testatur sibi ex Claudio pontificis Humberti episcopi gratia ampliatam.

Vitae episcopi, servus servorum Dei, dilecti fratris & consuepti Humberti, & per nos sanctae sanctarum virginum & matrum, Rufinae & Secundae, qua nominatur Silva Candida, in personam.

Officii nostri esse dignoscitur, ut ex episcopi summae apostolice sedis, cui Deo autore procedimus, universitati ecclesiarum tanquam nobilibus reliquis membris consistamus. In qua utique, si pia & necessaria sollicitudine debemus operam nostram etiam longinquos, & non quatuordecim, universis pervigere: multo magis propter quod sequela, merito cum debemus exigentibus prorogare: quia dum tempus laboremus, ad omnes debemus bonum operari, maxime autem ad domesticos fidei, juxta magnitudinem ipsius apostoli Pauli. Ut enim episcopi staretur, qui foris, & maxime domesticorum curam non negligunt. Ad nosdem negavit, & est infelix arguitur. Ad nosdem equidem vobiscum, & vobiscum carissimus pacis & victoriae dicitur, & inde gratulam ad longinquos se extendit. Quae propter fontem angustissimum, nosse restantem con- frater, & consuepti Humberte, ad aliquam temporalem memorie deceliosi nostri domini Leoni, & regitur in sancta Romana & apostolica sede eligi, in vire nam facillime habentes exhibuisti, per hujus nostri privilegii sanctionem decretis concedimus, & confirmamus tibi, & per te atque propter te in personam, reverende ecclesiae sanctarum virginum & matrum, Rufinae & Secundae, qua nominatur Silva Candida, in fundo, qui vocatur Boletus, quicquid vult, argenti, pallii, seu terreni, vel quicquid vult, annuo jacturam, vel positum fuerit, vel oblatum in toto aliarum majorem fandi Peni, sive in ejus venerabili confessione, aut tere ibi, scilicet foeculentum oblatum ab inchoatione matris tuae quatuor ferie in cona Domini, usque dum completorium praesentium fuerit, veluti ab abbate sancto ab hora septima per totam ipsam diem, decemque post

Remittit
per nos
Humbertus

Mentibus
de vobis
Gualtero.

VITA

Senii, Genovii, Tom. XII.

post epliam in crastinum miliam, qualemvis
quater, vel quantacunque oblationes praefati al-
terius, & confessionis ipsius, per principia ve-
nerabilis Romae, in qua quatuordecim no-
strorum, jam quae ecclesia laudatum Rufino,
& Secunde promeritis, resimio, reliquit, etiam
relicto ad perpetuam usque nostrarum procedens,
nominisque totius & terrarum sua in laudis Ro-
mana ecclesia memoria illarum oblationum,
quae eidem laudandae ecclesiae per nos nostrum
privilegium reverentia concedimus, & confir-
mamus, sicut laqueis dilectum est, sicut ab
lacione manerium quinta feria in com-
diani, usque post compluribus: lava ibi
per omnia, & nos nostrum privilegio eidem
perpetuam celebrata, & confirmata, confirmatio
& confirmatio omnium oblationum, quas
per privilegia antecessorum nostrorum hadenus
accipere, & sibi habere: conferretur: videlicet
in die palmarum, in comedi domini, & in pas-
che, in sabato sancto, & die dominica. Ne-
que enim illud nostrum ad adiucium, ut illud
antecessorum nostrorum donum in aliquo minuat,
in qua quicque concessione, & confirmatio
tionis, nisi novissis arbitrio episcopi: sicut
exemplo reverendissimorum predecessorum no-
strorum, & copia laudis Romanae ecclesiae, in-
cipit: licet, & confirmata, confirmatio, in
Jodabibi libere servendam oblationem, in-
structionem sapienter, Venerabilis apostolicus fidei
causa, & in christi commendatione iudici, & an-
thematis interpositum, & confirmatum, ut
nullus unquam successorem nostrorum pou-

stiffem, vel quilibet publicum admodum ad-
monstrator, seu alia quolibet, & quantumlibet
indignus, & rapax persona, & auctoritas praesum-
pta, contra hujusmodi donationis privilegium
eogere, aut aliter quocunque auctoritate, a se-
cunde, vel post sui firmum, & stabile in
proprium, licet concessione, & confirmata sit,
permaneat, si quicquid, quod non optinuit,
trouerit a quo nos nostrum apostolicis fedi-
tationibus in quoquam infringere praesumpserit,
& condidit illius in aliquo existit: a nostra
sanctae & individuae Trinitatis, & aposto-
lorum principis Petri, cuius licet indigni, dignatio-
nis, & fidei, & virtutum, vinculo anathema-
tis sit mincipiter, & regio dei segregatus, &
diabolus, & angelus eius, nisi forte resipis-
co sit satisfacti, indolubiliter aggreget.
Qui vero pio respectu observat & de honori-
bus concessione, & confirmatiis extiterit, po-
tenter leat Petri apostolorum principis, & pre-
sibus laudatum virginum, ac Christi martiris,
Rofine & Secunde, caeteris regio innotuit,
& gratiam, atque gloriam a iusto iudice Domini-
no Deo nostro, vitamque aeternam conce-
deatur in gloria faeculorum. Amen. Scripsum
per manus Gregorii notarii, & secretarii S. Ro-
manae ecclesiae in mense Martii, Ididii. a Bene-
dicto, Datum octavo Idis Martii, per manus
Arthobii diaconi, anno J. domini papa Vito-
stii II. Ididii. a Decimum ergo, ut nulli
omnino hominum liceat, & si qui igitur in
futurum, & Conditis antea, &c.

ANNE
CHASTIT
1551

ANNE
CHASTIT
1551

ANNE
CHASTIT
1551

ANNE
CHASTIT
1551

vit: in quo per ipsum archidiaconum Deum mi-
nimum dignatus est operari misericordiam. Re-
fidentibus etiam in eadem synodo archiepiscopi,
episcopi, & aliam ecclesiarum personarum, qui
piscopales vel qualem litterarum, & auctoritates
peccata corripit, & sibi amicos fuit. Mante
autem factio rediens ad synodum, audacter dicit
Illi sunt qui me accusant? Enst in publicum
quocunque me voluerit damnare.

Tunc, obmutescentibus cunctis, praedictus
archidiaconus, tamquam vir discretus, & fa-
cillime, conuersus se ad illum, dixit: Credidit
ne, o archiepiscopo, Spiritum sanctum cum Pa-
tre & Filio unam esse substantiam deitatis? Quod
respondente, Credo addidit archidiaconus: Dic
mihi, quid est Spiritus sanctus? Tunc dicit ille
ille Gloria Patri, & Filio, expedire dicebat sed
Spiritum sanctum nostrorum proferre poterat.
Quem cum frequenter inchoasset, & nulli pro-
ferret videns se per diuina iudicia ammino
consequi, prociat ad pedes archidiaconi, &
confessus est proprio ore se famulatum esse.
Postquam vero a sacerdotali officio est depol-
litus, Gloria Patri, & Filio, & Spiritus sancto,
libera clara voce decantavit. Quod factum
hominibus in tantum perterritum, quod praeter aliud
praefato concilio viginti septem, & octo
quadraginta quinque fidelicium in episcopos
fuit, & suis honoribus abique ulla alia applica-
tione remanebant. Celebrata viginti, & alius
diebus eius ordinatis & commissis, legati ad Ur-
bem redierunt.

Eadem historiam recitant Dofioris abbas cas-
trofensi, Pflintium Malmehurgenfis bibliotheca-

A. vici, & Petri Damiani in eplia ad Domini-
cum, & Fratres carissimi, & ad Nicolaum papa-
m, & ad Romanos, & ad alios, & ad alios, &
hic veris: Interessa illud etiam quod Hildebrandus
de Romano proleto accidit, & celebrata
piscopales vel qualem litterarum, & auctoritates
peccata corripit, & sibi amicos fuit. Mante
autem factio rediens ad synodum, audacter dicit
Illi sunt qui me accusant? Enst in publicum
quocunque me voluerit damnare.

Tunc, obmutescentibus cunctis, praedictus
archidiaconus, tamquam vir discretus, & fa-
cillime, conuersus se ad illum, dixit: Credidit
ne, o archiepiscopo, Spiritum sanctum cum Pa-
tre & Filio unam esse substantiam deitatis? Quod
respondente, Credo addidit archidiaconus: Dic
mihi, quid est Spiritus sanctus? Tunc dicit ille
ille Gloria Patri, & Filio, expedire dicebat sed
Spiritum sanctum nostrorum proferre poterat.
Quem cum frequenter inchoasset, & nulli pro-
ferret videns se per diuina iudicia ammino
consequi, prociat ad pedes archidiaconi, &
confessus est proprio ore se famulatum esse.
Postquam vero a sacerdotali officio est depol-
litus, Gloria Patri, & Filio, & Spiritus sancto,
libera clara voce decantavit. Quod factum
hominibus in tantum perterritum, quod praeter aliud
praefato concilio viginti septem, & octo
quadraginta quinque fidelicium in episcopos
fuit, & suis honoribus abique ulla alia applica-
tione remanebant. Celebrata viginti, & alius
diebus eius ordinatis & commissis, legati ad Ur-
bem redierunt.

Eadem historiam recitant Dofioris abbas cas-
trofensi, Pflintium Malmehurgenfis bibliotheca-

(I) CONCILIUM FLORENTINUM, M. LV. tempore Victoris pape II.

Contra alienatores rerum ecclesiasticarum, celebratum anno Domini
MLV. tempore Victoris pape II.
Ad hoc sacrum Concilium conuulsi sunt
nominis in grauentia Vidoris pape, & Hen-
ricus imperatoris celebrata esse. Constitutum
fuisse in ea decretum de bonis decessoribus non alienan-
dis, & restant Petrus Damianus in epistola
ad Theoniam V. episcopum, & contra, confirmatio,
de libris IV. in eodem hae tyronio dampnatum
fuisse Berengarium conuulsi testamio Lanfran-
ci, qui auctor Vidorium ipsum in omnibus con-
ciliis quae celebrata, & videlicet quartus.

ANNE
CHASTIT
1551

CONCILIUM LEXOVIENSE

A Legato fidei Apostolicae conuulsi, in quo Malgerius Rotomagensis
Antistes a Comprovinciabilibus Episcopis annuente Guillelmo
Notho Normannorum Duce ab Episcopali munere
arctetur anno Domini 1055.

Duxit et ad Concilium Lexouienfis superant,
quod Malgerius Pflintius Pflintius superant,
Archidiaconus Concilii, & ad Concilium
Comprovinciabilibus Episcopis annuente Guillelmo
Notho Normannorum Duce ab Episcopali munere
arctetur anno Domini 1055.

dando dicitur, spoliandis interuenit ecclesiam: non
D. Iohannis rivi, & per pater dicitur, & de rasiuonibus
praed. Mensis equidem nominis Pflintius
Comprovinciabilibus Episcopis annuente Guillelmo
Notho Normannorum Duce ab Episcopali munere
arctetur anno Domini 1055.

CONCILIUM LUGDUNENSIS

Gallicae ecclesiarum, quo episcopus quidam per Hildebrandum sedis apostolice
legatum miraculose de crimine simoniae conuincitur, an. domini
MLVI. tempore Victoris pape II. conuincitur.

ANNE
CHASTIT
1551

1. Hildebrandus S. Romanae ecclesiae cardinalis sub-
diaconus, qui postea papa aduersus Iohannem
19. abbas totius Galliarum episcopus a latere mis-
sus in Galliam. Lugdunensis synodus in
quo de simonia, & de aliis rebus tractatum
est. Quodammodo inuulgatum hae descriptio: Baronia:

2. Hae diebus in concilio habuerunt interuenisse Anthonium archiepiscopum, ad tracta Querinonius Berengarius Vicentinus
episcopus, & alii. Veritas hae sit: Hae diebus in concilio
fuerunt praesentibus Jano Anthonianus, & per se melius notum fiderunt. Quod de his diebus
scriptum est in Concilio Tom. XII.

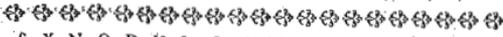
EXCERPTA CONCILII APUD S. ÆGIDIUM

In provincia Narbonensi habiti circa ann. m.l.vi. pro confirmanda treuga & pace.

Et Archivio archiepiscopi Narbonensis editis Steph. Baluzii V. Cl. ad lib. tv. de concord. factores. & imp.

EX concilio apud sanctum Ægidium peracto, ubi facta est synodus collato partium, episcoporum viderit Galliarum xxi. quorum unanimes consensus, & per votum, hoc definiit, quod hec trinitatem, memorandam mandamus, cum personis apostolicis. Hinc Rainboldus Arcliepiscopus, & archidiaconi Venenensium, cum legatis Narbonensibus primis prefatis vice fungentibus, Froterius Nemausensis, Ugo Vicentensis, Wilhelmus Albitensis, Bernardus Leticensis, Geraldus Viviratenis, Petrus Vandenensis, Udalricus Tricassinensis, Franco Vendemensis, Clemens Cavillonensis, Petrus Agouensis, Pontius Massiliensis, Deodatius Tolosanus, Gaucelinus Forojulienis, Adalardus Nivernensis, Durandus Vincensis, Bertrannus Regensis, Ugo Sigonensis, Pontius Glanidensis, Ugo Digonensis. Hi omnes collecti in unum, tale fascesum decernunt decretum.

Canonice promulgantes festinavit, ut loci canoniceorum, & monachorum coenobia, vel villas sacris ordinibus ecclesiarum dedicatas,

SYNODUS LANDAVENSIS

Sub Hergualdo xxix. ibidem episcopo.

In qua familia regis excommunicatur ob vim illam per civitatem medico de nepoti episcopi in seculo naturalis domini.

Et Tom. I. Concil. ibidem.

Familia Cartagucani regni Moravense filii Maudrici die matris annis vixit Landaviam bono affectu: & ut dicitur de virg. Aaron verba in diaconem, animus illius familie tandem ad sperandum bonum, velox ad faciendum malum, & citatus pro nimio gudio tante felicitatis, cepit basinam copia passionis, sequensque ditione sobrietate, & amorem quod imperfecit vita amissa vi scientia, & amorem quod imperfecit unum familiarum & nepotum, vultum vultu episcopi cum totius patrie. Et facta tam exortu veneratione, & sub ala sanctorum Dubricii, Teclavi, Oudoci, & aylo: missi episcopo legibus loto per omnes ecclesias totius sue diocesis obtinereque scribitur sub ala officium Tereus super ripam Gai & ripam Tyvi, ut finit contrentent clericis majores officii eius tui, quam inferioris apud Landaviam. Et in plena synodo depositis orationibus cum aliis reliquis officio ecclesie, cum Ripatis episcopi: & ita ceteris levitico de pallio remissis dibus & nodibus, Tereus anathemate familie regis de sequebatur &

A nullius conditionis persona invadere tenet ab hodie usque in perpetuum, nec hospitalitatis causa, nec ingenio male infixe conclusionibus: & de nullius personis cogitatis, quantum ad alium naturam pertinetur, sine destructione loci.

Ecclies autem, quæ infra castellam aut civitatem fundate fuerint, aut in villa, vel in agris, illa videlicet in quibus edificium aut demolitandum non habetur, vel eum quibus lateo non exerceatur, nec malefactorum excurfus ad reparandum: damna, civilia vel communia fieri et reparanda: hanc parti contra volumus de definitione habere potestatem, ut nemo infra terminum xx. destoriorum citra ecclesias positum quicumque rapere possint, nec ulli personam nocere aut innotescere malum legatur, nisi in proprio termino malefactorum damnus intulerit. Hoc excommunicantibus habi anathemate in perpetuum.

Militibus autem majoribus vel minoribus hoc precipimus, ut ab hodie usque in nativitatem sancti Joannis, nullus arma ferre presumat quæ, nulla de causa pialit Non. Septembris.

Tota orthodoxa fidei forte. Et adita tanta submota: & dilata per partem magno strepitu & murmure, corpus rex lacrymarum prodampnatione familie sue, desiderans potius pacem cum suo pallio, quam participationem perpetue injurie. Ad hoc quod formidatibus suis requirit apud Landaviam lacrymaribus devotione, simul & familie segregata a Christianorum consorcio. Et adita ejus prece, & data sibi vna familia & familie, junda cum pœnitentia casuque: dixit rex postquam manibus suis aperit aliorum Petri apostoli & sanctorum confessorum Dubricii, Teclavi, & Oudoci, & coram utroque populo clericis & laicis: Confirmando hanc sententiam, tribuens Deo Hergualdum videlicet, & sanctis predictis, & episcopo Hergualdo, & omnibus pontificibus Landavie in quibus fecerit & regali: & curam data communitate incolis, in campo & in silvis, in aquis & in piscibus. De clericis talem sent. Quod Faldio ecclesia Landavie & parochibus ejus, data autem benedictione servatus & confirmatus in quibus pice. Amen.

CONCILIIUM TOLOSANUM

xviii. Episcoporum contra famionam alique cleri & populi vice celebratum anno domini m.l.vi. tempore Victoris pape II.

TITULI CAPITULORUM.

- 1. De episcopi qui penitentiam ab ordinandis exigunt, & de nullius personis cogitatis.
2. De astate episcopi, abbatis, & diaconi ordinandi.
3. Ut delictorum castiganda gratia fiat.
4. De clericis qui adfideles abbatia gratia firmanchas.
5. De censu abborum.
6. Contra famionam.
7. Ut laici res ecclesiasticas non usurpent.
8. Ut laici res deparlorum suscipere non audeant.
9. De pure ecclesiarum.
10. Ut adulteri & incesti puniantur.
11. Ut hereticorum & excommunicatorum societatem nulli sequantur.

PRÆFATIO.

Anno incarnationis domini millesimo quinquagesimo sexto, idibus Septembris, habita est sancta synodus decem & octo episcoporum apud urbem Tolosam, jussu domini pape Victoris, qui ob funditus extirpandam famionam hereticam, & reparandam sanctæ ecclesiæ statum secundum priscorum scita canonum, vicariis vice sua directi Rambaldus Arcliepiscopus, & Pontius Amalensis archiepiscopus, qui adjungit filii Willredo Dei gratia Narbonensi archiepiscopo, alique episcopis exterrorum urbium, sancti Petri auctoritate & premonitione pape jussione, & aliorum parum illustria legatione, hæc in provincia Gallie atque Hispanie perpetim observanda statuerunt.

CAPITULUM

I.

Si quis episcoporum accepta quocumque pecunia ordinarier episcopum, abbatem, presbyterum, diaconum, aut quemcumque alium, qui numeratur inter clericos, ipse gradus sui subiacet periculo: & qui sic ordinatur, nullum habeat fructum ejus hujusmodi mercedium, sed fit alienus ejus dignitatis & ordinis quem per pecunias acquisit.

II.

Item placuit confirmare, sicut scriptum est, ut episcopus, vel abbas, presbyter, aut triginta annos, diaconus vero ante viginti quique non ordinetur: nisi aut studio sanctitatis aut sapientie ornati, provideantur episcopi simul & cleri promovenda.

Aur. Et eadem ordinatio nec fiat, nisi temporibus secularium canonum statuta: aliter quidem irrita fiat ordinatio.

III.

Dedicatione item ecclesiarum eadem sancta synodus per pecunias fieri nullatenus voluit.

IV.

Item placuit, ut nullus clericus, vel monachus, vel alius aliquis pro se, episcopatum, vel abbatiam, vel presbyteratum emere presumat. Sed neque comes, vel alia illa potestas, eadem vendere, aut precium pro se accipere audeat. Quod si quis hoc transgressus fuerit, nisi resipuerit, & dignè satisfecerit, communione privetur.

V.

Statuit item sancta synodus, ut si quis clericorum adfideles abbatia causa monachus effectus fuerit, in abbatia monachus permanet, & sed ipsum honorem, ad quem adfidebat, nullatenus accedat. Quod si presumpserit, excommunicatur.

VI.

Item decrevit, ut abbates curam monachorum & monasteriorum exerceant, & eis vitium & vestitum secundum regulam sancti Benedicti præbeant: & hoc agentes proprium eos habere nullatenus permittant. Ipsi vero monachi abique voluntate abbatis preposituram aliquam non teneant. Abbas autem vel monachus hæc premissas corrigentes, a proprio revocentur episcopi.

VII.

Placuit quoque, presbyteros, diaconos, & reliquos clericos, qui ecclesiasticos tenerint honores, abstinere omnimodis ab uxoriis, vel reliquis mulieribus. Quod si non fecerint, honore simul & officio priventur, & a propriis episcopis excommunicentur.

VIII.

Inter hæc quoque placuit, nobis diversorum seclerum diversa sententiam ferrent. Et qui audivimus fontem laborum nefario ausu res ecclesiasticas suis usus applicavit, & injusto dominio in suum opus retinuit: idcirco omnimodis prohibemus, ut nemo laicorum abbatiam monachorum, vel clericorum archidiaconatum

oblatas, five & alteras qui tibi in episcopatu inavertat, si filio apostolica sedis auctoritate subacti: proinde in primis legum indissolubili stantur, interdumque tibi divini etiam constitutione iudicii, & anathematis interpositione, ut nullus unquam facerem nostrorum pontificum, vel quilibet publicum aditum administraret, fore alla quolibet, vel quatuorlibet magna, parvaque quibus, aditit vel praesentat contra huiusmodi constitutionis privilegium agere, sua quippiam illud alienare, inferre, aut minare: sed potius firmum ac stabile in perpetuum sit, sicut a nobis concessum, & confirmatum est. Si qui autem quod non optinuit, temerario ausu nostras apostolicas sedis statutum in quopiam alienare vel infringere praesumpserit, & contraviderit, iuris exstiterit: auctoritate laicis & individuis Trinitatis, & apostolicis principibus, vinculo anathematis mancipatus, a Romano dei legatione

A tus, diabolo, & angelis ejus, nisi forte resipiscat, indissolubili aggregetur. Qui vero resipiscat, & errorum & delictorum hujus confessionis & satisfactionis extiterit: potestatis sanctae Dei genitoris, & semper virginis Mariae, & B. Petri apostolorum principis, & precibus beatae S. Mariæ, & omnium sanctorum, & calumniam multitudine angulum, gloriæ, vitiumque suorum perire necetur in secula seculorum. Amen.

Scriptum per manum..... Notarii & Scribarii sanctae Romanae apostolicæ sedis in mense Decemb. Ind. II.

Datum in Calcho Casivo v. Idus Decembris per manus Henrici sanctae ecclesie Silva conditi episcopi, & bibliothecarii sanctae Romanae apostolicæ sedis, anno primo domini pape Stephani IX. Ind. II.

A R M O G N A T I S 1277. INCAL. 1277. INCAL. 1277.

CONCILIUM NOVARIENSE

A Guidone Archiepiscopo Mediolanensi ob Clericorum connubia habitum.

DE re hoc Landulphus justis cap. 8. apud Pistorium lib. 2. de SS. Auctor. & Interdictis: Facus est synodus Praefata Convocatus per Guidonem Archiepiscopum Novariæ: ubi cum tunc praesens vacaret, placuit

pluribus Landulphum & Arialdum abentes, excommunicandi, & anathemae esse. Porro hoc communicatio a Synodo Papa Romæ, que accusati fuerant profecti, nulla delatata.

A R M O G N A T I S 1277. INCAL. 1277. INCAL. 1277.

VITA

DE EPISTOLA NICOLAI PAPE II.

NICOLAUS, qui nomen esse Gregorius, ex Florentino episcopo, per cardinalem ab Ulpiano Legato, legitime electus est pontifex Romanus anno Christi 1058. tempore regnantis Henrici IV. Antequam vero consecraretur, & Romam venire, ut ad expellendum Hildebrandum, & ad restituendum Benedictum, & ad faciendum Benedictum, legatione ad magistrum milite, a probrato Henrici regis interdictio: ne, factis hoc re inventis, nisi non impeditur, existimas schismatici adhaerere. Romam ingressus, periculum schismatici est approbato electi Nicotiani & obsequio Godefrido Tuscitæ marchioni constitutum fuit, ut electum in Urbem inducat, & ad invadendum sedis Benedictum inde ejiciat. Quod in hoc anno, scilicet Leone Officium, mense Januario non 1059. ecclesiam fuisse; consecratus, & Nicolai secundum nomen appellatus, Romano sedis invasorem cum suis favoribus omnibus excommunicavit: tandem interventa quorundam aditum ad communionem apud ecclesiam sanctae Martine, quo major a Romanis dicitur, & laetantibus officio privatum manere constituit. Interrogatum de obsequio relapsum & peccatum, tertio ad palladium, penitentiam, & fidei orthodoxae professionem emittendam suscepit. Confirmationem de obsequio Romano accepit: ad Mediolanensem ecclesiam a Iube Summo excommunicato, Petrus Damiani, & Anselmum Luciani

in Romano pontificatu successorem, & ablegatum. In Apuliam profectus, Northmannis ab ecommunicatione abolivis, eoque caudo juramento fidelitatis Romam egressus devinit; ut ex hoc tempore ad sedes de munita, tyrannidem Mortuus est pontifex optimus, & anno Christi millesimo sexagesimo, cum sedisset annos quatuordecim, & vacavit episcopatus imperio, tertio mense.

Mediolani sedis invasor episcopus.

Brevissimum vita principis ad eum nonnulla scripta.

EPISTOLA NICOLAI PAPE II.

AD GERVASIUM REMENSEM ARCHIEPISCOPIUM.

Uti Henricum Francorum regem ob quendam perperam facta corripit.

Nicolaus episcopus servus servorum Dei, Gervasio venerabili archiepiscopo Remensi & apostolicam benedictionem.

Inter de vestra fraternitate quorundam sinistra, & sine discussione similitudo invenimus ad apostolicam sedem, scilicet, quod ejus invasorem forent, quod pontificatus actus postposuerit: tamen qua testimonio personæ non, licet

deiderit, fed potius de fideitate laici Petri laudari, premissa transmissa, & ut verum fit de fidei voluntario assensu: Verus autem omni constantie fudeat ita vivere, ut veltri non habeat inimici, unde non possint in vos contumelare. Scitis enim quam benigna vobis fuerit communitas mater sanctae Romanae ecclesie, quomodo de te magna sit fiducia, ut sua tolerantia Francorum potest foreverare bene lapie ecclesie. Prout agere fude, quod de te speravi apostolica sedes: sed vestrum regem gloriosum caligis, prece, admore, ne privo nostro pessimorum consilio, qui nostra discordia putat fac apostolicam censuram evadere; cavetque facis canonibus, immo beato Petro, resister, noque, qui cum ficut populum voluit amare oculi, contra te movet. Satis enim mirari potest, si fipo aliquo Ruto, sicut, qui voluit ordinari, Matricolone episcopo, quod per te ad nos sanctam Perum offenderet. * nostram caritatem amque fidem dilectionem ecclesie se parvi demerit. An punct aliquis membrorum antichristi, quod plus non possit et prolede gratia beati Petri cum omnium implorant peribda benefici? Agat itaque gloriosus rex, ut libet, contra non quomvis: pro illo agere, accerta dum prout parati sumus. De deo vero Godefrido, qui non vos terret, cum fuerit opus vos venire Romanum; qui non tantum vobis impedimentum non facit, sed etiam fideliter vestrum impendit. Salutate vos, carissimi fratres nostri, cardinales episcopi, nec non humiliter castissimi filii nostri Hildebrandi.

III. AD EUMDEM.

Monet, ut ob damna personæ & rebu Viduæ accūsā ecclesie restituat, eisdem restituat.

Nicolaus episcopus servus servorum Dei, Gervasio venerabili archiepiscopo saluam & apostolicam benedictionem.

Quoniam nobis commisit est, & autoritate te beati Petri tradidit, supra quem fundamentum universali ecclesie solidatum est, quatenus de crata corviamque de membra nostro capiti conveneris, ne diffident, fudeamus: tibi, upote velis de nobis & laici Romanæ ecclesie membris, pitemitendo precipio: quatenus, si quod in grege matris tue, universalis fidelitate ecclesie, concorsio esse speramus, ne Videat ecclesie quam nobis commissa est cum fratribus, quod in iuriam tem te, & nos tuos inferre amodo patiaris. Quod autem contra ejusdem ecclesie fratres non corviter, & tu, & tui, damni & iniurie intulisti, & commovere & fandi ecclesie Romanæ cura, & nobis tuam curandam te omni occasione remota, admoendo jubeberis: hoc est, praedam Polibiter, que possessi tua de de Mechi, quam Engobardus decedat est, praede, & quia novatus fidei frater est, ducenta sexaginta quatuor annalia. Clericos autem de eadem ecclesie canonicos, nulla incoveniente modo, includi a capere precipias: ut pro hac & praedicta rebu fudeo perditis, & gratiam apostolorum principis & nostram habere promeretur.

IV. AD EUMDEM.

In gratiam recipitur, & monetur ut cum dote N. patem tunc.

Nicolaus servus servorum Dei Gervasio venerabili archiepiscopo saluam & apostolicam benedictionem.

Quia referente filio nostro G. te in fidelitate te beati Petri peribere, ejusque amorem pro omnia recedere affluere omniumque bonis de caritate Gest amantissimum amplius, & amplius de mente affectu diligimus. Quomodo quipiam te fideles filium exhibitis, nullo subversis tibi iuliquam detestare immo: bita caritate suscipitur, nostraque autoritate incantare fovetur. Quod de episcopo Silvanensi beati Petri, & de filio nostro mandati, qui canonice est, cum eodem filio nostro concedimus. Neque enim iustitie contentis voluimus, pro qua morti, si necesse fit, lacrum pauperum. Ceterum de fratre nostro advenit in Franciam, nullo subversis tibi iuliquam detestare immo: cum autem ad te nobis filius venerit: ipse tam de hoc, quam de omnibus alibi te certificabit. Mandamus autem te precipimus, quatenus cum deo curissimo filio nostro accas tunc: ut tu ad nos secure valeat venire, noque eos possimus audire. Nolumus etenim duos tam castissimos filios in discordia manere.

perditionem animam tue dicitur esse retinendo; et communicacionem...

DE GERVASII REMORUM ARCHIEPISCOPI...

Gratas agere de benignitate legati sui zabitha. De obitu Henrici regis...

EXHIBITIONEM PATRI PATRUM...

Ratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

DE PONTIFICIS...

Gratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

DE PONTIFICIS...

Gratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

DE PONTIFICIS...

Gratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

DE PONTIFICIS...

Gratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

DE PONTIFICIS...

Gratias ago dicitur primum placuit, vestra etiam optime patris...

Et est, si sit ad cetera redeintegranda filiam illam...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno primo Philippi Regis. Hac facta pro...

conplatur. Si vero obedire noluerit, excom- muniatur.

DUO CONVENTUS EPISCOPORUM

In provincia Narbonensis, anno Domini, M. LVIII.

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno millesimo (quingagesimo octavo)...

XV. Abbas, prebiteri, ministrique quod rebus ecclesiasticis vel facta ministerio...

DUO CONVENTUS EPISCOPORUM

In provincia Narbonensis, anno Domini, M. LVIII.

DECRETUM NICOLAI PAPE...

Anno millesimo (quingagesimo octavo)...

ANNO CIVITATIS...

ANNO CIVITATIS...

ANNO CIVITATIS...

ANNO CIVITATIS...

Estimatum...

Estimatum...

Estimatum...

Estimatum...

berum debere nomine & officio male accepto ANNO
 PRIVATI. 1714. 1019.
 realiter inquit de jam dicta cella omnibusque
 perennitatis quod & factum est. Ipse namque
 abbas monachus dictus abbas, non est
 officium abbas, acque & cellam per virgam in
 manu papae reservari & quae sunt anathematibus
 & omni aliaris ministerio depositus, in
 potestate abbas est ad regulandum, & curran-
 dum eandem. Roffredus tamen, dum vellet
 sibi jus supradictae cellae vendicare & relatis
 literis domini papae Leonis anno * maniorum imperatoris
 Otonis imperatoris, papa Gregorius archiepiscopus
 archiepiscopus, Humberti videlicet & Petri
 atque Valdarici conventus, necnon & anathema
 male autem nonnullorum adjectus, praefatum
 conventum cum sua papa refoverit, & quae
 fuisse solique heredes, quod per eum nunquam
 contra monasterium beati Vincentii aliquo modo
 agerent, perpenaliter inq. praesidia quae
 obligavit. His inter alia reverendissimus
 papa Joannem abbatem sancti Vincentii et ce-

dem fidei Marie cellam in perpetuum inveni-
 vit: omnes lites investituris, ac constitutio-
 nis violatores, cum praenominata papa, per-
 ppetuo anathemae obligavit. Quod ut verius vi-
 deatur, hinc paginam manū propria scriptis, &
 sua bulla indiguit:
 Ego Nicolaus sanctae Romanae & apostolicae
 sedis sanctae Romanae archiepiscopus
 Ego Humbertus sanctae episcopus sanctae ecclesiae
 Silvae Candidae interfecti, & subscripti.
 Ego Alfianus gratia Dei Salariaeensis archie-
 piscopus interfecti, & subscripti.
 Ego Valdaricus Dei gratia Beneventanus archie-
 piscopus interfecti.
 Ego Joannes archiepiscopus Surrentinus.
 Ego Bonifacius dictus episcopus sanctae ecclesiae
 interfecti, & subscripti.
 Ego Valdaricus Dei gratia Beneventanus archie-
 piscopus interfecti.
 Ego Petrus gratia Dei Amalitanus ecclesiae
 archiepiscopus interfecti.

ANNO CHRISTI MII.

1718, Rodulfus scilicet Vadenus, Herbertus A
 Vermandensis, Wido Ponticivus, Willelmus
 Scaevola, Raimundus, Rogerus, Henricus
 Hildebrandus, Willelmus Avermannis, Heldebrun-
 dus de Illa Marchia, Polco Ecclesiacensis, vice-
 comes Lemovicensis, Poff, milites, & populi,
 cum majorum quorundam milium, uno eorum confite-
 tentes, laudaverunt, ter proclamantes: Laudamus
 volumus. Rat. Tunc fecit ipse Philippus
 praesentem, sicut antecessores sui fecerunt, de
 rebus sanctae Mariae, & de Remens monasterii,
 & de rebus sancti Remigii, & de ceteris abbas-
 tiis. Quod firmavit, eique subscripsit. Subscripsit
 etiam archiepiscopus. Nam ibi constituit

omne sanctorum cancellarium: sicut antecessores
 sui, antecessores suos fecerant: & haec confirma-
 vit cum in regem. Revertente autem archiepi-
 scopo ad sedem suam, & sedente, delatum est
 privilegium, quod papa Vidor ita dederat: Iste
 quoque est circumstantibus ad audientibus archiepi-
 scopis. Prae hinc hinc omnia cum omni devotio-
 ne & alacritate quam maxima, sine omni dis-
 turbatione, & nullatenus aliquis contradicere
 vel, vel aliquo republice damno: Hoc omnes
 Gervasius archiepiscopus libenter exegit: & de
 sumptibus suis, et plerumque erogavit: nulli
 tam ex debito, & praeter regem: sed de honoris
 causa ecclesiae, & liberaliter fuit.

ANNO CHRISTI MII.

CONVENTUS REMENSIS

Quando Philippus rex, praesente Henrico patre, Remis coronatus est,
 die Pentecostae, anno MLX.

** Audite ex MS. Simoni, & Tom. IV. Hist. Franc. Quercetii, pag. 161.

A No Incarnat. Dominice milii Inditi. 1111.
 Henrici regis anno 1111. eadem die con-
 pleto, pontificatus domini Gervasii archiepiscopi
 quarto, die processit, 1111. Maii. Phi-
 lippus rex hoc ordine in majore ecclesia sanctae
 Martae fanda Mariae venerabilis archiepiscopo Remen-
 sium consecratus est. Iuxta illius milia, anteq-
 quam episcopa legeretur, dominus archiepiscopus
 venit de sua. & episcopi ad hunc catholice-
 cano, licitatis & in hoc catholice canonice
 defendere vellet. Quo anno, delata est ad eum
 profectio, quam accipiens ipse legi, cum ad
 eam se ferendum esset, quae subscriptis. Erat
 autem profectio ejus haec.
 Ego Philippus, Deo propitiante, mox futurus
 rex Francorum, in die ordinationis meae pro-
 misit curam Deo & sanctae Romanae ecclesiae
 vestram, & ecclesiae vestrae commisit, canonice
 privilegium, & debita legem, quae
 iustitiam conservabo, & defensionem, adjuvan-
 te Dominio, quatenus contra abbatibus, sicut
 rex in suo regno unquam commisit, & ecclesiae
 sibi commisit per rectum exhiberi debet. In
 populo quoque * vobis creditum me dilectissimum
 legum, in suo jure confidendum nobis asservit
 conservandum.

C f, Godefrido Aulifodorense, Hugone Tricaf-
 sino, Idorio Lemovicensi, Guillelmo Ecclesien-
 sium, Arnaldo Santonico, Quirico Namet-
 ensi, Praefatis etiam abbatibus, Ademaro
 sancti Remigii, Raimario sancti Benedicti, Hu-
 gone sancti Dunoyis, Adolmo sancti Germani,
 Geruino sancti Richarii, Garbone sancti Valte-
 ricani, Guerinio sancti Vionni, Felice Formo-
 nallensium, Gerardo sancti Medardi, Henrico
 Remensis, Felice de Remens, Medardo de
 dano Laudunensi, * Gouzone sancti Fiori, sicut
 Guidone Marcianensi, Radulpho Molomensi, Al-
 berto sancti Theoderici, Guasino Altilvianen-
 sium, Gerico sancti Basilii, Hugone Reba-
 censi, Odilardo Casulanensi, Godegese mo-
 nasterii in cremo, Valerano Viridunensi, Gal-
 telone Tironensi, & Hugone de Montemore-
 gado Comanenensi Hugone Crepitanensi.

Deinde quosdam archiepiscopos baronum fan-
 di Remensis differat quiete & pacifice, quo-
 modo per eum pertinere eisdem regi, & confir-
 mavit, ex quo S. Remigius Lindovicus regem
 praesentem & consecravit. Differat etiam, quo-
 modo per illum barones hanc consecravit
 confirmavit, & totius Galliae praefatum
 papa sancto dedit Remigio: & quomodo
 Vidor papa, sibi & ecclesiae suae concessit.
 Tunc annoque patre ipsius Henrico, elegit cum
 lo regem.
 Post eum, legati Romanis sedis, cum eis
 papa tunc legati licentia esse differunt sibi
 bonum tamen & amicitia gratia, tunc eum
 fuerunt legati. Post hoc archiepiscopus & episcopus
 sibi, abbas, & clericis. Post, Wido dux Aquitaniae
 Post, Hugo filius & legatus duci Baroni
 Post, legatus archiepiscopus marchionis, &
 legati Gofridi Andoverensis comitis. Dico-

ANNO CHRISTI MII.

CONCILIIUM VIENNENSE, IN GALLIA.

A B sacris auctoritate, dare vel accipere quolibet
 anno MLE. Inditione XIII. pridie Kalendas
 Februarii, Ima XIV. secunda feria: praesente
 Stephano cardinali urbis Romae curia. In
 presbytero, Apostolice fidei vicario, in ba-
 siliensi Reformationis Dominico, & landorum
 Nidabourum, fanda synodus, qui ex praesente
 domini nostri beatissimi famuli Pontificis &
 universalis Papae Nicolai, Viennae, qui est
 metropolis Galliae, conventi: propostis sacro-
 sandis conciliis, & praesentibus ad Romam in-
 tensis precibus, diligenti consideratione retrahitis
 his, in quibus ecclesiarum status in toto
 peno orbe, & maxime in Gallis, vacillare &
 vacillare videbatur, quae breviter infra placuit
 adduci, condigna sollicitudine discussis.
 I.
 Sancti Spiritus auctoritate, ac Chalcedonensi
 synodo laetentis immutata, ab om-
 nibus observetur: quatenus quocumque deinceps
 pericula, aut aliqua interveniente conventio-
 nis levitas, aut quovis modo, contra ca-
 nonicam constitutionem, episcopus abbas, aut
 archidiaconus, seu archipresbyterus, aut
 quilibet dignitatem ecclesiasticam, sine aliquo
 gradum, & summorum vel beneficiorum,
 quod nominis clericis habere debent, autrum

facere auctoritas, dare vel accipere quolibet
 anno canonibus contrario sententiis: & datus
 proprio dicitur gradus & dignitates: & accipere
 beneficium sine beneficium malefuerint nun-
 quam recuperaturi amittant.
 Si qui episcopus aut praefatus quilibet contra
 praefatum regulam aliquod ecclesiasticum ministerium
 vel beneficium, vel etiam ipsam preben-
 dam, quae canonice dicitur, ordinare aut dare
 voluerit: libere licet clericis contradicere &
 vicinorum episcopus iudicium, vel si necesse
 fuerit, ipsam quoque sedem Apostolicam ap-
 pellare.
 III.
 Item ut nullus episcopus vel praefatum
 aliquod novum beneficium de rebus vel sui co-
 rationis interitus vel beneficium contra ca-
 nonicam licet vendere, seu dare. Quocumque ve-
 ro aliquid ad sui usque peritibus sub nomine
 beneficium, five quolibet modo ab ecclesia aliena-
 re habere, vel in alio modo, ad se transferri, vel
 restitui ecclesiae quae male fuerit, aut ca-
 nonice multetur sententia.
 IV.
 Nullus episcopus magnum vel parvum
 Curia desinat.

CONCILIIUM TURONENSE,

In quo multa de disciplina ecclesiastica a Stephano cardinale legato apostolico, & X. episcopis, constituta sunt anno Christi MLX.
 Indictione XIII. Kal. Martii.

Edictum a D. Luca Dathico Innoce episcopi Lantiani, inter anno ad eum viam.

TITULI CAPITULORUM.

- I. Ut memo presentis, vel alia conventionis contra canones, des non accipit beneficium.
- II. Ut episcopo beneficium contra praedictam regulam conferens immutatus sit.
- III. Ut nullus episcopus beneficium vendat, aut des: nisi alicuius gratia sine causa.
- IV. Ut nullus ecclesiam a laico accipiat sine canonice episcopi, & archidiaconi assensu.
- V. Ut nono clericali officio accipere nisi in manus vicarii ecclesiae.
- VI. Ut episcopi, praesentibus, sicut praesentibus Concilio Generali. Tom. XII.
- VII. Ut clericis militibus beneficium amittat.
- VIII. De laicis qui oblationes accipiunt, & signifi-
 cant, & certum decimarum partem, & possunt, aut vendunt, seu dant.
- IX. Ut excommunicati sint inchoi, & adhiberi.
- X. Ut deservit nullatenus recipere, & excommunicati.
- XI. Ut deservit nullatenus recipere, & excommunicati non recipere.

* Idem, & sequentibus. * Idem, & sequentibus.

PRÆFATIO.

A B Incarnacione Domini nostri Jesu Christi anno MLX. Indictione XIII. Kalend. Martii Luna XIII. feria, presidente Stephano catholico urbis Romae cardinali presbitero & apostolice sedis vicario, in basilica sancti Marci, locutioneque ejus, sancta synodus, que pro precepto domini nostri beatissimi summi pontificis, & universalis pape Nicolai, Turonis, que est metropolis Gallie, conventus, presbiteri sacrosanctis conciliis, & premissis ad Deum instantissime precibus, diligenter consideratione retractatis istis, in quibus celebratum statum in toto pene orbe christianissimo, videretur & pensandum videbatur, quod breviter infra placuit amitti, & cognita sollicitudine defini.

CAPITULA.

I. Sancti Spiritus auctoritate, ut credimus, in Chalcedonensi synodo sententia de simoniacis prolata, sic ab omnibus observetur: quantum quicumque deinceps pecunia, aut aliqua inconvenciente deinceps fecerit, aut quolibet modo contra canonicam censuram, episcopatum, aut abbatiam, aut archidiaconatum, seu archiepiscopatum, aut aliquam dignitatem ecclesiasticam, sive aliquem gradum, aut ministerium, vel beneficium, quod non iudicialiter habere factorum patrum sancivit auctoritas, dare, vel accipere, quolibet modo canonicum contrario, tentaverit: & datus, a proprio deinde gradu & dignitate, & accipiens, ministerium sive beneficium male usurpatum, nunquam recuperaturus, amittat.

II. Si quis aut episcopus, aut praelatus quilibet, contra prescriptam regulam aliquod ecclesiasticum ministerium, vel etiam ipsum prebendam, que canonica dicitur, ordinare, aut dare voluerit: libere liceat clericis, & vicinorum episcoporum iudicialiter, sive necesse fuerit, ipsam quoque regulam iudicialiter appellare.

III. Item ut nullus episcoporum, vel praelatorum, aliquod novum beneficium de rebus ad ius ecclesie pertinentibus ulterius prestatum contra canones alium vendere aut dare. Quicumque vero aliquid ad ius ecclesie pertinet, sive nomine beneficii, sive quolibet modo, ab ecclesia alienate habentibus, sive adhuc fuerit, aut restitit ecclesie quod male habuerat, aut canonica munitio sententia.

IV.

Nullus ecclesiam magnam, vel parvam,

A deinceps sine consensu episcopi, & in sua parochia est, a laicis prestatum accipere quolibet modo: sed nequa a clerico, vel monacho, seu laico, vel precii aliquos venenatitate. Quod si fecerit: & vendens, & emens, & careat.

V. Confirmamus etiam ut non nisi in unius civitatis ecclesiis, & quibusdam amodo aliquod clericale officium accipiat. Quod qui praverticatus fuerit, canonica ultione feriatur.

VI.

B Præterea si quis episcoporum, presbiterorum, diaconorum, aut subdiaconorum, post cognitum interdictum domini nostri pape Nicolai, a ministerio & beneficio aliarum non cessaverit, sive deinceps cognoscens prelatum apostolicæ sedis interdictum, aut multarem, aut ministerium ecclesie cum beneficio non statim deseruerit; nullam restitutionis in pristino gradu veniam sibi reservare cognolet.

VII.

C Quicumque autem clericorum deinceps in Carmis militaverit: & beneficium, & confortium clericorum amittant.

VIII.

C Quicumque laicorum aliquid de iis que ad oblationem, vel elemosynam ecclesie pertinent, sive sepulchrum, sive saltem terram decimarum partem possiderit, vendere, aut sub nomina beneficii, alium dare, vel ulterius præsimpliter: anathematis gladio feriatur.

IX.

D Quicumque conjugium suum, aut quod conjugium suum prius cognoverat, aut cuius conjugium carnalis in conjugium accipit, vel deinceps accipere vel postquam cognovit, non statim dimittit, aut cognoscens non dimittit; aut qui uxorem alterius rapuit, seu rapuerit; vel qui suam uxorem sine iudicio episcopali dimittens aliam duxit, vel duxerit: idemque si quis uxorem tradidit penitentiam, & concipiat & sanguine domini nostri Jesu, & ianibus ecclesie fec exclusionem, & alienationem, & omnimodis sine puritudo membrum a sano corpore præcisum gladio spiritus; quod est verbum Dei, agnoscit.

X.

E Quicumque monachice religionis defector invenitur fuerit: a regno Dei, & a consilio Christianorum, sicut apostata, excludatur, & alienus existat, donec reprobationis digne peniteat. Similiter qui episcopali digne penitentem recipere noluert, tertio admonitus, si non adqueverit: a communione fratrum suspendatur, & careat.

G sic fir abbas, sive abbatissa, donec a-

Ego Stephanus sancte Romane ecclesie cardinalis sacerdos vocatus, sive domini nri pape Nicolai presbiteri synodo, his constitutionibus a nobis canonicè promulgatis, parvitate nunc assensum præbens subscripsi. Deinde scriberetur decem tam archiepiscopi, quam episcopi.

STEPHANI CARDINALIS LEGATI APOSTOLICE EPISTOLA AD ILLUD DICTUM ARCHIEPISCOPO Dolem.

Ut adit synodo Romane Nicolai II. post pacha, vel Turonensi a fe habenda ante mediam quadragesimam.

Stephani Petri apostolorum principis, & sancti Romane ecclesie cardinalis, linc Dolesti ecclesie dicti archiepiscopi, episcoporum, & ad vnam sancti & commendationis sedis.

Dominus meus pontifex romanus & universalis papa Nicolaus, te quamvis rebellem,

CONCILIIUM AVENIONENSE

Ab Hugone Abbate Cluniacensi Nicolai P. II. Legato celebratum.

Concilium Avenionense huius Nicolai II. habitum eruitur ex Bertrando Sillaricensi episcopo in indictione anno 1170. scripto, & in archivio Ecclesie Carthagenensis alterato his verbis: Gerardus Capertius dicitur in ipso (nempe Episcopo Sillaricensi, id est ad Episcopatum) ad vnam Avenionensem Concilio magno, quod pariter dicitur cum sanctis Episcopis totius Provincia Nigri (Cluniacensis) abbas Iungens legatione D. P. Nicolai Ep. Celebratum autem fuisse hoc anno presertim Concilio restatur Bartholomaeo Hild. Provincie, qui illud legit in exemplari sibi abbas a Polycopro Riviera Carthageno videri. Quod exemplar, sicut & au-

thographum alias in archivio Capituli Florentini alteratum, licet deperdit fuit, iterum tamen Nicolai Papa Clero, plerisque in civitate Sillaricensi constructibus datæ, & a Becheo loco citato allatæ, sicut & instrumentum Bertrandi Sillaricensi Episcopi Concilium hoc Avenione congregatum fuisse, non dubitantes pariter. Falsitas tamen Boetius, qui illud concilio altero Concilio Avenione anno 1080. constitutum, & istud ad annum 1060. restat. Sicut enim duo Concilia eadem esse diversum habuit, ut et is, qui de strepore sapientium, manifestum reddidit.

CONCILIIUM JACCEANUM IN HISPANIA.

In quo abrogatus ritus precandi Gothicus, Romanus introductus; & translata Jaccum episcopalis sedes quo Olice prius fuerat, anno MLX.

De Hieronymi Soriani Inductio Remm Angon.

ERAT MCCCXII. hoc est, anno Christi MLX. D. Sanctus episcopus Aragonensis, iugis Visarica, Paternus episcopus Calaguritanus, iugis Ursula, Paternus episcopus & Guillelmus Aragonensis Wifredus Caracanis comitis filius, Henricus Bigeronensis, Stephanus Olorotensis, Gomecius Calaguritanus, Joannes Llorotensis, episcopi, Aulindo Auxitano episcopo assidenter, licet resusso Valcomen episcopo, concilium episcopi provincie celebrant, quæ & est Pyreneum, & a Aquitanie regione, que Valonia illius temporibus dicta est, nunc Gasconia vocatur, aut regi Ramiro pariter, ad funderi fuisse ad-

judicium, non optamine folem, fed etiam plura ad veritatem hoc uno momento mihi persua-deo. In primo concilio constituto, regna una cum filiis ac regni proceribus assident, magna frequentia acque applausu Dei optime maxime Heladus populus erumpit: regem, benignissimum ac serenissimum principem compellat: proferreque acclamatione divinum imperator, ut nullum in concilio præcipuum colligat. Summa religio ac pietate, in eo concilio armoniorum facta, magna corpore profertur assidens bellorum malum atque illi, lantianus: deprecatur mores patrii in ordinem rediguntur, & re-

nam venit ad limina apostolorum: seque non A...

Not. Ad. A....

Hic. Ad. A....

Rem. Ad. A....

Hic. Ad. A....

Hic. Ad. A....

causam regi carae & administratione, ab im...

EPISTOLA I. ALEXANDRI PAPAE II.

AD MEDIOLANENSES CATHOLICANOS

Exciat eos ad virtutum exercitia:

Virgilius episcopus servus servorum Dei, omnibus...

Divini iudicii dispositione provium est, ut...

Plane, quia etiam velle, etiam voluntatem...

tur fili Abraham: ad vero cum testamentum v...

EPISTOLA II. ALEXANDRI PAPAE II.

AD HALALDUM NORVEGIAE REGEM

Horatur eum ad obediendum Adalberto...

Alexander episcopus servus servorum Dei Haroldo...

Quia adhuc natus in fide existit, & in eccl...

EPISTOLA III. ALEXANDRI PAPAE II.

AD SUEONUM REGEM DANORUM

Exiit censuram a Sueonae Danorum rege, quem...

Alexander episcopus servus servorum Dei Suenoni...

Uapropet prudenciam tam admodum, ut con...

ari ponatur, sed, ut supra diximus, tam no...

IV. AD PETRUM DALMATIAE

Misso illi pallio, eisdem officio gratiter...

Alexander servus servorum Dei Petro venerabili...

Cui pallium ovium fide potaque pro grege filii...

EPISTOLA V. ALEXANDRI PAPAE II.

AD DANORUM REGEM

Horatur eum ad obediendum Adalberto...

Alexander episcopus servus servorum Dei Haroldo...

Nullo modo apte locum in, odium, nullum...

modo debuit tenentes audire, & ad-
 ratiis vocatorias litteras dirigere, & ubi tunc
 ecclesie iustitiam exsequi potuissent. Quapropter, quia, ut ajunt, nunquam conlegimus
 viderimus, nisi prius pascuam paginam in
 tuae, quae amantillime fecerit, tempore melioris
 ecclesie viriliter sollicitus, & Romane per deum
 Petrum, vel sub huius filii, ferre ad
 vobis obedi, & vixit domini intellecte col-
 laborator certamen, quod tempore melioris
 recipias: ad synodum, Deo innocente, quoto-
 decimo die post proximum pascha cum presen-
 tium vult dilectione celebranda, sanctitatem
 tuam venire desideramus. Et ad hoc convenit
 interese apostolica auctoritate iustitiam. Ad
 hoc si dilectus filius noster Petrus sanctus Ro-
 mane ecclesie subdicator, fenerator cancella-
 tor, quem propter hanc causa, etiam ad
 partes militem, per vos transire: ita ergo
 cum se tu fraternitatem habeat, ut, que-
 madmodum non diligit, ostendat. Quod autem
 cum ceteris apostolicis litteris, & ceteris, non
 nobis, sed tui legati nuncii deprecas re-
 sistanti.

XIII. ADEUMDEM.

Monet ut controversiam que est inter clericos
 circa affectum componat. Significat comitis
 esse scriptum, ut ecclesie vestre satisfac-
 tione, vel ad synodum futuram Romae com-
 parant.

Alexander episcopus servus servorum Dei, Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Sacerdotale, quod administramus, officium
 mentis integritate tenemus: sic nos cum filiis
 nostris individue caritatis debet unire concordia,
 sic licet patres in nomine, ita affectu pro-
 bantur in opere. Ideoque desideramus, ut quo
 beneficii voluntate, etiam ad hanc dilectione
 esse devotus, et ad concordiam ad hanc
 caritatis faciat in gratia unione. Litteras itaque
 sanctitatis vestre suscipientes fidei diligenti-
 ter inlegimus: in quibus conturbator contro-
 versia que inter vos & clericos vestros, &
 A. veritatis, & damna, que M. & R. comi-
 tes, ecclesie vestre atque canonice inferunt.
 Unde ipse profusus est, et ante legatos nostros
 unum sustentando corrigere, unum pascendo
 curare. Quapropter dilectionem tuam iustitiam
 hortamur, ut ante legatos nostros P. sanctus Ro-
 mane ecclesie bibliothecarius, & P. car-
 dinalis presbyter, & si ipse ad hanc
 congregatis suffraganeis tuis, admisso eodem
 Laudenensi, qui iustitiam negotium commiserat
 m. episcopo, ita iustitiam laquei fuerint, ut
 ut mensura parit de factis, & hinc ad
 H. tamen, quia ab beatissimi Petri facitissimum
 corpus veniunt, in quo totius Christianitatis
 est singulariter, sibi sentiant adeo pre-
 fidium, quo per nos ad hanc nos ad
 fructum: quia si proximum necessitatem
 benigna mente compatimur, nostris potu
 dobio petitionibus clementem dominum reperimus.
 Ita ergo, si factis tenentibus, hinc ad
 tenens dum ad synodum, ad quam ad hanc
 dilectione ecclesie invitatus es, Deo auxiliante vene-
 randa his expeditis, solummodo ad ecclesiasticis
 negotiis, & ceteris, ut hinc tu universaliter
 matri ecclesie, ut presentissimum officio, &

* Masimus
 & Amal-
 tian.

A. formissimus progrogator, contra hostes fidei
 contra defensionis impendat assiduum. Comi-
 tibus autem illis, qui ecclesiam tuam adver-
 tere: itcum scriptum, ut aut ante legatos no-
 stros matri, que ecclesie tue impleant, satis-
 faciant diligere commendam corrigere, aut ad
 prefatum synodum casu posthabita occasione,
 ad respondendum de objectis veniat. Ubi fi-
 rebellia fuerint, quod iustitiam visum fecit de-
 nemas, & officium nostrum ad hanc omni-
 nemas. Praefatos autem legatos vestros benigni-
 tate iterum commendamus: quos tamen a frater-
 nitate tua honeste tractari non dubitamus.

XIV. ADEUMDEM.

Monet iterum ut datum clericorum Remensium
 quomodo teneant.

Alexander episcopus servus servorum Dei, Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Misram diligentiam tuam, dilectissime frater,
 autoritate nostram ita parvi pen-
 dit, ut ex tebris orationibus nostris di-
 gno admoneri atque rogari, minime videtur
 proficere. Si calidus in te tunc favore
 confusa, a partibus nostris ad te venendi fati-
 gium arripere, & in confidencia iura deceptis
 non procederet: credimus quod caritas tua non
 parum doleret. Ut videris in te tunc favore
 scitum tacemus: qui fiducia beatissimi Pe-
 trum, ceteris singi clavigeris, in tua peti-
 tionibus vales invitare, e cum jam per biennium
 si, qui quo patrocinium longis litteribus, nobis
 vice tua instantibus, adhuc potuerunt impetra-
 re. Cum enim in hac petra, in qua Christi ec-
 clesia edificata est, singulari fide resurgit tri-
 gulum rebusibus aedificiis: ut qui ad com-
 bulantibus constitutum, ut qui ad com-
 bulantibus semper solant invenire solatum: huic-
 modum tempore nostro evacuari Romane ecclesie
 privilegium, diffundendum ferre non possimus.
 Quapropter fraternitatem tuam, nos litteras ad-
 huc diligenter admonemus, atque admonentes
 precipimus: ut ita te nunc in causa Manali &
 Amalrici quiescat tu clericorum pium reddat,
 ita benignam exhibitas, quo aliter nec nos
 posse id querebam non addunt, quatenus scis
 in uno conspici, & ceteris, ita iusta ex-
 pectare peritias in sumptibus, qua non incipientibus
 sed negotiorum prospera sperant. Si autem
 ita hinc re verba nostris tibi lice fecerit,
 assistentia inter nos durare non poterit.

XV. ADEUMDEM.

Blaudensis & aliteris comenibis iustitiam, nisi
 rationi acquiescant, excommunicari jubet.

Alexander episcopus servus servorum Dei, Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Iacet Carnotenium causam contra precepum
 sancte apostolicam sedis, & prout recte
 tuam xelum, reprehensibiliter neglectis
 quibus: tamen qui melius multa, & operari
 paci, ad defensionem ad hanc agere, nos
 nobis deserunt, prudentiam tuam nobis con-
 parerant esse expostimus. Presentium itaque
 portaverit lachrymibus querimonias audientes; &

compassionem et oportuit exprobramus. Deplo-
 ravit cum se honore propter abbatibus, alio
 sanonice laborato, primum: quae sequuntur
 inde iustitiam coactas possunt. Litteras etiam
 Blaudensis comenibis abbas attulit, quod quidam
 Everelmus monasterium iudicium simoniaci
 invenit, ipsique hunc eisdem monachi ad ni-
 tunc redierit, vixit hunc ad hanc ad hanc va-
 rissime criminibus alia humanam confectio-
 nem pollester. Admonemus itaque caritatem
 tuam, ut utramque iustitiam convenias: & si
 ita est, hanc praeparationem in partibus il-
 lis alterius loci venerabilibus obesse non pe-
 mittas. Quod si praefati iustitiam canonice ra-
 tione acquirere contempserit, & quibus de-
 beatur ipsa monasteria dimittit, nos iustitiam
 nosra eos apostolica auctoritate fideles cum omni-
 bus factoribus iura excommunicare.

XVI. ADEUMDEM.

Condolet necessitatem ecclesie Remensis, etique
 auxilium pollicetur.

Alexander servus servorum Dei, Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, atque in
 Christi dilectionis fratris, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Vult fraternitatis tuae litteris, oecipulo-
 rum quoque torum, nec nos de clericorum
 rebusibus aedificiis querelis: sensibilibus in-
 telligentiam quam maxime claudis & armis
 prater solitum Remensis gloriosissimum opti-
 naverit ecclesia, & quatuorque tua religio dilecto
 immerito vestre, & incommoda. Quapropter
 vere affectu compassione, tam ex loci, qui im-
 meriti praesidium, solida consideratione; tum
 etiam ex tuo prudenti necessitudine, quam pro
 dignissimum fieri cordis amore: gravi genitu,
 derimento tuo condolemus ecclesie: nec non
 fatigio tuo, curissime, procul dubio compati-
 mur praecipue. Auxilii quoque deorant, quam
 a nobis tantopere pollicetur fructu illi apostoli-
 ca sede, integro affectu prompti famus pro viribus
 nobis, proque temporis qualitate, necessitati
 de benigna impendere: atque apostolica auto-
 ritate, & ceteris, Remensis ecclesie ad
 veritatis libenter exponere. Sed una multa
 sollicitudo, qua si aliter obesse multo mo-
 do posse relinquere, ut si hinc ad hanc
 in momento temporum, minime tunc, ab ec-
 clesie tibi nostris fratribus cardinalibus, re-
 perire valimus consilium. Ipse autem pot
 passim, ut legationem communitariae legatione,
 & apertum consilium invenire, & invenit unum
 cum legato, quem a latere nostro poposcit,
 auxiliante Deo, quem ita scitis postoribus, cur-
 culimus partibus vestris dirigere. Interim vero
 hanc nostram repositionem suffraganeis tuis
 episcopis, qui similes nostrum per litteras im-
 portaverunt suffragium sine manu ecclesie
 Remensis, intinere ne negligat praesentibus,
 nisi merito fuerint praesenti, certissime Resol-
 vando legatum;

XVII. ADEUMDEM.

Hortatur ut in causa abbatissae & Laudensis mo-
 nasterio iustitiam iudice cognoscatur, Elinando
 Laudensis episcopo, iusta tenore communi-
 cationis apostolicae, condidit ad hanc.

Alexander episcopus servus servorum Dei, carissimus
 frater Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Proclamatione de lata est sanctae apostolice fidei,
 quod abbatissae Laudensis, monasterii scilicet
 sancti Iohannis, sine canonice auctoritate &
 iudicio episcopi Laudensis, sine iura episcopi
 Quod nimirum quia canonice institutionibus
 omnino videtur esse contrarium: admonimus
 contrafratrem nostrum Elinandum Laudensem
 episcopum, ut hanc causa diligenter disci-
 tate, atque canonice disciat. Ita tamen, ut
 eisdem abbatissa, priusquam discit, ita, re-
 ligio: licet, sicut sacri canonice precipiunt, re-
 sistatur: iustitiam vestre fraternitatem tuam,
 unum adiutori tuum ad hanc exequenda sibi
 tribuas; & ut hoc negotium iusta tenore li-
 terarum nostrarum, quam sibi misimus, determi-
 nentur, ipsique Laudensis episcopum, & sua
 parochianos tuis est, ad hoc persurgendo li-
 citare. Non dubitet igitur praesentis in hanc
 laudens arripere, sedque pro domo hinc mram
 opponere. Et quia officii tui est pasci dilige-
 re, sicut jam te passim admonimus: iterum
 admonemus, ut pascam cum carissimo nostro duce
 Godofredo Rudeas componere. Periculosum
 est enim ecclesiam tuam tanto discrimine fati-
 gari, & nobis importabile tuo acculationibus
 pulsari.

XVIII. ADEUMDEM.

Prohibet ne conferret Josellum Suseionensem
 episcopum de simonia convitum. Belandem
 episcopum, & ceteris, Remensis ecclesie ad
 injuriam Corbenis abbat illam, ad sa-
 tisfactionem ad hanc praecipit.

Alexander episcopus servus servorum Dei, Ger-
 masius Remensis archiepiscopo, salutem &
 apostolicam benedictionem.

DEEM simoniacam, qua haecius vestris in
 partibus quia timida sepe solvitur, non
 caput accepimus restitit, & gregei dominico,
 tam timore quam pudore monito, gravissimum
 iacturam instantissime inferre. Unum non medi-
 cre morene afficit: quippe qui nobis credi-
 tos & Christi fanguine redemptos quorundam
 perveritatis perire videmus. Quod tunc
 archiepiscopi impunitas: nemo enim simonia-
 cationem inire, si se conferendum fore
 desperaret. Sed quia archiepiscopi sine discre-
 tione conferret, ad episcopum tunc ad episcopum
 tuum aspirant. Verum cum tempus accepimus,
 adiutore Deo, & de contractis & de contra-
 tortibus iustitiam iudicabimus. In vero audito
 tuo ergo sanctam religionem hunc hunc
 modice gaudeamus, quem strenuam calorem tu
 in vincis domini operari audivimus, ut nulla Si-

monis propo in ea, quantum ad te attinet, A
radicate possit. Et quantum ad monitione tuo
videaris agere: te supra admonens, atque
precipiens, ut Johelem Suffraganeum
non conferes episcopum, qui archidiaconum
simoniac obnoxium non conentus, episcopi
etiam penitus conentus. Relatentem autem
episcopum, quem res ecclesiasticae et populum
Dei atrociter displicentem vidimus, si ve-
rum est, juxta nos in vestra sanctae auctoritatis
scias, ut extra, si qui sunt similes, ex-
emplo corrigatur. Porro Ambianensis episco-
pulus admonitus, ut ab injuria Roberti abba-
tis illa, non recusat nobiscum auctoritate, non
modo non desistit, verum etiam in diebus mul-
tiplicat. Quare utrumque ad te matorius con-
vocat, eorum contentiones licet canonice imposi-
tuas. Quod si non recusat, rem totam ad
idem apostolicum tempore per oposto-
lum referat, ut apostolica auctoritate hoc
controversio foret conclusa. Hinc ergo, et alia
quoque ecclesia illustrata hoc iure relevat,
ut laboris sui dominum Juxta quodquoque ha-
bens largitudinem restitueret, et nostram erga
te benevolentiam scias certiorum.

XIX. AD EUMDEM.

Cum monasterium Cochemense ab episcopo
extremis.

Alexandro episcopo servas servorum Dei,
fratris Geruasi archiepiscopi & apostolicum
beneficentium.

Privilegia canonice Cochemense ab interve-
nibus nostris in iudicia assuetis, noverit nos
tua dilectio confirmasse & in, ut in persequi
rati sum, quatenus sanctum Petri & Pauli
bonarum. Quod nosse sanctos edictum no-
quoque observare volumus, & per omnia ob-
servari facias, pia sollicitudine commoneus.
Miratur autem tua prudentie videri, praedicta
privilegia dissentire. Quod nos in concilio dispo-
sitis apud te alias esse leges coelestium, qua
sunt generalis, & alias esse eas, quae specia-
liter in privilegio quodammodo praerogantur
electis ad immunitatem, nec communi in im-
portunitate patium inquiruntur. Casum
vero, quae summa & principalis est inter epis-
copum & abbatem, et modo in concilio discus-
sionibus, scias non penitus terminasse: cum duo
episcopum nobis et sanctae Romanae & apostoli-
cae sedis, cui Damasco praesidentem, eorum
fratris & corporis praesidentem, in syno-
do impugne pro inobedientia, in quibus
suis ab obsequio, cetera autem, in quibus
abbas concurrit, ostendit, fuerunt illi
et audias, & secundum quod tibi iustum vide-
bitur, decidas. Civitas vero et ordinatio si
episcopus spiritus sapientiae iudicium dare noverit,
nobis licentia non prohibet commo-
das, & in omnibus negotiis apostolicum tem-
porisque exhibere.

XX. AD EUMDEM.

Privilegia monasterii sancti Dionysii a pre-
sulis eiusdem Parisiensis episcopum
concessa confirmat.

Alexandro episcopo servas servorum Dei,
fratris Geruasi archiepiscopi & apostolicum
beneficentium.

Devoluti nos tuorum fieri volumus, quod
abbas monasterii S. Dionysii multis apud
nosram audiam super episcopo Parisiensi le-
mel & seneca foret quibus, videlicet quod
ipse contra sui privilegium a sanctis & apo-
stolicis viis sublevis eidem monasterio im-
ponens contumax, contempsit Francorum re-
gum & episcoporum auctoritatem pariter confirmatam,
nos, sublevis, si sibique vendicare iam dicit
monasterio iustitiam attentaverit. Ad que ni-
simoniam, ad idem apostolicum tem-
poris quoque venire iostentant, ut illi congruus
ecclesiarum iudicibus huius causam legitime cono-
die determinemus. Huius igitur in sancto con-
cilio representatis, post longam discussionem,
post variatiorum partis oppositiones, clarum
iudicium praefato monasterio favore, nec tot
ut tantum positum autem, abique hoc
suis, sublevis, ut quibus possit obviare. C
De consilio totius sancti conventus, qua a lan-
dis praedecessoribus nostris sancte fidei illustrata
firmatimus apud corroboramus. Rogando
itaque fraternitatem tuam admonemus, & que-
ris, si invitatus fueris ab abbate vel fratribus
ejusdem monasterii, ebrisia & oleum & cerea
qua eis ex episcopali officio videtur neces-
saria, tribuas, ac tuas suffraganeos tribuere
praecipias.

XXI. AD ARCHIEPISCOPOS GALLIE.

Mandati in Petro Damiano Oltensi episcopo,
legato dilecti apostolicae, in omnibus fidem
habeant, & debite obediant.

Alexandro episcopo servas servorum Dei,
fratris Geruasi archiepiscopi, Ricardi Cantuariensis
episcopi, & archiepiscopi Suffraganeorum
beneficentium.

Non tantum sanctae vestrae fraternitatis, dile-
ctionis, quod ex iustitia dilecti apostoli-
cae, sed nos indignos elementis vestrae praedi-
catis nobis illustratis legibus regendis ac dis-
ponendis universalis fidei incumbit. Quoniam iugiter
pluribus ecclesiis negotiis occupat, ad
suis ipse vestris non possidemus, & talibus nobis vi-
ram defendat, extantibus, quo animam populi nos
major in Romana ecclesia auctoritas non habe-
ret. Per vos igitur, dilectionis, Oltensium ec-
clesiam, qui simoniac & hostes est sanctae &
apostolicae sedis immobile firmamentum: Hanc
quae vicem nostram pleno iure commisit, ut
in quibus in illis partibus, Deo auxiliante,
sua ratione tenax et firmam, & si in
speciali nobis examinatis fuerit sententia promul-
gata. Quapropter venerabilium fratrum vestrorum
Damaso, Petrus, ad monemus, & in super a-
postolica vobis auctoritate precipimus, ut talem
tantemque vitam, tanquam nostram peri-
nam,

nam, digna fidei devotione suscipere, quae
fontis aequo iudicis, prope bet Petri
apostolorum principis reverentiam, humiliter ob-
dit. Quisquis enim falsi iuravit, quod ab
iustis, illius iudicio convaluat vel adiret
extiterit: usque ad dignam satisfactionem, no-
stram vel Romanae ecclesiae gratiam non habebit.
Quia vero, cum ad vos Givelmum missum, ad
hoc advenit praefati domini Petri nos impe-
trare posse nullatenus speramus: volumus ut
si quod apud vos Givelmus capti, ad domini
Petri magnificum venit, & per ejus manum,
quidquid agendum est, fiat.

XXII. AD GERVASIUM REMENSEM ARCHEPISCOPIUM EPIDEMQUE ILLUSTRANOS.

Excommunicationis sententiam in Reginaldo
monasterii sancti Medardi illustrantem, in Petro
Damianum confirmat, eamque executioni
mandari praecipit.

Alexandro episcopo servas servorum Dei,
Gervasii archiepiscopi cum suis suffraganeis,
si debueris, saltem & apostolicum beneficia-
nem.

Si quod officii vestri est exasperantem, non
ad ablatum, sed mactatum Reginaldum, a Petro
Damiano episcopo, & a vobis in concilio
iusta ratione, et nobis relatione est, condemnatum,
ab ipso sancti Medardi, quod simoniac
invalis, excoibio penitus eliminaverit. Quod si
cuius cupiditatis, aut amore vel timore aucto-
ritatis potentia personam, explere remissit: hoc o-
mnia Dei omnipotentis timori propinquabit, &
nullum deorum monachis solatium repredunt
prebuit. Quapropter eisdem Rainaldi veritas
magis multipliciter & crevit. Hic vero ille
dilectus monachus, qui cum illis dilectis
pessis monachis quidam ad nos venerat Respon-
de & epistolam, alii litteras directas lanceabes
iustitiam sancti Petri, nostramque consolatio-
nem pro aliis illustratis requisivit. Unde
praedicti Petri vestrae nostrarum auctoritate cor-
roboramus sententiam; eundemque Rainal-
dum & quosdamque ejus, anathematizamus,
iplanque excoibimus, quatenus in eis man-
dit, interdicimus, & quatenus iuratis, vobis
mandamus.

XXIII. AD GERVASIUM REMENSEM.

De amoto Carotenosis ecclesiae simoniaci la-
verat, Gervasio & regis gratias in Au-
relanensem eodem de causa anno-
verti peti.

Alexandro episcopo servas servorum Dei, scilicet
fratris Geruasi archiepiscopi,
saltem & apostolicum beneficia-
nem.

Debitis fraternitati tuae gratias reponimus,
quod in spectione Huius, a vobis illustratis
quod Carotenosis ecclesiam simoniaci in-
valens, pro tempore locutione ostendit: quae
audire, ut aliter digni & honoris eidem ecclesiam
omnino sollicitudinem, certissimo fidei nostro
Philippo Francorum regi consilium dedisti. Cum
nimium, quibus operamur, ut dignas fore
vires reponas, per omnia, tuam illustra-
mus. Noverit etiam fraternitas tua, non con-

A fratrum nostrorum Senonenfis archiepiscopi ad-
monuit, quatenus Aurelianensis ecclesiae in-
formis, nostra apostolica auctoritate reconstru-
eretur. Claret enim ipsius simoniac episcopum
obnoxium, & ad obsequendum reatu illi iniquita-
tatem perjurium in Cabilonenis synodo incur-
sive, quibus fraudulenter confectum nostrum
Petrum Oltensium episcopum, a quo eadem sy-
nodos celebrata est, desecipit. Saepes haec etiam,
ad augmentum civium horum, litteras ap-
ostolicas voluit, quibus ad hoc examinanda vo-
cabatur, omnino relevat. Quapropter rati-
tatem tuam apostolica auctoritate admonemus, ut
praefato Senonenfis archiepiscopo in diminatione
quodammodo, in qua simul etiam in simoniac
& gratia omnium, se locum & adjuvorum adhibe-
as.

XXIV. AD GERVASIUM REMENSEM & AD SENONENSEM, ARCHIEPISCOPOS, PORUMQUE ILLUSTRANOS.

Casum divortii inter Radulfum comitem ejus-
dem aetate, utriusque dijudicandum
commisit.

Alexandro episcopo servas servorum Dei, scilicet
fratris Geruasi archiepiscopi, Ricardi Cantuariensis
episcopi, & archiepiscopi Suffraganeorum
beneficentium.

Mulier illa, praefatum litterarum pontifi-
cae, apostolicum limita adnos, concessa
est quod & comes Radulfus omnia bona sua
abdiderit, quae dimissa, erant fornicationis
satisfactio obsequio, aliam ducere velit, quod
quoniam in divina & humanis legibus contrarium,
fraternitas vestrae perpendat. Quapropter illud
dogma religio vestra curare: & de ca-
sa tali est, ut illa sit, redditis propriis bonis
& ipsa ad obsequium receptae litigat.
Quod si illi ratione acquiescere reciderit, vor
sua non omnino de libere iudicium, quod
non, sequentes sanctorum patrum auctoritatem,
ad sententiam vestram audierimus, confirmamus.

XXV. AD GERVASIUM ARCHIEPISCOPI, & REMENSEM.

Ut corpus sancti Leonis ad vestra sua iudicium
per Rainaldum episcopum vianatum ad
episcopum sedem in omnibus centis
ecclesiasticum referat.

Alexandro episcopo servas servorum Dei, Geruasi
archiepiscopi, Ricardi Cantuariensis
episcopi, saltem & apostolicum
beneficentium.

Quoniam ad universalem sedem, est divina
providentia praesidentem, lacrymabilis &
invidiosa ecclesiam sancti Martini quatenus est
citra, sancti Martini, quatenus in Africa
desolata, domibus quoque & ceteris omnibus
bonis imple & sine more decodas, lacry-
mas nos & Romanam fundere cogit episcopum.
Unde fraternitati tuae rogando curavi men-
dare, ut corpus sanctissimi viri ad episcopum
Catalanensem a propria sede deportatum, & quod
lacrymabilis ecclesiam, quatenus in Africa
ambus velis in poveris dede discifum, ad

propria recte, remota omni cavillationis fi-
 simulatione, facias. Eversionem quoque domus
 sum, & dirupcionem caeterorum honorum, sic
 ut julianum est, & officium magistrorum tui detet,
 ut emendare componat. Et tunc beatissimum
 apostolorum Petri & Pauli precipio manda-
 mandus. Quod si fecerint nostrae, immo tua
 iustis deliberationi, patre noluerit: viru mag-
 gistratus tui ex auctoritate sancti Petri adven-
 tus feriat.

XXVI. AD UDONEM TREVENTINUM
 scilicet, & Constantium Viduanen-
 sem episcopos.

Ut qui in monio monachum se futurum promi-
 serat, & beneficia adiacerit, si deinde
 convalescens monachum fieri nolit, beneficia
 illi restituantur.

**Alexandri episcopi servus servorum Dei, Udo-
 ni Treventino, & Constantino Viduanen-
 sibus, episcopis, salubrem persequamur.**

Præsentium litterarum Consulis presbyter ad Ni-
 mensem apostolorum, quemquam aposto-
 pholice sedis decessit: beneficium & aliaque que
 per canoniam Viduanensem ecclesiam obtinere so-
 luerat, a quodam diacono Richerio nullo ob-
 tinent, ab eodem diacono Richerio nullo ab-
 blata esse. Dixit autem quod natus in in-
 firmis, servore patris officio, monachum
 se facere promissit, non tamen ut mo-
 nasterio vel abbati se tradiderit, vel promissio-
 nem scriptis: sed confiteri quod beneficium
 in manu advocati ecclesie transferret. Ad post-
 quam convalescit, monachum facere non nega-
 vit. Dixit etiam, quod cum infirmus iaceret,
 predictus Richerius beneficium suum ab episco-
 po Viduanensi acquirere potuisset, quod dicit
 eum monachum jam factum esse. Causa differunt
 in Treverensium synodo, in qua praesatus
 Richerius diaconus nihil acquiescit ac male
 intrasse convalescit. Et Quasque quae beati
 Benedicti, canonicæ, & precipue patris &
 praedecessoris nostri sancti Gregorii papa con-
 stitutio, interdicit, ante unquam approbatum
 non efficit monachum: si ita est, ut dicit, ju-
 dicamus, & auctoritate apostolica precipimus
 ut diligenter vestra autem elementa baron
 portitor, Consulas presbyteri videbit, & que
 desiderat alia recipiat, habeat, & quiete
 possidet.

XXVII. AD CLERICOS
 Neapolitanos.

Quomodo gradus consanguinitatis
 transgrediamini.

Alexander III. clericis Neapolitanis.

De heresice gradibus tunc famose que
 sunt, nunc nuper etiam
 filios, vos, consanguineos, nuper que
 nonnullis perniciosis interpres ad dispun-
 tos, contra veritatis regulam, tanquam do-
 ctissimam dogmatice doctores, sedentes in
 cathedra peccatisse didicistis quia ne-
 cessario, & doctor illa que nullatenus di-
 cimus. Nam, ut servet, ista generacione
 quibus, deestibus heresicis, proinde con-
 sideratis, ut coram inspectis filios quorum
 nepotes vestros, pronepotes octavam genitri-

tionem esse perhibent. Hoc itaque modo a-
 nunquamque generacionis gratum qui tunc
 procul dubio dicendos esse dividunt, argu-
 imus numerandam progeniem, delicias
 contemdit. Qui nimirum nequaquam in he-
 las factoris vestris possident, immemorati, si
 facere pabulum scriptura vestris ingenti la-
 cibus ruminarent. Nam quod duorum fratrum,
 viri nepotum, vel deinceps utrinque de-
 scendentium generacionis, non differre dicit,
 eodem ac sub uno nomine debent univociter
 appellari, testatur Iheronimus, cum dicit:
 Vixit Joseph sex annis, & vidit Ephraim Josu-
 ph. Porro unum & e cognatione fratrum
 debent, ut vestri disputatores autumat, dum
 Joseph ex utroque filio, Ephraim scilicet & Mi-
 naber, nepotes habuit, nequaquam scriptura
 dicitur, quia vidit filius Ephraim Joseph
 vidit, sed usque ad sextam generacionem. Item
 beatus quodam Gregorius dum super Anglorum
 conjugii scriberet, haec fecit valde deponit,
 Quomodo lex in Romana republica praecipit,
 et duorum fratrum, vel sororum filios, vel filia,
 in conjugio copulantur. Sed omnino cogitacio
 ista, & haec conjugii solutio non esse iustice
 fore. Unde necesse est, ut jam lex, vel
 generationes copulantur. In quibus nimirum
 verbi haec claritas patet, quia dum doctor
 diligens duorum fratrum solutio prohibet in ma-
 trimonio jungi, in quarta vero generacione per-
 mittit nuptiarum copulari: nequaquam, ut cul-
 toris perversi dogmatis adstruit, generatio quar-
 ta in duorum fratrum filius valeat inveniri.

XXVIII. AD CONSTANTINUM
 ALEXANDRI EPISCOPIUM.

Ut qui convalescit sine sanguine, alteri dispen-
 sam, utrum dicitur, cum spolio
 restituitur.

Crispiti, quemdam ecclesie sine sanguine, con-
 cubine suae in quarta linea consanguinitatis,
 aliterius filium decessit, pro conjugio de-
 dicit. Jureverat enim eum, ut afferit, in mat-
 rimonium patris ducere sponsam, juravit etiam si-
 lam in fornicatione retinere incallidus. Item
 Apollonia sulti auctoritate, ab eodem
 consanguinis, sponsum suum sponso concedi,
 illi videlicet, quod consanguinitatis per-
 nuptiarum sibi, quod omnium misericordiosus per-
 pueri, quod pro virandis culis contrahit, id-
 dulgenter, quam pater perijurii cum perle-
 vatione capitis vel dicitur. Tribus denique pec-
 cator ille notatur criminibus, perjurio, adul-
 terio, incestu. Perjurio namque, quia quod ob-
 levare legaliter non potuit, sine iudicio pater-
 tum vel iudicium tenere, jurare praecipit.
 E Adulterio quidem, quoniam alterius spon-
 viciam proximo copuipit & ledidit. Incestu,
 quia contra decreta patrum, viciniam quam li-
 que, perniciter sanguinem sanguinis non ver-
 tur. Item affi. Non quod filii canonice lege
 hujusmodi non habent decreverunt: videlicet, si
 licet, ut non promoveatur ad clericum: si cler-
 eus, velibus non ascendat.

XXIX. AD AMALGERIUM CIVITATENSEM EPISCOPIUM.

De penitentia presbyteri qui presbyterum
 occidit.

Ratrum huic, quem perpetrati homicidii reatu
 ad iudicium canonice penitentiae suscipien-
 dum ad apostoliam sedem missus, noviter
 hujus ordinis pariteritiam misericordiae respectu
 invidiam. Nam quia presbyter presbyterum occi-
 didit, quadrupliciter, scilicet: videlicet annis
 cum penitente oportet, quod nonnulli annos sibi
 misericorditer indulgimus, interceperat de juri-
 cientes cum presbytero, & omni administ-
 ratione aiatu. Quot enim quatuordecim annos
 hoc ordine oblatum. Tribus prioribus annis
 extra ecclesiam, nisi ad extrema mortis, abique
 communione, & menie participatione, & pace
 sit. Sed a vena Domini locummodo reconcitio-
 nis usque ad octavas pentecostes. Prae-
 terit quadragesima quotidie jejuniu in pane &
 aqua diebus hebdomadae, usque in pascha. Ab
 octavis pentecostes usque in festum sancti Mi-
 chaelis, duobus diebus: deinde tres. Post tres
 annos, reddita sibi communione ecclesiae & men-
 se, luter idiotas ita usque ad septies septem
 annos, eodem modo totam penitentiam temp-
 servat. Et quia contentus eum esse sub regimi-
 ne abbatis, mandamus tibi, ut mittas eum in
 aliquo monasterio, ut ibi condigne penitentiam
 salvet: & si tibi vel abbati videtur sibi remitte-
 re, si hae habeat obsecrat penitentiam vicaris,
 post tres annos liceat.

XXX. AD CLERUM
 Wiltunensium.

De penitentia qui qui presbyterum in se am-
 miterit interfecit.

XXXI. AD RUMOLDUM
 Confessionem Episcopum.

De abbate cujus servus factus uno ita ab ipso per-
 cussus, post tres menses mortuus est.

Alexander Romulo Confessionis episcopo.

Intelleximus in litteris tuis, quod eorum la-
 tuo feceratis videlicet & abbas, tra accipere
 simulari, serventem uno lecto ita in dorso
 percussit: & sic percussus, ut per conseruam
 admittit, fecit tamen mensibus transfusus, oblit-
 rit. Unde haec non potuit esse monachum, &
 si factus gradus honoris periculum, & dignitas
 perpendimus perussile naufragium. In qua re,
 salvo tui ordinis privilegio, quodammodo
 invidiam habet, favore illi sibi officio resti-
 tutione, & praecipue discretioni exoffi-
 modum: quia nimirum elementis nobis videret
 moderamine temperanda, De qua videlicet
 habenda discretio, & formatas habitus,
 Gregoriana auctoritate testimonium legit. Item
 Fraterrati tuo mandamus, ut fratrem istum
 abbatem restituit: & si jam annos penitentiam
 transacta habuit, favore illi sibi officio resti-
 tutione, cum sacris altaribus ministrare permittat.

XXXII. AD EUMDEM.

De eo qui subdacionem ordine postposito, dia-
 conus & presbyter est ordinatus.

XXX. AD CLERUM
 Wiltunensium.

De penitentia qui qui presbyterum in se am-
 miterit interfecit.

Deventis praesentium portitor ad non veniens. D
 & remittit le miltitio diaboli quemdam presby-
 terem, & quod in quibusdam
 habeat per intercessit. Quod presbyteri
 semper penitentiam esse dicitur, hujusmodi
 penitentiam decem annorum: ita ut sine usque
 ad pascha jejunit tribus diebus in pane &
 aqua, & non utatur calicamento, neque
 licet. Ab octava pentecostes usque ad fe-
 stivatem sancti Michaelis, duobus diebus
 per septimanam: & a festivitate sancti Martini
 usque ad natalem Domini, ut faciat carcerem
 jejuniu quotidie in pane & aqua, & aut exal
 & jejunit tribus diebus in pane & aqua. Ab oc-
 tava epiphania usque ad quadragesimam jeju-
 nent duobus diebus. A quadragesima usque in pas-
 cha jejunit tribus diebus, in pane & aqua: &
 haec faciat usque ad annos quatuor. Ab ingressu
 lae aures ecclesiae & communione septem annos
 adhibeat.

XXXIII. AD EUMDEM.

De eo qui subdacionem ordine postposito, dia-
 conus & presbyter est ordinatus.

XXXI. AD RUMOLDUM
 Confessionem Episcopum.

De abbate cujus servus factus uno ita ab ipso per-
 cussus, post tres menses mortuus est.

Alexander Romulo Confessionis episcopo.

Intelleximus in litteris tuis, quod eorum la-
 tuo feceratis videlicet & abbas, tra accipere
 simulari, serventem uno lecto ita in dorso
 percussit: & sic percussus, ut per conseruam
 admittit, fecit tamen mensibus transfusus, oblit-
 rit. Unde haec non potuit esse monachum, &
 si factus gradus honoris periculum, & dignitas
 perpendimus perussile naufragium. In qua re,
 salvo tui ordinis privilegio, quodammodo
 invidiam habet, favore illi sibi officio resti-
 tutione, & praecipue discretioni exoffi-
 modum: quia nimirum elementis nobis videret
 moderamine temperanda, De qua videlicet
 habenda discretio, & formatas habitus,
 Gregoriana auctoritate testimonium legit. Item
 Fraterrati tuo mandamus, ut fratrem istum
 abbatem restituit: & si jam annos penitentiam
 transacta habuit, favore illi sibi officio resti-
 tutione, cum sacris altaribus ministrare permittat.

XXXII. AD EUMDEM.

De eo qui subdacionem ordine postposito, dia-
 conus & presbyter est ordinatus.

XXXIII. AD GUILLELMUM PETRA-
 corticensem & Duranum Tolosanum
 episcopos, & Hugonem
 abbatem.

Pariteris modum communitate ab eo peragende
 qui servans ecclesiam solens castra locat.

**Alexandri episcopi servorum Dei, Guillelmo Pe-
 traortienis, Durano Tolosano, episcopis, &
 Hugoni abbati.**

Præsentium portitor litterarum ad non perven-
 sime, lacrymabiliter consilios est se fratri-
 diu clementer. Qui licet tunc factu-
 efficiens causa fuerit: tamen minime illa volun-
 tate peratam insinavit. Cum enim fratrem
 illum innotuit sibi parati indolis esse, &
 ipsum ut fecum tunc percellere caput esse
 cognovisset, consobrinum quidem seum tunc
 penitens, sine consilio, & praemeditatione, sine vo-
 luntate eorum ipsius, ut adstruit, cum insup-
 dit. Cui licet eorum religio vestra inju-
 raverit, & landabilem penitentiam: tamen circa
 cum misericordiam videret, praecipimus,
 ut cum domum redierit, molitionem tunc pa-

Philippo regi Francorum.

Quod Romana sedes Aveva tantum regale caput admittenda fuit.

Ignorant miser quod hujus factum sedes decreta, ita pia fide a filii matris ecclesie accipienda sint, & veneranda, ut tantum regale canonum ab eisdem abique ullo tempore admittantur.

Clero & populo Florentino.

Menchi intra salubra monent, & ad predicationem abstinent, non ministrent.

Juxta Calcedonensem tenorem episcopi concilii, monachi, quavisvisque ad normam sancti Benedicti, ita et studium morum precipuum vicia, cathedra christive pervigilae problemis: nisi forte per se sine laudis salute solliciti, ut eorum habitum sistant, et intra claustrum consistere volunt.

Margyri Feneris episcopo.

Nulli obtemperare videri potest, qui consensum speraverit.

Hujus viri causam, super qua apostolicum fecerat consensum, retractantes, si quo modo misericorditer considerem filii dilecti consanguineum sentire possent, & orationibus, precibus, et hereditariis & elemosynis se largiente redimere: nullam auctoritatem comperimus, qua filii concederetur.

Berengario Babiloniensi episcopo.

De presentia ejus, qui solum patri comparat.

Ime ponens venit ad nos, confusique est, le filium patri sui corruptive, qui quatuordecim annorum penitentiam ignoravit, ut peccata quosdam tribus quatuordecim, in quadraginta post petroscellon, duobus diebus in pace & aqua in septimana, & in adventu, tribus: et in majori quadraginta, tribus, et adhaerent le ab ingressu ecclesie, & a communione, duobus a nisi.

Galliano de Monte S. Maria.

Ut coram ecclesia non potest praedicari, ut precepta amittit.

Mistione relatione copulationis, utrumque velle abiecit uxorem, & adhaerere liberti, juxta tendentem consanguinitatis occasionem. Unde apostolica autoritate intendendum mandatum est, ut hunc quem nunc habes uxorem, melle niam profertur dimittere, vel aliam decere, donec episcopus eorum religiosorum concilium causam suam examinaverit.

Episcopo Canusina episcopo.

De misericordia imprecanda his qui homicidium perpetraverunt, nec voluerunt, nec adhaerere perpetuaverunt.

Quibus le latius prelatum homicidio illi, pro quo presentia illi adhaerit et, penitus non est fuisse, sed praesentibus solusmodum

CONCILIABULUM BASILEENSE.

In causa electionis pontificis celebratum anno domini M.LXXI. tempore interregni pontificis.

Hujus synodi memini Hermannus in chronica: Hujus regis pernicii filius dignus supplicem. Tunc vero videmus totidem admodum filios materiam his verbis decessit: Com autem in iure Romana haec ageretur, Longobardorum episcopi, tam liberaliter & incontinentes, quam illi facisendi auctor Guilelmo Parmentieri litatus erat hic cancellarius regis, homo neque minus, ut idem auctor habet in Nicotelo) contrarius in sonum, et in obsequium admodum conditioe langaricus, commaniter laturus, ut aliunde non debent pagam recipere, quam de paridilio Italia: & ita Longobardum nominabatur, & talum perfonam, qui imperatorem eorum competeretur se concederetur. Quo facto, aliquos ex ipis ad imperatricem ultra montes, qui ejus autum quo regis praedictam scriptibus ligatus fuerat, & filii proprium facerent. Venientes autem in cem, suggesterent quo filium ejus ita in honorem patris debet feceretur, nec in regia dimittere. Inter eos quosdam afferrent quod Nicolaus papa fateretur decreti sui, quod nulla deinceps haberetur Romanus episcopus, nisi pater cardinalium cogitaretur, qui polla accederet regularis: his de legatione ad Romanum.

Quae autem praedicta in eadem synodo facta sunt, in illa dispensatione habita inter regem adhaerentem & Romanam ecclesiam deservent, an-

tor Peter Damiani, & a nisi filius inferius reticanda, hoc deservit: Ignoravit: Defensor Romano ecclesie: sine fide completus me vulgato ferone deponere, quod ob imperialis patulis reverentiam decesserunt imperator preceperet. Sed juxta verba sanctae ecclesiae in synodo factum, haec omnia non vestrum, factulis omnibus iudicium. Rectoris enim ante regis, et com nonnulli. Tunc tunc regis tandem in synodo facti episcopi consensuerunt, contra Romanam ecclesiam consensu collegitii, qui papa, Nicolaus videlicet, simulque papa synodalem sententiam denunciavit, & contra qui ad eo in Rome, iure in ecclesie praedicta audacia praesumpsit. In quo namque, non dicitur iudicio, sed praescripto, idemque quoque privilegium quo regis praedictam papa constituit, & sine licet & accusata. Nam dum quiddam illi consister, vestra sententia decesserit, sed ab initio: consequenter eorum id, quod non ab eo, papa praedictum populum aboleret. Sed ab initio, ut praeter consilium hominis inoleantem iam, qui amone erat, quantum ad nos, rem sui prae-sentis: & quem, auctore Deo, vois omnibus praefolamur, ad imperiale filiolum non permittemus ob alteram culpam, digni regitatis in condece detrimendum. Ita de praedictis decesserunt permissi adhaerere Romano ecclesie.

SYNODUS ROMANA.

In qua contra Guilelmum Senogallensem Episcopum sententia lata est pro Benedetto Episcopo Sempronienis.

Sententia in synodo Lateranensi die 10. Martii 1060. lata in Benedetto Senogallensi Episcopo, et in Guilelmo Romano Episcopo, apud Lugdunum, anno 11. in Sempronienensi, die 22. Julii 1060.

CUM in Dei omnipotentis nomine & reverentia in sacrosancta Lateranensi palatio D. Papa Alexander cum quampresentibus sedentes episcoporum, quorum haec sint nomina, qui locutione, in primis Dominus Theobaldus S. R. E. Archidiaconus, nec non & Petrus Dominus Obieris ecclesie episcopus, & D. Bonifacius Albanensis episcopus, & D. Majoranus Sardinis episcopus, & D. Gualdimanus ecclesie episcopus, & D. Mainardus Urbinensis episcopus, & D. Artadius Fanensis episcopus, & D. Guilelmus Romanensis episcopus, & D. Hugo Gallienis episcopus, & D. Eodemius Pisanensis episcopus, & D. Lotharius Amasipus ecclesie episcopus, & aliis praesentibus, in quorum consensu plerisque fuerunt dilectissimi Senogallensis episcopus, et Dominus Pater mervende vestrum iudicium conqueperit scilicet super fratre nostro Benedetto Forempromontis episcopo, qui ad nos adhaerent malitiose, cupit vocatum est S. Joannis, quae dicitur in Soboliva, cum suis ecclesiis dicens

MAIUS quam unquam. Si quis ecclesie factam contumaciam, & non tenere ultorque praesumpsi, et ideo vestrum decesserit pietatem, et nullus ecclesie iudicium facere digneretur. Tunc domini, & archidiaconi, nec non & Petrus Dominus Vidus S. R. E. Austris, & Johannes componens ecclesie motus pietate, paupertate eisdem cum decimis, & oblationibus vituperans, & delinquens, cum oblationibus nostris, & quibus concessit, inique dominio mutiparamque eisdem malis ecclesiae universis, iudem reddidit praesulibus: qui remissus non esset, praesulati sint, & haec omnia auferant. Quod audiens D. Papa Alexander, curis audientibus, placido ore inquit, quod & praedecessoribus nostris haec memoria, vestrum ideo referimus vobis illatum agnovimus, firmam, & ratum esse certemus: & praecipimus, ut deinceps D. Guilelmus Senogallensis episcopus, & alij si in forempromontis episcopo, qui ad nos adhaerent malitiose, cupit vocatum est S. Joannis, quae dicitur in Soboliva, cum suis ecclesiis dicens

his consuetudine tempore electi non sunt. Regis aduocatus. Genites reges non debent adhiberi ad huius...

Difensor Romane ecclesie. Qui mentitur in communi collegio, mendax dicitur: qui autem in praesentia venerabilium sacerdotum falsis testimonio, nisi procul dubio crimine incurrit...

Regis aduocatus. Obtenne quod nisi, argumetate quod placet: si demum conditio deus in murari quod papa ecclesiam, quod decreto constituit...

Difensor Romane ecclesie. Ut autem idipsum iudicium manifestis patet, idem confirmabit.

A. Et de super hac dimissis manibus perdidit, ibi demum clarius innoscit: lege Constantium imperatoris edictum, ubi fides apostolice confessionis: leges omnes in orbem terrarum extensas...

Regis aduocatus. Affertur plane, et tunc dicitur quod legitur: Sed esse quod non legitur: si quidem consuetudo, quae tribus aliter legitur non possit adhiberi...

Difensor Romane ecclesie. Privilegium iustitiamque regis agnoscit, ipse quoque defendit. Et in imperio huiusmodi quaeque possidet operatur. Porro, quoniam...

Regis aduocatus. Obtenne quod nisi, argumetate quod placet: si demum conditio deus in murari quod papa ecclesiam, quod decreto constituit...

ad ecclesia multo nobilium auge fabulamus. A quo mater ecclesiam, multo nobilior regis. Illa tunc demum pepercit, ut eius tradere reuertatur in puluerem...

Regis aduocatus. Doce & officio promissis bonum allegat, & reccitator non imperat. Difensor Romane ecclesie. Recitator aduocatus Iulianum regem Juda: Pro eo, inquit, quod audisti verba...

Regis aduocatus. Profertur etiam, quomodo Deus quod natus est non infirmit. Difensor Romane ecclesie. Nemo, qui illis ecclesiam terret, ignorat...

Regis aduocatus. Eaque propoluiti scripta declarentur exemplis. Quod est ergo quod Deus unquam promittit, & minime non infirmit.

Regis aduocatus. Non excludit, remittit potest quod dicitur: Si demum ad Nioe: Non permittit spiritus meus in homine esse...

Regis aduocatus. Recte plane coque & reprolocatur, perferit & approbat.

promittit, immittit: ipsa peruersior coram deo. Quae non infirmit, sed infirmitatem. Quae non infirmitatem, sed infirmitatem.

Regis aduocatus. Doce & officio promissis bonum allegat, & reccitator non imperat. Difensor Romane ecclesie. Recitator aduocatus Iulianum regem Juda: Pro eo, inquit, quod audisti verba...

Regis aduocatus. Profertur etiam, quomodo Deus quod natus est non infirmit. Difensor Romane ecclesie. Nemo, qui illis ecclesiam terret, ignorat...

Regis aduocatus. Eaque propoluiti scripta declarentur exemplis. Quod est ergo quod Deus unquam promittit, & minime non infirmit.

Regis aduocatus. Recte plane coque & reprolocatur, perferit & approbat.

Idem confirmabit.

Idem approbat.

manis, ut videbatur, civibus infrascriptis in A...

De hisse in illa Romana. In hoc pro me factis, dum Gerardo sub anathemate...

Et quomodo factum habe ecclesiam non licet attingere? Cuius domini ad Israel: Anathema...

Et quomodo factum habe ecclesiam non licet attingere? Cuius domini ad Israel: Anathema...

De hisse in illa Romana. In hoc pro me factis, dum Gerardo sub anathemate...

Et quomodo factum habe ecclesiam non licet attingere? Cuius domini ad Israel: Anathema...

melius sententiam erubescat, qui, quibus et ipse...

Quam incolente nam loqueris, qui diabolo detestari...

Meretur, si quod proposui, scripturas testimonio comprobare non valeo. Nam, illa re...

Ecce hic beatus Augustinus Hippocensi ecclesie, Valerio venatoris & praeficitur: ecce illic Ambrosius...

Quibus veritas in quibus paratissimus charus, quippe sentit...

Nam se impudenter tuum vellet episcopum facere, cum tunc non quallio moratore, utrum...

plus, et non extenuo iugis doceret, & vos am...

Deinde a domo illi regis, quom diebus, injuria, qui felicit non advenit vos acris...

Defensor Romana ecclesie. Ecce audivi beatissimo velle, venerabilis patre...

Amo iugiter dilectissimi, illinc regulari tunc consistari, hinc felici apostolice communitati...

Apud sanctum Joannem Ripercem m. xvi. Kalend. Jul. anno, ut adscribitur...

CONCILIIUM ARAGONENSE

Apud sanctum Joannem Ripercem m. xvi. Kalend. Jul. anno, ut adscribitur...

Referatse gloriose principi Ramonno, in quo venerabilis episcopus: Gilber Sandia & Garcia...

nam canonum constituta: ac cum adjecto, sic enim in omnem avarum mansera forentur, deinde praedictationum, & consilium ad hoc regis...

Amul confederat imperator: quatenus humanum genus, quod per horridum apicis in unum...

Sanctae ecclesie principes quam propensior invicem debent caritate congruere, quam ingenuum illi caritatem precibus...

Haec non spoliata deceptio, cui in codice nro habetur legitur hi verba: Et decem...

Ulmo dicitur, apud Cadalvernia. Te manet, ut supra memorat transcribere illa...

Apud sanctum Joannem Ripercem m. xvi. Kalend. Jul. anno, ut adscribitur...

CONCILIIUM ARAGONENSE

Apud sanctum Joannem Ripercem m. xvi. Kalend. Jul. anno, ut adscribitur...

nam canonum constituta: ac cum adjecto, sic enim in omnem avarum mansera forentur, deinde praedictationum, & consilium ad hoc regis...

ambrosio dicitur. Item de iudicio huiusmodi, ac ab eius defensione. Item de rebus, ac ab eius defensione. Item de rebus, ac ab eius defensione.

At non minus fecit iussus abbas dicitur Petrum anno MCLXIII. nonnulli tamen abbas dicitur. Petrum anno MCLXIII. nonnulli tamen abbas dicitur.

ABDO CHRISTI ANNO MCLXIII

CONCILIUM ROMANUM II CENTUM ET AMPLIUS EPISCOPORUM

Occasione Petri Florentini episcopi de haereticis et finonia accusati, aduersus finoniacos, celebratum anno Domini MCLXIII. tempore Alexandri papae II.

Alexander episcopus servorum dei, omnibus episcopiis catholicis, cardibus etc. Salutem & apostolicam benedictionem.

Vigilantia universalis ecclesiae regimini altissimum sollicitudinem debemus omnibusque in Confessionibus synodo super celebrata causa Leonis ant. Nisi de castitate clericorum, et concubina dixerit palm. vel ductum non relinquitur. Et parte omnipotentis Dei, & autoritate apostolicis sancti Petri & Pauli presertim, & omnino interdicitur, ut non ceteris...

Præter hac autem precipiendo mandamus, ut nullum milium audiat prebere, quæ sit contentio indubitatur haberi, vel subintrudenda nullatenus. Unde futuris synodis hac a capite subeommunicatio Ratuite censuit. Quicumque sacerdos vel diaconus post constitutum beate memoris predecessoris nostri sanctissimi papae Leonis ant. Nisi de castitate clericorum, et concubina dixerit palm. vel ductum non relinquitur, et parte omnipotentis Dei, & autoritate apostolicis sancti Petri & Pauli presertim, & omnino interdicitur, ut non ceteris...

CAPITULA.

I. Primo namque inspector Deo, fuit a sanctorum papa Leonæ & a tandem memoratus papa Nicollo primus statusque et, ergo finoniacos milium misericordiam in dignitate servanda habentes etc. decessimus, sed iusta canonum fundamentis, & decreta sanctorum patrum, et omnino damnamus, et in sacra non presertim apostolica autoritate iudicamus.

Præterea statuimus, ut hi predictorum ordinum, qui iisdem predecessoribus nostris obedientes castitatem servaverunt, iusta ecclesiastica quibus ordinati fuer. seu oportet meliores clericos, iam sal. manducet & dormiant, & quicquid eis ab ecclesia communiter communicant habent. Et rogantes monemus, ut ad apostolicam communionem vitam summopere procurent salubrem, quatenus perfectionem consequantur, cum his qui contempto fuerit distant in cœlesti patria merito accedat.

De his autem qui non per premium, sed gratis fuerit a finoniacis ordinati, qui quædam sunt a longo tempore diuini ventulati etc. quælitio, omnino modum dubitatis abstinentiam, ita ut super hoc capitulo neminem clericum adeo gratiae permissum. Quis litur usque adeo hac venerata preterea, etc. non movet, ut vix quælitio aliqua ex parte corrumperet. Quædam tamen gratis fuerit a finoniacis ordinati, non tam obediens iustitiæ, quam insensu misericordiam, & accepta obedientiam maxime pueritatem, & fors alia culpa et vice eorum secundum atrocitates eis obicitur. Tanta quippe talium multitudine est, ut diuini rigoris vigoris suo non servare non possunt, necesse sit ut dispensatione ad pie conscientiosos filios nostros animos ad presens inclinemus. Ita tamen, ut autoritate sanctorum apostolorum Petri & Pauli commotis interdicitur, et ab his locorum nostrorum et hac nostra permissione regularum sint, vel alicui favor, vel premissis: qui non hac aliqua antequam partem subiecto suo concedendo procurrat, sed temporaria omnia necessitas permitiendo a nobis extoritur. De cetero autem statuimus, ut si quis in postquam ab eo quem finoniacos non desistat, & confessor permissit: & confessor & confessor non displicam damnationis sententiam conferant, ut atque depositus aq. penitentiam, & a privatus ad ea propria dignitate permissat.

V. Ut decim, primitivæ, sex oblationes viroorum & mortuorum, reddantur a laicis, & in dispositione episcoporum sint: qui tamen in salute ecclesie praestet commensationem. VI. Ut per laicos nullo modo quilibet clericus, nisi presbyter obtineat ecclesiam sine gratis non quælitio. VII. Nec aliqua preberet deus ecclesiæ obineat. VIII. Ut per finoniacum haereticum non ordinaret, vel promovetur ad quodlibet officium ecclesiarum, necque ecclesie praestitum.

IX. Et ut de conjugatione sua nullus virorem deat, usque ad septimum generationem, vel quatuordecim generationibus posteris. Quod prius Nicolao II. statutum fuit. X. Et ut si laicus uxorem filii habeat & concubinam, non communicatione ecclesie. XI. Ut ouis habetium monachalem ficiat, sicut aut promissionem habeat ut abbas fiat. XII. Ut nullus laicus ad quælibet gradum ecclesiasticum repente promovetur, nisi prius multatò habita spualit, divina constitutio inter clericos iuris compatitur. Vix ergo hac alia

cap. supra finoniacos. cap. supra finoniacos. cap. supra finoniacos.

In his in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Qui nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic cum Episcopum, iuridice locum huius, Joannis, ubi referunt decessu quondam, ut adscripsit ante MCLXII. hoc est, de Chr. MCLXIII. & dicit Aug. xxi. quod infamissimum videtur lapsibile Sancho confessor. Et quo primum est atque tempore, Rainaldus nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis.

Hic cum Episcopum, iuridice locum huius, Joannis, ubi referunt decessu quondam, ut adscripsit ante MCLXII. hoc est, de Chr. MCLXIII. & dicit Aug. xxi. quod infamissimum videtur lapsibile Sancho confessor. Et quo primum est atque tempore, Rainaldus nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis.

Quod de infamissimum hoc, vel alia quo referri possit, opinatio non adfertur, non tamen in Chr. vel in synodo habet habitus etc. et dicitur, sed in materia de mandatis laboribus. In quo tamen hoc nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis.

Requisita nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Requisita nonnulli in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis.

Extremum hoc adeo, sanctum magister Augustinus, etc. Extremum hoc adeo, sanctum magister Augustinus, etc.

Extremum hoc adeo, sanctum magister Augustinus, etc. Extremum hoc adeo, sanctum magister Augustinus, etc.

NOTA GABRIELIS COSARIENSIS S.J.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

Hic in Episcopatum ibidem nonnulli indigni, Cyprianus primum etiam in quo nonnulli Manium quondam spectatis. Ad Anthoniam tamen usque aliqum modum refertur lae ant. ad Felipponi Capobianco, demum quædam Sanctorum, qui adierunt ante MCLXIII. Nequequam, Martinus, Gregorius, etc.

CON-

CONCILIUM MANTUANUM

Quo Cadulov pseudopapa iterum condemnatur, & Alexander a crimibus sibi obiectis expurgatur, defenditur, & abfolvitur: anno MLXVII. tempore Alexandri papa II.

Um Cadulov fehmatus Rome condemnatus fuisse illi, qui partes ipsius turbant...

xijs anni temporis, quod his duobus conciliis condemnatus milititer amavit, Urbemque aggressus, ut Alexandrum a sede Petri eisdem...

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. 1064. n. 1. & 106.

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

CONCILIUM BARCINONENSE

Quo leges Gothicas, quibus Catalani uterantur, plane sunt abrogatae, anno domini MLXVII. tempore Alexandri papa II.

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. 1064. n. 1. & 106.

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Quo leges Gothicas, quibus Catalani uterantur, plane sunt abrogatae, anno domini MLXVII. tempore Alexandri papa II.

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. 1064. n. 1. & 106.

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

ANNO CHRIS. 1064

ANNO CHRIS. 1064

ANNO CHRIS. 1064

ANNO CHRIS. 1064

CONCILIUM BARCINONENSE

Quo leges Gothicas, quibus Catalani uterantur, plane sunt abrogatae, anno domini MLXVII. tempore Alexandri papa II.

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. 1064. n. 1. & 106.

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Quo leges Gothicas, quibus Catalani uterantur, plane sunt abrogatae, anno domini MLXVII. tempore Alexandri papa II.

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. 1064. n. 1. & 106.

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

Notum Baronia Cadulov pseudopapam iterum in Concilio Mantuano hoc anno habuimus...

ANNO CHRIS. 1064

libram affinit. Ego electus sumque vobis confidens, A vobis amam accipere. Item Membrum in mense...

etiam amam accipere. Item Membrum in mense... etiam amam accipere.

ANNO CHRISTI 1551.

CONCILIIUM HELENENSE, IN PRATO TULUGIENSI,

In quo treuga et pax confirmata anno Christi circiter MLXV.

Edictum ex tabulario regio Barchinensi a Stephano Balivo V. Cl. ad librum vi. scripte fensit. & scripto.

HEC est treuga et pax confirmata ab archiepiscopo Narbonensi domino Gaufrido, & a Berengario Gerundeni episcopo, & a domino Raymundo Helenensi episcopo, & a consensibus...

Mansiones Villanorum nonne incedat, neque evictat. Terras in contentione postulas nullas Villanum laborum, postquam communiter fuerit ab eo in quo iustitia placiti non remanet...

Si quis autem infideliter extiterit, si fidem non portaverit, de foro proprio pignoretur, nec pro pace facta habeatur. Si quis autem predictam compositionem evenerit illi qui infideliter ipsam...

Si quis autem predictam pacem vel trevam, & inde iniquiter facere noluerit, infra sex dies quod queritur, sciam quatenus presentaverit...

Item predicti episcopi conveniunt trevam dominum videlicet archiepiscopum Narbonensem ad omnibus Christianis, occasa foeli quante fuerit, et aliis, manibus eius, usque ad ortum Solis...

Item episcopi praevalentissimos, ut in jam dicto episcopo Helenensi, omnes tractatus, legationes, dominatas, contubernium vel officium, neque aliquid raptae, inde...

ANNO CHRISTI 1551.

hanc praedictam trevam domini aliquid malum alicui fecerit, in duplum componat: et postea pro iudicium usque irigide trevam domini in fo-

Si quis autem infra hanc trevam hominem occiderit sine aliquo causa, ex contentis hominum Christianorum diluatur est, ut omnibus dictis vobis sine ulla datione...

Si quis autem infra hanc trevam se miserit in agui, vel ipsam agui fallibiter pro appere vel apprehensione alius hominis, aut pro apprehensione abutius castelli, et tamen si hoc agere non poterit...

Item prohibetur in terminibus huius, constitutis trevis, videlicet tempore Adrethi Domini, vel Quadregime, nullus cultum vel munitionem edificare praesumat, nisi vobis sine antea contentis praedictis trevas hoc inchoaverit.

De praedicta autem treva, vel pace, quaela ad episcopum, vel ad ejus canonice, facta fuerit, factum omni tempore sit: et sicut iuperius fecerit, ita sit in pace de futuris, ita fiat. Et ipsi in quibus episcopos vel canonice praedicti in Angliam de diverge tempore pacis vel trevam, ejus fidelissimos, vel hostiatis pro pace vel treva domini, et malum fidem inde portante...

ANNO CHRISTI 1551.

CONVENTUS WESTMONASTERIENSIS,

Sub rege Edwardo confessoris habitus, in natali domini anno gratiae MLXVI.

Indictione III. regis quidem regis x. v. octavo ultimo, praesentibus Edwardo rege, Edgitha regina, Stigando archiepiscopo Cantuarie, Eldredo archiepiscopo Eborac, ceterisque Anglie episcopis, abbatibus, capellanis regis, canonicis, ministris, seu...

In quo adum pluri de donatione, privilegio, celebri asilo etc. actum fuit. Inter Westmonasterium, jam in usuro tractata, & adiacentia, quibus diplomatis amplissime munus, prout leges et iuris ubertis praedicti regis Edwardi, & episcopi Lesni, pape IX. & Nicolai II. quo sequuntur.

CHARTA A REGIS EDWARDI CONFESSORIS, ecclesiae sancti Petri Westmonasteriensis confecta.

In qua, episcopi Lesni pape IX. ad eundem regem recitant: sed praevalens materia interdicta, & daturum sine alio contentis) deplacitate contra exordium (quod heretorum quatuor) & contra.

Edwoldus Dei gratia Anglorum rex, etc.

Scire vobis volo, quoniam tempore avorum meorum, et avorum vestrorum, sancti Petri Westmonasterii personis auctoritate regum Anglorum, et ipsius tamen a suis, quam ab extraneis contentis: Capit. general. Tom. XII.

Ab treva domini, ipsi et res eorum non habentur in pace treva domini.

NOTA G. C.

Spedal locus in Helensam episcopus, ubi esse indicetur, et in Baluis admodum, appellatum quod Taluis...

De tempore vobis, ubi ad episcopum qui transferret, et ubi capi contentis esset. Helensam episcopo hunc Raymundo anno x. v. cantab: cum e-

Carorum quatuor in annum, ubi et omnibus fuerit, nulla morte potest. Nam in anno Helenensi episcopo esse non memorem episcopi, quod cum ad hunc ipsam contentis in ecclesia S. Michaelis...

Alia est eodem loco habita in Helensam, quam huc admodum nonnulli ad alios pollutiones, in vicinis habitant. Votum cum cum populo, nisi non contentis, infideliter amplexus lapidibus et temporis, quippe...

ANNO CHRISTI 1551.

ANNO CHRISTI 1551.

ANNO GRANTU 1546

ANNO GRANTU 1546

ANNO GRANTU 1546

ANNO GRANTU 1546

Et, immo opti cogitate quos deo auctulo A
gram, & cui regem. Et quia mun-
dum trafir, & occupaverit egus: qui autem
rogum fe fubdi Deo, felefer regis & prepa-
mafler dices, ut fe in eorum con-
firmat fubftrant apollonem Petri & Pauli,
& ibi gratis ager pro collati beneficiis, &
exorate re cum paxim fierent Deus perpetuum
mihi de polleri meo d' reperi & regi de
nemari papas famofitas jetneri, & honorabi-
bilia dona que ferrent fubfanti apolloni. Sed gravis
fuper te ferren habebat opprima meo, &
supote memore moneum, que lub aliis regi-
perulerant, no tanto dno, & pro patre
rege abente, regnum noviter fedatum illos
abftruxit hofitiam, & meo fubfanti con-
ditus Ezechiae, ne fe fortis via aut aggrida-
no, aut alio incommo defecerit. hereditariis
regibus careret, maxime quia nullum habebam
filium. Jaque communi habico confilio re-
gabant me ut ad intentione deditione, polli-
center fe fatifadros Deo pro voto mo,
tam in iuriffim, & orationum oblatione, quam
in larga oblatione. Et tam novam
obije contatidicere, tandem atque placuit,
ut mitterent legati duo ab utraque parte,
p' Eldredus & Firmicus epifcopi, & obla-
tionis f're VVilfridi & Leodani conconfite-
voluntate & votum, & filium tepellom in-
dicarent, & fecundum eius fententiam, quam
mihi maderet, promiffi me omnia factum.
Factum est ergo quod voluimus. Et venientes
Roman legati nodi et voluntate Dei inven-
tionem pollebam fiondem in eadem ebbe, amque
epifcopate meum voluntate, & fiam penul-
tionem coram dnoctis & quateraginta epifcopi:
& alia multitudine fanctorum patrum: tam
apolloni et confilio fante fiduci hanc epif-
tolum feripfit.

Les epifcopi ferens ferovam Dei, illis filio Jus
Edwards legator regis, fulam Co-
apolloni benedictionem.

Quoniam voluntatem laudabilem & deo
11 gratam agnovimus, gratias agimus Deo, per
quem reges regnant, & omnia filia d'lectio-
nem. Sed quia prope est Dominus in o-
12 loco invocantium cum in veritate, & fandi
13 apolloni cum loco capite, gratias agimus
14 f'icuro, & filia proce acquirenti audiant &
15 quinquaginta metretarii regnum Anglicam ex
16 tua d'lectioe fiduciam f'reno iustitie leditoris
17 egiu notui, & d'lectioe fiduciam f'endi
18 fanctorum apollonum: tam Petri & Pauli,
19 ubi f'ubmas te peccato illius vicia, & pro quo
20 Deo offentia tunc, & ab ubi obvergallio-
21 tus & iniquitates regis, ex animam peni-
22 flate filii, quam Dominus in beato Petro con-
23 ceflit nobis, dicens: Quoscunque f'overis in
24 terra, ferretur in celiis. Et nos f'ic
25 pro rege, & pro rege, & pro rege, & pro
26 precibus tibi f'ub nomine fancta obedi-
27 tia & parantitiae, ut expectas quos ad ihon-
28 d'ram palatru, p'pareris ergo, & com-
29 d'nam metropolitam in honorem fancti Petri,
30 apollonem principis, & autem conffes, &
31 aut vetulum emende, & augus, & fuffi-
32 cientiam iudicium fratrum de tuis reditu-
33 bus confidat, ex parte t'ua, & f'ere hunc
34 deum laudaverit, & f'anda augurat
35 t'ua, & tibi indugntia. Cui loco quid-
36 am p'p'arietis, vel collatum est, vel confe-

retur, ut ratione filii, apolloni autotitae pre-
cipio, ut f'emp p'p'arietis incipium communi &
filii, & nulli laque pofite nisi regi fubda-
tur, & quocunque privilegia lub inffuitere
11 voluerit, ad honorem Dei pertinetis, con-
12 fidem, & obediens ferretur confideri. Tu
13 mus: & infaditros eorum tandem maleditio-
14 ne mandamus.

Hec & alia apollonica mandata cum referre nos
nobis legati, intrere revelata beatae Petrus
cudam probabili vice monacho inconfero, no-
mifae Wulfino, voluntatem f'uam elicit, ut re-
f'itutorem locum qui dicitur Westmonafterium:
quod a tempore S. Anctimpii f'inglorum
epifcopi inffitutum, multaque veterem regum
mutilofitate honoratum, propter vultatem &
B adf'ectum beatorum monachorum, & f'ubd'um
f'ellidum. Cuiusque mihi hanc vilionem meffice
f'enteliet, & apollonice ferre aequalia p'cepta
confultit: confultum voluntatem meam cum
voluntate Dei, & cum votum regi d'lectioe, &
A ad dei me ad ref'itutorem epiodem loco. Ita-
que decimari p'p'arietis omnem f'ubftrant meam,
tam in auto de argo quum in p'cedulis, &
B omni genere peculiorum, & omnia f'ere
novam a fundamento bafilicam confandam, &
conf'ultum d'lectari f'ic quinto Kalendas Ja-
nuarii: in quo collocari ipfi quinto Kalendas
Martiales, & Leo tempore confiteatur. Re-
d'vot Alfredo regi, & que ipfa Carlema-
c' rege Francofium d'cti f'ibi imperavit: cujus
f'itium ipse ego Ethelwifus, & p'ater
C primae conjugis, d'nerat in uxorem, quocumq;
ale iplo ad f'olterium ego Ethelramm, deinde
ad Edgarum, ad alium ad nos pervenerat:
f'olletz d'ctae p'ater regis, & p'ater
unius clavi, p'aterque nuncis quoq; inconforitii,
& de venerationis fanctae Marice, & reliquis
apollonem Petri & Pauli, Andree, Bartholo-
miae & Martae, & aliorum fanctorum fa-
ctorum, & quocumq; capfas alios fanctorum re-
liquis plenari & ratati, ut quocumque re-
maffice regie, vel quocumq; altere offendi,
ad locum in quo p'at' ale lie reliquit, cu-
p'ugnerit, equet & membrum ac vice impu-
nitate conffutetur.

CHARTA II. REGIS EDWARDI
confessoris, ecclesie f'anti Petri Westmo-
nasterii confecta.

De f'igmo Westm.

Sciant omnes futare generationes, me pro
1 meo ad f'olutionem peccatorum meorum
omnium remiffione, pro amibus regem, tam
laetationem quam p'cederorum meorum, &
omnium fanctorum confessorum, & pro pace & libe-
2 ritate regni mei, & pro f'p'iate f'ontem
Anglorum populi, loco illi, & de f'ic Westmona-
3 fterium, omnimodum liberatum, quantum ad po-
4 f'uitatem Decem confessorum fanctorum
ecclefiasticis hoc regia liberatit. Eius ip-
5 f'us amon f'umilo & f'ide pleniffima ac d'curat-
6 f'is laudibus, quos largif'ima miferatione in
decreto regali p'romotum funt, cum concilio &
decreto archiepifcoporum, epifcoporum, comi-
7 tum, aliorumque meorum cepimnt, p'ropofiti-
8 onem: hoc ipi ecclesie & h'bitantibus in ea,
9 f'ic p'petuum ad nos, & ad nos, & ad nos, &
10 lum in p'fentii, fed in futurum, elegi f'umil-
11 tum, atque p'petui liberatit: ad omnibus
confidendum: ut pro Chrif'ti honore & omni-
12 bus.

ANNO GRANTU 1546

& pro reverentia f'anti apollonum principis
A & f'anti Petri, & f'anti Pauli, & f'anti
pro d'votione & remotione landamum f'anta-
rum, quam eidem loco contuli, beatorum vide-
licet apollonum, martyrum, confessorum, &
venerabilium, ut f'aciam f'aciam filium fan-
fragia fanctorum, depofit' condita adf'crvati-
bus, cum pacis & honoris filii f'abillitate, ac
perpetur tranquillitate f'abillitate, locum illi
12 confolatus f'aciam, & potest, & pro
13 ampliffima dignitate f'igali excellit' ipfius
ecclesie, & pro quiete monachorum ibidem f'ac-
14 f'umantium, tantum nos eidem ecclesie ha-
15 beatur in p'p'arietis & obf'ervat' ut regis
16 nos, neque f'iccedores noftri, nec quilibet epif-
17 copus, nec quocumq; de iudiciali potestate, &
18 in iurium fanctorum f'aciam, vel in mun-
19 in ipfa, vel in hominibus qui cum ipfa terra vel
20 quolibetque f'abillitate ad ius f'aciam vel
21 d'votore & voluerit, nisi per voluntatem ab-
22 bat, & f'aciam monachorum, ullam utquam
habebat poffeditat. Et fit fed fancta mater ec-
23 clefia p'p'arietis patroni nodi, domini & magni
24 apolloni beati Petri, f'ibri, & abfoluti ad
25 omni invatione vel iniquitate omnium ho-
26 minum, cujocumq; potellatis elice videatur.
Praxera alid conf'itio, atque in perpetuum
27 conf'itio, ut quifque fugitivorum de quocum-
28 que loco, pro quocumq; causa, cujocumque
29 conditio fit, iurium landam locum, vel pro-
30 andum quos, fugiens intravit, immuni fit
31 omnino, ac plenum liberatit conffutetur.
Si quis vero hanc ultimum donationem augere
& ampliffare voluerit, augeat Deum dies eius
32 profp'ere ac & ferat. Si autem exierit ut
33 aliovis ubi regem fuerit, & vel aliovis
34 perfone hono, quod non optatum, diaboli-
35 temeritate fuerit elatum vel f'edat'us, quantum
36 hoc conf'itum f'aciam f'ringere vel mittere, &
37 themat d'namatum, nisi tamen f'atisfactioe
emendaverit. Si autem emendatio fuerit in-
38 dignus, ipfe quocumq; f'ic p'f'udore, ge-
39 n'entia ignibus cruciat' f'aciam p'f'udore, no-
40 h'lo m'um in f'ua libertate p'ermanet, quan-
41 dum Chrif'tian' nominis timor & amor in hoc
42 nodis g'ente p'f'udore f'aciam.

Ad iustitiam, quantum illam conf'iteri & fi-
gillari iuli, & ipse f'aciam f'aciam fancte
modis g'ente p'f'udore f'aciam f'aciam fancte
p'f'udore f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam
ad corroborandum. Itaque pro f'aciam f'aciam
43 f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam
44 f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam
45 f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam f'aciam

- Ego Editha regina hanc donationis regis con-
f'ecimus f'ipferit.
- Ego Sigardus archiepifcopus conf'esi & f'ab-
- Ego Wulfus epifcopus, conf'esi & f'ab-
- Ego Leofricus epifcopus, conf'esi & f'ab-
- Ego Hermannus epifcopus conf'esi & f'ab-
- Walterus epifcopus conf'esi & f'ab-
- Ego Gilopius conf'esi & f'ab-
- Ego Wulfstanus epifcopus conf'esi & f'ab-
- Ego Stivardus epifcopus conf'esi & f'ab-
- Ego Edvyrinus abbas conf'esi & f'ab-

- Ego Agellus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego Alivinus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego Leofricus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego Alivyrinus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego Valdevirus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego VVilvoldus abbas conf'esi & f'ab-
- Ego Reynaldus cancellarius.
- Ego Hasolus dux.
- Ego Kenus marff'iter.
- Ego Leofdrinus dux.
- Ego Goden dux.
- Ego Ergus miniftr.
- Ego Kenus marff'iter.
- Ego Wygodus miniftr.
- Ego Radulphus miniftr.
- Ego Wulfstanus miniftr.
- Ego Ednothus miniftr.
- Ego Ageoldus, Wulfsticus, Jufticus, God-
- dricus.

CHARTA III. REGIS EDWARDI
confessoris, ecclesie f'anti Petri Westmo-
nasterii confecta.

Memor in hac charta, epistola regis Edwardi
confessoris ad papam Innocentium II. pro
p'p'arietis p'p'arietis ecclesie f'anti Petri & Pauli
Edwardi regi v'icidno quatuor Sivergatis
notariis ad vicem Reynaldi regis dignitatis
cancellarii chartam regis & f'ubf'cribit. In actis
Dei nomine feliciter. Amen.

Memor in hac charta, epistola regis Edwardi
confessoris ad papam Innocentium II. pro
p'p'arietis p'p'arietis ecclesie f'anti Petri & Pauli
Edwardi regi v'icidno quatuor Sivergatis
notariis ad vicem Reynaldi regis dignitatis
cancellarii chartam regis & f'ubf'cribit. In actis
Dei nomine feliciter. Amen.

In nomine domini & individue Trinitatis, pro-
pitius cui iustitiam Deo contentum, & f'iam
p'p'arietis p'p'arietis ecclesie f'anti Petri & Pauli
Edwardi regi v'icidno quatuor Sivergatis
notariis ad vicem Reynaldi regis dignitatis
cancellarii chartam regis & f'ubf'cribit. In actis
Dei nomine feliciter. Amen.

Con quo renovavim etc. & multa privilegia regie potentis & apostolica autoritate per beatum Leonem papam in ea constituitur...

Summa universalis ecclie pape Nicolae Edwardus gratia Dei Anglorum rex debentur privilegia & immunitas decessorum.

Constituimus deum, qui curam habet... Eclie ecclie, quoniam in loco boni predestinati, vos optime considerantes... Quapropter iustam iudicamus apud vos...

Idem litteras ad venerabilem monasterium Westmonasterii... in Romana sedes, in conspectu sancta synodo...

Nicolai episcopi servus servorum Dei gratia... Summa pape Nicolai... Nihilominus Deo referimus gratias...

Solomon de nostris verbis dicitur, orantes misericordiam illius qui est dominus omnium...

Constituimus deum, qui curam habet... Eclie ecclie, quoniam in loco boni predestinati... Quapropter iustam iudicamus apud vos...

Idem litteras ad venerabilem monasterium Westmonasterii... in Romana sedes, in conspectu sancta synodo...

Nicolai episcopi servus servorum Dei gratia... Summa pape Nicolai... Nihilominus Deo referimus gratias...

Con constituitis ubique qui jussu sunt, fecerunt... hoc vos receptorum mercedem ab eis...

Constituimus deum, qui curam habet... Eclie ecclie, quoniam in loco boni predestinati... Quapropter iustam iudicamus apud vos...

Idem litteras ad venerabilem monasterium Westmonasterii... in Romana sedes, in conspectu sancta synodo...

Nicolai episcopi servus servorum Dei gratia... Summa pape Nicolai... Nihilominus Deo referimus gratias...

At vero cononetur claritate, catenique regie pape... performatur feliciter...

Constituimus deum, qui curam habet... Eclie ecclie, quoniam in loco boni predestinati... Quapropter iustam iudicamus apud vos...

Idem litteras ad venerabilem monasterium Westmonasterii... in Romana sedes, in conspectu sancta synodo...

Nicolai episcopi servus servorum Dei gratia... Summa pape Nicolai... Nihilominus Deo referimus gratias...

Supra scripta sunt ad hunc... ad hunc...

Supra scripta sunt ad hunc... ad hunc...

Supra scripta sunt ad hunc... ad hunc...

ANNO CXXXIX CAROLUS quintus in fragmentis, infulas... in tercia, anno regni Eduardi nobilissimi... clementissimi regis vicesimoquinto.

Ego Aligatus notarius, ad vicem Reynbaldi regis dignatus cancellum, hoc privilegium scripsi & subscripsi, in Dei nomine feliciter. Amen.

ANNO CXXXIX 164

CONVENTUS COMPENDIENSIS

In quo actum Placitum pro Monasterio S. Medardi adversus Albericum Cocicenfem.

IN nomine sancte & individue Trinitatis: Ego Philippus gratia Dei Francorum Rex. Dum labi tuorum degerem Baldinum marchionem... in quibus preter dictum, in diebus portione... non patre super dictum, in diebus portione... non patre super dictum, in diebus portione... non patre super dictum, in diebus portione...

Decim diebus quod comissit emendare, & pro... a decim diebus quod comissit emendare, & pro... a decim diebus quod comissit emendare, & pro... a decim diebus quod comissit emendare, & pro...

ANNO CXXXIX 166

SYNODI MELPHIENSIS, ET SALERNITANA

ab Alexandro II. celebrata.

Alexander Episcopus servus servorum Dei.

Notum sit omnibus sancte Ecclesie filijs, in... quonia in Synodo, quom ideo Pontificis... N Notum sit omnibus sancte Ecclesie filijs, in... quonia in Synodo, quom ideo Pontificis... N Notum sit omnibus sancte Ecclesie filijs, in... quonia in Synodo, quom ideo Pontificis...

A & rex de Tuficario, & de Lima, & de Rinalto... & rex de Tuficario, & de Lima, & de Rinalto... & rex de Tuficario, & de Lima, & de Rinalto...

ANNO CXXXIX 166

CONCILIUM AUSENSE

Prefide Hugone Candido card. legato apost. in quo decretum ut omnes ecclesie... Prefide Hugone Candido card. legato apost. in quo decretum ut omnes ecclesie...

ANNO M.LXXV

In Nom. M. Episcopi Phileasius.

In Nom. M. Episcopi Phileasius.

si, atque Wlgrino Croomanni, quorum res... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

per festiuitates uelque ad sequentem B. Petri fe-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

CONCILII GERUNDENSE. ANNO MLXVIII. celebratum.

Defignatum illud ad ea Capitulum fuit. Concilium Hispania, Gallia, Africa, & Oriens, de iose-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Cynodus habita apud Gerardum, iusque domi-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

In primis condemnatum ibi detestabilem ge-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Deinde constitutum, ut ecclesia, quam plus... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Item excommunicandi fuerunt, ut incerti... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Item constitutum, ut illi qui fas uocant... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Item iudicatum de clericis arma ferentibus... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Clerici, si lediores fuerint & uoces dantes... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Hugo Candidus, sancto Romane Ecclesie Car-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

CONCILIA CELEBRATA IN HISPANIA C I T E R I O R I ,

In quibus Gothici barbarorum ritus abrogati sunt, ut probabilius uideatur, MLXVIII. Alexandro II. pontifice.

Hugonem Candidum presbyterum cardina-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Qua tamen nisi anno MLXXX. non fuerit, propter... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Annoem ego LXVIII. adfeci. Primum enim... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Quodam officium dictum est, quod a sancto Ili-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Qua res concilianda nihil uidentur: ut in... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

Romanum autem officium, a quoque in hispani-... Hinc illuc XV. & alius Hinc adhibere videntur, & monachi S. Albini sepe diu calumniam in te...

gritis vice domini peli Papa fabrice... Gullerus Narbonensis archiepiscopus fabrice... Gullerus Avenionensis episcopus fabrice...

A Amatus S. Saluatoris Breclensis abbas. Taffio S. Laurentii abbas. Item prelatibus Cardinalis cum prefatis episcopi, vel abbatis, vice principibus, ac totus terræ magnatibus...

CONCILIUM AUSENSE

Celebratum circa annum domini MCLXVII. in quo de Treuga & Pace actum est.

Constitutiones pacis & treuge edita in vico Amsyni

Hæc est ex parsamata ab Episcopis & Abbatibus & Comitibus necnon Vicarioribus in episcopatu Ausione... Item placuit ut clericus qui arma non portaverit, aut monachus, nisi facultationibus...

dium annum, neque de nobis, neque de vacis, neque de aliis vel abbatis, neque de villis, vel vobis, vel agris, neque de capris vel hircis, vel corva leonibus... Item constitutum est ut nullus homo pignori...

Similiter confirmaverunt ut nullus homo in Pervallibus, acque Impunitatibus, prædano non fiat de quibus vel pallis eorum usque ad me-

ter cogat homines redire prefasum malum. Quod si facere non poterit, auctoritate... Item constitutum est quod si aliquis fuerit inculpatus et aliquo modo quod levis præceperit...

A De omnibus illis confirmatum est qui inter fecerint malitiam... B De omnibus illis confirmatum est qui inter fecerint malitiam... C De omnibus illis confirmatum est qui inter fecerint malitiam...

CONCILIUM MOGUNTINUM

Autoritate Sigefridi I. indicium in causa Henrici IV. regis, volentis Bertan usorem, quam ante biennium duxerat, repudiare, celebratum Anno Domini M.LXV.

De pignoratione rerum alienarum pro pignori vel alius non faciendis... Item constitutum est ut nullus homo pignori...

D Negotio tamen, qui ex tam ferivide animo ad- pectet, Post percontato Wannate casu... E Imminente jam die, qui festidenda regis con- jugio diebus fuerat, res Moguntium conditus...

CONCILIUM MOGUNTINUM

Autoritate Sigefridi I. indicium in causa Henrici IV. regis, volentis Bertan usorem, quam ante biennium duxerat, repudiare, celebratum Anno Domini M.LXV.

De pignoratione rerum alienarum pro pignori vel alius non faciendis... Item constitutum est ut nullus homo pignori...

E Imminente jam die, qui festidenda regis con- jugio diebus fuerat, res Moguntium conditus... F Vis ergo hinc consuetudine, quæ in antiquis...

concentione obediuntur, et contra canonum litteras istius, qui praeferimus auctoritas hereticis fidei innotuit foret, sibi episcopus ordinaris. Papa, cum et mox illius cognoscimus causam, se ad archiepiscopum Moguntinum rejectis, iussitque ut astrictae vocati ad synodum, rem diligenter resellerent non possent, nulla cum ratione coaccraret. Hac de causa synodus archiepiscopus Moguntinus illius inmensum Angulorum. Nec contentiones hanc inter familiam, et plerumque servata, quibus etiam in se recitari, plerumque fidei commodissime adhaerere, de sacro ministerio, quibus in eadem diffundit volebat. Unde Moguntinus archiepiscopus graviter furens, et quod non statim cum contemptis obsequeretur, istam immunitatem, ordinavit. Sed ille immunitas peribit in sententia: liliud pro se ferens, quos terribiliter anno superiore a papa pro simili causa oburgatus fuisse, et quam vis et agra sine damnatione illis evasisit, et quod pollicetur recitari literis fidei apostolicae, sine ille dignissima diffinitione manus illi imponeret, communitus fuisse. Itaque instantibus per Katalum Augusti, rem Moguntinam proparabat, cupiens ipse in diffinitione tanti negotii cum archiepiscopo cogitor assidere.

De infamia curatois istius Lepoldi regis carissimi, quoniam se in lineam maritimaem, prout capitulum habuerit verbi obis. Ret magis ab regulari curato sumere, Moguntinam, sine illius auctoritate proparavit. Quomodo statuta die in synodo cum episcopis assidit: aderat Carolus, aderat et fratres Constantiensis, magnam cum molentiam obediunt. Cuius non res, quantum salva veretudine pariter, dedita operi nitebatur, et modo obiecta purgare, modo pondus obsequerem, quoniam non poterat purgare, celsitudinem infamiam nitebatur attonere. Plerumque etiam infamiam et perurgantem prociatorem verbi durioribus corripit, ab fronte impudentiam, huiusmodi apostatis etiam praesertim tentabat. Primum et secundum diem in hoc negotio inolempit. Quomodo acquiratur concordiam non veritate reponens, nec arte ditionis eludere possit. Sed et aliam vobis, quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

De infamia eodem modo curatois Carolus, cum ab episcopato Constantiensis, sine illius auctoritate ad Magdeburgensem synodum, sine Kal. Januarii obiit. Hanc hanc archiepiscopus, episcopum plerumque, qui cum simili verbi obis, et quibus obiecta fuerint criminibus, baculum episcopalem ab eo recipere: veritas tamen aequilium mollitiam eius consolabatur, promittens quod, dum primum sibi opportunitatem fore, benigna vice hanc calamitatem ei compensaret.

ACTA SIGEFRIIDI EPISCOPI MOGUNTINICI
Episcopi ad Alexandrum II.

De Carolo Constantiensi episcopo designato.

Apollinis fuerunt, et ad universi papa, sigefridi de Moguntina synodus scribitur, ad hanc synodum reverentiam, et protentum, in tanto patris, medietatem.

Altilimus ille deorum deus, qui celestissimiliter ordines sua disposuit, ut alter alteri praesentibus, et ad obsequium conditiis minoris operibus maiori parte, quibus in se invicem diffundit, eorum ad dignitatem factum, ut sic ut stella ab stella differit in claritate, ita alter alterum praecedat in excellentia, et dignitate. Hanc ad unum gradum et officium diversitatem, ita ad ad hanc redit concordiam unitas caritatis, ut sicut in sanctis angelis, ita et hic non sit invicem pariter claritas, quia ergo idem altissimus, nisi reverenter patet, consistit in hac aere pretiositas, ut vice illius magis per se sit caput totius ecclesiae dignitatis: et vobis omnino ad hanc ergo libenter merito communitatem laborum arctata coetere vobis in capiti obediens, iuxta quod praecipit vas electionis: *Omnis unus subservitio servitoribus sedulo fit.*

Ad hanc ergo libenter merito communitatem laborum arctata coetere vobis in capiti obediens, iuxta quod praecipit vas electionis: *Omnis unus subservitio servitoribus sedulo fit.* Ad hanc ergo libenter merito communitatem laborum arctata coetere vobis in capiti obediens, iuxta quod praecipit vas electionis: *Omnis unus subservitio servitoribus sedulo fit.*

Accipi autem litteras vestras fanditatis, in quibus continetur, ut ex precepto vobis Constantiensis archiepiscopi iustitiam, et concordiam fratris concilium celebrarem, in quo eisdem designati episcopi, prout iuxta veritatem dixerunt, et non, ut crimis, quo simulatum, et dissimulante reprobatur, aut monent, canonice coaccraretur. In hoc etiam parvi vestri antistitis, invitata praedicta archiepiscopi, et fratris Constantiensis, et fratris Constantiensis celebrandum perturbationis iudicio regio portabat, cogens me, et alios regni principes, in militum ius expeditionis. In hoc et obsequio in sua vestra, quibus meum habere exstulatum, et mihi impedire, inimplessem preceptum vestrum.

Pravata etiam illi nobis, qui legis regia condem designatum episcopatum sine vobis contumendum, celebrandum deducit. In qua re, quod requisitus et iussit fidei, discretione sententiam vestra digne dignatus. Rogo vos etiam litteras vestras pariter, ut si in verum esse, ne ipse hoc a vobis accepto, quod mihi, qui hoc canonice facere debet, auctoritas vestra intenditur, quia ita fiet, inde magis vobis debeat peccate principi meo, quod plus odio condemnor eum noluerim, quam iuda causa, vel peccato vestro. Si ergo a vobis dicitur,

Alexander, **C**oncilium Moguntinum II. **INDICIS IV.** **187**

Alexander, **C**oncilium Moguntinum II. **INDICIS IV.** **187**

Alexander, **C**oncilium Moguntinum II. **INDICIS IV.** **187**

innocens fatis inventus: remitte eius milii et fratris meae conferendum, ut, si licet oportet, a nobis canonice accipiat oleum consecrationis. Hec autem in fronte, et in calce nota litteras tenent episcopi, quod non est homo verens, qui promittit fieri in anno vestra iussione obsequia. Quia praesentis in benedictionibus dicitur dicitur, quod non est homo verens, qui promittit fieri in anno vestra iussione obsequia. Quia praesentis in benedictionibus dicitur dicitur, quod non est homo verens, qui promittit fieri in anno vestra iussione obsequia.

ACTA CONCILII MOGUNTINI
 ANNO MLXXII.

Impetrante super omnia aeternalis regum regis domino nostro Jesu Christo, et sub eo regnante temporali relictissimo Henrico regis huius nominis quatuor: venerabili quippe Sigefrido, Moguntinae ecclesiae primati, et apolline sedis legato, auctoritate curam Dei anno jan. xxi. qui tunc vobiscum anno incantati anno MLXXII. in Moguntina civitate celebrata est lita synodus Moguntina metropolitani orientalis Francie, principalem vero pontificis sedem tenentis Constantiensis, et Gallie Clavinianae, cui praesedit idem memorabilis Sigefridus, assidentibus et cooperantibus sibi venerabilibus archiepiscopis Gebhardo Juvavensi, et Udone Terverensi, confidens vobis, et collaborantibus reverendis episcopis Adelbero Wilsbergensi, Gundeharo Eiferensi, et Umbicoense Augustini, Helmarino Bambergeni, Westehero Argentoratiensi, Henrico Spirensi, Benone Onaburgensi, et Ermenfido Sedanensi, Heriberto Metzensi: confidens vobis etiam antientibus iustissimis abbatibus, necnon inferiorum ordinum quamplicitatis magna auctoritate et sapientie viris. Aderat autem etiam legati rectorum fratrum, videlicet suffraganeorum episcopi rectorum metropolitanis, episcopi, et mandata fratres, quibus excusati habuerent, quod invitati concilio interfere non possent, et ea quibusvis impediuntibus cautionibus illi quidem concilio non essent intransmissa, illi in quibusdam legibus negotiorum iussione detinente potentes. Qui dum canonice sunt excusati, et legitime competentes, et ordine coram funguntur uniusquisque vice antistitis sui.

Hae demum lita synodus, cum propter multa pastoralis curae negotia, et sine quibusque illis adhaerentibus erat ecclesiae refectionis conditio, summa maxime iudicia et bibus et propter Karolum quondam, qui Constantiensis ecclesiae designatus erat episcopus, sed, ut post se cretus docuit, non sine canonice electus et proreus. Hic, ut solente est, accepta a rege pontificali auctoritate, et consensu, et in sede episcopali receptus, regem investitus iubeat cenisi: postulabat a primati Moguntino, eisdem Constantiensis ecclesiae episcopum, et Constantiensis legatum Sigefridum, columbino obitu, serpentine prudentie nonum praesentis impetrant, dicebat, hae apolline auctoritate praesentis factum non debere, nec canonice polleat in eo sine examinatione celebrari: pro eo quod fidelium, graviumque personarum relatione dicitur, quoniam inno-

Alexander, **C**oncilium Moguntinum II. **INDICIS IV.** **186**

Deo offerunt precibus. Deinde post solitam fratrum salutationem, & debitorum sedium recognitionem, quibus authenticam pacem transactam, quibus quidem concordiam, quibusque veritatem catholicam fidei, dogmatis Simoni & ones hereticas cum cognatas suis, & quibus quibus fuit: paucis post tempore, & finalitate influentibus, ut sic demum propter celebrata tanta solennitate acti, solvitur concilium, gratissimo munere rediit in id ipsum.

Postero vero die: certa concilia habet, cum iterum apostolice fidei in unum convenerit, & premissis Deo laudibus & precibus, & laudat fidei concilio, quod quicquid fecerit in sua discreti verbi in dubium, rationabilis disciplina deducatur ad medium: & de prout res posthabetur, unumquoque tractatum, sua terminata in synodali decreto.

Illud vero quod maxime in causa fuit, de Constantiensi, & apponitur iterum fratres Rodulphi venerabili. Sed interveniens principis mandatum, in sequens diem prorogatum, agentibus intermunit, ut faceretis domini a constantia fidei rigore ad regiam se misissent venerantem nisi innoxiam, quod de quibus dile, male usurpatione sponte dimiserit bonorem.

Tertia vero die, Christi factores, hujus negotii longae expectatione, & libertas quidam indignatione, nimis seelo justitie recessi, sacerdotali constantia principum fam adant, etiamque de salute animarum fide, de pace ecclesiarum deque statu regni (spirituali) disciplina convenienti, proponentes et de sospitibus & gestis veteris ac novi testamenti contra doctrinam falsam exemplis, quibus animas eius adhuc erroris & noculis formatur ad summa: dicentes & doctores folium regni ejus nullatenus posse stabiliri, nisi firmetur justitia & observantia mandatorum Dei.

Summus autem pontifex, in eo dominus, qui omni potestate dominatur, sua temporaria animam principis, sua mitigavit cum ad verba sanctae orthodoxionis et nulla juvenilibus moveretur, aertatibus adhibuit, quibus difficilis est, nulla factores innoxiam detrectet propositionem: multum tamen se exspulsum, in hoc fide postulat dote nullam se excoisio ventilarum, nullam sine unum eodem Karolo le pignifici conventionem. Si quid autem eum decesserit & familiaribus suis, propter deum invenit, ut ipse generant, perperit in suum non esse accedat, sed recuare. Hoc ipse videtur. De deورا vero sua, qui ipse propter antiquum in proposita benevolentiam, gratie sui deum potestate omnem avaritiam sine labore dixit se excedere, & quod ipse impliciter ferit: si ille veneno alioque malitiae corrupterit, se ob id divino iustitia nolle contentari.

Hac autem salubri sermone, tam factuosa habita, cum eis venit in concilium: & ille Constantiensis deliquitum, in committit ad, ut in eo innoxiam pro foribus Constantiensis clerici, posthabetant pro legatos, & ut si ipse emeruerit admittit. Tunc deinde adhibuit sanctae theologie gaudia, & verum innoxiam succendit bonitatem: quando circumambulavit nobilis coronatum ordinem, vixi gemata lapidibus, & factuosa factorem, vel filioribus mi-

carum aliorum. Tunc celi narrabant gloriam Dei, & verbum roborabat dies dei, quibus innoxiam factorem innoxiam justitiam exponeret, & sanctam ecclesiam salutaris eorum doctrina innoxiam. Tunc vasa electiois supereminere ambrusium liquorum dei Spiritus, & ipsi fulgebant fidei splendore emanant: quando factores Domini verba sapienter, vel nudo, plebant; & corda audientium, vel terram fructiferam, ad ordinem innoxiam.

Hic ego ita dispositi, & adigto Dei ordiante, diuinitis iurique admittunt, praedictus scilicet Archiepiscopus, & hi qui cauditionibus pullant peritiam innoxiam regularis libertatis Constantiensis ecclesie prolixum libellum accusationis, in quo continetur caritas, quibus indignis haberetur facerant apostolice innoxiam. Quibus prima & maxima erat, quod exemplo magistri sui Simoni preliteri, per peccatum innoxiam innoxiam. Cetera omnia quae ibi legitur, proclamant violentiam aequae ecclesie devolutionem. Ille idem praetor & factores eius, qui adeant, nec offerunt iam testificationem libello: in innoxiam facerant omnes officium suum deliquitum, quiquid accusando, vel testificatione proferant, asserunt se canonice probaturus.

Karolus & centia natus innoxiam perfertis, dicens, quod eius infamie nota esse tenet respectu, quod nec se, ne quemquam alium possent canonice accusare. Adjungit quoque se omnia obnoxia synodali purgationum: & in omnibus quibus sum imbecitas, se esse innoxiam. Longa igitur altercatione, hanc inde discipulorum est, & multa vix die in adrem innoxiam, utque innoxiam nothem concilium petratum est. Dum inter multos ambigunt de obnoxio certant et resiam, dum longi deliberatione operantur iudicium innoxiam innoxiam, quae adheret accusacionem illorum, dum res inter fratres distantiam differunt: concilium propter impetram non adrem sine opore.

Quid autem ipse Carolus factus ipse egert, quibus retradationum verberibus inter concilium flagellaverit, sequens utique dies declaravit. Nam ut innoxiam quae se probari potest, vix innoxiam, quod Deus confestim iuxta scripturam in corde suo sceleris pro tubatione, cum in innoxiam innoxiam iudicii falsis peccati conscientia cogitationum, innoxiam non exculpationem testimonium, veritatem & aequitatem rediret, damnatum se corda.

In crastinum namque quando sperabant, concilium ipse propositum suum quaque purgare, & confederatione dignum, innoxiam suam monstrabat, se probaturus, jam motes confusus, non ultra ferens aspectum concilii & inter iudicium, non extra fulguris pondus imminentis iudicii, ultracepit ipse in innoxiam nisi, & cum innoxiam innoxiam paratorem et, a quo innoxiam acceptum, & factorem, factorem ipem, & metum quem pro se habebat, ab innoxiam sanctae quaestiones abduxit; celsam sane uno regum palli excoisitionis, quod iuxta decretalia Gualteri pape, episcopus dari nollet iuxta.

Videntes autem sanctissimi factores maxime...

quibus, quae licet Dominus, & fidei admira-tione strastantem, quous incomprehensibile fide iudicia eius, & investigabile vix eis: eorum, & omnino innoxiam innoxiam. Concilium Deo altissimo, qui longos eorum laborum tam innoxiam terminavit compendio: ornates & deprecatos, ut de regno suo eliminat omnem apostasiam, & omnia scandalis, nec ultra statum episcopi apolloniam fide sancta regere sinat ecclesia; sed in omnibus conditionibus, & demeratur innoxiam, quod ecclesie non se promisit altissimum omnibus debui usque ad confessionem facti.

Communis autem decreto propositum, quod hoc innoxiam facti ecclesiae interdictum, & in archidia facti Moguntiae ecclesiae servari ad perpetuum memoriam, & tradicione innoxiam posthabetur innoxiam, & innoxiam innoxiam innoxiam, non tincant asserere, si in hujusmodi negotio le viderent gravari certissime scientes, nullo modo primum Spiritus sancti fidelibus datum, ut in innoxiam & iustitia restituit iniustitiae usque ad perfectam coronam.

CONCILIIUM ANGLICANUM

In caula primatus Cantuariensis super Eboracensem concilium, anno domini MCLXII, tempore Alexandri pape II.

Ex libro 2. Vilielmi Malmeboriensis, de gestis pontificum Anglorum: & de ecclia electione herem aliorum, quae est in vita Lanfranci cap. XI.

ANNO ab innoceutione domini nostri Jesu Christi millesimo septingentesimo secundo, regno vero Villielmi gloriosi regis Anglorum & duci Northmannorum regni, pontificatus vero domini Alexandri pape anno secundo, tempore quoque Alaxandri, anno secundo regis, in praesentia ipsius, & episcoporum atque abbatum, ventilata est causa de primatu, quod Lanfrancus Dunelmensis episcopus super Eboracensem ecclesiam, quae in ecclesia proclamabatur: & de ordinabilibus pontificum episcoporum, de quibus, ad quos spectant praeterea, curam minister coaluisti. Et tandem alius quando diversis diversarum caularum autoritatibus probatum atque ostensum est, quod Eboracensis concilium Constantiensis ecclesie debet subiacere, D episcopi archiepiscopi, ut primatibus illius innoxiam dispositionibus, in ius quo ad Britanniam religionem pertinent, in omnibus obnoxio. Subjectionem vero Dunelmensis concilii ad Eboracensem, & omnium regionum a terminis Licfieldensis episcopii, & Hamby magali fluvii, usque ad extremum fines Scotiae, & quodquid est hac parte praedictam debet subiacere, Eboracensis ecclesie iure competit, Cantuariensis metropolitanus Eboracensi archiepiscopo, episcopi factores in perpetuum obnoxio concessit. Ita si in Constantiensis archiepiscopi innoxiam cogere voluerit, abique eorum fecerit, Eboracensis archiepiscopus ipse praesentem cum omnibus fidei subiectis episcopis ad eorum episcobus, & ejus canonice dignitatem obnoxio obediens exiit.

Quod autem Eboracensis archiepiscopus profellum archiepiscopo Cantuariensi fecerant cum sacramento deo Lanfrancus Dorcestriensis. Tom. XII.

Decernunt praeterea se antiqua patrum traditione & auctoritate primatum conciliorum tenere, & sui haec omnia Romano pontifici fecerint litteris confirmari, ut innoxiam quibus de horatu curae & perfecti sunt, ejus apostolica autoritate roborata firmenur, & omniempore Domini, qui omnium bonorum autor est, Romae & Moguntiae, & ubi ubique terrarum hac ledit vel audita fuerint, debent gratiarum actione fidei devotione solvantur.

Acta sunt autem haec apud Moguntiam metropolitani Orientalis Francie, anno ab innoceutione Domini MCLXII. Indictione VIII, diebus Septemb. Regnante serenissimo Henrico VIII, Anglorum rege, & innoxiam episcopi. Ordinationis vero ejusdem anni, apud Moguntiam vero praesentate reverendissimi patris archiepiscopi, & ordinarii, & episcopi sui. Super omnia sunt regnante Domino nostro Jesu Christo, cui non accedit res futurum nec creditur fieri praetertium, fed praesentem sempiternum hodie, & in saecula saeculorum. Amen.

CONCILIIUM ANGLICANUM

In caula primatus Cantuariensis super Eboracensem concilium, anno domini MCLXII, tempore Alexandri pape II.

Ex libro 2. Vilielmi Malmeboriensis, de gestis pontificum Anglorum: & de ecclia electione herem aliorum, quae est in vita Lanfranci cap. XI.

beneficis archiepiscopi ex antiqua innoxiam consuetudine obnoxio. fed ab amore regis, Thomae archiepiscopo Eboracensi factorem relaxavit, scriptaque tantum professionem recepto episcopo Alaxandri pape anno secundo, factorem cum professione a factores Thomae exire voluerit. Si archiepiscopus Cantuariensis vix fieri, Eboracensis archiepiscopus Deo auctoritate vixi, & innoxiam furit, cum ceteris praesate ecclesie episcopis, ut primatum proprium iure conferat. Quod si archiepiscopus Eboracensis obnoxio, innoxiam foretelle eligatur, accepto a factores episcopus domo, Cantuariensis vel Cantuariensis archiepiscopo ipse ferit, & accepto, & ab ipso ordinariis factores, & innoxiam factores.

Hae consultationes consenserunt praesate rex & archiepiscopi. Ventilata est autem haec causa, prius apud Westnam civitatem in palchali foennitate, in capella regia, quae fuit in castellio: postea in villa regia, quae vocatur Winclesfor, ubi & facta accepti in praesentia regis, episcoporum, & abbatum diversorum ordinum, qui congregati erant, & innoxiam factores praetereciss. † Signum Villielmi regis. † Signum Mattidis regis.

Ego Hubertus S. Romane ecclesie lectus, & domini Alexandri pape legatus, subscripti. Ego Lanfrancus Dorcestriensis archiepiscopus, subscripti.

Ego Hermannus Sireburnensis episcopus subscripti. Ego Vulfstanus Wigorniensis episcopus subscripti.

*communionis preterea, apud metropolitanum sub-
nigiliter scribere precepimus.*
Sunt alii plurima de excoicatio, & potesta-
te primatus, atque archiepiscoporum, tam in
parvam tractatis libris. Quæ si studiosius legere-
tur, læta memorie commenderet; nihil inco-
veniens contra eam materiam ecclesiam foret;
quod dicitur, quod dicitur; immo dicitur
dum ab aliis labari inventionem reprehenderet.
Nec solibus quibusdam pariter, hoc esse in ali-
na parochia aliqum tenere prelosum: cum per
milditiam Dei non sit, quoniam veterat
Britanniam insulam, unam ipsius nostre ecclie
coniles esse parochiam.

Humana quæstio, ejus rei multis res-
pondebatur obnoxia; perhibetur, a consilio
suo, tæque dicitur, preces remore. Volo
enim, in ea regulari monasterio regulariter vi-
vatur; aut si hoc tenent, de regno Anglorum
abiciatur.

VLAD MAURITIUM LONDINENSEM
sediæ episcopum.

Religio episcopi dem dignatur, quo presby-
teri gradum eî collatus est; simulque ad
eius integritate, quæ perhibetur, non
capotes moruo, de colloquio regis, & de
clero, qui in eju episcopatum sine forma
tione vnetur.

Leofricum divini multitudine archiepiscopus di-
lecto fratri Londaniensi ecclie sedis antiste
Mauritio salutem.

IN præsenti gratia ego, quod meam sicut vram
a desiderare saltem te istis: quodque profer-
rentem vivendi hoste, per eam qualemcum-
que doctrinam hujusmodi te esse consili. Hæc
et dilectione non modica procedere solent. Ad
interrogata tua, brevia responsa misit. De ho-
mine quem captem, & quod capotes morientem
fuisse inventionem scripsisti; perhibetur tibi ad
præsentem respondere non possum, quoadque pro-
ferentem mortis ejus causas diligenter audiam;
de te si miserante Deo, quid ag oporteat, tam-
quam auctoritate deservit. Quod si in omni
aliquam presentiam, utque dum conveniamus,
de alio colloquio quod possit fore debent
discutamus.

Debetis tui domino meo regi nihil adire
longius tui: quia de meo etiam vult, qualem
vult, loquendi opportunitatem non habet.
Cognitas clericos, quosvisque calumniam ha-
bet, de episcopatu tuo videretur, aut fueratis
literas ex parte tui episcopi, & sine canonice
pote, ostendat. Clericum, sicut fratrum illius
indignus, veniens in te libello aut literis
Hæreticum, cooperante Spiritu sancto; presby-
teri gradum recipere.

VII. AD VVALCHERUM
Dunelmensem episcopum.

Excuse quod multatim non misere & respon-
deat de presbytero, qui in casu moruo
chorum sine benedictione natus fuerit; ad
seculum redire non posse.

Leofricum divini multitudine archiepiscopus di-
lecto fratri Walsberie salutem.

ET in hoc tui domini meo regis litteras
de presbytero, qui in casu moruo
chorum sine benedictione natus fuerit; ad
seculum redire non posse.

A invenimus: Ob quam causam petimus nos
vereri ex omni parte esse debere non licet;
nec, si liceat, commotionibus, quod in feci-
sitate sancti Martini habere voluimus, si
possent. Septima enim nos predicti sancti
Iosannæ die, verbi ad me noxius venit.

Porto de illo presbytero, de quo madalla,
quis in casu moruo chorum sine benedictione
natus fuerit, aliqum me vobis manifeste rec-
tari non possum. Cæones tamen, de decreta
sanctorum patrum, & qui veltem religionis
aliqui debus in conspectu hominum deservit,
ad leonem quocumque modo posse redire non
sunt. Qui si vobis obtemperare noluerit,
rægalicia auctoritate tunc, que ait, com-
pelle tamen.

VIII. AD STIGANDUM CISTRENSEM
episcopum.

Ut clericis villarum ecclie Cantuariensis, qui
in ipsas sunt diocesi, exaudas per eju ar-
chiepiscopus pecunia restitui jubeat. Nec ad
episcopos alius quodam demque veniant,
nec respondeant, aut quicquam perlovent,
preter id quod institutum est pro christam.

Leofricum divi gratia archiepiscopus dile-
ctissimo fratri Stigando Cistrensi episcopo
salutem.

Letitiam villarum nostrarum, qui si vestra
diocesi existant, questi nobis sumus, quod
vetit archiepiscopus reperit octofombus pecunia
ad eis exoptant, & a quibusdam jam accep-
torum. Mentio debet fratras vestra, quia
contra morem antecessorum nostrorum, atque
vetorum, vobis concessimus, etique imper-
viamus; quatenus ad vestras synodus irent, &
ea, quæ ad Christianæ religionis notitiam pro-
ferre possent, sine interpellatione vel discul-
sione aliqua, a vobis audiam; quæ in ipsa
causa presentem serventur, litteras vestras
ad nostrum examen separatim, & nobis vel in
miserere, vel in alienando, si forte semper con-
suetudo loci, obnoxia tenentur. Mandamus
ergo, ut male accepta sine dilatione reddi ju-
beamus, & misitiss vestris, & ut uteris id præ-
sumat, servande caritatis studio prohibeatur.

Nec vero presbyteris nostris, quæ tenent
Canoniam constituti, omnino premissimus; ne ad
vestram, vel aliorum presbyterorum synodum am-
plius, nec vobis nec aliorum, nisi in
his pro quibus causa respondent. Nos enim
ad vestras vestras venimus; quales ipse
vel in quibus, vel in alio ordine licentia sua,
presbyteri nostrorum vellemus.

Christus tamen a vobis accipiet; & ea,
que antiquis inditura fuerit, in christianitas ac-
ceptissime profertur. Sicut namque ea, que
antiquis usque ad nostra tempora antecessores
nostris habuerat, solent vigilantia copines il-
libata servare; ita aliter, aliqua, quod
abit, usurpatione notissima denegare.

IX. AD GOISFRIDUM
episcopum.

De fundamentalibus profectis, vel ad altare
oblatis: & de his, que non profectæ, nec
oblatae, aut que omnino religioia ad mo-
nasterium consistunt.

Lanfrancus archiepiscopus venerabili episcopo Guis-
frido, salutem & firmitatem.

DE fundamentalibus, de quibus distillima
mihi paratas vestras ad me literas misit,
hoc vobis respondendo. Sanctimonialis que
de servanda regula professionem fecerunt; vel que,
quatenus adque profectis non fecit, ad altare
more oblatae fuerit; secundum more & vias
eorum, ad servandam regulam monasterii, in-
ceptum, continetur. Quæ vero nec pro-
fectæ, nec oblatae sunt ad profectis dimittitur
sibi, donec voluntates earum de servando ordine
substanti exoptant. Quæ vero non amovet
religionis, sed timore transigentium, si vel
dicitur, ad monasterium conferunt; si hoc
firmo meliorum fundamentalium testimonio pro-
feratur, libera est recedendi voluntas
potestas. Et hoc est consilium regis, & no-
litem. Omnesque Deus viam vitæ in be-
neplacito suo conseruet.

X. AD DONALDUM HIBERNIE
episcopum, &c.

Insuper ante non ratum eucharistia re-
ceptionem non esse necessarium. Quæstiones
secularium litterarum episcopo esse indignas.

Lanfrancus indigni sancta Cantuariensi ecclie
antiste, venerando fratri episcopo DONALDO,
& c. qui sui litteras transfertur, salu-
tem.

IN hincere possit, & longè a te, nobis
a sedes episcopatus est, & vobis legimus; etiam
quando literas vestras nostro vestro deservit
presbyterum: Quem cum rogassimus, ut adirem
pari dictis tubicum maneret, quatenus pro-
ferentis libris consuevit pro capta nostro ad
compta vestra congruum vobis referret; peti-
tione nostra effectum negavit, & se dimisit
non posse mori multis affectuibus allega-
vit. Itaque distillima homini fratrem tam regis,
fratrum paterna caritate monemus, ne indignum
vobis sit, quod de tanta re, tam breviter re-
spondeamus.

Revera, & potest potest omni ambiguitate,
finita, neque transmissio, nec indignum
non Anglorum, hanc de infamibus ceteris senten-
tiam, quam putatis. Credimus enim generaliter
omnes, omnibus antibus plurimum exspe-
diant, iam viventes, quam mortuorum; domi-
nile corpus & sanguinis percipione lese ma-
nie. Nec tamen si prisaliam corpore Christi &
sanguinem suum, coniungit baptismum fratrum
de hoc sacculo ite, ut illorum credimus nos
quod Deus auvert, propter hoc in æternum pe-
nitent. Alioquin veritas non esset vera, que di-

A cit: Qui creditur & baptizatus fuerit, saluus erit. Et per baptismum remissionem facit non a. Et
quam mundum. Et mandabimus ad omnes his
interdiximus nuptias: quod de baptismis eorum
omnes huius locutione expostores concorditer
allevant. Et Petrus apostolus: Et non nos, s.
nulli forma facte baptizamus. Et Paulus apostolus:
Desuper in Christo baptizati estis, Christum in-
dixit. Christum esse non videtur, baptismum
Desum per remissionem peccatorum ite habere.

Nam sententia illa, quam dominus in eu-
angelio dicit: Nisi manducaverit carnem filii ho-
minis, & biberit eius sanguinem, non habebit
vitam in se: quæ manducatio ad concionem istam
non potest generaliter dida esse omnibus.
Mihi etenim manducatum magnum, aut bap-
tismus quoque, dicitur excretari parte de
corpore migraverit: eos tamen in numero
mortuum computat, & salvo credit ecclie
per illud non habet vitam in se: non dicitur:
Qui non comestis factis carnem hominis, confite-
tur: & c. Quæ sunt eorum parte meo, qui est in
suo.

Infantes ergo non baptismum, si more
imminere quærent, a fidei sacro, si presbyter de-
bit, baptizari potest: canones præcipiunt; per eum
tamen, si vitam manent, a confectio fidelium
sejungunt. Necesse est ergo prædidam domini
sententiam se intelligi, quatenus fidelibus qui
dicitur in illis, non dicitur in illis, non dicitur:
Qui non comestis factis carnem hominis, confite-
tur: & c. Quæ sunt eorum parte meo, qui est in
suo.

Quam sententiam in libro de doctrina Chris-
tiana beatus Augustinus exponens, sic ait: *lib. 1. c. 10.*
Causa, non Augustinus habere videtur: *lib. 1. c. 10.*
non est, per baptismum manentem, a confectio fidelium
sejungunt. Necesse est ergo prædidam domini
sententiam se intelligi, quatenus fidelibus qui
dicitur in illis, non dicitur in illis, non dicitur:
Qui non comestis factis carnem hominis, confite-
tur: & c. Quæ sunt eorum parte meo, qui est in
suo.

Quæstiones secularium litterarum nobis fol-
vendas misit; sed episcopo propitium non
doct operum dare iurisdictionibus. Oim equi-
dem juvenem ætatem in his detrivimus; sed
accidentis ad postolam curam, abrenunciandum
eis decrevimus.

XXXI
LXXXVIII

XXXI
LXXXVIII

XXXI
LXXXVIII

XXXI
LXXXVIII

XXXI
LXXXVIII

XXXI
LXXXVIII

XL AD ROGERIUM COMITEM.

Ab excommunicatione solvi non posse, nisi regi satisfacta, episcopi misericordiam imploret.

Lafranconi Dei gratia archiepiscopi, dilectissimi quondam filii & amici Rogerii comitis, hanc salutem, & firmam de anima sua curam habere.

Dolore pro te quantum dici non potest, quia te ille Deo te amabat, & tibi servare totum corde desiderabat. Sed quia insensum de demois, & consilio pravorum hominum, ac molissu est, quae te moliri oportuerat: necesse est locum mentem mutari, & decessum non in oculum tantum, quantum in tancorem enim in litteram severitatem converti. Legisti tamen de ista femel & iterum te invitari ut ad venires, & consilium amicum non sicut, si cetera patre spirituali, & amico sincero, acciperet: atque a fluito proposito quod conceptus, consilio meliore desisteret. Te vero id facere recusasti.

Canonica igitur auctoritate te & tuos maledixi, & excommunicavi, atque a luminibus sanctae ecclesiae de consilio fidelium separavi: & te per totam Angliam terrarum hoc idem phobali auctoritate fieri imperavi. Ab hoc vinculo athenis absolvere se non possum, nisi misericordiam domini tui regis requiras: sibi que, & aliis quorum res sibi se tradiderit, & iustitiam facias.

Mandasti quod a adhae venire velis. Hoc ego libentissime vellem, nisi regalem tiam pro hac te me incursionem formarem. Sed legisti & litteris penitendum tiam, & humilitatem, & precem, & iustitiam: & te, salva eius fidelitate, proot melius potuerit, adjuvato. Interim rogo, & moneo, ut quiescat, & non aliquid contumaciter facere, unde majorem eius iram excites.

XII. AD ABBATEM T...

Ut excommunicationem adideram de coram teo ejici precipiat, quousque episcopo satisfacta.

Lafranconi archiepiscopi, dilectissimo amico suo abbatu T...

Adrianus Godwin, & Ligius, litteris tuis commendatissimis, & reverentissimis coram

me cum vestigari precipi: iudicique utriusque patris auctoritate, in adhae sententiam damna, & iuste esse excommunicatos communi consensu decernimus. Properea nihil aliud restat, nisi quod fraternitati tua adideram de clementer episc precipiat: quousque vel competer ejas, vel aliquis pro ea, quod ipsium est, episcopo faciat. Libenter facerem, quod tibi placere potest intelligerem: & multum dolerem, quod de presentis negotio voluntatem tuam implere non valeo.

XIII. AD RODULFUM ABBATEM.

Potest monachum qui in uno monasterio stabilitatem promittit, in alio locum transmigrae.

Lafranconi Comarici archiepiscopi Rodulphi abbati salutem.

Inductum est mihi, de tuo monasterio recedere vis: de promissis stabilitate sollicitus es: timens, ne, unde Deum placare thades, inde offendas. De quo rationem tibi offendo: & in ista ostendo maxime in exemplum legi deo. Si ergo totum Angliam terrarum hoc idem phobali auctoritate fieri imperavi. Ab hoc vinculo athenis absolvere se non possum, nisi misericordiam domini tui regis requiras: sibi que, & aliis quorum res sibi se tradiderit, & iustitiam facias. Mandasti quod a adhae venire velis. Hoc ego libentissime vellem, nisi regalem tiam pro hac te me incursionem formarem. Sed legisti & litteris penitendum tiam, & humilitatem, & precem, & iustitiam: & te, salva eius fidelitate, proot melius potuerit, adjuvato. Interim rogo, & moneo, ut quiescat, & non aliquid contumaciter facere, unde majorem eius iram excites.

CONCILII ROTOMAGENSES

In basilica S. Marie Rotomagensi ab Joanne archiepiscopo, cum suis suffraganeis, Willelmo Anglorum rege Normanniam gubernante, celebratum, anno Christi M.LXXXII. Alexandri II. pape, anno XI.

TITULI CANONUM.

- I. Ut episcopus christiana & oleum hanc communitati, & cum duodecim sacerdotibus conferat.
II. Deo suam christiana & oleum ab archidiacono renovandum sit.
III. Quae cura adhibenda a decanis christiana & oleum dicitur.
IV. Ut qui missam celebrat, omnino communicent.
V. Ut sacerdos injunctis & cum alia se sola baptizat.
VI. Ut vitium & aqua benedicta ultra oleo dicitur non.

non serventur, & confersa hostia iterum non conferentur.

VII. Confessio, jejuniis a jejuniis, & cum igne, confersa.

VIII. Ut vestes sacri post dimissam, nisi die dominica mane, injunctis a jejunantibus conferantur.

IX. Ut quatuor temporum exalla fit observatio.

X. Quod desponsio digni sine qui factum esse iudicatur ad futurum solentur.

XI. De iis qui curas relinquunt, & inordinandi ad episcopum scia quibus veniant.

XII. Ut monachi veli ex ipsi, siemque satisfactionem, ad sua monasteria reverti compellantur.

XIII. De cura parochiarum venditorum & ematorum.

XIV. De vita baptisati, & in sacralibus, aut in sequestratione.

XV. De clericis nuptiis, ut ecclesiam non minuant, nec fructus percipiant, & quales esse debeant articulos ad dicant.

XVI. Ut nullus clericus nuptias accipiat, de quo ante factum est statutum.

XVII. Quibus nuptias nuptias ipsos aliam licet.

XVIII. Ut aliquis nisi alteri subest presens, de quo morte competens habeat.

XIX. Ut clericus in publicum crimen lapsus, hinc ordinibus facile revocentur.

XX. Ut episcopi qui ad lapsi desponsionem venire non possunt, injunctis mittant.

XXI. Ut ante horam officium in Quadagesima non celebrent.

XXII. Ut sabbata pascha officium ante horam non celebrant.

XXIII. De factuorum servitutum transference.

XXIV. Ut generale baptisium nisi sabbato pascha & pentecostis non fiat. Parvuli quousque tempore poterit, baptizentur: nullus in ipsa hora sine infirmis ministrat.

PRÆFATIO.

ANON ab incarnatione domini M.LXXXII. congregatum est concilium in metropolitana Rotomagensi: ubi, in basilica beati & gloriosi Dei genitorum Marie, virginis Matris, & sancti Joannes evangeliste, venerabilis pater, comes, & vestigia parum lectura vestigia ecclesiastica omnimodis consultat, cum suffraganeis suis, Odone Bapocensi, Hugone Libergerensi, Roberto Saginensi, Michaele Abrincensi, & Gisleberto Ebroicensi. In prima disputatio est de fide sancta & indivisa Trinitate, quem secundum statuta sacrorum conciliorum, scilicet Niceni, Constantinopolitani, primi Ephesini, Chalcedonensis concilii, corroboraverunt. Post hanc catholicae fidei professione, annexa fuit haec subscripta, catholicae fidei doctrinae capitula.

CANONES.

I. Ut episcopus christiana & oleum hora competentis, & cum duodecim sacerdotibus conferat.

In primis statutum est a nobis, ut secundum statuta parvum, christiana & olei,

baptisimus & unctio consecratio, competentis hora, id est post nonam, secundum statuta sacrorum parvum fit.

Hoc etiam debet episcopus providere, ut in ipsa consecratione duodecim sacerdotibus factis credentibus vestibus indutus, vel quampures, secum habeat.

II. Quod suam christiana & oleum ab archidiacono renovandum sit.

Item in quibusdam provinciis me deturbatis inolevit, quod quidam archidiaconi pastore carentes, ab aliquo episcopo particulis olei & christiana accipiunt, & ita oleo suo commiscunt: quod & damnatum est. Sed unquamquam archidiaconus christa & oleum suum totum episcopo, a quo consecrabitur, ut proprio episcopo praefertur.

III. Quae cura adhibenda a decanis christiana & oleum debent.

Item christiana & olei distributio a decanis magna diligentia & honestate fiat: ita ut inferum dum distribuerent, albis sine induti: & talibus vasculis distribuantur, ut nihil inde aliqua negligentia peccat.

IV. Ut qui missam celebrat, omnino communicent.

Item statutum est, ut nullus missam celebrat, qui non communicat.

V. Ut sacerdos jejuniis, & cum alba nuptia, baptizat.

Item nullus sacerdos baptizat infansem, nisi jejunius, & indutus alba & stola, nisi necessitate.

VI. Ut rancorem & aqua benedicta ultra oleo dicitur non serventur, & confersa hostia iterum hanc conferantur.

Item facta quidam, qui vitium & aquam benedictam ultra octavam diem reservant: quod & damnatum est. Alii vero non habentes hostias, consecratis iterum consecratur: quod turbiditer interdum est.

VII. Confirmatio jejunii a jejunii, & cum igne, confersa.

Item donum sancti Spiritus, ut non dote nisi jejunii, & a jejunii: neque ipsa confirmatio alique igne fiat, statutum est.

VIII. Ut ordines sacri post dimissam, nisi die dominica mane, injunctis a jejunantibus conferantur.

Hoc etiam statutum est, ne in dandis facta.

facis ordinibus, apostolice auctoritatis violatores inveniamur. Legitur enim in decretis Leonis papae, quod non passim debent omnibus facti ordines celebrantur: sed post diem sabbati, in eius noctis exordio, quod in prima sabbati lucefecit, his qui consecrati sunt, ieiunium a jejunioribus facta benedictio conferuntur. Quod quidem observatum erit, si mane ipso dominico die a consumato sabbati ieiunio, celebraverit. A quo tempore praecedentis noctis initium non recedit, quo diem resurrectionis, sic etiam in pascha Domini celebratur, pertinere non dubium est.

IX. Ut quatuor temporum exacta sit observatio.

Item quatuor temporum observatio competens tempore secundum divinum imperentium constanti observantia a nobis servetur, id est, prima hebdomada Martii, secunda Junii, tertia Septembris, eadem Decembris ob reverentiam Dominicae natiuitatis. Indignum enim, valde etiam, ut sancturum institutum aliquibus occupationibus vel mundialis sollicitudine destruat.

X. Quod depositione digni sint, qui foris aut iniudice ad sacros ordines proceduntur.

Item clerici, qui non electi, sed vocati, aut nescente episcopo, sacris ordinibus se innoturunt: aliquibus vero episcopus, ut diaconibus, non habens imponit: alii ceteros ordines non inueniunt, diacones praebeyteri consecrantur: hi digni sunt depositione.

XI. De his qui coronas relinquunt: et ut ordinandi ad episcopum foris quia veniant.

Item qui coronas benedictionis habuerunt & reliquerunt, usque ad dignum satisfactionem excommunicantur. Clerici qui ordinandi sunt, in quibus foris veniant ad episcopum.

XII. Ut monachi veteri vel expulsi, viuisant, functionales, ad monasteria sua redeant compellantur.

Item monachi & functionales, et relictis suis ecclesiis: per orbem vagantur, alii pro nequitibus suis a monasteriis expulsi: quos pariter illa auctoritate oportet compellere, ut ad monasteria sua redeant. Et si expulsi, laborare recipere noluerint, vicium cleromonia eis tribuant, quae etiam manuum abbas acquiritur, quae si vicium suum emendaverint videantur.

XIII. Ne coza pastoralis veneratione & curatur.

Item emittitur & venditur cura pastoralis, scilicet ecclesiae parochianae, iam a laicis quam a clericis, insuper etiam a monachis: quod ne amplius fiat, interdicitur est.

XIV. De viris impunitis, ne in occulto suam, sese inter conflagent.

Item nuptiae non in occulto factae, neque post prandium: sed sponsas & sponsum iuniorum a sacerdote iugum in monasterio benedicantur: & aequum copulentur, progenies utrorumque diligenter inquiretur. Et si infra septimanam generationem aliqua contagiositas inventa fuerit, & si aliquis eorum dimissus fuerit, non conjugantur. Sacerdos qui contra hoc fecerit, depunatur.

XV. De clericis incoartis, non reclusis non mixtis, nec fractis percipiunt: & quales esse debent archidiaconi & decani.

De sacerdotibus, & levitis, & subdiaconibus, qui feminas sibi usurperunt, concilium Luxoviense observetur, nec ecclesia per se, atque per suffraganeos regant, nec aliquid de beneficiis habeant. Archidiaconi, qui eos regere debent, non permitantur aliquam habere nec concubinam, nec subintradum mulierem, nec pellicem: sed casti & iuste vivant, & exemplum castitatis & sanctimoniam subditis praebant. Oportet enim ut tales decani eligantur, qui sancti subditos redarguerent & ementent, quorum vita non sit infamis, sed merito praefaturus subditis.

XVI. Ut nullus mortuus uxorem illam accipiat, de qua ante fuerit nuptus.

Item interdicitur, ut ne aliquis, qui vivente uxore de adulterio calumniatus fuerit, post mortem illius unquam de calumniatus sit accipiat. Multa enim mala iudae eveniunt. Nam plerumque haec de caelo suis intersecerunt.

XVII. Nullus uxorem velata superstiti aliam ducat.

Item nullus, cui uxore velata fuerit, ipsa vivente unquam aliam accipiat.

XVIII. Ne defensus viri visor alteri nubat, principum de viro inuice comperunt labent.

Item si uxor viri, qui periret, ut alias profectus fuerit, alii viro nupsit, quibusque

ANNO CHRISTI 1099.

quo prioris mortis certitudinem habeat, & X. Quod de depositione usque ad dignum satisfactionem.

XIX. Ne clericis in uxorem civem lapsi sacris ordinibus facti reinstantur.

Item statum est, ne hi qui publici lapsi in criminalibus peccatis reinstantur, in sacris ordinibus reventantur. Si enim lapsi, ut ait beatus Gregorius, ad tuum ordinem revertendi licentia concedatur, vigor canonice procul dubio fragrantur: diuini per reverentiam fere praevaria actiois delecta, quibus concipere non formidat. Unde hoc ratum manere oportet, ut in crimine publici lapsi, aut peractam poenitentiam in pristino gradu nullatenus restituantur: nisi iugam necessitate, post dignam quidem longe poenitentiam satisfactionem.

XX. Ut episcopi qui ad lapsi depositionem venire non possunt, vicarium intus.

Item si aliquis lapsus digna depositione repperit vicarius, & ad eum dependunt tot & coepiscopos, quo auctoritas postulat, licet in sacerdotis lex, in diacconi depositione tres: uniuersique qui adesse non poterit, vicarium suum cum sua auctoritate transmitant.

XXI. Ut ante horam vespertinam in quadragesima non edatur.

Item statum est, ut nullas in quadragesima praedant, antequam hora nona peracta, vespertina incipiant. Non enim ieiunant, qui ante manducant.

XXII. Ut sabbati paschae officium ante horam nonam non incipiantur.

Item statum est, ut in sabbato paschae officium ante nonam non incipiantur. Ad notum diem dominice resurrectionis referunt, ob cuius reverentiam *Gloriam in excelsis Deo, & Alleluia*, cantantur. Quod etiam in officii initio, cerei scilicet benedictione, monstratur. Narrat ibi officialis, quod in hoc baido non fit sacramentum celebratum. Vocatur autem hoc baidum ferax fermen & focat utrum, in quo recolitur iustus & iusticia apostolorum.

XXIII. De sanctorum festivitatibus transverentis.

Item si aliquis factus festivitas in ipsa die evenierit, in qua celebrari non possit, non ante, sed infra octavam diem celebratur.

NOTAE ET OBSERVATIONES D. ANGELI GODINI.

COMPARATA ROMA, ID EST, ROMA ROMANA. Ad can. 1. Nintium post vicum pontificatum, iure antiquum incognitum & hominum memoratum certamen. **Yoniid** ad Rotomagense Rectitiae usum referunt Constitutione in degnada. **Christiana** nota, quae servare tangit. **Idem** Albrechtus de dicitis officii. **38** Obiter dicitur lapsus de ferreio tunc videtur: *Ipse die hinc & dicitur ad Budecam* convenit, et dicitur: *est facta, hanc, venenatis ad praedictam & ipsius, Christi-ano & est non superioris parte dictionem* item videtur, ubi sunt dicitur, impuniti, non tunc praeponitur profectus in terra cum hactenus & genio visitationum certamen & mater laetantur, certamen qd post non per officium in Prudum: *Miserere mei Deus, dicitur, & ad novum signum de parte certaminum. Item non aqua manducet & Item, hactenus incognita.* **Christiana** nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.* **39** Obiter dicitur lapsus de ferreio tunc videtur: *Ipse die hinc & dicitur ad Budecam* convenit, et dicitur: *est facta, hanc, venenatis ad praedictam & ipsius, Christi-ano & est non superioris parte dictionem* item videtur, ubi sunt dicitur, impuniti, non tunc praeponitur profectus in terra cum hactenus & genio visitationum certamen & mater laetantur, certamen qd post non per officium in Prudum: *Miserere mei Deus, dicitur, & ad novum signum de parte certaminum. Item non aqua manducet & Item, hactenus incognita.* **Christiana** nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.* **D** *Christiana* nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.*

NOTAE ET OBSERVATIONES D. ANGELI GODINI.

COMPARATA ROMA, ID EST, ROMA ROMANA. Ad can. 1. Nintium post vicum pontificatum, iure antiquum incognitum & hominum memoratum certamen. **Yoniid** ad Rotomagense Rectitiae usum referunt Constitutione in degnada. **Christiana** nota, quae servare tangit. **Idem** Albrechtus de dicitis officii. **38** Obiter dicitur lapsus de ferreio tunc videtur: *Ipse die hinc & dicitur ad Budecam* convenit, et dicitur: *est facta, hanc, venenatis ad praedictam & ipsius, Christi-ano & est non superioris parte dictionem* item videtur, ubi sunt dicitur, impuniti, non tunc praeponitur profectus in terra cum hactenus & genio visitationum certamen & mater laetantur, certamen qd post non per officium in Prudum: *Miserere mei Deus, dicitur, & ad novum signum de parte certaminum. Item non aqua manducet & Item, hactenus incognita.* **Christiana** nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.* **D** *Christiana* nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.*

COMPARATA ROMA, ID EST, ROMA ROMANA. Ad can. 1. Nintium post vicum pontificatum, iure antiquum incognitum & hominum memoratum certamen. **Yoniid** ad Rotomagense Rectitiae usum referunt Constitutione in degnada. **Christiana** nota, quae servare tangit. **Idem** Albrechtus de dicitis officii. **38** Obiter dicitur lapsus de ferreio tunc videtur: *Ipse die hinc & dicitur ad Budecam* convenit, et dicitur: *est facta, hanc, venenatis ad praedictam & ipsius, Christi-ano & est non superioris parte dictionem* item videtur, ubi sunt dicitur, impuniti, non tunc praeponitur profectus in terra cum hactenus & genio visitationum certamen & mater laetantur, certamen qd post non per officium in Prudum: *Miserere mei Deus, dicitur, & ad novum signum de parte certaminum. Item non aqua manducet & Item, hactenus incognita.* **Christiana** nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.* **D** *Christiana* nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.*

COMPARATA ROMA, ID EST, ROMA ROMANA. Ad can. 1. Nintium post vicum pontificatum, iure antiquum incognitum & hominum memoratum certamen. **Yoniid** ad Rotomagense Rectitiae usum referunt Constitutione in degnada. **Christiana** nota, quae servare tangit. **Idem** Albrechtus de dicitis officii. **38** Obiter dicitur lapsus de ferreio tunc videtur: *Ipse die hinc & dicitur ad Budecam* convenit, et dicitur: *est facta, hanc, venenatis ad praedictam & ipsius, Christi-ano & est non superioris parte dictionem* item videtur, ubi sunt dicitur, impuniti, non tunc praeponitur profectus in terra cum hactenus & genio visitationum certamen & mater laetantur, certamen qd post non per officium in Prudum: *Miserere mei Deus, dicitur, & ad novum signum de parte certaminum. Item non aqua manducet & Item, hactenus incognita.* **Christiana** nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.* **D** *Christiana* nota: *Item incognita profectus: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur: Item incognita profectus in hactenus non tunc videtur.*

facri palatii accionario, & UMBERTO Lug-
 ANNO denaci archiepiscopo, & Viennensi archiepi-
 CO ERMANNO, & archiepiscopo Bifuntino
 UGONE, & episcopo Cabolinensi GABRIELE
 si, & episcopo Eduensi AGANONE, & episcopo
 Sedunensi ARMENFREDO, & episcopo
 Belfensi GOTZGERANO, & episcopo AMA-
 TO, & abbate Clunienfensi HUGONE, & BE-
 RALDO S. Agardi abbate, & GERALDO
 S. Petri Viennensi abbate, & S. Andree ab-
 batibus. Ego GERALDUS Dei gratia Ho-
 flingensis episcopus & S. R. Legatus Iudayi &
 Tuscipri, RAINBALDUS apudolicus fedes le-
 gatus manu mea lobficatus. Et in Cabulo
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

rum monach celebrata, cui GERALDUS Ho-
 flingens & cardinalis episcopus presedit. Con-
 sistenti sunt & presentibus in synodo Roma-
 nis, & archiepiscopi scilicet GUILLELMUS S. Ro-
 naldi abbas delegatus & monachis eius, et in-
 iuncte ecclesie S. Christophori calanianibus, &
 ex de causa rem eorum publicam in iure pre-
 sequentibus, & qui ipsi tunc abierat, vocati
 quoque presens apudolicus fedes legatus ad
 concilium Cabolinis postea celebratum: utriusque
 rei ipsa facta descriptio. Quo abbas in diffini-
 tum, cum monachum unum, qui postquam res
 in audientiam venit, calumnie fide causas ex-
 posuit: quo postquam supra dicto legato & episcopo
 ibi concilio tribus parum valentes parum-
 quod idoneis: tunc facti; cognitione fidei quod
 Romanis ecclesie pure contingeret, abbas &
 monachis eius presbiteri et apudolicus autoritate
 incantatum, ne aliquid ecclesie aliquis
 iniquitate calumnia profunderet. Et ego GE-
 RALDUS Dei gratia Hoflingensis episcopus & S.
 R. E. legatus rognvi & Tuscipri. Adum in
 Cabolinis synodo presens UMBERTO
 Lugdunensi archiepiscopo & archiepiscopo Viennensi
 ERIMANNO, & archiepiscopo Bifuntino
 UGONE, & ROGLENO episcopo Cabolinensi
 UGONE, & episcopo Eduensi AGANONE, &
 ceteris quam plurimis episcopis & abbatibus.
 Anno Dominicæ Incarnationis M.LXXXI. iudicatioe
 s. R.

ad hoc accipiens, factum detinuit, non estiam,
 & sapienti dispensatione multa indidisse: quo
 procedit temere, dum in fide convulsisset,
 lacessere formam indultis recessit vellet.
 Et autem; iam adhibere potest non sententia
 ecclesie spiritibus contra spirituales, nec iam
 parvulis latet, sed perfectis solidum cibum
 ministrare, atque a fidei ecclesie fidei ecclesi-
 asticas exire. Proinde etis eis aut ab unice
 ecclesie succedendum, aut legitime
 equanimiter accedendum. Tum illi recessum
 per Deum orare, ut si in Romani pontificis
 autoritate, si in Caroli aliorumque imperato-
 rum privilegiis, si in processum eius Mogun-
 tinum posticum indolentia nihil fieri
 sui ipsi relinquerent, sed in ipsum saltem
 decimum cum ipse pariter fieri sine
 que, et canonis fidei æquum iudica-
 sent, & cetera obis terrarum ecclesie
 usitatum haberent. Et ad hoc factum, ipse
 pro suo laicorum ministerio servare con-
 tentus, tres reliquis portione ecclesie, quibus
 antiquis antistatibus laborat, permittitur. Et
 contra episcopos non re nec se sui tantum
 laborum triville, & iam per decem fere annos
 laboribus non statum volente, ut tandem
 aliquando prius componeretur, ultio non
 cedente, & tunc molimine eorum, ut
 ipsius pro libitu suo partienda adiret.
 Et prius ac secutus dies in hac certatione
 iam finitæ, ad hoc factum, ut
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

post, nisi in communem futurum con-
 cederet: tandem rem diffinita speravit, ad
 hanc conditionem cum tunc consilio quam impio-
 & metu regis coactus sit, ut in casu di-
 multibus ecclesie sui patrem ducendum
 rum ipse, dimidiam archiepiscopi accepit
 domiciliae autem curas fatis, sed archiepi-
 scopus, omnes ab omni decimum redactione
 libera.

*De abbas et episcopi causa. Sed quem di-
 quam synodo ipse res approdione tunc appropin-
 que, sed non in synodo. Et tunc res
 ferebat habet beneficiis Romano pontifici
 que fidei fuerant, sed interminatione gratia
 sui utroque abbas precepit, ut neque per se
 ipsi in synodo, sed in synodo saltem
 decimum cum ipse pariter fieri sine
 que, et canonis fidei æquum iudica-
 sent, & cetera obis terrarum ecclesie
 usitatum haberent. Et ad hoc factum, ipse
 pro suo laicorum ministerio servare con-
 tentus, tres reliquis portione ecclesie, quibus
 antiquis antistatibus laborat, permittitur. Et
 contra episcopos non re nec se sui tantum
 laborum triville, & iam per decem fere annos
 laboribus non statum volente, ut tandem
 aliquando prius componeretur, ultio non
 cedente, & tunc molimine eorum, ut
 ipsius pro libitu suo partienda adiret.
 Et prius ac secutus dies in hac certatione
 iam finitæ, ad hoc factum, ut
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.*

Quod iam Lambertus, habebat esse eorum
 ante palatium: scribit vero Sigfridus ad Alexandrum II.
 presbiterum magister Thomam de Thaurum
 regio indidam esse palatium: in sine se videret,
 & in Thuringia, quod in Thuringia, quod in Thuringia,
 decimum una strata et corda videret. Et
 si non aliter, Erythra, de quo Lambertus, utra
 que Mogun- quod in Mogun- quod in Mogun-
 Alexandrum regis Sigfridus, per sedem Lambertus
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

ADDITIONE G. C.

Quod iam Lambertus, habebat esse eorum
 ante palatium: scribit vero Sigfridus ad Alexandrum II.
 presbiterum magister Thomam de Thaurum
 regio indidam esse palatium: in sine se videret,
 & in Thuringia, quod in Thuringia, quod in Thuringia,
 decimum una strata et corda videret. Et
 si non aliter, Erythra, de quo Lambertus, utra
 que Mogun- quod in Mogun- quod in Mogun-
 Alexandrum regis Sigfridus, per sedem Lambertus
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

SIGFRIDI MUGUNTINI EPISCOPI

ad Hilbertum Romanæ ecclesie ad-

hibendum, episcopo.
 Hilbertus Muguntini, ad quod illi, De dei gratia,
 Hilbertus Muguntini, ad quod illi, De dei gratia,
 & archiepiscopi, Hilbertus, & frater
 nostrum interem vertit.

Plurimum gratie vestre caritati, pro eo,
 & rationibus quibus, quibus ad sedem apostoli-
 cam dilectam, semper dexte fuerit, & in
 omni dispensatione, & negotio tempore par-
 nollas, sapientia & bene voluntati vestris fol-
 tendis. Proinde modicis primum vo-
 pra gratia referimus, deinde, ut quoad
 E. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

Rogamus utem dilectionem vestre caritati,
 ut per vos, quibus, quibus ad sedem apostoli-
 cam dilectam, semper dexte fuerit, & in
 omni dispensatione, & negotio tempore par-
 nollas, sapientia & bene voluntati vestris fol-
 tendis. Proinde modicis primum vo-
 pra gratia referimus, deinde, ut quoad
 E. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

CONCILIABULUM ERPHORDIENSE.

In causa decimationum Thuringie, auctoritate Sigfridi Muguntini archiepiscopi celebratum anno domini M.LXXXI. vi. Idus Martii, tempore Alexandri papæ II.

ANNO CHRISTI 1074

Cum in palatio regis frequenter esset mandatum
 C. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

ventilissime improbandum, led ne libere
 vendebant eloquebantur, & regis terrone, &
 D. in synodo, presens abbas archiepiscopi
 & episcopi, necnon & abbatibus quoniam
 plurimus una cum Gerardo (Dei gratia) Ho-
 flingensi episcopo & S. R. legato, & abate RA-
 INBALDO facri palatii thesaurario vi. nonas
 Martii luna xix. anno Dominicæ Incarnationis
 M.LXXXI. iudicatioe s.

ANNO CHRISTI 1074

que Deum de locis in terram ad nostrum miseriam...

Et, post ipsorum data optiam; et alius abbas praefatus.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Manasse Rhemensi archiepiscopo salutem et apostolicam benedictionem.

Omnia ecclesia sancta dudum fraternitatem tuam... Romana ecclesia sancta dudum fraternitatem tuam...

LE AD ARNALDUM ABBATEM sancti Severi.

Agruit quod ad synodum vocatus non venisti, tenueritis ad idem...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Arnaldi abbati sancti Severi salutem et apostolicam benedictionem.

Non mediocriter te locobentiam argere possumus, quod post varias querentibus tuis... Non mediocriter te locobentiam argere possumus...

LII AD MANASSEM ARCHIEPISCOPUM RHEMENSIS.

Sicut equo quod monasterio sancti Remigii in vicinis abbatem praefecit, qui postquam factus abbas administravit...

Illud tractatum habere uterumque. Non fuit enim tuam sanctorum congregationis tuorum...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Manasse Rhemensi archiepiscopo salutem et apostolicam benedictionem.

Omnia ecclesia sancta dudum fraternitatem tuam... Romana ecclesia sancta dudum fraternitatem tuam...

LIV AD CANONICOS SANCTI HILARII.

Sub prelaeratum canonorum consuetudinem in festivitatis sancti Hilarii et omnium sanctorum ferendi.

Gregorius episcopus servus servorum Dei canonice Hilarii salutem et apostolicam benedictionem.

Notum vobis esse volumus, quod canonici Plebanorum in synodo nostra congregati fuerunt...

LIII AD HERMANNUM METENSEM EPISCOPUM.

Sicut equo illum approbare testatur. Perit per te dominum deprecatur. Significat abbatem Annapolum vellem Rhemeni abbatis renuante...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Herimanni Metensis episcopi salutem et apostolicam benedictionem.

Lettere dilecti. Nos certe accipimus, a quibuslibet Buddantiam devotionis tuae erga nos debetis cognovimus. Nos quidem omnino...

LV AD SUFFRAGANEOS AUCIENSIS ECCLESIAE.

Præcipit et ornari archiepiscopum, sicut apostolicum sedis locum iusserit, obediatis.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Suffraganeorum Auciensis salutem et apostolicam benedictionem.

Legas inter Romanos ecclesiam, videlicet confiteri nosse Girardum Officiis episcopum,

Au Galieno archiepiscopo, visito debitas reverentiam exhibuisse contentum. Verum, sicut etiam archiepiscopus coquerendo nobis reatu...

LVI AD ROGERIUM CATALAUNENSEM EPISCOPUM.

Præcipit ut prelati decede ad se Romanam, ut ejus causa definiat possit.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Rogerio ad se Catalaunensi episcopo.

Philippus rex Francorum non modica tibi dilectione affectus, multum, non et abholo...

LVII AD HILARIUM PAPIENSEM EPISCOPUM.

Monet ut una cum Anone marchione de Insula Sicilia copulatione cum ipsius episcopo fore assensu...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Galieno deposedi episcopo salutem et apostolicam benedictionem.

Significandum tibi duximus marchionem Anonem in Romanam urbem super-itus copulatione soporitur tua accuturam esse...

tionibus, tanto sollicitius nos ad definendum ea-
rum nostram auctoritate de qua possumus vestre adu-
re debemus; quatenus contra tanta pericula
in multis etiam in Africa ista morum vitia
infestationibus infundere. Deo adiuvante, va-
viamus. Data Romæ decimo tertio Kalendas
Aprilis, ad iudicatiois diebus.

LXXVII AD BEATRICEM ET EJUS
FILIAM MAILHEIDEN.

Laudat humiliter penitentiam episcopi Argenti-
ni, & eius arguit, quod venientem Romanum in-
iulle detulerunt. Mandat ut solvunt Medio-
lansium ecclesie dirigitur. Item dicitur Lon-
gobardis episcopi pro necessitate conceffam
B confirmata licentiam afferri. Reddi nonnullorum
adorum fidorum, de quibus ammirabatur,
rationem.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Basili
Beatrix & ipsi filia Mailhei & episcopi
Mailheiden.

Cum Propheta testatur quod omnino per Deum
quis in malis peccatis exornatus & hu-
millationem non spernat, nos quidem qui peccato-
sumus, est continentem omnium in nobis non
satis pie significamus, cogita tamon diffimula-
re, & quod pro se obediens domino debemus.
Guaracuræ Argentinorum, postquam
pccatis factis debentur decorem sui ordinis indigne
trididit, vocatus ad correctionem a domino no-
stro venerande memoris Alexandro papa, solus
inter omnes Teutonice terre episcopos, quorum
nulli non solum carnis ferre, sed etiam summi-
a iale ferat, aident vocati sunt, apud Romanum
locum, litem iudicii in humilitati formam
pccati, & veritas apud Romanum virgini inna-
pccati. Cogitatio pro peccatis illis in faciem
pccati. Apollonius licet non esset conver-
jam nunc apolloniam venit precipitamentum, &
cum tanta fatigatione, sicut audimus, rejo-
modum pariter, et pccatumque proinde, com-
ponitiam tam et obediens domino confidit,
concoctatis nostri pro competentibus horum tem-
porum miserandum illo fore dignum adimere
de decorem; cum quatenus episcopi officii
redintegrationem ad vos, his non concedimus
extercere tamen in illo regionem canonico hoc
in tempore qui referret, cum fortasse, hoc amato,
idem qui non aliter potest, qui plus in
pccati dare possit? Ceterum quod vos fecistis
ita cum, quam inhectantibus, quam mihi ven-
tecedum, quatenus beatus Pater & apollonius
sibi communi solum sit, qui non potest
sibi repate, ut in quibus periclitum hic in-
paribus tuis debet esse defensionis, inopiam
pericula, letitiam, & nobis, qui hoc alio prin-
cipali problemis in hunc re, quod possidenda
pro familiaritate vestra dilectionis voluntas ar-
quatur; presentiam cum eadem fratrem per il-
la nos non solum quod dicata domus contem-
davitium. Quatenus nobilitatem vestram
multum rogamus & adomemus, ut injurias que
quatenus presentibus ditionibus, cum omnino bono-
volentia & maxime caritativa oblatione cum ab-
se dimittatis, & sicut in figura memoratis
vires litteris, vultum sibi vique ad romam
Ephraim Mediam, sed non potest in totum
dationem causam pro episcopum nostram esse communi-
tas in illis tunc super hoc re contra vos aut ve-
stra in illis de vestris, Dionysio vero Pri-

centino, & ipsi episcopi Longobardis, qui ad
nos non venerant, nihil de officiali officio, nisi
confirmitate potero pro necessitate conceffimus: sed vos
fugimus, ut scitis, non frena retinere in manu, ut
correctis de pena, ut pernicitibus non sit de se-
deratione de verba. Quia vero ex caritate, et pro
reuerentiam sanctum Romanum ecclesiam, vos et il-
los adversum nos murmuris creditimus, memores
domi de partibus nostri beati Petri apolloniorum
principis, qui munituram adversum se difficul-
tatis latitudo nos detulerunt est, & ubi quo-
que rationem de factis nobis non invitit redi-
tum, in eodemque quanta vobis dilectionis, qui
vobis adfirmamus, non alia vobis ad hoc certiora
figa detulimus. Neque vero nos fugit quum di-
verbia de nobis hominum opinio sit iudicium, dum
in eidem causis et verbis ubi nos credulos,
alii alium mites dicunt. Quibus profecto illi
veri, nil rectius respondendum videmus,
quam quod scripi apollonis: *Miseriam pro mihi* ^(LXXV)
non vobis iudicium, sed ad Romanos dei. Deus au-
tem committit, qui venerabiliter est conium,
docet nos & vos facere Voluntatem suam, & nos
legem suam in medio cordis nostri. Data Ro-
me 17. Kal. Martii, indictione 11.

LXXVIII AD WRATISLAVIA BOHE-
MORUM DUCEM.

Comendat Pragensem episcopum de objectis
criminibus suis purgatum, sine ecclesie relevitum.
Casus inter ipsam Pragensem & Mora-
vencem episcopos, ac non quia inter ipsam
docem & episcopum Pragensem agitantur, in
proxima Synodo isti de determinatum.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Pavia
Bohemorum duci Wratislavo & episcopi
Bohemorum.

FRater tuus & laminis Pragensis episcopus ad
apolloniorum limina veniens, confessus quod
suo ea qua oportuit se humiliter presentavit, &
de objectis filiis quædam recitavit, congrua
decedens istam et obediens domino confidit,
davit, & in hunc modum se purgando removit,
videlicet, quod ipse Joannem Moravencem
non presentavit, neque presentavit, sed am-
dantem decapillavit, aut barbata comba-
pccati, aut occasione subterfugit pro-
quod indecitas pro episcopi sunt petiti. Nominis
episcopi dilectio glorie concessimus, & utilitatis
sibi omni officiali officio ad propriam defen-
cum literis nostri & apollonio cum legitmo re-
sum, commendatavimus, qui nos tunc, ut omni-
inter vos vobis de in omnia amulatione bellata, sed
terro cordi cum diligit, & episcopos in eo di-
gant, quod dignum est, veneratis in dignitas,
& quatenus pccati ecclesie non concedimus, sed
vel apollonis modo id cum ille presentiam, tam
ipse et conatus, quam omnes qui in sua potestatis
de sunt sine contradictione filii reddere faciat. De
illis vero que inter vos et nos in officio
tandis presentibus et propriis literis aliteriam
ita fluximus, ut in futura lyodo ambo episcopi
aut ipsi ad nos veniant, ut tamen non in omnia
quæque presentibus, & casum et utique parte
tantum obtinent. Nos sine omnino aliteriam
dilationem parum fore hanc pccati diffinitionem
inter vos vobis de in omnia amulatione bellata,
Deo farente, possimus ad interim legatos (nos
interire multum cupimus, quatenus & ipsi tua vice
ad iudicatum vestratum nos adjuvent, & vestris
notas.

notas definitiois erunt. Terram vero unde A
inter episcopos licet illi, Moravencem presentem inter
terre decrevitum. Præter hoc supra me-
moratus frater tuus conseruit super te, quod
proponimus et contra nos, Viam debent illi
postestatem & iustitiam pccatis aserere. Unde ec-
clesiam tam paterna amplexus rogamus & ad-
monemus, ut, si te impedit et in hunc te inpro-
pccati, respecta diffinitio timentis, et rationem
de factis tuis in diffinitio iudicis reddatur cas, gra-
tiana honestate tua ad iustitiam redire, & fratri
quia sua sine omni contrarietate dimittas. Sin
vero termino erga inter vos frater nequeat, in pre-
sente clamore future legati sedatio tuos, vel hoc
de causa ad nos transmitti non presentem
quatenus inquit & pernoctat veritate, et utra-
que parte quod jultum fieri valeamus decernere,
& aliquid fraternæ pacis & concordia vos, opo-
tante Deo, conjunctis, ut Dominus Deo decen-
tento Kalendas Maii, indictione duodecima.

LXXIX AD ANNONEM COLONIENSIS
ARCHIEPISCOPUM.

Requisit quod nullas ad se literas post adeperim
potuitur dedere.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Anoni
Coloniensis archiepiscopo servum & apolloniam
Bohemorum.

Quanta caritate Romanæ ecclesie Colonien-
C in omnibus obediendo conjuncta ferri di-
gnitas vobis collata restavit. Quæ nimirum ca-
usa ad te in videtur respicere, ut ex eo quo se-
pccati, administratione laborem subivimus, nullas
visitationes tuæ præter has superius missas li-
teras receperimus; cum id nos visitationis fre-
quentias impendendum putamus, qui hoc recorda-
tionem discipline, qui tempore anterioribus no-
hi in ecclesie Colonien- tenentis formis, scrip-
tum sit inter ceteras occidentales ecclesias dilectio-
nem impendimus, & sicut abbas Romanæ ec-
clesie filii restavit, tempore beati Leonis pape
Tercenti episcopi in omni ecclesie vestra,
quod iam beatus Leo legitur, viribus totis re-
fugimus. Sed his nobis diffinitio vestra dilectio-
nem exhibere non potuit, quia nos non so-
lum negligenter, sed etiam commode illud
quod possimus, jura illi; pro non auctoritate,
indignis nos non potuit, sed non potuit
concedimus. Deo auxiliante, nullum facilitatem
sit distante. Si enim honorem beati Petri, non
in totum, sed in partem Coloniam, et nos Romæ
pccati, ut in illa non potuit. Et nos non
tunc, neque in partem poterit habere. Ad hoc
negligenter solentem, & se tepelente calidum te
revertente te diligere, ut nos quatenus in vo-
catis, non in partem. sed in totum communi-
pccati nostri gravior, nobisque dilectio-
nem sine dubio obtinimus. Data Romæ decimo-
quarto Kalendas Maii, indictione duodecima.

LXXX AD ANICIENSES.

Precipit ut Stephanus contra episcopum obediat:
Gregorius episcopus servus servorum Dei Anicenti
Stephani & ipsi pccati servum & apolloniam
Bohemorum.

Stephanus electus vester est qui debuit apollo-
niam sedem inire, & obedientiam suam ad nos
suum mansi nostro modo de Romanæ ecclesie
obediendum promitti, ac per hoc graviam erga
Concil. Generali. Tom. XII.

quis ante vultus fuerit loquutus, recuperavit.
Quæ quia ecclesiam vestram præcedit defen-
dit, & simoniam Stephanum & infavorem
Rudolpho suo capillis profuerunt, regnum totius
episcopatus vestri fuisse commisit, quatenus
ad quod non nos potuit, de pontificali officio
non intravit, sed quatenusque voluerit apollo-
niam relinquere partem vestram, sacre commo-
dationis & ad ecclesiam vestram, quatenus
Vos itaque apollonia adverteat admonemus, ut
fili debetum in omnibus reuerentiam exhibeat,
& de defensionibus vestris se vestre equitatum re-
sponsum fideliter impendat; quatenus, capilla
dilectionis heredi de medio vestrum omnino
contione; & ab ipso stephani, & a priore
Christo domino nostro, & beate Marie praxici
quis, servitium impendat. Data Romæ deci-
mo tertio Kalendas Maii, indictione duodecima.

LXXXI AD UDONEM TREVIRENSEM
ARCHIEPISCOPUM.

Ut Viduensem episcopum vice sua inceptis de
neglecta apollonia sedis auctoritate, cumque
monerat, ut monasterium sancti Michaelis ad
communiem usum edificari quod visum fuit
presertim, in conventu episcoporum, vel coram
summo pontifice, requirit: Quod si pretere
negligit, ipsius archiepiscopi preterea associare
prius dictum monasterium ab interdicto abolvat,
& episcopum Romanum venire commonet.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Udoni
Treviren- archiepiscopo servum & apolloniam
Bohemorum.

Consate nosse Theodorici Viduensis episco-
C, ut scipe vobis relatam est, habita-
tos loci apud maynarum quondam sancti Mi-
chaelis infra parochiam fontis, ad quam nos
considerantes sua virtute & potentia federe
coerere dicit conatus est, videlicet ut cum litanis
prioris ecclesie, locum hunc in episcopatum fere
episcopatum fere, sed in singulari aliteriam.
Quod cum illi insulatum, non forte ad videtur
nos exactiois occasione detinet, post tunc
revocari, & in nos non potuit, quia nos non so-
lum negligenter, sed etiam commode illud
quod possimus, jura illi; pro non auctoritate,
indignis nos non potuit, sed non potuit
concedimus. Deo auxiliante, nullum facilitatem
sit distante. Si enim honorem beati Petri, non
in totum, sed in partem Coloniam, et nos Romæ
pccati, ut in illa non potuit. Et nos non
tunc, neque in partem poterit habere. Ad hoc
negligenter solentem, & se tepelente calidum te
revertente te diligere, ut nos quatenus in vo-
catis, non in partem. sed in totum communi-
pccati nostri gravior, nobisque dilectio-
nem sine dubio obtinimus. Data Romæ decimo-
quarto Kalendas Maii, indictione duodecima.

Stephanus electus vester est qui debuit apollo-
niam sedem inire, & obedientiam suam ad nos
suum mansi nostro modo de Romanæ ecclesie
obediendum promitti, ac per hoc graviam erga
Concil. Generali. Tom. XII.

295. aut, ut apostolus, falsis auctoritate nos cum confidatibus tuis antiquissem locum ab omniter...

296. Ad de distributo in loco ad quem hereticæ impetravit permancere non potuit; quibus legibus, ut apud ipsos ibi fides vendita non...

LXXXII. AD ALPHONSUM REGEM C A T H O L I C O.

Benedictus apostolorum Paulorum, quem studiosum erga sedem apostolicam approperavit. Monet tamen et antiquam epi- scoporum sedem reparare vellet.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Alphonsi regi Hispaniæ, & christo regi Siliæ, salutem & apostolicam benedictionem.

NOTUM vobis esse volumus, hunc fratrem nostrum & episcopum Paulem, cognomen Monto, ad apostolorum limina, & nostrum venerit, & post certis diebus redierit, quibus eum appellavimus, sitis dignum erit, in nostram communionem & dilectionem receptum fuisse. Romanum ordinem in divinis officiis circumferre, sed exitu trisignis episcopi qui synodo haberetur, et celebravit, & et melius potest observatum promittit.

DEUS autem meminit ad omnia que sibi beneficiata sunt cor tuum dirigat, & et te in perfectis viis promereri faciat, unde postquam temperata fuerit. Data Roma septimo Idibus Maii, indictione duodecima.

LXXXIV. AD HERIMANNUM EPISCOPIUM B A B E R O E N S E M.

E SIGNIFICAT te commississe vias tuis episcopo Montano in causa ipsius episcopi Bambergensis. Monet ut i parcat, & que reata sint agat.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Herimanno Bambergensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

ARISTEMUS confater nos habemus Mezentios episcopos, nobilium per dies aliquot commoratur, multum nos pro te rogavit, militique & intima pro causa tua supplicationes et solis, rediret abis de te nominasti, quibus in ipse

speciem tuæ correctionis non parva cordis dolere clama oborta lætitia. Quapropter confilium, quod ad saliem tuæ et anime nostre, quod ad utilitatem ecclesiæ, & pacem, & apostolorum nobis vivum est, in experientia fructuosisque tuis politissimos, inajungentes & committentes tibi, ut apostolus falsis auctoritate vicem nostram in nos non capere detestetur, ad obediendum his, qui nos teo nostro sibi propulerunt, te paratum inveniat. In causis prudentia, & quoniam ad nos moerendum te promptam & efficicentem voluntatem esse non dubitamus, nos quidem & multis hoc fraternitatis tute sollicitate attendendum & pensandum existimus, quod ad istam vitam quietis & appropinquas, & exterius enim, quem tamen nosmet ipsos, & ceteras, & ceteras. Ideoque, frater, debitis sollicitudinibus te admonemus, ut horrendum examen & inevitabile iudicium dilectis tuis oculis non possideris, & factum illius ea consensit tuis consultationibus & operum conversatione procurare felices, quatenus in conspectibus presertim, cupis oculis nostra & aperta facta, non te celarum timor, & reverentia delimit, sed læta recipiendi pro bonis adhiberi tributionis facta manifestis & bonis se reddat. Data in expeditione ad montem Cimium, secundo Idibus Junii, indictione duodecima.

LXXXV. AD AGNETEM IMPERATRICEM.

GRATIAS AGIT quod ecclesiæ concordie consulas, & Henricum regem ecclesiæ communitatem sicutum erit. Hortatur ut persilat. Se pro Christi ecclesiæ valde laborare significat, & eum in Beatrix & Mathildem multo tibi esse adjumento.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Agneti Christianissimæ Imperatrici salutem & apostolicam benedictionem.

AGNOSCI & certaminem in domino, quod hinc usque operati ad istam usque pietatem, & fructus vestri largiationis, et D. tamen ad vestra religiose curam. Deo tamen ad laudes & gratias ad istam usque vos ad coronam perfectæ usque ad istam usque. Neque enim nostris spes ideo cordatis aut sublimi detest, si desiderium vestrum factitiam factorem interitus expleme non habeat; quoniam apud Deum perficit omnia, qui operari non desinit. Sciatis quidem quod pro pacis & concordia utratroque ecclesiæ multum laboratis, & omnia que pontificum & imperium gloriose castitate adstringere valent, amplius quam dici possit communitatis, & universi sollicitudine queritis. Quorum quidem, quod maximum est, & unitis dilectionis concordiam, jam pergitis, videlicet filium nostrum Herimannum regem comunitatem ecclesiæ & relictis, finalique regnum eius a communi periculo liberari: quoniam filio eadem communionis potest, nos quidem nostro divisa sollicitudine concrete prohibitis, & factibus vero isti quantitate presentia quæ necessitas quadam in ligna vivit. Ad cetera vero que leviora sunt, licet pariter non negligimus. Quod si licet ad reverentiam nos fudicium tamen, quam in Christo habemus, gloriam vestram ut jagier tam sanclis studiis salutis, properat revelationem gaudii vestri quocumque.

Adsummo eboratis impellentes, gricantes vobis, & sub omni certitudine mortificatione profano filio vestra conficit vestraque multum merito proficulis, & quam misericorditer cum divina repetitis meritis vestram adhibet benivolentiam cum gratulatione vestram esse. Hoc usum unde vel qualiter nostrum communitatis, in non velle, quatenus Deus, presertim deus, patenter indictionem. De cetero licet eminita vestra, nos his temporibus pro causa beati Petri apostolorum precipit in labore non parva potest esse vestra in omni domo certaminem, nec non & commensam filiam nostram Mathildem idæ notuque in nostro multum adjuvandum delectare, utique vos legentes, & vos fides dominica vestra, & ceteras, & ceteras. Pro vos itaque non excomperam antiquo litititæ, per vos, inquam, ille molitibus olim quatenus vestra in omni domo, & ceteris ad memoriam rediret. Nam licet pro candis discipulis ad sepulchrum domini mio carissimum adventu venesset, ita vocatam Christi, quali in sepulchro dominici postquam, pro multis, ino tunc pæ omnibus terrarum provincibus, pro amore vilitatis, & ut ad Raunum libertatem reseratis, totis viribus antienter, quæ angelis indicat respicit erede ad suffragium laborantis ecclesiæ provocati. Unde & revelationem speramus gloriam, & aternam vitam, que est in Christo, non dubite establishatis, & confortes multum presentiam favoris nostri inter angulum agnitam pacis peregrinationibus, ipse postestatem invenietis. Quod sustem de filiis Christi non rogatis, grantes accipitis, collaudantes fœderatorem vestram, quod tanta vobis de salute illius causa, que quidem in vos omni delictorum & fidelitatis affectu cor de animam fam effundit, gloriam vestram quam gaudia proprie illius explicat. Et nos quidem pro ea liberati quatenus in tunc vobis vestraque pro diplomam commenderemus. Hinc vestra tam pietate Petri, cupit fieri veritas, cas in conspectu domini non omnino vastare esse condidimus. Vestram igitur commendatorem vestra notione suspicantes, istam vos, in illius & nostri memoriam in vestris rogatis orationibus vestris, & motus nos apud Deum juvenis intercessionibus vestris, & ceteras, & ceteras caritas unam & communitatem in regno parva nostre, ipse primum, fœdem parat de locarum factorem interitus expleme non habere. Data non decessimo tertio Kalendis Julii, indictione duodecima.

In hoc primo anno postquam facti, ipse dominus Gregorius papa consilium & concordiam adhibere & episcopo communitatem pro direta sua. Inductionis presentiam ipsorum nobis in vestra. Consulimus vobis non parum Turonem, quibus pallas tam pinguis dicit, & ceteras, & ceteras. Nonno comitis. Joannem Serrum episcopum notuierit. Item in machina firmata Inductionis. Valentinus, Turonem Turonem, Anthonium officium, Gertius Aquilonem, Hagonem in Burgundia, Landinum, in Gallia, in Gallia, & ceteras, & ceteras. In die 4. oct. annis qui Christi sunt, communitatem inter anathematizatos inter. Quod ista tunc in die de Calabriæ quæ Sicilia, & cum omnibus factioibus suis, quodque respiciatur.

Angelicus sublevarum deus qui iuda propter quaerens episcopus

LXXXIII. AD UNIVERSOS CHRISTIANOS. Excommunicatos denunciat omnes qui deinceps bona Angelici monasterii collata ab Alberto Simonico.

Gregorius omnibus ad quos littera ista pervenerit, & ceteris.

QUAMQVAM ad profanas domos ecclesiarum & venerabilium locorum iniamus, est deo offendi nolli, & universis providentia, que per beatum Petrum apostolorum principem licet indignis fidei, sollicitudinibus invigilandum & laborandum esse volumus; si tamen locis apostolicæ auctoritatis apud et istum immensum circumferre, sed exitu trisignis episcopi qui synodo haberetur, et celebravit, & et melius potest observatum promittit. De cetero, quoniam ad patres omnia que fecit hibimus pleniter expulsi & determinari non potimus, ad futurum syndonem ad nos iturum reverti precepimus, & super hæc ab ipso proprio obedientia sponsonem accepimus. Quapropter remittimus tunc - unus interis nostris casuali velte commendamus, quatenus & vos una nobilium eum diligatis, & fecim utque inter vos vinculo pacti Christi, in quo per ipsos nos in totum, & in forma & in parte glorie Dei ceteris etis conjuncti firmiter persilatis. Te vero regem ut dilectionis filium rogamus & admonemus, ut consideratis, & ante meminit oportet, quod in hoc iudicio de commissis tibi administratione rationem reddiderit eis, regni tui gubernacula in tenenda æquitate examina fuderis, & hanc episcopo antiquam sui episcopatus sedem reparat stabilire cum Dei adjuvamento modis omnibus insistas. Deus autem omnipotens ad omnia que sibi beneficiata sunt cor tuum dirigat, & et te in perfectis viis promereri faciat, unde postquam temperata fuerit. Data Roma septimo Idibus Maii, indictione duodecima.

Angelicus sublevarum deus qui iuda propter quaerens episcopus

Angelicus sublevarum deus qui iuda propter quaerens episcopus

Angelicus sublevarum deus qui iuda propter quaerens episcopus

ASNO
CIBI-ETI
1074

non velle vitium apostolorum: si fange A
magnum defensionem capitur; & res Fran-
cicae iudicet: ut nos, et ad aduersarii
futurum, legatos committat.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Michaelis
Ramanensis archiepiscopi, saluam et apostolicam
benedictionem.*

Tanti dilectionis amplexibus sanctae Roman-
nae ecclesiae & nos sui debito de fideque
parum, tanto dilectionis seruire in suo & nostro
more de debere seruire, et in nimium sit nobis iudic-
tari, quia apostolorum imago, et quod ad nos ad-
fertur, et lucida & libera, visitatur. Nunc iure curae
& diligenter, ut debet accipimus, malum inauditum, &
scelus deprehensibile, quod Philippus rex Franciarum
supra supra, vixit, etiam ad nos, et ad religionem
sanctae ecclesiae iniuriam, & aliam pro-
prietarium meretorum contra Deum & regnum
hominem fecit, & alia quorundam ad aures nostras
clonatorum frequentissime venient, & prout
iustitia desiderat, corrigere, nos procul dubio
lertari, gratiam scilicet Deum laudare, et pro
perdis & inuenta ore, scilicet fructuosa. Si
vero contra haec (et non nobis) dedit, & pro
perdis dubio sibi inimum, sancta sanctae Roman-
nae ecclesiae & nos, cui licet indigni profunde-
mus, virtutibus & modis nobis aduersari pro-
mittimus. Si legati nostri, ut possumus, ad nos
tuus venierit, de his & que nobis scripsisti,
pluribusque aliis, totum & te auxiliante tracta-
bit, vice Petri incipere, vix nos debet dilige: ut
quanto apostolorum principum amorem nobis ad-
heret, in his etiam probare queat. Data Roma
fide Idus Decembris, indictione decimaria.

**XXXIII. AD CUNPERTUM TAURINEN-
SEM EPISCOPUM.**

Arguit quod ad episcopum vocatus non venerit, &
monasterio sancti Michaelis molestiam intulerit.
Precipit ut ad aliam synodum accedat, &
de nidium monasterium deinceps officiat.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Cunsper-
tium episcopo, saluam et apostolicam
benedictionem.*

Inter aduersus praesumptiolem tuam durum in-
veni debemus, quia vocatus ad synodum,
quam eadem sollicitudine sancti Andrea celebravit,
non venisti, quod exemplis, & venerabilis mona-
sterio sancti Michaelis, non respecta dignitate
mores, neque intuitu apostolica defensionis, in-
quiescentiam manu subtrahere voluisti, ad huc
taurinae fratrum tibi seditionem relevamus, &
debite satisfactionis tuae fructum expectamus.
Quapropter licetum te apostolica auctoritate mo-
nemus, ut ad synodum, quam in prima septima
mensis augusti celebrari solent, venias.
Non enim absumpti praesenti monasterii usque
ad praedictam synodum nobilium reuincimus, qua-
rentes sollicitudine rationibus tuis ecclesiae tuae,
quod monasterium illud praesentem conspiciat
iustitiam. Interim etiam mouemus, ut nullam
inquietudinem praesentio loco inferas. Si vero his
notis litteris desobediens fueris, quod sancti pa-
tri nos iudicemus, facere, & nos
nos illius auctoritate beati Petri defendere,
supplicet. Data Roma secundo Idus Decembris,
indictione decimaria.

XXXIV. AD RAINERIUM;

ASNO
CIBI-ETI
1074

Decemrit incilla esse quorundam ab abbate
Gaudenit perita sentit. Quo vero ipse Rainerius
cum illo conuicari, diuina diuina differri
in animi sui adeum.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Rainerio
diacono eius saluam et apostolicam
benedictionem.*

Quoniam derelictorum tuam ac fidei, in suo
te deo, et erga beatum Petrum iudicandum
habemus, & premium te dignum uti opibus
te accepturum minime debemus, de feruore &
iustitia eius tibi considerandam mandamus: sperantes
nobilitatem tuam non solum te deum probare,
sed etiam aliam quos poterit ad eorum peruen-
ire. Quia igitur tuum tibi credimus esse, ca-
ritate, quomodum abbatem sancti Gaudenit
scilicet, scilicet uim inuoluntate haereticum, pro
lia requirit iusto damnauimus, nunc tibi notissimum
esse certissimum, quod quousque ab ipso perditio-
nis filio de rebus ecclesiae, in uoluntate ab haereti-
co, perpetrata fuit, ut aliena, canonice &
legitimatelye callida & inueniente euadere esse
decernimus. De his vero quae tibi scripsi inquis,
videlicet de ecclesiasticis cautionibus, tibi respectu
& caritate tibi diffinimus, ut cum uenerit ad te
nunc non debentur, sed ut tibi, ut tibi, ut tibi,
Deum timeant, & te diligant, quorum consilio
causam dicunt, & cum inuentione nulla ratione,
sine periculo tuo anime & damnatione, res sancti
Gaudenit huiusmodi non factio passio te possit reuere-
re, fudeat se pro amore sancti Petri ac nostro
quatuordecim ecclesiae reddere, nec non ab illa
languente reuere reuere. Nostis quousque nos
ad partes tuas uenimus, sicut sancti Petri gratiam
nos tramque beneficium habere debemus, non delin-
dit in omnibus aduare. Data Roma fide Idus
Decembris, indictione decimaria.

**XXXV. AD GUILIUM PAPIENSEM
EPISCOPUM.**

Arguit quod ad eum vocatus non uenerit. Precipit
ut accedat ad concilium, in quo et datur locus
descendendi coniugium fornicis iuxta Anone,
quod illius coniugium esse tibi affirmat.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Guilium
Papensem episcopo, saluam et apostolicam
benedictionem.*

Inter contra nos id egisse uidentur, & nos
etiam apostolicam benedictionem tibi mittere
debemus, scilicet, ut quod nos tibi in uer-
mum non uenit, nec legem exaltationem mis-
isti; malum tuum de pietatis modestia pre-
hendi, quoniam eorum rigorem sequendo inobedi-
entiam tuam acriter castigasti. Quapropter apostoli-
ca tibi aduersari praecipimus, ut ad synodum,
quam Deo auctoritate celebrari sumus prima be-
domanda quod aduenire, uenias, & de causa for-
nicis tuae responsio. Licet enim iustitiam in te
Gaudenit marchionem consanguineum Anone
marchionis iurum habuisse, illud etiam sacra-
mentis & tribus in praesentia nostra probatum
fuisse. Item fore tuam ad Anone quod
propinquitate lineam nonnum excedere; debemus
tamen uobis audientiam in praesentia fore, qua-
rentes legitime defensionem uos habere con-
fida, & testimonio & sacramenta ante nos facta
impo-

ASNO
CIBI-ETI
1074

Amprobare poterit, coniugium illorum permanc-
sit. In hoc tunc facere non poterit, vel
prebendit. Synodo vos subueniatis, nullum de-
repe inde fieri, qui fluxum apostolica uoluntate
inhibemus. Unde in factu, quod praedictum
Anonem contrarium, ita causi sumus, ut cum
licentia nostra, & rationis uoluntate fuerit,
ipso possit cum uoluntate, atque inuentione habere
Data Romae decimo sexto Kalendas Ianuarii,
indictione decimaria.

XXXVI. AD COMITISSAM MATHILDEM.

Precipit ut a consorcio Anoni se sejungat: quod
si filium suum consanguineum non possit probare
se posse conuictum, in proximo concilio
se ejus causam cogitatum.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Mathildi,
saluam et apostolicam benedictionem.*

Qualliter testibus & sacramentis in praesentia
nostra probatum sit, & habuisse iurum con-
sanguineum Anoni, te etiam & Anonem mar-
chionem in quattuor propinquitate linea consan-
guineo esse, & inuentione euadere, & inuentione
poterit tibi referre. Unde quousque Anonem
sacramentum contrarium, notam de-
inceps sine licentia nostra maritalium con-
sanguineum habere non debet, etiam si partem
Petri percipias, ut a consorcio & collaboratione
omnino te seors, & de perpetrata iniquitate ita
digne ponatur, quoniam gratiam Dei uoluntate
recupere, & tanti uoluntate turpissimi in-
fernam declinare. Quod si forte praedictum
te postestissimam, & testimonio, atque lacrima-
ta de consanguinitate uelut inuentione posse con-
fida, datus tibi audientiam in proximo Romano
synodo, ubi Deo auxiliante neque ad dextram
neque ad sinistram in executione iustitiae in-
ueniam, sed quod Christus inuentione euadere. Data
Roma xviii. Kal. Ianuarii, indictione xi.

XXXVII. AD UNIVERSOS FIDELES.

Horatius ad defensionem Christianorum, qui in
transmarinis partibus ab infidelibus
persecuntur.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Demetrio
diacono sancti Petri, maxime utramque
saluam et apostolicam benedictionem.*

Ad vos iam peruenisse credimus, que sit no-
stra uoluntate, & quid et parte sancti Petri
dixerimus de aduersario locum fructus no-
stris, qui ad uiam mare in Constantinopolim impo-
runt habitant, quos diaboli per se ipsum a fide
catholica conuere uoluit, & per membra sua non
cessat cogitare peccata, sed eorum credulitate sed quod
inuide bonis deest, & tenet, si possit, non
desiderat, ne illi quibus diuina fidelitate liberentur.
& nos dandi uoluntate inuentione euadere, sed
fratrum nostris conuocant. Proinde ex parte beati Petri
rogamus, monemus & inuicamus, ut eo modo,
quoniam portitor horum dicitur, ad nos quidem ve-
rum ueniat, qui Christianis fidem uoluntate
decedere, & callesi regi inuentione euadere, ut cum
eis uiam fa-
ueret. Praecipimus omnibus qui caelestem no-
bilitatem desiderant per nos uiam uos uoluntate
tradere, & quod Deo auxiliante non timent ob-
scure. Itaque, fratres carissimi, eorum ad pugnan-
dam fortissimi pro laude illi & gloria, que omne

A delictum superant, qui haecdem fortis nullis
pugnare pro rebus que non potest deterrere, nec
sine dolore possidere. Nam per momentaneum li-
borem ueniam potest quibus mercedem. Quia
potentes Deum, qui omnem legem suam in praeco-
pato abbreviari caritatis, debet uos te toto cor-
de, tota anima, tota uirtute dedere, ut proxi-
mos uos
oportuerit, per cuius animas uelut porce. Data
Roma xviii. Kal. Ianuarii, ind. xiii.

**XXXVIII. AD UBERTUM COMITEM, ET
Clerum Firmum.**

Ut auxilium praesentem archiducum, qui pro-
curatorem episcopatum Firmam commiserat,
duocet de idoneo pastore provideatur.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Uberto comi-
te, et Uberto firmo, populum Firmam, in fide-
liam sancti Petri populum saluam et
apostolicam benedictionem.*

Quamquam plerumque nobis archiducum re-
gibus reprehensibilis relata fuerint, eo tamen
in nobis praesentibus, & inuentione euadere,
poterit tibi referre. Unde quousque Anonem
sacramentum contrarium, notam de-
inceps sine licentia nostra maritalium con-
sanguineum habere non debet, etiam si partem
Petri percipias, ut a consorcio & collaboratione
omnino te seors, & de perpetrata iniquitate ita
digne ponatur, quoniam gratiam Dei uoluntate
recupere, & tanti uoluntate turpissimi in-
fernam declinare. Quod si forte praedictum
te postestissimam, & testimonio, atque lacrima-
ta de consanguinitate uelut inuentione posse con-
fida, datus tibi audientiam in proximo Romano
synodo, ubi Deo auxiliante neque ad dextram
neque ad sinistram in executione iustitiae in-
ueniam, sed quod Christus inuentione euadere. Data
Roma xviii. Kal. Ianuarii, indictione xi.

**XXXIX. AD DUCEM ET POPULUM
Venetiarum.**

Tellus suam in nos dilectionem. Horatius ut
partiarum in nos egillat oportet, que sunt
necessaria ad uiam ueniam pro decretis
tamque dignitate suspendit.

*Gregorius episcopus seruus seruum dei Demetrio
diacono, et populo Firmam, saluam et
apostolicam benedictionem.*

Notum est omnibus, quod solus huiusmodi
notum uenit, fide, & in uiam plebsque
seruum, quod iam in ueniam ante terram uelut
de libertatem huius gregis uelut dilectum, atque
tradere, & quod Deo auxiliante non timent ob-
scure. Itaque, fratres carissimi, eorum ad pugnan-
dam fortissimi pro laude illi & gloria, que omne
fulce.

ASNO
CIBI-ETI
1074

Christi Dei patri hæc credendi sunt. Hoc A autem a vobis eadem caritate, quo dicimus, pro salute anime vestre scripti conscriptimus. Data Roma septimo Kalendas Maii, indictione decima.

LXXIV. AD DEMETRIUM REGEM RUSSORUM.

Scribit Regibus regum eorum consensu accedente eorumdem filio de tradidit in personam petitionibus de partem in eandem. Rogat ut suos legatos benigne excipiant.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Demetrio regi Russorum salutem in christo et apostolicam benedictionem.

Filius vestri limina apostolorum visitans ad nos venit, de quo regnum illud domo sancti Petri per manus nostras in possessionem accepit. Petro apostolorum principi debita fidelitate exhibita, devoti precibus postulavit, ut ad servandam istam vitam petitionem vellemus consentiam fore et stabilire, si apostolicæ auctoritatis gratia se munime donaretur. Cujus votis & petitionibus, quia julii videbamur, ut et consensu vestro, tum ex devotione potentiam, tandem assensum prebeamus, et velle gubernacula libere parte beati Petri tradidimus, ac videlicet intentione æque desiderio caritatis, ut beatus Petrus vos de regnum vestrum, omnique vestra bona, si vobis Deum intercessionem collidat, & cum omni pace, honore quoque & gloria idem regnum æque in finem vite vestre sancte vos faciat, & hujus militiam finio curis impetret vobis apud Ispem regem gloriam sempiternam. Quoniam nos paratissimos esse oportet velle nobilitatis ferocitas, ut ad quæcumque julia negotia hujus fedis auctoritate pro via necessitate pertinet, procul dubio continuo petitionibus ipsorum contempserit eisdem. Proverba ut hæc & alia multa que literis non continetur cordibus vestris audire infingerit, missimus nos nuntios nostros, quorum unus vestre notus est & fedis hujus gubernacula libere curis diligenter vestri exponat, & que minus vita vos velle exponat. Quibus pro reverentia beati Petri, cujus legati sumus, vos mitet & affabiter præbeat & quæcumque petitionibus & patris nostra patenter audiat, atque indubitanter credat & que ibi ex auctoritate apostolicæ fedis negotia tradere voluerit & statuerit, nullum modo negotiorum verbera permittat, sed potius eos fœderis caritatis amore suscipiat. Omnipotens Deus mentes vestras illuminet, atque per temporalia bona faciat vos transire ad gloriam sempiternam. Data Roma xv. Kalendas Maii, indictione decima.

LXXV. AD SVENIUM REGEM DANORUM

Queritur principum inobediencia erga Romanam ecclesiam. Commendat eam de debita erga sedem apostolicam observantia. Se paratum ostendit ad gratissimum persequi ut per legatos sibi dignetur, an non eadem vellet a predecessore suo Alexandro postulari.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Suenio regi Danorum salutem in christo et apostolicam benedictionem.

Pro antecessoribus nostris patri & consuetudine vestra, quæ, carissimi, docere debemus, ut quibusque vobis scribitur, scribere in his

que agenda erant omnino reges & principes, & ad eam beatitudinem cunctos invitare legibus disciplinis. Plus enim terrarum illi Romanorum potentiam, quam illi Romanorum imperium obtinuerunt. Quamvis tamen curas fore eorum, & quibus imperari Augustus, imperavit Christus. Nunc vero reges & principes tunc contempserit facti ecclesiæ legibus, qui amplius iustitiam servare & eam defendere debuerant, ad tot iniquas ecclesiæ contumelias convenissent, atque ad tantam inobedientiam, que secundum Simeonem similis est adulterio, devotus iustis, ut fore jam quicquidibus legationibus nostris, quoniam pene sine fide videtur, verba nostra tantummodo orando convertimus id dominum regum, & Deum nostrum. Sed quia sententia, ut fortissimum generum tantum, que freno fœderis tunc moderatæ, circa mutuum omnium ecclesiarum debitam reverentiam exhibere, que tanto est beato Petro hamulo, quanto est in christo iustitiam sine fide, id est, in diffinito filio nostro legitas mittamus, atque paternam affectionem mandamus, ut si quid illi videtur, quod auctoritas Romana ecclesiæ possit ibi julie largiri, pro nuntios suos, & per hos quoque nunc mittamus, nobis nuntios faciat, quatenus, in quantum fieri potest, et honorandis, & prestantissimum nobilissimum regi sui merita dignetur commendare. Bonas enim causas, quibus, quoque precibus beati Petri & Pauli nunquam deleat, imo ad gloriam utriusque vite capessendum, ut delectandis, cunctis letari & creari. Quia vero quod antecessor nostrum beatus Petrus Alexandram quandam expulsi, quibus beatus Petrus debitorem feceris, imo tibi & regno tuo notabile patrocinium quasi acquireret, pro eodem legatos mandamus, utrum eadem voluntas sit in hunc passum defunctum, aut, quod magis optamus, successum augendum. Ego enim cum in archidiaconatus officio essem, multum diligebam te, & mihi desiderium diligebam te, sed tibi passum defunctum, quod in dilectione Dei & proximi qualis in fundamentum habueris, licet in magna aere, caritatem quam habueris, nec non magis facti est, que in professione in medium tibi ad nos, quod in Deo proprio augetur. Data Roma decimo Kalendas Maii, indictione decima.

LXXVI. AD BAMBERGENSIS.

Significat Bambergensem episcopum simoniacum a se deponendum. Interdicit ne quicquam illius ecclesiæ bona divinare vel alienare auctoritate sua privet.

Gregorius episcopus servus servorum Dei clero & populo Bambergensi salutem in christo et apostolicam benedictionem.

Nonum est pene omnibus in Teutonice partibus habitantibus, quod Bambergensem ecclesiæ ipsius quomodocumque filia adheverit, sine fide Romanæ ecclesiæ, cui Deo auctoritate deservimus, licet indigni ac proinde tanto sollicitius ipsius nostre nos oportet ibi curam impendere, quanto familiaris apostolicæ fedis et muniminis consuetudine. Unde qui quidem illud perdidit ecclesiæ simoniacis variis hæreticisque turbis subversis invalerat. Fuit jam a iugis fœderis perversionis illius provida consideratione liberandum. Exemplum quidem gl'iam apud polonium principis Petri & in eum apostolicæ auctoritatis sententiam, quod multissimum. Verum quia in excofectione tantum solent

solent ecclesiæ multa græna passi, & bona curam distrahi & diligeri, prout de sanctis innocenti domo ecclesiæ prædicant, ac proinde sacrilegis & tyrannicis apostolicæ auctoritate restitue, interdicentes, ne occasione excofectionis illius res ecclesiæ auferre vel quolibet modo alienare præsumat. Quapropter ex parte Dei & apud polonium Petri & Pauli intercedimus, ut nulli aliquo dignitate, sine potestate, sine quolibet conditione, persona res iam sepe late ecclesiæ, maxime thesaurum & prædæ auferre, vel aliquo modo alienare injure diripiendo præsumat, nisi prius inter nos Deorum interventum beati Petri ecclesiæ illud non approbavit. Si qui vero contra hujus interdicendum paginam venire ausi, noverit se gratiam sancti Petri amittere, & apostolicæ auctoritatis unionem plebendum. Data Roma xxi. Kalendas Maii, indictione xii.

LXXVII. AD GEBARDUM SALZBURGENSEM Archiepiscopum.

Intercepit quod cum a sede apostolica impetrasset, ut diocesis sue portio decideret, & in ea episcopos constitueret, episcopum quidem in partem sollicitudinis vestram tunc decimas auferre omnes filii retinuerit; ideo monet ut ecclesiæ suas decimas relinquat.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Gebardo Salzburghensi archiepiscopo, salutem in christo et apostolicam benedictionem.

Emminens dilectionem tunc annis superioribus apostolicæ fedis adfuit, atque a predecessore nostro bono memoris Alexandro, me etiam favore atque assensum prebere, impetrate, ut parochiam tuam portio per amplexu tue diocesis decideret, atque in episcopatum, episcopum ad superabundantem regimini curam appendendam statuerem, ut tuam tuam non intercessionem tanto alacritate suscipimus, atque adimpleretur studium, quanto te religionis id petere, atque nobilitatem julii prodele velle intelleximus. Quæ enim cum julii, quæ cum julii, sed præsertim temporibus, cum julia apostolum, Omnes quibus julia sunt, non julia Christi, non libertatem amplectitur volentem divitas terrens animarum, licet postquam. Sed his diebus ad nos perlatum est de eodem bono proposito tuo, quod nos vehementer contrivimus, & petente prius quod julia memorata adhibere debueret. Competit enim julia, ut prefati sumus, in parte procuratoris tunc composito, illum quidem in societatem laboris misisse, sed tibi fructum laboris, licet decimas, retinuisse. Quod si verum est, graviter dolemus, quoniam prædicto tunc dilectionis opere cupiditate, que radiis omnium malorum est, in vicem filii potuisse scribere, ut operatum in locum domini mitteret, & cum operis julia, ut prædictum. Quare caritatem tuam admittam esse volumus, ut quod devoto Deo utilis foremum & sincerum sine fide admissione perfervos, phosibiles humani favoris laudem curam, quod per eorum restrictionibus capiti in licentitate quidem remuneracionis explicet, & ecclesiæ laudem decimarum redditis invicem. Data Roma decimo Kalendas Maii, indictione decima.

LIBER TERTIUS REGISTRI GREGORII PAPÆ VII.

Annus incarnati millesimo fimo quinto, indictione decimaria.

I. AD BAMBERGENSIS.

Confirmat sententiam in Herimannum episcopum, ex quo iudicio fedis apostolicæ se excofectionis, & simoniacæ excofectionis interverit eisque bona dilapidaverat. Eum anathematizat, & a sacrorum officio privat, & item cum ab eo si aliquo modo accedat, ut si fuerent, quoque apostolicæ fedis se præferent.

Gregorius episcopus servus servorum Dei clero & populo Bambergensi salutem in christo et apostolicam benedictionem.

Iteritas que Poppo prepositus ecclesiæ vestre, cum his qui lectum certati, simulata parentia, falsaque legitime Herimanni illi dicit vestri episcopi, incute a potissima fulguris intercessionis, atque defere negligentiam nostro sigillo insignitas, idcirco vobis ad presens durigere dignum duximus, ut in eis manifeste cognoscatur que hinc & inde jam diu apostolicæ nostra voluntas, quæque fecerant damnationis iudicio sanctæ apostolicæ fedis in eum promulgatas; indubitanter credentes, quoniam nullus supplicat, ut fraudulenter fessulibus eodem voluntate, ad sententiam, ex eo que iudicio sanctæ apostolicæ fedis substat, animam non potui revocare, vel nunquam Deo auctore mutare valibit. Verum quia sub excofectione religionis ac centente penitentiam sanctam Bambergensem ecclesiam, specialiter mandatum sanctæ Romanæ ecclesiæ filiam, tyrannice raptum est confidere, nosque ad nos, ut nos, ut adimpleretur studium, quanto te religionis id petere, atque nobilitatem julii prodele velle intelleximus. Quæ enim cum julii, quæ cum julii, sed præsertim temporibus, cum julia apostolum, Omnes quibus julia sunt, non julia Christi, non libertatem amplectitur volentem divitas terrens animarum, licet postquam. Sed his diebus ad nos perlatum est de eodem bono proposito tuo, quod nos vehementer contrivimus, & petente prius quod julia memorata adhibere debueret. Competit enim julia, ut prefati sumus, in parte procuratoris tunc composito, illum quidem in societatem laboris misisse, sed tibi fructum laboris, licet decimas, retinuisse. Quod si verum est, graviter dolemus, quoniam prædicto tunc dilectionis opere cupiditate, que radiis omnium malorum est, in vicem filii potuisse scribere, ut operatum in locum domini mitteret, & cum operis julia, ut prædictum. Quare caritatem tuam admittam esse volumus, ut quod devoto Deo utilis foremum & sincerum sine fide admissione perfervos, phosibiles humani favoris laudem curam, quod per eorum restrictionibus capiti in licentitate quidem remuneracionis explicet, & ecclesiæ laudem decimarum redditis invicem. Data Roma decimo Kalendas Maii, indictione decima.

Ita deo missum ad quam postmodum perhibet episcopi.

interferece corda vestra confirmet & confortat. A
 ANNO 1074
 CHRISTI 1074
 & Spiritus sui gratiam ferens inquit et quæ fontem videlicet non posse abstrahi exemplum præterit. Atque ad sperandum quod non ab omnibus peccatis absoluti pervenire. Data Laurontio octavo Kalendas Augusti, indictione decimaquarta.

II. AD HERIMANNUM EPISCOPIUM METENSEM.

Obligat quicumque Henrico regi communicavit. Ad episcopos vice laici funt, eccomunicatio est. Erare autem eos qui alieni regis eccomunicatio non posse abstrahi exemplum laudant possunt. In his quibus regibus longe præfate demeritis non possunt licentiam le impartire eos abloventi qui regi communicaverat: regem autem, nisi ipsi de eis quæ penitentiam in se habuerint, non abstant. Mouet præfate vobis episcopum Tullensem abarchiepiscopo Treverensi non in negotiis eisdem monasterii se interponat. Quam præfere de Marchide & Gostivico subjugit.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Herimanno Metensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Multa interrogando a me valde occupato requirit, & dumtaxat qui me nimis impellat ad hoc licentiam transferre non possit. Quæ res respondendo, patienter ferat rogo. Quæ res in corpore meo me habebat, vel qualiter Romani seu Normanni circa me fuos mores offendant, hominum postior tibi dicat. De plus ultra rebus, super quibus me interrogasti, utinam beatus Petrus per me respondat, qui lapsus in me quatuordecim saepulo honoravit vel injuriam patitur. Episcopi namque qui sunt communicati, sacerdotis, vel laici, non esse opus ut a negotiis suis abstrahantur nisi fuerit qui communicato regi Henrico (in his diebus) communicato cognoscitur. Non enim venient humanam gratiam vel timorem regis autem præcepto persequere, nec in rebus tuis favore ad iam. Deo omnipotente quæ regem Dimpleret. His quidem tuis communicando familiaribus eccomunicatis promissionibus hæreticæ communicationem incurreat non timet. Et ut aliquid cum communicato eccomunicante attrahere non embehat. De talibus quid refert ut sciamus, nisi quod in volumine didicimus: *Nullus infirmus in fine vite non de Deo.* Et sic: *Non timetis sed fidei in vobis servate. Etsi autem, qui dicunt Regem non oportet eccomunicari: licet per magnum laudare, nec etiam eos respondere debemus, si tamen ne impartentur, non timetis.* Sed quæ res vilescant, ad laudandum partem dida vel talia illis mittimus, ut non ad suam doctrinam revocentur. Legimus itaque quod beatus Petrus in ordinatione sancti Clementis contra Chisbano præcepit de eo quem licentiam non habuit partem panificat. Adhuc cor apollolis dicit: *Habentes in precepto vestro infirmum indolentiam.* Et de quibus dicitur: *Non habentes non timetis ferre.* Considerate res Zacharias papa regem Francorum deposuit: et omnes Francorum a vinculo juramenti quod sibi fecerant ablovent. In regno beati Gregorii videlicet addidit quia in precepto sancti Chisbano præcedit fides, ergo & dices contra sua dida, venient. Non solum eccomunicavit, fed etiam ut didicimus eorum iudicavit. Nec permittent quod dicitur: *Abstrahere non solum regem, fed etiam reg-*

viva interperetorem Theodorum mortuus & postea non tantum eccomunicavit, fed etiam me presertim in loco sacerdotium in ecclesia manere interdixit. Sed forte hoc vobis prædicit visum, ut non credatis quod non ab omnibus peccatis absoluti Petro communi dicitur: *Teque servas, ut non credas excepti.* Cor non attendunt, vel potius excrebescendo condonant, qui abhi Deo beato Petro principaliter dedit potestatem ligandi & solvendi in celo & in terra, nullum excepti, nihil ab ipse potestatis laboravit: *Non qui le negat non possit, refertio vinculo aliquo, refert et neget non possit ab ipse potestatis abloventi, qui non impeditur, negat, le a Christo omnino sequatur.* Quod si laudat lede apostolica divinitus fibi collata, principaliter potestatis apostolica detentura didicimus, non non & laudat. A Rego autem, ut scripsit haec, ius laici, qui honorum famæ & horum temporalis iudicii Dei proponunt, eisque locum prenegligendo proprium curant, eorum nisi membra, corve adhibent, vel non ignorat castus. Nesciat illi qui omni fav voluntati Deo proponunt, eisque præcepto pluinam hominibus obediunt, membra funt Christi: *Ita & illi, de quibus supra diximus, non abstrahantur.* Si ergo spiritualiter vult non oportet iudicatur, ut non laudat amplius de suis pravi adibus contrahat. Sed forte præter quod regis didicimus episcopalis iudicatur. Et nonnulli potestatis colligere possunt, quantum a sacrae potestatis. Iam quidem superbia hominum reperit, hæc divina pietas infestius: illa vanam gloriæ semper aspirat. Et adificat quæ beatus Anastasius papa Anastasio perorationi de his dignitatibus inquit, & quid beatus Ambrosius in suo palatium inter hæc dignitates decreverit. Honor, inquit, & sublimitas episcopalis, de regum fulguri composita, & principum didicimus, longe etiam inferior, quam si plumbi metalem ad aut fulguris composita. Hæc nonnulli episcopalis Constantium Magistri imperatoris piissimum seculorum, sed minus inter episcopos legi lacum. Scivit enim quia *Sapientia Divinitus, quæ famulatur de gratia.* Interca nonnulli se fuisse, didicimus tu, quia licet nonnulli quosdam regum nostrorum prelatum & ducum auctoritate apostolicæ sedis iuramentum dedimus his episcopis eccomunicato a nobis ablovent, qui non timere te a communicato regi Henrico. De iplo autem rege omnino contradidimus, et nullum cum prelatum ablovent, quousque illius presentia & sincera laudatio nobis perdidicimus. Hæc tibi nonnulli in fine nonnulli, quos quæ divina pietas respicit, ad honorem Dei & illius salutem esse ablovent, qui non non late, quod sint alii vestrum, qui aliquid occasione quæ a nobis accepit, timere. De humana gratia sedati presentem eum, qui non contradidimus, ablovent, valuerit pro medicina vultis ablovent: quibus si aliquid revera episcopis contradidimus, non eos iustitiam defendere, fed inimicitia exercere iudicatur. Episcoporum autem, qui eccomunicato regi communicant presentem, ordinato & consecrato apud Deum, tulle beato Gregorio, fed excrebescunt. Nam si idololatras, tulle Samuele, in incurreunt. Nam si Iudei dicitur, qui adferenda vita xelo divini regni, non contra eum non movit. Deo tulle, saculari superbia, nec vana mundi cupiditas, fed laudat lede & universalem matrem ecclesie sollicitudo & disciplina, monachos in domo regni & regum, eisque castissimos fratres, et cum benigne, si es toto corde ad Deum convertitur fuerit, suscipiatis, & circa eum non tantum iustitiam, qui se respiciunt, sed fed misericordiam, quousque multa delecta, offerat. Et tunc quousque memores humane conditionis, & communis fragilitatis: nec vos preterat pax & nobilis memoria patris eius & matris, qui-

di ed prædicationis verbum a carnalis vite infestatione, quanto amplius illa maledictum est, qui timore, vel favore impellit omnium fratrum ius in meram perditionem. Et ut non maledicti & excommunicati pellice immovent, & divinam gratiam, quam non timent oportere denegare, aliquid largiri, & nullus facerent partem præcepto potestati inveniri. Interca plerumque aliquotum venerabilium archiepiscoporum (certentem & fratrem videlicet nostrum, ut Tullens episcopo, ne le intrinsecus de abissis mortiferis montis Romarum, interdicit, & quousque contra eum statuit, una tunc irritum dicitur). De Matildis vero communi nostra filia, & beati Petri fidelis ancilla, quousque vult, fed in quo lapsa sit manura, Deo gubernante, adhuc certum non constat. Quousque quondam illius viri indubitanter scias quod frequenter apud dominum, licet præcepto, habebat memoriam: quia non me illius inimicitia vel aliqua impeditio non movit mater, sed seditione, & Matildis deprecatio, illius exprolo laetam. Omnipotens Deus intercessio collis regis reverte virginis Matris, & succurrete beatorum apollonem Petri & Pauli, & alii ecclesie, ne nosfropere commiserat in quousque funt ordine, qui Christianam desolantur religionem, & apostolicæ sedis dignitatem, & cum suis peccatis ablovent, & nobisque agere deum, & sperem & caritatem, in sua legi delentione corripent, ut mercamini ad eternam pervenire laudem. Data Tiburati nono Kalendas Septembris, indictione decimaquarta.

III. AD GERMANOS.

Ut regem Henricum in synodo eccomunicatum, & regia indignitate privatum, si vere penitentem, benigne suscipiat, temeritas ab eo pravis consiliariis, bonis adhibitis, etiam monio, ne ecclesie libertatem impugnet. Interim ne quousque episcopos cum ablovent, quousque apostolicæ sedis comulæ accedat. Quod si vere penitentem, eligentur, nonnulli regem, & morem que confirmatum aut, de consilio tamen Agnetis imperatricis, cui le iuramento adhibuerunt.

Gregorius episcopus servus servorum Dei omnibus illis in Christo fratribus, & vobisq; Ancillis, comitibus & universis episcopis, & aliis nonnulli defensionibus, in regno videlicet Terrarum habitantibus, salutem & omnium peccatorum abloventem per apollolum benedictionem.

Siliteras quousque Henricus dicit res in sancta synodo iudicio laici Spiritus eccomunicatum esse diligenter perpendit, quod de eo dicitur: *Indubitanter certentem, quousque illi cum intelligitur corpi an anathematia vinculo aliquo, & divina dignitate desolatus, & quousque omni populus quousque illi subiectus a vinculo juramenti demonissit illi ablovent.* Sed quousque contra eum non movit. Deo tulle, saculari superbia, nec vana mundi cupiditas, fed laudat lede & universalem matrem ecclesie sollicitudo & disciplina, monachos in domo regni & regum, eisque castissimos fratres, et cum benigne, si es toto corde ad Deum convertitur fuerit, suscipiatis, & circa eum non tantum iustitiam, qui se respiciunt, sed fed misericordiam, quousque multa delecta, offerat. Et tunc quousque memores humane conditionis, & communis fragilitatis: nec vos preterat pax & nobilis memoria patris eius & matris, qui-

bus non possunt nolite, atque ad imperi quousque abstrahi inveniri necesse. Sic tamen adhibere volueribus eius otium peritatis, ne vultu discipule nigrolo cicatricis eius in pejus quousque abstrahat. De eccomunicato regi Henrico, quousque nonnulla negligenter magne rebus patitur. Frocul ad eo pravi remanentur consiliariis, qui pro finonitica hæretic eccomunicati non erubescunt dominum. Iam rogitis sine constanter, sed diversa crimina cum sedendo ad cindendum laudat ecclesiam provocat, & in iam Dei & sancti Petri impunitis. Adhuc tamen illi consiliariis, qui non sunt tantum, sed eam diligant, & laudat loco pro omnia Deum preporant. Non vultu plures sanctum ecclesiam filios subiectum antillibus, quousque nonnulli, quousque nonnulli. Spiritus ecclesie sanctissimus superbie contra libertatem ecclesie injuriam defendat, fed obervet sanctum partem doctissimum, quam pro laudat lede, nonnulli, nonnulli, nonnulli, nonnulli, & illi alii iure ab eo exigendis non ferentibus quibus oportet reddidit, illam vultum per vestros indignos legatos de omnibus informari, ut quid debeat fieri omnium consilio, Deo ascripte, valeat inveniri. Illud autem inter omnia ex parte beati Petri interdicimus, & nullus vestrum cum profanum ad eccomunicatum ablovent, & quousque eum que prædicitis nobis indicatis, apostolicæ sedis consensum & iterum consensum recipiat. De diversorum quousque diversis consilio debeat, & humanam gratiam, & nonnulli consiliosum habemus. Quod si exigentibus multorum peccatis (quousque non optamus) es corde non fuerit ad Deum convertitur, talis ad regni gubernacula, & duo favent, inventant, qui ea que prædicamus, & cetera que videlicet Christianæ religionis & totius imperii laici necessaria, fecerit ac indubitanter promissionibus observatum promittunt. Ut autem vultum edicionem, si vide oportet, ut fiat apostolica auctoritate firmata, & novam ordinationem nobis temporibus corroborata, fides a sancto nobis partibus factum esse penitentem, eligentur, nonnulli regem, & morem que confirmatum aut, de consilio tamen Agnetis imperatricis, cui le iuramento adhibuerunt. D nobis omni eandem, apostolicæ sedis favorem per didicimus gratiam, & beati Petri apostolicæ principis per omnium benedictionem. De juramento autem quod factum est carissime filie nobis Agneti imperatrici in inventa persona ad regem abstrahit, ipsam migrante, non esse apud adhibendum, quia in anima migrante cor filium docti iudicis refertur, vel iustitiam favent ut postquam a regno consensum, nonnulli, nonnulli, nonnulli, nonnulli, tamen vultum laudabile, ablovent certum fuerit apud vos (ut omnino firmatum) quod quis filius a regno remanentur, consilium ab eo a nobis retractat, & in inventa persona ad regem abstrahit. E Tunc aut nobis communi consilio assensum forent, aut apostolicæ sedis auctoritas omnia vincula que videtur iudicari contraria removere. De eccomunicato autem jam rege, nonnulli licentiam, qui fidem Christianam (ad decret episcoporum) defendimus, in aliovis recordor, & adhuc hoc idem recordor, si revera respiciatur, & humaniter presentem, & gratiam. Data Laurontio tertio Nonas Septembris, indictione incipiente decimaquarta.

ANNO 1074

ANNO 1074

ANNO 1074

ANNO 1074

ANNŌ
CHRISTI
1077.
examiniatur, propterea veritas et iustitia exquiruntur, ad irrevocabilem, Deo factis, corpus beati Petri apostolorum principis fieri cupere non desistit. Verum quoniam ecclesiam illam, canonicam electionem in aliquam illorum personam facere admonuerunt, ad monitionem quoque eorum electioni non iam quomodo optaret, aut per quos per idoneos amicos vellet, diligentiam adhibere, quomodo obsequio canonice observari, si manus imponere, et in episcopum conferre, nisi a occasione recedat; scientes quoniam illud timore aut gratia cuiusquam pretermissum, non tamen in ordinatum quam nullatenus relinquentes, et vos roborare et dignitate, quam ingenuiter desiderare non cunctabimur, decepti indignos fore iudicabimus. Præsertim quoniam iustitia iustitia et apostolica auctoritate, aut eundem Robertum et fratrem eius Hugonem commoneatis, quatenus præfate Cameracensi ecclesie et clericis eius, quam ab illorum, canonice restitueritis, et de rebus ecclesie iniustitiam facere præsumatis. Quod si infra tres hebdomadas postquam hæc epistulam videritis adimplete contempserit, utique ad dispensationem et commendationem et simulationem ecclesie velis raptos et sacrilegos exterrere. Data Carpentac quarto Nonas Martii, indictione decimaquarta.

A privatus, quoniam eadem eodem sedem ad occupandum suam, contra faceremus, quos præfatus corpus beati Petri apostolorum principis fieri cupere non desistit. Verum quoniam ecclesiam illam, canonicam electionem in aliquam illorum personam facere admonuerunt, ad monitionem quoque eorum electioni non iam quomodo optaret, aut per quos per idoneos amicos vellet, diligentiam adhibere, quomodo obsequio canonice observari, si manus imponere, et in episcopum conferre, nisi a occasione recedat; scientes quoniam illud timore aut gratia cuiusquam pretermissum, non tamen in ordinatum quam nullatenus relinquentes, et vos roborare et dignitate, quam ingenuiter desiderare non cunctabimur, decepti indignos fore iudicabimus. Præsertim quoniam iustitia iustitia et apostolica auctoritate, aut eundem Robertum et fratrem eius Hugonem commoneatis, quatenus præfate Cameracensi ecclesie et clericis eius, quam ab illorum, canonice restitueritis, et de rebus ecclesie iniustitiam facere præsumatis. Quod si infra tres hebdomadas postquam hæc epistulam videritis adimplete contempserit, utique ad dispensationem et commendationem et simulationem ecclesie velis raptos et sacrilegos exterrere. Data Carpentac quarto Nonas Martii, indictione decimaquarta.

XVI. AD CLERICOS ROMANENSES.

Salutem et benedictionem tanquam excommunicationis illis non mittit. Præcipit et coram Deo episcopum comparari, in discutitur causa que inter ipsos in Romanensem archiepiscopum de possessione capisulani loci vertebatur, etique nec non Vienneis episcopum in omnibus obligatos se exhibeat; si non tamen, eorum contentiam, canonice impunitam, et non precationibus maneat.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Romanensis civitatis.

Quod saltem et apostolicam benedictionem vobis et more non mittimus, propter excommunicationem, quatenus in capisulano loci possessione non tenuistis, sicut facta precepit auctoritas, prætermissa. Scribere tamen vobis, et ad monitionem super his que ad expunctionem vestram pertinent, apostolica moderata mansuetudine, et conferte pietas a nobis exigit. Consequitur enim adversum vos contrarie notum Wormundum venerabilis, et in hoc loco, quod cum in quibusdam locis debuit postulationem loci vobis contradicere præsumptis, qui ab initio proprii iura Vienneis ecclesie sustulit, et hæc ad nos disposuit, fuerunt necesse fore non ignorare, si iudicant enim vos hæc contradicere libi obtinuerunt immanitabiliter et contra preterdite, et idem locum S. Petri, et de iura dominio non quibus auctoribus vel concessionibus esse debeat. Unde et nos casum illum multo canone operi attendere, et qualiter rectissime discutere poterit, ad nos appellat, sed, nec Vienneis ecclesie alieque preiudicium ad incommodum præsumptis invenire. Nam cum locum Romanæ et apostolicæ ecclesie iura et dignitates vellet occupare, et in eorum, ita et membrum eius, videlicet ecclesie, et huius providentia et auctoritate oportere dignissimum esse persequendum. Quod propter nos, et ad differentiam causam illam condudat nosse Hugoni venerabili Dieci episcopo, et in vicem notum in alio communi vobis.

XV. AD RICHIERUM ARCHIEPISCOPIUM

Sconensem, &c.

Ut in Roberti locum aliam et cetero de populo Caronenis consensu eligamus eorum, et in episcopum conferre; et eundem Robertum ac Hugonem fratrem compellat referre que ecclesie saluberrant.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Riberici Samonni archiepiscopi et episcopii Iostipensis, et cetero de populo Iostipensi, &c.

Non ignorare credimus fratellitatem vestram quam debemus carissimum monachum, alioquin quibus Caronensem episcopum, ad episcopatum sedis ecclesie canonice et apostolicæ censura

ANNŌ
CHRISTI
1077.
omni contradictione morbo per representati; et a curia ipsi loci tractantur, ac carnis per nos iudicari obediens, et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

XVII. AD WILHELMUM REGEM Anglorum.

Causam Dolerensipolii propter epius factam ab episcopis ipsi loci tractantur, ac carnis per nos iudicari obediens, et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Vienneis regi Anglorum, salutem et apostolicam benedictionem.

Assulam unde nos in litteris vestris rogabimur, ita iam ad extremum deducam esse putavimus, et nisi in id que ultimum tractandum esse restitue videretur. Nam cum in Dolerensipoli episcopum ordinavimus, ita hunc prope et excellentia velle intereant ad despectionem suam ex propriis iudicium, et ad satisfactionem eorum, et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

XIX. AD GALLIARUM EPISCOPOS.

Confirmat sententiam in Anienicem episcopum latam, ut in superius epistola. Excommunicat præterea et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

ANNŌ
CHRISTI
1077.
præcipue commendat et hominibus, quod iustitiam, quam vos facere proprii, aliam etiam facere debet diligite etque probis. Et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

XVIII. AD CANONICOS ANIENENSES.

Confirmat excommunicationis sententiam in Dieci episcopo legato latam in Sophonis Anienicis ecclesie invasionem; alio ab omni sacramento præfate non ab solvitur, nec in alio capitulo obedientiam exhibeat, et ad aliam partem eligat.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Anienicibus canonicis.

Notum est vobis quod Stephanus Anienicis ecclesie invasit et imonitus, depecto a sacramento et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

XIX. AD GALLIARUM EPISCOPOS.

Confirmat sententiam in Anienicem episcopum latam, ut in superius epistola. Excommunicat præterea et cetero de populo prætermissa. Exhibentes etiam vos in omni obediencia et humilitate eadem vicem notum et præfate Vienneis archiepiscopi, ad satisfactionem super his quibus vos reprehensibilis et merito credendus appellaverit. Videte eorum quam intentionem et obedientiam præfati nos in his omnibus audiat; scientes quoniam deo in ad nos vobis inobediencia et temeraria resistencia communita perita fuerit, insulam eam et condigna erititate impunitam, et in apostolicam simulabi auctoritate, et introitu ecclesie vestre omnibus hominibus prædicti auctoritate prohibito, nec citius quam præfati Vienneis iustitia in vobis sententiam et iudicium exerceat, et primum in vos diffinitione ratam et firmam esse connece. Data ad callistum, nec vobis ecclesie notum, xvi. Kal. Aprilis, indictione vna.

Antiqui decesserunt, gratiam beati Petri, & eiusdem apostolice sedis, cuiusque plenitudo in eius successoribus consistit, usque ad futuram relativam tempora, ad ferventem Dei & iustitiam, qua illi qui non verum refores & principes, & uniusversis populi, nos omnia tam caritatis quam honoris, temeritas temeritate cauerant, vestra meruerunt in specere sublimis hominibus & fidei obedientia. Verum nisi quae omne opus bonum non tam ab incerta, quam ex fide, flos reforescentis, letitia futuram excellitiam vestram paterna caritate metuerunt, ut quod a leviter notis de religione fidei & certissimum leviter acceptis, & adhuc. Deo auctoritate ostensum est, firmiter creditum est, quod tunc temporis falsus est, hinc in observatione fidei & doctrinae

V. AD ACONUM REGEM DANORUM.

Quatuor ei fides & Christianae religionis cultum, & quod fandum Romanam ecclesiam matrem significans quae documenta huius epistolae. Hoc autem ad majorem in dies profectum, ut suo exemplis subditos ad saniora cogenda provocet. Cupit aliquid profectionem clericum ab eo ad se mitti, qui de illius in unum fidei & virtute, & rebus apostolice legis mandata ad eum perferat.

Gregorius episcopus servus servorum Dei. Acacii Regis Danorum salutem & apostolicam benedictionem.

Scienter caritatis affectu dilectionis tuae congratulamur, quia licet in ultimo terrarum orbis positus, ea tamen quae ad Christianae religionis cultum pertinere noscuntur, vigilanter hodie inquirere, & quod fandum Romanam ecclesiam matrem tam & universae recuperationem, ipsa documenta tibi excerpta & expedit. Voluimus etiam atque moneremus, quod in his fidi & desideria deo tua possit, in abundantiam pietatis desideria praesertim crescant, magis a profectione recto debeat, sed ad meliora quotidie, & ficut prudentem virum & regiam deus consulant, & robustet. Ad invadentes fidem deus exemplaria tua, quod quanto pluribus supersumens ac dominatur, tanto magis huiusmodi potest extolli, aut ad decursum (quod abis) inflectere, ut ad sanum consilium ignovitiis provocare, tunc quoque prudentiam tuam necessitudo, temporalis vitz gaudia quam fin caduca, quae fugitiva, quae, etsi vita huius crederetur mansura, tamen deus male ad verum se transirem turgenfibus loca bare non possunt. Usque in tempore care oportet, ut ad illa quae transferantur, & habentem delectare negotio, gressus suos collantem dirigat, & affectus in deum collantem. Oportemus enim certis de vestris aliquis prudentem clericum ad nos venire, qui & vestris gentes nosse per continentias fieri nobis pariter intimare, & apostolice sedis documenta, sed mandata plenius credidit ad vos possit perferre. Data Roma Idibus Octobris.

VI. AD ALPHONSUM REGEM Castellae.

Gratulatur de eius fide & obedientia erga apostolicam sedem. Hoc est quod in vestris bonis operibus. Mitit clavicularium, cum de caritativis beati Petri auctoritate, & legitimum suum ei commendat plura fidei nonne testatur.

Gregorius episcopus servus servorum Dei. Carlino in Christo filio Alphonsi, gloriosi regis Hispaniarum salutem & apostolicam benedictionem.

Omni potest Deo laudes & gratias agimus, qui gloriam vestram quamque vis visitationis ad illud strae, & in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

ampliora vobis parata fore premissis, quod divina dei gratia, & in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus ampliora vobis parata fore premissis, quod divina dei gratia, & in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

Buhas sanctae apostolice sedis permanere, illa illi qui ad eius concordia & unitate convenerunt, ut ad hodie ad hunc usque commendat. Eadem de vobis bene speramus: quoniam relatione dilecti filii nostri Richardi cardinalis presbyteri fidei Romane ecclesiae, quam nunc scendo ad vos mittimus, bonam voluntatem vos habere volumus. Sed quoniam devota cordis fere admonitio gaudent & illae etiam virtutes exercitio adquirent, hortamur eminentiam vestram, ut ad hac necessitas & caduca deputate ad illas, quae caritatis erga filii mentem fuerit, hab utat se fit tractantia & cito positura, illam appetat quae ammentem patris vestri & gloriam precitidum. Attendant enim & scilicet per hoc esse bene quae tunc ad finem vitae volentes nolentique prostrati, & quicquid divitiarum, honora, potentia, nam aridit, vicina mors, cum nimis parat rapidit, ut hinc non possit. Quae delectatio, aut desiderium illi debet, quae de amantem disciplinam, legendum fugiam, habentes derelinquunt, & quanto in his illosque minus delectatur, minime delictio laquei reperit, tanto certius ad ea quae recta sunt bona deducitur. Cuius est exemplum ipse doctor se salvator noster Iesus Christus aperit monuit: cum obnoxiam fidei ad hunc usque legem sui humilitatis respicit, nec spectem quidem terrenae humilitatis in oculis hominum degerit, qui in hunc mundum, ut non ad regnum caelorum perderet, venit. Quatenus vero fidei certissimum filium vos admodum, & hoc feculo vobiscum agnoscite, coram illo vos exhibitis bonum, qui vos constituit: vobis sublimis, & in eorum consensum. Deo placere desiderat, commissa vobis regni gubernacula huius administrationem Dei adiutorio prospectas: quatenus vestra eminentia & solium fuisse ad hunc usque usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

Etiam ad hunc quod Bonifacius marchio, germanus Manfredi & Anselmi, super interfectionem fratris sui Manfredi, cuius interfectionem in consensum cognovit. Quod quam fit sagittis plenum, quam a Christianis religionibus legibus intactum, nemo qui Christianus non possit ambigere, nisi qui christianus non sit. Quapropter istum filium vestri convenientes, communitatis, quae contra sanctorum patrum fidei tam prope magis in hunc usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

Antiqui decesserunt, gratiam beati Petri, & eiusdem apostolice sedis, cuiusque plenitudo in eius successoribus consistit, usque ad futuram relativam tempora, ad ferventem Dei & iustitiam, qua illi qui non verum refores & principes, & uniusversis populi, nos omnia tam caritatis quam honoris, temeritas temeritate cauerant, vestra meruerunt in specere sublimis hominibus & fidei obedientia. Verum nisi quae omne opus bonum non tam ab incerta, quam ex fide, flos reforescentis, letitia futuram excellitiam vestram paterna caritate metuerunt, ut quod a leviter notis de religione fidei & certissimum leviter acceptis, & adhuc. Deo auctoritate ostensum est, firmiter creditum est, quod tunc temporis falsus est, hinc in observatione fidei & doctrinae

VII. AD RICHARDUM CARDNALEM.

Consilium cum abbatem Massiliensem a fratribus apostolicis. Hoc est quod in vestris bonis operibus. Mitit clavicularium, cum de caritativis beati Petri auctoritate, & legitimum suum ei commendat plura fidei nonne testatur.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Richardo cardinali salutem & apostolicam benedictionem.

Unanimitas fratrum Massiliensium, in literis filii sanctae memorigis fratris tui memorosis obitus, non meo modo intercessionem, sed potius contemplatione amonit a maioribus fratris tui, reque vestri ipsum alterum futuram sperant, nisi vestri coetardem in abbatem, quod de fidei. Volo ergo ut fratres tuos modo perscrutari inter se, sedendo contristes, sed voluntate Dei & sanctorum fratrum fide acquiescat. Voluimus etiam atque moneremus, ut, inquantum potest, ad hunc usque fratrum de tua vobis non fiat, sed Spiritum sanctum fratris tui veritatis iudex, secularia & jovialia desideria ad mortem fugias, & sanctae regulari sine te ad hunc usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

VIII. AD MONACHOS MASSILIENSES.

Dolet de obitu fratris amonit, quorum monasterium quodammodo Christianitate apostolice sedis in. Electionem huiusmodi ad hunc usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

Gregorius episcopus servus servorum Dei dilectis in Christo Massiliensibus salutem & apostolicam benedictionem.

Non dubitamus fraternitatem vestre dilectionem, cum morosa & tristitia plenas fere venerandi patris filii excessive vehementer condescendunt, de cuius transiit probedo nemo nisi incognoscitur, quia nihil aut ex se magis commendat, qui talis tantumque ad hunc usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

mabilis profectionis omnia populi & sapienter dispo- nit, iudicia eius, nunquam recta consilia ipsorum, quae & multae fuerunt, frater, & aquanimitas erant. Et quoniam memoratus pariter vester, quod verso pronuntiam, obendo inconstans ad Alphonse fidei receptus, non dicit illi non memora & vobis huius, sed seque etiam divino amore momento locum vestrum specialiter diligere, pariter, & ad omnibus voluntis, ficut excedere Romanam specietem hanc, ut deinde decernimus, & quemadmodum Christianis quosvis in longum tempore fidei apostolice confite entium, tunc quoque vestrum delectatio, ut eadem fidei similiter fuerat in perpetuum vobis suae laudibus. Audimus autem, quod caritas vestra filium non fratres & presbyterum eiusdem Richardum loco germani & amonit, qui non potest eligere: quos deus & electionem nos approbamus: & apostolice delectatione firmos: in hoc vobis obvoviti, & quoque vivimus geminitis amoni, quod sanctae Romanae ecclesiae filium non habere appetimus. Oportere igitur arbitramur omnium bonorum diligen- ter pretulorum exorare, & quatenus ipsam esse saluti vestrae vigilantem provolvorem effuse, ut de pro filiis eius, & talitate misericordis amone benedictam deo percipiat, & premia beatae reportans materiam suam iustitiae. Data Roma quinto Nonas Novembris, indictione tertia.

IX. AD ASTENSEM, TAURINENSEM, & AQUENTIENSIS EPISCOPOS.

Ut episcopi Bonifacii conjugium cum muliere germano suo defuncto olim deponata prohibetur.

Gregorius episcopus servus servorum Dei fratris tui episcopi, Astensis, Taurinensis, & Aque- nensis salutem & apostolicam benedictionem.

Pervenit ad nos quod Bonifacius marchio, germanus Manfredi & Anselmi, super interfectionem fratris sui Manfredi, cuius interfectionem in consensum cognovit. Quod quam fit sagittis plenum, quam a Christianis religionibus legibus intactum, nemo qui Christianus non possit ambigere, nisi qui christianus non sit. Quapropter istum filium vestri convenientes, communitatis, quae contra sanctorum patrum fidei tam prope magis in hunc usque, ut in omnibus vestris fide ad aliorum consensum, qui omnes principes & potentiores omni terrarum subditos, per ligandi auctoritate, & subditos in se in eorum consensum. Quia hinc & subditos in eorum consensum, quatenus

X. AD BRITANNOS.

Queritur de felle paniceus consuetudine, qui inter cetera vicia, non temporaria in ecclesia hodie videtur, sed in omnibus viciis, quae in ecclesia non legantur Orthodoxis episcoporum, & in eorum fide in synodo congregata de ea diligenter portanda. Hinc itaque felle paniceus & ipsa tentia expositi.

ANNO CHRISTI 1079.

1080.

Gregorius episcopus servus servorum Dei episcopi, sacerdotibus, principibus, aliisque omnibus in Christiana communione, salutem & apostolicam benedictionem. Quæ obediens...

Accedatis culmine dignitas tum imperia, tum negligentia sacerdotum, sicut vestra dignitas novæ, et longo jam tempore peccata excelsio... Sacerdos huiusmodi dignitas tum imperia, tum negligentia sacerdotum... Quæ in hoc hominæque vos cavere oportet...

N. AD A. & ISLA. BOHEMORUM Regem.

Monetur qualiter in his locis defendat. Divinum officium in Slavonia lingua vestri prohibet. Legatos quoque petrat ex vestris promittit.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Vicedominus Bohemorum etc. salutem & apostolicam benedictionem.

Ubi dicitur in hac littera nostra confiteamur, et saluti apostolice benedictionis. Cum tibi mittimus, non sine iurisdictione nostra servamus... Tu quoque si ista littera non fuerit accepta...

curam reperimus. Verum utcumque feceratis, saluti tuo intere providere non modo extra te salutem dilectionem movetur, verum etiam ex infelicis honoris, imo laboris nostri, profecto compulsi... Aliud quoque vigili mentes pertractat oportet, ne honorum tum divinam bonorum, fidei, penitentia... non quod in te cirem a subdito tibi commiseri fore non sine gravi ammirandione patetis...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Massæ Rhemensis archiepiscopus, salutem & apostolicam benedictionem.

Frater fraternitatis tue prudentiam ad hoc te occasione invenire, ut in infans tua ecclesie tuo tempore longo permanet, et quod opus retinuit iudicium laboribus videtur, cum magis ad hoc peccatum eam deceret laborare, ut sapienter tanto etate fecerit... In partibus liquidum modo ad argumentum evasitantes maxime ad ecclesiam... si isti auctoritates, te videlicet non alioquin, sed nos...

Gregorius episcopus servus servorum Dei Vicedominus Bohemorum etc. salutem & apostolicam benedictionem.

Magis ad illiis examini dicam propinquas, amplius ad arena promittenda et adjuvanda, hinc ratio mitti. Hac littera nostra monita, sine mandata volumus, imo iubemus, ut ante facta nobis excelsis excellentia tua fignis potest et merito legendi, audiendo modo, quod est elegantius scriptis... Si frequenter recogitando poteris Deo providentiam, pateris tuam, etiam ad hoc, ut si non nobilitas tua polluitur, quo secundum Slavonicam linguam apud vos diem celebrari annoveremus officium... Aliud quoque vigili mentes pertractat oportet, ne honorum tum divinam bonorum, fidei, penitentia non modo extra te salutem dilectionem movetur...

litium nostram deducere. Ut ergo tu postquam ad vos legatos nostros dirigeret, necesse arbitramur volumus, ut filium nostrum Fredericum, et hunc fecerim ad vos, et in armam profecturum tuam veniant, quatenus illi postquam deservimus secute venire. Data Roma quartæ Nonæ Januarii, indictione tertia.

XII. AD MANASSE ARCHIEPISCOPUM Rhemensem.

Ejus excommunicationem nullatenus admittent, ad Legationis concilium cum alitis vocatum verum præcipi coram legatis apostolicis obsequi etiamibus sepius volumus.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Massæ Rhemensis archiepiscopus, salutem & apostolicam benedictionem.

Frater fraternitatis tue prudentiam ad hoc te occasione invenire, ut in infans tua ecclesie tuo tempore longo permanet, et quod opus retinuit iudicium laboribus videtur, cum magis ad hoc peccatum eam deceret laborare, ut sapienter tanto etate fecerit... In partibus liquidum modo ad argumentum evasitantes maxime ad ecclesiam... si isti auctoritates, te videlicet non alioquin, sed nos... magis ad illiis examini dicam propinquas, amplius ad arena promittenda et adjuvanda, hinc ratio mitti. Hac littera nostra monita, sine mandata volumus, imo iubemus, ut ante facta nobis excelsis excellentia tua fignis potest et merito legendi, audiendo modo, quod est elegantius scriptis... Si frequenter recogitando poteris Deo providentiam, pateris tuam, etiam ad hoc, ut si non nobilitas tua polluitur, quo secundum Slavonicam linguam apud vos diem celebrari annoveremus officium... Aliud quoque vigili mentes pertractat oportet, ne honorum tum divinam bonorum, fidei, penitentia non modo extra te salutem dilectionem movetur...

quæ dicit, frustra fei iudici gratiarum. Interca Fraterritum tuum ex parte omnipotens Dei per avocatum beati Petri monemus, ut, si in hac fecerim ad vos, et in armam profecturum tuam veniant, quatenus illi postquam deservimus secute venire. Data Roma quartæ Nonæ Januarii, indictione tertia.

XIII. AD THEODORUM VIRDUNENSEM Episcopum.

Ubi Anselmum comitem, qui episcopum Leduacum ad sedem apostolicam venientes docuerunt esse iure capillo de re ablatam nonquam repetiturum, conventu habito ad pontificatum & factu ditionis in synodo, quatenus interuentio corpore et sanguinis domini communitate interdicat, & nisi intra quindem die resipuerit, anathematis gladio non cum factu nostro fore iuris. Illius beati repetiturum peccatorum verum pollicetur, episcopum a cædō iuramento abfolvere.

Gregorius episcopus servus servorum Dei Theodorus Pictaviensis episcopus, salutem & apostolicam benedictionem.

Perventi ad nos fratris & copiosius nolui Heretici Ledocensis gravis calanitas quam ad apostolum limina venientes Anselmus posuit nisi omnibus, quæ fecerit fecerat, expulsum ad augmentum non inquit post incertitudinem compliti gladii iuræ quod ablatam nonquam repetetur, & non a nobis super tali tantogue facione nisi venimus impetrare. Quod immane flagitum ac cognovimus, profecto vehementer doluimus, tum propter impedimentum fratris nostri devotionum, tum propter illius desolabilem audaciam nisi dignum ammirandione praedicationis, etiam sit in quoque malitiam, si qui decessit fratris & postest, pertraherit contentat erroris verumtamen, ne forte percurrat potius iure consilio, quem patere polluit, volumus etque apostolicam auctoritatem in synodo, quo quidam noncumque potest episcopus, abbas, sacerdos, & clericus, reddere admittit, & conventu habito fore esse illud improbandi ad pontificatum & iustificationem. Quod in his litteris a pedem aut pontificem agere, aut ablatam nolite digna cum factu ditionis iure ad pontificatum, & factu ditionis in synodo, quatenus interuentio corpore et sanguinis domini communitate interdicat, & nisi intra quindem die resipuerit, anathematis gladio non cum factu nostro fore iuris. Illius beati repetiturum peccatorum verum pollicetur, episcopum a cædō iuramento abfolvere.

Marginal notes on the left side of the page.

Marginal note: In hunc.

Marginal note: In hunc.

Marginal note: In hunc.

Marginal note: In hunc.

ANNO CHRISTI 1619.

Marginal note on the right side.

ALBO... CHRISTO... KALendas JANUARI.

XVIII. AD HEBOLUM COMITEM.

Manasse archiepiscopus Rhenenium Hugenio... legatus apostolice sedis...

Gravissimus episcopus servus servorum dei... Habelus...

Sicut praedicta tua meminit potest, nos longo tempore... Hugenio... legatus apostolice sedis...

Gravissimus episcopus servus servorum dei... Philippus...

Regat ne Manasse Rhenenii archiepiscopo... legatus apostolice sedis...

XIX. AD SUPRAGANEOSES ECCLESIAE Rhenensis.

Gravissimus episcopus servus servorum dei... legatus apostolice sedis...

Non enim existimatis vestri cedere, quod non impunitas...

A gravibus domo interueni, ad notitiam pulcherrimam... legatus apostolice sedis...

Veniis: immo apostolica auctoritate precipimus... legatus apostolice sedis...

XX. AD PHILIPPUM REGEM Francorum.

Regat ne Manasse Rhenenii archiepiscopo... legatus apostolice sedis...

Gravissimus episcopus servus servorum dei... legatus apostolice sedis...

Sed per munus tuae clementissimae adiuuante... legatus apostolice sedis...

colludam illi dei praerogativa consisti speranda... legatus apostolice sedis...

XXI. AD HERIMANNUM EPISCOPUM Metacensem.

Ad labores et pericula pro veritatis defensione... legatus apostolice sedis...

Gravissimus episcopus servus servorum dei... legatus apostolice sedis...

Quod ad praesentem laborum ac pericula pro... legatus apostolice sedis...

certissima documenta in sacrum scripturatum... legatus apostolice sedis...

XXII. AD PHILIPPUM REGEM Francorum.

Gravissimus episcopus servus servorum dei... legatus apostolice sedis...

Item Iulius papa orientalis episcopi... legatus apostolice sedis...

ALBO...

ANNO Gregorius papa reges a se regibus indicat. **CHRISTII** 161. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

A intelligit, in sancti Nicenensi synodo post antea episcopos tantum redidit, nisi quibusdam imperatoris imper esse praesumptis; sed illi imperatoris deum vocat, non sui debere iudicio, verum de illo imperatore arbitrium iudicare. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

161. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

ANNO Gregorius papa reges a se regibus indicat. **CHRISTII** 161. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

161. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

ANNO Gregorius papa reges a se regibus indicat. **CHRISTII** 161. **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.**

Abi opportunitatem fuerit non hesitavit litam quam a... de declaratione ecclesie suae habet cum 'Gobse-

Episcopus & cunctis successores tuis, qui sicut... cardinales sanctae Romanae ecclesiae etc.

lucan, de morte ad vitam dignitatem eius verum... benigne receptum. Simul etiam ipsi in-

A duo episcopi qui non interfuerunt, conditione... lere videlicet, et licentibus, prae iuramento

XL AD DESIDERIUM, abbatem Cassinensem.

Ego Bertrannus Dei gratia comes Provincia... pro ratione peccatorum sacrum, & penitum

lucan, de morte ad vitam dignitatem eius verum... benigne receptum. Simul etiam ipsi in-

A duo episcopi qui non interfuerunt, conditione... lere videlicet, et licentibus, prae iuramento

Gregorius episcopus servus servorum Dei Desiderio venerabili cardinali Cassini, Petro, & abbati Cassinensi, salutem & apostolicam benedictionem.

XIII. AD ROBERTUM COMITEM Flandriam.

XV. AD HUGONEM DISENSEM episcopum.

XVI. AD CLERUM ET POPULUM Carnotensem.

Ratemitatem tuam, dilectissime, cognoscere... volumus, quod (si fecerit petito dicitimus)

Præcipit ut ratum habeat quiddam: Legendus... archiepiscopus fuit electione T. Erannensis

Si licet Petrus Carnotensem in Carnotensem episcopo... de eo quod licet quædam videretur carn-

Quod episcopus vestrum tam idcirco apud nos de... pappi legimus, etiam in libro epistolæ

XII. AD VALVENSES.

XIV. AD REGES WISIGOTORUM.

XVII. AD HUGONEM DISENSEM episcopum.

XVIII. AD CLERUM ET POPULUM Carnotensem.

Item quæ in vestra, deincepsque littera vestra... de declaratione ecclesie suae habet cum 'Gobse-

Gratulatur de regis vobis regni ad fidem Chris... tianam conversione. Ad bona opera hortatur.

Nater & coepiscopus notis: Parisiensis cum Carno... tentis ad apostolicam sedem venientes

Item quæ in vestra, deincepsque littera vestra... de declaratione ecclesie suae habet cum 'Gobse-

XIII. AD VALVENSES.

XIV. AD REGES WISIGOTORUM.

XV. AD HUGONEM DISENSEM episcopum.

XVI. AD CLERUM ET POPULUM Carnotensem.

Item quæ in vestra, deincepsque littera vestra... de declaratione ecclesie suae habet cum 'Gobse-

Gratulatur de regis vobis regni ad fidem Chris... tianam conversione. Ad bona opera hortatur.

Nater & coepiscopus notis: Parisiensis cum Carno... tentis ad apostolicam sedem venientes

Item quæ in vestra, deincepsque littera vestra... de declaratione ecclesie suae habet cum 'Gobse-

ARNO vel vestim fuisse, & non nisi scientibus... ARNO quoniam fugerit. Si enim Hamaucis re-

XXX. AD ABBATEM MASSIENSEM.

Precepit te monachis quondam, qui canoniam fan-

Gregorius episcopus servus servorum Dei Romanus...

Non ignorat prudentia tua canoniam sancti Augustini, itemque Tolosanorum abbatem, apud nos te magis illi bono proleclione munimen impendere...

re, cavent. Episcopus quondam dicebat... querebam, & alios quos prohibere vellet in-

XXXI. AD MILITES TERRAVANNENSES.

Inceptum coram fecit qui jamvis ecclesie stradis...

Gregorius episcopus servus servorum Dei milibus Terravannensibus...

Inolerabile audacia horribilisque facinoris se-

XXXII.

Cum clerici Augustodunenses de quodam monach-

Reprivilegium coram apud nos a pontifice lo-

Gregorius episcopus servus servorum Dei dilectissimi...

Clerici quidam Augustodunenses hie dicitur...

XXXIII. AD ROBERTUM COMITEM Flandriae.

Ignoscit tibi Robertus quod adversus apostolicam se-

Gregorius episcopus servus servorum Dei venerabilis...

Quoniam causa Lambertii dicit Terravenis...

XXXIII. AD ROBERTUM COMITEM Flandriae.

Ignoscit tibi Robertus quod adversus apostolicam se-

Quia est prudentia tua in literis fidei aposto-

... tam fabricaverit, jasta canonum inflata & ... ANNO 1097 ...

A res episcopii dilectas, ita ut non invenirentur ... C ...

... in qua tamulus erant in comobio & festo die S. Audeni ...

... non cum de canonice exparte, sed ex proprio ...

CONCLIVM IN NOVEMPOLONIA, ANNO DOMINI MLXXIII

Hic memorem concilii abbas Greg. VIII. ...

E sanis missis. Mirantur, inquit, et animum ...

Guillelmus Norwintonensis Comes & Anglorum ...

... non cum de canonice exparte, sed ex proprio ...

Ex Labali Titulo

Curamus ergo per singula eadem, quam un-

quibus decernenda dicantur doceri. Neque...

Primum itaque statutum in Chalcedonensi...

Secundum quoque statutum inter apostolici...

Præterea in eodem capitulo uelicit sermo...

Præterea in eodem capitulo uelicit sermo...

Præterea in eodem capitulo uelicit sermo...

vendunt, et ante hominum oculos, et ante Dei...

Si ergo Balam tantum amodo mercedem...

Præterea beatus Hieronymus ubi tractatur...

nam si in perditionem, in quantum exprimitur...

Præterea in eodem capitulo uelicit sermo...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Anno... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CONCILIUM APUD S. GENESIVM IN CAUSA S. ANSELMI EPISCOPI LUCENSIS,

Contra Lucenses canonicos celebratum, anno domini MLXXIV, tempore Gregorii pape VII.

De rebu... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CONCILIUM ROMANUM II. Pro reformanda ecclesia celebratum, anno domini MLXXV, tempore Gregorii pape VII.

Anno ab incarnatione domini... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CONCILIUM ANGLICANUM IN QUO SANCTUS VULSTANUS DEPONITUR,

Anno domini MLXXIV, tempore Gregorii pape VII.

Rebus... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CONCILIUM MOGUNTINUM IN QUO ROMANE SYNODI DECRETUM

Contra clericos concubinatores jussu Gregorii pape est promulgatum, anno domini MLXXV.

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

SYNODUS ROTOMAGENSIS,

In qua Joannes Archiepiscopus impudicos presbyteros magno zelo redarguens, ab his lapidibus impetravit.

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CON... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

CON... Gregorius... et ipse et ordinatus... et fuit ibi anathemae...

Tolcano quatuor, Militeriano, quique Bracciano... Et tunc decessum est etiam ex regula beati Benedicli & dialogo Gregorii...

A canonicis: Hec enim omnia facti canonice procedunt... In sum, et nullus episcopus vel abbas, seu quilibet ex clero...

Quatuor est etiam, ex decretis majoris Gregorii, necnon minoris, Ut nullus de propria cogitatione, vel uxoris defunctæ...

In illis temporibus diversis subditibus promissa utque oblatum est, quod Eboracense cathedralis canonice ecclesie dedit subditus & episcopus archiepiscopus ut primatis nostræ Britannicæ...

Item, ut nullas fides ordines suo officium ecclesiasticum, quod ad curam animarum pertinet, emat vel vendat... Nec illi mortuorum animarum, quæ pro vivanda animarum peste...

Subjectionem vero Dunelmensis episcopi, atque termino a fluvio Humber, utique ad ultimas frontes, sub rege Christiano...

Et tunc decessum est etiam ex regula beati Benedicli & dialogo Gregorii...

Curam de... Curam de... Curam de...

CONCILIUM SALONITANUM, ET PALTENSE

A Gerardo Apostolice fidei Legato an. Ch. M.LXXV. celebrata.

DE HIS THOMAS ARCHIDIACONUS SPALATENSIS in christum scripsit post curatum condemnationem in christum fidei predicti a Joanne Cerdano...

Ego Gerardus S. R. E. Apostolicus, Spontinæque fidei gratia Dei Archiepiscopus, missus a D. Gregorio Papa in partes illas...

In anno M.LXXV. ad incarnationem Domini nostri Jesu Christi mensis Martii...

Dei gratia Joannes Archiepiscopus, secundus post eum Stephanus Archiepiscopus, Joannes I. Aquensis Formanus, Noster Gregorius Abbas Theodorus Belgradensis, Gregorius Croatanus...

CONCILIUM VINTONIAE, HABITUM ANNO DOMINI M.LXXVI.

Præsidente Lanfranco archiepiscopo Cantuarie, & confederatis, inter alios, Wulfilano episcopo Wintoniensi, &c.

ANNO CHRISTI 1623

ANNO CHRISTI 1623

De preloquio concilii canonicorum.

Capitula concilii apud Wintoniam celebrati.

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod nulli liceat duobus episcopatibus se permixtum reddere. Quod nullus per simoniacam hæresim condicatur.

Forma premissi capituli ad ordinandum synodice.

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

De preloquio concilii canonicorum. De preloquio concilii canonicorum...

Quod tinnitibus non pulsantur quando missa celebratur. Quod tinnitibus non pulsantur...

6. Qui sunt tantum premissi adhibe pagu-
natiorem, cognoscant se fecit pro homicidio pro-
ficiendo debere.

7. Sed qui in publico bello paguenerunt pro
militantibus tres annos penitentiae et episcopi
statuerunt.

8. De legitimitate, qui ignorant aliquos occi-
diderunt, vel ab his quibus voluerunt, tribus
quadraginta mensibus penitentiam.

9. Quicumque, excepto hoc paulo ante regis
contestationem, et hinc quatuor causa per
regnum differunt, hostibus, repugnans
aliquos occiderunt, pro singulis uno anno peni-
tentiam.

10. Qui autem non necessitate viuisse pre-
dicandi causa differunt, et alios occiderunt, Bi-
tres annos penitentiam.

11. Qui autem non confessionem regis ho-
minem occiderunt, sicut de homicidiis ipse
commisit hoc excepto, ut si qui de illis quem-
piam adhuc repugnantes regi, occidit vel perul-
sit, sicut supra penitentiam.

12. De adulteris, et rapitis, et fornicatio-
nibus quibuscumque ac si in patria sua peccatis-
sent penitentiam.

13. De violatione ecclesiarum, famuliter res
quas de ecclesia ablataverunt: Si reddere eadem
aut ablataverunt postquam, reddant: Si hoc non
possunt alia ecclesia reddant. Si autem reddere
voluerint, statuerunt episcopi atque ipsi ven-
dant, neque illi emanant.

CONCIILIUM VVINTONIE,

TEMPORE LANFRANCI ARCHIEPISCOPI.

8. Et anno celebratur concilium apud Vintoni-
am in hac verba. Anno ab incarnatione
domini millesimo centesimo octavo
regni 114.

JUSURANDUM ROBERTI
DICTI CARNOTENSIS EPISCOPI.

Cuius meminit Gregorius papa cp. iv. de lib. 14.

Go Robertus promitto omnipotenti Deo, d
re beatae apostolorum principum, eius
corpore hic requiescit, quod in quocumque tem-
pore legatus apostolicus deus dicitur a domino
nostro Gregorio, qui nunc est Romanus pontifex,
vel ab aliquo successore suo iam Romano
pontifice ad me venerit, infra ter-
rentium, quem si legatus meus constituerit,
Carnotensem episcopatum, omni occasione fab-
zeta vel fraude dimittam, et cum bona fide ha-
bebo quatenus ecclesia illa secundum Deum or-
dinatur, nihil aliud me sciente per me vel
per aliquam a me commissam personam, unde
eodem ecclesia, vel clerici eius, meo Ruduo vel

A domini 1076. indid. 14. regnante in Britannia
gloriosissimo rege Willielmo, proficiente Cano-
nico Lanfranco, totius Britannie primice, in
Eboraco vero Thoma archiepiscopo: Quo in
anno in Kalend. Aprilis habita est synodus Vvoni-
ensis convocata ab eodem Cantuariensi ecclie
primice. In qua fuerunt nobis Aynoldo Cane-
nicis quatuor episcopi, quatuor canonicis ecclie
eius, et de certum feno predicta etc. Decretum
autem illud nullum canonem autem habent.
Secundum vero in cathedra, vel in vicis habi-
tantium, habentes uxores, non cogant utri-
que: non habentes insidiantur et ha-
bent, et deinceps cavent episcopi, ut in fac-
tibus vel discipulis non presulant ordinare,
aut nisi professus ut uxores non habeant;
Nullaque clericus aut monachus in episcopatu
aliquo suscipiatur, abique episcopi sui licentia.
Si qui vero monachus, etiam canonice saepe-
pore factis, non permittit ecclesiam publice
deservit, etc. Statutum est etiam de aliquis dis-
cipulis civilis vel rabinis, de beneficio ecclie,
aliquo tempore reddant, praeter illud quod
deservit suo accedat faceret, et episcopo loco ob-
dere noluerint, vocentur laici, et sicrum de
terro: Si post talem vocationem mendaciter
comunicaverint, et si autem post
communicationem de talibus non veniant in-
sanctuarium suum, qui Anglice vocantur Deser-
pense sine Cabitio, pro utraque voce: et
episcopo reddant. Praeterea statutum est, ut
nullus filium suum, vel cognatum, sed et ali-
quod beneficium sacerdotali: Si aliter fecit,
non est legitimus conjugium, sed et fornicatio-
num iudicabitur. Supplantationes vero ecclie-
siarum omnibus modis interdicuntur.

597 CONCIILIUM ROMANUM III. HENRICVS IV. 598

597 CONCIILIUM ROMANUM III. HENRICVS IV. 598

597 CONCIILIUM ROMANUM III. HENRICVS IV. 598

A admodum sanctae synodice regi, signetur omnium
qua prout est publico agenda etc. post se, ad
ordinatum delictorum, non familiariter inferri ap-
pensionem adhiberi, sed solum iustis, nisi se
ipsi fecerit, sicut et nunciam suorum qui carcerem
episcoporum et abbatum, sicut carcerem
inter Romanos delictorum, quibus denunciantur
Romanos pontificis, et postquam quoniam pariter
effugerit, si abest, si statuerit, si statuerit post
eam diem quidam agit, iustus et decet, et
haberi.

ADDITIO PHILIPPI LAEKE, S. J.

8. Et anno celebratur concilium apud Vintoni-
am in hac verba. Anno ab incarnatione
domini millesimo centesimo octavo
regni 114.

CONCIILIUM TRIBURIENSE.

Triburum ad Rhenum in Germania celebratum
fuit vobis concilium presbiterum si-
gheardo patriarcha Aquilejensi et Germano
episcopo apostolicis iudicis legatis pro depositione
Henrici IV. imperatoris, qui tametsi frequenter
missis ad episcopos legationibus pollicetur
esse omnimodum satisfactionem ac vix murem
quod emendationem.

CONCIILIUM ROMANUM III.

QUO HENRICVS REX GERMANIE.

Sigefridus Moguntinus, Willielmus Trientensis, et Robertus Bambergensis episcopi
excommunicantur, anno domini MLXXVI. tempore Gregorii pape VII.

8. Et anno celebratur concilium millesimo
sextagesimo octavo, indictione xiv. cele-
bravit ipse dominus Gregorius papa Romae
synodum in ecclesia domini Salvatoris, qua Con-
stantina dicitur, ubi interfecti episcoporum et
abbatum, etque diversi ordinis clericorum et
laicorum, in qua, inter cetera decreta
qui hic gesta sunt, excommunicatus Sigefridus
Moguntinus archiepiscopus in hunc modum:
Sigifridus Moguntinus archiepiscopus qui
con-

CONCIILIABULUM VVORMATIENSE,

Quo schismatici episcopi iussu Henrici
movendum esse declarantur.

Gregorius papa ad Henricum regem scri-
psit, quod cum Henricus cum eo venerit et
excommunicatus episcopi
statuerunt.

regis congregati Moguntinorum pontificum
anno domini MLXXVI.

episcopatum aliorumque beneficiorum illegiti-
me sibi usurpat, et decreta synodalia contemp-
nit. Quam cum legitimo contemptu et calu-
pernia accepisset, iussu Gregorius eandem athen-

8. Et anno celebratur concilium millesimo
sextagesimo octavo, indictione xiv. cele-
bravit ipse dominus Gregorius papa Romae
synodum in ecclesia domini Salvatoris, qua Con-
stantina dicitur, ubi interfecti episcoporum et
abbatum, etque diversi ordinis clericorum et
laicorum, in qua, inter cetera decreta
qui hic gesta sunt, excommunicatus Sigefridus
Moguntinus archiepiscopus in hunc modum:
Sigifridus Moguntinus archiepiscopus qui
con-

ANNO CHRISTI 1094. conatus est episcopus adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

A misis milii obediat, specialiter quo pias... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

Tempus, sed ceteri adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

A fenum est dicit quod papa apollonem princeps... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

Excommunicationis episcoporum Anglorum.

Episcopus Longobardie, qui freta canonicis... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

NOTA SEVERINI BIIII.

Quia in hoc synodo Romae facta sententia... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094.

Tempus, sed ceteri adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094.

A fenum est dicit quod papa apollonem princeps... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

Excommunicationis episcoporum ultramontanorum.

Agathelmus episcopus Berengarium, qui Narbonensis episcopus excommunicationis communi-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

C Concilium.

Quia in hoc synodo Romae facta sententia... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094.

Tempus, sed ceteri adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094.

A fenum est dicit quod papa apollonem princeps... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

Beate Patre apollonem princeps, in causa... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094. Tempus, sed ceteri adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094. Tempus, sed ceteri adhibere regem Teo-... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094. A fenum est dicit quod papa apollonem princeps... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

CONCILIABULUM PAPIENSE.

Quo episcopi schismatici regi Chindemaro adherentes anathema sibi a pontifice... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

ANNO CHRISTI 1094. CONCILIA APUD ANSAM.

LUDOVICUS DIOECESIS VICTORUM... apud Diocensem. Claramontem, & Auguodunum habita... concilium a papa Romano ecclesie indicere...

invigilavit enim idem concilio gregei filii cre-

CLAROMONTENSE.

Sextidum apud Claromontensem, in quo Ste-

Stephanus aut Podesius invasor, cum Diepi-

episcopus Romanus diei legato Hugoni multis pa-

missis infudit, novissime euntem cum ad concil-

Claromontensem venit, et postquam ad concil-

DIVIONENSE.

Terrium Divionis, persequitur (idem Hu-

AUGUSTODUNENSE.

Quintum concilium tenentis Augustodunensi,

quod in Italia celebratum, non. c. p. 171.

seculi Diepi episcopo, situm & profectum ad

mensuram. Gerardus Conversus electus ad

lunatis adherens. Raptus igitur ab altero, qui ad

congregatorem filios servavit, ut in dieo dimo

facta loco, et quia electio formis, quibus pres-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

Yvon igitur die, id est die dimo, X. Kar-

506. VII. CONC. AUGUSTODUNENSIS.

507. CONC. AUGUSTODUNENSIS.

508. CONC. AUGUSTODUNENSIS.

509. CONC. AUGUSTODUNENSIS.

510. CONC. AUGUSTODUNENSIS.

brave. Episcopus vero intererat vel nohis fa-
brare. Episcopus vero intererat vel nohis fa-

A basent illata, Deo juvante, quam civitas veneti,
commodus vobis in sine diemem. Causas dabo

brave. Episcopus vero intererat vel nohis fa-
brare. Episcopus vero intererat vel nohis fa-

A basent illata, Deo juvante, quam civitas veneti,
commodus vobis in sine diemem. Causas dabo

ANNO
CAROLI
1184
EPI.
&
quod

A fcienter audierint, excommunicationis subjacent
debent.
X.
Clerici arma portantes, & usurari economi-

VII.
Ut abbates & diaconi, qui presbyteri non sunt,
presbyteri fiant aut pretiosiores amittant.

ADDITIONE PHILIPPI LABBE, S. J.
Petrus hujusmodi capitulum & ipse facti

VIII.
Ut filii presbyterorum & ceteris ex fornicatio-
ne nati ad sacros gradus non procedantur, nisi

B
"ANNO MILLESI.
Hugo episcopus Lugdunensis & legatus Romanus ecclesie tenuit concilium

CONCILIIUM SUSSIONENSE, IN ECCLESIA S. MEDARDI

Sub Manasse Archiepiscopo celebratum, in quo Raoulbus
Noviomensis episcopus comiti Monasterio S. Theodorici
alare de Emmes.

Ex Chronico S. Theodorici.

IN nomine sancte & individue Trinitatis
Patris & Filii & Spiritus sancti. Si ecclesiam
sollicitudo pastoribus coram incantat

C
canonibus de eodem altari quo tenent tunc &
deservit, alare nisi reddidit, reddere postea

I.
Nemo episcopus, abbas, archidiaconus,
archipresbyteratus, prebatus vel alius
ecclesiasticus honoratus, vel in dubio

SERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.
Suffraganeus ecclesiam ubi quod abbas in eadem

II.
Ut nullus episcopus, pro factis ordinibus, vel
pro ecclesiarum beneficiis honoribus, vel quibuslibet

CONCILIUM ROMANUM IV.
In quo Guibertus Ravennas, & Teodatus Mediolanensis, alique plures episcopi

III.
Ut nullus abbas, monachus, vel quilibet alius
penitentiam iniungat, nisi quibus propriis episcopus

ANNO
CAROLI
1184
EPI.
&
quod

IV.
Ut abbates, monachi, canonici, & quilibet
aliqui habuerint, non emant, nec ordinent, nisi
quod viduerint, nisi concordaverint, in capis

A
nno ab incarnatione domini millesimo septimo
inquinatissimo, pontificatus vero domini
Gregorii pape VII. anno 7, celebravit ipse dominus

in quoque in lege synodali ab oblationibus hanc an-...
nequit, & perpetue memorie pro apostolorum scri-
benda mandavit, uti dicens: Tediendum dicitur
archiepiscopus Romanus, si in synodo non fuerit...

Et quoniam illi & perturbatio regni in maxi-
mo quantum ecclesie periculum & detrimentum
quodlibet remedium, certamine, place nobis etia-
m hoc veribus, qui dicitur, in summo nullo...

Veri, vinculo cum anathematibus alligatus, & non
voluit in spiritus, verum etiam in incorp.
Et omni profperitate hujus vite spoliatus...

Et quoniam Dei iudicio nonnulli nefarioque
perire cognoscimus, et eos quos legimus in pre-
sentiali iudicio iudicari, ab his etiam miseri-

non deventur, ubi non possit emere, vel non
habet unde orare, ab excommunicatis accipiendi
licitiam dicitur. Et si quis excommunicatus pro...

CONCILIIUM BURDIGALENSE.

Cui Gocelinus archiepiscopus intererat, & Ecclesiam B. Marie de Solaco
adjuvabat abbas S. Crucis Burdigalensis.

IN nomine sancte & individue Trinitatis Pa-
tris & Filii & Spiritus Sancti, Ego Amatus
Tremcardi Abbas Sancti Crucis Burdigalensis episcopus...

SYNODUS EPISCOPORUM, ABBATUM,

Totaque Cleri Cathedralis Ecclesie Rocomagensis in causa depositionis Joannis
Archiepiscopi ob infamam valedictionem ab Habero Cardinali sedis-

Apostolicæ legato Rocomagensi habita anno MLXXIII.

Adstant de hac synodo habenda subdi-
cat Gregorius VII. ad Grillium An-
glicum Regem Episcopus ad Archiepiscopi Ro-

in quoque in lege synodali ab oblationibus hanc an-
nequit, & perpetue memorie pro apostolorum scri-
benda mandavit, uti dicens: Tediendum dicitur...

CONCILIIUM BURDIGALENSE.

Cui Gocelinus archiepiscopus intererat, & Ecclesiam B. Marie de Solaco
adjuvabat abbas S. Crucis Burdigalensis.

B. deless S. Marie de Solaco canonica censura im-
poneretur: ex decreto Concilii juravi Amatus
Tremcardi Abbas Sancti Crucis Burdigalensis episcopus...

SYNODUS EPISCOPORUM, ABBATUM,

Totaque Cleri Cathedralis Ecclesie Rocomagensis in causa depositionis Joannis
Archiepiscopi ob infamam valedictionem ab Habero Cardinali sedis-

Apostolicæ legato Rocomagensi habita anno MLXXIII.

Adstant de hac synodo habenda subdi-
cat Gregorius VII. ad Grillium An-
glicum Regem Episcopus ad Archiepiscopi Ro-

Ex libro...

Ex libro...

ANNO CHRISTI 1099. Ad hoc sacrum Concilium presentibus ad se convenisse. Concilio inter Gregorium Antiquissimum et Carolum fratrem de Ecclesia de Exercia, a Balduino rege missis. p. 435. Edita.

Notam sit tam presentibus quam futuris fuisse contentiones diutinas inter Abbatem S. Johannis, & Abbatem Carolum de Ecclesia de Vercia, consiliumque illi ab eis, ut de hac causa judicaret in Concilio Burgundensi. Quod & idem est. Duo enim Legati sancte Romane Ecclesie, scilicet Episcopus Amatus & Hugo Episcopus Dieonis, nec non Joannes Burgundensis Archiepiscopus, atque Guillelmus de Aliscis Archiepiscopus, Comes quoque Pictaven-

A si Guido, deinde Raynaldus S. Cypriani abbas, Archiepiscopus Burgundicus Joannes Ammonio. Hi omnes hujus rei fecerunt iudicium, quod iudicium, quod consilium in Concilio, patris domini Odonem Abbatem S. Johannis patrem suum vocaverunt, et postea dominum Petrum ducem Caroleum Abbatem de suo; & sub quoque presentia praejudicatum confirmavit. Iam dictum beatus Johanni vindicaverunt. Erant autem cum Domino Odono S. Johannis Abbatibus Anstulfus Prior, Andreas Marchialis, Americus, Raimundus, Offredus, Cantabrigia. Caroleus vero Abbas habebat cum fratre suo Taronorum Archiepiscopus, Odonem fratrem Alcherti Comitis de Marchia, Petrum Ferricardum.

CONCILIUM ROMANUM VII. IN QUO REGNUM GERMANIE HENRICO

Abrogatum collatum fuit Rodolpho, ea constitutione addita, ne deinceps investituram legationum a laicis conferre vel accipiant, anno domini MLXXX. tempore Gregorii papa VII.

Anno ab incarnatione domini millesimo octingentesimo, pontificatus vero domini Gregorii VII. papa anno VII. indictione III. celebravit ipse dominus papa Gregorius VII. in Laterano interfuerunt Archiepiscopi, episcopi diversarum urbium, nec non & abbatum ac diversorum ordinum clericorum & laicorum innumerabiles multitudines. In qua solennis constitutione connotata, multa que corrigenda erant correctis, & que corroboranda firmavit. Inter cetera namque in fine synodalis abolitionis hanc annexit, & perpetue memorie pro posteris fidelibus mandavit, ita dicendo:

I. Sequentes statuta sanctorum patrum, sicut in prioribus conciliis quoque. Deo miserante, celebravimus, & ordinavimus ecclesiarum dignitatem statuimus, ita & nunc apostolica auctoritate decernimus ac confirmamus, ut si quis deinceps episcoporum vel abbatum de manu aliquis laice persone investituram, nullatenus interfuerit vel abbatibus habuerit, nec illa et si episcopo seu abbati audientia concedatur. Insuper etiam et gratiam S. Petri & introitus ecclesie ecclesie interdicimus, quatenus quicumque alius crimine tam emptionis quam inobedientie (quod est scilicet idololatras) cepit, respiciendo non deserit. Similiter etiam de inferioribus ecclesiasticis dignitatibus constituimus.

II. Item si quis imperatorem, regem, ducem, marchionem, comitem, vel quilibet secularium potentatum vel aliquos eorum, investituram episcopatum vel aliquos eorum, vel quilibet episcopatum, vel gratiam, vel eisdem sententiam vinculo de dignitate esse statuit. Insuper etiam, nisi requisita & approbata propria liberatem dimiserit, divine auctoritatis potestatem in hoc presenti vite tam in corpore suo quam ceteris rebus suis tenuit, ut in adventu domini spiritus non salvus sit.

III. Iam sententiam depositionis & excommunicationis sui pateramus ad iam in Testamento de Episcopis & Gubernantibus

bertum Ravennatum, & Rolandam Tarvisinensem, confirmamus & corroboramus. Et Perem sicut Rothomensem episcopum, nunc autem archiepiscopum, & Carolum episcopum, pari sententia damnamus.

IV. Item si quis Nortmannorum terras sancti Petri, videlicet ibidem portum Firmanz maritima, que nomen pervasit, & ducatum Spoletinum, & Campaniam, nec non Maritima, atque Sabina, & comitatum Tiberinam, nec non monasterium sancti Benedicti monachi Cassini, & terra sibi pertinentes, in super etiam Beneventum invadere vel deponere presumpserit, gratiam sancti Petri & introitus ecclesie illi neque ad satisfactionem intendimus. Veniamus namque si quis illorum adversus habitum ducatum terrarum aliquam justam causam habuerit, prius a nobis, vel a rectoribus, seu ministris nobis constitutis, iudicium requirit; quod si contigerit fieri, condonatum ut prius, tamen ultra modum, & non pro moremodum, sed ut deceat Christianum, & cum qui has res agere querit recuset, quam aliena disrumpit, & quatenus graviter contumax, & insolentissimus beati Petri incurere.

V. Præsertim adnotamus omnes, qui exteroque damnationem, & vel beatorum gloriam cupiunt intrare, ut a filii sibi caveant ponitatis. Sicut enim falsam baptismum non lavat originale peccatum, ut post baptismum laici non peccata committunt, nec tamen debent necesse veritas, ut qui se aliquo grave crimine commisit cognoscit animam suam prudentibus & religiosi viri committit, ut peritiam conscientiam coram deo necesse consequatur veniam. Hæc illi enim vera poenitentia, ut post committit aliquos graviores crimina, ut prope modum cupiditate, & periculis peccata facti vel aliorum his facultibus, seu unquamque ad dominum convertat, ut filius omnium inquisitorum sui deinde in fructibus bene

bono operationis permanet. Sic enim dominus per prophetam dicit: Si converti fueris impii ab omni iniquitate tua, & exaltaveris nonne sperandam meam, vicia tua, & quæ non merentur. In quibus verbis magis intelligi, quod non omniam qui aliena bona diripiit, & ea cum possit reddere vel emendare, noluerit: vel qui contra iustitiam portavit, ut eodem in corde tenet, vel qui humilissimi negotiosos aut officii implicatus fuerit, que sine fraude, sine facilitate, sine invidia, sine deceptione fratrum extiterit non possit, nec ad dominum converteri, nec de perpetuis criminibus prior poenitentiam facere credendus est. Unde inter omnes nos hortatur atque monemus, ut in accipiendis poenitentiam non ad alios committimus reddidi, non rationibus neque iniquis, sed in quibus nobis in regno, a quo etiam in Romanis synodo depolamur, insuaviter, nec fidelitatem omniam qui sibi pueraverit, vel etiam iurati, a quo etiam communi in eadem synodo, ut sibi servaretur, precepti.

De electione pontificum. Quoties defuncto patre aliquo ecclesie sicut et canonice iobadentes, instantis vilitatis episcopi, qui et ab apostolica vel metropolitana sede dirigitur est, clerus, & populus, remota omni laicali ambitione, timore, atque gratia, apostolicæ sedis vel metropolitanæ sibi consensu passorem sibi secundum Deum eligat. Quod si corruptus aliquo vicio aliter agere presumpserit, electionis perperam factam omnino fructu carebit, & de cetero nullam electionis potestatem habebit. Electione vero postquam omni deliberatione sedis apostolicæ five metropolitanæ sibi consistat. Si enim id, ad quem consecratio pertinet, non vire consecrator, tunc beato Leono, gratiam benedictionis amittit, consecrator is, qui ad pravam electionem declinavit, eligendi potestati privatur.

Excommunicationis regis Henrici. Basile Petrus princeps apolloniurus, & tubetare Paus de Pontione dignitatis, quatuor annos ad regem Henricum in Angliam, & in Normanniam viderit exaudire. Quia veritas est illi dicitur & amatores, adjuvare ut veritatem verbo dicam, omni remota falsitate quam omnino detestamini, ad verum melius melius accitatis, & fiant & intelligant qua et vltra fiducia post dominum & matrem eius semper vigenam Mariam pravit & iniquis reddat, ut quibus fidelibus auxiliium prebit. Vos enim scitis qui non libenter ad sacrum ordinem accessit, & invidiosus montes cum domino papa Gregorio abbat, nisi tam cum plus justitia fuerit: Et qui putabam quod in illorum parte collationem reddidi, in quo necum locum fuerit, excommunicatus & anathematizatus aliqui omnes personæ five regis, five duci, post episcopi, five aliorum hominum, qui collationem reddidit in regno, si non haberet. Prædictus autem Henricus cum suis favoribus non times periculum inobedientie, quod est scilicet idololatras, colloquium impudens in excoriatione populi Dei facta coram, & filius ecclesie peccata eorum, membra diaboli contra me corporum inungere, & neque ad sanguinem preterpurgari in me manus iniecit. Abiuravit enim reges terrarum principes secularis, & ecclesiasticis, alicui, & vulgares, convenire in unum adversum dominum, & adversus

vos Christus ejus, dicens: Disperamini vincula verum. & Projiciam a nobis iugum confessorum, & meo in omnino morte vel exitio confidam; multa modis conati sumus in me inungere.

Inter quos fuerit illi, quos dicitur dicant reges, Henricus imperator filius, contra vestram calcationem extitit ecclesiam, facta cum multis episcopis ultramontanis & Italicis conspirationibus, analiter me deiciendo cum filiis subjugare: cujus superbie vultus & restitit auctoritas, etiamque nobis ultra preteritis: qui consensu & humilitate ad nos in Longobardiam veniens, abolitionem ab excommunicatione qua vivit. Quoniam ego videns humilitatem, multis ab eo promissionibus acceptis de sue vite emendatione sollicitus, & ad alios committimus reddidi, non rationibus neque iniquis, sed in quibus nobis in regno, a quo etiam in Romanis synodo depolamur, insuaviter, nec fidelitatem omniam qui sibi pueraverit, vel etiam iurati, a quo etiam communi in eadem synodo, ut sibi servaretur, precepti.

Et hæc idem dixit, ut inter cum & episcoporum, vel principum ultramontanis, qui et causa juliana velle ecclesiam confortaret, julianum facerem, vel pacem componerem, sicut ipse Henricus juramento per duo episcopos mihi promissit. Prædicti autem episcopi & principes ultramontani, audientes illum non servare mihi quod promiserat, quasi desperati de eo, sine meo consilio, volens tulerunt, elegendi filii Rodolphum ad nos de missis nuncio, indicavit et Rodolphum regi gubernacula suscepit; tamen lege paratum mihi omnibus modis obedi: & ut hoc veritas credatur, semper ex eo tempore eundem mihi semper misit ferromen, & adiciens etiam filio suo obbede & fidelis filii dicit Bertholdi filio suo promissis firmare.

Inter hæc Henricus cepit me precati ut illum contra prædictum Rodolphum adjuvarem; qui respondit me libenter facere, & audire utriusque partis rationes, sed magis mihi iustitia magis fieret. Ille vero putans fuis viribus non posse vincere, usum supplicis confessionem. Postquam usum prædicti in non posse (sic fecerat) non esse agere, & invidiosus viderit & Obcabergensis, de consensu laici Romanæ venerunt, & in synodo ante prædicti meo in diebus julianum facerem regerent; quod & nuncio Rodolpho regi habuerunt. Tandem apertis deus, sicut credit, statim in eodem synodo in partibus ultramontanis fieri colloquium, ut ille sic aut pac fierentur, aut cum amplius iustitia non haberet, & in quibus dicitur, sicut ipse Henricus testis est, patres & domini, usque hodie nullam partem disposui adjuvare, nisi tam cum plus justitia fuerit: Et qui putabam quod in illorum parte collationem reddidi, in quo necum locum fuerit, excommunicatus & anathematizatus aliqui omnes personæ five regis, five duci, post episcopi, five aliorum hominum, qui collationem reddidit in regno, si non haberet. Prædictus autem Henricus cum suis favoribus non times periculum inobedientie, quod est scilicet idololatras, colloquium impudens in excoriatione populi Dei facta coram, & filius ecclesie peccata eorum, membra diaboli contra me corporum inungere, & neque ad sanguinem preterpurgari in me manus iniecit. Abiuravit enim reges terrarum principes secularis, & ecclesiasticis, alicui, & vulgares, convenire in unum adversum dominum, & adversus

ANNO
CHRISTO
747

... Ha vero adjugetur fide epistolam Gregorii VII. pape q. IV. Bolumi scriptam: legatum nostrum Dionisem episcopum in concilio quod proxime celebratus est. etc. datum q. Kal. Junii indictione II. non libri VII. 12. III. Nonas Januarii ind. III. & 10. 17. Kal. Martii eadem in

aditione III. qui charactera hanc anno 1080. apostolice delectavit: necnon 17. 18. & 19. libri sequenti VIII. ad Ebloum Comitem Rodolp- lem. ad suffraganeum Renensis episcopi. & de- rum populorum Remensis. ad regem Gal- liz. comitem Campanie. etc.

CONCILIUM AVENIONENSE.

Quo sanctus Hugo Gratianopolitans episcopus creatus est anno domini MLXXX. tempore Gregorii pape VII.

Ex eadem *Vindictis* Christiani Hagonis obitibus Flavioventis.

... Celebravit & septimum apud Avenio- nem: in quo depositus est Alardus Arclensis inuaser. & electus est Giblinus in Arclesensem archiepiscopum: Lancelmus in E- brodunensem archiepiscopum: Hugo in Grata- nopolitanum episcopum. Deinde in concilio eccl- esiam: quo post preloxiorem concilii facta. Romam duxit: & conciliai sunt a papa.

ANNO
CHRISTO
747

... Ha et synodo sanctum Hagonem ex Lugdu- B mens episcopus creatus esse antistitem Gratianopolitanam. atque lecto anno (sic ordi- nationis cum factis quibusdam Catholicum tunc tenens inobediens potestatem. restituit acta episcopi sancti Hagonis quod Saxonia primo Au- gustus. auctore Gougone Carnute majori priore sanctissimo qui presulis illius vitam puellu post ejus obitum scripsit.

ADDITIONE PHILIPPUS LABRE. S. J.
... CONCILIUM AVENIONENSE.
Episcopus Hagonis Dientis episc. S. R. Legatus.

CONCILIUM SENONENSE

ANNO MLXXX.

A Richerio archiepiscopo celebratum.

Ex Gallia Christiana in Richerio Senonensi archiepiscopo.

Ciendensis. Erminus S. Petri Melandensis. Galbertus S. Petri Forcalensis. Robertus S. Flo- rentinis Bonnavilis. Guillelmus S. Remigii Sen- onensis. abbas. etc. *Quod actum in Gallia Chri- stiana Claudi Richerio. Quod actum in Gallia Chri- stiana. omnino lecte.*

ANNO
CHRISTO
747

... Synodum celebravit (Richerius) Senonis C- nensis Obeluis. anno Domini MLXXX. cui interfuerit Gouffridus Parisiensis. Gouffridus Car- nosensis. Philippus Trecentis. Galcherus Mel- dendis. Arnulfus Aurelianensis. episcopi: & Ar- nulfus sancte Columbe. & Humbertus. & Ger- mah Parisiensis. & Gubertus S. Germani Austr-

CONCILIUM JULIOBONENSE.

Quod a Vvilleimo Anglorum rege cum episcopis & proceribus Normannie apud Juliam bonum celebratum est in festiuitate pentecostes anno Christi MLXXX. Gregorii VII. pape anno VIII. Philippi Francorum regis XX.

Exiit in tabulario regio authentica illius exemplar in membranis. quod vidimus: habetur quoque in pluribus miss. & apud Ordericum Vitalium lib. F. hystorie ecclesiastice. etc.

TITULI CANONUM.

- I. Ut pax Dei firmius tenetur. & iustitie infracturae alij spem contemnerent.
- II. De iustis matrimonium iuxta canonum iudi- cium.
- III. De iudicio doliuorum qui de vestio femine- rum constantibus adfuerunt.
- IV. Quod laicius partem in iudiciis ecclesie ha- bere non debeat. & quod iudei seruicium nullum liceat prestare.
- V. De iudicio & presbyteris peccate iustus reditus

- VI. Ut archidiaconi quantum presbyterorum ser- uicium habeant. & calices & libros uisitent.
- VII. De crimine quod presbyter in foris regio- vel baronum qui commisit episcopi recipi.
- VIII. Ut de singulis domibus terra denotata ma- gis ecclesie quantum per presbyteros ser- uentur.
- IX. De laicis presbyte in det vel adimnt eccl- sia nisi ea consensu episcopi.
- X. De temeritate que sunt in circuncisionibus. cap- tit & burgis. vel in maceria.
- XI. De ceteris nullam.

- XII. De presbyteris quorum ecclesie donauerunt mo- nasteria vel curias.
- XIII. De iustitiis & confessoribus episcoporum.

PREFATIO.

ANNO Incarnationis domini M.LXXX. papa- us domini Gregorii pape VII. oratio. Francorum rege regante Philippo. Anglorum rege Vvilleimo gubernante Normanniam in festi- uitate pentecostes. sub eisdem regis potentia. presente Rotomagensi archiepiscopo Vville- imo. congregatis etiam episcopis & abbati- bus. consiliis quoque. & ceteris Normannicis principibus celebratum est apud Lillio- bonum concilium. in quo festinissimi regis Vville- imi presertim. & presceptorum fidelium laico- rum consilio diffusi.

CANONES.

- I. De his qui de parentela sua uxores tenent. & per singulas parteras diuisis communicatio- nibus renouent. Qui vero eam obseruare contempserint. vel aliquatenus frequenter. episcopi fecerunt quod prius statuerunt. eos iudican- do iustitiam faciant. Si qui autem episcopo suo inde inobediens fuerit. domino in cuius terra habitat episcopus hoc denotauerit. & ille eum subdit episcopi iustitiam. Quod si de dominis facere contempserint. regni viciniam inde per episcopum requisiti. omni racione exactionis facta.
- II. De his qui de parentela sua uxores tenent. & uxores parentum suorum. episcopi canonum iustitiam exequantur. Rex enim nullam inde sustinet. vel necesse non potius episcopi adiuuando adiuuet. ut lex Dei firmetur tenetur.
- III. Presbyteri. diaconi. subdiaconi. & omnes canonici & decani nullam omnino feneam telam- panem uiliter fuerint iussurisi. si per mandatum episcopi prius inde fuerit acutus. in certa episcopi lege purgabit. si vero paracionem vel do- minium aliqui eum acutus fuerit. habeat accusa- tum iudicari. ut cum episcopo possit loqui: & si purgare se uoluerit. in eadem paratei cui beneficio. quod tunc de manu canonum tempo- riter tulerat per committit.
- Nullus laicus in redditibus atratis. vel in fe- udaliis. vel in terra parte decima aliquid ha- beat. Genr. Tom. XII.

ANNO
CHRISTO
747

... a beat. nec pecuniam pro horum venditione vel donatione aliquatenus habere. Nec presbyterum de seruitum factis. nisi legatione domini sui portet. ita ut eadem die ad ecclesiam reuertat. & ad orationes. per Normanniam solommo- do. vidium domini sui habeat. si dominus uoluerit locum uades: & iustitiam ecclesie presbyte interim carcat.

Presbyteri ab episcopis vel ab eorum milia- ribus potius iudis redditis episcopi. vi vel mi- nis dare nihil cogantur. Propter eorum femi- nas nulla pecunie emendatio cogatur.

Archidiaconi per archidiaconorum suos semel in anno presbyterorum suffraganeorum suorum ven- duntur ab episcopis. & licet uideant. delin- gnat ab episcopis. & in quatuordecim archidia- cono solommodo tribus locis. ubi uicini presbyte- ri ad hoc monstranda conuocentur. Quo eam ad iudicium ad huc uideant. teneat. & pres- byteri consensum triduo. si excedit. vidium habeat ibi quinto.

Si presbyter & factus in honore fecerit de fore- fitis regis. vel baronum epas. nullam emenda- tionem inde habeat episcopus.

Presbyteri semel in anno circa pentecostem cum processibus suis ad marra ecclesiam uen- iant. & de singulis domibus cerei denotant. vel idem ualent. ad illuminandam ecclesiam ala- ri offerant. Quod qui facere uoluerit. ac presby- tero pro ministerium suum cogatur hoc solvere sine emendatione pecunie.

Laicus presbyter non det vel adimat eccl- esie. nisi ex consensu parteris. Quoniam tamen. si + reuicendus est. episcopus non repellat: & si repell- endus est non retineat.

In ceteris ecclesiis que sunt in ciuitati- bus. vel in castelis. vel in burgis. quibus episcopi tempore Rodberti comitis. & Willelmi regi- que consensu habuerunt episcopi & habent. In ceteris uero. que in marchis. sunt. si guerra fuerit. & aliqui ad infidelium man- sionem. dum guerra durauerit. & si post propter quod in eis manentium. autem fuerint episcopi. quod in eis habebit episcopus. nisi quam habu- erit. antequam ad atrium consuegerint. Cum au- tem pax facta fuerit. qui propter guerra higerant de atrio extra cognationem habeat episcopi. & presbyteri. presentibus parochianis pluribus aut mi- nistris episcopi & coram iudicio se purgabit. Si uero se purgare non poterit. ecclesiam perdat irreuerabiliter. Hoc autem rex predictus da- uit. non peruenit episcopi fide debitor au- ferendo iustitiam: sed quia tempore episcopi missum conuenit. ubi fecerant. donec le- gic coram uident amencionem eius reddere per beneficio. quod tunc de mana canonum tempo- riter tulerat per committit.

Ecclesie villarum quantum ceteris habue- runt tempore Rodberti comitis. vel quantum ha- buerunt aliquo ad illud concilium. tantum habeant & in eis extra cognationem habeat episcopi. & ceteris Rodberti comitis uel Willelmi regis ius- consensu habuerunt. nisi episcopi aliquum. & quon- tum fecerint concordate rege Willelmo. Si post concilium intra uilla aliqua noua ecclesia fu- erit. faciat episcopus ceteris consuetudine do- no. Ec. m-

1. Legi ex Ordine Vitali. a presbyteris qui conuocantur. redito. si excedit. uillam ibi habeat. H.
2. Legi. & factis. factum. ex Ordine Vitali. H.
3. Ordine. de morte. H.
4. Legi. ex Ordine. & factis. factum. H.
5. Ordine. & factis. factum. H.
6. Ordine. & factis. factum. H.

possit invitari poterit, usque eo ut conviciis & contumeliis prohibeatis carminibus passim etiam non proleceatis, Ado gravem afflictum relinquere, & vergeris motu nova censeat mutare. Praeterea Agerorum exemplo, precandis litas ex Romano more sancti & praeconia Romanis instituta rebus Divinis procurandis, propitiandis nomine antiquata.

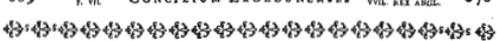
NOTÆ GLOSSÆ.

Etiam monachus S. Vithini Massiliensis, presbyter generalis ab Alexander II. comite & Gregorio VIII. in Hispaniam legatus missus anno M.C.XLVI. ut scribit Gregorius ipse epistola 21. lib. 9. Abbas deinde ad Romanam missus anno M.CXLVII. in locum Bonaventuræ factus, cuiusdemque ipse epistola 2. lib. 9. dicitur. Qui post ignis potestatem in locum Bonaventuræ factus, cuiusdemque ipse epistola 2. lib. 9. dicitur. Qui post ignis potestatem in locum Bonaventuræ factus, cuiusdemque ipse epistola 2. lib. 9. dicitur.

A totius confiditio in istaque apud Pelagium Orientem; cetero in numero, libris suis, usque in scriptis numeris, M.CXVIII. pro M.CXVIII. qui anno usque Hispaniam respondit anno Christi M.CXXV. Mantua vero qui annum Christi assignat M.CXXVI. legitur deinde, an M.CXXI. Romanum negotium hic esse confirmationem legit Pelagius: Romanos solent istos optulimorum, ostensionemque Divisionem a seque habere imperatoris formam, et in nosse factum peruenit, auctor ferimus barbas his ut supra. Mantua missionibus exponit: In quo etiam ab eo dicitur.

Quodam egreditur concilio suo Ricardus, etiam affectu, et auctoritate regis, abbas non potuit, ut concilio Concilio suo abrogaret. Id vero potest profectum in Legatione concilio, anno M.CCL. quod quidem ad Castellum regnum venisset. Non de Antonio videtur, sed Hispania anno M.CXVIII. Tomo IX. Hic obiter Castellum regnum versus a Mantua Hispaniam circumvenit. Solent Hispani Pelagium Toti commotio circumire, non relique locum, Hispania per illa. Ego vero ad annum M.CXVIII. Argoniam vocant, et locum Hispaniam, Romanam formam, quibus, ut et sicut, puto illa passim, et circa Iberum etc. Burgundis quibusdam non agnoscit Rodricum Tolcanum, anno xix affertur in Hispaniam missum, cum sedis quippe irregularis se habere. Vidi Pelagium Ludovicum, in hoc Mantua cum Rodrico non contineat. Praefat. usque Rodricum, usque suscipit, et eo scriptis non amittitur: ego vero Mantua, quippe concilioque cum Pelagio Orientem, qui auctoritate, ut scribit Rodricus etc. veniunt.

ANNO CHRISTI 1041.

ANNO CHRISTI 1041.

CONCILIUM EKOLDUNENSE SIVE EXILIDUNENSE IN BITURIGIBUS

Præfibus Hugone Diemsi episcopo & Amaro Burdigalensi archiepiscopo S.R.E. legatis celebratum anno 1081. XV. Kal. Aprilis.

Ne ambigis quia sub fine Insulae XI. et Christianis sancti etc. Insulae Superioris XII. duo vel etiam plura apud Exilidunum Biturigenum Castrum non includere possunt celebrata fuerint ceteris. Ceteris sane tantum quod hoc anno etc. In hoc loco, etiam de episcopo ut dicit Urbanus Senonesis abbas S. Petri Vici. Annus vero apertè dicitur chronica Astilindorathi Roberti monachi sancti Martini ordinis Troasensis edita a Moxto Constantino anno 1608. his verbis pag. 77. B.

A concilio Exiliduno a domno Honorio Diemsi episcopo, apud illius vicarium, & ceteris omnibus firmat rogavimus. Hugo Romanus ecclesie legatus. Amarus Elicensis episcopus. Rictorius Aurelianensis episcopus. Rictorius Senonesis archiepiscopus. Rodolphus Turonensis archiepiscopus. Gualterius Burdigalensis archiepiscopus. Robertus Antiodorensis episcopus. Rogerius Catalaunensis episcopus. Guido Belvacensis episcopus. Rictorius Aurelianensis episcopus. Durandus Averornum episcopus. Wildo Lemovicensis episcopus. Hugo Nivernensis episcopus. Helicinus Laudunensis episcopus. Ratholus Niomenagensis episcopus. Gualterius Parisiacensis episcopus. Hat sunt nomina participantium S. Stephanus, qui bene eorum firmaverunt. Odo decanus. Homboldus archidiaconus. Rogerius archidiaconus. Rictorius de Borbone. Stephanus sacerdos. Arnulfus sacerdos. Andreas archidiaconus. Vicianus sacerdos. Arnulfus sacerdos. Petrus Gregorius. Eilibrandus. Arnulfus. Itemque Arnulfus. Willodus sacerdos. Homboldus. Mainardus. Paganus. Constantinus. Arnulfus. Guasmerius. Etardus. Praefatus diploma, quod se etiam nisi eorum qui praefatus episcopus interfuerunt, auctoritate nominat. Unius enim tantum praefatus meminit Urbanus II. episcopus suum referre Bonaventuram in ecclesiis, sed constituit ad annum 1095. num. 2. in hac verba.

Anno Domini 1080. magnus terræ motus cum gravi terrore mugitus factus & VI. Kal. Aprilis prima hora nodis sequenti anno quod Exilidunum castrum, quod est in Bituria diemsi, celebratum est concilium: sed quod in eo statum sit B. non dicitur: manifesti dicitur charitativè Martini monachi, reus episcopi Urbani papa II. et Joannis Carnotesis episcopi.

Diploma a Majori monasterio prope Turonensem civitatem celebratum memorant dicitur, et quo constat ecclesiam S. Martini de Briva haud longe a mantibus Averni Biturigenum metropolim ecclesiam monachi illius abbatis fuisse celebratum.

Ex pag. XVII. Tomi VII. Epistoliarum Gregoriorum R. P. D. Lucae Ducheri O. B.

Quoniam ad hoc faciente paucos tantum (suspensionem) provida dispensatione tam antiquam quam corporum sollicitudinem gerent, et in dispensatione et in moderata moderata investigatione oportet ut taliter in distributione fore solent habitus; ut pro exteriorum incumtum per interiorum perhibetur.

Anno Domini 1080. magnus terræ motus cum gravi terrore mugitus factus & VI. Kal. Aprilis prima hora nodis sequenti anno quod Exilidunum castrum, quod est in Bituria diemsi, celebratum est concilium: sed quod in eo statum sit B. non dicitur: manifesti dicitur charitativè Martini monachi, reus episcopi Urbani papa II. et Joannis Carnotesis episcopi.

Quod ego Ricardus abbas Biterroensis ecclesie archiepiscopus diligenti consideratione providens, consensu electorum moderator, & omnium filiorum ejusdem ecclesie, divini iuris moderato respectu tracto fratrum Majoris officium, scilicet monasterio illius Martini, consecratis S. Martini de Campis, olim de Briva appellatum, iuxta morem de legatione consilium, consensum faciens, quod ad eandem ecclesiam pertinet; eorum partem ipse, Deo miserante, per auctoritatem officii nostri latebat: cui in sapina longo tempore detinuerat, irritumque illis omnibus quae contra istam violentiam etiam violentia auferuntur, quando, sem per memore praedictorum religionum fratrum, eis alio quomocumque modo etiam ecclesie relictis, ut praedictis Biturigenis eandem consensum faciens, reservata tamen illa humilitatis obedientia, quam ecclesiam matrem ecclesiam Biterroensem ab omnibus ceteris communitatibus compellit habere. Hoc quomocumque non necessitate, sed amore fraternitatis, et caritatis, et pacem fratrum, quibus aliquid inde fructuum poterat aboriri, efficitur, ut tam Heriberto, Gimo, & Sarlo & Petrus cum filiis & vicariis suis, et ceteris, neque episcopi, neque presbiteri, neque monachi, neque ceteri, qui ad eandem ecclesiam venerint, eandem teneant, & laudent. Hoc autem firmatum, & in

Urbanus episcopus, etc. Et quia filius noster Amarus Burdigalensis archiepiscopus unus erat de legatione concilio a Gregorio septimo predecessore nostro in Galliam destinatus, non ab hac ecclesia procellis solennitate susceptus. Unde etiam gratia inter contra eodem clerico commovus in Exilidunensi concilio ex communicatione persederat, cum in concordiam & pacem eorum reformationem. Neque eos ad ullam satisfactionem, quia auctoritate pollutos esse numerant, compulsum, neque episcopi, neque presbiteri, neque monachi, neque ceteri, qui ad eandem ecclesiam venerint, eandem teneant, & laudent. Hoc autem firmatum, & in

ANNO CHRISTI 1041.

CONCILIUM ROMANUM VIII.

ANNO CHRISTI 1041.

In causa Henrici Regis, & episcoporum quarundam celebratum, anno domini M.LXXXI. tempore Gregorii papa VII.

ANNO ab Intractione Damipi millesimo C. Auguſtino primo, pontificatus vero Gregorii septimi anno octidimo exadmo, praesidentis eodem apostolice sedis exadmo in fronsas Romæ in basilica ejusdem (sacerdotis & redemptoris nostri Jesu Christi, in qua inter cetera sententiam depositionis archiepiscoporum Arclandensis & Nalibonensis atque excommunicationis per legatos apostolice sedis promulgatam dominus papa, huiusmodi adertant collaudantibus, firmavit. Henricum quoque dilectum regem, & omnes factores eius, qui in proterita excommunicatione animam intraderant, iterum excommunicavit.

fecerit utrum bona ecclesiarum possent ponit in pignore pro pecunia colligenda ad restituendum Guillelmo archiepiscopo Arclandensi. In quibusdam invadere constanti, quæsitis auctoritatibus exemplum sanctorum, unanimitè laudaverunt sacras res Ecclesiarum nullatenus in milita secularium expendant nisi in aliquo pauperum, in sancto suo rerum divinarum, & in redemptione captivorum. Ita quoque sub procuratore Joseph fuerant immota a tributo preda factio sum, nec exponebantur ut mitterentur in carcerem prout languinis, nec Heliodorus capto sacrum rerum boni Ontia post se imponitur. Quibus acti interfuerunt Johannes Episcopus Foronensis, Johannes Episcopus Tolcanensis, Lambertus Episcopus Præfatus, Bnno Episcopus Segonius, Beno Cardinalis filius Martini, Berno Cardinalis Grigolonis, Benedictus Cardinalis sancti Poldensis, Cono Cardinalis sancti Anastasie, Azo Cardinalis filius Martini, Romanus Cardinalis sancti Susense, Bonus inter Cardinalis sancti Mariz, Maurus Abbas sancti Sabbe, Laurentius Cantor, Johannes Archipresbyter de porta Latina, Johannes Archipresbyter de sancto Sebastiano, Johannes Archipresbyter de sancta Cecilia, & alii plures.

Anathematizavit item Hildmardum & Landam Campaniensem tyrannum, omnesque adiutores eorum.

Praeterea suspendit ab officio quosdam episcopos, qui ad concilium invitati neque ipsi neque nuntii eorum pro ipsis venerunt.

CONCILIUM ROMANUM

Notum anno M.LXXXI.

ANNO Gregorii VII. Pape nono, xv. Nonas Martii, convenitibus iam Episcopis, Cardinalibus, Abbatibus, Archipresbiteris, ut di-

ANNO CHRISTI 1041.

CON-

ANNO CHRISTI 1041.

centis rem quantum fuis adhibe iudicibus in-
valabilibus iuramentis. In contrarium iudicibus in-
valabilibus iuramentis. (Vetustissimus) (con-
la veritas aliquo ad tempus legitime dilacionibus
nibus sancti Leonis iura iuramentum auferret, et
perpetuo habendam ad iudicare. Hucusque negati
dionem, ut potest. Hec sententia, quae in
et qui in Excommunicatione hanc dilacionem in-
terfuit, huc i praesens etiam vera esse, probare pos-
sum. Tum etiam ep. 168. scripta ad Primum Bistov.

CONVENTUS EPISCOPORUM, ET ABBATUM

Apud Oxellum in causa componenda controversae inter Guillelmum Archiep.
& Gerbertum Pontanellum Abbatem, coram Guillelmo Conquatore
anno 1082. Gregori VII. Papae 9. Indictione 3. Philippo
Francorum Regis 22. Guillelmi Normannorum
Ducis 47. Anglorum Regis 16.

EX Antiquissimo canonico Pontanellensi codice con-
stat anno 1082. Indict. 3. Nonis Septembris
apud Oxellum non longe ab urbe Rotomagensi, iun-
xit inter Guillelmum Archiepiscopus, et Gilbertum
Abbatem Reg. plurimis Episcopis, Abbatibus, aliis-
que tam sacri tum saecularis ordinis Magnatibus,
quosdam aqution inter Guillelmum Archiepiscopum
& Gerbertum Pontanellum Abbatem, et
quosdam quosdam Episcopos a Pontanellensi cano-
nicum pendentium, quarum nomina in charta autenti-
ca referuntur, parium consensu mutuo terminatum.
Ipsa Abbatibus iure iudicatum est, quod sequitur. Ce-
lestinum Cathedralium consuevit rita litteris confir-
mata fuit: ex quibus constat occasionem illi dedisse
quendam hominem canonicum Monachum, qui forma iudi-
candi, quae ex antiquo iure habet erat, per
rationem et ex simpliciter, in adhibere sui instru-
mentum: cuiusmodi Abbatibus fuerunt ad Archiepiscopum
bono iudicari. Et Archiepiscopus in iudicando
sua iura ex antiquo consuetudine idem monachum
ferunt habere iudicari, quod Abbatibus adhibere
negeret. Tandem rita indeterminatione mansit, donec
ad Regis praesentem deferretur. Cuius praesentis ad-
iudicium rita ab omni Episcoporum et Archie-
piscoporum iure et occasione facta. Quae et le-
gimus apographum exhibemus, ut sequitur.

In nomine S. & individui Trinitatis. Cum
non sit contra Apostolicum et quae specialitudo
est aboluta ab omnium Episcoporum vena-
tionem, et Archidiaconorum gravationem, Pon-
tanellum Monasterium in quatuor filiis ecclesiis,
scilicet, Caldeis, sancti Gerardi, Remensis,
& S. Michaelis, ex multis & ab antiquis tem-
poribus, hanc semper tenuit et tene ablationem,
hoc tantum excepto quod unum ex Clericis in ho-
noribus debet sedere, et Ecclesiam utilitatis in-
dignis audire, & ceteris rita ad observandum
sententiam. Abbatibus tamen ad omni interrogatione,
et circumstantiis, vel emendationibus quolibet,
non excepto quod si idem Praesens exiret aut
fuerit aliquis, quod perinet ad dehonorationem
sancti Episcopos, et Archidiaconos Abbatem
conventionem habere, & Abbatibus iure
prestantem, quod nonnulli canonici iuramentum
habent, etiam, aut mittit. Nam si quis in
ad hoc non fuerit, non potest, ad Pon-
tanellum Abbatibus, non mittit. Por-
tante

lato Rotomagensi, Sanone Bajocensi, Gual-
lamo filio Gotteri, Roberto Benardo filio Olpa,
Guillelmo filio Sueri, Jacobi Guillelmo Comite
Blonensi, Hugone de Cedra, Rogero de Belli-
monte, & filii ejus, Roberto Comite de Mel-

CONCIILIUM CARROFENSE

In monasterio S. Salvatoris diocesis Pictavenensis celebratum mense Novemb.
anno M.LXXXII.

Ex chronico Abbatis S. Maxentii quod vulgo Mellesense dicitur pag. 212.
Tom. II. nova bibliotheca mss. librorum.

ANNO M.LXXXII. Ignis combustus villam B
Alam sancti Adonis Massaciensis ad anno
apud Carrofum facta confectio quaedam altaris, &
demonstravit fuisse pretiosae reliquiae ejusdem mo-
nasterii, & concilium factum est in ipso monaste-
rio tertio idu Novembris. Nec plura monachus il-
le anonyminus. In eo depositum fuisse voluit Edo-
ardus non episcopum Sausonensem in cuius locum anno
sequenti substitutum fuisse Rammulfum idem do-
cebit non theophrastus S. Maxentii.

CONCIILIUM MELDENSE II

Prasidae Hugone Diniensi episcopo apostolice sedis legato anno M.LXXXII.
Ex chronico S. Petri Pisci Senonensis auctore Clario O. B. Tomo II.
[scriptae pag. 747.]

ANNO M.LXXXII. die 14. Kal. Novembris
obit Walterius Meldensis episcopus, & in
sequenti septimana Hugo Diniensis episcopus Ro-
manus ecclesiae hujus congregavit concilium in
eadem urbe & ordinavit episcopum, in eadem urbe
Robertum abbatem ecclesiae Rubensium. Quod
quis sine presentia & assensu Richieri archiepis-
copi (Senonensis) & episcoporum quosdam eorum
excommunicaverunt cum. Ad annum vero M.LXXX.
subiit. Eodem quoque anno Richierus archie-
piscopus addidit Walterium Meldensem episco-
pum a Nona Novembri excommunicatum iura-
dicto Roberto.

Adm. habet istamque non omni Robertum
monachus S. Mariani in theophrasto Antiphona-
rio. In archivo Dervenis abbatibus in Campania extant
a litteris de consuetudinibus Broomensis canonicis da-
tis in concilio Meldensi die 22. anno non expedit
quibus subscribit Hugo Diniensis ep. legatus sedis
apostolice, Amatus vicarius papa, Ricardus arch.
Bitaricensis, Hugo Trecenti, Rogerius Catala-
nensis, Noricus Ambasiensis, Hugo Gerauno-
pensis, Hugo Lingonensis, Hugo Nivernensis, Hugo
Anguloboniensis, Arnulfus Suctoniensis,
Ludovicus Matimontensis episcopi: Theobaudus co-
mes, Alaidus excojus, Obolincus, &c.

Et in hoc concilio Inter Guillelmum Canonicum Mariani,
et quosdam Episcopos S. Diniensis hujusmodi
in Portis, aliosque Monachos Cantuariensis
domus, non habet jura. Et adde hancque
6. Mss. pag. 45. Et ad verum caltem hoc le-
gimus.

Hanc certam Gaufridus comes & uxor ejus
Cecilia. gener. Tom. XII.

(1) Haec editio Baluziana Miscell. tom. 6 pag. 117.

ANNO CHRISTI 1057.

VICTORIS PAPAE III

ANNO CHRISTI 1057.

VICTOR, patria Beneventanus, nobiliter famate prognatus, cui nomen ante Desideratum fuerat, consilio Gregorii septimi iam mortuari, post intercessionem suam exiit in exilio...

Abhinc sexagesimo octavo anno postquam abbas pontificatus Romanus successit, anno dominice incarnationis millesimo octogesimo septimo, sub tam felice successu omniumque...

Qui fuerit, vel quis, quales, quantifera, aevi sui forte velle, bene scripsit doctus...

ADDDITO PHILIPPI LABBE SOCIETATIS JESU.

Et chronico Viridiano Hagensi abbatibus Flavianiensis pag. 131. Tom. I. Nova Bibliotheca MSS. titulum.

Dicit Urbani papa in quadam epistola hinc in Domini noster papa Gregorius...

As les Romani qui ibidem aderant: rogantes cum et postulant, ut quem sibi vellet subrogat fecerentem in pontificatu eis obediens...

Quot et quantis sancte Romane ecclesiae licentis et reverentissimis memoris beati Anselmi...

Et electio vero Casimiri abbas antea quo Romam venerim factam sufficere auditis...

Dicitur vero auditis, inquam crederet, Henrico dicto regi idem cum decessit, ut de obitu...

ANNO CHRISTI 1057.

bus omnibus dilectissimos fratres suos H. B. cardines, quos vobiscum esse putamus...

ANNO CHRISTI 1057.

ANNO CHRISTI 1057.

Abhinc sexagesimo octavo anno postquam abbas pontificatus Romanus successit, anno dominice incarnationis millesimo octogesimo septimo...

Et electio vero Casimiri abbas antea quo Romam venerim factam sufficere auditis...

A detur, quoniam de manifestissimo ambicione Alfarum consilium habuit, et vias gratias nobis...

Hic iudicio consecratus ab Officij episcopo...

Et electio vero Casimiri abbas antea quo Romam venerim factam sufficere auditis...

Quoniam sanctus, venerabilis dominus, hoc solum te sapere, hoc solum inhiliter te...

Et electio vero Casimiri abbas antea quo Romam venerim factam sufficere auditis...

ANNO CHRISTI 1057.

HABUIT IQUIDEM IN HAC RE DEFILISSIMO ADJUSTORE. & BEGNIGUS DEVOTIONIS VESTRE AD DOMINUM COMMENDATORUM; PIUMQUE ILLICIT PATERNO NON IUDICIS MEMORIE PATEREQUE IUSTITIAM A. . . . .

CAPUANUM. HENRICUS IV. IMP. 708 A. . . . .

Et nos quidem licet de recuperatione ecclesiarum nobis additis montis Cassini a quibusdam sanctae ecclesiae Romanae clericis opera in corpore presbiteris dilemencium, unde aliquibus illorum cur nobis alteri videretur, etiam apud Capuam plenis ratione reddidimus: tamen scire nos volumus ab unactate eorum, utque in corpore sanctae ecclesiae ad servandum sacro Petro divina dignatione compacti sumus, nec discessit, nec in perpetuum. Ad hoc miserata, discellius, nos habere propitiam apostolicam sedis potestatem, modis omnibus vestris. Praeterca nos cum animam unitatem vestram a monachis Chiacensibus nobis tantas impregreditiones & iniurias inferri, ut nullo modo eas equanimiter sustinere valeamus. Et quidem anno praeterito, aequam Romanam tradiderimus, compertum nobis fuerat, abbatem in sancta paravisse orationem, quam pro imperatore fecerat consecravit, eamque pro excommunicatione & depositione Henrici a domino papa Gregorio facta, intercepta esse, publice celebrare, de quo cum eundem ad rationem posuissimus, circumstantie debilitant respondit, in quaerimus illam per impetrum Romanae sedis de iudicio, qui pro hoc Romano quippe vos ad utilitatem sanctae ecclesiae, eorumque dicit, nobilitati vestram licet necessarium commendamus, rogavit ut in condudu, & in certaria, in quibusque per hanc vestram consilium indigideque pro gratia vestri Petri & nostra obsecravit: quo referente de his que circa nos tam plenius cognovimus.

REBUS IN HAC SYNODO GESTIS LEO OMBENSIS REUM INSPECTOR: HIS VESTRI ENOCTI: SEQUENTIS ANNO MILLESIMO OCTOGESIMOSEPTIMO APUD EAMQUE SYNOPIUM. . . . .

CONCILIIUM CAPUANUM, QUO VICTOR RESUMPTIS INSGIBUS.

1089

DE REBUS IN HAC SYNODO GESTIS LEO OMBENSIS REUM INSPECTOR: HIS VESTRI ENOCTI: SEQUENTIS ANNO MILLESIMO OCTOGESIMOSEPTIMO APUD EAMQUE SYNOPIUM. . . . .

CONCILIIUM CAPUANUM, QUO VICTOR RESUMPTIS INSGIBUS. 1089

CONCILIIUM BENEVENTANUM, QUO GUIBERTUS ANTI PAPA.

1090

MUM SUIS SIBI ADHERENTIBUS EPISCOPI SCHISMATIS EXCOMMUNICATUR, ANNO DOMINI MLXXXVII. TEMPORE VICTORIS PAPA III.

1090

RES IN SYNODO HAS BENEVENTANAE SESSLER VOZES. . . . .

SENT, NON TAMES AETERNI IMPERATORIS IUDICIUM, NUNQUE CHRISTUM & OVES EIUS, PRO QUIBUS ILLE FIDIT LANGUINUM VITI, PERIQUE NON OMNIMODI VERA, FACIENDO. . . . .

INCULATOR ENIM INCENTORQUE MALICIOSI FIDUS, QUANTAS GREGORIO PAPA INIURIAS, QUAS PERSECUTIONES, QUO QUAE INTULIT, REFERE QUI POSSE. . . . .

CONSTITUTIONES, NE QUIBUS DILECTIS EPISCOPI. . . . .

CONFERENDA HEC SUNT AM NOVA EDITIONE LEONIS OMBENSIS, CURATA R. F. ANGLIS DE NIEM, ABB. CILLENIS, HOD.

CONFERENDA HEC SUNT AM NOVA EDITIONE LEONIS OMBENSIS, CURATA R. F. ANGLIS DE NIEM, ABB. CILLENIS, HOD.

cliam: qui nec sacerdos quidem rite presci potuit: ut qui ex factis...

Clia sub divinitus authentice prohibita; ut qui ex factis...

His flammis, omnium monachorum maximis confortibus...

Dignis hac convocatione sed episcopi et cardinalis, videntes...

Urbani, qui antea nominabatur Otto, Otinensis episcopus, quemque Victor tertius...

Idem hic vniuersum christianum orbem in uoluntate...

b. Coe.

Episcopalis

litteras. fides.

Officium

hanc eorum

regiamque

herogalli

litteras

litteras

Qui ordinis

litteras

lis Christiani exercitum conseribere, sandamque terram Christianam infidelium profanationibus liberare...

His rebus ita felicitate praeditis, paxe ecclesie restituta inquam...

A habendis, omni episcopalia iura & publicas obinas eraditiones apostolica autoritate generali perpetuo...

Dixerunt etiam, ut nulli omnino hominum sint, qui prelatum monasterium tenere perurbare...

EPISTOLA I. URBANI PAPE II. AD OMNES FIDELES.

De ecclesia sancte Marie Cisterciensis monasterii a se consecrata, & privilegio mutuo.

D habitus & habendis, tamquam beati Petri apostolici...

Inter misericordiam istamque, cuius munere, licet inimicus, catholicæ pietatis presideremus...

Sequatur illi fabricacionis atque sigilla. Porro factum est, ut duo prelobratorum nomina, & a sergo imaginis plumbo fusi habentur...

U R B I T A L E E P I S T O L A E U R B A N I P A P A E I I .

Urbanus, qui antea nominabatur Otto, Otinensis episcopus, quemque Victor tertius exempli Gregorii predecessoris tibi sibi successorem nominaverat...

bellante, post captam sancti Angeli munitionem, Guibertum antipapam & hereticarum antea expulsum, nunc vero per Henricum victoria clarum in urbem iustus ingressum receperunt...

U R B I T A L E

E P I S T O L A E

E U R B A N I

P A P A E

I I .

Exemplum

episcopalis

fides

pietate

plena et expressis fecerint mentionem. Si quis autem contra haec fuerit, anathematizatum esse seipsum tentaverit, salva sedis apostolicae, et legationis ejus reverentia et dignitate, licet et beati Petri apostoli gratiam amittat, et indignatione apostolica feriantur. Obediens vero et humiliter modis privilegia scriptis servantes dignam a Deo retributionem recipiant, et benedictionem apostolicam consequantur.

SVBSRIPTIONES.

- Ego Urbanus catholicus ecclesiae episcopus sub-
- Ego Urbanus Sabinae civitatis episcopus sub-
- Ego Berardus Praenestinus episcopus sub-
- Ego Oddo Albanensis episcopus sub-
- Ego Joannes Alatrinus episcopus sub-
- Ego Bruno Signinensis episcopus sub-
- Ego Joannes Kippopolanus episcopus sub-
- Ego Rangerius Regianus episcopus sub-
- Ego Gerardus Trojanus episcopus sub-
- Ego Hermannus presbyter cardinalis sub-
- Ego Gregorius presbyter cardinalis sub-
- Ego Benedictus presbyter cardinalis sub-
- Datum Salerni per manus Joannis facta Roma-
- ecclesiae diaconi cardinalis officio sub-
- datum Odoibus quinquidies indictione, anno
- dominice incarnationis millesimo nonagesimo
- secundo, pontificatus domini Urbani papae secundi
- anno quinto.

XL. AD CLERUM TURONENSEM.

Privilegia Turonensis ecclesiae confirmat.

Urbanus episcopus servus servorum Dei universis Ita-
liae ecclesiae filii salutem et apostolicam
benedictionem.

NOTUM fore volumus tamen futuris quam praesentibus, quoniam omnium bonorum largitor Deus de devotione nostram ad B. Martini tumulum visitandum sua misericordia perdidit. Quia vero in eisdem B. contra nos iniquam invidiam in nos in melius promovenda salutis fidei exercipanda videbantur, nos per septem dies et eo amplius immorati, medicam animarum, frequentius inter eos intrantes, et exentes impetivimus, et nobis in omnibus obedientes et benevolos, Deo aspirante et in eis cooperante nobilium, experti sumus. Sed quoniam ad nostras aures pervenit quod legatos cardinales factis super hoc processibus benedictione superederat, et neque etiam eis, videlicet legatis, auctoritas hujus ecclesiae per notitiam privilegiorum ejus innoterat, fuscensimus, et graviter eos increpavimus, cur tantum inobedientes officiosum incurerent. Illi itaque humiliter nobis scripta per nos nostrum Romanorum pontificum praesentibus diligenter attendimus coram privilegia. Et quia praeter apostolicum, et regum, et metropolitanorum, et episcoporum, semel in vita sua neminem ad processiones factis plenam admittentibus studio notavimus, nos in istis illis, Trezone Alberto, Gregorio Paternio, Raulgerio, et Hugone legatis, et ceteris, et aliis tam episcopis quam aliam dignitatem personis, praesentibus Bernone Signinensi episcopo, et in istis illis Sosthenio in ecclesia archidiacono. Per nos tamen archidiacono ceteris, quos tantum in processibus, eorum scriptis suffragantes, nos in istis illis, nos corroboremus in praesentia pontificum praesentibus factum. Et qui filius

A nother Amasus Nordigalensis archiepiscopus una tract de legatis Romanae ecclesiae. Ceterum primo praedictorum locum in Galliam destinavit non ad hanc ecclesiam processiones solennitate suscepit, unde etiam graviter contra eum eodem locis comotum in istis illis, consilium in communicatione perdidit; et in concordiam et pacem eorum reformavimus. Neque eos ad istam satisfactionem, quia auctoritate polente licet maneat, compulsum, neque qualibet pro tali excelsa abolitione purgandis consensimus. Denique quoniam in quibusdam factis episcopis privilegia proprium eis habere episcopum concessum est, quos nos Romano eos sanctissimus specialiter adherere postulavit, et graviter eos ducit et eis ejus pendere iudicio.

Si quis laicus in crastinum cardinalis, aut legatus, aut episcopus, aut quilibet a nostro latere missus, in istis illis, consilium in pugnam faciens, contra eam temere venire tentaverit, et nostram perfingens auctoritate, processione, ad ipsa latere confessoris ecclesiae experti, si communitas non fuerit, postestatis huiusmodi dignitate cauta, resumere se divino iudicio cedere de perpetrata praesumptione cognoscit, cunctis autem illa servamus fidei pax Domini nostri Jesu Christi. Amen, Amen, Amen. Datum Turonis in die sancti Martini per manus Joannis factum. Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, secundo Idus Martii, indictione quarta, anno dominice incarnationis M C X C I. Datum autem domini Urbani fecundi papae nono.

XII. AD CANONICOS S. MARTINI TURONENSIS.

Contra simoniacos.

Urbanus episcopus servus servorum Dei dilectis filiis
ecclesiae beati Martini canonice et profanissimae
quam factis in perpetuum.

BONUM omnium largitor Deo gratis largitur, qui devotionem nostram ad hanc ecclesiam tumulum visitandum sua misericordia perdidit. Quia vero in eisdem B. contra nos iniquam invidiam in nos in melius promovenda salutis fidei exercipanda videbantur, nos per septem dies et eo amplius immorati, medicam animarum, frequentius inter eos intrantes, et exentes impetivimus, et nobis in omnibus obedientes et benevolos, Deo aspirante et in eis cooperante nobilium, experti sumus. Sed quoniam ad nostras aures pervenit quod legatos cardinales factis super hoc processibus benedictione superederat, et neque etiam eis, videlicet legatis, auctoritas hujus ecclesiae per notitiam privilegiorum ejus innoterat, fuscensimus, et graviter eos increpavimus, cur tantum inobedientes officiosum incurerent. Illi itaque humiliter nobis scripta per nos nostrum Romanorum pontificum praesentibus diligenter attendimus coram privilegia. Et quia praeter apostolicum, et regum, et metropolitanorum, et episcoporum, semel in vita sua neminem ad processiones factis plenam admittentibus studio notavimus, nos in istis illis, Trezone Alberto, Gregorio Paternio, Raulgerio, et Hugone legatis, et ceteris, et aliis tam episcopis quam aliam dignitatem personis, praesentibus Bernone Signinensi episcopo, et in istis illis Sosthenio in ecclesia archidiacono. Per nos tamen archidiacono ceteris, quos tantum in processibus, eorum scriptis suffragantes, nos in istis illis, nos corroboremus in praesentia pontificum praesentibus factum. Et qui filius

in vestra ecclesia vel ejus perine usque postulatione ad dominum exerceat, et Romane ecclesiae praesentibus servantes Romanae ecclesiae liberate persequi gaudeatis, vos tamen pure fidei consuetudine quam habentis erga vos tunc consuetudine archiepiscopos habeatis.

Quomodo igitur venerabilis illi beati Martini ecclesiae legitime, vel postulatione collatione, vel regum, et principum liberalitate vel fidelium oblatione possidet, seu in futurum praesentibus domino jure poterit et canonice apostolice, firma vobis tempore et silencia permanentibus, in villis, aut manibus, seu territorijs, sine ecclesiis, aut parochiis, vel vestram ecclesiam pertinetibus, invitis vobis iudicia agere, ingratum servare facere, vel postulatione, nec telonum aut nullum praesentibus existeri. Postulatione vero vestram decima fidei nove lai pariterum nisi omnino proficiat. Episcopos autem, in eisdem locis, eisdem possessionibus, et ordinando clericorum tantum eorum gratia, nihil de cetero graviter clericis inferat, nec ecclesiarum aliarum, vel alia bona, per regum praesentibus vobis antiquum data, et postulatione Romanorum privilegij confirmata, vel alia ducere, vel vacillate praesentibus.

Quidam praeterea libertatis, eisdemque immunitatis, vel praedecessores nostri Romani pontificis, vel Turonensis archiepiscopos, vel Gallie ecclesiarum apud Tullianum in Tullianis parochia generalis synodus congregata pro beati apostolice confessoris Martini reverentia reflexu ecclesiae vestrae praedecessorum contentum, nos praesentibus decretis pagina confirmamus. Et qui in quibusdam vestrae ecclesiae privilegij proprium vobis habere episcopum concessum est, nos ejus vice Romano vos sanctissimus specialiter adherere postulat, et graviter eos ducit et eis ejus pendere iudicio. Si quis laicus in crastinum archiepiscopus, aut episcopus, imperator, aut rex, aut princeps, aut dux, comes, viccomes, iudex, aut ecclesiastica quilibet facularis persona, hanc nostram conditionem paginam fecerit, contra eam temere venire tentaverit, sententia tenore communis, si non satisfecerit, eisdem nos, postestatis huiusmodi dignitate cauta, resumere se divino iudicio cedere de perpetrata iniquitate cognoscit, et a sacralitum corpore se sanguine Dei et domini generalis synodus congregata alienus fiat, aut in extremo examine districte ultionis subiacet. Cunctis autem eidem ecclesiae filia servantes fidei pax domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic obsequium vestrum accipiant, et apud districum iudicem praesentibus pacis inveniant. Amen, Amen, Amen. Datum Paviae per manus Joannis factum. Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, quarto Idus Aprilis, indictione quarta, anno dominice incarnationis M C X C I. Pontificatus autem domini Urbani fecundi papae nono.

XIII. AD ROGERIUM COMITEM SICILIAE.

De privilegio monarchie Sicilliae.

Urbanus episcopus servus servorum Dei castellanus
filio filio Rogerio comitis Calabriae et
Sicilie salutem et apostolicam
benedictionem.

QUIA praesentibus tuis sepeper majestatis cultivari aulis transiit, et honoribus dignitatis et probitatis tua in Sarracenum finibus ecclesiae Dei plurimum dilatare, et de sanctis sedis apostolice devotum te molestissimo tempore exhibere, nos in praesentibus atque futurum filium ejusdem universales fidei te assumentibus. Ideo de tua probitatis sinceritate plurimum confidentes, fieri vobis promittimus, ista litterarum auctoritate firmamus, quod omni vix tu tempore, vel illi tui Simonis, vel alterius qui legitimum tui haeres extiterit, nullum in terra praesentibus auctoritate, praeter voluntatem aut consilium vestrum legatum Romanae ecclesiae faciamus. Quomodo quoque per legatum auctore vos per vestram induriam legati vice cohibere volumus. Quomodo quoque vos in latere nostro mitteremus ad latium, sanctarum ecclesiarum quae sub vestra potestate consistunt, ad honorem beati Petri latium, ejus apostolice sedis, cui devote haecum obediunt, quomodo in certificationibus suis sititue et fideliter adjuvati. Si vero celebratur concilium, et ibi considerato, quatenus episcopos et abbates tuos terre mibi veram pendam, praesentibus per manus Joannis factum. Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, quarto Idus Aprilis, indictione quarta, anno dominice incarnationis M C X C I. Pontificatus autem domini Urbani fecundi papae nono.

XIV. AD RODULPHUM COMITEM.

Pro immunitate ecclesiarum.

Urbanus episcopus servus servorum Dei dilectis filiis
civitate et populo Salernitanis salutem et
apostolicam benedictionem.

NOSSE te volumus quia multi secularium dominorum postulatione in clericos habere licet, sed omnes episcopos filii esse debent subditi. Quomodo quoque inter praesentibus ratione procul dubio sententia subiacet.

XV. AD CLERUM POPULUMQUE SALERNITANUM.

Pro immunitate ecclesiarum.

INZOEM presbyterum, qui ecclesiam sanctae Mariae per manus laicam invasit, expulso eo qui legitime possidebat, noviteris sententia nostra obsequio et beneficio interdicimus. Quomodo quoque ecclesiae vel ecclesiastica beneficia aut capellanias sine episcopis, sui consensu per manus laicam obtinerent, quos instantius fidei episcopos, fecundum factam rationem condituta, ad officium beneficio interdiciamus.

gere, atque electos consecrare potest. Idem etiam ubi fluvium de Augustinis & Curienis episcopatu inundatum, nec non de exuvias ad que Flaventius episcopus venerit vel adesse nequerit, si ipsi enim quemadmodum & tibi Sacerdotum, Alamanum, ac ceterorum que propus fluvium regionis vice nostris praesentibus injunctum, ut ordinationes impudenter impetratis, roboratas roboratis, & quicquid ecclesiarum negotii disponendum fuerit communicato religionum virorem caussis disponant, quod ad usque privatorem annuente domino legitimum sedis apostolicae sufficere valeat. Vos qui Dei zelo ferretis & scientia praerelictis atque doctrina, omni cura atque sollicitudine utilitatis ecclesiasticae insudate. Scitis praesentibus & nos in hoc tempore vestris libentissime utilitatibus annuimus & operam dabimus. Laboribus nostrum Romanam ecclesiam communicare, ipsi nostra auxilio sublevarer. Quod si quidem in praesentibus ordinatum fuerim vos omnino Deo ubertate perfundat, incolorem custodiat, & ad vitam perducet iterum. Acta Romae xv. Kal. Maii.

III. AD ROBERTUM TOTOSIANDI strenuum militem. Urbani episcopus, etc.

Memento castissime filii, quantum, Rex paulo post interea exhibebat cum alio cunctis Remensis cum episcopi cleri Flandrensis Rainoldi archiepiscopi Remensi.

III. AD LAMBERTUM ATREBATENSIUM. Episcopus vivo

PRIVILEGIUM ATREBATENSIS ECCLESIAE

Urbani episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo fratribus Lambertus Atrebatensis episcopus nobis mandavit quatenus nos siquid fuerit in canonicis subsistendi in possessione.

In locum sanctissimum canonum institutis integram esse esse provinciam, & metropolitani praeprimam debere sortiri, que in eodem consistat episcopatus. Secundam igitur Belgicam partem integritatem provinciam obtinere, que quodcumque quondam licet episcopus habuisse, & Remensis ecclesiam jure metropolitani esse. Quatenus, quatenus foleat suffraganeis emicare. Ceterum precibus exigentibus aecolorum, cum irruentibus barbaris urbem quandam destruxit tunc, duodecimus hinc numerus immensus est. Atrebatensis nobilitas quondam & populus civitas, post per B. Remigium episc. Vedamini obijt, quae nonnullorum antistitem obitum episcopalis caedat perditum dignitatem, & per nonnulla tempora Cameracensi episcopo subita obediit. Pareo nobis temporibus superne miseracionis respectu praedia civitas in ejusmodi statum rediit, et in eo & populi frequentia & divitiarum abundantia Cameracensium superet civitatem. Dignos igitur Spiritui sacro & auctoritati apostolicae visum est, ut Atrebatensi ecclesiam cardinalis reforesceret antistes. Sandum enim Sacerdotum concilium statum non parvam episcopum ordinari, nisi aut in civitatibus que episcopos habuerit, nisi aut tam populo sunt ut habe

uerantur episcopus. In secundo quoque concilio Africano decretum, ut illa diocesis qui aliquando habuit episcopum, habeat propriam. Et si accedere tempore, eisdem die Deipapulis multipliciter desideraverit volentem rectorum, eius videlicet habere in casu potestate vel diocesis constituta, habeat proprium episcopum. B. quod Gregorius in Sardania apud Phasianum oppidum secundum primum modum reordinari precepit antistitem, & Remensis metropoli redintegratae pro nobis officio debito imminentes, se frater castissime Lambertus cleri publicisque consensu electus sumus, B. Vedasio & frater qui in urbe ipsa quondam praesefere pontificibus constituitur. Praesentibus itaque privilegii paginam legitimum perpetuum statutum, ut Atrebatensi ecclesia decemque cardinalium semper episcopum locatur. Quicquid autem praesentibus ecclesiae B. Remigius contulit, quicquid antiquis temporibus dum episcopi dignitate polleter eam possidere, confiterit, salvo nobis inhiis & Romanae ecclesiae privilegio, ratum tibi ac tuis successoribus sanctum permanere. In quibus nonnullam archidiaconos duo, quarum una Atrebatensis, altera dicitur Obhrevandensis, praesentibus ecclesiam confirmamus, & illas omniaque limites inter Atrebatensem & Cameracensem ecclesias fore praecipimus, quos antiquas fuisse scripturum monumentis vel testimoniis dirimipote, vel certis aliquibus indiciis poterit comprehendit, & in unum loco ecclesiam per nulla occasione turbetur, & quo pro fidelium salute statuta sint, perenni tempore inconvulsa stabilitate persistat. Same si quis in crassum archiepiscopus, episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, aut alii vicinicos, jectis aut persona quolibet magna vel parva hujusmodi privilegii paginam legens, contra eam temere venire tempore & loco, & a sacralibus corporibus, si non satisfactio congrua emendatis, potestatis honorisque sui dignitate cauti, remque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognovit, & a sacralibus corporibus Langue Dei ad domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in eodem examine dissolvat ultioni subiacet. Cunctis idem illa loco levantibus sit pas domini nostri Jesu Christi, quantum & hic iudicium bene actionis merito, & apud districtum iudicem praemia accipias punitur.

Benedictus Deus & Pater
S
Petrus & Paulus
Urbani
PP. II.

Scriptum per manum Boni hominis scriptarii fratris palatii. Datum Romae per manum Joanni S. R. E. diaconi cardinalis X. Kal. Aprilis indictione 3. anno dominice incarnationis 1037. pontificatus autem domini Urbani s. papae septimo.

Recitavit eum autem hoc privilegium in Clamamotoensi concilio ex precepto domini Urbani. Et sic ipse prescribit, & cum eo cardines Romanos, archidiaconos & 11 Episcopos cardines. Abbas vero X. & omnes amplius exceptis beneficiis & religionis diversarum regionum & provinciarum.

741 APPENDIX EPIST. URBANI PAPAE II. 742
non clericis & laicis. Et incerte & sub magno silentio ab omni concilio concussu collaudatum & confirmatum est in v. Klenda. Decembris indictione iv. anno dominice incarnationis 1037. pontificatus autem domini Urbani papae VIII.

IV. AD RAINOLDUM REMENSEM ARCHIEPISCOPIUM.

Urbani episcopus servus servorum Dei dilecti conscripti Rainoldi Remorum archiepiscopi saltem & apostolicum benedictionem.

Oves tuas fraternitas quod Atrebatensis ecclesia una ex nobilitate ecclesiarum Remensis metropoli sit praesentibus privilegii religiosissimum & cetera pontificia jura firmis ratum monumentis obtinuit. Mandatum itaque tibi atque praecipimus, ut illum quem ecclesia illa canonice consensu cleri & populi libi in episcopum elegerit, consecrate & eidem ecclesiae incardine non differas. Solum enim fieri in ecclesie perfectionis tempore sui ordinibus, fuis populis & subditis eorumque diligentibus substanti alius temporaliter committatur ecclesiae. Postquam vero his quibus imminuit fuerint Deo disponente abundare coeperit, pontificum recipienti mandamus. Sicut enim apostolici est episcopatus conjugere, conjungidos disjungere, aut etiam non ad te times adhibere. Voluntati eremum nostrae & Remensis ecclesiae olim tibi episcopatum dignitatem Deo cooperante in praesentium gradum revocare.

V. AD EUEMDEM.

Urbani episcopus servus servorum Dei dilectis in Christo fratribus Rainoldo Remensi saltem & apostolicum benedictionem.

Atrebatensis cleri cum fraternitate tuae illi veris ad nobis praesentibus redierunt pro restitutione ecclesiae suae suppliciter implorantes. Sustinere autem Cameracensium clericorum adventum usque ad tempus quod usque in provinciali concilio fuerit constitutum. Ceterum te possit cardinalium episcoporum vobis & ecclesiae vestrae utiliter eligere, & electum per manus metropolitani velis consecrare, & ecclesiae restitue incardine subdatis. Et vero qui canonice consensu cleri & populi electus fuerit, apostolica auctoritate intendimus, non impeditur tibi electionem dissimulatione aliqua biasnare ordinatus & subrogatus. Solum enim si ecclesiae perfectionis tempore fuis ordinibus, fuis populis, subditis etiam temporalibus deficiente, & aliis temporaliter committatur ecclesiae, postquam vero quibus imminuit fuerint Deo disponente, abundare coeperit, praesentibus dignitatem. Cauteris v. Nonis Decembris.

VIII. AD EUEMDEM RAINOLDUM REMENSEM ARCHIEPISCOPIUM.

Urbani episcopus servus servorum Dei venerabilis conscripti & episcopo Rainoldo Remensi, saltem & apostolicum benedictionem.

Quod de Atrebatensi ecclesia constitutum, cum pro animarum salute multipliciter, tum pro

741 APPENDIX EPIST. URBANI PAPAE II. 742
non clericis & laicis. Et incerte & sub magno silentio ab omni concilio concussu collaudatum & confirmatum est in v. Klenda. Decembris indictione iv. anno dominice incarnationis 1037. pontificatus autem domini Urbani papae VIII.

Urbani episcopus servus servorum Dei dilecti conscripti Rainoldi Remorum archiepiscopi saltem & apostolicum benedictionem.

Uo ecclesiae vestrae clerici conscripti nobis recesserunt. Remorum archiepiscopi tunc offcentes ante nostram praesentiam redierunt pro restitutione ecclesiae vestrae suppliciter implorantes, subsistenti autem Cameracensium clericorum adventum usque ad tempus quod usque fuerat in provinciali concilio constitutum. Ceterum Cameracensium ante nos nullus abnegavit. Nos igitur ad ipsum repetit iterum firmiter firmamus. Quod si quidem in praesentibus privilegii religiosissimum & cetera pontificia jura firmis ratum monumentis obtinuit. Mandatum itaque tibi atque praecipimus, ut illum quem ecclesia illa canonice consensu cleri & populi libi in episcopum elegerit, consecrate & eidem ecclesiae incardine non differas. Solum enim fieri in ecclesie perfectionis tempore sui ordinibus, fuis populis & subditis eorumque diligentibus substanti alius temporaliter committatur ecclesiae. Postquam vero his quibus imminuit fuerint Deo disponente abundare coeperit, pontificum recipienti mandamus. Sicut enim apostolici est episcopatus conjugere, conjungidos disjungere, aut etiam non ad te times adhibere. Voluntati eremum nostrae & Remensis ecclesiae olim tibi episcopatum dignitatem Deo cooperante in praesentium gradum revocare.

VII. AD EOSEM.

Urbani episcopus servus servorum Dei dilecti conscripti Atrebatensi saltem & apostolicum benedictionem.

Atrebatensis ecclesia una ex nobilitate ecclesiarum Remensis metropoli sit praesentibus privilegii religiosissimum & cetera pontificia jura firmis ratum monumentis obtinuit. Mandatum itaque tibi atque praecipimus, ut illum quem ecclesia illa canonice consensu cleri & populi libi in episcopum elegerit, consecrate & eidem ecclesiae incardine non differas. Solum enim fieri in ecclesie perfectionis tempore sui ordinibus, fuis populis & subditis eorumque diligentibus substanti alius temporaliter committatur ecclesiae. Postquam vero his quibus imminuit fuerint Deo disponente abundare coeperit, praesentibus dignitatem. Cauteris v. Nonis Decembris.

VIII. AD EUEMDEM RAINOLDUM REMENSEM ARCHIEPISCOPIUM.

Urbani episcopus servus servorum Dei venerabilis conscripti & episcopo Rainoldo Remensi, saltem & apostolicum benedictionem.

Quod de Atrebatensi ecclesia constitutum, cum pro animarum salute multipliciter, tum pro

capali jure periculis, intercedente fupradicto Rege illius canonice tradidit, & fcripta quatuor firmavit. Illi vero decernimus decernimus quam de Oliciana civitate per manum quorundam regis accipere poterant, ut, ut eorumque facillimum forent effugerent. De laboribus autem domini Regis decernimus medietatis illi & Epifcopofum cathedra clericis, altera autem charitate convenit. Cetera vero omnia laudum Sancti boi; mei regis, & fupradicti ejus filii chirographo communi concordia flauit, & a nobis eadem habiliti per fupradictos Nuncios pofitaffis.

Ad hac adjectis Ratibus, ut parochiarum fines, qui ad Saracenorum oppreffiones defugerunt, ad Olicianam Ecclefiam antequam peringerent, indifpenfabiliter reftituerent, & impioventes fit dignio Chrifiane religionis diffidit. Hacten t quoque canonica noftri jura, quam fupradicti Ranimiro regis filius, Petrus vulgo fupradictus dicitur, Sanctus Comes fuo studio regis auctoritate. Sanctus Comes fuo studio adificatam Sancta Romanae ecclefiae obtulit, nos tam tibi, quam fupreftoribus tuis, & ecclefiae

Fuiffe canonice, apofolice fedis decreta levantis, & grauium obuenibus, reuocatum fuo difponam fupradictum fundatori votum committimus. Et ad idem tenore, ut & regibus illi difcipulum feruati attentione faluati, & ex loco ipfo cenfum annuum Lateranenfi palatio auri omnino dimidiam perfoluatis, Praeter hoc vniuersis decernimus, feo primis tam debitis tam ex ipfa civitate Olicia, quam ex ceteris finibus, quos ad eam epifcopali jure pertinere conftiterit, nos tibi, quam tuis fupreftoribus canonice ordinatis, feo cathedrae ipius clericis confirmamus praeter illam redditum partem, quam fupradicti Regis Petri precibus fraterne iustitia Jefa Nazareth Canonice benignitate liberalitate conceffit. Si quis igitur ecclefiaftica, leuatiue perfone, hanc noftre confirmationis dignam fecerit contra tam impere tenentur. Et Datum Laterani per manum Joannis S. R. E. Diaconi Cardinalis V. idus Marti Indictione vi. Incarnationis Domini anno MCCXCVI. Pontificatus noster Donati Urbani III. Papa anno xi.

ANNO CHRISTI 1087.

CONCILIUM FUSSELLENSE

ANNO (1) 1088. CELEBRATUM.

Richardum Abbatem S. Vidori Maffilienfis, & Urbani II. in Hispania Legatum, Concilium apud S. Mariani de Fuffillis, apud vulgo fupradictum dicitur, prope Palentiam urbem poftitum, mens MCVXI. anno nempe Chrifti 1088. celebrate, cui ipfemet cum Bernardo Toletano & Petro Aquensi Archiepifcopis praefati; amicos enim cum eodem Petro, & aliis, qui in hac legatione funt. Huic Concilio interfuerunt Epifcopi undecim in Actis nominati, & Conclata fcl. Burgenfis, Gonfauus Damienfis, Aldricus Todeufenfis, Avianus Auentanenfis, Petrus Burgenfis, Raymondus Palentianus, Petrus Lothionenfis, Petrus electus Compellianenfis, Martinus Columbianenfis, Sigefredus electus Narbonenfis, Petrus electus Auentanenfis, praefati regis Abbatem, videl. Fortunatus Silefienfis, Vincentius

Arantencus, Didarus Sahagnienfis, Joannes electus Omenfis, & Petrus electus Caraligonenfis; & octo praeterea, ibidem Epifcopi appellati. Nulla in eo alio Romani merito (jura enim caput illud dicitur fuerat) fed diuifione, feo diftinctione limitum dicitur Omenfis & Burgenfis. Quae vero Oms ab Archiepifcopo Toletano pedebat, Bernardus hinc Ecclefiae & Petrus, qui hinc ecclefiae poftea praefatus & Petrus, qui hinc ecclefiae poftea praefatus, ut refert Gillius Gonzales Avila in fuo Theatro Ecclefiaftico. Hujus Concilii Caftellano loco fco non meminit illud tamen reculo Labbeo fepra. tom. VI. pag. 566. ubi etiam ad refert.

ANNO CHRISTI 1089.

CONCILIUM TURRITANUM

In Sardinia aduerfus Torquorem eius infulae Regulum celebratum anno circiter MCCCXIII.

Caenone bellorum in Sardinia concilium primum. Eius fuggere nobis Joanni Manabati ad Richardum S. Vidori Maffilienfis Abbatem, fandi aeg Romanae Ecclefiae Cardinalis epifcopi. Nunciatum a Romano archiepifcopo celebratum fuo aduerfus Torquorem Sardiniae iudicem, feo tam regis, fupradictus in Sardinia celebratum. Fuit autem Torquorem fupradictus, ad folem confpiciendum. Burgenfis iudicis, pater aut eum fecerit iudicis, qui Burgenfis Torquorem peruenit fuo man uoluptate legatum, cum licentia archiepifcopi fui nobilitate beato Benedicte Epifcopi S. Petri de Norwici, & beati Petri Diaconi Chrifti. Caffin. l.

bus Diuitem vixere conuoluerit, dimittit nofti. A. fm: fed iude maledictus & impudicus, quia non obduerat ficut fcapis adamantium, ut non ferretur effe necque in con portu. Fecit itaque archiepifcopus, & epifcopi omnes conuoluerit, & dimittit nofti. A. fm: non obduerat anathematiza, & anathematiza; & confirmavit Legatus & Epifcopi cum Concilio, omnes principes Sardiniae praecipua apoftholica, maledictum, & condemnatum eum, & traxerit in portulac demontionem. Mox magifter, & pater nos fumus in hac tribulatione, & nefcimus, calliditate domine, ut tale conftitum mitteret nobis ficut patoribus, qui fat fura anima & corpora noftri, & quos magno verendum habemus, quos quodlibet hominum digno demontat nobis. ecce illos qui participat cum illo haeretic, & nos fumus in magna tribulatione & anguftia, nos tantum propier nos, fed etiam propier vniuersum malum noftro, nifi tantum adiacere omnia fufinerent, pro voftra obedientia, fed unum pondus aduerfus nobis, quod non poffumus fuftinere de illo fcomoniam, qui a nobis nocet: fi vultis fieri in terra mea, & in Ecclefia beate in veritate, quod ego volo ut omnium diuini officii faciat, fed tantum non valis lacere, hoc ficut de terra & cogitatione, & de re velle uultum vobis dabo, nifi tantum veltimmo, modo de illo volentes habere vofram conftium, quomodo faciamus ad honorem Dei & de noftro monafterio & Ecclefiae Romanae.

ANNO CHRISTI 1087. Dominus ad reuerentiffimo R. cardinali S. R. E. aique eundem congregationi monafterii Maffilienfis abati Joanni leruus indignus monachus velle apud Gallias fua oratione. . . . .

Volo vobis noftre confirmationis dominum praeter, quod aduerfus nobis eft in hac terra in qua fumus. Scitis vos, calliditate pater, quod fcomus Papa anathematizauit Judicem Torquorem, & eundem regionem iura, ita ut nullus Chriftianus det ei conftium, neque eolum pacis, & ave ei nullus Chriftianus dicere poffimur. Et ipfe fupradictus & prius femper in errore luo peruerfit, & ad gremium fandi ecclefiae reuertente nolit. Super omnia illa miffi domus Papa Legatum fuum apud Sardinia, & in archiepifcopum filio in vno proleptiffimo venit apud Turris, vocat archiepifcopum, & Epifcopos Sardiniae, ut venirent ad fandum fynodum. Venierunt omnes in loco eodem, & cum pater apoftholica illum haereticum, ut reuertente ad gremium fandi matris ecclefiae.

CONCILIUM ROMANUM

centum & quindectim epifcoporum, quo res Gregorii VII. & Victoris III. contra Guibertum antipapam, & Henricum pifcino imperatorem aliof. quos fchifmaticos gefte confirmatum anno M.CCCCXIII. tempore Urbani papae II.

ANNO CHRISTI 1089.

D. Huius temporis fcriptis prodidimus illa refcriptum, quod aduerfus nobis eft in hac terra in qua fumus. Scitis vos, calliditate pater, quod fcomus Papa anathematizauit Judicem Torquorem, & eundem regionem iura, ita ut nullus Chriftianus det ei conftium, neque eolum pacis, & ave ei nullus Chriftianus dicere poffimur. Et ipse fupradictus & prius femper in errore luo peruerfit, & ad gremium fandi ecclefiae reuertente nolit. Super omnia illa miffi domus Papa Legatum fuum apud Sardinia, & in archiepifcopum filio in vno proleptiffimo venit apud Turris, vocat archiepifcopum, & Epifcopos Sardiniae, ut venirent ad fandum fynodum. Venierunt omnes in loco eodem, & cum pater apoftholica illum haereticum, ut reuertente ad gremium fandi matris ecclefiae.

D. Huius temporis fcriptis prodidimus illa refcriptum, quod aduerfus nobis eft in hac terra in qua fumus. Scitis vos, calliditate pater, quod fcomus Papa anathematizauit Judicem Torquorem, & eundem regionem iura, ita ut nullus Chriftianus det ei conftium, neque eolum pacis, & ave ei nullus Chriftianus dicere poffimur. Et ipse fupradictus & prius femper in errore luo peruerfit, & ad gremium fandi ecclefiae reuertente nolit. Super omnia illa miffi domus Papa Legatum fuum apud Sardinia, & in archiepifcopum filio in vno proleptiffimo venit apud Turris, vocat archiepifcopum, & Epifcopos Sardiniae, ut venirent ad fandum fynodum. Venierunt omnes in loco eodem, & cum pater apoftholica illum haereticum, ut reuertente ad gremium fandi matris ecclefiae.

CONCILIUM SANTONENSE

praefide Amato Oleronenfi epifcopo S. R. E. legato apofolico anno 1089.

Ilud concilium acceptum habemus anonymo E leacense pag. 231. Tomi II. Nozre bibliothecae MSS. fibrorum huius verba. . . . .

Quod febit Bertholdus Urbanus III. per Magiftrum fuo Imperatorem Conftantinum, ad excommunicatione abfoluit, & communiatio ab, ipfius Bertholdus de rebus in Orenis gefte pater idem fuit. . . . .

ANNO CHRISTI 1089. In hoc concilio referret Caed. de Agrippa in Concil. Rom. to. 4. p. 157.

haec, epistolam a vestra celsitudine factam repraesentat, referens quae minus membra iniquitate de eo magis temeraria...

EPITOLA CLERI FLANDRENSIS

Rainaldus archiepiscopus milidum comitis Roberto de clericorum corpore...

Dominus Leo Dei gratia Rainaldus Remensis archiepiscopus, et universi episcopi in concilio confederibus clerici Flandrensium...

Ecce iterum, pater sanctissime, compellimur ad confugiendum ad matrem nostram sanctam vicentem Remensem, a quam suppliciter exoramus...

h) Remensis...

h) Remensis...

A dicitur, si quis veritas, non autem usus vel conditio... Quibus omnibus contempris et calidius...

Unioveris omnino concilio condempnari et anathematizari, praecipit Rainaldus beata memoria archiepiscopus...

In hoc Concilio exposita sunt controversiae inter Cameracensem, et Ardeobasensem Ecclesias...

Epistola Rainaldi Archiepiscopi Remensis adhibentis Ecclesiae delegatae.

Raynaldus Remorum Archiepiscopus Attentatensis Ecclesiae Praetor et benedictissimus quoniam Cameracensis clericus...

Taliter Ardeobasensis Ecclesia ad Concilium invitata in conspectu totius Concilii haec dixit...

Auctoritatem Archiepiscopi praesidentis, modice et hujus Landae synodi congregatio devota quoniamque satis in necessitate...

proprium habuisti, in Ecclesia Ardeatensi, Vienne...

proprum habuisti, in Ecclesia Ardeatensi, Vienne, Lugdunensi, immo in hac Landae Remensis...

In hoc Concilio exposita sunt controversiae inter Cameracensem, et Ardeobasensem Ecclesias...

Unioveris omnino concilio condempnari et anathematizari, praecipit Rainaldus beata memoria archiepiscopus...

A est civitas quae meretur habere Episcopum. In hoc Concilio exposita sunt controversiae inter Cameracensem, et Ardeobasensem Ecclesias...

Unioveris omnino concilio condempnari et anathematizari, praecipit Rainaldus beata memoria archiepiscopus...

h) Remensis...

ANNO CHRISTI 1094.

Emergentes etiam domno Burcardo Abbas de sancto Balaso. Dado quousque capitulum...

A re dicens. Arebrensiensis ecclesiam non debere jure aliquo privari. Possunt habere seque...

CONCILIIUM STAMPENSE. PRESIDE RICHERIO ARCHIEPISCOPO

Cum suffraganeis suis aduersus ordinationem Ivonis ep. Carnotensis, Christi anno MXXII.

Quid & a quibus attentatum sit in hoc concilio decet Ivo Carnotensis ep. 12. ad Urbanum papam magni ab eo tempore in Gallia nominis episcopos.

Reverendissimo patri parvum Urbano. fidelissimus eius filius Ivo Carnotensis diocesis episcopus non desit in tribulationibus.

Moniam per factam manus vestram impositionem i me de hincore ecclesie divina providentia hoc tantum ordinavit operatum...

C legio, cum eos abhorrere vel in moneto, id est legio, et excommunicatione; aliter a me recedere vobis quo nomine perferri sunt...

a) Abbatis de sancto Balaso... b) Moniam... c) Ivo Carnotensis...

ANNO CHRISTI 1094.

ad vos factum Ribeleus Senonensis Archiep. Concilium celebravit. In quo Bruno Carnotensis episcopus...

A nos postquam Ribeleus Senonensis Archiep. Concilium celebravit. In quo Bruno Carnotensis episcopus...

OSERVATIO P. ANTONII PAGI ad an. Ch. 1093. n. 4. Sumptis, quod oppidum et iurisdic. & Antia-

CONCILIIUM (1) PARIENSE IN QVO CONFIRMATA SUNT BONA ABTATIE S. COMELII ANNO CHRISTI MXXII.

In nomine sancte & individue Trinitatis: Philippus Dei puerum Francorum rex proximus.

Quoniam divina bonitate sancta Compendiensi ecclesie ab imperatore Carolo, & novus antecessoribus, pia devotione fundata, a sancto Joanne summo pontifice sacra, privilegia...

Quoniam divina bonitate sancta Compendiensi ecclesie ab imperatore Carolo, & novus antecessoribus, pia devotione fundata, a sancto Joanne...

Sign. Philipp. gloriosi P. P. S. Francorum regis. Ego Gaufridus archidiaconus relictus atque...

Magna Concilii videtur mentio facta in vita S. Galteri Abbatis feral. & Bened. par. 2. pag. 113. Helandus.

ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra... ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra...

ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra... ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra...

ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra... ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra...

ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra... ANNO qui cessavit exercitum. Et in terra, in terra in terra...

CONCILIIUM CONSTANTIENSE

PRO REFORMANDA DISCIPLINA ECCLESIE

Celebratum anno Domini MCCCIV. tempore Urbani papae II.

Acta Synodalia hinc inde a Berolico hinc inde... Acta Synodalia hinc inde a Berolico hinc inde...

De re, quae in hebdomada paschali tres tantum dies festivi celebrantur... De re, quae in hebdomada paschali tres tantum...

CONCILIIUM REMENSE

QUI INTERFUERUNT ARCHIEPISCOPO RAYNALDO

Remensis, & Richieri Senonensis, anno Christi MCCCIV. die xv. Kal. Octobris

De re, quae in hebdomada paschali tres tantum dies festivi celebrantur... De re, quae in hebdomada paschali tres tantum...

ab unitate matris sue difcedunt, qui non pident
stante dimittuntur; conficiunt factitate ver-

nam divinum respiciunt: Recipit nihil legitime
punita viderentur, & illud apollonic: Opteret heret-

De cetero volo facti vigilat vestra, quae ex pro-

quo propolium subrebat. Data per manum Jona-

Urbano episcopo servus servorum Dei un-

veritas per Gothicum provinciam fidebimus

quosdam nobis notamus quia dictos filios nos-

Ego Joannes Portuensis episcopus Cardinalis

Episcopus Cardinalis subscríptus.
Episcopus Cardinalis sanctae Romanae Ecclesiae &

Ego Bonzo senior probyter Cardinalis sub-

Ego Rodulfus Turenensis archiepiscopus sub-

Ego Willhelmus Aufrenciae archiepiscopus cum

Episcopus Cardinalis subscríptus.
Episcopus Cardinalis sanctae Romanae Ecclesiae

Ego Bonzo senior probyter Cardinalis sub-

Ego Rodulfus Turenensis archiepiscopus sub-

Ego Willhelmus Aufrenciae archiepiscopus cum

ANNO CIVI 1828

CONCILIIUM CLAROMONTANUM OB CAUSAM EADEM QUA PRAEDECENS INDICTUM

Congregatum anno domini MXXV. die vi. aut ut alibi legitur vi. Kalendas Decembris, tempore Urbani papae II. anno quo vixit, Philippi Francorum regis XXXVI.

Acti cons. In hac synodo Claromontani ajferunt. Ut sumamur nomen Bertholdi. In Gallia ad Clarum-montem synodus congregata a domino papa in octava sancti Martini...

- 11. Ut nullus clericus fiat hereticorum ajferret.
12. Nulli nisi proflibus confessionum fieri ad penitentiam recipiant.
13. Ut carnis tunc quadragesima non edantur.

Vilhelmus Malabaricus lib. 4. cap. 1.

Varietates lectuorum adjecti, legitur Severinus Binus, ex manuscripto ad me transmissi per reverend. dominum Georgium Colverium...

Anno domini Clirifil millesimo nonagesimo quarto, mense Decembris, decreta domini Urbani papae secundus in Concilio claromontensi conscribitur.

- 14. Quibus temporibus videret.
15. Ut presbyterorum facti clerici, nisi fiat novitii ac regulares.
16. De subscris scriptis.
17. De justitia veris et iudicibus.

Tituli Canonum.

- 1. De Pace non infringenda.
2. De clericis probyteris, archidiaconis si dicerent.
3. Ut clericus non sine pensione.
4. Ut episcopus non eligatur monacho diacono.
5. De raptis alienatis vel nullis.

S.TURBIDUS et in omni die subscris et clericis et femine & qui cum eis fuerint, in pace permanent; tribus autem diebus, scilicet secunda, quarta & quinta...

Quicumque pro sola devotione, non pro honore vel pecunie adlectione, ad liberandum ecclesiam Dei Jerusalem postitus fuerit, iter illud pro omni periculo... recipiat.

- 18. Ut nullus clericus in ecclesia nisi presbyter, nullus archidiaconus, nisi Levita.
19. Nullus clericus sonet archidiaconatum, nisi fuisse dignitatis habere gradum.
20. Nulli sit archiepiscopus, quod alicui dicitur decanus, nisi fuisse sacerdos ordinatus.

Ne alicui clericus alicui defecit.

- 21. Nullus iudex, clericus, vel tantum subdiaconus in episcopum eligatur.
22. Ut nullus sine probacione emat.
23. Emicit, vel parces ejus ibi emittat, in manum & dispositionem episcopi.

Ut aliarum congregationum canonicoeum vel monachorum per personam data, mortuis personis libera reddant in manus episcoporum, nisi fuerint illis per eorum scripta vel privilegia confirmata.

non, unde dicitur in Actibus et in Epistola ad Corinthis...

Epist. Rom. in Epistola ad Petrum in Epistola ad Romanos...

In hoc per Petrum in Epistola ad Romanos... de his per Petrum in Epistola ad Romanos...

XXII. Quod de episcopo Aquilani ordinatus, nempe...

XXIII. Alium quippe dicitur hujus appellationis in...

XXIV. Hieronymus in Epistola variis quibusdam...

A viis primis, praevalens volentibus, de ea antea...

Metropolitani, in Epistola ad Romanos, in Epistola...

Metropolitani, in Epistola ad Romanos, in Epistola...

XXV. Quare aliquid, in multis episcopi generis...

Metropolitani, in Epistola ad Romanos, in Epistola...

XXVI. Proprius ad primatum, de quo dicitur in...

Non est, licet quod metropolitani hinc habent...

Metropolitani, in Epistola ad Romanos, in Epistola...

In Metropolibus, quod dicitur in Epistola ad Romanos...

Metropolitani, in Epistola ad Romanos, in Epistola...

In hoc per

Metropolitani

In hoc per

In hoc per

Metropolitani

In hoc per

In hoc per

Metropolitani

In hoc per

In Graeco perinde docet. Id est in eodem Oromo... A

XXXVI. Julii Augusti Graeci ad Maximianum imperatorem... B

XXXVII. Maximianus Imperator primum in occidente... C

XXXVIII. Augustus Augustus in Throno Imperatoris... D

XXXIX. Iulianus Augustus in Throno Imperatoris... E

XL. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... F

XLI. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... G

XLII. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... H

XLIII. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... I

XLIV. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... K

XLV. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... L

XLVI. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... M

XLVII. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... N

XLVIII. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... O

XLIX. Valerianus Imperator in Throno Imperatoris... P

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... A

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... B

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... C

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... D

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... E

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... F

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... G

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... H

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... I

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... K

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... L

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... M

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... N

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... O

et Theodosius, quos non deest Theodosius hinc... P

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... A

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... B

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... C

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... D

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... E

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... F

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... G

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... H

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... I

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... K

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... L

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... M

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... N

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... O

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... P

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... A

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... B

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... C

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... D

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... E

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... F

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... G

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... H

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... I

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... K

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... L

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... M

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... N

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... O

reterere ad episcopum Constantianensem, qui Romae... P

Explicitio... in fine

his et, postquam ex Legato Latino duxerit, in quibus dicitur...

De pallio... De pallio...

Cui vero... Cui vero...

Ad hunc... Ad hunc...

A nunc, licet non omnia... A nunc, licet non omnia...

Ad hunc... Ad hunc...

A nunc sicut episcopi... A nunc sicut episcopi...

Ad hunc... Ad hunc...

Vertical text in the right margin, likely a continuation or commentary.

LXVIII. Videtur autem flumen hunc colligi ad flumen...

Integritas fluvii restituitur. Et Ambrosio Martali, Ceterum in Nigro...

Quodammodo hujus vel illius provincie diti sunt non solum...

Integritas fluvii restituitur. Et Ambrosio Martali, Ceterum in Nigro...

omnium esse in provincia Babilonia, ostendit cum laico...

Anglicus preterea fluvium quosdam Galliarum provinciarum...

Quodammodo hujus vel illius provincie diti sunt non solum...

Integritas fluvii restituitur. Et Ambrosio Martali, Ceterum in Nigro...

san. Atque post duobus praefatus constituit, in fidei A...

LXVII. Sedis Lugdunensis provinciarum temporibus Gal...

LXVIII. Adhuc fere quatuordecim provinciae non factae...

LXIX. Concilium in quatuordecim provinciarum praesentium...

LXX. Tunc namque quatuordecim provinciarum praesentium...

ciae. Sed non eorum ibi, in quibus praefatus, nullam castro...

LXXI. Tunc namque quatuordecim provinciarum praesentium...

LXXII. Tunc namque quatuordecim provinciarum praesentium...

LXXIII. Tunc namque quatuordecim provinciarum praesentium...

plisano ante ubi iudicium etc de heretico bapuzi...
Et in fenn. Am.
Deum, dicit frequ...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...
DECEM DIEBUS SEPTEMBRIS...

Antiquitas illi in Ordine a Catholicis uel habitum uel

quod ad hunc usque diem in quibusdam locis

feruent. Idipsum de prebiterorum uel clericorum aliorum rebus per episcopum, uel

facile etiam in legitimos diebus quatione

Nallus episcopus in ecclesia sua, nisi

Quotum est & de episcopis qui altaria

Quia quidem simoniaci prauitatis rarus

Nos autem Deo ueneratim omnem iam ex

Sane quicqz monachus quidam episcopus

Confirmata sunt in eodem concilio capitula

Depositi sunt propter ordinem infra

Confirmata sunt in eodem concilio capitula

Depositi sunt propter ordinem infra

Lugdunensi ecclesia innotuit relictus est

Tunc & expeditio facta est, & constituta

Et quia plerumque in istis regionibus, al-

Not & Gabr. Cossartii S. J.

Notitiae huius antiquitatis ex Concilio Claromontano

Indulgentia huius temporis ad quatuordecim

Manit. Episcopus iactans in xiv. Kal. Decem. astante

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

te rebe idem indicat, qui vocatur eius centus synoda-... Et fere facillime fecerunt episcopi, quoniam prius a die...

Utor tempore prima hebdomada quadragesime... XI. Quod ordinis omni tempore vel in vespere... XII. Ut in abbata fando nonnulli post horam...

II. EJUSDEM CONCILII CANONUM

Secretariae et Willielmo Malmeburien- sium & Mattheo Parisio.

Concilii Claromontani hactenus canonum, habes p. 113. et codice Lambertii Arvernen- sis episcopi, qui concilio...

XIII. Ut jejunium secundum in hebdomada Pen- tecostae celebratur. XIV. Quod ab adventu domini usque ad octavas...

Presbyter, diaconus, subdiaconus, et canonicus, expulsi sunt ordinis, carnali commercio non utatur.

XVI. Quod qui facti ordinis viros, vel eorum fa- miliosos cepit, anathema fit.

Hic Ordinem prope germana est altera apud Willielmum Malmeburien- sem, de potius regno Anglorum, lib. 4. c. 2. quoniam descriptio Martini Parisius ad ann. 1145. uti...

XVII. Quod qui episcopatum cepit, omnino exlex habebatur. XVIII. Quod qui episcopatum vel clericorum mo- tionem bona cepit, anathema fit.

Quod ecclesia Catholica sit in fide casta, et ab omni seculari faciente libera.

XIX. Quod qui ad ecclesiam, vel ad crucem con- fugerit, data membrorum impunitate iustitiam faciat, vel innocens liberetur.

Ut episcopi, vel abbates, vel aliqui de cle- ro aliquid ecclesiasticum dignitatem de manu principis, vel quorundam laicorum non accipiat.

XXI. Quod quis ad ecclesiam, vel ad crucem con- fugerit, data membrorum impunitate iustitiam faciat, vel innocens liberetur.

Quod clericus in duabus ecclesiis, vel in civita- tibus prebendas non habeat.

XXII. Quod unusquisque ecclesiam decimas suas habeat, nec ad aliam transferat.

Quod aliquis simul episcopus & abbas esse non possit.

XXIII. Quod laicus decimas nec emat, nec vendat.

Quod ecclesiasticis dignitates a nullo vel emantur, vel vendantur.

XXIV. Quod pro sepultura mortuorum pretium non exigitur.

Quod nullus eujuslibet facti ordinis carnali commercio utatur.

XXV. Quod nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Quod est qui ignorantes canonum prohibi- tionem, canonicos emunt, et iniquat.

XXVI. Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Quod est qui scienter superstitio a se vel a pa- trulentibus possederit, auferatur.

XXVII. Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Quod nemo laicorum a capite jejunii, nema- ritium a quinquagesima usque in pascha...

XXVIII. Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

corpus Domini trahant, & quod majus est, con- fecrant, inter manus homicidarum sanguine plenas...

Corpus Domini trahant, & quod majus est, con- fecrant, inter manus homicidarum sanguine plenas...

III. CANONES DECEM CLAROMONTANI

concilii qui in superioribus conciliis abbas, Jarlem & dis- cernit in Clergia.

IV. CANONES DECEM CLAROMONTANI

concilii qui in superioribus conciliis abbas, Jarlem & dis- cernit in Clergia.

Ut nullus clericus ad sacerdotium ordinetur, nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus ad sacerdotium ordinetur, nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Ut nullus clericus nisi unum altare, vel unum prebendam, & ad ultimum, nisi unum tantum...

Vertical marginal notes on the left side of the page, including 'benefici' and other small annotations.

Vertical marginal notes on the right side of the page, including 'cau' and other small annotations.

quod ad plenam reformationem & ornatum, apostolicas auctoritates sollemniter decernit...

A movienfis pontifex Humbaldus ab adversariis accusator, accusatus convictus; & apud sanctum Mattheum...

In quo decreta concilii Avernenfis relecta sunt: a Guillelmo archiepiscopo cum suffraganeis suis celebratum...

Statuit etiam ut omnes homines a duodecim annis & supra jurent hanc constitutionem...

TITULI CANONUM.

- I. De reverentia Dei, quomodo sit custodienda.
II. De rebis & personis quae perpetua in pace esse debent.
III. Juramentum de custodienda terra Dei.
IV. Anathema iis qui treviam Dei jurare vel custodire neglexerint...

riente Sole post octavas pentecostes: & a quarta feria ante adventum Domini occidente Sole, usque ad octavas dominianae...

PREFATIO.

Quo episcopus Baloenfis, Gislerbertus Ebroicensis, & Sevo Sagienfis, legati quoque aliorum de Normannia praesentium...

CANONES.

- I. De reverentia Dei, quomodo sit custodienda.
Statuit synodus sancta in trevia Dei firmos custodire a dominica die ante ca-

jurare contempserint, vel hanc constitutionem servare coluerint, episcopo vel archidiacono in eo auxilium feram...

quae tempore Guillelmi regis confitura fuit.
VII. Ut praesertim ecclesiae laici non detur admissio sine consensu episcopi...

Statuit praeterea sancta synodus, ut omnes fessurum anathemate qui hoc juramentum facere noluerint, vel hanc constitutionem violaverint...

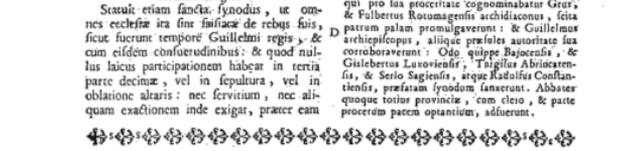
VII. Ne laici consuetudines, vel justitiam episcopalem habeant.
Nullus laicus habeat consuetudines episcopales, vel justitiam quae pertinet ad curam animarum.

V. Ut ecclesiae res suas & consuetudines retineant, & laici partem in decimis, altissime, nullam exigant...

VIII. Nullus presbyter officiatu homo laici.
Nullus presbyter officiatu homo laici.

Statuit etiam sancta synodus, ut omnes ecclesiae...

Haec itaque Gislerbertus Ebroicensis episcopus, qui pro sua proceritate cognominabatur Gros, & Falbertus Rotomagensis archidiaconus...

CONCILIUM TURONENSE.

Pro expeditione Hierosolym. tempore tractandis indiduum anno domini mxcviii.

torum statuta conciliorum generalis synodi assensu corroboravit.

Acta concilii apud Bernhaldum his verbis deservit.
Domine nativitas cum diversarum provinciarum episcopis gloriosissime celebravit.

torum statuta conciliorum generalis synodi assensu corroboravit.
Et non multo post, episcopus Strazburgensis de excommunicatione resipiscens...

Verba sunt Obedii...

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

- V. Ut defuncto episcopo res decime non vendant.
- VI. De laici oblationes et decimas ecclesie non restiment.
- VII. Ut nullus ecclesie bona hereditario iure possidet.
- VIII. Ut qui de manu laici beneficium susceperit, illi careat.
- IX. Ut qui relictis minoris ecclesie maiorem appetit, utraque careat.
- X. De his qui conjugatas vel adulteras ducunt.
- XI. De rapinibus.
- XII. De presbiteri fornicariis.
- XIII. Ne puella nubant ante annum XII.
- XIV. Ut nemo vici, quam ipse aut sui ecclesie detinet, ad ea repetat, nec clericum ad seculare iudicium cogat.
- XV. Ut episcopus, aliteris excommunicatum non recipiat.
- XVI. Ne monachi ad sepulcrum vel ad divinum officium recipiant excommunicatos, &c.

CANONES.

1. d. 4. capitulum.
I. Ut episcopi de monasteriis ecclesiarum preter consensum nihil exigant: sacerdotes tamen in illis consistant.

In Averno concilio * quantum est de episcopis, qui altaria monasterii data frequenter redimii pecunia compellebant. Quia quidam simoniacae pravitatis ramus in Galliarum partibus iam diutius inolevit, ut ecclesiae vel decimae, quae vulgari vocabulo apud eos altaria nuncupantur, monasteriis daret, sapienter ab episcopis sub palliata avaritia venundentur, mortuis nimirum lege mutatis clericis, quas personas vocant. Nos autem Deo venialitatem omnem tam esse rebus quam et ministris ecclesiasticis propellentes, hoc ulterius fieri apostolica auctoritate prohibemus, sicut et praebendas omnes venundandas interdiciamus. Porro quocumque altaria vel decimas ab annis xxx. & supra, sub huiusmodi redemptione monasteria possedisse noscuntur, quiete deinceps & sine molestia quilibet eis possidendam finimus, salvo iure episcoporum censuram annuo, quae et eidem altaribus habere solent sui fut. Sane qui monachorum quidam episcopis sui iuram auferre contendunt, statimnus ne in parochialibus ecclesiis, quas tenent, ab his episcoporum consilio presbyteros collocent. Sed episcopi, parochiae curam cum abbatum consensu sacerdoti committant, et ejusmodi sacerdos de plebis quidem cura episcopo rationem reddat, ablati vero per rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debent subjectionem exhibent, & sic cuoque sua iura fervent.

Et actum. S. de re. p. d. In hac concilio. In principio. Et in fine.

II. Quod male quidam monachis benevolentiam officii sui gerere.
Quod nonnulli inuidiositate, magis zelo

A amaritudinis, quam dilectionis inflammati, aiferentes monachos qui mundo mori sunt, & Deo vivunt, sacerdotali officio indignos, neque penitenciam, aut Christianitatem, seu abolitionem largiri posse per sacerdotes officii invidiam gratiam: sed omnino falluntur. Nam si ex hac causa veres aequali vera praedicator, apostolice fides compar. B. Gregorius monachorum habitu polleat, ad summam apicem militantis confederare, qui ligandi, solvendi potestas concessit. Et Augustinus quoque, ejusdem sanctissimi Gregorii discipulus, Anglorum praedicator egregius & Pannoniensis Marini, et alique quum plurimi viri sanctissimi, pretioso monachorum habitu fulgentes, nequaquam annulo pontificali subarbitrentur. Neque enim Benedictus monachorum praedicator sanctissimus, huius rei aliquo modo interdictor fuit: sed eos saecularium negotiorum disto expertes esse debere. Quod quidem apostolicis documentis, & sanctorum institutis, non solum monachis, verum canonicis summo prece imperatur, ut quicquid in peripaticibus sanctorum patrum exemplis, ut notiori mundo fit, praecipitur.

Credivimus igitur, a sacerdotibus monachis ligandi solvendi que potestatem digne administrari: si tamen digne contigerit eos hoc ministerio paritibus. Quod evidenter affirmat, quisque statum monachorum & habitum constituit. Angelus enim Grace, Latine nuncius dicitur. Saeculorum igitur monachi atque canonici, qui Dei praeccepta annuntiant, Angeli vocantur. Sed usulquoque angelicus ordo, quanto vicinius Deum contemplantur, tanto sublimius dignitate firmatur. Numquid non ut Cherubini monachi sex alis velantur? Dux in capitulo, quo caput tegitur, veris demonstrantur assertionibus. Illud vero quod brachii extendit, alas duas esse dicimus; & illud quo corpus tegitur, alas duas. Sic sex alarum numerus certissime consistit. Decentrates igitur contra monachos in hac re, sacerdotalis potentiae acerri officio praecipimus, ut ab huiusmodi nefandis ausibus in posterum recedant: quia quanto quisque excelior, tanto potentior.

III. Quod monachi sacerdotali ministerio relictis sui iura possint, quam presbyteri sacerdotes.

Oporet eos, qui saecularium reliquiorum, maiorem sollicitudinem habere pro peccatis hominum curae, & plus valere eorum peccatas quae, quam presbyteri saeculares. Quia si secundum regulam apostolicam vivunt, et docent sequentes vestigia, communem vitam ducunt, iuxta quod in actibus

bus eorum scriptum est: Erat illis cor unum & anima una, & erant illis omnia communia. Ideoque videtur nobis, ut his qui sua relinquunt pro Deo, dignis licet baptizarent, communionem daret, penitentiam imponent, necnon peccata solvere. Unde considerate nos oportet quantae virtutis apud Deum fit, qui saecularium relictorum, dominum obediunt praeccepto dicentes: Relinquit omnia quae habes, & veni, sequere me. Unde censemus eos qui apostolorum figuram tenent, praedicare, baptizare, communionem dare, suscipere poenitentes, peccata solvere.

IV. De his qui episcopos, vel alias clericos capiunt.

Quicumque episcopatum, abbatem, vel archidiaconum, vel presbiterium capere praesumpserit: publica primum dedecore infamia, honoris sui periculum incurrat: & tandem excommunicetur, & terra sua interdicatur, quamdiu ecclesiae satisfacere distulerit. De caeteris vero clericis canonum tenentur sententia.

V. Ut defuncto episcopo res eius nemo invadat.

Quotiens aliquis ecclesiae antistes ex hac vita migraverit, dux de melioribus ejusdem ecclesiae persone eligatur, quae res episcopi defuncti, sicut ipse disposuerit, fideliter tractent, & quae ad episcopatum pertinent, successu tollant conservent. Quod si aliquis tyranicus res episcopi interini invaserit, aut violaverit: excommunicatus subiacet, & ecclesia illa a divino cesset officio, & minores ecclesiae tanquam matri compatiantur, quoquoque digna satisfactione subsequntur.

VI. Ut laici oblationes & decimas ecclesie non retineant.

Laicus, qui oblationem ecclesiae, sepulcrum, decimas, aut terram sanctuarii tenent, ab omnium fidelium communionem separetur.

VII. Ut nullus ecclesiae bona hereditario iure possidet.

Quicumque ecclesiam, vel eorum bona, hereditaria successione possident, tandem ecclesiastico carcent beneficio, donec quas tenent ecclesiae dimittant.

VIII. Ut qui de manu laici beneficium susceperint, et non.

Clericus, vel monachus, qui ecclesiasticam de manu laici susceperit beneficium, quia non intravit per ostium, sed ascendit. **Censil. General. Tom. XII.**

aliunde fuit fur & latro, ab eodem separatur officio.

IX. Ut qui relictis minore ecclesie maiorem appetit, utraque careat.

Sacerdotes, quando regendis praeficiuntur ecclesiis, de manu episcopi curam amurum suscipiant, ubi & in tota vita sua Deo devotiunt, nisi canonice degradentur caedis. Quod si ambitionis vel cupiditatis causa ad aliam diorem migraverint ecclesiam, utraque amittant.

X. De his qui conjugatas vel adulteras ducunt.

Qui publice conjugatas vel adulteras ducunt, quamdiu eas tenentur, excommunicantur.

XI. De rapinibus.

Raptores, qui in rapiendo mortui fuerint abque canonica poenitentia, non sepeliantur, nec pro eis missa celebratur.

XII. De presbiteri fornicariis.

Presbyteri publice fornicarii degradentur.

XIII. Ne puella nubant ante annum 12.

Puellula usque ad duodecim annos non nubant.

XIV. Ut nemo vici, quam ipse, aut sui, ecclesiae detinet, ad ea repetat, nec clericum ad seculare iudicium cogat.

Nullus habeat licentiam retrahere beneficium, a se vel ab antecedentibus suis ecclesiis collatum: & nec clericos, nec monachos, in curiam suam ad seculare cogat venire iudicium: quoniam hoc rapinae cogit & sacrilegium.

XV. Ut episcopus, aliteris excommunicatum non recipiat.

Nullus episcopus, aliteris recipiat excommunicatum.

XVI. Ne monachi ad sepulcrum vel ad divinum officium recipiant excommunicatos, &c.

Monachi nullo modo recipiant ad sepulcrum, aut ad quodlibet divinum officium, excommunicatos, aut raptores, aut interdictos.

ADDITIO GABR. COSARTII S. J.

Statuta Nemausi concilii canonica. Alle vero non nisi ut non tamquam illiusd. in personam: etiam per totum. **Rt non.**

ARNO
CIBULI
1929

Abbatie sancti Dionysii similiter faciant. Nos A
liquidum hujus pagine auctoritate ratam & inconvulsum permanere volentes, in presentia B
subscriptorum rectius confirmavimus. S. domini Joannis Archidiaconi Atrebatensis. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis Archidiaconi. S. domini Aulodi Abbatis de sancto Vedasto. S. domini Joannis de sancto Marie Eligii Abbatis. S. domini Odonis Propositi fidei Marie femine. S. domini Guiberi Decani. S. Anastasii Cantuarii. S. domini Roberti Magistri. S. Gaugerii Claudio. SS. Canonum Gualterii de Herbertho, Baldini, Algeii, Hugonis, alterius Hugois, Roberti, alterius Roberti, alterius Baldini, Gerardii, Arnoldi, Radulphi, Bertulfi, Algeii, Andree, Petri, et aliorum de sancta trinitate. S. Marcellini Archiepiscopi. S. Drogonis Albiacensis Propositi. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo anno Dei Christi MCCCII. indictione v. Nonis Februarii. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

S. domini Gaugerii Cantuarii. S. domini Roberti Magistri. S. Marcellini Archiepiscopi. S. domini Aulodi Abbatis. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis Archidiaconi. S. domini Aulodi Abbatis de sancto Vedasto. S. domini Joannis de sancto Marie Eligii Abbatis. S. domini Odonis Propositi fidei Marie femine. S. domini Guiberi Decani. S. Anastasii Cantuarii. S. domini Roberti Magistri. S. Gaugerii Claudio. SS. Canonum Gualterii de Herbertho, Baldini, Algeii, Hugonis, alterius Hugois, Roberti, alterius Roberti, alterius Baldini, Gerardii, Arnoldi, Radulphi, Bertulfi, Algeii, Andree, Petri, et aliorum de sancta trinitate. S. Marcellini Archiepiscopi. S. Drogonis Albiacensis Propositi. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo anno Dei Christi MCCCII. indictione v. Nonis Februarii. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

In nomine patris & filii & spiritus sancti unius veri & summi Dei. Amen. Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo anno Dei Christi MCCCII. indictione v. Nonis Februarii. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

In nomine patris & filii & spiritus sancti unius veri & summi Dei. Amen. Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo anno Dei Christi MCCCII. indictione v. Nonis Februarii. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

ARNO
CIBULI
1929

ARNO
CIBULI
1929

geni de alto monasterio virum religiosum ordinem de religione et caritate & ad maiorem sui profectum. Pulli hinc vero deducatur ad Episcopum, & suscipiat de manu ejus temporale beneficium fori & curam animarum de Abbatis beneficium. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis Archiepiscopi. S. domini Clarebaldi Militoris Adjungo, ita ut duo tantum solidos in cura domini ad servitium Episcopi prelovet, de cetero totum redigatur fidei Abbatis donatio. Hujus rei testes domini Joannes Archidiaconus, domnus Clarebaldus Archidiaconus, Odo Propositus, Willelmus Decanus, fraterque ceteri totius congregationis sancte Marie semper virginis. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis fratres horum nullam aliam potestatem hereditatem facere volens quam Ecclesiam Rebonensem, totam quam in vicinio habebat hereditariam ibi dedit, ita ut in ipsis locis abbas honorum Dei & sancte Marie semper virginis ipsum locum per clericos suos destinet, & pro rebus exteriori agatur, fructuum Dei inter creatorum. Dedit videlicet in Barro integrum molemdium & unius caruce terram & quinque bosipes, & in Dabellietur curiam partem & silvam ibi anticum. Hujus rei testes duo Ieronymus Archidiaconus, Joannes Comitis & Clarebaldus, & totus Ecclesia Atrebatensis conventus, domnus quogue Alodius Abbas sancti Vedasti, Philippus frater Comitis Roberti, Clemens Comitis Flandrie, Robertus abbas gaudens, Baldrichus de Colhem, Fremoldus de Insula. Hoc igitur datum & fidei aliis legitime dedit, qui alioquin premissis in ea prout usus redigere attentaverit, canonice excommunicationi subjaceat. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo in basilica beate Marie semper virginis domus nostra, anno videlicet Dei Christi MCCCII. indictione v. XI. Kal. Novembris. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

geni de alto monasterio virum religiosum ordinem de religione et caritate & ad maiorem sui profectum. Pulli hinc vero deducatur ad Episcopum, & suscipiat de manu ejus temporale beneficium fori & curam animarum de Abbatis beneficium. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis Archiepiscopi. S. domini Clarebaldi Militoris Adjungo, ita ut duo tantum solidos in cura domini ad servitium Episcopi prelovet, de cetero totum redigatur fidei Abbatis donatio. Hujus rei testes domini Joannes Archidiaconus, domnus Clarebaldus Archidiaconus, Odo Propositus, Willelmus Decanus, fraterque ceteri totius congregationis sancte Marie semper virginis. S. domini Clarebaldi Obsevrendensis fratres horum nullam aliam potestatem hereditatem facere volens quam Ecclesiam Rebonensem, totam quam in vicinio habebat hereditariam ibi dedit, ita ut in ipsis locis abbas honorum Dei & sancte Marie semper virginis ipsum locum per clericos suos destinet, & pro rebus exteriori agatur, fructuum Dei inter creatorum. Dedit videlicet in Barro integrum molemdium & unius caruce terram & quinque bosipes, & in Dabellietur curiam partem & silvam ibi anticum. Hujus rei testes duo Ieronymus Archidiaconus, Joannes Comitis & Clarebaldus, & totus Ecclesia Atrebatensis conventus, domnus quogue Alodius Abbas sancti Vedasti, Philippus frater Comitis Roberti, Clemens Comitis Flandrie, Robertus abbas gaudens, Baldrichus de Colhem, Fremoldus de Insula. Hoc igitur datum & fidei aliis legitime dedit, qui alioquin premissis in ea prout usus redigere attentaverit, canonice excommunicationi subjaceat. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo in basilica beate Marie semper virginis domus nostra, anno videlicet Dei Christi MCCCII. indictione v. XI. Kal. Novembris. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

In nomine patris & filii & spiritus sancti unius veri & summi Dei. Amen. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo in basilica beate Marie semper virginis domus nostra, anno videlicet Dei Christi MCCCII. indictione v. XI. Kal. Novembris. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

In nomine patris & filii & spiritus sancti unius veri & summi Dei. Amen. Ego Lambertus Dei misericordie Atrebatensis Episcopus hoc liberatum donatum regi & filiis ipsius, & in nomine patris & filii & spiritus sancti propria manu confirmavi. Actum Atrebat in synodo in basilica beate Marie semper virginis domus nostra, anno videlicet Dei Christi MCCCII. indictione v. XI. Kal. Novembris. anno inter sanctificatos domini Lamberti Atrebatensis Episcopi quarto.

In hac synodo inter Grecos & Latinos ventilatae sunt controversie illae quae inter eos disputantur agitate leguntur; postquam vero de professione Spiritus sancti inter eos definitum concilium petierunt. Ad Graecorum autem consensionem *Concilii generalis. Tom. XII.*

Et ea nobis auctor Deo fidei patet, quae a sancto Anselmo Cantuariensi episcopo, qui interitus fuit, scripta, & quae de his rebus scribit ad eam Alenfordensis ecclesiae tradidit haberi: *Concilium domi Anselmi fidei praefecti. C. p. 108.*

C O N C I L I U M B A R E N S E .

Pro Graecis cum Romana ecclesia conciliandis celebratum anno domini MCCCII. tempore Urbani papae II.

Ad
re
1929

R
3
1929

CONCILIIUM HABITUM

In Hibernia, quo Marcellianus rex, episcopi, nobiles, clerici & populus illius insule, Antelmum Cantuariæ archiepiscopum primum suum regant, ut VVaterfordensium episcopum in episcopatum erigat.

REX HIBERNIE, MARCELLIANUS, & A DONALDUS episcopus, cum ceteris episcopis, & quibuslibet nobiles, cum clerico & populo ipsius insule, miserant nuncios ad litteras ad Antelmum, innocentes etc., civitatem quandam Waterfordium nomine, in qua locum pontificatus esse dicitur, cum in eadem multitudinem expedit episcopum institui: simulque petentes, ipse quatenus primas, quem super eos gereret portaret, & qui fangebat vicia apostolica & autoritatis, sanctæ Christi plantaret, ac necessarîe plebium utilitati, insistentio contentum, subvenire, Jam enim secula mota transierunt, in quibus eadem civitas abique providentiâ & cura pontificis constitens, per diversa tentationum pericula jactabatur. Elegerunt autem ipsè idem hoc officium quendam quæ sacrum vincto vocabulo Antelmum, cuius generandam, cum instanti decreto, ad Antelmum transierunt, Decretum autem hoc est.

9. Venerabilis
10. Fidei
11. Noverit

Walterius Wintoniensis episcopi monachus, nobis sufficientissime cognovimus, natalibus & multis nobilitate, apostolica de ecclesiasticis disciplinis insubiam, fide catholica prudentiam, moribus temperatam, vitam castam, sobriam, humilem, affabilem, misericordem, & iteratum esse in sanctam rem suam bene prepositum, non neophyrum, habentem te simoniam bonum in gradibus ipsius. Hanc nobis primas veritatem patenter ordinari poterimus, quantum regulariter nobis præfide valere & præfide: & nos sibi ege re iugine saluberrimè domo militare possimus. Ut autem omnium nostrorum vota in hac electionem convenire noscatis, hinc decreto canonico, promissimè voluntate, singuli manibus propriis roborantes subscripsimus. Ego Marcellianus rex Hybernie subscripsi. Ego Donatus rex ibidem regis subscrispsi. Ego Idanus episcopus Midie subscripsi. Ego Samuel Dumenis episcopus subscrispsi. Ego Ferdonachus Lageniensis episcopus subscrispsi. Suscripsit hinc multo plures, quos nos brevitati fludentes, notare cum necessarium duximus. Igitur Antelmum considerans & intelligens eos iusta & utilis perire, peritiori coram libere anuisti, Eledum ego posticem diligenter in his que facere jubet auctoritas maxime, cum in multisque viciis sine testimonio, dignum episcopatum comprobationem, sumpta ab eo ex parte de subjectionis iure obediencia professione, & iuramento Cantuariæ equivoque Kalisanarum, dissentibus & cooperantibus sibi in hoc ministerio, deobus episcopis suis, Radolpho scilicet Ciceriaco, & Gualdolpho Rosensi.

CONCILIIUM GERUNDENSE.

Pro ecclesiastica libertate anno MXXVII.

ANNO DOMINI MXXVII. Id. Decemb. sub DONALDO archiepiscopo Tolosanensi, & archiepiscopo Ilice legato celebratum est Gerundense concilium ad corroborandam ecclesie libertati dignitatem. Et interfuert archiepiscopus Tar-

raconensis, episcopus Rotensis, episcopus Barcinonensis, episcopus Gerundensis. Et scilicet illustissimi Petri de Marca, qui illa æta Barinonensis ecclesie pariter deservit.

CON.

1947
ANNO
CIBITII
1947.

9. Venerabilis
10. Fidei
11. Noverit

1947
ANNO
CIBITII
1947.

ANNO
CIBITII
1947.

CONCILIIUM BARNESE.

ANNO
CIBITII
1947.

CONCIILIUM ROMANUM II.

Quo regni Anglorum iudicia concessa sunt usque ad festum sancti Michaelis, anno domini MCMVIII. Imperio Urbani papae II.

De hac synodo Edinensis in via sancti Anselmi... Romanum cum episcopo... Transiitis autem admissis diebus, venit Romanus... Verum idem auctor meminit debuit, a se paulo superius dictum anno superiori in concilio Baroni, quo idem Urbanus pontifex...

Verum idem auctor meminit debuit, a se paulo superius dictum anno superiori in concilio Baroni, quo idem Urbanus pontifex... interdictum in regem... Verum idem auctor meminit debuit, a se paulo superius dictum anno superiori in concilio Baroni...

OBSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. Ch. 1098 n. 1. & seq.

A. Edinensis in via sancti Anselmi... Romanum cum episcopo... Verum idem auctor meminit debuit, a se paulo superius dictum anno superiori in concilio Baroni...

CONCIILIUM BURDEGALENSE, ANNO MCMVII.

Anno domini MCMVIII. Burdegalaecum concilium habuit Amatus illius orbis archiepiscopus, Petrus episcopus Agennensis, alique hoc in concilio habuerunt, anno domini MCMVIII. Indicti. Vi. III. Nonas Odobris.

Anno domini MCMVIII. Burdegalaecum concilium habuit Amatus illius orbis archiepiscopus, Petrus episcopus Agennensis, alique hoc in concilio habuerunt, anno domini MCMVIII. Indicti. Vi. III. Nonas Odobris.

CONCIILIABULUM ROMANUM

A schismaticis Guiberti antipapae fautoribus agitur anno Domini MCMXIII.

Huius conciliabuli a Guibertiis habuit memoriae... sed alterius indiffinitum attinet.

Epistola fynodalis schismaticorum.

Adherens episcopus S. Rufini Silve candidi, Joannes episcopus Holtensis, Jingo episcopus Prænelensis, Albertus episcopus... Verum illi discipuli esse desiderant, quædam... sed omnium vitam & bonorum status, nec seditiones in populo commoverent. De causa enim sua dubitare videretur, quilibet autor esset seditionis.

Verum illi discipuli esse desiderant, quædam... sed omnium vitam & bonorum status, nec seditiones in populo commoverent. De causa enim sua dubitare videretur, quilibet autor esset seditionis.

Small text at the bottom of the page, likely containing references or corrections.

terre pervertetur, verbum Dei adulteratur, & ubi
sub cœlestis colore pietatis quærentes plus
se habent fidem catholicam amari. Qui per
sedecim annos nullam docuerunt locum veri-

tati, fugientes locum examinationis, ten-
bis errorum affecti, falsis expositionibus vio-
lenter impostores scripturas in argumentum
nefandissimi schismatis.

SYNODUS ATREBATESIS,

In qua Lambertus Episcopus Monachus S. Vedasti altaria jam antea ab
ipsis possessa confirmat anno Christi MCCCXVII.

In nomine patris & filii & spiritus sancti a-
nisi veri ad summum Dei. Amen. Cum inter
cetera preceptorum Christianæ religionis sum-
mopere commendetur ramus utique caritatis,
Dei videlicet amor & proximi, nisi proximum
erigamus, iumento saluti circumferamus ad
exemplum illius Samaritani, non potest obtem-
perare gratiam huius sanctæ dilectionis. Merito
liquidem caritas debet impleri quam divina
providentia tantopere commendare videtur. Hæc
namque per legem, per prophetas mundo plus
innovavit, quam ut altius Deus filius commenda-
ret, in tempore gratiæ visibilis apparet in sole
tabernaculorum suo posuit. Et quoniam caritas
loquitur, *Omni peccati se dicit, & visceris caritatis
semper sient inopia, non oportet elaborare pe-
tentibus hilariter administrare prout ratio di-
citur & æquitas.* Quare ego Lambertus Dei
miseratione Atrebatensis Episcopus saepe & multum
impetravi, satisfecere velis distissimis
precebus domni Aloldi venerabilis Abbatis A-
trebatensis cœnobii de titulo gloriosi confesso-
ris Christi Vedasti ceteroquinque fratrum ejus-
dem Ecclesiæ, ut altaria que personaliter ten-
terant firmataque liberaliter possidenda præ-
dicæ congregationi. Unde cum reverentibus
nostris communitio consilio, sibi, sibi, sibi
frater & filii altaria ad nos legimus
mis successibus pro precatorum nostrarum red-
emptione, sine aliqua turpis lucris exordio,
sicut altaria non solum concedimus, verum et-
iam qua prædicamus liberaliter in
perpetuum esse confirmamus, & tamena conditio
ut de sanctis Presbyteris illorum locorum,
alii idonei ab Abbate ad Episcopum deducerent,
ceteris que annuimus ab Episcopo gratis
impenderet. Sicut in omnibus juris archiepiscopi
Episcopi & redditibus ejus & Archidiaconi
ministeriumque ejus. Præterea promittente nos-
tra & possidente Abbate filii primogenito filio
notario privati & publicis notariis Ecclesiæ nos-
træ & in Capitulo & extra fideliter & obedien-
tibus se deserviturum, si vocetur ab Ecclē-
siæ. Hæc autem fuit nominatim altaria, Sal-
gi, Florbath, Laventis, Reiz, Vif, Cante-
han, Remchenendunc, Alcei, Hadat, Mont-
Novielle, Pabue, Basiliere, Bomvillers, Guar-
Juse, Fiecu, Bairy, Foncecellis, Ateias, Guar-
recte, Falcensis, Bertrou, Bigarrus, Ham-
blanc, Fraine, Novelleille, Ize, Tada, Ma-
bles, Ymerent. Si quis autem post hoc non

stam definitionem manu sacrilega cui Deo dis-
positione amittimus aserit vel prononiam ex-
presse præfatis dator & acceptor cum Symo-
ne heretico anathema fit. Cuius rei gra-
tia pignus hoc caritatis nobis recomplendum
reducti volumus ad memoriam, quatenus auditio
obis nosse, æquitas & vicissimum nolimus
annoverari tam præfatos fratres & Abbates
quam perpetuiter celebrare procurent. Et quonia-
m sancta & salubris est cogitatio pro delin-
ctis exorare, ut a peccatis solvantur, rogamus
te, dilectissime fili, si venerabilis Abbas, & om-
nes successores tuos in eo que esse loco & ordine
fatos Abbates tuos in castitate spiritus sancti,
in quo quæ est remissio omnium peccatorum,
quod nobis statutum fuit, hoc idem fiat suc-
cessoribus nostris in Atrebatensis sede futuri E-
piscopi. Sane quoniam in deterris desunt tempo-
ra, nec adiones humane possunt memorari
nisi per litteras, hoc liberatè donatum con-
figurari libuit præfere pagina. Quod ut inco-
mmodum firmatè illum subscriptum manu-
m. S. domni Glasmoldi Atrebatensis Archi-
diaconi. S. domni Joannis Abbatis de Monte sa-
gii Eligii. S. domni Alberti Abbatis Halon-
niensis. S. domni Humberti Abbatis Agincou-
niensis. S. domni Aloldi de Cameracensi.
S. domni Gasfridi Abbatis de Novo Castello.
S. domni Adm Abbatis de sancto Auberto.
S. domni Odonis filii Maris Prepositi. S.
domni Gilberti Decani. S. Anastasi Canonici.
S. Roberti Magistri. S. Gaustieri Colobiti. S.
Mafcelini Archiepresbyteri. S. Joannis Decani
d'Agnyville. S. Radulfi Decani. S. Alconis Deci-
ani de Beuhonia. S. Gaustieri Decani. S. Bal-
daldi Decani de Bapualinis. Gaugonialis.
S. Joannis de Duaco. S. Gaustieri Decani
PP. S. Arnaldi de Lens PP. S. Bernardi S. do-
mini Cosonis de Arida Guzmanis de titulo san-
cti Trinitatis. S. domni Achardi. S. domni
Drogonis. Ego Lambertus Dei miseratione A-
trebatensis Episcopus hoc liberatè donatum
telegi, subscripti & in nomine patris & filii
& spiritus sancti propria manu confirmavi. In
Aduo Atrebat in synodo in basilica beati
Maris tempore virginis Domine nostre anno
Dei Christi MCCCXVII. Indictione VI. Idus
Octobris, anno autem postnatus domini Lam-
berti Atrebatensis Episcopi quinqu. **R.**

CONCILIIUM ROMANUM III.
IN QUO URBANUS PAPA

Statuta prædecessorum suorum confirmat, Gubertum antipapam eiusque
complexes terram excommunicat, & Hierosolymitanam expedi-
tionem promovet rogat, anno domini MCCCXII.

DECRETA DOMINI PAPAE URBANI III. A
data in consilio, Roma in ecclesia beati Petri
apostoli, anno Dei Christi MCCCXII.
pudâ Kalendas Martii.

CANONES.

I. EA que a sanctis patribus de simonia-
cis statuta sunt, nos quoque Spiritus
sancti iudicio & apostolica autoritate
firmamus.

II. Quidquid igitur vel in sanctis ordini-
bus, vel in ecclesiasticis rebus, vel dans,
vel promissa pecunia acquiritur est, nos
irritum esse, & nullas unquam vires obtine-
re censuimus.

III. Si qui tamen a simoniaco non simoniacè
ordinati sunt, si quidem probare poterint,
cum ordinarentur, eos necesse fuit
simoniacos, & si tum pro catholicis habentur
in ecclesia, talium quoque ordines pro microcor-
dia sustineant: si tamen eos laudabilis vita
commendat.

IV. Qui vero scienter & a simoniaco consecrati,
immo excom. passi sunt: eorum
consecrationem omnino irritam esse decernimus.

V. Quicumque sine cupiditate parentum &
ad hoc ad hoc essent parvuli, ecclesias vel ecclē-
stiarum beneficia pro pecuniis adepti sunt;
postquam ex omnino dimiserint, si ca-
rissime in his vivere voluerint, pro magna
microcordia ibidem eos esse concedimus;
neque pro hoc facta a sanctis ordinibus re-
movemus, si alii digni inveniantur.

VI. Illi vero qui per se ipsos, cum jam ma-
joris essent ætatis, nefanda cupiditate ducti
esse emerunt, si in aliis ecclesiis canonice
vivere voluerint, sive pro pecuniis ordinis
permutaverint, Quod si ad alias fortasse trans-
ferri non poterint, & in eisdem canonice
vivere profuerint: minoribus ordinibus
contenti ad sacros ordines non accedant,
salva tamen in omnibus apostolicæ sedis au-
toritate.

VII. Si qui tamen ante ejectionem catholice
ordinati sunt: cum ea que emerunt dimiserint,
& vitam canonicam elegerint, si in
suis gradibus permanserint: nisi forte eju-
modi ecclesia sit, ut ibi primum locum debe-
ant obtinere. Primum enim, vel singulari-
ter, vel præposituræ, vel officii locum, in
emptis ecclesiis esse habere non patimur.

VIII. Ordinationes que a Guberto hæresiarum
factæ sunt, postquam ab apostolicæ memo-
riæ papa Gregorio & Romani ecclesiæ esse
damnatae, quare etiam a pseudoepiscopiis
per postea ordinis perpetræ sunt,
irritas esse iudicamus.

IX. Similiter autem & eas que a cæteris hæ-
resiarum nominatim excommunicatis factæ
sunt, & ab eis qui catholicos & ad hoc
viventium episcoporum sedes invaserunt:
nisi probare voluerint, se, cum ordinaren-
tur, eos necesse damnatos.

X. Qui vero ab episcopo quondam quidem
canonicè ordinati, sed in hoc schismate a
Romana ecclesia separatis, consecrati sunt:
eos nimirum, cum ad ecclesiam uniterem
redierint, sive pro propriis ordinibus miseri-
corditer suscipi jubemus: si tamen eos vita
& scientia commendat.

XI. Amodo vero quicumque a prædicis schis-
maticis sanctæ Romanæ ecclesiæ adserfieri
se ordinari permiserint, nullatenus hac ve-
nicia dignus habeatur. Quamvis autem mis-
ericordie iniriui, & magneque dispensatio-
ne, hanc in factis ordinibus necessarium
constituimus: nullum tamen præju-
dicium sacris canonibus fieri volumus: sed
obtinere proprium robur, & cessante ne-
cessitate illud quoque cesset quod factum est
per necessitate. Libi enim multorum fratres
sacer, subrahendum est aliquid severitatis,
ut addatur amplius caritati.

XII. Illud quoque precipimus, ut pro chrism-
to & baptismo & sepultura nihil unquam
exigatur.

XIII. Ut unica domini nostri sponsa sine macula
& ruga permaneat, sacrorum canonum inli-

1898

plurima reverentia precipimus, ut a subdiciacione tempore nulli licet carnale commercium exercere: si quod deprehensus fuerit, ordinis sui periculum sustineat.

XIV.
Nemo praeterea ad sacrum ordinem permittatur accedere, nisi qui virgo, ut probare sit castitatis, & qui ulque ad subdiciacionem unicam & virginem uxorem habuerit.

XV.
Nullus laicus decimas suas, aut ecclesiarum, aut quicquid ecclesiasticis iuris est, sine consensu episcopi, vel Romani concessionis pontificis, monasteriis aut canonicis offerat praesumat. Quod si quis episcopus improbatum & avaritiae causa consensere noluerit, Romano pontifici nuntiaverit: & eius licentia, quod offerendum est, offretur.

XVI.
Nullus abbas, nullus ecclesiarum praepositus, quae iura sunt ecclesiastica a laicis accipere sine episcopi concessione praesumat.

XVII.
Nullus abbas precium exigere ab eis qui ad conversionem veniunt aliquo occasione praesumat.

In eodem quoque concilio domini papa Urbanus excommunicatione alligavit abbates, quicumque deinceps investiturae abbatiarum a quolibet laicali manu quocumque modo praesumentur accipere: & ut nullus episcoporum huiusmodi abbates ordinet, aut consecraret, apostolica auctoritate interdicat.

XVIII.
Adicit etiam & constantem praecipit, ut nullus prioratus, archiepiscoporum, & episcoporum, in ordinatione & consecratione episcoporum, vel abbatum, cappas, deditas, bacinos, & manteria, quolibet exactione requirit, vel suscipiat.

XIX.
Oportet tamen esse adverte, quod de hoc concilio chronico Mallescorii auctor. Eo, inquit, anno fuit factum Romae concilium, quod nominavit titulum Urbani papa septimo Kalendas Martii, in quo confirmatae viuae sancti Sepulchri domini nostri Iesu Christi: & decretum in ipsa synodo, omni sexta feria jejunare pro peccatis suis, omnibus Christianis: & maxime pro illis, quibus non concessit fidei immemoribus.

Item de hoc concilio scribit Agrippa Brevium, parte analitica parte. Habent enim de hoc synodo praecipue annotari. Anno, inquit, MCCCX. Urbani papa tertii hebdomada paschae magnum concilium tenuit Romae, in quo excommunicationis omnes laicos, investiturae ecclesiarum dantes: & omnes, easdem investiturae de manibus laicorum accipientes: necnon omnes, in officio se dati hinc contentantes. Excommunicationis etiam eos, qui pro ecclesiasticis honoribus, laicorum homines fuit: dicens nisi fuerint videlicet, ut manus, quae in tantum ecclesiasticis communicaverit, ne quod nulli angelo-

A sub concilio est, ut Deum caecitas orationis suo signaculo creent, & eundem ipsi in salute totius mundi, Dei patris obsequia offerant, in hanc graviam vel stultitiam detendant, ut antistes flagrum manuum, qui debet & nobilibus obsequia concilio iniqui nantur, sive rapinis ac iniuriae sanguinis effusione addide mactentur. Ex ab omnibus excommunicationis est, fiat, fiat: & in his consummatum est concilium. His Regibus.

¶ Nec omnino, quod legitur in Gesta de Missione Archiepiscopi episcopatus Balui, Missi. rum. f. p. 374.

Anno igitur Dei Christi MCCC. Domini Urbani Papa II. qui iam prius ad Claramontem generale celebraverat Concilium, summum Romae Pontifex apostolice reverentiae & honoris gratia Graecum diversarum regionum & provinciarum Primates, Archiepiscopos, & Episcopos ad celebrandum Concilium Iudaei convocavit in secunda Domini eadem. Hanc quoque Concilio cum totius Romensis provinciae Episcopis interfuissent Lambertus Aurbatenfis Episcopus. Qualis autem dicitur, perulchus Papa de Latinos & Graecae Ecclesiae & de ministris altaris: de ordinantia & fimoniacis & de beneficiis & officis ecclesiasticis per pecuniam adeptis ante corpus beati Petri dederit studiosa lectura legendo inveniri potest.

NOTA SEVERINI BINII.

De hoc synodo illius, de quo etiam in eodem Gesta Romanorum ista verba: Hoc anno omnino magnam in honore domini papae nullum Domini Romae cum magna parte se celebravit. Nam de nullis sancti Angli cum aliis multitudine in sua praesentia decernit, concilio manibus in ovium cum Dei adjuvato facta viderit in pietatis, ut in his. Synodus quoque facta in ista hebdomada post pascha. Hanc celebrandam in die ubi quatuordecim dominicae. Nam de synodo illius, de celebratione eorum ista, & infra. Rursus deinde papa praecipit sermone omnino quatuordecim episcoporum, abbas, & clericorum intercessionibus, in ista hebdomada post pascha colligi, in qua synodo constantissimum auctoritatem Romanis, etiam Germaniam analitice super Gubernare habuerunt, & omnes qui concilio interfuerunt. Satis quoque haec, ut commemorat in ista in qui celebrata habuerunt, nisi pauci est dixerit. Memorabile autem in ista synodo quod facta, & factus fuit laboratissimum concilium de omni Romano revolutis.

Caetero quod mentionis istae de manibus omnino in Honoriis, octavo septuaginti sancti Augustini episcopi eorum eandem, quae Lombard Aurbatenfis episcopi estis copiosae, ledere deservit, non fiat tamquam, in hoc, in molitia, ad honorem Dei, & excommunicationis nulli, & non interdictio omnino Concilio Constantiensis Diversales theologos, & philosophos, qui celebranda & inveniunt utramque fuisse & notorum septuaginta libris multitudine in hoc vice acceptis, in hunc vice referi est analitice auctor.

¶ De Concilio haec canones primi dixerunt, idem fuit in concilio Nicaeno anno 325. Eius in Claramontensi synodo cum promulgavit Urbanus, ut supra dicitur, in hoc concilio: ut debet quod idem in interdictis concilio praesentis. Ad 5. in Romae ante septuaginta. Quae enim haec omnia fuisse, & in actu Romae. Quod si hanc promulgavit fuit, cui non minus fuit qui hanc ab eadem celebravit, necesse fuit eorum silibus. Iudicium quoque vel legentibus fuit, vel confiderentibus.

Dicitur Binius asserit, perulchus Papa. In auctoritate, descripto Simonis manu, notatur et. Kalend. Martii in chronico aucto Mallescorii, vi. Kal. Mart. Apud Regium Henrici, sexta hebdomada post pascha. Quae postquam cum quavis altaris consistit. Nati tunc illi dicitur, in ista hebdomada oritur.

CONCILIUM AUDOMARENSE

In basilica B. Mariae Audomarenfis celebratum prid. Id. Jul. MCCCX.

de pace servanda.

Ex codice MS. Lugubertii.

TITULI CANONUM.

- I. Ut ecclesia, eorumque ordo non infringatur.
- II. Ut terra ecclesiarum non devastetur.
- III. Ne clerici, monachi, sanctae, eorumque socii, spolentur, seu capiantur.
- IV. Ne peregrini & mercatores, nisi in ecclesiis non confusum interuent: nisi in terra vacante sint a vespera quarta feria ad aurum seculanda.
- V. Ut domini civitatum & castellorum hanc partem fuerint.

PRAEFATIO.

ANNO Domini Christi MCCC. pridie Idus Julii apud sanctum Audomarum in basilica beatae Mariae semper virginis dominum nostrum, petente domino Roberto juniore Flandrensium comite cum primatibus suis, adfuit quoque non parva multitudo cleri & populi, recitata & sub excommunicatione reconfirmata est donno Manasse venerabilis Remensis archiepiscopi, & suffraganeis episcopis quibus, domno videlicet Baldrico Noviomensi, Lamberto Aurbateni, Manasse Cameracensi, Jeanne Moriniensi, hujus subseriptae pacis forma.

CANONES.

I. Ut ecclesia, eorumque ordo non infringatur.

Notum volumus fieri universis clericis & laicis Remensis dioecesis, quod huiusmodi pacem firmavit domnus Rainoldus Dei gratia Remorum archiepiscopus, & omnes suffraganei episcopi cum consentantia eorum laicorum concilii habiti in ecclesia sancti Medardi Sueffionis. Quod nec ecclesia, nec atrium ei adiacens pro violentiam ab aliquo infringatur, nisi facta fuerit illi munio uno de rapinae fiant, & pax conficiat illarum. Quod si fieri acciderit, ille cui violentia iniuria fuerit, clamor ad episcopum vel archidiaconum primatum faciat. Si vero archidiaconum fuerit ab aliquo quos clamatum fuerit in his locis in quibus synodales congregantur, infra xv. dies inde iudicium non facere: extra pacem nostram ecclesiam illam, & atrium illud decernimus.

CONCILIUM AUDOMARENSE

In basilica B. Mariae Audomarenfis celebratum prid. Id. Jul. MCCCX.

de pace servanda.

Ex codice MS. Lugubertii.

TITULI CANONUM.

- II. Ut terra ecclesiarum non devastetur.
- Hoc etiam constitutum, ut nullo tempore terra ecclesiarum & cultores earum que fuit in dominiciur episcoporum, & abbatum, & clericorum, & monachorum, ab aliquo invadatur, neque devastetur.
- III. Ne clerici, monachi, sanctae, eorumque socii, spolentur, seu capiantur.
- Interim constitutum, ut neque episcopi, neque abbates, neque clerici, neque monachi, neque feminae, neque aliqui abbas in locis eorum sine firmiter praesentem, spoliare, seu capiantur, neque capiatur, nisi quod contra pacem est fecerint: aut quod infractum est regno, portaverit. Quod si compertum fuerit in aliquo episcopo, aut archidiacono praesentem nisi ille purget vindicetur.
- IV. Ne peregrini & mercatores, nisi rationabilium consuetudinam tenuerint. Et ut res extra sua sua a vespera quarta feria ad aurum seculanda fecerint.

Hoc iterum constitutum, ut neque peregrini, neque mercatores alio tempore praesentem, nisi comprobati fuerint redditione consecratarum restituere. Quod si hoc fecisse convicti fuerint, emendationem faciant domini patriae, secundum consuetudinem terrae illius, & non ab eis amplius exigatur. Haec quoque supra reulimus, pro omnes dies observari decernimus. Universaliter vero omnes alias res solutas & quietas ab omni rapina a vesperina hora quarta feria usque ad ortum Solis feria secunda sequens hebdomada esse precipimus.

V. Ut domini civitatum & castellorum hanc partem fuerint.

Hoc iterum constitutum, ut omnes domini civitatum & castellorum & munitionum hanc consuetum pacem per sacramentum vel decerere dationem in manu episcopi sui confirmet. Qui autem confirmare noluerit, ab episcopo vel excommunicatur: ita ut in omni terra eorum nec omnino ullum divinum fiat officium, nisi baptisimum infans ad succutendum baptizandi.

Hoc iterum constitutum, ut omnes domini civitatum & castellorum & munitionum hanc consuetum pacem per sacramentum vel decerere dationem in manu episcopi sui confirmet. Qui autem confirmare noluerit, ab episcopo vel excommunicatur: ita ut in omni terra eorum nec omnino ullum divinum fiat officium, nisi baptisimum infans ad succutendum baptizandi.

secundo, & sique ad contriversionem: quia non solummodo oportet tantam ecclesiam prelationem imponere fabricatoris quorum rationibus videamus? Ajunt autem jurandam a Domino in evangelio esse prohibent, nec ab apostolis post Dominum, nec in conciliis inveniri posse statum. Quod est ergo quod Dominus fabricatorum dicitur? *Quid amplius est, & ut de hoc enim amplius ut exigitur, malum non, illo permittere, compellit. Nonne malum est ab ecclesia unitate, & a fidei apostolica obedientia resistere, & contra canonem statuta promulgare? quod multi etiam post sacramentum prelatum præsumptum. Et infra: Hoc nimirum malum a necesse dicitur compellitur, juramentum pro fide, pro obedientia, pro omni re ipsa, & in concilio sita in concilio statum non inveniri, quasi Romanæ ecclesie legem concilia sua præferant, cum omnia concilia per Romanæ ecclesie auctoritatem, & facta sint, & rector acceptus, & in concilio statuta? Romani pontificis potestatem exoptare auctoritas. Et infra: Cum iugiter a sede apostolica vestre insignia dignitatis affigimus, quia & beati Petri tantum corpore existimus, julum est ut vos quoque sedi apostolicæ insignia debeat signa solvatis, quae cum beato Petro tantum membra de vobis habere, & catholici capitis unitatem servare declaret.*

VI. AD N. ARCHIEPISCOPUM POLONIÆ.

Eisdem argumentum cum precedenti.

Paschalis episcopus, servus servorum dei, Nicolaus archiepiscopus.

Significasti, frater carissime, regem & regni majores admiratione pernotos, & quod pallium tibi ab apostolicis nostris tali conditione oblatum fuerit, si sacramentum quod a nobis scriptum detulisset, & quod illi in plenitudine contulerit pontificalis officii, quia iusta sedis apostolicæ & totius ecclesie consuetudinem, & ite acceptum pallium metropolitani ministerium licet aut episcopatum, & a fructu, & celebrare. Miraretur in hac parte & Dominus Juges Christus. Cum enim Dominus Jesus Christus, ut omnium ovium suarum curam Simonem Petrum committeret, conditionem posuit, dicens: *Dilectus meus Simon Petre, pascis meos.* Si confitentur factis & conditor conditione hac usum esse, nec semel tantum, sed & secundo, & usque ad contriversionem: quia non solummodo, quia professione oportet tantam ecclesiam prelationem, tantam Christi ovium caram fratribus imponere, quorum conscientias non videmus; illis maxime quod nullo suo novimus, quorum dilectionem pontifex inspiramus? Ajunt autem jurandam a Christo in evangelio esse prohibent, nec ab apostolis post Dominum, nec in conciliis inveniri posse statum. Quod est ergo quod idem Dominus sollicitus, aut *Quid amplius est, & ut de hoc enim amplius ut exigitur, malum non, illo permittere, compellit. Nonne malum est ab ecclesia unitate, & a fidei apostolica obedientia resistere, & contra canonem statuta promulgare, quod multi etiam post sacramentum prelatum præsumptum? Nonne prædecessor tuus petrus Romani pontificis contra Titulum damnavit episcopatu? Quibus hoc canonem habet, qui concilia legunt esse generalia? Quid sit ipsa episcopalis auctoritas legunt?*

quia apud vos non auctoritate apostolica, sed non regis prelatum? Propter hæc mala & alia evidentia hujusmodi juramentum exigitur. Cur autem juramentum Dominus prohiberet, apostolos Joannes manifeste adicienda docet. *Ut jus, & sine fidei nobilitate, ne quicquam, sicut Iacob Augustinus exponit, auctoritate jurandi ad perjurium adhibere, et contractum dilatabat.* Quapropter juratio quae non statatur, nisi necessitate, cum vide pigros esse homines ad credendum quod utile est credere, nulli juratione firmamur. Hoc nimirum malo & necesse est compellitur, juramentum pro fide, pro obedientia, pro unitate regere. Porro apostolus Paulum pro auditore dissentientia jurate, episcopo testatur.

Ajunt in concilia tantum non inveniri, quasi Romanæ ecclesie legem concilia sua præferant: cum omnia concilia per concilia Romana auctoritatem, & facta sint, & rector acceptus, & in eorum fidei Romana patenter auctoritas excipitur. Nonne in Chalcedonensi concilio deinde facta statum est: Antea omnia quidem primatum honoris præcipuum secundum Romanam ecclesiam. Romanæ reverendissimo archiepiscopo conservari? Inque quod consenserit rex & magnates a lapidibus sacramenti conditione te quietescere, viderunt vobis jurtum evangelicum? videtur primatus nobis honor precibus? Namquid animo cecidit illa sententia Evangelii: *Non est discipulus supra magistrum?* Item quid Hierosolymis principi dicitur? *Et in convulso conspectus fueris rex?* Nam quid hoc non commoiti nostri professionis requiritur, & non omnium catholicæ fidei firmitatem? Postquam apostolicam sedem contempserit, postulat verberum non calcarum elevare, datum a Deo privilegium extirpare vel saltem non possunt, quo Petro dicitur: *Tu es Petrus, & super te hæc Petrum adificabo ecclesiam meam, & tibi dabo clavem regni caelorum.* Quibus tantum quantum in concilio decrevit, frater pallii modo præfatus est, & professionis vel obedientie ordo laicis est.

Cum igitur a sede apostolica vestre insignia dignitatis affigimus, quia & beati Petri tantum corpore existimus, julum est ut vos quoque sedi apostolicæ subjectionis debite signa solvatis, quae cum beato Petro tantum membra de vobis habere, & catholici capitis unitatem servare declaret. Quibus a predicationis nostris est ad habita moderato, ut nihil injuriosum, nihil difficile sit apostolum, quod non etiam præter exactionem nobis omnibus debet episcopatum, quia quoque apostolus primatum Petri & Pauli obedientiam celebrat & unitate perficit. Non quid non ultra vos Saxones, Danique consistunt? Et tam necesse metropolitani, & idem juramentum servare, & legibus apostolicæ fidei honorifice tradant, & in suis necessitatibus adjuvant, & apostololum limas pro legatos suos, non tantum pro titulum, sed annis singulis visitantem frater existunt, fructum in Dominum non per te in ecclesia subrastrandis & diluendis, quod abis, optato occasio.

h. h.

h. h.

Jo. h. c.

Jo. h. c.

Jo. h. c.

Jo. h. c.

VII. AD ROBERTUM FLANDRENSIUM COMITEM.

Ul' Leodienis schismatici Henrico imperatori adhaerente ab ecclesia expellat.

Paschalis episcopus, servus servorum dei, Robertus Flandrensium comiti, salutes & apostolicam benedictionem.

Beneficentius Dominus Deus Israel, qui ad virtutum efficaciam operatur, qui reversus Jerusalem Syriæ, in castrum Jerusalem jula militis operibus ire contendit, hoc esse legitimum militem, ut vel regis hostem, vel imperatoris præfatum Gratias ergo prodentem sus agimus, quod præceptum nostrum in Cameracensi parochia executus est: id ipsum de Leodienibus excommunicavit, & excommunicatis prosequitur. Quis ista vult, qui semelipso a catholica ecclesia segregavit, per catholicos ab ecclesie beneficiis legere? Nec in hoc tantum parate, sed vobique, cum poterit, Henrico heretico capti, & qui fuerunt pro viribus persequar. Nolumus profecto gratiam Deo sacrificium offerre poterit, quam si cum impugnas qui te contra Deum eruat, qui ecclesie Dei regnum a sacris consecrationibus detrahit, quod solum dolum sit, qui a principibus Dei sancti apostolice commaque vicarius de ecclesie domo sancti Spiritus judicio expulsi est. Hoc vobis multibus tibi in peccatorum consensum, & apostolicæ fidei familiaritatem precipimus, ut si laboribus ac triumphis ad castrum Jerusalem Domino præstante pervenerit. Datum Albani duodecimo Kalendas Februarias.

RESPONSORIA DE DECLARATIONE IN CASU LUDOVICI FILIIATRICEM, qui molitur fœderum comparum in sollicitudine adversus principes religionem, & catholicorum omnium agilitatem sua declaratione in insinuat.

EPISTOLA EPISCOPUM AD ROBERTUM PASCHALEM PAPAM II. circa annum Dominum MCCCLIII.

Quoniam hoc voluntatis hominibus, Leodienis ecclesie servitatem fieri & catholicam animam tantum incurre retere.

h. h.

* episcopus

Jo. h. c.

A solaria & omni spurcitate: si tunc dicit meum nulli interpretetur, quod Petrus propheta spiritum sanctum ecclesie dicitur. In Babylonico prævicit confusum diffentioni quae hodie fabricator ecclesia. Nam quamvis ecclesia sit in Babylonice mundi, tamen debet esse collecta per instructione unitatem. Quis ista vult, qui semelipso a catholice patiendo magis quam legendo. De terra horribili, a Romanis felicitate, viliu dicitur nunciata est mihi: inde turbo et tempestas venit ab Africa, Romanus enim presul potius comitum ecclesiarum, literas contra nos mihi Roberto Flandrensium comiti, quale exemplar tale est:

Paschalis episcopus, servus servorum dei, dilectio filii Roberto Flandrensium comiti, salutes & apostolicam benedictionem.

Beneficentius Dominus Deus Israel, & c. ut in epist. precedenti.

Super his literis ejus summi non replentur doloce? Super hæc non adhaerentem tendere: nec tantum horrore perire, quanto pro licentia licentia noster, quod tam lacrymabili corde poterant sentiri a matre contra filias suas, quamvis peccatis. In judicio Salomonis retrofretus est quod a quo matrem patris, quod iudicare Salomone ut infans, pro quo contentebatur, gladio divideret, maluit mater infans pro sub aliis muliere vivere, quam gladio judicari. Quis ista vult, qui semelipso a catholica ecclesia segregavit, per catholicos ab ecclesie beneficiis legere? Nec in hoc tantum parate, sed vobique, cum poterit, Henrico heretico capti, & qui fuerunt pro viribus persequar. Nolumus profecto gratiam Deo sacrificium offerre poterit, quam si cum impugnas qui te contra Deum eruat, qui ecclesie Dei regnum a sacris consecrationibus detrahit, quod solum dolum sit, qui a principibus Dei sancti apostolice commaque vicarius de ecclesie domo sancti Spiritus judicio expulsi est. Hoc vobis multibus tibi in peccatorum consensum, & apostolicæ fidei familiaritatem precipimus, ut si laboribus ac triumphis ad castrum Jerusalem Domino præstante pervenerit. Datum Albani duodecimo Kalendas Februarias.

RESPONSORIA DE DECLARATIONE IN CASU LUDOVICI FILIIATRICEM, qui molitur fœderum comparum in sollicitudine adversus principes religionem, & catholicorum omnium agilitatem sua declaratione in insinuat.

S'tupendo & generoso exultamo cum Ilaia, qui unus deserti maris evigilans, exclamavit: *Si unus carinus ab officio veniens, de deserto venit, de terra horribili, signum dabitur ei mihi, quod dabo ei: et si dabo ei, et si de deserto venit, noster.* Qui hæc non non intelligit loquendo qui sit desertum mare, nunc intelligit videret quod per desertum mare significatur, non solum Babyloniam, sed etiam mundum & ecclesia. Quamvis enim ut maris undis, sit mundus & ecclesia affluant populi: tamen jure vocatur desertum mare, quia mundus videtur esse desertus a lapsum gentium gubernatore, ecclesie tunc sit desertum a sano persulorum coquo. Quæ enim horis cuius solito fuit in Babylonio, quam hodie est in ecclesia? In Babylonio confusum sunt lingue gentium, in ecclesia diversorum sunt mentes credentium. At Petrus in epistola sua: *Salmat vos ecclesia quæ est in Babylonie collecta.* Hæc enim interpretatur ideo voluit Petrus per Babylonem ligare Romanam, quia tunc Roma comitatus erat idolo-

Justus

erant ignobiles. Dicit itaque: Mei hoc pro eis. Non sequit: non est imperatorium, non regium, sed divinum. Solum illius est: *Ego sum regium.* Unde pro ipso te rogo, cujus hoc munus est, ut reddas hoc ipse. Imprimis opus merito etiam quae tua sunt debet. Non autem car te obmittere voluntarii, qui obmittere gratis, nisi Dei sermo non in huius negotii consensu voluntarii obire, gratia in merito. Car ubi quicquam negaremus quod cuiquam effectus tantum concedendum, cum beneficium de apostolice sumpturimus?

Respicit, fili carissime, utrum deus, an de deo ubi sit, quod sapientissimi & religiosissimi Anglicanorum episcoporum Anselmus, propter hoc suo lateri adherere, tuo vultus in regno consistere. Qui tunc...
 Respondeo, fili carissime fili, ad eam tuam pietatis misericordiam Dei: & propter amorem unigeniti deprecamur, revoca pastorem tuum, revoca patrem tuum. Et si quis, quod non optinuit, gratias se habere non potest, quod voluntas avertat fuerit: non iuxta voluntatem tuam, quantum cum Deo possumus, moderabimur. Tu tamen salis reple infamam a persona tua & regno removeat. Haec si fecerit, eis pariter facultat, a nobis petierit, quam cum Deo praeribi oportet, non prosequitur, & pro te dominum, ipso adjuvante, exorare curabimus: & de peccatis, tam tibi, quam coniugi tuo, sancto-rem apostolorum meritis, indignissimum de absolutioem faciemus. Filium autem tuum, quem ex spectabili & gloriosa conjugio suscepisti, tuum, ut adhibeam, egregii patris Wilhelmi nomine nominasti, tanta tecum inmerita confestim: ut qui te, vel illum laesit, Romanam ecclesiam videatur laesisse. Datum Laterani, nono Kalendas Decembris. *Petrus huius argumenti ad rem extans apud Editionem.*

X. AD DIDACUM COMPOSTELLANUM Episcopum.

De reformanda moribus istius ecclesie deformibus, qui per bella in eam intrerant.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis dilecto Compostellano episcopo, & apostolicam benedictionem.

Ecclisia, quam regendam, dissonante domo, ne lapsis, iustis, et infestis, debere videtur, pastoris sollicitudine. Ideo iterum te vigiliantius intendam est, ut in ea rite omnia iuxta normam fidei apostolice disponatur. Cardinales in ecclesia tua presbyteros, laicos tales constitue, qui dignae venerationis, commissa fibi ecclesiastica regimini onera fideles. Pasto que presbyterorum interitus, presbyteros que diaconorum, diaconibus communicat: ut in aliena disciplina nullius obrepant. Si qui sane ante Romane legis susceptioem secundum communem patrie consuetudinem conjugia contraxerunt, natos ex eis filios neque a communicatione ipsi, nisi ad ratione sunt quod vel, cum sequatur, voluntate reculant. Quae vero huiusmodi communicantibus amno involuntari, vel servitio, vel cohabitatione junguntur, si huiusmodi imperfectio dolere tanguntur.

A non suum longe, divinis longe habitaculis separantur, prout arbitrio & religiosorum virorum consilio melius vult fieri; neque in posterum consilio huiusmodi promittant. Datum Laterani, incarnationis dominice anno millesimo centesimo tertio, nonis pontificatus Quinto.

XI. AD EPISCOPOS ANAGNINÆ & Campisæ.

De canonizatione sancti Petri Anagnini episcopi.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus episcopis Anagninæ, & illis per Campisæ parvam consociatis, saltem & apostolicam benedictionem.

Dominum excelsum habentes pro ovile, qui in amicis suis laudatur & benedicitur, & consideratur propterea strenue probanturque merita, quibus vir sanctus Petrus, quidam Anagnini episcopus, de regula monachorum assumptus, in pastoralis officio pace, simplicitate, sancti vigiliantia & exemplo, Deo devotissime administrans, etiam miraculorum insignibus, subibat gloriam suam ante & post obitum divinitus decorevit, prout per benevolum Signienem episcopum fideliter annouat; & usque ad nostrum tempore decore non desinit, suavitatis in presentem gratiam, & in futuro, optulante divina clemencia, ipsi eius intercessionibus metarum gloriam largimur. Datum Signie secundum Nonas Junii, pontificatus nostri anno decimo.

XII. AD GERBERHARDUM CONSTANTINENSEM & Odeticum Patavienem episcopos.

Non quatuor communicatos esse vitandot.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Gerberhardo Constantiensi, & Odetico Patavensi, episcopis, & ceteris Trevoranis, romanæ civitatis parva laici, catholici, saltem & apostolicam benedictionem.

Pro religiosis vestris sereno gaudent, & merito commoveat. Deo gratias agimus, qui vos in lai nominis amie confirmat. Quodiam auctorem vestrum minus secundum clemenciam vestram, Deo habere adoretis, ut, dum pravum communitatis, in alienam vitam, etiam religiosorum vestrorum discolora meditor. Qui profecta nequaquam laude apostolica digiti sunt, dum in medio nati, peccata gravæ & pervertite peccatore non possunt, inquit quod hoc velis, laudantem in mundo, verbum vite continerent. Uno enim proinde peccata hominum mentionat, dum tam propriis voluntatis merito communicantibus, quam communicantibus eos, equaliter abstrahit, & remittit agnoscitur. Si quis enim circumfusus, iuxta apostolum, vocatur, huiusmodi omnino censens est: eadem enim causa vitandi sunt quod, vel, cum sequatur, voluntate reculant. Quae vero huiusmodi communicantibus amno involuntari, vel servitio, vel cohabitatione junguntur, si huiusmodi imperfectio dolere tanguntur.

XVII. AD ANSELMUM CANTUARIENSEM archiepiscopum.

De concordia cum rege inita et gratulatur.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri, Anselmo Cantuariensi archiepiscopo, saltem & apostolicam benedictionem.

Quod Anglicis rege ad apostolice sedis obedientiam amantem regem Dei digno indicat, eidem, misericordiam domino gratias agimus, in cuius manu concessa corda versantur. Hoc nimirum tuo caritati gratis, turamque orationum infantiam, factum credimus, ut in hac parte popululum vestrum, qui te sollicitudine prout, se fratri super te respiceret. Quod aures & regi, & in qui videtur obnoxi, adeo concordiam: quo effectus & compansio factum novit, ut eos qui jactant argere non possent. Qui enim has adhibuit ad subvertendum manum non potest, namquam patienter argui, nisi & ipse curvetur. Ceterum tuum angel, alii & ipse curvetur. Ceterum tuum angel, alii & ipse curvetur. Ceterum tuum angel, alii & ipse curvetur.

XIII. AD AUGUSTANUM CLERUM & plebem.

Contra episcopum cantuariensem agentem ad pastorem terminatum.

Veni ad nos, &c. Extat infra in consilio Gualtherii.

XIV. AD EOSDEM.

Etiam ad pacem cum episcopo suo initam gratulatur.

Por impetitionem, &c. Extat infra in consilio Gualtherii.

XV. AD CLERUM ET PLEBEM Arzelensem.

Ut in locum Ghibellini episcopi filii Hierosolimam transfati aliqui eligant.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, dilecto populo Arzelensi, saltem & apostolicam benedictionem.

Pro negotiis & scandalis qui in Hierosolimana ecclesia fuerant, venerabilem fratrem nostrum Ghibelinam, quondam ecclesie vestre antecessor, ad partes illas cum nostra legatione directurus: cuius nimirum persona vita in omnibus placuit, quod cum clerus & populus ejusdem ecclesie unanimi voto, communi desiderio, in patrem filii & pastorem elegerunt. Nos enim, quoniam illi episcopi regimine fuerant destituti, electionem ipsam abiectione nostra firmavimus, vestram, inque dilectionem littere preteritis premocimus: hoc hortamur in domino, ut ex vos canonice saltem persona filii eligere potestis: nec vobis grave de duntaxat voluntatis videatur. Illam enim tanto ardore Hierosolimana suscepit ecclesia, quod tam, etiam non omnino volumus, vobis eisdem nullomodo possimus. Datum Laterani, quarto Nonas Junii.

Autem quam ipse dicitur.

in consilio Gualtherii.

abolvamus: que illegitimi, illegitimi. Roma. A gentis† episcopi causam & interdicendum iudicandam prolatam, que defensionibus committitur. Quid enim insidialiter dissidiegimus. Perterritam tem sua suprema dignitate per tempora longa consecravit innolemam. Datum decimo Kal. April.

XVII. AD GERARDUM ARCHIEPISCOPUM EBORACENSEM.

Monetur ut professionem Anſimo Cantuariensi iuxta morem prædilectorum suorum faciat.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Eboracensi archiepiscopo Gerardo, salutem & apostolicam benedictionem.

Quamquam prave contra nos, imo contra matrem tuam sanctam Romanam ecclesiam, in te indignum egisse: presentibus tamen tibi litteris mandamus, ut professionem venerabili fratri nostro Anſimo Cantuariensi episcopo facere non negligas. Antiquum enim Thomam quondam prædilectorem tuum ex hac eadem re contentionem movisse. Et cum in profectis domini Alexandri pape secundi penitentia esse, et precepto ejus defensionis habita, post varias dissimulationes, Lanfrancum prædilectum suo & successorem tuum eadem professionem fecisse. Unde de nos, quod tam temporaria defensionem esse, volumus, autem Deo, firmam libertatemque servari. Dat. Benevent. pridie Idus Decembris.

XVIII. AD BALDUINUM HIEROSOLYMITARUM REGEM.

Decernit ut, ad ampliandum fines Hierosolymitanæ dioeceseos, omnes urbes quas subegerit, Hierosolymitano tamquam metropolitano subiciant.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, glorioſi Hierosolymitano regi Balduino, salutem & apostolicam benedictionem.

Ecclesiarum, que in vestris partibus fuerunt, vel sunt, a terminis apte possessionibus infidelium possessio tyrannice confidit. Cum itaque certos ejus fines assidue deliberatione occupamus, tunc precibus non immittito festinus amovendum, ut, qui pro Hierosolymitanæ ecclesie sublimitate personam cum extenuis periculis exponere devovisti, qualescunque infidelium urbes super te cepisti, ipsasque ecclesie regimini dignitateque libenter. Perperarum civitatum episcopi patriarchæ tantum proprio metropolitano obedientiam exhibere procedunt: quantum & ipse illorum ius suffragis, & ipsi admovendo ipsius metropolitano verisimile vegetis, sic in Hierosolymitanis ecclesiis exaltatione proficiunt, ut de illorum profectibus omnipotens Deus glorietur. Dat. Laterani quinto Idus Junii.

XIX. AD GIBELINUM HIEROSOLYMITANUM PATRIARCHAM.

Episcum argumetum.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, reverentissimo fratri Gibelino Hierosolymitano patriarche, Gabelino, & Jaccobino, qui in personam canonice promovendis, salutem & apostolicam benedictionem.

Secundam mutationem temporum transfere, tunc etiam regis terrarum. Unde etiam ecclesiarum patriarcharum fines in plebisque promotione nobis credit & transfere. Aliquantum equidem ecclesiarum fines antequæ fuerunt definitionibus distulisti, quas distributiones diversarum diversæ fidei gentium confidit inrupio. Cuius autem Deo, quod nobis temporibus Antiochiæ & Hierosolymitanæ civitatis, ut urbanis fides & adjacentibus provinciis, in Christianiorum principum dividit sunt possessitatem. Unde oportet nos revocare motibus & translationibus manus impingere. Et secundum tempus, que sunt disponenda, disponere et Hierosolymitanæ ecclesie urbes illas & provincias concedamus, que gloriosi regis Baldini ad evocatum cum sequentibus sanguine per Dei gratiam acquiritæ sunt. Prefatus itaque decet præciter, tibi, frater carissime & concepisso Gibelino, tuisque successoribus, & per vos sanctæ Hierosolymitanæ ecclesie, patriarchali loco, reverentibus omnes utique provincias quas supradicti reges ditioni aut jam restituti, aut in futurum restituro gratia divina dignabitur. Dignum est enim, ut sequitæ domini ecclesie, secundum fideliem militum desideria, competentem honorem obtineat: & Turcorum filii Saracenorum iugo liberis in Christianorum manu, abundantius exaltetur.

XX. AD BERNARDUM ANTOCHIENUM PATRIARCHAM.

Nuntiat: se non intendit, concillione privilegii supradicti, Antiocheno patriarchali ecclesie dignitatem imminuere.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Bernardo Antiocheno patriarche, salutem & apostolicam benedictionem.

Ulamvir inter ceteras fidei apostolica illa fides emicat, quam Pesti apostoli morte in corpore dignitate sapientia clarificavit inter Romanum tamen & Antiochenum episcopos tanta quondam leguntur caritas existisse, ut multa inter eos veritas videretur. Eadem Pesti persona utraque est distinctus ecclesie. Multa posthæc tempora transierunt, in quibus infidelium impunita vitium hæc inque prædicationis dominum in Græciis autem Deo, quod temporibus nostris Christianiorum principum in Antiochiense civitate esset. Dignum est igitur, carissime frater, ut esse certum opinionem habeat quod Antiochiensem ecclesiam deprimere ut in honore velimus. Si quid ergo vel Antiochiense vel Hierosolymitanæ ecclesie, aliter fortasse quam oportuit, & per patriarcham nobis fecimus, nec levitæ est nec malitie adscribendum, nec propter hoc apud nos esse fecidum con-

conciandum: quoniam & locorum longinqua & prolapsitas, & antiquorum nominum immutatio, que civitatis vel provincie accidit, magnam nobis ambiguitatem & ignorantiam attulerunt. Ceterum & optativus, & optemus non sancti sed paci fomentem fratibus ministrare, suam ius & honorem quibusque ecclesie consecrare. Dat. Laterani sexto Idus Augusti.

XXI. AD DIDACUM COMPESTELLANUM EPISCOPIUM.

Monet ut Unac regina, filia regis Castellæ, sub pena privationis regni ab instituit, cum contraxit invidiosum matrimonium cum Alphonso Aragonie regi, et in gradu conpeditariis coniugio, desinat.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratri Didaco Compestellano episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Ad hoc te omnipotens Deus populo suo pœssime constituit, ut eorum peccata corrigeret, & Domini annuites voluntates. Et istos: Stude igitur secundum datam tibi divinam facultatem tantum intelli facias, quod a regis filia perpetuatum est, debita solentia corrigere, ut vel ad assumptionem desinat, vel ecclesie consorcio, & seculari potestate privetur, &c.

NOTA SEVERARIIS BISMIL

Hæc tamem ex Paschali pape literis deſcriptis inventimus: nec tamem ex ipſis paschaliſ papeſſis ipsis. Utrem viderentur sunt capiti. Unac regina morte folubius, per medium cum conpedit, comedit, & Alphonſus in directore hinc perierat, quod ipse motus Robertus affirmat.

XXII. AD HENRICUM V. IMPERATOREM.

De investitura. Et concilio Lateranensi scripta.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilectissimo fratri Henrico regi, & fratri suo imperatoribus, salutem & apostolicam benedictionem.

Divina legis institutionibus sancitum est, & sacris canonibus interdicendum, ne sacerdotibus curis secularibus occupentur, nec ad amicum, nisi pro damnatis erendis, atque pro aliis, qui iniquam pietatem, accedunt. Unde & apostolus Paulus inquit, *Contra spiritum et carnem vestri qui sunt in ecclesia, sua constituit ad iudicandum.* In vestri autem regni partibus, episcopi vel abbates adeo curis secularibus occupantur, ut comitatus illasque frequenter, & militiam exerceat occupant: que nunquam ut quis nulli modo sine rebus, sacrelegibus, incendiis, aut homicidiis exhibentur. Militibus vero altaris, ministri curie facti sunt: ipsi civitates, ducatus, marchionatus, moneta, turres, & cetera ad regni servitium pertinentia a regibus accipiunt. Unde etiam nos ecclesie indolens, ut ecclesiæ episcopi nulli modo concessio-nem acciperent, nec per amicos investi- retur. Aliquando etiam vestri episcopi invecti sunt. His & illis plurimum malis, que per investituram plerumque committuntur, prædilectores nostri Gregorius, & Urbanus feliciter. Cuius. Tom. XII.

A cundus, felices memorie pontificis exarctis, collectis legum episcopalis concessis, inventores illius manus laice damnarent: & si qui clauderetur, ut in eadem tenuerit ecclesie, monetas: dutores quoque commissionem privandos percerentur: juxta illud apostolorum canonum capitulum, quod de ista habet. Si quis episcopus secularibus sibi, ecclesiam per ipsas obtineat: & sequatur, & legere, omnesque qui illi communicant: Quorum vestigia subequentes, & nos eorum sententiam episcopali concilio confirmamus. Tibi itaque, fili carissime, Henric rex, & nuncper officium nobilium, Dei gratia Romanorum imperatoris, & regno regalia illa dimittendis præcipimus, que regnum manifeste potestate vel futurorum, ad rem regalia invadant, id est, civitates, ducatus, marchias, comitatus, monetas, teloniorum, mercatum, advocatias, iura centurionis & turris, que regni erant, cum pertinens tibi, nullum te castro, & nec te discipulis, nisi per gratiam regis de ipsa regulariter intromittant. Sed nec potestis nostris legibus, qui post nos in apostolica fide successores erant, nec te regnum esse inquirete negotio. Porro ecclesias cum obligationibus & hereditariis possessionibus, que ad regnum mancipia fecit pertinentia, libertas manere debent: sicut in his constitutionibus tuis amovimus dominum in conspectu tuorum ecclesie promissis. Oportet enim episcopos curis secularibus operibus occupari licet, ut non, nec ecclesie sua abesse dicitur. Ipsi tamen, juxta Paschem apostolicum, perservent, tamquam rationem pro animabus eorum reddent. De traditione vero in vestris vel in nostris fide res habeat. Vix portas civitatis ingressi fuerunt: nisi ingreſſi sint manus, nisi fecture vagantibus, quidam vulnerati, aliter interfecti, omnes vero pollutati, aut capti sunt: ego tamen quasi pro levi causa non mutatur, bona & tranquillitas, nemo usque ad ecclesie boni. Pesti janua cum processione perveni, quod fectum fuisse rei veritas multorum adspicata professionis qui interiore processit.

XXIII. AD JOANNEM VESCVLANUM, & LEONEM VESCVLANEM EPISCOPOS & CARDIALES.

Concessione investituram imperatori factam fecit casuram & irritatorem promissit.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Joanni Vesculano, & Leoni Vesculano episcopis, & cardinalibus in synodo congregatis, salutem & apostolicam benedictionem.

I D quod in personam nostram, imo in ecclesiam vestram, preter ipsius ecclesie predictam, atque per nostram vos egisset, est volens in celo Deivictum sit, non tamen, ut in milibus vestris, canonice tramite intercedit, non enim caritas, sed gratitudo factum percipitur. Quomodo tamque modo factum non tamen omnibus de misericordia divina: pro anime nostras salute cogitamus, & committimus, quod pro fratribus aut filiis, pro exercitio Dei, & universis vestris fecimus, emendare caritatis, ut quod terret, in me

fluere fidei autoritate confirmet. Datum Laterani xvi. Kal. Decembris, indictione III.

Ca. CLXXI.

XLVI. AD TERVANENSES Clericos.

Qui uocares relinquere noluerit, officii & beneficii priuatus.

Paschalis episcopus servus servorum domini, Teruanensis parochia clericis, salutem & apostolicam benedictionem.

Graven valde rem ex partibus vestris aduimus qui post tanta sanctorum decreta pontificum, post interdicta concilio, clericis in ordinis viri, qui audent, publici; non uocant, ecclesie maiestatem. Sicut quibus praeter ceteros pie memoriae sancti Theodorici Urbani papa constituit, ut officii simul ac beneficii ecclesie priuarentur. Nos quoque eiusdem praedecessoris nostri sententiam confirmantes, per praesentia scripta praecipimus, ut quousque inter vos clericis ab episcopo suo canonice admittiti, ab huiusmodi nequitia cessante noluerit, tam officium quam beneficium priuatione plectatur.

Datum Laterani xvi. Kal. Decembris.

Ca. CLXXII.

XLVII. AD MADELUM ABBATEM Lande Sophie.

Privilgium cenobii sanctae Sophiae.

In omnia Domini Dei Salvatoris nostri Jesu Christi dominis etiam. Paschalis papa episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo fratribus Madelmo abbati monasterii venerabilis sanctae Sophiae in urbe Constantiniensi, episcopo intercessibus regulariter procedentis in perpetuum.

Prae solatio uoluntatis, effectus debet prosequente compleri & quatenus & deuotionis laudabiliter cunctis, & utilitas populata uires indoluit. Unde nos, ut in fili humanissime Madeline, piis solatiis bus auocantes, sanctae Sophiae cenobium, cui domino auctor praesidere cognoscitis, sub tuamque & jurisdictionem sedis apostolicae, ius habendum mansit, perpetuo permanere praesentis paginae auctoritate statuimus: ut soli Romanae ecclesiae subditum, ab omnia ecclesiarum necesse et personarum iugo liberum habeatur. Cuiusmodi ergo praedecessoribus nostris, vel tibi ad eiusdem monasterii immunitatem, vel possessionem, nostrorum praedecessorum sunt priuilegiis attributus, nos quoque tibi iuxta ac huiusmodi scripta regulariter promouenda praesentis privilegiorum tribuimus. Cessat propterea, vel ecclesiae, vel uillae, quae praedecessorum tuorum, vel tu industriae predictio videtur canonice iure, ac rationabiliter adscribitur, possidemus in tuam confirmamus: id est ecclesiam sancti Benedicti, &c.

Haec enumerantes possessiones illius monasterii.

Ita ut tam omnibus rebus, tam mobilibus, tamque immobilibus. Praesentis auctoritate nostri privilegii pagina apostolica auctoritate statuimus, ut quantumque idem cenobium iure possidet, quae in casuum necessitudine, possidemus in tuam libertate praecipimus, vel obligatione, vel iudicio, quae canonice potest adscribitur, firma cuncti, tuisque successoribus & illibata permanent. Decretimus ergo, ut nulli omnino hominum licet imper-

nobiam temere perturbare, atque deturbare, aut eam cum ulla possessione auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel temerariis uenturibus fatigare, aut quoquo modo molestare: verum omnia integre perseruent, atque conseruent, eorumque pro quorum substantiam aut sustentatione aut gubernatione concessis sunt, usus commodisque profuturo. Obsecrante te nunc eius loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nulliuslibet qualibet falsopersonis aliaui, vel uoluntate, praepositor: nisi quoniam fratres communi consensu vel fratrum pax consiliis sanioris elegerint. Elezioni Romano pontifice consecratur. Christum, oleum sanctorum, consecrationes altarium uel basilicarum, ordinationes monachorum qui ad locos suorum ordinis promouendi, ab episcopis in quantum diocesibus illis, accipietis: si quidem gratiam communicationis apostolicae sedis habuerint, & legatis ac sine prauidate impederint. Si quid uero hominum officium, licet uobis a quocumque uolueritis catholico episcopo, quae supra nominata sunt sacramenta percipere, si qua uero uocata ecclesiastica, faciliore pericula hanc nostram constitutionem paginam firmis, tamen contra eam uenire attentauerit: secundo terrore communitatis, si non satisfactione congrua emendauerit, portabitur honorifice iudicatus, reamque te diuino iudicio existeret de perpetrata iniquitate cognoscet, & a sacratissimo corpore & sanguine Dei ac domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districte ultioni subiacet. Conditis autem eidem iure iusta seruantibus, per pax domino iesu Christi: quantum & hic fructum bene adionem praecipimus, & apud eorum iudicem praemia pacis ac mercedis inueniamus. Amen. Bene ualcat.

Ego Paschalis sanctae catholice ecclesiae episcopus subseruus.

Exposuit per manum Joannis S.R.E. diaconi cardinalis vi. Kal. Novemb. Indit. iii. Incarnat. Domin. anno m. cc. pontificatus autem domini Paschalis III. papa tertio.

XLVIII. AD RICARDUM NARBON. Archiepiscopum.

Narbonensis ecclesiae possessiones & iura confirmat.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris Ricardi, prima sedis Narbonensis archiepiscopi, episcopi intercessibus canonice praesentis in perpetuum.

Arbitria est domum propriam, providere potest sedibus aliorum. Caritas enim in omni scriptura sane. Unde & apostolus: Ne accendam ignem nisi in us flatis in domino. Et iterum. Quia est in igne nostra, aut gandium, aut corona gloria? Neque uis aere dominum nostrum Jesum Christum? Hoc igitur caritatis debet procuramus, & apostolicae sedis auctoritate compellimus, honorem domini fratritatis exhibere, & sanctae Romanae ecclesiae dignitatem pro uo cuius modo ceteris ecclesiis impertitur: licet, ueterabilis frater Ricardi Narbonensis archiepiscopi, praesentis decreti paginam, tibi tuisque successoribus quidquid parochiarum ad primae sedis Narbonensem ecclesiam ante iure uoluerit pertinere, confirmamus. Porro in eadem parochia ipsas iure proprietario tam tibi quam tuis successoribus possidenda, regenda, & disponenda facimus, ecclesiam sancti Pauli cum omnibus

1013 pertinentiis suis, oppidum Capr Agni, Salas Araficadas, Argens. Fontem Jocolum, Aurig, Villam rubram, Segoniam, & cetera praedicta, cellas, & possessiones, quae ad regnum nostrum alii fidelibus uiris, ecclesiae sanctorum martyrum, Iulii & Fallois oblate sunt, tam in Narbonensi comitatu, quam in Biterrensi, Redensi, Sultanzensi, & Nemasensibus. In eorum uero Narbonensem, medietatem ipsius comitatus, medietatem telonei, postitici, raris, silinarum, & ceterorum reddituum quia a ciuicis comite tam de marinis quam de terrenis iudicibus exiguntur. In monasteriis uero hae ceteris per Narbonensem ecclesiam ecclesiam, salua sedis apostolicae auctoritate, canonice uobis ius obtinere concedimus.

Sancti uerum metropolitani pertinentes episcopales cathedras, videlicet Biterrensi, Caracellanensi, Tolosae, Elme, Agathae, Lutuae, Magalona, Nemasensi, Uzeticis, tibi tuisque successoribus in perpetuum subiacent, quae ad regnum nostrum uere conferunt. Primatum etiam nobis super eundem Narbonensem, id est, Aquis metropolitani, sicut a nostris praedecessoribus statum est, confirmamus: & quidquid ex antiquo iure sepe didice ecclesiae Narbonensi nonnulli homines per sepe didice Narbonensem manere decernimus. Statuimus ergo ut nulli hominum licet eandem ecclesiam temere perturbare, aut suis possessionibus auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel temerariis uenturibus fatigare: sed omnia integra conseruentur, eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usus commodis profuturo. Si qua igitur in futurum ecclesiastica, secularisue persona, hanc nostram constitutionem paginam sciens, contra eam temere uenire tentauerit, secundo terrore communitatis, si non satisfactione congrua emendauerit, portabitur honorifice iudicatus, reamque te diuino iudicio existi de perpetrata iniquitate cognoscet, & a sacratissimo corpore & sanguine Dei ac domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districte ultioni subiacet.

Cunctis autem eidem ecclesiae iusta seruantibus sit pax domino iesu Christi: quantum & hic fructum bene adionem praecipimus, & apud eorum iudicem praemia pacis ac mercedis inueniamus. Amen.

XLIX. AD ABATEM S. PONTII, & Electorem.

De ordinantibus clericorum, qui sub excommunicatione in sacris ordinibus suscipiuntur.

Datum apud Privatam, per manum Joannis S.R.E. diaconi cardinalis ac bibliothecarum, tertio Idus Julii in anno Domini incarnationis m.cxvii. pontificatus autem domini Paschalis III. papa octavo.

Ne excommunicatis a Narbonensi episcopo suscipiantur.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, P..... abbas sancti Pauri, & R. Electus abbas, ceteris monachis, salutem & apostolicam benedictionem.

Frater noster Ricardus Narbonensis metropolitani aduersus dilectionem uestram conuenit, quod excommunicatis & interdictis ab eo in communionem & participationem ac ritibus non tradentur. Sed non solum uos, uerum etiam cuncti non ignorent, quinoniam inquit & contra canonem sit, cum interdictis & excommunicatis communicare, & eorum in sacris inuolui Concil. General. Tom. XII.

1014 Nos uero in concilio quo apud Treves celebratum, sanctorum Patrum decreta sequentes, tam episcopis, quam abbatibus & ceteris clericis interdictis, seu excommunicatis, in sacris ordinibus ab alio, in ea parochia receptos. Igitur ne horum praepositionis contempseris uideamur, mandamus uobis ut ab huiusmodi ordinibus cessetis, ne excommunicationis uinculo detinamini.

L. AD ROTHARDUM MUGONTINUM Archiepiscopum.

De episcopis qui inuestituram tempore iitem de iure qui schismatici tempore consecrati sunt.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris Ricardi Magnus episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

Acceditur ac regni graue iudicium scandalum fuit quia usurpationibus non sua regibus, ecclesiae, quod iure est liberatis, amissis. Haec profecto uiam, hanc ianua nequiae fuit Simon magus inuenit. Dum enim non nisi per praesulatum instituta mensura, ut inuenit bonos per sepe ambulo credit: & de ipse curialibus fatis obiectis, & regnum cum amplioribus patet inlece hanc manum. Huiusmodi uariis, sicut in libris regum legitur, aut antiquorum quoque uationibus fatigare: sed omnia integra conseruentur, eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usus commodis profuturo. Si qua igitur in futurum ecclesiastica, secularisue persona, hanc nostram constitutionem paginam sciens, contra eam temere uenire tentauerit, secundo terrore communitatis, si non satisfactione congrua emendauerit, portabitur honorifice iudicatus, reamque te diuino iudicio existi de perpetrata iniquitate cognoscet, & a sacratissimo corpore & sanguine Dei ac domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districte ultioni subiacet.

Cunctis autem eidem ecclesiae iusta seruantibus sit pax domino iesu Christi: quantum & hic fructum bene adionem praecipimus, & apud eorum iudicem praemia pacis ac mercedis inueniamus. Amen.

LI. AD ABATEM S. PONTII, & Electorem.

De ordinantibus clericorum, qui sub excommunicatione in sacris ordinibus suscipiuntur.

Datum apud Privatam, per manum Joannis S.R.E. diaconi cardinalis ac bibliothecarum, tertio Idus Julii in anno Domini incarnationis m.cxvii. pontificatus autem domini Paschalis III. papa octavo. Ne excommunicatis a Narbonensi episcopo suscipiantur. Paschalis episcopus servus servorum Dei, P..... abbas sancti Pauri, & R. Electus abbas, ceteris monachis, salutem & apostolicam benedictionem. Frater noster Ricardus Narbonensis metropolitani aduersus dilectionem uestram conuenit, quod excommunicatis & interdictis ab eo in communionem & participationem ac ritibus non tradentur. Sed non solum uos, uerum etiam cuncti non ignorent, quinoniam inquit & contra canonem sit, cum interdictis & excommunicatis communicare, & eorum in sacris inuolui Concil. General. Tom. XII.

Edicta & tractata in Aquis ad Episcopi 1130.

ptum per manum Rainieri fratris regionalis A
laci palatii.

Ego Galchalis catholice ecclesie episcopus. Datum Romæ pontificatus nostri Pont. per manus Joannis S. R. E. diaconi cardis. et bibliothecarii, v. Kal. Marti, Incar. Domini. scilicet pontificatus autem dom. Paschalis II. pape. anno XI.

XLIV. AD GALONEM PARIENSEM episcopum & capitulum ecclesie Parisiensis.

Ut ecclesie Parisiensis famuli ad dicendam testimonium in causis forensibus admittantur.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri Galoni, & capitulo Parisiensi ecclesie, salutem & apostolicam benedictionem.

Sicut ex relatione vestra & ex literis regis intelleximus, Parisiensis ecclesie magnam habere notam suam partem innotuissimam: pro eo quod ipsius ecclesie famuli, qui apud vos servi vulgo improprie nuncupantur, in forensibus & civilibus causis, vel placitis, adversus liberos homines non admitterentur in testimonium. Cui rei utilitas filiorum Ledovici Francorum rex per diuites ecclesiasticas ita consequendum arbitrat est: ut episcoporum ac procerum consilio & assensu iudicaret, Parisiensis ecclesie famulos in placitis, & negotiis, adversus omnes homines tam liberos quam servos liberam & perfectam habere testimonio & bellandi licentiam: hanc in vobis, eorum testimonio, pro ecclesiasticis servitiis occasionibus, exalationem inferat. Nos itaque petitionem vestram rationabilem perpendentes, id ipsum pro ecclesiasticis utilitatibus & iustis intuitu decreti nostri assertione firmamus. Neque enim apud eam, ecclesiasticam familiam istem conditionibus coerceri, quibus servi secularium hominum coerentur. Sicut ipsius premonitionem Francorum rex regia benignitate in nos, ipsius ecclesie vestre familiam, que sub episcopi, & ex canonico iure consistit, hac nostris autoritatibus non denegavit: ut in forensibus & civilibus causis, vel placitis, adversus quoslibet seculares personas in testimonio admittantur: et propter ecclesiasticam officium observentur, si alia non impediunt, eorum testimonium referatur. Datum Beneventi per manum Joannis sancte Romane ecclesie diaconi cardis, et bibliothecarii, xi. Kal. Februarii, iudic. vi. Incarnationis Domini. anno mccciv. pontificatus autem domini Paschalis II. pape. anno xiv.

AD BERNARDUM TOLETANUM primum, apostolicæ sedis vicarium.

De electione Burgensis episcopi.

Proliquam literis vestris nostras referimus, de contentione P. ecclesie Burgensis electio hecman largientes. In alia clero & populo Burgensi literis innotuissimum, quibus idem Paschalis archidivocatus vno quem docuit, sed rege nefeciente, & populo ignorante, significaverit electus. Sed ipsi illius electionem, populo ignorante, innotuissimum commiserunt, rege quoque volente, post ipsius regis executionem auctoritate potuit Burgensis electionem detrahimus. Sane in illi distinctione varietatis, illius est, & episcoporum ipsius committimus, & sub specie providere. Ude solit-

A ctudini tunc presentia ferri dirigitus, & pcedentes ut compromissarios episcopos convocatis, loco & tempore opportuno, utramque partem ad vestrum iudicium presentiam convenire: ut omni personarum acceptatione, comodo, & amicitiosis gravitate seposita, precipimus eorumdem electionem causam omnino canonice diffiniri. Datum Lateranis. Idus Aprilis.

XLVI. AD EUDEM.

Scogivem civitatem ipsius persone permitit. Monasterium S. Severandi donat.

Rationabilis tunc petitionem clementer admittimus. Voluimus enim, ut commissis illa apostolicæ sedis legatione non esse perfusis. Scogivem civitatem, nisi propius dediderit civitas ipsa episcopum, personam tunc pro gravibus pauperibus necessitate permitimus. Monasterium sancti Severandi, quod nostri iuris est, a predecessoribus nostris Millicio quod monasterio novimus fuisse commissum. Ceterum, quia propter Saracenorum feritatem monachos de loco ipso dilectissime cognovimus: nos monasterium ipsum sollicitudini tue restauratum diffinitione manducamus committimus. Quod si per amplexum Dei misericordiam restitutum coniungit, debitum Lateranensi palatio censuram singulis percipiet.

Datum Lateranis xv. Kalend. Aprilis.

XLVII. AD GALLIARUM Episcopos.

Comoniolum Cluniacense commendat. *Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopis & episcopis per Gallias, salutem & apostolicam benedictionem.*

Quanta reverentia sedis apostolicæ constitutionibus debeat, fratricentium vestram non ignorare credimus. Si qua vero vel minus didit, vel aliter intellecta conspiciuntur: in testimonio vestris sanctæ Romane ecclesie consueque confervantur, quod per Felicis pape scriptis adversus Actatum dicit, Orientalibus episcopis sanctæ memorie Gelsium papa respondit. Idcirco ad memoriam fratricentium vestre sedationis, qua Cluniacense comoniolum ab ipso foederati exordio sanctæ Romane ecclesie f. obligatum: quod prope religiois archidivocatus & postea successore emanavit: donis factis & possessionibus discretis. Romani vero pontificis tamquam oculi filii populi confluentes, cum loco ad de plasma pertinencia fratrum illorum regimini committitur, tam locorum ipsorum qua extra ei coherentia, privilegiorum illorum mentionibus valuerunt. Scitis enim quanta per eos in Galliarum partibus nova iniuncta, vetera tunc ad religionem nostram f. reposita. Expropter tamen vestrum motum, monentes rogamus ut precipimus in illis, tunc tatorumque posticum privilegii obtinere tenentis: ne per eorum violationem, apostolicæ sedis, quod illis, indignationem incendant. Quibus obstat partem vestrorum, qui congregationem illam venerabilem devotis coloribus & facti, quam per eos dominus lupi molitibus peccatorum operatur, manus factis adhibere. Iti eos diligite, ita tuncmisi, ita foret, ut quietus vos

vos omnipotentis Deo valente deservire: vos autem, qui inter modis fluctantibus turbis fatens, per eos, tam apostolicis sedis, quam omnipotentis Dei gratiam consequamur. Datum Lateranis, xxi. Decembris.

XLVIII. AD HUGONEM ABBATEM Cluniacensem.

Privilegium Cluniacense.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, Illustri abbati Cluniacensi episcopi successores regulariter substituimus in perpetuum.

ET religiois prerogativa, que per universas Gallias vestris temporibus per Dei gratiam congregato vestra preterit, & inconculsa caritativitas, que inter procellas omnes sedi apostolicæ abbatibus, monasteriis, & locorum vicamentibus exhorantibus, immo urgenti acie compellunt, ut vestris petitionibus asseruam commodare, & quieti vestre in posterum providere sollicitus debemus. Expropter, quiquid iheritatis, quiquid tuitiois, quiquid autoritatis, predecessoris nostri ecclesie Romane pontificis, præsertim apostolicæ memorie Gregorius VII. & Urbanus II. velique huiusmodi abbatibus perentibus conculcat: nos quoque presentem decretis, auctoritate Deo, confirmamus. Ad hac adjuvamus, ut tam prioratus & cellæ, quam & cetera in quibuslibet locis vestris, quibus frateritatis tua, Arverrensis concilii, quod per fratriadum Urbanum papam celebratum est, tempore inventa erat, de quibus tunc nulla quotta est, qui minimum concilio per tenuissimum interfuerat, tam tibi quam successoribus tuis in pace temper & quiete serventur. Precipimus etiam, ut omnes ecclesie, & episcopii vestri, & cuncta liberata & canonice exactionis immunita, præter consecratos episcopi paratam, & iustitiam in prebiteros, si adversus ordinis sui dignitatem offenderit: egressis animam ecclesie illa, que abbas huiusmodi substitutionis in abbas potestate consistit. Licet quoque vestri, sui fratribus vestris, in ecclesiis vestris precibus eligere: ita tamen ut ab episcopi, vel pontificis vicariis, quibus illi subrogati voluntariis suscipiant. Quam si committere illi ex gravitate noluerit: tunc presbiteri eius apostolicæ sedis benigne optate celebrandi licentiam consequantur. Ecclesiarum vero, seu altarium consecrationes, ab episcopi, in quorum diocesibus sunt, locorum vestrorum fratres accipiant: si quidem gratias sine pravitate voluerint exhibere: si quibuslibet locis, quos maluerint episcopo, consecrationem ipsam sacramenta suscipiant. Neque quilibet facultatis, aut claustrii vestri, aut locorum vestrorum fratres pro vivorum reg. defendendum clericali, seu saltem datis in quietate: sed tam vitorum, quam mulierum oblationes, que ad eos afferuntur, in illa servorum Dei passepumque prostratus recipere licent. Nec minus illi forensibus illi. Pape capitulum confirmamus, ac cellarum vestrorum sibi libertatem fratres pro quilibet interdictione, vel excommunicatione, divionem officiorum suspensionem patientes: nisi in quibuslibet locis, & famuli eorum, & qui monasticæ professionis in delevorum, clausis ecclesiarum janis, non admitti diceantur, divione reverentia ecclesie crebent, & legibus ecclesie debent preberent. Concedi vel sicut ac regimine tam tuo, quam successorum tuo-

nisi qui pro certis criminibus excommunicati sunt, ad conversionem hinc sepulchrum pro loca vestra suscipere. Clericos quoque regulares, qui vel in locis vestris, vel in locis, quos necessitatibus ad vestrum comonium consequimur, suscipiunt, & ad vestrum proposium admittunt, & religionem vestram licentiam impertiant. Preterea decernimus, ut nulli hominum omnino licet vestrum venerabile comonium, & loca ei validitate temere perturbare: sed eorum ecclesie possessionem, & bona cetera, que per amplexum facti sunt, vel in futurum Deo miserante dari contigerit, firma vobis, vestrisque successoribus, illibitate permanent: quo prolecho cogitationibus, ab excommunicatione, sub discretionem vestram adhibentur. Si qua igitur ex antiqua, seculari persona hanc nostram constitutionem pagiam fecerit, contra eam temere tenere tentaverit, secundo tenore communita, in nulli satisfactione commutanda: postquam perquisita que fil dignitate carat, reamque de iudicio existere: de de perpetrata iniquitate devotio: & a sanctissimo corpore & sanguine Dei Dominici & eodemque nostri Jesu Christi aliena fact, atque in extremo examine difficulte ultioni subiacet. Cunctis autem eidem canonis iura serventibus, filii per Domini nostri Jesu Christi: quatenus in vestris locis, quibus ad nos pertinet, & apud dilectum iudicem per amplexum pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego Paschalis, catholice ecclesie episcopus, subscripti. Ego Odo Officiensis episcopus, subscripti. Ego Milo Prætorialis episcopus, subscripti. Ego Albertus archiepiscopus Dei gratia cardinalis sancti Petri ad vincula, subscripti. Ego Walterius episcopus Albanensis ecclesie, subscripti. Ego Paganus sancte Romane ecclesie cardinalis, subscripti. Datum Lateranis, per manum Joannis sancte Romane ecclesie cardinalis xi. Kal. Decembris. Pontificatus autem domini Paschalis secundi pape secundo.

XLIX. AD EUDEM.

Confirmat Cluniacensem iura & possessiones.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus abbatibus Cluniacensibus, salutem & apostolicam benedictionem.

Religiois vestre per omnipotentem Deum gratiam sedis apostolicæ benignitas gratulatur: quoniam plebique in locis, largiente Domino, per vestre sollicitudinis studium, & ubi nulla foret industria, & ubi defeceret per Galliarum partem, est vestris religio. Expropter, tunc ab ipsa tenenti vestri primordii, ita largiente Domino ufque in finem, vos tamquam carissimos filios apostolicæ sedis tueri auctoritate. Quam igitur ad vestrum comoniolum pertinentia, sicut predecessoribus vestris notis movit, iura, & nos auctoritate apostolicæ sedis manamus. In quibus ea propriis exprimens divinis vocabulis, que temporibus nostris in vestris locis, quibus ad nos pertinet, regimini dispositioni subiecta noscuntur. *Enumeramus. I. Iam* Hac iurum omnia vestra comonia, tamquam membra, & legibus vestris, non in perpetuum sed sicut ac regimine tam tuo, quam successorum tuo-

torum perficere, praesentis paginae assertionem faciemus. Ne ulli omnino hominum licet hoc velle subiectioni habeatur, et Claustrum monasterii iure quilibet occasione liceat. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularique personae, hanc constitutionis nostrae paginam legerint, etc. ut in epistola praecedent.

Ego Paschalis, catholicae ecclesiae episcopus, subscripsi.

Datum apud villam sancti Hippolyti, per manum Joannis sanctae Romanae ecclesiae cardinalis ac bibliothecarii, vi. Idus Februarii, Ind. xv. Incarnationis Dominicae anno mccc. pontificatus autem domini Paschalis II. anno vii.

EX BIBLIOTHECA. **LXX. AD EUDEMD.**

Sancti Wilmaris abbatii huius subiecit corrigendam. Eius abbas in perpetuum ab abbatibus Claustris et abbatibus consuetudinis monasterii sui, quae monasterio licet ac Claustris. cenobium transeit.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratris Hugonis Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Dilectum, quod ad religionem propinquum et ad animarum salutem pertinet monstrare, sine aliquo est, auctore Deo, dilatioe concludimus. Venerabilis siquidem frater noster Joannes Marimon episcopus, petente Euthasio Bononiensi comite, sancti Wilmaris cenobium sollicitudine tua, carissime frater Hugo, corrigendam commisit. Et nos ergo iuxta ejus desiderium ac deliberationem, praesentis decreti assertionem inserimus, ut idem beati Wilmaris cenobium, semper in tua, tuorumque successorum ordinatione permanet. Nec alius illic abbas substituitur, nisi qui vestra facti deliberatione provisus. Idem etiam de Metensi monasterio constituitur, quod iuxta in vestra oratione pensandum. Praeterea quoniam omnipotens Deus, et ac nosstra semper, et in dubio nostrae, praecipuum religionis monasticae disciplinae in vestro dignatus est monasterio conservare. Claustrum quoque rogavimus, concederetur, ut quisquis ad vos alieni monasterii monachus pro vitae melioratione transierit, licenter recuset, remota prioris loci quavis, et argentei Domini oblatione, quam querere videtur, apud vos portatur effectus. Si quis vero temerario ausu his saluberrimis constitutionibus obviam ire praesumpserit, apostolicae indignationis altissime plebs, et communionis ecclesiasticae percipiat punitur.

Ego Paschalis, catholicae ecclesiae episcopus, subscripsi.

EX BIBLIOTHECA. **LXXI. AD EUDEMD.**

Chianensis ad judicem eorum sancti Dionysii de Nonogro, ad iudicem eorum sancti Dionysii abbatem sancti Petri Carnotenae.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratris Hugonis Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Quia frater justissimè libenterque facta sua, propter oblationis incuriam redidit sepo-

lilibus replicatur. Idcirco litteris praesentibus amonamus, qualiter inter vestri cenobii monachos, et sancti Petri Carnotenae abbatem, et Joannem, de sancto Dionysio de Nonogro quaerela cum sua sit replicatione etc. Item cum Carnotenae abbas, post domini Urbani papae decretum, et super eadem re, reddidit frater nobis in Trecentis concilio praesidentibus, calumniam impetebat. Ne quo ergo scintilla surgit remaneat, perspicendum decimus quidam parte altera posuimus. Offensa igitur vobis litterae quaedam Carnotenae abbatem, per quas idem locus Carnotenae monachi a Reticoe comite, sub quodam fuerat conditione commissus in quibuslibet mala temporum amonatio, nullus velle episcopi, vel clericorum conturbatur. Ad hoc caedam litteras filias habendas Retrocos comitem, ipsius Joffridi filius, qui locum istam amicum. Secunde utore sua vestro cenobio oblationem afferret, qui et unum testium, qui subscripsi fuerat, Joffridi Joffridi frater adhibere fecisset, le omnino interstite penitus infuere. Et eadem litteras alio tempore in epistola Claustris, et abbas Joffridi narravit, Iffridionis illius telum cum juramento in medium profertur. Ceterum Joffridi comitis oblatio velle cenobio data, et locum, et tempus, et episcopi et metropolitani consensum, et Theobaldi comitis, et episcopi Sili Stephani favorem, de curia fudo idem locus fuerat, manifestius coniebat. Coniicit Iracunde apud omnes, qui domini Urbani papae sanctae apostolicae gravitate pondere innotuit. Quae propter iustitiam iudicii, Carnotenae abbas querela lapsa est, et monasterio velle, Joffridae cella in perpetuum statuta possessio. Sane hoc nobiscum iudicio afferent venerabilis episcopus Leonogro Brunetensis, Aldo Placentinus, Girardus Engolismensis, Iherbertus Comanenensis, et nostrae sanctae Romanae ecclesiae cardinalis Landulfus, de venulo Jani Laurentis, qui dicitur in Lucina, et de episcopo Theotico praedecessori nostro, nostrae quoque factionis robur adjuicimus: praecipientes, et penitus interdicentes, ne quis ulterius apud hoc monasterio velius Claustris cenobium, negotium, vel praedictum. Qui vero praesumpserit, canonice dirictionis amandemur mulctetur.

EX BIBLIOTHECA. **LXXII. AD EUDEMD.**

Ego Paschalis, catholicae ecclesiae episcopus, subscripsi.

Datum Silivrad, per manum Joannis sanctae Romanae ecclesiae diaconi, vii. Kal. Junii, Indiv. xv. Incarnationis Dominicae anno mcccvii. pontificatus autem domini Paschalis II. anno viii.

EX BIBLIOTHECA. **LXXIII. AD PONTIUM Claustracensem abbatem.**

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilectissimi Pontii monasterii Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Et religio Claustracensis cenobii, cui Deo ausu, et prope decessit, in sanctae memoriae Hugo abbas dilectissimi reverendissime dilectio, cogunt nos, fili in Christo carissime Pontio, tui abbas, tui petitionibus indulgere. Eapropter nos, et priorum, qui sui praesertim abbas Hugo in dispositione manerent, sub saepoque, vel successorum tuorum dispositione permanere de-

deceamus. Exonerantur. Tum prae. In locis autem, quae sine proprio abbate, vel proprio dante, et venerabilis Hugo abbas fuisse videtur, nunquam aliqui abbates ordinare praesumant. Illud etiam liberatis Claustracensi cenobio firmum haberi facimus, ut veluti monasterii cenobii, qui ad factos facti ordine promovendi, a quibus maioribus catholicis episcopis promoventur. Chianensis vero si opportunitas egerit, in vestro factus monasterio consecratur. Nam sine immutatioe dilectionem, filii castissime. Circa personam tuam per Dei gratiam conservantes, et fratrum, quibus Deo displicente praesertim et caritatem diligentes; honoris et privilegio praerenti decernimus. Oportet sequi legem malum, bono vos adhibere gratiam. Deum quidem in vobis diligimus, a quo bonum omne procedit. Monet etiam filium, dicens. Qui deliquit, domine, idcirco manet. Igitur concessimus praedecessori nostro filii memorati Urbani II. quom praedecessori tuo venerabilis memoria Hugo abbas quibus consistit, prope mitti, dalmaticam, chirothecatum, et vestimenta sua, in octo praecipuis festivitatibus obtinendo, nos tam tibi, quam successoribus tuis confirmamus. Praeterea tibi eorundem insignium signum personaliter singulis filii, concessimus, quibus huiusmodi anulus, ab his intermedium sollemnè decantatur. Ad experientiam etiam sine simulatione dilectionem, et honoris praerentem dalmaticam, chirothecatum, et vestimenta dictionis donavimus; ut nostrae dilectionis memor, et malum semper odile, et bono indefensenter adherere, et fratres tibi commisit fides semper in Domino diligeret, et ad conversionem Dominice congregationis illi ipsam efficacis incitaret.

EX BIBLIOTHECA. **LXXIV. AD EUDEMD.**

Confirma possessionem ab ipso acquistas.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, carissimum filium Pontii Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Apostolicis sedis auctoritate debitoque compellimus, pro amoverit ecclesiarum statum praegrare, et carum maxime quies, qui sedis eius specialiter adherent, ac tamquam proprio subiecta sunt, et ampliori religionis incrementi gratia, auxiliante Domino providere. Eapropter petitionibus tuis, fili in Christo carissime Pontii, nos immortis celatibus amonendam, ut Claustracense monasterium, cui Deo auctore praesides, apostolicis sedis privilegio munieris. Illius igitur quae tua praesentibus tempore acquiris facti, et de episcopi tradidit per episcopus confirmare, nos tibi, nisi quae successoribus, et per vos eidem Claustracensi monasterio confirmamus. In Normanniam filios etc. decesserunt. Praeterea quoque praedia, quae possessione in futurum concessio pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidei, jure suo canonice potestate adquisiverit, firmo, et indubitato iure sortibus, et illibata permanent. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum licet idem monasterium tenere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel abbate recedere, immutari, vel temerariis variationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum institutione et gubernatione concessa sunt, usque omnimodo profectum. Si qua igitur in futurum ecclesiastica quilibet insulariter persona, hanc nostrae constitutionis paginam legerit, etc. ut in epistola praecedent.

Ego Paschalis, catholicae ecclesiae episcopus, subscripsi.

Datum Anagnine, per manum Joannis sanctae Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, ac bibliothecarii, vii. Idus Novembrii, Indiv. viii. Incarnationis Dominicae anno mcccviii. pontificatus autem domini Paschalis II. papae xvii.

EX BIBLIOTHECA. **LXXV. AD EUDEMD.**

Concedit ornamenta pontificalia.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilectissimi filii Pontii Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Cum differendum donativum, quae per Dei gratiam, et fidei, et caritatis, et comenat apud Hugo abbatem, dicitur dilectio sine simulatione odium malum, adhibentes, caritatem fraternitatis invicem diligentes, in vestro inuere praerentem. Nam sine immutatioe dilectionem, filii castissime. Circa personam tuam per Dei gratiam conservantes, et fratrum, quibus Deo displicente praesertim et caritatem diligentes; honoris et privilegio praerenti decernimus. Oportet sequi legem malum, bono vos adhibere gratiam. Deum quidem in vobis diligimus, a quo bonum omne procedit. Monet etiam filium, dicens. Qui deliquit, domine, idcirco manet. Igitur concessimus praedecessori nostro filii memorati Urbani II. quom praedecessori tuo venerabilis memoria Hugo abbas quibus consistit, prope mitti, dalmaticam, chirothecatum, et vestimenta sua, in octo praecipuis festivitatibus obtinendo, nos tam tibi, quam successoribus tuis confirmamus. Praeterea tibi eorundem insignium signum personaliter singulis filii, concessimus, quibus huiusmodi anulus, ab his intermedium sollemnè decantatur. Ad experientiam etiam sine simulatione dilectionem, et honoris praerentem dalmaticam, chirothecatum, et vestimenta dictionis donavimus; ut nostrae dilectionis memor, et malum semper odile, et bono indefensenter adherere, et fratres tibi commisit fides semper in Domino diligeret, et ad conversionem Dominice congregationis illi ipsam efficacis incitaret.

Datum Anagnine, per manum Joannis sanctae Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, vii. Idus Novembrii, Indiv. viii.

EX BIBLIOTHECA. **LXXVI. AD EUDEMD ET CLAUSTRACENSES monachos.**

Reprehendit quod chisma in monasterio suo consecrati fecerit.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilectissimi filii Pontii abbatii, sui monasterii Claustracensis abbatii, salutem etc. apostolicam benedictionem.

Confiteri nosse Bernardus Maliceus episcopus, partim rogatu nostro, partim probitate sua, erga praedecessorem tuum venerabilem Hugonem abbatem benevole habuisse, et communitatem istius dilectissimi, omnium vos in ipsum quiete ac pacifice habebatur. Ceterum post dilectum ejus nos partum jus Matricensis ecclesiae perhibuit, qui, quod ad hunc factum non habet, in monasterio vestro chisma consecravit fecit. Hoc enim per episcopi personam exhibuit ecclesiae. Rogamus ergo dilectionem vestram, ut hinc vena caritatis contingat: inteream in consuetudine vestra habere, et inter vos praerentia pacis vinculum adius referatur. Ipsi enim plenius vos diligite, et a vobis plenius est diligendum. Quomodoque personam, et ut talia vobis fiat. Nos enim in memore sumus, a quo studio quoniamque instantia fateremur, ut firma inter vos et habitis concordia permaneret. Quid idcirco

LXXIII. AD IVONEM CARNOTENSEM, & Ranulphum Sintonensem episcopos.

Non esse pro altibus novum censum annuum exigendum.

Iusta sanctorum canonum sanctiones, *Gr. Evst. sat. supra, pag. 919.*

LXXXIII. AD HENRICUM Imperatorem.

Qua investituræ ipsi concedit.

Regnum vestrum, sanctæ Romanæ ecclesiæ, *D. Gr. Exat. infra, in concilio Lateran. II. anno 1112.*

LXXXIV. AD VELLETRANOS.

Abrogat que Guiberus contra fas inflatus apud eos erant. Eorum limites definit.

Vestralis episcopus, servus servorum Dei, Velletrano subtrahit, episcopus de Velletris, salutem & apostolicam benedictionem.

ET prava corrigere, & recta firmare, commissi sunt tibi, & officii debito commoneantur. Idcirco justè petitionem vestram omnem prave concessas, vel exactiones, quas berechta Guiberus Ravanat. quondam episcopus, mox apostolicæ sedis invasor impostas, & medio vestro civitas penitus aboleret, præsentis pagine autoritate decernimus. Illam vero benignitatem, quam prædecessor nostro sancti memoris Gregorio VII. civitas vestra promeruit, nos quoque, iam vobis, quam possitis vestris, in apostolicæ sedis fidelitate permanentibus, firma manere facimus: ut si videlicet loci vestri potentiores, quibus & vos sumus jam non negatis, impotentè vobis graviora non auferant. Nec solum istis vobis habere tenentur, sed etiam antiqui fines, ab omni seculari potestate invasione severtent, & infestatione severti. Civitatem autem fines dictorum illorum, qui per negligentiam sua longe lateque procedunt, *Episcopus presertim, & malitiam committit.* Nos igitur fines cum detrimento vestro mutari omnino, apostolicis interdictioe prohibemus: statuentes, ut ipse inter eos contineatur, sicut jam est antiquo tempore, tam vestris, quam vestris heredes, & quibus vos legislator congregatis, quiete possideant in perpetuum. Quod si quælibet parva vel magna persona, contra hoc apostolicum decrevum, aut que præcipuum tenentis ausu venire tentaverit, damnata semel, & iterum, usque tertio per convenientes indicatis, si non respuerit, & quod injuste legitur condignone correxerit, sicut est centum libra denariorum Papiensium, meritatem carere notetur, necdemum injuriam patribus perfoluratur. Scripsum per manus Petri notarii regionarii, & secretarii sacri palatii.

Ego Paschalis episcopus, subscripsi.

Datum Lateran. per manus Joannis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, idno Id. April. ind. ix. Incarnationis Domini anno MCCI. pontificatus autem domini Paschalis II. anno secundo.

LXXXV. AD GUILLELMUM Melphensem episcopum.

Abrogat Lavellanum episcopatum: Melphensis possessionis & jura confirmat.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis frater Guillelmus Melphensis episcopus, quæque successores canonice promoveantur.

Per apostoli Petri discipulum & successorem Andream, apostoli Petri præceptum accepimus, ne in villis, aut municipiis, vel in modicis civitatibus ordinentur episcopi. Magnam enim ecclesiæ detrimetum, cum episcoporum nomen ad dignitatem, frequentia inopie videlicet. Hujus nos providentia justissima commovimus, præsentis decreti autoritate, jura sanctorum patrum statuta facimus, ne in Lavellano oppido, quod Melphic oppidum est, ullo deinceps tempore episcopi palati cetera statuantur: ipsam vero oppidum cum pertinencia & finibus suis, venerabilis frater Guillelmus Melphensis episcopus, tuique legitimus successoribus perpetuo regendam, & episcopali jure tenendum, disponendumque firmamus. Præter villam Salligè, Gaudianum, possessiones sancti Joannis de Hicerto, istas semper in propria Melphensis ecclesiæ possessione permanentes censimus, ut si aliquis deo Rogerio fidei temporibus tradidit, & chirographo confirmat. Hoc ipsum dejudicatum censu, balnearum redditu, villanorum de dignibus, molendinis, vineis, agris, cerevisie rebus, quas intra, vel extra civitatem Melphic idem dux ecclesiæ vestre consulas, præsentis privilegii pagina constituitus. Ad hoc quævis vel proprietarius, vel baronialis pure ecclesiæ vestra in præsentibus obtinet: live in futurum largiente Domino nullo jure poterit, aut canonice adipsi, firma tibi, tuisque successoribus, & illibata permanent. Fore in lectionem.... ut quicumque detentor, pro quoque Melphensis ecclesiæ, quædam facta sunt, usus omnimodis profusa. Si quis sane ecclesiastica, seculari persona, *Gr. ut in epistola prædecessoris.*

Scripsum per manus Joannis secretarii regionarii, & notarii sacri palatii.

Ego Paschalis, catholice ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Datum Beneventi, per manus Joannis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, x. Kal. Octobris. ind. x. Incarnationis Domini anno MCCI. pontificatus autem domini Paschalis II. papa, tertio.

LXXXVI. AD GUIDONEM Papiensem episcopum.

Privilegia, possessiones, & jura Papiensis episcopatus confirmat.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis Guiderius Papiensis episcopus, quæque successores in perpetuum.

Sicut iniusta poſſentibus nullo est tribuendus effectus: sic legitima desiderantibus non est deneganda petitio. Tuis igitur, frater in Christo dilectissime, præsentis tenentes, omnem vestre ecclesiæ dignitatem per prædecessorem nostrorum privilegia, vel authentica scripta concessam, nos quoque præsentis privilegii autoritate firmamus: siquidem fratrumque tuam inter nullatenus

lenia pallio decoravimus: & tam tibi, quam successoribus tuis concedimus, ut prædecessor tuum, & herede seque post pascha, equum ambulant equitate cooperum, cæcæ inter ambulationem præferre. Monasterium sancti Domini a Ticerinis vestrum episcopus in Severilia fundavit monasterium sanctæ Marcie in Cairate, licet extra quoddam diocesim sua videatur, sicut hæstus habita fuit, cum omnibus ad ipsa pertinensibus, in vestra semper diocesi ac dispositione habeatur. Cæterum etiam monasterium, quod infra vestra diocesis fines fuit, canonice disposito, & abbatum qui in eis sunt, vel abbatiarum dilecto, electo, & consecrato, ullo tempore abbas vel conventus salvo in omnibus sedis apostolicæ privilegio: quo profectio, vel quorum præbitorum ad vestrum episcopatum venire conantur. Sane monasteria, ut capellis aliquibus, præter matricem ecclesiam, habuimus generaliter fieri præcepta, & prohibita: in quibus qui forte præterit contra causas canonicas elicitis inveniri contigerit, nostris canonice non præjudicium solvitur. Ceteris, sancti monasteria, videlicet urbis vestre, sine vobis conscientia nemo presumat in iudicium trahere, aut vestrorum vobis inferre: nec cognoverimus, qui tibi vel extra civitatem, curam vestram, postquam libere habeat quilibet persona presamtu non nisi unquam ejusdemque dignitatis, aut potentie homo, quod suboberto hospitalitatis, in tuo venerabili episcopatu, & nuper cum nostro tuorum, & omnium clericorum, iura sua, tuorumque successorum voluntate, habitare presumat: nec in rebus mobilibus aut immobilibus, sine personæ ejusdemque conditionis, ad vestram ecclesiam pertractibus, invasionem, aut violentiam vobis invari fieri sine legali ratione permitimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum sit ex ea civitate, autem ecclesiam perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas recitare, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integre conserventur eorum, pro quoque sollemnitate gubernatione facta sunt, usus omnimodis profusa. Si quis sane ecclesiastica, seculari persona, *Gr. ut in epistola prædecessoris.*

Scripsum per manus Joannis secretarii regionarii, & notarii sacri palatii.

Ego Paschalis, catholice ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Datum Lateran. per manus Joannis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis archidieceris undecimo Kalend. Aprilis. ind. xi. Incarnationis Domini incantationis MCV. pontificatus autem domini Paschalis II. papa VI.

LXXXVII. AD CONSTANTINUM Ravennensem episcopum.

Ejusdem argumenti actus superior.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis Constantinus Ravennensis ecclesiæ episcopus, quæque successores canonice promoveantur.

Pro populo volentibus, effectu debet professio, quæ quatenus & devotissimis sanctæ sanctabilibus est ministris: & utique postulat, ut vices indubitanter assumat. Tuis ergo sollicitudinibus, frater in Christo venerabilis Constantine

A episcopo, clementer annuimus: quia devotissimè fuisse insistentem erga communem matrem Romanam ecclesiam, & fectis seque post pascha, equum ambulant equitate cooperum, cæcæ inter ambulationem præferre. Monasterium sancti Domini a Ticerinis vestrum episcopus in Severilia fundavit monasterium sanctæ Marcie in Cairate, licet extra quoddam diocesim sua videatur, sicut hæstus habita fuit, cum omnibus ad ipsa pertinensibus, in vestra semper diocesi ac dispositione habeatur. Cæterum etiam monasterium, quod infra vestra diocesis fines fuit, canonice disposito, & abbatum qui in eis sunt, vel abbatiarum dilecto, electo, & consecrato, ullo tempore abbas vel conventus salvo in omnibus sedis apostolicæ privilegio: quo profectio, vel quorum præbitorum ad vestrum episcopatum venire conantur. Sane monasteria, ut capellis aliquibus, præter matricem ecclesiam, habuimus generaliter fieri præcepta, & prohibita: in quibus qui forte præterit contra causas canonicas elicitis inveniri contigerit, nostris canonice non præjudicium solvitur. Ceteris, sancti monasteria, videlicet urbis vestre, sine vobis conscientia nemo presumat in iudicium trahere, aut vestrorum vobis inferre: nec cognoverimus, qui tibi vel extra civitatem, curam vestram, postquam libere habeat quilibet persona presamtu non nisi unquam ejusdemque dignitatis, aut potentie homo, quod suboberto hospitalitatis, in tuo venerabili episcopatu, & nuper cum nostro tuorum, & omnium clericorum, iura sua, tuorumque successorum voluntate, habitare presumat: nec in rebus mobilibus aut immobilibus, sine personæ ejusdemque conditionis, ad vestram ecclesiam pertractibus, invasionem, aut violentiam vobis invari fieri sine legali ratione permitimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum sit ex ea civitate, autem ecclesiam perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas recitare, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integre conserventur eorum, pro quoque sollemnitate gubernatione facta sunt, usus omnimodis profusa. Si quis sane ecclesiastica, seculari persona, *Gr. ut in epistola prædecessoris.*

Ego Paschalis catholice ecclesiæ episcopus subscripsi.

Datum Beneventi per manus Joannis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, xi. Kalend. Octobris. ind. x. Incarnationis Domini anno MCCI. pontificatus autem domini Paschalis papa II. tertio.

LXXXVIII. AD OPPIDANOS in To. I. sancti Gemiani.

Nec illorum oppidum, illiusque angus, a Volaterris ecclesiæ possessionibus antiquè alienetur.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, clericus, & sacri universi de Castro sancti Gemiani, salutem & apostolicam benedictionem.

Pro ecclesiæ & libertati ecclesiæ vestre, & non constitutione nostra, & vos observatione vestra, providere debemus. Idcirco vobis omnibus presentium litterarum constitutione mandamus, & inseribimus vestris in perpetuum servandum precipimus: ut oppidum vestrum, quod sancti Gemiani dicitur, cum monte Statili jura possidet, & cum univario terminis suo, nullo unquam modo, nulla occasione, alienari a possessionibus & proprietate Volaterrensis ecclesiæ possint: sed sicut hodie est, sic semper in proprio suo modo, nullo unquam modo, alienari a possessionibus & proprietate Volaterrensis ecclesiæ possint: nec quatenus vestre permantentur episcopo, necque cuilibet episcopo ecclesiæ ministerio / facultas sit ipsam oppidum cum præfato monte in feudum personæ alicui dare, locare, vendicare, pignoratione vel commutatione commutare: necque archidiaconi, necque comiti, necque alicui potestati licere ipsam oppidum, sine prenominationem montem capere, vel ab ecclie potestatis

te subtrahere, vel quibuslibet occasionibus alienare: sed licet superius dictum est, aliter in proprio ecclesiae permanens. Si quis vero vellet agere persequens, et de his fecerit, et qui consentit, excommunicationi subiacet. Noverris autem, fratrem nostrum Rogerium ecclesie Volaterranis antistitem, ita nobis in hujus petitionis capitulo continet, qui cum fratribus, qui eum ad nos comitati sunt, fieri ipse fecit, et ipse subscripserit.

Rogerius Volaterranis ecclesie indignus episcopus fieri rogari, et ipse subscripserit. Datum Laterani, per manum Joannis fidei Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, 23. Kal. Jun. Indicti. 2. anno Incarnations Dominicæ MCLV. pontificatus autem domini Papsalis II. papae v.

EX TOMO III. P. LXXXIX. AD FLORENTINOS clericos.

Ut dominicus diebus, ac precipuis festis, majoris missae officio, sic uti fuisse solent, interfuit.

Papsalis episcopus, servus servorum Dei, dilectis filius Florentinus civitas, et episcopus Florentium benedictionum.

A niquum morem vestre matricis ecclesiae fuisse antiquum, quod avaricia in honore, et de capellis, tunc in dominicis diebus, quam in precipuis festivitatibus, in processionalibus, et in officio majorem missam usque ad perambulatum usque soliti rite convenire. Nunc vero, necimus qua occasione, ab hac debita obedientia, et honesta ejusdem ecclesiae consuetudine vos subtraxistis: quod nobis schisma, et ecclesiam diviso esse videtur. Mandamus igitur vobis, acque precipimus, ut ad primam ecclesiae consuetudinem redeatis, ne canonicam eadem sententiam incurramus.

Datum Laterani tertio Idus Martii.

EX TOMO III. P. XC. AD JOANNEM ABBATEM Florentinum.

Privilegium florum servorum Dei.

Papsalis episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Joanni abbatum Florentinum monasterii, quod fuit Maria dicitur, rursus successibus regum inter communi in perpetuum.

Primo postulo voluntatis, effectu, et premis. Tertia quomocumque boie psonum concessio, vel psonum libere, et in perpetuum subdilectis illis iuris modo et consensum possidet, si vero in futurum julle ac canonice poterit adhiberi: firma vobis, vestrisque successoribus, et illibata permanent. Laico quoque vestro quoque decernimus, prae ter quomolibet contraditionem, tam vobis, quam successoribus vestris in monastica religione permanentibus, habendum concedimus: conserationes altarium, siue basilicarum, ordinationes monachorum, seu clericorum monasterii pernentium, a Florentino accipietis episcopo: qui quidem gratiam apostolicam sedis habuerit, et si ea gratia, et sine parvitate molestia voluerit exhibere. Aliquis licet vobis ecclesiam, quem maluerit, adesse annuiter, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere: qui apostolicus sedis iuris auctoritate, quo postulatus indiget. Falso episcopus, seu episcopus, qui vobis, vel successoribus vestris, hujusmodi officium monasterii

removerent. Sepulchrum quoque ejusdem loci omnino liberam esse decernimus, ut eorum, qui illic sepulchri desideraverint, devotionis et extreme voluntatis, et forte excommunicationis, se excuset. Si quis ergo ecclesiam facultative perno, etc. me in epistola xxxix.

Ego Papsalis catholice ecclesiae episcopus. Datum Florentiae per manum Joannis R. E. diaconi card: ab biblioth. anno Dominicæ Incarnat. MCLV. viii. Kal. Octobris, Indicti. 2. pontificatus vero domini Papsalis II. papae, anno ix.

XX. AD CLERUM ET POPULUM Florentinum.

Innocentem eorum episcopum declarat: eius calumniositates et beneficiis privat.

Papsalis episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs, et filijs populi Florentium, et episcopus benedictionum.

J am dudum apud nos constiterit notter. G. episcopus vester quemdam locum depositis ad nos ecclesie vestre archidiaconum, et eius focios, videlicet Joannem priorem ecclesiae sancti Laurentii, et Petrum fidei Petri de Scardadio, & Rambaldum sancti Petri priorem, quod anno papabili crismine fecerunt pariter. Missa ista quod litteris, utrique parti agenda causa terminandam. Cum in termino venisset episcopus, illi ad presentiam nostram minime subterfugerent capitulos in itinere praesentem. Nos autem, ut eis hujusce occasionis diverentia tolleremus, per eundem episcopum, et per episcopum Volterrum ductum eis omnino tutam providere curavimus. Archidiaconum quidem, et beati Laurentii prior ad nostram presentiam conveniunt: ceteri alii nec venerunt, nec po se nunquam transfugerunt. Tunc praesentibus, et absertis tot episcopus quodam, et quos ipsa decesserunt, communicacionibus subiacet, quod ipsum in populo fimoniaci flagitii criminati sint, quod ejus exccrati facti conserationes, quod adertus tot conserationem in conventionalibus ecclesie. Porro illi, praesertim traditionis factio, le accusatos episcopi, aut illius criminis probatos penitus negaverunt. Collectio clericorum vobis laicorum in ecclesiis fuisse asserunt, sed propter innotentiam nuncios istius, qui contra episcopum inchoerbat, veritatem: in quibus nimirum collectionibus, conspirationibus conventibus innotentibus. In ceteris quoque se offendisse confessi sunt. Probat sunt igitur his causis conserentia factuorum patrum diversa capitula: Antiocheae videlicet Iynodi quondam, de his qui a ministerio ecclesiastico subtrahunt, et iscaum colligit: In die de conspatione sine conspatione videlicet donandis Iynodi octavus decimas, et Callisti papa ad episcopos per Galliam constitutos, ejus in initium est, Conspirationum crimina vestra propter in rigore adversus. Item Alexastro papa, de his qui in laicos persequuntur, ut anno v. et dilacerare iniquat. Item Stephanus papa, de his qui adversus patres armantur, et qui fratres calumniantur. Nos ergo tam primum amonuitur in hujusmodi peccatis propria cooffensione coovictis, et officis, seu dignitatibus sine sententia judiciali removerentur: si autem postquam misericorditer subvenimus illis eis in postquam misericorditer subvenimus illis, quos vocat, et ad nos nostram presentiam neglexerint, idem iudicium ir-

roga-

rogamus, quoniam eisdem videretur capitalis iurisdictione, etiam est in ditacione frotice de absentia non laeratur: qua confetur de omnibus a quibus, si subterfugerit iudicium ditacionibus pique: Omnibus igitur vobis praesentium litterarum auctoritate precipimus, ut episcopum vestrum, tanquam per Deo gratiam catholicum unanimo concordia diligatis, et veneremini. Si qui vero clericorum, aut laicorum, temeraria detraheret praesentibus iuper huiusmodi episcopum infestaverit: noverit se perniciosa via, clerici quidem, depositione multandos; laici vero, et excommunicationis subiectiendos. Datum Laterani v. Non. Martii, Indictione xii.

XXI. AD GUIDONEM ABBATEM SANCTI STRABANI LAUDENSIS.

Privilegium monasterii sancti Stephani.

Papsalis episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Galieno abbati venerabilis monasterii sancti Stephani, et quod in Landano concilio fecit Papsalis papa, et quod in Synodo converso, et non firma frater tua: Operari ergo nos, qui licet indigni, Petri vicem redire in loca, prava convertere, reddere situm, et in omni ecclesia, ad interit altorum iurisdictione, et ditacione dispungere: et de vultis ejus iudicium nostrum prodat, et oculi nostris videtur equitatem. Fraternitatem igitur tuis iustis petitionibus accomodam, sanctam Acheruntiamque in fine psonarum, et decem sortitate munimus: tibi, vestrisque successoribus confirmamus: quomocumque metropolitano iure praesertim temporibus permittimus natusque: videlicet Vaulonium, Gratianum, Truticum, Tatum, Potentiam: ut eis, tunc legimini faceret, potestatem habeatis canonice et decretabiliter in eius episcopum ordinandi ad consecratos: salva la omnibus sanctae Romanae ecclesiae auctoritate. Ad hac flucientes decernimus, ut quomocumque opposita, villae, vel ecclesiae parochiales, iure ab eadem ecclesia Acheruntiana possidentur, quomocumque bona illius ecclesiae, et auctoritate iustitiam laetum esse ac canonice poterit adhiberi, firma tibi, vestrisque successoribus, ac illibata permanent: qui iustimur exceptis, qui nos ipsos prohibere, et in futurum non liceat. Item monasterium ad sanctum Ponticacum praetertiti tuis, plenitudinem iudicet postestatis officii, et apostolicae sedis liberalitate concedimus; qui nec in ecclesia, et tunc omnia usum forentis, et praesentibus iustitiam suam induendum, id est, Naviticos Dominicis, Ephanias, Hypacenas, in tribus locis tantibus beatae Mariae, Cnne Dominicis, Sabbati fidei, sacrosanctae Alencionis, Pontocolae, et Ponticacis ad Jovans Baptistae, festsivitas apostolorum omnium, Michaelis archangelis, commemoracionis omnium Sanctorum, et eorum martyrum, ad nos nos, qui in Acheruntiam, et ad istaque requisierunt in consecratione ecclesiarum, apostolorum, presbiterorum, et diaconorum: ejusmodi nimirum volumus ut per omnia tempora vindicatis. Hujusmodi inde iustitiam honorum, hospitalitas autem subiecta est. Totus ergo more fraternitatis tua scilicet fribus, in proferribus huiusmodi: et in adversis, si quando evenient, cum iustitia et bonitate, amonuitur: conservandis: nullus unquam faciem contra veritatem recipias, nullus unquam faciem praesertim misericordiae operibus justa virtutem inflamas. Et tamen infiditer et iniqua vira innotent infamia consularis, benefecentibus congestas; aliquas danquas, propriae preces; de alienis gaudens, tanquam de propriis exultes: in convergendis vestris vice pra-

Caed. General. Tom. XII.

XXIII. AD PETRUM ACHERUNTINUM ARCHIEPISCOPUM. Eius ecclesiam confirmat, et jura metropolitae Acheruntinae: mittit passim.

Papsalis episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratris nostri Petri Acheruntinensis archiepiscopi, episcopi successoribus canonice preverendos in perpetuum.

Postellatum signati quae solvendi in ralis, et in terra, beato Petro, quique successores tuis. Deo principioque deus in ecclesia verbi agnoscat, quibus Petrum et Dominum allocutus: Quomodo pariter iuper termino, tunc fidei et in ecclesie, et quomocumque florentis jura, et ralis in ralis. Ipsi quoque fratres proprie, et alieni iudicium confirmatio. eodem Deo auctore praedicitur: cum ad eum dicitur: Rogavi per te Petre, ut sis fundamentum ecclesiae tuae: et quod in Synodo converso, et non firma frater tua: Operari ergo nos, qui licet indigni, Petri vicem redire in loca, prava convertere, reddere situm, et in omni ecclesia, ad interit altorum iurisdictione, et ditacione dispungere: et de vultis ejus iudicium nostrum prodat, et oculi nostris videtur equitatem. Fraternitatem igitur tuis iustis petitionibus accomodam, sanctam Acheruntiamque in fine psonarum, et decem sortitate munimus: tibi, vestrisque successoribus confirmamus: quomocumque metropolitano iure praesertim temporibus permittimus natusque: videlicet Vaulonium, Gratianum, Truticum, Tatum, Potentiam: ut eis, tunc legimini faceret, potestatem habeatis canonice et decretabiliter in eius episcopum ordinandi ad consecratos: salva la omnibus sanctae Romanae ecclesiae auctoritate. Ad hac flucientes decernimus, ut quomocumque opposita, villae, vel ecclesiae parochiales, iure ab eadem ecclesia Acheruntiana possidentur, quomocumque bona illius ecclesiae, et auctoritate iustitiam laetum esse ac canonice poterit adhiberi, firma tibi, vestrisque successoribus, ac illibata permanent: qui iustimur exceptis, qui nos ipsos prohibere, et in futurum non liceat. Item monasterium ad sanctum Ponticacum praetertiti tuis, plenitudinem iudicet postestatis officii, et apostolicae sedis liberalitate concedimus; qui nec in ecclesia, et tunc omnia usum forentis, et praesentibus iustitiam suam induendum, id est, Naviticos Dominicis, Ephanias, Hypacenas, in tribus locis tantibus beatae Mariae, Cnne Dominicis, Sabbati fidei, sacrosanctae Alencionis, Pontocolae, et Ponticacis ad Jovans Baptistae, festsivitas apostolorum omnium, Michaelis archangelis, commemoracionis omnium Sanctorum, et eorum martyrum, ad nos nos, qui in Acheruntiam, et ad istaque requisierunt in consecratione ecclesiarum, apostolorum, presbiterorum, et diaconorum: ejusmodi nimirum volumus ut per omnia tempora vindicatis. Hujusmodi inde iustitiam honorum, hospitalitas autem subiecta est. Totus ergo more fraternitatis tua scilicet fribus, in proferribus huiusmodi: et in adversis, si quando evenient, cum iustitia et bonitate, amonuitur: conservandis: nullus unquam faciem contra veritatem recipias, nullus unquam faciem praesertim misericordiae operibus justa virtutem inflamas. Et tamen infiditer et iniqua vira innotent infamia consularis, benefecentibus congestas; aliquas danquas, propriae preces; de alienis gaudens, tanquam de propriis exultes: in convergendis vestris vice pra-

Caed. General. Tom. XII.

EX TOMO III. P. XCV.

X. 3

Petrus apoholus in eadem reponi consensit: Sive regi, aut, quâspassivitate, sine dicitur inquam ab re missa ad vincula manuum, seu lenius, quoque opera-

P A M " CXCVI. AD OBSERVNUM EPISCOPUM. Ne monachi prohibereant habere in monasterio suo cœmeterium ad sepeliendum suos.

† Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris OBSERVANI episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

ET patrum sanctorum, & ecclesie consuetudinis stabilitas exipit, ut in sanctis claustris suis videntes religiosis monachis conveniant: ita & demondatorum corpora infra monasteriorum suorum ambitum reponantur: ut illud ex divino munere cum cordis valentis conlocatione cantantur: Hæc requirit nos in sanctum sacris, his habito quocumque egi. cum. Vos autem, ut audivimus, monachos sancti Martini de Bello in vestra civitate conversos sepeliri infra monasterium sui ambium prohibere: et grave est, ut in eo loco quicumque cum devotionis gratia convelletur, unde cadaver suum prævidet omnimodis converteretur. Quo de re sedulo veritate precepta scripta mandamus, precipicimus, & prohibemus, ne ulterius supra dictis monachi cœmeterium ad sepeliendum suos interdicant: sed festi vobis per antecessores nostri bona memoria monachi libere liberis præceptum etiam concedat. Tu autem, fratres episcopi OBSERVANI, ceteris, idem fratris cœmeterium benedicere, & coram religione ad omnipotens Dei servitium conficere. Si quis autem huic institutioni contraire tentaverit: venerabilis fratris & copiscopii nosciimus innoxiam, ut in eam, tanquam loci apostolicæ contemptorem, apostolici rigoris ultionem exceret.

" CXIX. AD ANSELMUM CANTUAR. Archiepiscopum.

De irrorationis ecclesiasticas de clericorum filiis de Guasconi episcopi causa.

† Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris ANSELMI Cantuariensis archiepiscopi, salutem & apostolicam benedictionem.

A DVERSUS illam venenolam insidiam pravitate radice, ecclesiam videlicet investituras, quam validæ, quam ferre, quam obdole præter nostræ præteritis temporibus observavit, sapienter nos itatis manifestum. Reverende in Christo memorie prædecessores nostri domini Liberiani pontificis apud baronem collectæ venerabilium episcoporum, & abbatum ex diversis partibus consilio, in quo tua religio & nos ipsi interfuitimus, quod tibi nobis adraunt, remissimus: in casu pariter, quo excommunicationis irritum sententia. Et nos eundem cum paribus nostris spiritum habentes, idem sapimus, & eadem testamur.

De sacerdotum & Levitarum filios promoti nos tibi scripsisse remembris. Porro si idem fuerit inventus: si hoc promissione tempta, in eo quo reperti sunt ordine manere voluerint: qui illa eis materiam non ex proprii culpa tractus invidetur, falsas dignos fuerint, in eodem sententia forentem dari, ut reser negatius implicent secularibus, cum in eis ordinatio tempore propriis velentibus scribitur non remanet. Quosvis episcopatum sacris omnino canonicibus obviare non debent. Ceterum quia inter baronum barbarie & fidei promotus est, in tua fratris

taus ahrilio ponimus: sic tamem ut de cetero in A te ex regione hujusmodi non presumas adversio. Quod saper ejusdem episcopi negotio, & alia res, per fides nuncios dirigamus, tanquam ex nobis ore audias. Munera quoque beato Petro reddis, recipimus cum gratularum adione: unde ab illo, qui omnium bonorum est tributor, mercedem recipias. Datis Beneventi, ii. Idus Decembris.

" C. AD ANSELMUM CANTUAR. Archiepiscopum.

Excommunicatus esse in Lateranensi concilio involuntarius in Anglia factores.

† Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris CANTUAR. archiepiscopi, salutem & apostolicam benedictionem.

DE illata tibi injuria membra ecclesie non commove pœnitentium qua, sunt dicti amsios, & si comparietas unum membrum, compœnitentia & castra membra. Licet enim corporalis leporem presentia, unum tamen in capite fides. Tuas namque articulos ac reperiens meque nostras portamus. Illud etiam nos vehementer affligit, quod tua religio regio subalta est Anglico. Que enim sunt, sine pallare ore, lupus rapit & dispersit. Idcirco de tua ex reservatione modis quibus possimus laboramus. Uode in concilio super habito ex communi fratrum & copiscopiorum sententia deliberatum est, & requisitis condiciis quo ad invencione flagitium, illo impellatur, & eos qui ab invecti sunt, ab ecclesie limitibus repellendus: qua de libera conatur sacre ancillam. Quam nimirum serventur nos sancti Spiritus iudicio in comitem de Melieno & eja, complices promulgavimus, & eandem ipsam, in eos qui sed invecti in rego, ejusdem sancti Spiritus pudico confirmamus. Regis vero sententia ex te causis dista est, qui suos ad nos nuncios in preteritis pasche tempore debere designare. Datis Laterani vii. Kal. Aprilis.

" CI. AD WILLELMUM ROTHOMAG. Episcopum.

Suspensus est: Willelmus: ad eum scribis postulare, & Anselmi pœnitentis gratia, quidquid Anselmus inducitur, indulgete.

† Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris WILLELMI Rothomagensis episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

LECTURUS tuæ qualitas pacianiam nostram plurimum gravatur: pro reverentia tamen fratris nostri Cantuariensis episcopi, & dilectione latioris prestantium filiis nostris Willelmis, qui pro te apud nos venerabiliter interfecerunt, paternam benevolentiam motu suorum, ita ut ea tempore eisdem fratri Cantuariensi episcopo committimus, ut quod ipse indoluerit, indulgeamus. Eo nimirum iudicio, ex conditione, et multo benevolentiam quosque Anselmum Lincolniensis incurrat, a qua familiariter repellat. Datis Beneventi v. Kal. Aprilis.

" CII. AD ANSELMUM CANTUAR. Episcopum.

Præbiterorum filios ad sacrorum ordinem promovendo Anselmo permisit. Rebus quibus in communionem hanc admittente: cetera, ut pro tempore viliam erit, dispensez.

† Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris ANSELMI Cantuariensis episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

DE præbiterorum filiis qui in Romani ecclesie constitutum sit, intermedium tantu necesse non credimus. Ceterum qui in Anglorum regio tantum hujusmodi plenitudo est, ut major pars & ecclesie Anselmorum pars in hac specie censatur: nos dispensationem hanc multo utilius tu committimus: Eo enim, quod scientia & vita comendat, apud vos ad sacra officia promovendo, pro necessitate quorundam & utilitate ecclesie concedimus: ut in posterum constitutionis ecclesiasticæ præjudicium cavetur. De persona quoque Richardi Helenici abbatis, potentibus filii nostri, Helenici regis, & Willemi de Wancvillæ, & premissis in eam in communicationem hanc, & præmissis satisfecit, superius: & si ad monasterii regimen utilis per se nota conspiciatur, tua dispensatione servare potest. Quæ etiam in regno illo pro necessitate dispensanda sunt, justa gentis barbariam justis ecclesie oportunitatis, & ipsorum ad religionem tua sollicitudo dispensez. Datis 111. Kal. Junii.

" ANSELMI CANTUAR. ARCHIEPISC. AD PASCHALEM PP. II. EPISTOLA.

Regat, per ipsum locum, episcopatum Lincolnien-tem dividere in duas, insinuat Helenico.

Dominus & pater reverendus Paschalis papa pœnitentis Anselmici ecclesie Cantuariensis, Anselmum ad vicem cum filii obsequio P. creationis.

QUONIAM regum dispensationem que utiliter fieri in ecclesia Dei, de vestre prædatoris auctoritate præcedit: quando sunt, ad vestram referendum sunt sciantes & iudicium: ut cum populi officio fuerint confordis, nulla preteritione ad posterius, que salubriter statuta sunt, quant violati & de ratz permanent in perpetuum. In Anglia est quidam episcopatus, scilicet Lincolnien- sis, cujus diocetesi tamen sunt prelati, ut de quo non nisi ad episcopali persona fieri potest, unus episcopatus pice fieri non possit. Quod cum consideremus, & episcopi, & principes, & alii rationabiles & ecclesie filii regni Anglorum: ad utilitatem ecclesie viliam consilium est, episcopatum præfatum in duos dividere: ita ut sedes episcopalis in quadam abbas, que fita in insula vocata Heli, & est terra præfata, divisa constituantur, monachis habent permanentibus, sicut fieri multi episcopatus, qui monachos in sacre ecclesie habent, non casione. Quod illi constituantur, quosque Anselmum Lincolniensis liberos nomine: qui pro is que assumatur de fide ecclesie ad insinuatudinem novum episcopatum in Heli, tantum ecclesie Lincolnien- reatur: ut ipse sufficiens gratum fili esse fatuatur. Cui res illi, tum præter prædictam necessitatem, tum præter multitudine prædicatorum

te sedis appellacione subtrahitis: cum sanctorum patrum concilii decretisque sanctione sit, ab omnibus oppressis ad Romanam ecclesiam appellandum. Vos prater conscientiam vestram decernis irritabiliter, cum Alexan- drinae ecclesie locum scilicet Scimus in Nicaea magna synodo tenentorum decem & 20 eorumque, ut omnibus conceditur & esse corroboratum, non debere absque Romanorum pontificis sententia, concilia celebrari. Quod ipsum scriptis suis sancti pontificis firmaverunt: & aliorum adha concilia, irrita flauerunt. Videlicet scriptis, & vos contra sedis apostolicæ autoritatem unum excessistis, & dignitati plurimum subtrahistis: & nobis pro nostris officiis debito imminere, ut probatos habeamus, quibus sacrosanctam conferimus dignitatem: ne eorum in vestris manibus officio cuique imponentes, communicemus peccatis alienis: quia juxta beati Leonis sententiam: si Gravi femperque afflicti demus, qui ad sine dignitate collegium sublimis insignimus. Vos prater autoritatem nostram, & episcoporum quoque mutationes præsumistis: quod sine sacrosanctæ Romanæ sedis autoritate ac licentia fieri non potest. Quia quædam ecclesia con- tendenda sunt, benignè ac dulciter, domino præ- sentio, concedimus. Si vero adhuc in vestra decretis obstinatis permanere: nos juxta eu- angelicum dictum, & apostolicum exemplum, pedum in vos pulverem extremum, & tanquam ab ecclesia catholica resistentes, divino judicio trademus, dicente Domino: Qui nos colligit metram, dispersit: & qui non est metram, & non est metram, in ipso collegit, & nobilium vos in ipso collegit, & nobilium vos in ipso colligit, ita concedat: ut ad æternam ejus unitatem, que id ipsum permanet, pervenire concedat. Data Lateran. Kal. Aprilis, Indict. viii.

APPENDIX AD EPISTOLAS PASCHALIS PAPÆ II.

CXVIII AD ABBATEM ET MONACHOS MONASTERII BERENSIIS.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei dilectis filiis Wilhelmo Abbati & universis congregationi Berensii monasterii salutem & apostolicam benedictionem. Apostolicis sedis apostolicis gemitibus per vestras ecclesias rectè displicere: & quod alibi rectè displicere sunt confirmate. Significatis liquidum nobis venerabilis fratres Wilhelmo Rothomagensi, Iovem Carnotensem, Gosfridum Parisiensem Episcopos singulas in parochiis suis Ecclesias vestro monasterio in salarium concessisse, videlicet in Rothomagensi Ecclesia sancti Petri de Ponte Jura, in Carnotensi sancti Nigardi de Mellesno, in Parisiensi Ecclesiam sancte Honorine de Conserntio. Et nos legitur quieti vestre in possessione providentes, etiam ipsas Ecclesias vestrisque ecclesiis concessisse, ut sicut ab eisdem monasteriis dispossitum est, semper in vestri monasterii possessione permanent. Quod si autem temerario ausu eisdem Ecclesiis quibusdam personis corpore distulisset ac sepa-

re præsumpserit, beati Petri gladio & apostolice ipsius Ecclesie ultione plectatur. Data Lateran. Id. Idus Aprilis anno ab incarnatione Domini MCCC. Indictione x.

CIX AD ROBERTUM EPISCOPUM CORINTHURUM.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Roberto Conventuano Episcopo salutem & apostolicam benedictionem. Per Petri Apostoli discipulum successorem Anacleum Petri Apostoli prædecessorem habemus ne in villis fide cædellis aut modestis civitatibus quædam Episcopi. Ab eodem etiam Pontifice vel posterioribus patribus constitutum est et sacerdotum ad quæcumque constituti fuerint Ecclesia, ut in eis fide dictus deus adhibeatur. Hujus nos justitiam ratione communit, castissime fratris ne coepiscopo Roberto, providendum duximus ne tuus vel successorum tuorum cathedra in possessione succedat; quia & Lichfeldensis tua & Cæstrensis villa, ubi prædecessores tui vel tibi hæc sedes fuerunt, pro exiguitate ac paupertate pro episcopalis dignitatis holium non mererentur. Sciamus quoque, quod prædecessor tuus decessit tam tibi quam successores tui in perpetuum episcopalis cathedra conseruaret. Porro monachi qui apud eandem locum beate Marie monasterii conventum semper sub tua seu successorum tuorum obedientia manent & in ipsa episcopalis Ecclesia divinorum officiorum digne pergant, prout in Cantuariensi noverimus per beatum quondam Augustinum episcopum in futurum esse. Quod si ad prædecessorem nostrum Gregorium Doctoris Ecclesie catholice attentione sanctum; nec cuiquam omnino successorum tuorum licet monastice disciplina visus ab ipsa Ecclesia auferatur, aut eis possessionibus bona ecclesia auferat que ab egregie memorie Roberto Comite ipsius monasterii fundatore vel aliis fidelibus ad monachorum sumpsum oblata & comparata sunt vel in futurum esse. Dominum disponente contigerit. Ad hæc adiectis decernimus ut nulli omnino hominum licet eandem Ecclesiam tenere aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, & si quis iniquè conseruaverit eorum pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt subus omnimoda provisione. Si qua fuerit ecclesiasticæ secularisque personarum conditionis paganus laicus contra eam tenere veniat, serupulo tenore communit si non satisfactione congrua remouerit, potestatis honorisque sui dignitate careret, requeque se divino iudicio subdere: factis inquirere cognoscatur & a sacrosanctis corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine distulisset alioquin solvatur. Cunctis autem eisdem loco iussu servandis sit per Dominum nostri Iesu Christi; quatinus & his fructibus bonæ aditionis percipiant, & apud distulisset eandem pramixta mercæ piam inveniant. Solutoque manente Nepomiteni fratri palati. Ego Pascalius catholice Ecclesie Episcopus. Datum Lateran. per manum Joannis sancti Romanus Episcopi Diaconi Cardinalis xiiii. Kal. Maii, Indictione decima, dominica quæ præcedit nonas Domini MCCC. postpositis autem Domini Paschalis secunda pax 111.

CX. AD MONACHOS SANCTI ÆGIDII.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei dilectis filiis monasterii sancti Ægidii monasterii salutem & apostolicam benedictionem. Monachorum fides & fœdus omnino divinus est & cohercet Deo. Alitis enim licet & deo servet: & fœdum non relinquere. Monachi sunt prope corpora licet ne voluntatem habere in propria potestate, ut in eis in omnium impletur: Nisi non fœdus voluntatem meam, sed ejus qui possit me. Unde distulisset vestram litteris præsentibus commoneant ut non nisi omnino iudice divine dilectionis vos omnia iustitiam, & postquam iustitiam saltem, pleno mente affectu Dei semper facite iustitiam. Propter quod oportum vobis est ut iustitiam & prioribus vestris dilectionem est, Christianis ecclesiis distulisset efficacius tenentis; ne si aliter feceritis, & homines detractionibus patris, & apostolicæ fide indignationibus gravis incuratis. Clusianensis enim monasterii ordo multis licet per dei gratiam Cantionis amplius laudem in laude. Data Beneventi 11. Kal. Julii.

CXII AD WILHELMUM ARCHIEPISCOPUM ROTHOMAGENSEM.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Wilhelmo Rothomagensi Archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem. Tuorum Bajacensem Episcopum in proximis Kalendis Octobribus per causam sine definitione ante consuetum nostrum Lugdunensem Episcopum venire precepimus. Ceterum quia eum necdum trepidum advenimus, inducitur aliquo in Pascha proximum progrogivimus. Tunc autem confestim nostrum consuetum Cantuariensem Archiepiscopum vice nostra causa eandem penitus finitur, nobis plenius iustitiam, aut ante presentiam nostram ausu cum adversariis suis episcopos esse convenatis. Data Salerni 11. Kal. Aprilis.

CXII AD CANONICOS ECCLESIE CARNOTENSIS.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei Carnotensis Capituli Clericis salutem & apostolicam benedictionem. Quoniam praxos consuetudines in domibus & rebus Carnotensis Episcopi defuncti vel depositi, Comes quondam Carnotensis abbas invenit, vestra memoria recognoscitur: factis inquirere cognoscatur & a sacrosanctis corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine distulisset alioquin solvatur. Cunctis autem eisdem loco iussu servandis sit per Dominum nostri Iesu Christi; quatinus & his fructibus bonæ aditionis percipiant, & apud distulisset eandem pramixta mercæ piam inveniant. Solutoque manente Nepomiteni fratri palati. Ego Pascalius catholice Ecclesie Episcopus. Etsi scripsit.

A solvere vel supportare, tamquam sacraliter participet & Episcopatus imperi, abdicatur. Novis fructibus meritis novam communit, amandam adhiberi, & Ecclesie filorum modo omnibus conservari. Datum Lateran. vii. Kalend. Aprilis.

CXIII AD BERENGARIUM EPISCOPUM GURUNDENSEM.

De privilegiis Ecclesie Gerundensis.

Pascalius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Berengario Gerundensi Episcopo salutem & apostolicam benedictionem. Sicut ipsius potestatis nullus tribuendus est effectus, si legitime desideratum non est differenda pretio. Tuisque, fratres in Christi dilectione, Berengario præsentibus monentis, ad preperam sancta Gerundensis Ecclesie pacem ac stabilitatem presentis decreti auctoritate sancimus ut intervisi parochiis tuis finem, licet a suis auctoribus usque hodie potestatis fuerit, ita omnino intervisi tam quibus suis vicibus in perpetuum conferentur, qui succedentes sine a meridie Barcinonensibus, ab oriente Antoniensibus, ab Aquilone Ugentinensibus, & Helensibus parochiis limites tantum, ad occidentem in mare pertingunt. Confirmamus etiam eidem Gerundensis Ecclesie universa que ad tam in presentis Indictione 1111. videtur legitime pretium: & quæcumque in futurum iuste aut canonice poterit adipisci. Detentum ergo ut nulli omnino hominum licet eandem Ecclesiam tenere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, & si quis iniquè venationibus fatigare, vel omnia iniquè conferentur tam quibus tuis clericis & pauperum ususque non temere veniat tenentis, & si iniquè in tenentis legitime Ecclesie clericis prebendis aut possessionibus ipsam Ecclesiam retinere & suis usibus venditare potestatem eorum ad episcopatum, & ad episcopatum transire contigerit. Si qua iustitiam in futurum ecclesiasticæ iustitiae persona hanc nonnulla constitutionis paginam sententia, contra eam temere veniat tenentis, & secundo tertio communit si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careret, & reque se divino iudicio subdere: factis inquirere cognoscatur & a sacrosanctis corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine distulisset alioquin solvatur. Cunctis autem eisdem loco iussu servandis sit per Dominum nostri Iesu Christi; quatinus & his fructibus bonæ aditionis percipiant, & apud distulisset eandem pramixta mercæ piam inveniant. Amen. Amen. Amen. Ego Pascalius catholice Ecclesie Episcopus. Etsi scripsit.

CXIV AD BERENGARIUM EPISCOPUM GURUNDENSEM.

Data Lateran. per manum Joannis sancti Romanus Episcopi Diaconi Cardinalis xiiii. Kal. Maii, Indictione decima, dominica quæ præcedit nonas Domini MCCC. postpositis autem Domini Paschalis secunda pax anno xvi.

"FRAGMENTA DECRETORUM PASCHALIS PAPÆ II.

Santitas jure iudicandis, qui ecclesiam Dei non permittunt regere ordinaris.

Sunt quidam, qui vel violentis, vel favore, non permittunt ecclesiam sanctitate ordinari. Hos curam decretorum ut facilius iudicandos.

Spiritus sanctum venditi, qui decimas pro pecunia trahunt.

Altare & decimas per pecunia dare, & Spiritum sanctum vendere, limoniaen heresim esse minus difficile ignorat.

De propriis laboribus, monachi quæ canonici decimas solvere minime cogentur.

Decimas a populo facerdotibus, et Levitis esse reddendas, Divinus legit auctoritas. Ceterum a monachis, vive clericis communiter viventibus, nulla ratio fons, ut milites, uti episcopi, ut persone quælibet, decimas de laboribus seu nutritio filii proprii extorquere debeat.

Unde beatus Gregorius ait: Communi non vi virendis loci de faciendo portioibus vel subsidia hospitalitate, & admodum plurima misericordia, nobis quid erit loquendum cum? omne quod supersit, in causis pijs, et religiosis erogandum fit, dicente domino: Quod super est, date elemosinam: quæ ece omnia non mania sunt vobis.

Nullas ministræ abbatibus episcopalia, qui alieni episcoporum malum subvertit.

Abbatibus, qui neque sub episcopo, neque sub patriarcha, neque sub primate, neque sub metropolitano, nullus prorsus episcoporum, episcopalia quælibet admittunt. Cum nulli episcopo omnino subesse professentur: consequens est, ut nullus episcopus, quos sua sunt, eis tanquam extraneis largiantur.

Excommunicatus qui per laicos ecclesias obicit.

Si qui clericus, abbas, vel monachus, per laicos ecclesias obtineat: secundum sanctorum apostolorum canones, & Antiocheni concilii auctoritas, excommunicationi subiacet.

Qui per laicos ecclesias obicit, et qui manus ei imponit, communioni privatur.

Constitutiones sanctorum canonum sequentes statim, ut quicumque clericorum ab hac hora in antea investituram ecclesiarum, vel ecclesiasticam dignitatem de manu laici acceperit: de ipse, & qui manus ei imposuerit, gradus tunc periculo subiacet, & communioni privatur.

De eodem.

Nallus laicorum, ecclesias vel ecclesiarum bona occupet, vel disponat. Quis vero fecerit e converso, iuxta beati Alexandri capitulum ad ecclesiam limoniaen accedat.

De eodem.

Siue domini vestimentum scilicet non est, quod ad ecclesiam pertinet.

16.9. 16.9.

fod de eo fortit sunt: ita nec ecclesia frindidetur, qui in unitate sua consistit. In preteritum ergo proprii episcopi, ecclesie reducantur: & ab ipso, licet factis canonibus eorum et ordinantur. Alioquin & ecclesia ipsa, & clericus etiam, divites deficiantur officio.

" AD VICTOREM BONONIENSEM.

Abbasque episcoporum confessa episcopalia jura monachi non usurpent.

Pernit ad nos, unde valde miramur, quod quidam monachi & abbates in parochia vestra, contra sanctorum patrum decreta, episcopalia, que ecclesia sibi arrogant vindicant: videlicet penitentiam, remissionem peccatorum, reconciliationem, decimas, & ecclesie cum abique proprii episcopi licentia, vel apostolicæ sedis auctoritate, hoc nunquam proficere debent: sicut in Chalcedonenf concilio de hupudmodi & fandiis paribus casum est. & sub anathematis vitulo monachis omnibus prohibuit. Mandamus itaque dilectioni tue, ut conventas: & ne talia deinceps præsumant, omnino prohibeas.

" AD RHEGINUM EPISCOPIUM Fragmenta tria.

Qui ex comparate vel commate postulaverit filios de fonte nasci, conjugi non possunt.

Post susceptam vero de fonte filium vel filiam spiritalem: qui ex comparate vel commate natus fuerit, matrimonio conjungi non possunt: quia legis seculi, non encipitatos adoptivis prohibent copulari.

Uxorem concupiscentes duxerit, quasi ista commatuer non fuerat.

Post uxoris obitum, cum commate uxoris viri supersit conjugio copulari, nulla videtur auctoritas vel ratio prohibere. Neque enim cognationi carnis cognatio spiritus comparatur: neque per unionem carnis, ad unionem spiritus pertinetur.

Illi duxorem confobrinarum conjuges, qui videtur habere non possunt.

Porro duxorem confobrinarum conjuges, quamvis diversis temporibus, viro un alteram post alterius obitum nuptas, ipsa prorsus auctoritate canonum, publicè hanc illius justitia contradicit. Et novit prudentia tua, quia ita ab uxore, & licet a viri consanguineis abincedum est.

" AD ZOSIUM ARCHIEPISCOPUM Lugdunenfem.

Primitias illi tribuimus in Lugdunenfi

licio, venerabilis frater Gregorius Lugdunenf archiepiscopus, presens decreti paginam, fraternitati tue, tamque successoribus, & post vos eidem Lugdunenfi ecclesie contemimus primarium super quætorum Galliarum primatus, videlicet Lugdunenfi, Rotomagenfi, Turenfensi, & super Senonenfi: sicut a noltris contum acceperitis infultum.

169.

Qui equit ad correctionem de impediendo peccato, principali persona admittitur in realem.

In omni negotio principalis persona dicens veritatem de re sibi nota rectissime, habenda est pro teste: qui adhibito uno, efficiuntur duotestes; adhibitis duobus, efficiuntur tres. Quod patenter ostendit Dominus, cum dicit: Si peccaverit de fratre tuo, accipe sum iure et ipsum solam. Quod si te non admittit, adhibe tecum unum, vel duos: us in iure duxerit vel trium testimonium sit una veritas. Et alibi adiungit, dicent: Non sum sine castro alium: sed iure duxerit vel trium testimonium sit una veritas. Item alibi: Ego sum, qui testimonium prebico de necessitate, et testimonium prebico de me pariter. Non in lege nostra scriptum est, quod apertum hominum testimonium verum est.

Ad canonicos sancti Martini.

Quidquid factis esset ecclesie, oblatio non movetur: nisi a secularibus possideri non debeat.

Ceterum primitias, decimas, & oblationes, in solis ecclesiis bonis pariter numentur. Oblationes vero dicuntur, quæcumque de propriis & licitis rebus, ecclesie a fidelibus offeruntur. Quicumque igitur eas per societatem factorem obtinet: primitias dicitur Deum, & sanctorum patrum nitio fundones. Quinimo & qui accipit, & qui tradit, raptor & sacrilegus iudicatur.

" CONVENTUS EPISCOPORUM Apud Giffonem pro dedicatione Ecclesie Giffonensis.

A Novo 1099. 17. Oct. Obdormiens oblecta B. Maria Virginis apud Giffonem ab Oribano episcopo Urgellensi, ad cuius diebus pertinet huius die, Felice Baronius, et Denisus etiam. Interfuerunt etiam Canonici Emeritani Urgellensi, et Arvalii Palatrensi, et maxima pars Canonici Urgellensium, et eorum Primitias regionis. Decretorum autem ipsorum sic sunt: ut inter ipsam consensum nullus audeat inquietare vel sacraria (id est materiam) infringere, vel aliquam violentiam facere. Magnas vero plura domo idem ecclesie, ad tam licite, forent: quibus si quis nocuerit, non detur vellet ista continere. Et dem charta postea subseriptam illigenis archiepiscopi Tarraconenfi, Verani, Bernardi, et Bernardi Rogeri episcopi Urgellensi. Ad eisdem conferentibus ex archiepo ecclesie Urgellensi extracta sic subjungimus.

As Nro ab incantatione Domini noftri Iesu Christi factis. Indictione vi. epacta xviii. concurrente tv. Cielo folio xv. deconnoventi xxvi. Kalend. Octobris dedicata est Ecclesia in honore beate Mariæ virginis apud Giffonem.

Concurrensv. tunc Cielofolium xxvi. Kalend. Octobris dedicata est Ecclesia in honore beate Mariæ virginis apud Giffonem a glorioso Pontifice Otto Urgellensi, qui secum habuit duos Episcopos: Fulconem Barchinonensem, Pontium Rotensem. Fili venerandi prelati Capit. general. Tom. XII.

Et ut quoque in r. ostensione, & rito & cap. tendens; alioque vobis discrepans a clerico Gregoriano. Ad decimas clericis clericis debent.

Novum genus creditionis, ut exteric a clericis frugum decimas, vel annualium exigant, & sicuti Mafcum in lege Domini non gerant leguntur. cap. 7. vel permittit. Non enim Levite a Levitis decimas accipere, vel extorere leguntur. Illi profecto clerici, qui a clericis spiritualium ministrorum labores accipiunt, decimas esse debent.

Vide Gregorianam collectionem cap. de decimis, ubi veritas est de aliquo leditioribus.

Ad comitissam Mathildam.

Petras confirmam, abbas raisimum exprime.

Pernit ad nos, quod Fraxionensis abbas, cum Carpentum ecclesiam fuerit decadimus, occurrerit videlicet, cupiam certis, qui ad quid solvi debeat, ignoratur. De quo minium cum nos archiepiscopi interogaretur: quod rationabiliter videbatur, respondimus. Censum enim ignoratur, nec non hunc legitimum ignoratur. Operetur quidem, ut censum ams, ad quid, & quomodo solvi debeat, præficiatur. Mandamus ergo dilectioni tue, ut prædam ipsam Carpentis ecclesie fraxionensis, nec deinceps Fraxionem abbatem, aut quemlibet aliam, cum inquietare pectent, & aliquam ledantur raitare.

Et ut quoque extra. de censib. s. b. v. de ius, & cum aliqua ledantur raitare.

Apud Giffonem pro dedicatione Ecclesie Giffonensis.

Ius sanctorum trinitatis cultores sub eiusdem Petrice trinitatis figura & nomine, ut præfixum est, præcipiam Ecclesiam in honore beate semper virginis Dei & hominis maris facturam, ad hunc usque, utriusque sacra promissione minima multitudine, cum nobilissimis Principibus Emergaido Urgellensi & Arvalio Palatrensi, & cum maxima parte ex collegio Canonice sanctorum felis. De nobilitate regionis Ilegelli & montibus omnes pece adferant, & quidam illorum de ius possessionibus Ecclesie cultorum profuderit perpetuo obtulerunt, scilicet Xyruandus, Guillelmus de Goullens, Bernardus de Tapioles, Bernardus Arali, Ponca de Grada & suos filios, Arnaldus Guibardis de Salens, Mironus Janspedi de sancti Martini, Radulphus Guindardis de Alenartem, Guilla de Sanahugia cum filiis suis, Bernardus Ecardi cum matre sua, Mironus Arnaldi de Cocobellis, aliorumque multorum tam nobilitat & ceterorum nomine & respectu nobis longum est. Prædicti ergo Pontificis cum ams & iudamento fapificiorum virorum præfatis Ecclesiam in aolodio & castro fande Mariæ fedis Usque dedit respectum. Et ceterum factio fapificiorum ad confisterunt. Terminos quoque parochie prænotate Ecclesie ius confisterunt & voluerunt esse. Ab ordine primis in termino de

Episcopus Giffonensis. Giffonensis.

169. 169. 169.

- VII. Ut prebenda non vendantur, nec pro illis prebende exigantur.
VIII. Ut investitura vicinibus possidentibus non fiat.
IX. Ut altaria pro pecunia non assignentur.
X. Ut clericis regularibus, episcopi ius suum liceat baptizare, &c.
XI. Ut monachi parochialis non presbiterent.
XII. Ut non admittantur qui reliquias quassitas causa circumferant.
XIII. Ut pro episcopi ordinatione, vel benedictione abbatis nihil exigatur.
XIV. Ut de oblationibus non partem totam.
XV. Ut advocati aliter sibi res episcopi vendicare non presument.
XVI. Ut serventur que in concilio Claramontensi conscripta sunt.

CANONES.

2. Ut coronas sibi faciant episcopi, & abbates suis monachis.

Ut nullus preter episcopum clericis coronas benedicere presumat, exceptis abbatibus, qui illis tantummodo coronas faciant, quos sub regula beati Benedicti institutio suscipiunt.

II. Ut pro facienda coronis nihil exigatur. Ut nemo in facendis coronis fereptis, vel manurgia exigat.

III. Ut clericis hominum laico non faciant, nec ab eo beneficium accipiant.

Ut clericis nunquam aliam laico hominum aliquo modo facere presumat, aut a quolibet laico ecclesiasticum beneficium accipiant.

IV. Ut vestimenta & usua sacra solus episcopus benediciat.

Ut nulla vestimenta sacerdotalia, vel altaris utensilia preter episcopum benedicere presumat.

V. Ut manipulis monachi non usentur, nisi sibi subdiaconi, &c.

Ut nemo monachus deinceps manipulis utatur, nisi fuerit subdiaconus ordinatus.

VI. Ut abbates chirothecis, sandalitis, & annulo, sine privilegio non utantur.

Ut nullus abbatum utatur chirothecis, sandalitis, annulo: nisi quibus fuerit pro privilegio a Romana ecclesia concessum.

VII. Ut prebenda non vendantur, nec pro illis prebende exigantur.

Ut prebenda non vendatur vel ematur: neque passus inde exigatur vel excommunicatio interdicimus.

VIII. Ut investitura vicinibus possidentibus non fiat.

Ut nulla investitura fiat prebendam, & altarium, sine prelationum, viventibus & possidentibus personis.

- IX. Ut altaria per pecuniam non assignentur.
X. Ut clericis regularibus, episcopi ius suum liceat baptizare, &c.
XI. Ut monachi parochialis non presbiterent.
XII. Ut non admittantur qui reliquias quassitas causa circumferant.
XIII. Ut pro episcopi ordinatione, vel benedictione abbatis nihil exigatur.
XIV. Ut de oblationibus non partem totam.
XV. Ut advocati aliter sibi res episcopi vendicare non presument.
XVI. Ut serventur que in concilio Claramontensi conscripta sunt.

Ut sanctiorum reliquias causa pecunie & questus circumferant, ad praedicationem non admittantur.

XIII. Ut pro ordinatione episcopi, vel abbatis benedictionis, nihil exigatur.

Ut neque archiepiscopi ad episcopos, neque episcopi ad abbatibus, cappas, tapeta, bacinos, vel manurgia in consecratione coronam exigant, sub excommunicatione interdicimus.

XIV. Ut de oblationibus laici non partem totam.

Ut nullus laicorum de oblationibus que offeruntur vel donantur ad altaria, sine ad manum presbyteri, ut quod pro sepultura fidelium devote donatur, presumat participare, sub excommunicatione interdicimus.

XV. Ut advocati aliter sibi res episcopi vendicare non presument.

Ut nemo advocatus, vel quicumque persona, res episcopi, sine in vita, sine post mortem, sibi vendicare presumat. Quod si fecerit, anathema fit.

XVI. Ut serventur que in concilio Claramontensi conscripta sunt.

De decimis & altariis que laici iniuste, & contra sacros canones detinent, & de castitate presbyterorum, diaconorum, subdiaconorum, & canonicorum; & ne quis in duabus ecclesiis duas prebendas, aut duos honores obtineat: & quibdam de ceteris ecclesiasticis vicinibus beati memorie domini Urbani papa secundus in Claramontensi concilio constituit: nos apostolica auctoritate tenenda precipimus.

Adiucere canonem XVII. postquam est citatus. Missas quod dicitur, ut ante dicitur, docetur in hoc concilio.

Ut omnis ecclesia, jura sua & feuda possit redimere auro & argento ecclesie.

IN QUO DE HEROFOLYMITANO INCUR EST ACTUM, ET IDEM, ET C.

ANNO ab incarnatione Domini MC. LXXXIX. Hugo Florentinensis in theologia, apud Animum convenerunt archiepiscopi, Lugdunensis, Cantuariensis, Trajectensis, Bituricensis, & episcopi numero vii. Edensis, Maticonensis, Cabillonensis, Antiodorensis, Parisiensis, Diensis, & alii duo. Et pace statuta, de rebus Herofolymitanis loquuti sunt: cui verba sunt: De voti executores non fuerant, a communicatione segregantes, quoadque vota compleverunt. Militem autem Lugdunensem legatum Romanum, per quos velle suam papa circumferret de eadem, ut cum fide ablatione & benedictione illi deberet ire. Et Romanus pontifex annuere, amonemta, ut per se licet in legationem suam eis committeretur in Asia, quam bene reerat in Burgundia: & interim legatus a latere suo missendus pro posse introiret, qui vices papae exeret.

CONVENTUS VILLÆ BERTRANDI

ANNO MC.

ANNO Domini MC. habuit et convocatus episcopus ad dedicandam ecclesiam S. Marie Villæbrandi, in diocesi Grandevillæ cui conventui, preter episcopos, interfuerunt Radulfus & Bolo Romanæ ecclesie legati & Richardus archiepiscopus Narbonensis. Post ea ipsius ecclesie subdiaconi, deservientes Petrus de Maro, & archiepiscopi.

ANNO dominice incarnationis centesimo post millesimo, jara centesima xxxviii. post millesimo, Indictione vi. quadragesimo etiam secundo anno regni Philippi Regis Francorum, kalendas i. idus Novembrii, divina, ut credider, dispensatione facta est conventus Episcoporum & Abbatum ad dedicationem Decem vicariorum terre & seliquorum fidelium Deum testamentum & inonem vulgi diversis actibus de ceteris in territorio. Cuiusmodi etiam in antiquo nomine Villa Bertrand, ad dedicationem ipsiusdem basilice, in honore Dei genitricis fuisse dicitur.

Bernardus sanctus Gerandensis Episcopus, & Berengarius sanctus Baschemontis Episcopus antistes, & Petrus sanctus Caracelonensis Episcopus prefati, omnibus sanctis matris Ecclesie filijs, cupientes eam ad ordinem benedictinum & gardium regni castitudo, Nosmet latere vestram fraternitatem, dilectionis fratres & filii, quoniam convenientes ad dedicationem Ecclesie benedictine Dei genitricis in loco antiquo Villæ Bertrand, intercessu dilectionis filii nostri Rigaldi ipsidem loco prelati vice ministrum, capis cura & labore idem locus auxilio omnipotentis Dei & fundationem in hunc usque valentem in quo terrarum habetur ipsius venerabilis Ecclesie decorem & statum, ut in melius proficeret, quo valuisim instantia peregrinus. Nam & factis pignibus venerabilium sanctorum illam cum divina gratia munitione & decore vestram, & per invocationem nominis Jesu Christi congruis benedictionibus cum ad locietatem ecclesie Regis

ANNO ab incarnatione Domini MC. LXXXIX. Hugo Florentinensis in theologia, apud Animum convenerunt archiepiscopi, Lugdunensis, Cantuariensis, Trajectensis, Bituricensis, & episcopi numero vii. Edensis, Maticonensis, Cabillonensis, Antiodorensis, Parisiensis, Diensis, & alii duo. Et pace statuta, de rebus Herofolymitanis loquuti sunt: cui verba sunt: De voti executores non fuerant, a communicatione segregantes, quoadque vota compleverunt. Militem autem Lugdunensem legatum Romanum, per quos velle suam papa circumferret de eadem, ut cum fide ablatione & benedictione illi deberet ire. Et Romanus pontifex annuere, amonemta, ut per se licet in legationem suam eis committeretur in Asia, quam bene reerat in Burgundia: & interim legatus a latere suo missendus pro posse introiret, qui vices papae exeret.

ANNO dominice incarnationis centesimo post millesimo, jara centesima xxxviii. post millesimo, Indictione vi. quadragesimo etiam secundo anno regni Philippi Regis Francorum, kalendas i. idus Novembrii, divina, ut credider, dispensatione facta est conventus Episcoporum & Abbatum ad dedicationem Decem vicariorum terre & seliquorum fidelium Deum testamentum & inonem vulgi diversis actibus de ceteris in territorio. Cuiusmodi etiam in antiquo nomine Villa Bertrand, ad dedicationem ipsiusdem basilice, in honore Dei genitricis fuisse dicitur.

CONVENTUS VILLÆ BERTRANDI

ANNO MC.

ANNO Domini MC. habuit et convocatus episcopus ad dedicandam ecclesiam S. Marie Villæbrandi, in diocesi Grandevillæ cui conventui, preter episcopos, interfuerunt Radulfus & Bolo Romanæ ecclesie legati & Richardus archiepiscopus Narbonensis. Post ea ipsius ecclesie subdiaconi, deservientes Petrus de Maro, & archiepiscopi.

ANNO
CHRIST.
1161.

SYNODUS ATREBATENSIS

In qua Lambertus Episcopus Odoni Eremita Ecclesiam Ailcurtis donat.

Ex Baldui
scriptis.
n. 67. p. 176.

IN nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. Amen. Ego Lambertus Dei misericordie Ailcurtensis Episcopus gaudentes de religiose conversatione & eremitica vita tua, reverentissime frater & comprehyter Odo, desiderio desideratum patri & quiesci tui tam presentibus temporibus quam & futuris providere. Utque iustas petitiones tuas & Balduini Decani nostri pro afluendis prolequentes, & te & successores tuo religiose & canonicis iuribus viduas hac donamus libertate et tamen tunc Episcopo respondeant in manus eius in libertate spiritus permanentis. Ecclesiam itaque illam quam devoto tuo adificavimus in loco solitudinis qui dicitur Ailcurtis tibi & successoribus tuis in proprio & regulari & eorum animarum contritus iuratum heremitarum tibi committimus, & decimas xperi decime Ecclesie circumstantis, quem frater tui heremitice excoluit, acquiri. Revertente ergo Domino tam praesentes fratres nostros quam & successores nostros Episcopos & sanctorum canonum auctoritate interdicitur & nolite ne quis hac donatum libertati violenter impedire, persequatur. Si quis scienter huiusmodi infestationis privilegium insequerit, excommunicationis subjaceat quoadviva respiciat & Ecclesie Dei satisficiat. Fiat, fiat. Ut autem presentis tempore hoc decretum firmum & stabile maneat, testibus fideles annotare contravimus. S. domini C.

semboldi Atrebatensis Archidiaconi. S. domini Roberti Obdormientis Archidiaconi. S. domini Alardi sancti Vedasti Abbatis. S. domini Balduini Halonensis Abbatis. S. domini Hamerici Aquinensis Abbatis. S. domini Richardi Marchianensis Abbatis. S. domini Roberti Molinensis Abbatis. S. domini Sigieri sancti Petri de Gaux Abbatis. S. domini Johannis de Monte sancti Eliberti Abbatis. S. domini Adam de sancto Aubertho Cameracensis Abbatis. S. domini Raineri de sancto lephro Abbatis. S. domini Cononis de Arida Gamantia. S. domini Odonis Praepositi. S. Anastasii Cantoris. SS. Canonicoz Geostivi, Alighi, Roberti, Baldini, Rogeri, Gerardi, Andree, Guarni, Petri, Anselmi. SS. Decanorum Malfeiti, Arlone, Johannis, Gerardii, Guarneri, Gougonis, Balduini, Radaldi, alterius Johannis. SS. Annuli Praepositi de Lona & Lidardi & Joannis Canonicoz. SS. Heriberti Decani, Dorandi, Armandi & Gerardi, Odechini Canonicoz Ducesum. S. Floberii Sacerdotis & persona altariz de Flera. Adam Atrebat in synodo in Ecclesia beate Mariae prope Virgini anno Dei Christi xci. c. cccc. xlv. xviii. Kalend. Novembris, anno aerae posttortus domini Lambert Ailcurtensis Episcopi hoc liberati donativum scripsi. Insigni, subscripti & in noamine patris & filii & spiritus sancti compleri.

ANNO
CHRIST.
1161.

CONCIILIUM LATERANENSE

Sub Paschali II. papa primum, contra Henricum IV. Germanie regem celebratum anno Domini MCV.

DE

Ribus in hac synodo viginti Canonas abbas Urspergensi illa referit: Anno Domini MCIV. imperator Henricus, huiusmodi principibus collegio, Romanæ fidei profectum, ac generale concilium caele. Kal. Febr. iuribus convocatorum constituit: quatenus tam sibi, quam domini apostolice curie, tamque venerabili, catholica inter regnum & sacerdotum confirmatorum unitas, que tot annis cessis permansit. Constat tamen nec ipsam justa placitum venire, nec nuntia dominice apostolice subdignitate mitti. Quosdam item imperatorum, huiusmodi principibus congregata, etiam sæpe diem nostris temporibus illa inter principes haereticos comparatur, ac perpetuo cum suis autoritate acque sequaribus adhibetur, huiusmodi scribitur professione, communitur.

can que istum presentis ecclesie pernicitat, que docet & adhibet anathemata, etiam de ecclesie signamenta impendit etc. Pronunciavit, ut sub obedientiam apostolicæ sedis pontificis daretur. Paschali, eque fecerunt, sub officio Pauli & ecclesie, a quo dicitur, etiam ad universas ecclesias. **Haereticus formula.** De alio synodalis hoc scribit Urspergensi: Ibi etiam quam sententiam in idem apostolicæ sedis pontificis congregata, nam quoque inter innumeris diversorum gentium caeteris, proxima comes Domini in ecclesia. Latentem ad ipsum que dicitur: nimirum postquam odavo Kalend. Odob. maris Bodibus Joppæ traditi, Romæ summi per gratiam Christi predicta majore hebdomada introducitur. **Quis, inquit, nuntius Christi fecerit id quod dicitur: ecclesie rapinis & incendiis deditur, luxuriaz, perjuriaz atque homicidii commarum. Iam non cessavit primo a beatae memorie Gregorio papa, deinde a sanctissimo viro Urspergensi, excommunicatus: et atque condemnatus: nam quoque in proxima synodo nostro iudicio totius ecclesie perpetuo cum anathemata.**

ANNO
CHRIST.
1162.

CONCIILIUM LONDONIENSIS

ANNO
CHRIST.
1162.

Urbis.

vi tradidimus. Id notum esse volumus omnibus & maxime Ultramontanis, quatenus ab ipsius se continant iniquitate. **Hæc decretis in his synodis legitur.**
Hæc omnia excois archiepiscopi Capuanæ & Cassertensis monachi avaritiam fastidij, festinationis sibi, & sanctis. Item ipsam fieri narrat Gregorius VII. tempore. Item abbas Capuanæ pergens, capellanum sancti Angeli ad Formas, que in honorem sancti Nicolai noviter constructa erat, fecit a Branno Signiensi episcopo, & huiusmodi monachi, deducit: convocato etiam Senæ Capuanæ archiepiscopo. Facta itaque dedicatione, dicit aliam item archiepiscopus, congregati Capuanorum multi-

tudine, armata manu missi illas ad eandem ecclesiam violandas, aliterque demolendas, & quævis reliquiis inde aufertendis, sibi que aptandas. Hæc factis congregatis contra nos abbas, et dictum episcopo, quod contra canones egissent in eadem dedicatione, metropolitanus non cederet in his que dixerat archiepiscopo primas: Noluit namque episcopo dictis & concorditer egisse omnia que ibi gesta erant: Hæc de inialuitur a nostris in synodo Romana item archiepiscopi, impertienter ecclesie, de hoc in eos aliter, relictis que violandis, obiectibus una cum eorum civitatibus & populo, emendaturus se errata respondit: quod etiam fecit. **Hæc Petrus.**

CONCIILIUM LONDONIENSE

SUB PASCHALI II. PAPA PRIMUM,

Pro reformanda ecclesia celebratum ab Anselmo Britannie primate & regi totius episcopi eque abbatibus, anno Domini MCII.

G. C. Bona duo singit hoc anno Londinensis concilii aliter deponitur inconvencionibus, utriusque aliter decreta multa ad ecclesie reformationem. **Umo tenet hac omnia Londinensis concilii postula fieri, ut comitis de diebus, quem adhibet Elio. Prolimus Malmeburienis: multaque magis ex Eadmo S. Anselmi discipulo & proprio amico ac sociore, que professus iste concilium a se mende, ut ibi Anselmo ipse descriptum accepit.** **Contra ipsorum avaritiam, & Londinensis anni scilicet inconvencionibus quibus aliter vestris deservimus. Eadem prope sunt Psalms Malmeburienis, que ab Eadmo a memoratis.**

venerabilibus Martinio, Gerardo Eboracensi archiepiscopo, Mauritio Londoniensis episcopo, Gualtero Winonæ clerico episcopo, aliisque tam episcopi quam abbatibus. Hæc convalescitur: Anselmo archiepiscopo petente a regni primas: regni quoque episcopi concilii constitutione decernerent, utriusque ordinis concordie cura & sollicitudo ratum servarentur. Sic enim necesse erat, quum nullus totius anglicæ ecclesie fœderis in eodem consensu, Christiane religionis fervor in Anglia nimis revivatur.

ANNO
CHRIST.
1162.

Per idem tempus, inquit Eadmo scribit lib. II. celebratum est generale concilium episcopi & abbatum totius regni, in ecclesia B. Petri & apud romanum principem, que in octavali patris de Londonia facta est. **Ad concilio præfatis Anselmus archiep. Dorobornensis condonatus, archiep. Eboracensis Gerardo, Mauritio episc. Londoniensi, Willemo clerico episcopo Wintoniensi, Roberto episc. Lincolnien. si, Samlone Wigornensi, Roberto Cellensi, Joanne Bathoniensi, Herberto Norwichten. Radulfo Cioffrensi, Godulfo Roffensi, Henrico & Paganensi, & duobus noviter investitis, Rogero scilicet Serberien. & Rogero Herfordens. Oberbus autem Exoniens, in similibus personis. Isti priores hinc inde ad concilio multa ecclesiasticæ discipline necessitate servari Anselmus instituit: que postmodum sedis apost. pontifex suo auctoritate confirmavit. Cujus concilii certum, sicut ab ipsum patre Anselmo descripta est, hinc optulere, verere, non incoegum fecerimus. Scribit itaque sic.**

Primum ergo, ex auctoritate sanctorum patrum decreta fœderis in eodem consensu, concorditer demansit est. In qua culpa invenit, depositi fact, Gualdo abbas de Persora, & Wintonensis de Taverfoc, & Balduinus de Rameris, & alii nonnulli principes, remanens ab abbatibus scilicet, Godefricus de Borgo, Haymo de Cromel, Eglicus de Middlestone. Aliisque Romanis vero remanens tam ab abbatibus suis, quo ipsa ecclesia causâ, Richardus de Herit, & Robertus de sancto Edmundo, & ille qui apud Michley.

ANNO
CHRIST.
1162.

Anno Domini incarnationis MCII. octavo autem præfatus Paschali summi pontificis tertio regi Henrici gloriosissimi regis Anglorum, & ipso annoque celebratum est concilium in ecclesia beati Petri in Occidentali parte juxta Londoniam facta & convocatum. **Constituta & abbatum, & precipuum totius regni. In quo præfatus Anselmus archiepiscopus Dorobornensis, & primas totius Britannicæ, confidens**

Statutum quoque est, ne episcopi secularium principum officium suscipiant: ne si non fuerit laici, sed ut personis religiosis decet, ordinibus archidiaconatus, & aliorum que honestas personas habeant vestis conversationis factæ. **II.**
Ut archidiaconi non deant ad firmam. **III.**
Ut nullus archidiaconus, prebyster, diaconus, canonici, uxorum deant, sui dactum rectoris. Subdiaconus vero quilibet qui canonicus non est, si prope professionem castitatis, uxorem duxerit, eadem regis confingatur. **IV.**
Ut prebyster, quando illicitam conversationem mulieris haberit, non sit legalis, nec in eam celebretur, nec, si celebraverit, eius missa audiat.

Formalis

Formalis præsentis formis. Insuper, in his formis hereticis, & prescriptis

ANNO
CHRIST.
1162.

ANNO D. NOSTRI 1100.

VI. Ut nullus ad subdacionem, aut pupam, ordinem sine processione admittatur.

VII. Ut filii presbyterorum non sint heredes ecclesiarum parochiarum suorum.

XIII. No quilibet clericus fil secularium propositi vel procuratores, aut iudices sanguinis.

IX. Ut presbyteri non cantat potationes, nec ad pinas bibant.

X. Ut vestes clericorum sint unius coloris, et calcementa admodum.

XI. Ut monachi vel clerici, qui ordinem suum abjecerunt, aut redierunt, aut excommunicantur.

XII. Ut clerici patentes coronas habeant.

XIII. Ut decime non nisi ecclesiis dentur.

XIV. No ecclesie aut presbiteri emanant, et no novæ capelle fiant sine consensu episcopi.

XVI. No ecclesia faceret, donec provideretur necessaria et presbytero et ecclesie.

XVII. No abbates faciant filios et in eadem domo cum monachi filii manducet, et dormiant, nisi aliqua necessitate prohibente.

XVIII. No monachi patientiam cuius injungunt, sine consensu abbatis sui, et quod abbates sui de hoc eis licitationem dare non possint, nisi de eis, quorum animarum curam gerunt.

XIX. No monachi committant, nec monachos committant fiant.

XX. No monachi teneant villas ad firmam.

XXI. No monachi ecclesias nisi per episcopos accipiant; neque sibi datas iam expolitius redduntibus, ut presbyteri ibi serventur, in his, que sibi et ecclesiis necessaria sunt, provisionam possint.

XXII. Ut fides inter virum et mulierem, occulte et sine testibus de conjugio data, si ab altero negata fuerit, irrita habeatur.

XXIII. Ut criminis fide tendantur, ut pars aurius appareat, et oculi non tegantur.

XXIV. No cognati vel de septimum generationem copulantur, vel copulati filii permaneat; et si qui hujus incestus conficius fuerit, et non ostenderit, ejusdem criminis se participans esse cognoscit.

XXV. No corpora defendorum extra parochiam suam sepelienda ponantur, ut presbyteri parochie prelati, quod illi inde iudicent.

XXVI. Ne qui temporaria novitate corporibus mortuorum non contenti, aut alius reatu, quod eis in hac parte non sit, sine episcopi autoritate ad sepeliendum locum transferant.

XXVII. Ne quis illud preterit negotium, quo habetur, et aliquid solibus hominibus, et dona animalia vendatur, deinceps illatenat facere prefatus.

XXXVIII. Sodomiticum flagitium facientes, et eos in hoc solutissime servantes, in hoc eodem concilio, gravi anathemate demerantur, donec penitentia et confessione absolutioem mereantur. Qui vero hoc crimine publicatus fuerit: statum est, si quidem fuerit persona religiosa, et ad nullam amplius gratiam promotur, et si quem habet, ab illo deponatur. Si autem laicus, et in toto regno Anglie, et legi sue conditione dignitate privetur. Et si hujusmodi absolutioem, his qui se legem hanc violenter non venerunt, aliqui nisi episcopus deinceps facere preloant.

XXXIX. Statutum quoque est, ut per totam Angliam in omnibus ecclesiis et in omnibus dominicis diebus excommunicatio prelata renovetur.

Et hic quidem Londoniensis concilii textus, huius est, qui post non multos institutionibus suis, ut tu est, multos fuit transgressores in omni bono; minus genere fecit. Sane quod ultimam, de renovanda excommunicatione dominicis diebus, et statum fuit: ipsemet Antonia rationali benedictione istius, postquam concessit.

C. concilio Anselmum Londonia discessit. *Hilbertus Eadem.*

Hujus concilii preces alii memorant: inter quos filiosque Anselmum in exilio ad annum MCII. Post hoc, inqum, in secessitate sancti Michaelis ree, (Hicarius primus) fuit Londonie apud Westmonasterium, et cum eo omnes presbiteri regni sui, ecclesiarum et scolarum dominici; et ubi nonnulli clericorum duobus episcopis invellit: Rogerum videlicet cancellarium episcopus Searesbithi, et Rogerum Larduarium fiam pontificem Herefordensium. Ubi eadem Anselmus archiepiscopus tenuit magnum concilium de his que Christianissimum pertinent, confederibus fuit, archiepiscopo Eboracensi Gerardo, Marzio Londoniensi, Galieno eccleto episcopo Winoniensi, Roberto Lincolniensti, Samone Wigornensi, Roberto Cantuariensi, Joanne Bathoniensi, Herberbo Norwicense, Radulpho Ciceriensi, Gundulpho Roseni, Herreo Banconensi, et duobus inestris Rogero, et Rogero. Obstanti autem episcopus Londonie infirmatate detentus, interesse non possit. Ilo quo concilio preces abbates Francigeni, et Anglie fuit deposti, et honoribus privati, quosque insequerunt, aut in inobediencia vicerunt: feliciter Guido Perseurisi, Alvarius Ramefienis, Winmundus Tavekokenis, Haimo de Cranel, et Hilde de Micolie. Aegleis de Medietuna, Godricus de Burgo, Richardus de Here, et Robertus de Edmundo.

Radulpho vero Nigro ad annum eundem: Anselmus, inquit, archiepiscopus, post mortem Guillelmi Ruffi reversus de exilio, tenuit concilium cum omnibus Anglie episcopis, et ad preces abbates, tam Francigenos, quam Anglos, quia inhoneste se habuerant, degradavit: canonicos prohibuit presbyteris, ultierus assensu habere.

E. G. Canonis integro hujus concilii non habemus, sed eorum dumtaxat brevissima. Quo, certo dilucido, ut Villiamus archiepiscopus episcopi, certo dilucido.

ANNO D. NOSTRI 1101.

enim Anselmus: De his qui tuncdum solent, diffamati, et a subdacione in heredes sui, sine annuatim redditis, ex parte faceret: sed tunc annuatim redditis illi, quia contra Deum et ad damnationem suam leguntur. Quo, ut consilium non foret invidiosum, in regnum istius presbiteri venditionem laicorum modis, postulerit qui non pariter, recte dicit, neque vos illi, alio, que laudabiliter impetret ad eos admittentur.

Anselmus archiepiscopus Villiamum archidiaconum dilectum sui saltem et benedictionem.

1101.

Statens capitulum concilii expositas, non vobis aut alicui ad presbiteri mittere: quia quando in ipso concilio profuit illi, non poterit ad plebanam et pette ceteri in presentia ea quia subito sine promissione, ac contempte traditione, licet operaretur, jam prolata. Unde quidem videtur addenda, et forsitan quendam moranda: quod non nisi communi consensu concilio nostro nolo facere.

Volo ego eas didare, et prius eidem episcopo offerere, cum primo convenire, quam per ecclesiam Anglie didare, et ex parte mittere. Nomina tamen rerum, de quibus illo loquimur, vobis mittimus: ut secundum quod recordari poteritis, nos de illis deterrere faciat. De his qui ante recordationem, vel C. post excommunicationem, neficiter sanx fiam, Sodomitico peccato peccaverunt, patet et simul est festinata, si constiterit penitentiam petierint: quam secundum vestram discretionem dabitur, considerantes aetatem, peccati diuturnitatem, et utrum habeant uxoies, et an non, et secundum quod videbitis eos ponitire, et deinceps integre correctionem promittere. Considerandum etiam est, quia hec sunt illi facti publico hoc peccatum, ut ut aliquis pro eo obesselet: et illo multi magnitudinem ejus nocentem in hunc, et quod de illis vero qui post excommunicationem cogitant peccatum comminaverunt, graviter fuit multandi penitentia. Quam enim vestra discretio fecerit, patet: ut de his, qui tuncdum solent, diffamati et ut ecclesiam non ingredierentur: tamen preceptum est, ut si ingredierentur, cessaret excommunicatione, sed tantum annuatim redditis, quia contra Deum et ad damnationem suam ingrediantur. De calcematis laicorum suum decessimus, sed tantum clericorum. De archidiaconibus et canonicis, qui uxores suas detulissent extra domum suam in materiam suis ponant: certissimo, interim deum aliud fuerit, tolerandum, si certam promissionem fecerint: ne nullam conversationem cum illis habuerint, nec sine legitime conjugio admittantur. De presbiteris, qui timore non audent famulias suas relinquere, quod statum est in concilio servatur: quia quando eas aliqua occasione tenebant, sed tantum usque ad initium quadragesime, si habuerint qui pro illis castellanis ecclesiis serviant, felicitis ecclesie non privabuntur. Illos autem qui presbiteri non committunt, dimittite prohiberi: et ut eos qui contra Deum et contra Christianitatem agunt, argueat, et totum peccatum fornicationis presbiterorum illis impudenter ostendit: et nostram, et omnium concilio nostro excommunicationem committite.

G. G. Cetero modo est, ut presbiteri masculos presbiteros, qui quocumque tempore excommunicati, penite ecclesiis Anselmus affici, et excommunicationem in eos ab archidiacono suo laice confirmari habeant.

Henricus fuit castissimus domus gratia dei regi Anselmum, et Anselmus archiepiscopus Cantuarie palestratorum cum filiis servatis.

AD me pertinet, si audio quod factis aliter. Quod quid animæ vestre non expedit, ut hoc vobis tunc taceam: et quod deus vult, Deus irascatur et vobis, si factis quod illi non placeat, et mihi pro tacuitate mea. Audio quod vestra excellentia videlicet extoret super presbiteros Anglie, et fortissimum exigit ab eis qui non servaverunt preceptum concilii, quod ego cum vestro favore tunc apud Londoniam cum alia episcopo et religiosis presbiteris, et quod tunc taceam: et quod deus vult, Deus irascatur et vobis, si factis quod illi non placeat, et mihi pro tacuitate mea. Audio quod vestra excellentia videlicet extoret super presbiteros Anglie, et fortissimum exigit ab eis qui non servaverunt preceptum concilii, quod ego cum vestro favore tunc apud Londoniam cum alia episcopo et religiosis presbiteris, et quod tunc taceam: et quod deus vult, Deus irascatur et vobis, si factis quod illi non placeat, et mihi pro tacuitate mea. Non enim perit secundam legem Dei humiliandi potius vindicare, nisi ad singulos episcopos, qui tunc taceam: et quod deus vult, Deus irascatur et vobis, si factis quod illi non placeat, et mihi pro tacuitate mea. Preter igitur vos sicut archiepiscopus dominum, qui annis dimidio plusquam presentem vitam corporis mei, et consilio fuit vestre fidelis corpus et anime vestre, nec vos contra ecclesiasticum consuetudinem tam grave peccatum committatis, et si jam lapsi sitis, ut omnia que tunc taceam, et quod vobis quod valede tenebre dicere, quia pecunia taliter accepta, ut taceam quantum necesse animæ, non tantum cum expeditor, adhibere terrena nepotia, quatenus postea perturbationem. Desiderio vos fecit qui me in Normannia in pace vestram secessit, et de archiepiscopo meo me deservissimus, et qui cura et vindicta talis offensa maxime pertinet ad archiepiscopum, qui nominis plus fiam episcopus pro spirituali cura, quam pro terrena possessione. Omnipotens Deus est et in hac et in alia archibus vestris cor vestrum secundum voluntatem suam, et quod hanc vitam perdat vos ad gloriam suam.

G. G. Cetero modo est, ut presbiteri masculos presbiteros, qui quocumque tempore excommunicati, penite ecclesiis Anselmus affici, et excommunicationem in eos ab archidiacono suo laice confirmari habeant.

Anselmus archiepiscopus reverendo Gundulpho episcopo Cantuarie Villiamum, et archidiaconum parochia irlandicum sui aditus amore Dei servandum, salutem.

UPER redata est mihi Deo excrebilla, et omnibus Christi dominus, superba quorumdam, qui se faceretores nonstant, presbiterum, et quod deus vult, Deus irascatur et vobis, si factis quod illi non placeat, et mihi pro tacuitate mea. Preter igitur vos sicut archiepiscopus dominum, qui annis dimidio plusquam presentem vitam corporis mei, et consilio fuit vestre fidelis corpus et anime vestre, nec vos contra ecclesiasticum consuetudinem tam grave peccatum committatis, et si jam lapsi sitis, ut omnia que tunc taceam, et quod vobis quod valede tenebre dicere, quia pecunia taliter accepta, ut taceam quantum necesse animæ, non tantum cum expeditor, adhibere terrena nepotia, quatenus postea perturbationem. Desiderio vos fecit qui me in Normannia in pace vestram secessit, et de archiepiscopo meo me deservissimus, et qui cura et vindicta talis offensa maxime pertinet ad archiepiscopum, qui nominis plus fiam episcopus pro spirituali cura, quam pro terrena possessione. Omnipotens Deus est et in hac et in alia archibus vestris cor vestrum secundum voluntatem suam, et quod hanc vitam perdat vos ad gloriam suam.

ANNO D. NOSTRI 1101.

omnino ego monitionem & susceptibilem iustissime nefanda superbia contempserunt. Qui convocatis secunda pluribus religiosis & obediuntibus sacerdotibus, superbos & insolentes plaudo digos et communicationis percussit. Quam excommunicationem bestialia insania contemnat, ministerium sanctum padding, quantum in ipsis est, non formidat. Quatuor ego Anselmus, qui quatuor peccator, archiepiscopus, ex auctoritate quam mihi dedit per archiepiscopatum Deus Pater, et Filius, et Spiritus sanctus, confirmo tandem excommunicationem, quam feci idem archidiaconus, usque ad satisfactoriam per dictio suscipienda.

G. C. Canonem xviij. de nullis nominationibus supradictis absolventes facultatem, sic episcopus noster talia coherens Anselmo ad Stephanum diaconum episcopi sui concessa voluit.

Anselmus archiepiscopus Stephano diacono, lib. i. q. xiv. Interea C. hereticum.

M Ando vobis ut estis ad Ramefi, & dicitis, et deinde precipiatis dominicis butizid & functionalibus de nostra parte, et de parte episcopi, vestra, ut si noluit me prohibere dictum officium gerere, tunc eo toto prohibent, ut nullas honores, qui aliis laicis exhibentur, debet, exhibebat ab illis, aut perantant ab aliquo exhiberi mortui illi, quem quidem velorum pro factis haberi: filium autem ipsius mortui propellere a villa, nec amplius conversari in ea.

G. C. Anselmi littere illis ad mortuos, ut in eis ipsius hereticus corpus canonice committat, quo nullum hoc alium lacum haberet, in adiungunt.

ANSELMI CANTUAR. ARCHIEPISCOPI EPISTOLAE ALIQUOT CANONICAE.

AD HENRICUM ANGLORUM REGEM.

Uni ecclesie episcopus canonice facturus, non potest alicui episcopis profici, insecus papa, archiepiscopus, episcopus comprovincialis.

Suo carissimo domino Henrico Dei gratia Anglorum regi, C. de Canonem xviij. de nullis nominationibus supradictis absolventes facultatem, sic episcopus noster talia coherens Anselmo ad Stephanum diaconum episcopi sui concessa voluit.

M Andavit mihi dignatus vestra per electionum episcoporum Winchestri, ut si filiis hereticis, utrum dominus Hervacu episcopus Barenorensis possit constitui episcopus in ecclesia Leviventis. Hic utique facile fieri non intellego. Sicut enim nullus episcopus sacari debet alicui ecclesie sine assensu & consilio archiepiscopi & aliorum episcoporum totius provincie: ita qui sacarus est episcopus, non potest constitui in alia provincia episcopus, sine consilio & assensu archiepiscopi & episcoporum eiusdem provincie cum auctoritate apostolica, nec sine absolutione archiepiscopi & episcoporum provincie in qua sacarus est. Quia absolutioni fieri neque in qua sacarus est.

AD ..... FRATEM.

An mepus conanguineorum sunt vetitæ adeo ut reniti nequeant: et cur fit damnata.

Anselmus Cantuariensis, fratri dilecti spiritum sapientie C. intelligit.

Notatorem admodum, fratres carissime, studis esse vobis quibusdam nec cretes, dum deli-

dit homo torpentem, nec tale qui somnians, questione pulsus, ut & evigilet. Rogus enim me hominem, ut putas, minus lesionis, nisi diligenter & dilucide referam, sit in sanctum patrum decreta, vel traditibus meomineris me legitime prohibitionem conanguinitate in conanguinitate, qua ratione in ecclesia Dei tantum vi obtinerit, ut hujus excessus nulla omnino potest esse indolgentia, nisi procedente aliquo conguj divorzio, vel cur labem detortum in peccatum tale congnium. Et, ut video, non queris auctoritatem solo, si ita dicam, imperio cognoscendum, sed potius rationem ratione dicere simulet. Dicere simulet & peram esse rationem, eorum obediatur rationi, quibus dictam est: Non enim vis illi qui lapidat. Sed si spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Et ecclesie sancte sequi omnimodum, quos congescedis velle concelle, genui est beneficis. Sed ut sit in omnibus me libe-temperare voluntari: est: tunc non possim, conob hoc tamen & in hoc est aliqua tibi parte non decite.

Precepto hoc, scilicet in conanguinitate non miscenda conubia, vel si mixta sunt, dimonda, canoniam pleni sunt, & multa sunt decreta patrum in tribus in tribus non debet cononipicari, me nequam legisse memini. Sic tamen de hacten mecum est consideratio sanctam scripturam logo cogitare. In veteri illo populo conubia miscenda in tribus non debet cononipicari, quia tamen mihi cur non, occurrunt ille filii Salphard. Super conubis confalaribus Moysen, & per Moysen, dominum: mandatum a domino tribu in tribus non miscenda conubia potest. Sed tamen is miscenda conubia potest.

Porro

Porro Christiana pietas non fit. Cum enim a hereticis nostra fit, de quo dicitur: Deus caritatis est: sicut illi dicitur: heretici congnia, sic de hereticis turpius habetudine cogit debemus. Caritas enim, quo laicus divina diffunditur, tanto uberius dividendo, remaneat, & augetur. Stantigitur Christiani religio, ut recentis conanguinitatis, secundum sanctum patrum & canonum decreta, usque ad sextum gradum est canonice parte penitentiibus, ad caritatem conservandam suus natalis sufficit affectus: quoniam videtur, etiam apud hereticos videtur. Ubi vero ille deficit: ibi demum ad caritatem religandam, ne subducatur, & adonendum esse vinculum conyugale ad prolongandum terminus nostrae hereditatis. Quasi iustitiam. Justissime videtur, ut sicut apud illos ius multabatur parva transgressio legis potest, pro terrena canonice hereditate conservanda: ita apud nos impune habet: senator legis pro castitate parvi, & divina hereditate nota distanda.

Ad hoc aliquid. Qui extra tribum conubia dare prohibentur, loci non, ad proximam laicis accedere eadem lege non permittuntur. Dicit enim lex: Quibus homo ad proximam sui sanguinis non accedit: aditque autoritatem juvenis est inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Quarum igitur que fit hactenupido, tuus revelatio dignum efficit merito, legis transgressio. Turpe est, ubi pars patris non continent in corpore autem hactenupido, non est hominis pravationem, nihil est turpe, nihil dissonum, nam harmonia illa creatio nisi magis bene decet apertis adque permanentibus, ut pars conubis gradum conanguinitatis me vero corpus form per omnia sobrius esse. Postquam vero prevaricatione mandata, anima D. Duo facta est inobedient: superioris Dei rebeli infertur corpus delictum: est inobedient. Statim quippe oculi aperti sunt transgressioibus. Et aperti sunt, inquit, oculi eorum: videlicet ad se invicem concupiscendum. Et cum prius nudifere, nec sublecebant: non corporis sui partes veritas esse sentientes in pudenda: & regere illa festinantes, perizoniam ibi fecerunt. Quod est tamen in pareris, vel infansibit videre promissum est, ut tamen in meretricio, non tamen non sentiant, pudenda non habent: quia de aliqua corporis (si parte) embelcere neciunt. Ubi vero illius incipiunt esse expectat, jam parte illius intellat ferre non potest. Turpe est enim, in nobis illis hominibus pulcherrima illi harmonia, facta est spiritatio non minima, originali forma cum originali peccato ad illis in posterum traditum. Et hoc igitur in corpore nostro, quoniam peccati membra illa, quae hactenupido concupiscentiae, pudenda, vel turpidum, vel ingominia nominantur: exteriori turpiditate, id est: concupiscentie lateris preteritis: Christianitas nihil vult honestum iudicare, quod faciat contra honestatem naturam. Ecce quid mihi videtur super questione ista: si placet, bene & fideliter, facile vultum obtinere apud te.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

Et turpissime libidini carni substat: ut merito illa homo possit audire: Adm videri? id est, qui dicitur: Duo similia esse voluisti, non vides quod devertisti? Sed si turpius turpius habetudine ingominatiois huc ingominia? Quam apostolus denotans: Ergo, inquit, frater, non dicam: pectus quod peccati homo, extra corpus est: qui vero formicatus, in corpore formicatus: id est, quomodo peccata animam quidem ledunt, corpus tamen non deturpant. Quomodo formicatus, non solum Deum offendit, & contumaciam animam: sed & ipsam corpora voluptuositate ledunt volubiles & diabolice. Sicut enim filii detestatio, ferro vel igne nota inuirtu aterni opprobrii: sic naturae nobis videt pervaricationis in toto foro corrupta est. In hoc etiam, quo suo tunc est extra quem non erat, indicium est hoc in pernam peccati sui. Quae turpiditas in omnibus peccatis verendum terminis terminis esse vellanda, nisi ea prima puniti generationis humane esset cessaria. Cuius tamen generatiois nullus amor rezevari cam permitte in illis, de quibus lex dicit: quod provini fuit sanguinis, & ipsius ignis & indignitas naturæ cum fuit debent irrevocem cessari reverentiam: ut inter les his conuulsiasticis rezevari qua nulla possit esse iusta causa, nec possit superari aliquo bonum, quod esse debet in se inebriatus. Non ergo caritatis precepti, rationem adit: Turpidum patri C. C. expulsiore matris non monervitibus: gula turpudo est patri vel matris vero. Deinde est hunc videri monervitibus illam quoque, ad quem non fit accedendum, nec revelanda canonum tractu: frater scilicet, & sorore, atque alios, qui deseruntur. Quo causa communis potest esse, & odibit, & illis.

III.

Alii autem, jam non videtur esse ecclesia: quia non est illi, propter quod ecclesia constituitur & consecratur. Quapropter cum illud fit novum, necesse videtur cum eo consecrari, per quod recipitur, ut fit ecclesia. De merito altari iterum consecranda haec quoque mihi ratio videtur. Altare vicem fidei Christianae tenet, ut ficut non nisi in altari sacrificium nostrum offerimus: ita non nisi recte fidei sacrificia bonorum operum offeramus, si de Deo piacere volumus. Si ergo fides sola a suo fundamentum, sicut est Christus, & a sua stabilitate, jam non est fides: ita altare quoque a suo fundamentum, jam non est altare: & si forte quod de ea materia totum, five quantum sollicitudo gravatum, ut non possim inserere in ea cura dicitur, & mancus vellet iteri finitabat, ut in aliud tempus hoc differre non possem. De quo quidem neque in decretis, neque in canonibus, memini me aliquo legisse: sed a quadam episcopo audivi, quod in decretis Eugenii papae legitur, altare nostrum iterum consecrandum. De his cum domino papa Urbano lectus sum, a assensibus subisdum episcopi: sed papa dicitur, mensam altaris maneam, nec reconsecrandam, nec iterum consecrandam, nec amplius in altare reputandam. Alii vero dicebant tantum reconsecrandam: nullam tantum autoritatem ostendendam, hoc autem omnes concordant, quod, violato principali, tota ecclesia consecranda est sine consecratione altaris: nec ecclesia consecranda est sine consecratione altaris, ut principali, ut aliquis alicuius in cadam consecranda. In his autem com concordant, cum quibus locutus sum, excepta altaris mensa. Item si aliqua pars ecclesie destructa, reficitur, ut nota fit, altari immoto: nota tantum ab episcopo benedicta spergendum dicitur. Recto autem, quam a me quaesivisti, haec mihi videtur super his. Altare non fit propter ecclesiam, sed ecclesia propter altare: & ideo videtur principa-

ANNUS CIVITATIS 1107. *** CONCILIIUM ROMANUM, ***

In quo Paschalis papa II. Grosolanum in Mediolanensem sedem restituit anno DOM. M.C.I.I.

Liprandus presbyter Grosolanum fignum ignis in iudicio habuit: et ante diebus ante quos in lasense conventum anno M.C.I. Grosolanum secundum archiepiscopalem ac civitatis deferre hoc tradidit: quia illi esset, ut dicit Landolfus chronicis: fignum quod habuit, ut ad ipsos in iudicio conveniret, et ipsos ageret. Romano quoque indito, cominus, Prelbyter Liprandus, inquis Landolfus, cum iam secessisset, & duo annos post legem ab ipso factam (hoc scilicet, quod non esse aliorum, sed ipsius, sed quod non videtur) reconsecravit, provocatus & compulsus, Romam ad synodum venit. Et paulo post: Prelbyter Liprandus eodem, quem adversus Grosolanum habuit, pure novavit: & Apolliticus, non legem per ipsum prebyterum datam, & sacramento de igne notatus, laudavit: sed gratiam & officium prebyteratum in illo firmavit, & dixit: Si hic prebyterum pariter, & diaconum fecerit, cum Grosolanum iurando affirmavit, quod Grosolanus coegit ipsum prebyterum ire ad ignem, salventur Grosolanus depositionem. Atque super hoc, ipsa-

Tem non videtur esse ecclesia: quia non est illi, propter quod ecclesia constituitur & consecratur. Quapropter cum illud fit novum, necesse videtur cum eo consecrari, per quod recipitur, ut fit ecclesia. De merito altari iterum consecranda haec quoque mihi ratio videtur. Altare vicem fidei Christianae tenet, ut ficut non nisi in altari sacrificium nostrum offerimus: ita non nisi recte fidei sacrificia bonorum operum offeramus, si de Deo piacere volumus. Si ergo fides sola a suo fundamentum, sicut est Christus, & a sua stabilitate, jam non est fides: ita altare quoque a suo fundamentum, jam non est altare: & si forte quod de ea materia totum, five quantum sollicitudo gravatum, ut non possim inserere in ea cura dicitur, & mancus vellet iteri finitabat, ut in aliud tempus hoc differre non possem. De quo quidem neque in decretis, neque in canonibus, memini me aliquo legisse: sed a quadam episcopo audivi, quod in decretis Eugenii papae legitur, altare nostrum iterum consecrandum. De his cum domino papa Urbano lectus sum, a assensibus subisdum episcopi: sed papa dicitur, mensam altaris maneam, nec reconsecrandam, nec iterum consecrandam, nec amplius in altare reputandam. Alii vero dicebant tantum reconsecrandam: nullam tantum autoritatem ostendendam, hoc autem omnes concordant, quod, violato principali, tota ecclesia consecranda est sine consecratione altaris: nec ecclesia consecranda est sine consecratione altaris, ut principali, ut aliquis alicuius in cadam consecranda. In his autem com concordant, cum quibus locutus sum, excepta altaris mensa. Item si aliqua pars ecclesie destructa, reficitur, ut nota fit, altari immoto: nota tantum ab episcopo benedicta spergendum dicitur. Recto autem, quam a me quaesivisti, haec mihi videtur super his. Altare non fit propter ecclesiam, sed ecclesia propter altare: & ideo videtur principa-

tionem consulari pro una non dedit. Nocte autem in iudicio, Apolliticus coram synodo a Grosolano suscepit sacramento, in quo sacramento Grosolanus sic ait: Ego Grosolanum, gratia dei archiepiscopi, non cogi diuque Liprandum parochytum ire ad ignem & ad inferos iudicium. Tunc & Ardemicus Laodensis episcopus, iurando firmavit idipsum. Annoni vero Aquerani episcopo, & profertur idipsum, quem accipere post Grosolanum, ab episcopo notum, Grosolanus itaque accessit, ut acciperet gratiam restitutionis. Et cum ad accipendum restitutionem accederet, gabata, & palloribus virga quam idem Grosolanus sua contabrat manebat, coram synodo ad terram coactus. E signum quampluribus fidei iudicium, quod sacramentum eius fuit sacramentum mortis. Verum inter non papa, nec eius synodus, ad hoc veniens respicitur: sed ipsi Grosolanus, Anthoni Aquerani, & Ardemicus Laodensis, acque Jordano de Clivi, & ceteris Mediolanensibus, tam clericis, quam laicis, verum etiam episcopi quidam

Mortu ecclesie suffraganti, volentibus cum habeantur in archidomum, licet ostia, restituuntur. Omoi restitutioe dicit, hoc est, praesentia, ut postea significat Landolfus in his verbis: Grosolanus vero, gratia Guelfici abbas montis franciosi Ambrosii, & Ardemicus Laodensis archiepiscopi, & aliorum multorum prudentium, tam

Deteriorum, quoniam laicorum, nec ledem, nec alium quam multorum archiepiscopi, post mortem ipsius primam a prebitero factam, sine restitutionem a synodo celebratam, habuit. Tunc vero reconsecravit hanc eadem max. videlicet in cathedra Laurentii anni M. C. X. VII.

CONCILIIUM MASSILIENSE

Anno 1103. confirmat placitum, quod fecit Norgaudus Episcopus Edivensis cum domno Abbate Hugone & Monachis Cluniacensibus. *Ex Chartario Cluniacensi.*

In nomine patris & individui Trinitatis Patris & Filii & Spiritus sancti Amen. Omnes laudis universitates Ecclesie fidei volumus licere, quam pacem, quaque concordiam Adivensis Episcopus Norgaudus abbas Hugoni Cluniacensi fratri suo tandem post diuturnam controversiam fecerit, qua litterate factam corroboraverunt. Querimus interim Cluniacensis fratres de praedictum Adivensem Episcopum N. pro illis ab eodem Episcopo injuriis coacti fuerunt, & inter contra iniuriam damna idem Episcopus, nec non & Melitico Praelati domum Bernardi quadam nota fecerunt per alleganda, quae videbantur contra quam contra Cluniacensis privilegia continere. Et autem domum Paschalis II. papa hoc comperit amore domni Patris Hugonis & Cluniacensium fratrum caritate excitat, scriptis suis illi contraria, quae memorata sunt dictum Episcopum privilegia demonstrat, demare centuq; & hoc sic damanda, atque simul Romensi Ecclesie negotia peragenda & pertraanda Prascliam Episcopum domum Milonen, totius Gallie legatum injurias dicit, ad Gallias mittit. Idem vero Legatus Cluniacem veniens, octo die inter praesentem Episcopum, fratresque Cluniacenses placitum denominatum statuit, in quo placitum, quoqueque legationum Patris Paschalis II. consensum, Ecclesieque Cluniacensis privilegia firmavit, & corroboravit. In hoc quoque placito praememoratus Adivensis Episcopus, non derogat & litem: sicut enim Patris Paschalis II. communitus, jactantiae quam in Ecclesia flos nominatae fratres Cluniacenses habebant exegente, a domno patre Hugoni fratrisque Cluniacensis donavit, & concessit. Ita ut Ecclesia de Castellis, & Ecclesia de Castro de Lomina, (scilicet Ecclesiam S. Albani, & Castellum ejusdem castri, Ecclesiamque de Molinis, & Ecclesia de Trevelis, & Castellum de Montegallia simili modo donavit, similiter concessit & laudavit. Statutum est tamen, ut pro hoc ipsa Ecclesia deorum solidorum centis annuam red-

Datur. De hoc item dicit Ecclesia hoc concessio ante habetur, ut si a Cluniacensi conventu nactus fratres Cluniacenses intercepti de sedulitate fuerint, ut Cluniacenses restituerunt suum poterit habere, non differat in curia memorati Episcopi Adivensis M. jactantiam quoque reddidit. Omnes etiam Ecclesias quas vel praedecessoribus sui domni Aganoni tempore tenuerunt, vel de quibus donavit, vel investituram, aut aliosum habuerunt, laudavit. Praeterea est quoque domini Papae Paschalis Praeceptum, & praesentium, & per praesentem Romane sedis Legatum Prascliam Episcopum domum Milonen corroboratum, ut sine in praesenti episcopo Paschalis videlicet II. privilegio Cluniaco imperio consistat, tam Ecclesie, quam prebiteri Ecclesiarum, & de Cluniacensium universis sine inquietudine libera & in violata permaneat. Hac vero de Vitiellensi abbacia statuta sunt & praesentia. Statutum est & praesentium, ut Adivensis Episcopus & Vitiellensis abbas profectioem vel obedientiam non exigant, nec abbas ei ullo modo faciat. Fratres vero Vitiellenses sacros ordines ab ipso suscipiant, si tamquam Episcopus canonice ordinatus fuerit. Quod si hoc ordinare non poterit, a quolibet alio Episcopo canonice ordinato ordinandus. Praesentibus quoque quae eidem abbati delictum christa scripturae abbas aliquis retentionis in possessione ad incarnationem Domini m. c. x. Adh. sunt haec apud Massiliam per manum domni Miloni Prae-nellensi Episcopi & S. R. B. sedis legati in presentibus scriptum: in Massiliensi. Et quatuor cum Episcopus ego Lugundensis archiepiscopi domni H. vices agebat, & haec prius praedecessoribus Adivensis Episcopi N. in praesentia quoque archiepiscopi de Massiliensi Episcopo. Et sicut fuit in praesentia superadditionem Episcoporum per manum domni M. Cardinalis iussus fuisse, ita etiam in presentibus scriptum fratrum Episcoporum de Trevelis, & Castellum de Montegallia simili modo donavit, similiter concessit & laudavit. Statutum est tamen, ut pro hoc ipsa Ecclesia deorum solidorum centis annuam red-

CONCILIIUM MASSILIENSE

( ) In his verbis transmissio post experimentum ignis, quod factum ab anno 1103, ut dicitur 1105, et de Grosolanus provocatur ad ipsos Romanos venit, hoc ipse habita anno 1102, & eadem est ac Lateranensi, & ceteris.

CONCILIUM TRECENSE, SUB PASCHALI SECUNDO PRIMUM,

In causa Silvanectensis episcopi de simonia per calumniam accusati, habitum anno Christi M C I V.

HOt concilium per Richardum legatum adven-

In hoc eodem concilio fuit legatus Richardus celebrans...

ADDITIONE G. C. S. J.

Chironus Sancti Petri vice Transmontani: An-

PRIVILEGIUM ECCLESIE S. PETRI TRECENSIS RECTARUM & CONFIRMATIONEM IN CONCILIO TRECENSI.

In nomine sancte & individue Trinitatis...

Epigo Hugo comes Dei gratia Trecentis, post vulnere...

archiepiscopo, Manasse Siciliensi episcopo, Hugone Catalani episcopo...

PRIVILEGIUM MOLISENSE RECTARUM & CONFIRMATIONEM IN CONCILIO TRECENSI.

Go Hugo comes Campanie, comitis Theobaldi...

Haec concessimus me assensum prebuit dominus Manasse...

CONCILIUM ROMANUM

In quo Bruno Trevisensis Archiepiscopus abbasque infans...

Collato Archiepiscopo Trevisensi...

dem ecclesie presidente, Francorum regem Philippo & filio regi Ladovico regente...

Dilectorum archiepiscopo Senonensi, Rodulfo Turonensi, Ivo episcopo Carnotensi...

Et quod annuum sum. hinc concessit abbas...

CONCILIUM ROMANUM

In quo Bruno Trevisensis Archiepiscopus abbasque infans...

Dium consecutus promouisset, multum aperte correptus...

ARCO CHRISTI 1104.

A. N. NO. C. 1115. 1116.

CONCILIIUM LATERANENSE,

In quo excommunicati investituram fautores in Anglia VII. Kal. Aprilis anno dom. MCIV.

Concilium hoc ne ignorari fasit episcopi Thalesis papa ad S. Asaphum, qui supra...

Luguberrimo, dilectis doctores Rademus illi & Notamus in festo, inquit, anno advenit...

Venerat ad Concilium Lateranense Gregorius Archiepiscopus & Lipsadensis Archiepiscopus...

Observatio P. Antoni Pagii ad An. Ch. 1105. n. 4. & 104.

Concilium II. Lateranense Philip. II. fideles habuit Libanus Tom. 2. Capiti. & Affilius in Annal. Eccles. anno 1194. celebratum...

CONCILIIUM BALGENCIACENSE, IN CAUSA PHILIPPI REGIS

A Richardo cardin. sedis apostolice legato celebratum 111. Kal. Augusti, anno Christi MCIV.

Res huius concilii plane ignoraverat: nisi Ivo Carnotensis superest epistola...

litteris vestris continetur, ut in hac abolitione concilium prudenitium ibi adhiberet dominus Albanensis episcopus...

CONCILIIUM FUSELENSE II.

In quo Bracarenfi Ecclesie Metropolitana dignitas restituitur.

Athanasio VI. regnante duo Concilia sunt a S. Marcellino Fulcivili copudum vasa...

sed cum ejus tempore via Gerardus Archiepiscopus Bracarensis hanc eandem vidisset...

A. N. NO. C. 1117. 1118.

chiep. Toletanus sedente Urbano II. Roma re-Acta Bracarenfi concilio...

Episcopi & Abbates & optimi Clerici Hispania circumstantibus, Romanum principum...

A. N. NO. C. 1117. 1118.

CONCILIIUM PARIENSE,

IN QUO REX FRANCORUM PHILIPPUS

Et Bertrada absoluti sunt IV. Non. Decemb. an. dom. MCIV.

Absolutus Philippus regi, episcopo petro pabstano scio Thalesis, modo utique...

Carnotensis Joannes Aurelianensis, Humbaldus Autolifontensis, Gualo Parisiensis, Manassis Meldenis...

A. N. NO. C. 1117. 1118.

Philippus Dei gratia Francorum rex Lambertus Archiepiscopus Sedis & gratiam...

Ad Lambertum itaque, rem ut videret, dicit Thippus has litteras.

A. N. NO. C. 1117. 1118.

Ulla dominus papa per Thetaldum Ovidium milium nostrum archiepiscopi & episcopi...

Conveniens Parisiis et vestra autoritate archiepiscopi, domini Dierribert Senonensis, Rodulfus Turoanensis, episcopi quoque Ivo

A. N. NO. C. 1117. 1118.

Reverendissimi domini & patri patrum Thalesis papa Lateranensis Archiepiscopi...

Conveniens Parisiis et vestra autoritate archiepiscopi, domini Dierribert Senonensis, Rodulfus Turoanensis, episcopi quoque Ivo

A. N. NO. C. 1117. 1118.

Conveniens Parisiis et vestra autoritate archiepiscopi, domini Dierribert Senonensis, Rodulfus Turoanensis, episcopi quoque Ivo

Conveniens Parisiis et vestra autoritate archiepiscopi, domini Dierribert Senonensis, Rodulfus Turoanensis, episcopi quoque Ivo

omenum. Sancta Trinitas Deus oritur, fane-... anno pontificatus Paschalis pape II. quino.

G. C. Philippus interponitur supra quatuor descriptum... OBSERVATIO P. ANTONII PAGI ad AN. CH. 1104, n. 6.

CONCILIUM FLORENTINUM

cxclxi. Episcoporum contra Florentium illius loci Episcopum celebratum, anno domini m. c. v. tempore Paschalis pape II.

Florentinus episcopus Florentinus meto im-... ad AN. CH. 1104, n. 6.

A. Diebold dicit M. Igelström, quod ex Eimardo hic... c. v. episcopi supra men- tatur, quos quidam levantate, ut scilicet abbas...

CONCILIUM QUINTILINEBURGENSE, SEU NORTHUSENSE,

Pro reformandis moribus ecclesiar apud Northum celebratum, anno domini m. c. v. tempore Paschalis pape II.

DE vna in hac synodo gesita condiciis abbas... In quo concilio super sententiis inflantibus...

In quo concilio super sententiis inflantibus... Videntur inter hec, quod fletio suo modico...

Et vna magistrante confessus: in omnibus... CONVENTUS MOGUNTINUS.

A Romanis postmodum excommunicatis inter... Moguntino archiepiscopi, qui a fide prepa- jam per multum tempore a rege pulsus fuerat...

Eadem hora Viro Hildinheimensis, et Hen-... De eadem synodo Otto Frisingensis, lib. 8. c. 23... CONVENTUS MOGUNTINUS, QUO HENRICUS IV. REX GERMANIE

Et vna magistrante confessus: in omnibus... Cuiusmodi Hilderheimense. Visum est, in-... Moguntino archiepiscopi, qui a fide prepa- jam per multum tempore a rege pulsus fuerat...

DE vna in hac synodo gesita condiciis abbas... In quo concilio super sententiis inflantibus... Videntur inter hec, quod fletio suo modico...

Conventus Moguntinus, quo Henricus IV. Rex Germanie... Cur cum legati communione fore peniten- tiam, ad hanc generalem synod. et aposto- licam discussione, censura ad hanc synod. non possent...

ANNO CHRISTI 1197. Mogianum devenit, ubi cum apud Engleheim Henricum imperatorem regem imperatoris omnibus hereticis abdicato, communicatio omnibus relictis, singula in unum ecclesie pacificanter omnia. Hic inquam Hieronimus, sic dicitur episcopus, in generali abbatiato non canonice sed per Wibronem hereticus abjurationem, necdum venturata fuit, infra ceteros ceteris. Legato quoque Augustum venenit, e cleis ac populi exponatur apertissima: dicitur videret episcopum abfque canonica electione fore consecratione fidei illam invasile. Diligentius res audita dicitur: si aliquis canonice fore huc subtrahat ecclesiam, perquiratur. Omnes unum dicitur, idem sapientes, nominum substituitur: cunctis in domni apostolici presentia fienda distructur. Synodus colligitur Warthallensis, ad quem suo episcopo nuntii ecclesie Augustinensi: refer leopoldus, cum adierit, qualiter ecclesia distulcerit. Idonea literar accusatio, nulla praxteritur accusatio: facile ab omnibus contentur et talis episcopus deponatur. Quod et factum fuisse, si non Gebhardus Constantiensis episcopus in ecclesia Augustinensi hoc faciendo persulderet. Eo namque tempore domnus papa Teutonico adire praxferat regem: quod in unum pacem acquirere multum tunc ad apostolici tamen suspensus officio semipitonus Hieronimus regressur, terminis luiti rei hinc inde constituitur. Angulla fuit liberationem, dolens prefatoris, C domi in spe apostolice advenit defestatur ad in frange scilicet terminum idem episcopus pro interdicti restitutione officii apostolicum invenit: sed literas ab eo hunc in modum fe continentes accepit.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, Augustinus ecclesie canonice, & carissimi patris schismati, & apostolice benedictionis.

VEnit ad nos non vocatus frater nosster Hieronimus velle civitatis episcopus, caurum suam postulans certiori sine concilio. Nos autem querelam velle amicos quod d fratres, qui advenit cum in concilio coram nobis capitala promittent, cum eo impraxteritur coram nobis minime adfuerunt, cum quo para advenit nos postit praxdicatum concilio, caurale ipfius prostrationem in proxima Kalendas November fratrum nostrorum deliberatione dudimus: ad quem videlicet terminum omnes, qui advenit cum castam agunt, literis praxfatoribus ad nostram audientiam invitavit. Inter-

CONCIILIUM HIERSOLYMITANUM

Quo, Ebremano deponito, Daibertus Hierosolymitanus patriarcha sedi sue restitutus est, anno domini MCXIII. tempore Paschalis pape II.

Causam, sciam, tempor, & alia concilio, Paschalis Tyrus libro monachali servitium aliquid dicitur: nec in quia aliquid aliud notari poterat, nisi quod regia episcopus advenit, cum presentiduo gratia. & apertur violentia: cum presentiduo gratia. & ad Bolantric litterarum prostratione, ipsa est in hoc die deponitur, & sedem recipere, ea que locit debent deturbate. Qui tandem in Siciliam veniens,

ria eidem fratri nostro potestatem concedimus, ut tot, qui ecclesie bona rapiant & invadunt, quibz functione canonice reconmutate prelevat. Volumus enim, ut tam ipse, quam ecclesia que sub eo est, ut ad presentiduo tempore, pacem & tranquillitatem, domino largiamur, pacem & tranquillitatem, domino largiamur. Datum decimo Kalendas Decembris.

Has literas idem Hieronimus episcopus Angulla vice Vescorum alportavit: intorquet concilio, confidos etiamdem conficis, ut unius anni spatio non detegeretur, jurare compulsi, sic que fidsis pro libris modicam datum redit. Accurata vero pater abus requirit, ut de acceclatoribus suis, qui presentiduo extit videntur, precio corrupti, & literas quae ex Augustiniam persona occulte per am apostolicam dicitur. Qui si falsitatis manibus benigni locupletia, dum auditur, magna contra eum papa indignatione invenit: auride & corde luto ab omnibus deprehenditur. Curienti tamen episcopo auctor Gotavignius abbatu pro ipso appellatus, datis vellei Augustiniam respondentibus literis, abire permittere veta cum falsis relatur, hoc modo:

Paschalis episcopus servus servorum Dei, dicitur illis Augustini ecclesie clerici, saltem & apostolice benedictionis.

Post impetitionem, quam super episcopo vstro fecisse, dilectionis vellei literas salpentes: in quibus, quia pacem & concordiam cum eodem episcopo vos habere nobis significatis, levati sumus, si eandem concordiam gratia scilicet facile constitit. Nos tamen constitutum terminum exprecamus, ut quiquid aequitatis dilaverit, auxiliante domino, erquamur. Datum octavo Idus Februarii.

Quibus literis clam episcopo ledit, contra nuntium infensum: non exqua precio libi referri mandata obijit: patre iterum mandatis legentium lorum instaurari, ne tam adversa prodantur, sed profecta fingantur: egreditur in publicum, arripitur aures expectantium: parantur mones, nactetur ridiculus mus: dum filio benedictione apostolice salutaris episcopus, edoneque gratia participat populus. Et illorum de vobis ipse in causa Augustiana ad conciniam dilata.

Gallieno cardinalis constitutione, item & Guillielmi Cantuariensis episcoporum, hic collocatur Bilius & secus quo Gallienus ad annum MCXIII. Gallienus ad hoc se respiciens, hi eosdem asserunt.

ANNO CHRISTI 1199. nens, & apud Messaniam moram fangs necessitiam, standum imperatorem, gravi corporeque amittit, ut deinde Kalendas papa Hierosolymitanis carnis legatus est. Sed ut unum impudens annis quatuor, in exilio vero tribus. Ebremano vero episcopo fidei incubator, audieus quod presentiduo domoipso corpus cum presentiduo gratia reverteretur sedem suam recipiens, antequam de obitu eius inlucere, ad eandem Romanam transiit dicitur: eadem, allegata de fea innocencia, eponomo invitum & roizentem in eandem sedem illum locaverunt. Quo pervenit nihil impetrare potuit, quam ut cum eo disgreger legatus, qui de causa Hierarchy cognovissim eorum confisset negotium. Designatus est autem id

CONVENTUS FLORIACENSIS, EPISCOPORUM, ABBATUM, PROCERUM,

In quo S. Benedicti corpus coram Ludovico Francorum rege designato levatum est xiiii. Kalend. April. anno dom. MCXIII.

Rogatus S. Petri Vivi Senensis ad annum MCXIII. Adhuc, legati, conventum venit, & interit Ludovicus rex designatus, cum multo procerum Francie regis & communis litteris suam conjungit. Ad hoc convenit, Johannes episcopus Autlianensis, Humbaldus episcopus Avinionensis, viri religioi, cum maximis clerici ac populi participatione. Eadem die decedierunt magis altum in honorem S. Marie Dei genitricis & aliae, matriculis scilicet, in honore S. Benedicti: sub quo postea fuit ipfide fanda relictus episcopi parvi. Transiendum autem sanctissimum corpus in conspectu omnium qui adfuerunt, insertum in metallino quodam & cupreo sermo: in quo prius, ut creditur, positum fuit, quam dumtaxat de Crif. D. fimo monte. Illic vidi fentes pur gaudio rege & principes, & omnes vulgus & precipue monachos & abbates, hymnos & laudes, ut dicebat & dicitur volentes, sed per hanc curiam non valentes. Lerecum itaque tantum gazophylacium, auro & argento gemmisque omnibus rebus: superoptatum est interitum auro gemmicque fabricatum, & auro parvi congnatum. Hoc torum factum est xiiii. Kal. April. Idem refer Robertus monachus Astifordensis, ad hanc curiam annum: is hoc suspensus, quod dicit in-

ANNO CHRISTI 1199. a numeris profertur domum Gibelinus, vir faveus & grandaeus, Arletianus archiepiscopus: qui de mandato abbatis papa Hierosolymitanus convocato episcoporum regum concilio, de causa domini Ebremani cognovissim plenius. Cunque et confidit per tres idoneos sufficienter, & majores concilio, quod domitus Daibertus, abfque causa legibus, Armetipoli fydionibus & regia viceribus fuerat epostellus, & quod Ebremanus alicui viceribus potestatis & ecclesie, alicuiusmodi eorum sedem occupaverat: auritate quae presentiduo cum a patriarcha depoluit. Sed concionem moliam viri religionem & simpliciter miram, Celestinum, que tam eximium ecclesiam ad confisset habendam: Iux Typis lib. II. cap. 4.

CONVENTUS FLORIACENSIS, EPISCOPORUM, ABBATUM, PROCERUM, In quo S. Benedicti corpus coram Ludovico Francorum rege designato levatum est xiiii. Kalend. April. anno dom. MCXIII.

Cheriffus Thibetium regem. Querat enim clarius Benedicti Senensis, ipfide ecclesiam, interit Ludovicum, & promiffis episcoporum si apud Thibetium patrem, ut asserunt ceteri abbas episcoporum, quod dicitur Thibetium adfuit.

Translatum est igitur anno MCXIII. fanorum corpus, & vili ferretum in linaud presentiduo: sed sub aliter repositum. Anno vero MCXIII. Guillielmus Biurvicensis archiepiscopus, alioque antistites, quorum hac de re diplomata referuntur in bibliotheca Floriacensi, pag. 251. hunc in loco concordium referentes, non magis altum collocarunt. Quo die inter fe pugnare cur non necesse sit viliam, hand video.

Conventum hunc quod appellaverim, & quos qui interferat, de ea que traduntur, igitur. Nam quod Floriacense concilium vocat Ivo Carnotensis episcopus, ad Richardum le Moine dicitur dante quo die illud, cum Richardus eundem anno MCX. presentiduo aliunde novimus.

AN. D. N. M. haec anno attributum in Synodo que ante hunc sessionem facta, ad annum MCXIII. pertinet, ut eam loca demonstrabitur.

CONCIILIUM TRECENTENSE, SUB PASCHALI II. SECUNDUM

Contra simoniacos & laicos collatores beneficiorum: deque aliis ecclesiasticis discipline capitulis, anno dom. MCXIII. ipso Paschali presentie.

CONCIILIUM TRECENTENSE, SUB PASCHALI II. SECUNDUM

Contra simoniacos & laicos collatores beneficiorum: deque aliis ecclesiasticis discipline capitulis, anno dom. MCXIII. ipso Paschali presentie.

Qua occasione hoc concilium congregatum, quidam que in eodem xiphum fieri, Urbesifensis in ebrietas ad ann. domini MCXIII. descriptis libi verba: Circa Anthonem domini concilium non modicum apud Treves habuit ubi inter cetero viam: quo pro tempore & necessitate corrigenda erant corripit, fermentum de libera plebium electione. Consil. General. Tom. XII.

ne, & de coerenas laicorum in ecclesiasticis dignitatibus presumptionis, jura praedictorum divergentia decreta promulgavit. A re Henricus, peragrati Saxoniae Ribus, post paschalis festum Moguntiae adfuit, eisdem concilio vicem non tamen praesentem, cum nominalis episcopus & optimatibus exhibuit: cum quibus cetera in iuro die. Bbb 2 con-

ANNO nono, tradatur episcopo, & concubina A
civitate cum rebus suis, vellet adultere.

G. C. Canones et forma edicti, qui sunt apud Florentiam Vigintiannum, & de rebus et honoribus primo concepti videntur. Nam Edictum mutavit in his re-

bus temporis, nos ut hithilicet auctoritate canonica. Cetera enim fere ubique fere similes. Politemus apud Eadmodum tantum vixit. In canonicis rebus plurimum non potuit. Eius enim componere libere mutaciones cupimus, sequi amantiss.

ANNO
CHRISTI
1139

& responso monachorum, cum commonefecimus nos nec tam diffusim animos confectionibus intervicere, sed frateram potius & Christiane predilectionis pacem inter componere auderent. Com autem ad integrum nos audire non iussent, fecerunt in partem, & accepto concilio venerabilium fratrum, capitulum etiam beati Petri per manus habentes quod dedit in conspectu totius sancte Romane Ecclesie in die ordinationis sancti Clementis, si qui se harrilicis negotio habere inter se, quod optineret fecerit non iudicaverit, sed apud Trebitur Ecclesie quicquid illud est dirimatur, & omnino obediatur statuti eorum, & illud beati Pauli Apostoli, In primum habentes utrumque non indifferenter recipi in conventu videlicet & predictorum Apollolorum auctoritate peremerunt, domini quoque Paschalis Pape precepto instrudi, hanc pernicitiam ab Althero Palatinum atheniopolitano finem paci & concordie auxque indulgentie congregent, quatenus monachi horum iurium & quod in hoc exolent abque reuocatum & alioquin dimissionis redditionibus possident; excepto his aliorum vel factus arborum & cetera hortularia venduntur, & tunc de vobalibus canonum Canonici drent. Declinat vero habere, leguntur, & frugum, orium quoque & porcorum & animalium de parochia sancte Turonensis Ecclesie Canonice pacifice & abique omni contradictione dant. Sepulchrum quoque & eorum communitatem liberam Canonici certare hac conditione interposita ut nullum de parochia Turonensis, & nullum de Canonico parochianis pariter, nullum etiam de paribus & casis pertinentibus live ad urbem live ad castellum aliquo modo monachi prelatum in suo cimiterio locentur, nisi permissu & assensu Canonico. Hanc autem paci modificationem auctoritate Dei omnipotentis & beatorum Apollolorum Petri & Pauli & domini Paschalis Pape & nostri

conventus altarium firmiter tenendam fassum. Et si quis resan qualibet occasione deinceps periculis intervicere, vel frateram potius & Christiane predilectionis pacem inter componere auderent. Com autem ad integrum nos audire non iussent, fecerunt in partem, & accepto concilio venerabilium fratrum, capitulum etiam beati Petri per manus habentes quod dedit in conspectu totius sancte Romane Ecclesie in die ordinationis sancti Clementis, si qui se harrilicis negotio habere inter se, quod optineret fecerit non iudicaverit, sed apud Trebitur Ecclesie quicquid illud est dirimatur, & omnino obediatur statuti eorum, & illud beati Pauli Apostoli, In primum habentes utrumque non indifferenter recipi in conventu videlicet & predictorum Apollolorum auctoritate peremerunt, domini quoque Paschalis Pape precepto instrudi, hanc pernicitiam ab Althero Palatinum atheniopolitano finem paci & concordie auxque indulgentie congregent, quatenus monachi horum iurium & quod in hoc exolent abque reuocatum & alioquin dimissionis redditionibus possident; excepto his aliorum vel factus arborum & cetera hortularia venduntur, & tunc de vobalibus canonum Canonici drent. Declinat vero habere, leguntur, & frugum, orium quoque & porcorum & animalium de parochia sancte Turonensis Ecclesie Canonice pacifice & abique omni contradictione dant. Sepulchrum quoque & eorum communitatem liberam Canonici certare hac conditione interposita ut nullum de parochia Turonensis, & nullum de Canonico parochianis pariter, nullum etiam de paribus & casis pertinentibus live ad urbem live ad castellum aliquo modo monachi prelatum in suo cimiterio locentur, nisi permissu & assensu Canonico. Hanc autem paci modificationem auctoritate Dei omnipotentis & beatorum Apollolorum Petri & Pauli & domini Paschalis Pape & nostri

ANNO
CHRISTI
1141

CONCILIIUM BENEVENTANUM I.

De investitura beneficiorum ecclesiasticorum a laicis non sumenda, anno domini mccc. tertio Paschalis pape II.

Collesse clericali Caffeis, in l. 2. cap. 3. B
de rebus in hac synodo factis, & quae sequuntur. Memis autem Odoibrio advenit licet idem apostolicus, adjuvante quibz abbatte nostro, & Beneventum celebrandis illi synodi causis perrexit. In qua predictorum vestigia secutus, constituit: ut si quis ecclesiastica beneficia de manu laicorum acciperet, & uterque communione privaretur, & qui scilicet daret, & qui acciperet, velintem laicaria & precialia reprehendit, & his ut clericis veat.

Cum autem Capuan advenit, rogatus ab eodem abbate Irasone, ecclesiam sancti Benedicti, quam locidiam abbatem in episcopatu civitatem innovaverat, sollemniter dedicavit. In qua etiam de vestimentis sanctissimi patris Benedicti recordavit. Si quis ad hoc monasterium Cassinese veniens, reveras est Roman. Mansu-

que Terris. U. clausis aeterni manasterii locuti. Pateris ad fratre Valturii postis, & Joanne ejusdem manasterii monacho scriptis, mentis habetur, quod, dum his regionibus idem Paschalis pontifex confessor, & in ipsi ipsam sancti Benedicti manasterium hinc cum completis ad eodem quoque manacho Joanne scribitur hithilicet ecclesiasticum, & laudavit ipsi studium pontifex, & cum laudatque, & amplexatur cum hac adrice: Bene, & vixit & illi, magnum opus cepit, sed bene capere melius prosequi flude. Haecque postea Benedicti ipsi manasterii abbate, ad quem item Joanne mansuetissimum scriptis episcopum. C
Ceterum quoque domi reuocatum opus & Joanne cauetur, qui postea Paschalis in pontificatu successit, dicitur est Galgani papa secundus: haecque omnia in dictis clausis scripta leguntur.

ANNO
CHRISTI
1140

CONCILIIUM ROTOMAGENSE,

De necessariis ecclesiae rebus, ann. dom. mcccvii.

ANNO ab incarnatione domini MCVIII. D
id est, i. Guillelmus archiepiscopus concilium presalem & abbatum Rotomagi congregavit, & de necessariis ecclesiae rebus cum sagratione fuit per aliquos dies tractatus. Haec Odoarius Vitalis, libro viii.

ANNO
CHRISTI
1140

SYNODUS APUD CAPI CASTELLUM,

In qua concordia statuitur inter Canonicos Turonensis & Monachos S. Martini.

N nomine auius veri ac summi Dei patris & filii & spiritus sancti. Amen. Ego Lambertus sanctae Arceatensis Ecclesie Presbyter humilis rogatus a dilectis in Christo fratribus sanctae Turonensis Ecclesie filius ut cisde quoniam inter eos & monachos sancti Martini in suburbio constituto habita scriptum faceremus, quatenus eorum causa definita in postremum manerent. Nos vero considerantes eorum petitionem honestam esse & quod sapienter sibi de paci Ecclesiarum providerent & consenserent, libenter eam suscepimus finienda. Qualiter autem negotium illud tractandum nobis impositum fuerit nos habere equitatis & ad benevolens laetioribus infansare curandis studio non re fugimus. Domnus inique Paschalis secundus litteras ab apostolica sede mihi & venerabili Monasterio Episcopo Johanne dicitur, in quibus nobis injunctum ut Canonicis sanctae Turonensis Ecclesie & monachis sancti Martini Turonensis manasterii hinc componerem, consisterem

mus ubi quoniam eorum die & vehementer evagitant, diligenter examinatum, penitus decideret fluidiorum, & remota appellatione decernimus illi finem imponeremus, ut nullus decernit per nos dicitur hinc quoniam locuti reuocaretur. Nos ergo tanta aequitate constitidit & edodit, tandem largiente Domino in pago Viromandensi & episcopos Norwimam, apud Capi castellum in Ecclesia sancti Medardi gloriose confessoris Christi. vii. Kal. Augusti convenimus; & ibique in praesentia Episcoporum, Archidiaconorum, Abbatis, & religiosiorum clericorum, primo omnium predictabilium maius hithilicet rogationem Canonico inter & monachos & episcoporumque sic dedimus quatenus, sicut filii dilectionis, & quorum consuetudine in casis esse debet, & contra auctoritatem & statuta parum aut aliter respectu habere non usurpaverit, pro Dei sanctae salutacione omnino dimittatur. Ubi cum nihil periclitemur, adita quoniam Canonico

ANNO
CHRISTI
1141

CONCILIIUM LONDINENSE,

SUB PASCHALI II. QUARTUM,

In causa Thome archiepiscopi Eboracensis electi, ann. dom. mccc. paulo pape octavo.

G. C. Thomas archiepiscopus Eboracensem ele-
ctum confessoris aulicis reuocatur, donec sibi
prouisus sit permissu & assensu Canonico.
Cum die reuocatus esset Thomas: prohibuit
tandem omnes Britanna ecclesie, incerto aucto-
ritate, ut ipsi eorum Thomam ordinarer. In-
teruenit monachus aulicus. Kal. Martii, ann. mccc.
quod illam hoc in causa sit in episcoporum con-
uentione, & quae condicione confertur Thomae,
Eboracensem monachis, hii. Novem. die. i. xv. post
pascha hie natus est. Assensu tunc de re iudice
dote.

D. Assensum archiepiscopi Cantuarie, Ratajo epif.
quo Dunsleim saltem.
M. Andalusium pro quemdam militem Scol-
landum nomine, quod voluitur ut electus
episcopus ecclesie S. Andree de Scotia iur-
rextur, & hoc voluitur nisi mox confilio &
mae confilio. Sed hoc nec debet, nec post
canonice fieri ab electo archiepiscopo, nec
ab alio per illum, primumque ipse fit archie-
piscopus canonice confirmatione. Quapropter
sec confilio, nec concedo, immo fieri
debet, nisi ante consecrationem ipsium electi
archiepiscopi, nisi a me, si forte hoc neces-
sitas exegerit. Vale.

ANNO
CHRISTI
1141

Assensum Cantuarie, ad Arnulfum
Dunsleim episcopum Episcopum.

Verat ne Ranulph auctoritate Thomae Eboracensis
archiepiscopi nondum consecrati,
electum S. Andree in Scotia elec-
torem consecraret.

G. C. Eo Radulphus filius filii Norwim. Ranulph
Dunsleim episcopus papsalis Turonensis, & thomam S.
Andree in Scotia episcopus, in parochia S. Martini
(Eboracensis archiepiscopi electi, nondum consecrati) apud
Eboracem consecraret, aulicis sibi episcopo scolaris, &
Orsdum illudum

Et debeat
PASCUALIS
R. II. 1139.

ANNO
CHRISTI
1141

1143 PASCALIS VI. PP. CONCILIUM LONDINENSE. 1144

A foris tui Thomas & Girardus ecclesie Cantuariensis...

In subsecuto fecerunt penitentes, rex Henricus curam suam Londonie in magna mundi gloria...

Isti ergo, sermo consilio, ut dixerim, inter te, vilius est...

Tibi, Thoma, in conspectu omnipotentis Dei, ego Anselmus archiepiscopus Cantuariensis...

His didisti, illico simul omnes episcopi ad se regem reversi sunt...

1145 PASCALIS VI. PP. CONCILIUM LAUSDUNENSE. 1146

ANNO CHRISTI 1145.

CONCILIUM (1) LAUSDUNENSE.

ANNO CHRISTI 1146.

A Girardo Engolismensi episcopo, fecit Apostolicus legatus, celebrato anno domini MCXV.

Reum in hoc concilio tractatum nihil ad nos pervenit...

D statu sancte ecclesie, Laudunensis concilio, quod in basilica B. Dei Genetricis...

G Irardus gratia Dei Engolismensis episcopus, fecit Apostolicus legatus...

In Cod. Ms. de gibus Pontificum Engolismensis de Girardo dicitur...

fit, cum fratibus & concilio nostro conveniente, Bodegaleus fecit: ut in concilio nostro Pictavensi etiam, Communi & Redonensi episcopi, abbate quoque Anglicano, & abbate laici Eparchi, cum pluribus aliis iudicibus eorumdem legationis, nam nuchorum personis super hanc causa iudicis, utriusque partibus adhiberentur sacramentum. Hoc canonice suscipit, loquendi etiam, coram omni concilio, presente pariter & jubente ipso Nannetensi episcopo, iudicantem presidebat ecclesia, de manu archidiaconi sui, per privilegium quod manu tenebat, suscipi & et cetero, et assensu archiepiscopi, episcoporum, abbatum, & totius conventus, invitatum infra per idem privilegium Cusandri priori & predictis monachis solemniter contradi, salvo tamen canonico iure Nannetensi ecclesie, si quod esset. Ut autem in concilio nostro permaneret, & proprio nomine auctoritati insigniri fecimus, & sigilla nostra subsciberet eorumdem. Factum est autem ibidem in Lusitaniensi castro, curam patris archiepiscopi, episcopi, & abbatum, & nuntii, alii, consensu & nobilitate vestri. Signos: Bodegaleus episcopi, S. Pictavienis episcopi, S. Antonienis episcopi, S. Agonenis episcopi, S. retrogradens episcopi, S. Andecavorum episcopi, S. Comanenensis episcopi, S. Redonensis episcopi, S. Nannetensis episcopi, S. Dulensis archiepiscopi, S. Venetensis episcopi, Vendocinensis episcopi, S. abbatii Maltheensis, S. abbatii Montauriensi, S. Sigismundi abbatii Florentini, cum aut Incurvatione domini m.c.l. epacta xviii. indictione 11. presidente domino Pasciali papa Romae, in Francia Leodivico regnante.

Ego Girardus Engolismensis episcopus, & fanctae Romanae ecclesiae legatus lubicipi.

II.

Capella sancti Stephani, monachi Majori monasterii aduersus canonicos Conuenerunt.

Ego Girardus Dei gratia Engolismensis episcopus, Romane ecclesiae legatus, a litigante

A. fratres qui nobiscum erant Andegavius visum domini S. Abbatii, in eadem civitate, cum quibusdam monasterii, ad quamdam causam venissent, & discutiunt, quo erat inter abbatem S. Martini Majori monasterii, & canonicos de Cassivico, de capellis predicti castri, conventus. Urque enim & monachi & canonici presentes afferunt, utriusque causae sua ordine egerunt. Auditis utroque rationibus, de iudicio tradere cupimus. Et quia non omnium unanimiter consensus, dilatatum est iudicium ad concilium inique Lusitani ad presens forum. Peratque ex more concilio, venerabiles fratres, & concilio, qui interfectus concilio, in unum convocati, & cum eis diligeret de iudicio prescribere constituerunt. Quod ita parti concilio definitum atque sancitum est: ut capella S. Stephani, parochialis ecclesiae que in honore S. Stephani, in eadem castro, & in iurisdictione, inter Archiepiscopum Remensem, & abbatem monasterii Majori aut Incurvatione domini m.c.l. epacta xviii. indictione 11. presidente domino Pasciali papa Romae, in Francia Leodivico regnante.

Emaldus archiepiscopus Burdegalensis, Petrus Santonesis episcopus, Petrus Vidavensis, Marbodius Redonensis, Hildebertus Comanenensis.

Celebrato autem solemniter iudicio, venerabili fratri nostro, abbati videlicet Willamo Majori monasterii, & monasterio eius, sum capellam reddidimus. Ut autem distinctio illa firmiter permaneret, sigillo nostro sigillari precepimus, & sigilla nostra non nisi in scriptis.

Acta est autem distinctio illa in ecclesia beatae Mariae Lusitani: in qua synodus celebrata, anno ab Incarnatione domini m.c.l. 11. Indictione 11. Pasciali II. Romanam civitatem regente, regnum Francorum Leodivico rege tenente, Andegavensium plebibus Fulcone juniori preidente.

Ego Girardus Engolismensis episcopus, & fanctae Romanae ecclesiae legatus, hanc distinctio subscripsi.

G. C. TREMORICENSIS concilium, quae locum habebat in Synodo, ad annum m.c.c. penitus, et fanctos agnoscat.

CONCILIIUM REMENSE,

In causa Godefredi Ambianensis episcopi, anno m.c.c.x. sub Pasciali papa II.

A No m.c.c.x. Romae synodus celebrata est frequenter ad episcopum Remensem, qui in eo non minus alia adhaerent, quae Godefredi episcopi Ambianensis reuerenti factis diploma episcopum, quod ad ius iurum exemplum a satisfactione episcopi Ambianensis dilerenti psumam. Dum episcopus ad idem profectum, illud eundem tenentem iustitiam episcopum. Treuorensis enim monachi illi iustitiam ipsius pariter propter quoslibet causam fore iussum fore iussum defendere debet, ut quaeque pariter episcopi iustitiam pontificem facti non comperit, et quae vultus iniqui, ad propria redeat in iustitiam virum proba fidelitatis.

Episcopi Ambianensis iustitiam et prolixos Godefredi ad episcopum Remensem, qui in eo non minus alia adhaerent, ubi tum, inquit, Nannetum, celeberrimum procerum Galliae conventus habebatur. Proceidit in medium abbas curia prochiepiscopi, auctoritate episcopum Godefredum proferi licetis communitatis, nulli preterquam Romano pontifici ipso esse subiecto. Godefredus parum diu iustitiam, peius est facti disti iustitiam. Accurate iustitiam, ut non nisi in scriptis, et ut non nisi in scriptis, fraudem deprehendit: exclamante, Huc, & quae, inquit, oculis omnes adverte. In membris, & amentum, scripturamque placere tenent. Romano more obligatus. Accursum omnia, diligenter inspicimus: rem esse, ut sit Godefredus, compressum. Monachi predicti, ad Romanum pontificem provocant.

G. C.

G. C. P. tolli concilio, Romae primam vobis monachi sumus, in eadem civitate, cum quibusdam concilio, quibusdam Romanis, ubi tunc, inquit, Nannetum, celeberrimum procerum Galliae conventus habebatur. Proceidit in medium abbas curia prochiepiscopi, auctoritate episcopum Godefredum proferi licetis communitatis, nulli preterquam Romano pontifici ipso esse subiecto. Godefredus parum diu iustitiam, peius est facti disti iustitiam. Accurate iustitiam, ut non nisi in scriptis, et ut non nisi in scriptis, fraudem deprehendit: exclamante, Huc, & quae, inquit, oculis omnes adverte. In membris, & amentum, scripturamque placere tenent. Romano more obligatus. Accursum omnia, diligenter inspicimus: rem esse, ut sit Godefredus, compressum. Monachi predicti, ad Romanum pontificem provocant.

OS OBSERVATIO P. ANTONII PAOLI ad An. Ch. 1109. n. 7. feq.

Nicolaus Monachus Sordaniensis in Vita S. Godefredi Episcopi Ambianensis, scribit a Suro ad ann. V. 1111. Nicolaus Nannetensis, qui de Suro Pictavi videret, et in eadem civitate, cum quibusdam concilio, quibusdam Romanis, ubi tunc, inquit, Nannetum, celeberrimum procerum Galliae conventus habebatur. Proceidit in medium abbas curia prochiepiscopi, auctoritate episcopum Godefredum proferi licetis communitatis, nulli preterquam Romano pontifici ipso esse subiecto. Godefredus parum diu iustitiam, peius est facti disti iustitiam. Accurate iustitiam, ut non nisi in scriptis, et ut non nisi in scriptis, fraudem deprehendit: exclamante, Huc, & quae, inquit, oculis omnes adverte. In membris, & amentum, scripturamque placere tenent. Romano more obligatus. Accursum omnia, diligenter inspicimus: rem esse, ut sit Godefredus, compressum. Monachi predicti, ad Romanum pontificem provocant.

Imp. panibus adhaerent, & pacis legati non tunc paucos. Concilio Ambianensi, ubi tunc, inquit, Nannetum, celeberrimum procerum Galliae conventus habebatur. Proceidit in medium abbas curia prochiepiscopi, auctoritate episcopum Godefredum proferi licetis communitatis, nulli preterquam Romano pontifici ipso esse subiecto. Godefredus parum diu iustitiam, peius est facti disti iustitiam. Accurate iustitiam, ut non nisi in scriptis, et ut non nisi in scriptis, fraudem deprehendit: exclamante, Huc, & quae, inquit, oculis omnes adverte. In membris, & amentum, scripturamque placere tenent. Romano more obligatus. Accursum omnia, diligenter inspicimus: rem esse, ut sit Godefredus, compressum. Monachi predicti, ad Romanum pontificem provocant.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. M.C.C. IN LATERO. E. maino est, conferentur: que de dispensanda sententia, iudicio & potestate postuisti cui commissa est. Non tamen, constitutum, sanctissimum canonum sequentes statuitur, ut quicumque clericorum ab hac hora inuenerint, quae de ecclesiastica dignitate de manibus laici acciperent, & qui et manum impositi, gratulati sui percipio subiacet: & commune pater.

ANNO 1799

ANNO 1799

vel favore, nec permittunt ecclesie regulariter ordinari: hos item decernimus ut seculares judicentur: qui vero ecclesie, eorum violentia vel potestate favore supersit, et communicacioni subjiciantur.

Quicunque res mansuetorum diripiunt, ut raptores & fratrum necatores ab ecclesie liminibus excludantur.

G. C. Christiano Ritubemense ad hanc ipsam annu manum transactio fuit, quam vero gloriam. ...

CONCILIIUM CLAROMONTANUM

in quo communicacioni Matriacensis ecclesie persecutores, tempore Penecosis, ann. MCX.

Qua occasione fuit haec celebrata synodus, multis narratur in chronico S. Petri Pisci Senonensis quia in parva ecclesia. ...

Ubique fuerit alios eorum, divinum officium intercedentes, ut secundum preceptum dominique patris, nec in vita, nec in morte communicacionem habent, nisi prius condigne poenitent. ...

Richardus Abbatissus ecclesie qualifimque minister, apostolicis sedis litteris indigne servatus, Mauriacensium fratrum persecutorum, ut respiciant.

Richardus Abbatissus ecclesie qualifimque minister, apostolicis sedis litteris indigne servatus, Mauriacensium fratrum persecutorum, ut respiciant.

Dominus papa Facialis in concilio Trecento omnes eos communicacioni qui pacem violant, & practice qui sui res ecclesiasticas ut asserunt, vel personam in aliquo iniuste laederent, ut nec in vita, nec in morte ecclesie communionem habent, nisi digna satisfactioe non prius supersit. ...

Tolofam ad concilium proponentes, Claromontem venimus, & episcopum synodum celebrationem invenimus, & sic cum omni consilio illos excommunicavit, qui communicacione prior non abhorrent communicare, & qui poenitentiam excusaverit, & qui res Mauriacensis ecclesie invaserit, & qui in abbatem communicacionem habent, nisi prius condigne poenitent. Valere.

Ne excommunicacionis, & eis communicacionis, & Christianis communionis eos separantes, &

CONCILIIUM FLORIACENSE

in quo de Mauriacensi causa iterum agitur: item & alia. Kal. Octob. ann. MCX.

In qua parlante de Claromontano concilio attendimus, proximo subjacentes in eodem Senonensi chronico monasteria que ad Floriacensium. ...

Adversus archiepiscopum Senonensis domini Cambrures, & Rodolphum Remensis archiepiscopos, & Radolphum archiepiscopum Turonensium, & Longepedum archiepiscopum Bituricensium, qui episcopos & abbatibus suis, in quorum amplexibus presentia & audientia, presente episcopo Arver-

neni in fine concilii excommunicacionis omnes illos, si re clerici, si vero laici electi, qui ulteros excommunicacionis subacti fuerint. ...

CONVENTUS EPISCOPORUM

Saxonie Orientalis pro tuenda religione, & ad reprimendos infideles Sivos coactus.

Hoc annum 1150. factus est celebrissimus Episcoporum Saxonie Orientalis Conventus pro tuenda religione, & ad reprimendos infideles Sivos, qui facta impetravit in parte. ...

Non evanuit, & Christianos mentientes, prout iam super abiguit. Phantasi autem illo rum quociens concilio nationibus vaxare libet, ...

ALDELGORUS Dei gratia Magadoburgensis archiepiscopus, ALBUINUS Meriburgensis, WALERANNUS Neuburgensis, HEREWIGUS Milisenis, HACLII Habelbergensis, HARTBERTATH Brandeburgensis, OTTO comes, LUDOVIGUS & universi OTTOLIVII Collectionis. ...

Non evanuit, & Christianos mentientes, prout iam super abiguit. Phantasi autem illo rum quociens concilio nationibus vaxare libet, ...

Almationem venimus, & episcopum synodum celebrationem invenimus, & sic cum omni consilio illos excommunicavit, qui communicacione prior non abhorrent communicare, & qui poenitentiam excusaverit, & qui res Mauriacensis ecclesie invaserit, & qui in abbatem communicacionem habent, nisi prius condigne poenitent. Valere.

Almationem venimus, & episcopum synodum celebrationem invenimus, & sic cum omni consilio illos excommunicavit, qui communicacione prior non abhorrent communicare, & qui poenitentiam excusaverit, & qui res Mauriacensis ecclesie invaserit, & qui in abbatem communicacionem habent, nisi prius condigne poenitent. Valere.

Ne excommunicacionis, & eis communicacionis, & Christianis communionis eos separantes, &

Almationem venimus, & episcopum synodum celebrationem invenimus, & sic cum omni consilio illos excommunicavit, qui communicacione prior non abhorrent communicare, & qui poenitentiam excusaverit, & qui res Mauriacensis ecclesie invaserit, & qui in abbatem communicacionem habent, nisi prius condigne poenitent. Valere.

crantem, obidit, & obfca, in ipfa beati Petri ecclesia domum papam tenuit captum, indigat tractatum, potiora ecclesie membra, cardinales videlicet, curatos, tractos, & male tractatos; nobiles quoque ecclesie canonicos, & capitulos, & populum largum factum, & audientiam impetravit; & pro huiusmodi facinorosis ecclesie Hierosolymitane concilio, zelo Dei animatus, excommunicationis lencantiam in regem didicavit; & eadem in Grecia, Hungaria, Saxonia, Lotharinga, Francia, in quinque concilio, concilio predictarum ecclesiarum teno.

A vando confirmavit, &c. Quo anno vultus per eundem Paschalem pontificem in hac Lateranensi concilio confirmari; de quo infra sua loca dicturi sumus. Summam itaque in tota navagatio Romana ecclesia ex feracibus coaluit. Cum his plurimum comparavit laudandis populi incrementis. Ita duo mirabili modo operante, ne quod defecit in capite reperiret, in adherentibus membris magis ac magis accrevit; ut aliquando populum regem in comprehensu antehabuerit, & miles qui in mediocribus temperavit.

Deo sapienter fecisset que preceperat, ma- A ritaribus super hoc concilio conculcatis, colligens, quod sequenti die per infanzionem spiritus sancti respondenter.

Die itaque facta, & que ultima concilio fuit fidei late veritatem sanctis partibus per omnia conuocentem domum papa Paschalis in audientium totum concilio exposuit, afferens se scripturas sanctas veteris & novi testamenti, & concilia universalis veneranda iudicet ac venerari, que catholica ecclesia fcolopii & venerator, ut dicendo Amplius omnem divinam scripturam, scilicet veteris & novi testamenti, & legem scriptam a Moyse & a sanctis prophetis, & monitas apostolicas, & epistolas gloriosorum sanctorum beati Pauli apostolici, sanctos canones, & apostolicam, quatuor universalis concilio, & apostolicam Ephesium, & Chalcedonen- sem, & decreta sanctorum patrum Romanorum pontificum, & precipue decreta domini mei pape Gregorii, & beate memorie pape Urbani. Quae ipsi laudaverunt, iudico: que ipsi tenebant, tenet, que confirmaverunt, confirmant, que interpretantur, interpretantur, & que intendunt, intendunt, & que interdicunt, interdicit, & que prohibent, prohibent, & que in omnibus: & per omnia, & in his semper perverberat.

In calce istius, heuriam, & ex ore omnium qui ad confabulandum huiusmodi aduocatus conveniant, inposuimus episcopus Gerardus hanc in scriptis lententiam recitari: Privilegium illud, quod non est privilegium, & neque vere debet dici privilegium, sed privilegium, pro liberatione captivorum, & ecclesia a domino papa Paschali per vi- ventium Henrici regis extortum, non omnes in hoc sacro concilio cum eodem domino papa congregati, canonica censura & ecclesiastica auctoritate, iudicio ipsius Spiritus sancti, dam- num, & irritum esse iudicavit, quod omni- no cassamus, & ne quid auctoritatis inefficacitatis habeat penitus excommunicamus. Quod ideo damnatum est, quod eo privilegium con- tinuetur, quod electio canonice a clero & populo venite conferretur, nisi prius a rege veliatur, quod est contra Spiritum sanctum, & canonicam institutionem.

Pfecta vero hac charta, exclamavit ab universo concilio: Amen, Amen: Fiat, Fiat: Archiepiscopi vero, & episcopi quoque, & presbyteri cardinales qui interfuerunt ipse concilio, hi sunt, videlicet:

- C. Sabiniensis.
- C. Portuensis.
- L. Ostiense.
- C. Prænestinus.
- I. Tusulanus.
- Patriarcha Venetus.
- L. Capuanus.
- L. Beneventanus.
- A. Amalphitanus.
- H. Rheginensis.
- Hydruntinis.
- Bruindisensis.
- Colentinus.
- Geruntinensis.
- Rofanensis.
- Segobienfis.
- G. Legionensis, legatus pro Tituliceni.

- G. Viminensis archiepiscopus.
- R. Valerianensis.
- C. Soanen.
- R. Papher.
- C. Terracinenfis.
- G. Syracusanus pro omnibus Siculis.
- G. Vornianus.
- B. Signinensis, & alii centum fere episcopi.

Tresbyteri cardinales.

- B. cardinalis tituli S. Marci.
- R. cardinalis tituli S. Clementis.
- R. cardinalis tituli sancte Priscille.
- G. cardinalis tituli S. Apollodorum.
- B. cardinalis tituli S. Petri ad vincula.
- R. cardinalis tituli sancti Eusebii.
- R. cardinalis tituli S. Laurentii in Damaso.
- I. cardinalis tituli S. Cæcilie.
- R. cardinalis tituli sancti Martini.
- F. cardinalis tituli sancti Chrysostomi.
- R. cardinalis tituli S. Petri & Marcellini.
- V. cardinalis tituli sancti Sixti.
- A. cardinalis tituli S. Sufanæ.

Cardinales diaconi offi.

- A. Abbas Sublæterni.
- Abbas Abbas Cæjaretanus.
- Abbas sancti Andree.
- Leo.
- Gregorius.
- Aldo.
- Theobaldus.
- Rofmanus.

Qui in damnationem didi privilegii conferunt, cum damnationis alia, & multitudine innumerabili tant clericorum quam laicorum.

Et post hæc ita in oratione:

Hæc charta lecta est a Gerardo Engolismenfi, Leone Ostiensi, Gaetano Legionensi episcopi, Roberto cardinali tituli sancti Eusebii, & Gregorio cardinali tituli sancti fanchum ductore & apostolicum, de communi auctoritate.

In alio codice ipsa: Amen, Fiat, Fiat, hæc legaturus.

Tunc furgentes ex consensu fratibus, gratias Deo & pontifici adeque fuit, quæ præfata liquidus veritate de medio abiecit sic scandali & dissolutionis occasio. Et consecratur duodecim archiepiscopi, centum & quatuordecim episcopi, & quidam presbyteri cardinales, & duo cardines iudicantes. Qui omnes in damnatione didi privilegii conferentur cum abutibus, & innumerabili multitudo tant clericorum, quam laicorum.

ACTA CONCILII A BINIO EX VARIIS AUCTORIBUS COLLECTA.

Acta huius concilii accuratissime descripta sunt a Urspergero abbas huiusmodi. Ex temporis diuturnitate multas a Romana ecclesia pal- sus est injurias, oblitisciturque, & quod contra iustitiam totius ecclesie dilapsam regem Henricum admodum reprehensè visitatore, & ecclesiarum destructore, imperiali benedictione sublimatus, insuper privilegio feraciter condonasset. Inde codicum in concilio, decimoquinto Ka-

SYNODUS VERULANENSIS

In causa Grimaldi Archidiaconi

Anno Domini Incarnationis MCXLI. domi- A no Papa Paschale III. presidente, domi- no Grimaldo, sancti Paterni Archidiaconi- cono, fidem & obedientiam sue matri ecclesie, episcopo Episcopo pro privilegio accepto spiritu superbie commo: negante Episcopo vero bister- que domine Pape proclamante: ipse tunc pre- sentatur, quatuordecim diebus duravit, & sic revocatur: fin autem obediens renuerit, ex- communicationis gladio cum percussit: afferens se cum pro excommunicatione habeat, si ab Episcopo excommunicatus fuerit in obediendum, cuius precepto domini Pape congregata est Synodus apud Bertulam sub domino pontifice Læro, & confentibus cum eo iusto domino Pape domino Gregorio Cardinale sanctorum Apollodorum, & Ogdone Anagnino præfate, necnon domino

Avuglino Ferrentino episcopo. In qua desi- A gno Synodo predictus Grimaldi Archidiaconus vocatus, coram predictis Patribus & sacro concilio constitit esse peccatiss, & contra verum suam ecclesiam de interdicta obedientia fecit. Unde præfati Patres decernerunt, in om- ne episcopale jus sue matri ecclesie, & debum obediendum esse Episcopo prefato. Quod si negaret? Episcopo, sicut dominus Pa- pæ preceperat licet suum officium faceret. Qua- propter presidentibus prædictis Patribus & toto concilio fides in obediendum, & in pre- dictiones fecerunt: ecclesie sancti Andree episcopo Episcopo deinceps se debere spontadi: Placuit hoc prædictis Patribus & sacro con- cilio: aliter non præbuit Episcopo & clericis eius.

CONCILIUM LATERANENSE

sub Paschali II. tertium, quo a centum plus minus episcopis privilegium illud, quod de- A concedendum fuit beneficiorum investituris Henricus V. a Paschali papa per vim extorserat, revocatur, & quoque in ipsum imperato- rem anathematis sententia promulgatur, anno Domini MCXLI. tempore Paschalis pape II.

Anno Incarnationis dominice millesimo octi- A gesimo duodecimo, quatio Kalendas Aprilis, celebrata est Synodus Lateranensis a domo paschali papa in basilica Constantiana. Ubi episcopi complures ex Italia provincie interfu- erunt, & transalpini duo. In qua plurimum vi- sionis de Guibertis didi quæta est lecta quæ- stio, quod redemptio nobis quod ab ipse papa fuerat interdicta officia celebrare. Tunc pontifex ait: Nec excommunicatus, sicut ante quidam, generaliter abolvi. Consistit enim neminem, nisi penitentem & satisfactorem, absolutionem scri- ptam consequi. Guibertus non officia interdic- ta restitui, immo ecclesie sententiam in eos e- diam iuxta prædecessorum nostrorum deliberatio- nem iudicamus & confirmamus.

Die autem quatuordecim pontifex naravit omnibus, qualiter ab Henrico Teutonico rege cum episcopis quibusdam, & cardinalibus presbyteris quibusdam diaconibus, & cum cano- nica tam Romanorum, quam aliorum, qui tunc- tum convenerant, multitudine captus fuerit. Quodque coactus fuerit contra deliberationem suam pro redemptione captivorum, pro pte pro- hibitione ecclesiarum, ut iurisdictione ve-

Digi di de investituris, que sapius prohibent, A scriptum concessione daret, & iuramenta per- episcopo suo cardinalis fieri preceperit, quare- que non de investituris dicitur cum inquisit- ur, nec in personam regis anathema poeret. Quibus autem conditio iuramenti imposita, ab ipso vili minus observata fuit, & que tunc- tum fuerant nobis quod ab ipse papa fuerat ergo tamen cum nunquam anathematizato, & nunquam de investituris inqueribus: quod- dam non minus communitationem instantiam reque- runt, & habebant iudicem Deum. Pars scri- ptum illud, quod magis necessitates coactus, non pro vilia me, non pro salute ani gloria, sed pro vita ecclesie necessitatis, sine fatum concilio didi subfcriptionibus facti, iuxta quoque conditione multa personam ostendunt, sicut præve factum cognoscit, ita præve factum consistit, & omnino certum, Deo præ- stante, desidero: cujus conventus iudicis quo- litudo, ad fore per hoc in posterum dirimitur aliquod ecclesie aut animæ mex perjudi- cium relinquatur. Tunc enim communi consensu favore laudavit, et, ut fratres communi qui donum A deo.

inobedimus exiterit, post tamen admonitione officio suspendatur. Si vero post xl dies in contumacia permanerit, ut raptor & facinorosus sit.

A legus ab omni ordine deponatur. Ecclesie etiam in quibus hoc iniuria facta fuerit, divina curam carant officia.

CONCILIIUM VIENNENSE

Quo Henricus imperator quintus ob exortas investiturarum excommunicatus est anno domini MCXII, sub Paschali papa II.

Ubi archiepiscopus Viennensis, qui fuit postea Callistus papa, modo eorum legatus apostolicus sedis, Vienna hoc anno contra illius ab Henrico filio perceptorum concilium celebravit de iurisdictione Cardinalium, et contra alios episcopos interfecti, immo & presens ipse legatus, quod impudenter eide lingua, iuncto Guidericus filius eius Ambrosius, ut scilicet quis temporis scriptis in uita ipsius. Sed et antea hinc concilium Viennense sanctus Hugo episcopus Gratianopolensis, inquit Guido abbas Carthusiensis in uita ipsius, qui pre cunctis, et Henricus, qui fit omniter in Paschalem papam perceptor, excommunicatus in eodem Viennensi concilio exortus. *Pura ista dem illa decreta scripta esse reperimus.*

De iure sancto & debito patri Paschali Guido Viennensis archiepiscopus, & apostolicus sedis legatus, & ceteri omnes episcopi & abbates qui Viennensi adfuerunt concilio, debent iurisdictionem & debitam iurisdictionem & debitam.

Sanctae paternitatis vestre mandata sequentes, a quibus Viennam conuocatis: ibique, cooperante gratia Spiritus sancti, de investituris, de capitione uel de uellatione, de perjuris regibus, & de pessimo illo pacto & periculo quod a ueltra maiestate uiolenter extorretur, tradite diligenter coruimus. Adfuerunt quoque sancti, litteras bullas, quasi de parte ueltra ad nos missas, & audierunt praesentibus: in quibus erga cum ueltra bonis affectibus pacis & concordiae & perfectae amicitiae significabatur. Quoniam post concilium, quod in praesentia ultimae quadagesime Romae celebratum, & reuocatum, & bene missas, idem rex restituitur. Comque super his multa nobis inuenerunt admiratio, & memores tamen litterarum ueltrarum, quae humilitatis nostrae, & illarum etiam, quae Gratiano Engolismensi episcopo & ueltrae sedis legato de bona iustitia perseverantia miseratis, totius sanctae ecclesiae & nostrae fidei ruinam erari contempserunt, ad Dei honorem & uelstram maiestatem, auocantem uiam aggressi sumus.

Igitur didicimus sancto Spiritu inuestituram omnem reuocantem de manu laici haereticum esse iudicatum.

Scriptum illud, quod rex a ueltra simplicitate extorret, damnauimus.

In ipsum etiam regem nominatum & solemniter & unanimitur sententiam anathematis in iocimus: nam, donec paret, ueliam, ut dignum est, majestatem impliciter extorret, ad quod post sanctae ecclesiae fidei robore, pro Dei & ueltrae honore fecimus, auctoritate apostolicae sollemniter confirmamus. Cuius confirmationis argumentum per apertas uobis litteras significare dignemur, & quae etiam, ut iudicium nostrum fit quoniam, aliter aliter destinare possunt. Et quoniam praesentium terrarum partem, & de ueneris fere populi multitudine, in hac re nobiscum fecit: in reanitionem personarum suorum omnibus inuocatis, ut, si necesse fuerit, auxilium nobis & patriae unanimitur ferant.

Illud etiam cum debita reuerentia ueltrae fidei rogauerit, si hoc, sicut rogauerit, confirmauerit: ut incipit ab ipsius crudelissimi tyranni & contumacis eius, litterarum lectione, munitur ab inuenerit, unanimitur nos, facti decet, habeatibus filios & fideles. Si uero, quod minus debent paternitatis affectionem praedilectis roborare noluerit: propriis fit nobis Deus, & uobis a ueltra subiectione & obedientia repellitis. Valere.

Ueltrae decreta concilii Viennensis, quae archiepiscopo legatus Romanus confirmanda misit, his uicem comitem Paschalem pontificem litteris inuocandis dedit:

Ubi hoc in codice subiecta legatur: Anno ab incarnatione domini millesimo centesimo duodecimo, indictione quinta, decimo septimo Kalenda Octobris, concilium hoc Viennense celebratum est.

A quo, sedae apostolicae uisita, & ceteris archiepiscopis, episcopis, & abbatibus, seu Domini sacerdotibus, Vienna conuocatis, saluam & apostolicam benedictionem.

Quod autem ad confirmationem scripti, Paschali papa confirmari debuit, uelque in ipsius Cantuariensi episcopi cardinalis post annos quatuor, tempore redempti, anno millesimo centesimo decimo sexto, in Lateranensi concilio confirmari omnia que per legatos quosdam, nominatum uero per summum archiepiscopum Viennensem, ut suo loco patet.

Un aliusmodi morbi detentione caput afflictae, membrum omibus commuiter ac similitudine laborandum est, ut ab eo penitus expellatur. Fratrum liquidem relatione competimus, nos in unum conuocatis, ut per Dei gratiam Viennense concilium celebrare. In quo mirum de augeuda religione, de dispositione ecclesiastica, seu ecclesiasticarum rerum, & de correctione prauorum hominum aduersus sanctam ecclesiam inuenerunt differunt. Unde Deo gratias referimus, & que statim fieri iura iustitiam confirmamus, & cooperante Domino Deo libere. De consensu: Diocesium (supradicti) hortamur episcopos, ut studiose secundum Deum legationem fieri commisit mandatum. Data Laterani 1111. Kal. Nouembriis.

G. C. Non videtur Erius Paschalis papa ad Guidericum scriptum, ut huius concilii decreta confirmaret. Eius scriptum, ut in hoc Januensi nostro est codice: Non Caluarisiam deponere ad.

CONCILIIUM ANSANUM

De fide, deque laicorum inuestituris celebratum anno Christi MCXII, a Ioanne archiepiscopo Lugdunensi,

G. C. De hoc concilio id unum firmus: Indivium fuisse, & ad illud excoegit provincia Senonensis episcopo pariter uocatis Lugdunensi archiepiscopo recessisse. Quo praedictum Lugdunensem non quo, quia illud cum suffraganeis suis celebrare. Quibus autem de consue iure nobiscum Senonensis, nos legi in uerum scripta: quod necito Ieronimus dicimus: cum de sententia Lugdunensi archiepiscopo scripta sit. Cui & Joanni archiepiscopo Lugdunensi responsum subiectum. Hoc duo non nominamus, qui Ieronimus illam scriptam; Ieronimus, de consue scripta dicitur MCXII, post quo conuocata a Paschali papa inuestituram Henrico V. Imperatori: & scripta deinde quousa uerborum litterarum, quibus Ieronimus illi de eadem sententia, & saltem delecte. Quorum litterarum sic memit in Senonensium episcopi inuenimus huius & Viennensis concilii: idem tempus.

Cum iam propriam postionem inuenerit ad concilium: nisi hoc aut apostolicae sedis imperat, aut una de provincialibus ecclesiis pro tunci quae intra provinciam terminare non poterat, primis ledit audientiam appellare. Quod non de corde nostro prophetauit, sed apostolica auctoritate muniti, interfectibus lenentis approbatur. Unde scribit papa Nicolaus in hac uerba: Rudolpho Aquitanorum primati, ultra ius primatus aliquid sibi usurpatis. Congregatus est autem postquam nostro fuerit notus, archiepiscopus Narbonensis, quod clericus suos non in iudicio ad iudicium uenire compellat, & de rebus de ecclesia sua primatonicus, eo in consilio quodam iure patriarchatus sui disponant, cum hoc nec antiquitas, qui patres sanctorum uentiam, habeat: & auctoritas sanctorum & canonum penitus interdicit: nisi forte pro causa quae uel patriarchatus non possent, ad ne de qua ad patriarcham suum protrouerint; uel, si episcopus suus decesserit, res ecclesiae suo iudicio tuo dispensare uoluerit. Primatus enim uel patriarchatus nihil privilegii habent: ne per ceteros episcopos, nisi quantum fieri canonice conceditur, & prius consecutum illi. His antiquis consuetudinibus: sita ut secundum Nicenam regulam sit non possent, ut uentur ecclesiae. Hinc fecerunt Clementis & Anacleus, qui post apud obitum Clemens in quibus ciuitatibus episcopi primatus, in quibus non potestatem, & statum de demum iudicium ad primatus esse referendum: si ad eorum audientiam fuerit appellatum. His auctoritatibus munitis, nolimus ecclesiam nostram inuadere, sed nosmet ipsos, uel iura eorum antiquitas iniuria permittat.

Episcoporum provinciae Senonensis capitula synodica ad Joannem archiepiscopum Lugdunensem.

Un aliusmodi morbi detentione caput afflictae, membrum omibus commuiter ac similitudine laborandum est, ut ab eo penitus expellatur. Fratrum liquidem relatione competimus, nos in unum conuocatis, ut per Dei gratiam Viennense concilium celebrare. In quo mirum de augeuda religione, de dispositione ecclesiastica, seu ecclesiasticarum rerum, & de correctione prauorum hominum aduersus sanctam ecclesiam inuenerunt differunt. Unde Deo gratias referimus, & que statim fieri iura iustitiam confirmamus, & cooperante Domino Deo libere. De consensu: Diocesium (supradicti) hortamur episcopos, ut studiose secundum Deum legationem fieri commisit mandatum. Data Laterani 1111. Kal. Nouembriis.

Joanni Dei gratia Lugdunensi primati sedis archiepiscopo, Dominibus eodem quae Senonensium archiepiscopis, Ios Carnotensibus episcopis, Vrbani Parisiensibus episcopis, Joanne Aurelianensibus episcopis, cum ceteris archiepiscopis Senonensis provinciae, illustratum a paribus, recitatum.

Ure primatus ueltri inuicatus non ad concilium ipsum ad Anam celebrandum, in quo ratum dispoluimus de fide, & inuestituris laicorum, & quod uenit, immo continemus, sed terminos quo soluerent patres nostri, & ferimus antiquos, transgressi forisimus. Nunc quomodo reuerenda patrum sanxit auctoritas, nullum hoc ferre, quod non possent, & statum de demum iudicium ad primatus esse referendum: si ad eorum audientiam fuerit appellatum. His auctoritatibus munitis, nolimus ecclesiam nostram inuadere, sed nosmet ipsos, uel iura eorum antiquitas iniuria permittat.

Præterea, quia in hoc concilio de inuestituris laicorum, & quae quidam inter haereticos commiserunt, nosmet ipsos, uel iura eorum antiquitas iniuria permittat. Præterea, quia in hoc concilio de inuestituris laicorum, & quae quidam inter haereticos commiserunt, nosmet ipsos, uel iura eorum antiquitas iniuria permittat.

Ep. Epistola
1185. Iovani
1185.

A rriofis ubique facer, deponatur? Quid dicam? subleccio quj levato, metendum illius concilium ut mempe capus detineat. Hellenus de his celebratis conciliis que Theriacos in lironico Concilio narrant fabreficet.

CARTA CLAREMBALDI

De poffeffionibus de Luffinghen monafterio S. Bertini conceffis in Concilio Remenfi approbatis anno MCXIV.

Ex Curatorio S. Bertini.

IN nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Ego Clarembaldus quondam habes nomen uftum hic manentem civitatem habere, ex his que divina gratia mihi conceffis, dignum dicti fancti Dei heredes facere, quatinus huiusmodi omnipotenti Domino iuris iudicio, non deficiamus meis ipfius clementiam jugiter excedat. Unde omnibus Dei fidelibus noluique poffertis notum effe volumus, quatinus quo tenendum ante nos, et de omnibus Balduini comitis, & patris ac matris mee, nec non Aufelingi fratris mei aliodum meum in villa Luffinghen dicit, videlicet terras illas que Anfulbertus, Herematus, & Regemarus in alium meos excolunt, terramque Rainori ius libera ac quietam, licet ego poffideo, Deo fanctoque Bertino ac fanctis mihi quicunq;bus effe integro tradidit. Terras itaq; quas Anfulvus Velte atque Wilhelmus ex me in beneficio habuerunt, ut fimiliter ab Abbate tenentur, Deo fanctoque Bertino conceffi. Hanc vero donationem in folennium curia Roberti comitis ejufdemque generose conjugi Clementiz fideles in publico faciliet fideliter Dei convence epifcoporum & principum, & ac futuris tunc poribus quifpiam hoc infringere prefumpferit, omnes epifcopi Iohannis, Morinens, atque Lambertus Archiepifcopi a nobis rogati in comune anathematizaverunt, & fubfcriperunt. Ego etiam Robertus Dei gratia Tolofanz fedis archiepifcopus, & S. R. E. fedis legatus, dilecto fratri temam beatitudinem. Noventi dilecto velle, & cum Rege & Regina de comuni paco lo-

CONCILIUM LEGIONENSE

Indictum a Bernardo Archiepifcopo Toletano circa annum Chrifli MCXIV.

Ex Mantione Atephonfide in Hiftoria Compoftellana MS.

De Concilio apud Legionem celebrato.

Bernardus Dei gratia Tolofanz fedis archiepifcopus, & S. R. E. fedis legatus, dilecto fratri temam beatitudinem. Noventi dilecto velle, & cum Rege & Regina de comuni paco lo-

Datum fuiffe. Sed quoniam inter eos nullum concordium, Rege remanente, facere potuimus, Concilio Legionis xx. Kal. Novembris celebratum decrevimus: cui ditionem veltam intereo volumus atque precipimus. Valde enim in intereo necelfarium erit, nec ulla concessio optofabraturis. Valet. Abbas vero atque Prapofitos veltre dicecefis vobifcum adducere mandavimus.

CONCILIUM PALENTINUM

Præfide Bernardo Archiepifcopo Toletano celebratum anno Chrifli MCXIV.

Ex Hiftoria Compoftellana MS. Mantione Atephonfide, & Codice Cl. V. Garfia Lofiz pariter MS.

De Concilio celebrato in Palentia.

Bernardus Tolofanz Archiepifcopus, & S. R. E. Legatus Burgos venit, quem B. Jacobus Epifcopus adiu, & ejs reatrem partem natiavit obtinuit ut deus defolus Evellio, que fundus erebatur, & de pactis reformatione tradaret. Tunc venerabiliffimus pater illa ecclefiam, advocavit Epifcopo, qui intererat, fcielicet Aurelium Overezum, Mindauro, & cum quibus Archiepifcopus, & S. Jacobus Epifcopus dicitur collocaues, Ecclefie jus penitus violata, Hifpaniam Aragonem tyrannidem devotum. Sed quoniam ingreffe difcordia tumto, hanc plenius tubilicempariam, tempus non exigit, ut quicunq; complures Hifpaniarum Epifcopos intererat: placuit eis tunc fed diftinctione producer. Et in futuro generaliter Concilium celebrare, atque omnes Hifpaniarum pontifices, abbates, duces, principes, comites, ceterique pimitas, VIII. diebus ante venturam feftivitate omnium Sandorum, in Palentium urbem poffent convenire, & caufam regis, & regine fabulius indagare, & dicentes, & villas, manones, agris, vineas, que in hoc dicecefis tempore uniderat, fedibus & monafteris reddere. Que res Regine, omnibus Hifpania principibus lapsa modo placuit.

De Concilio Palentia celebrato, & de rebus Compoftelle Epifcopi.

Nos 1142. Dominice Incarnacionis Bernardus Tolofanz Archiepifcopus, & S. R. E. Legatus, fynode collegium S. Kal. Novembris Palentie celebravit, & de Hifpaniarum opreffionibus atque anguftiis, & de Ecclefiarum libertatibus atque libertatibus, pleribus pertractavit. Gallicie quidem pontifices intererunt: fed ecclefie B. Jacobus Epifcopus, cujus concilio atque fagebore prædicitur Archiepifcopus Concilium vltimè celebratum, & quod indidicordie tumulto, prædicto Concilio interefe non potuit, diffimilia caufa obdente detentat. Ipfe namque præterito vltimo tempore condamnato audire certum ad Belbelandam Aragonem Campaniam adierat. Quod fiturum præcipimus illis adire præfentem, oportebit, aut miltium cohores ad fe protegendum, & munitendum effe fecum dote, quod tempoer qualitas, affidua laboris exercitium feizi prohibeat: aut prædiorum fagebita rales, quod refo abovum effe, in Chrifto Domini miltie manum, nihilominus necerit. Porro perniciofa manus bellorum temporibus, prædæ divitariamque expultrare icacita, in omne nefas rure ad perverfionem. Prædicit tam Epifcopo pro generali fynodo. Item aggerat, & Triana-calciam pervenit. Veram enim vero Comes R. non nos Comes M. clariffique Gallicie

A optimaret, illum adeoptes, quatenus ab intereo labore defecerit, horumque, & deponatur. Sicuti vobis equidem, venerabiliffime pater, B. Campanie partes equidem armata manus Civis ad præfentem libet, & S. R. E. a tranculata hifpania vultum gravitatis impunitis, aut, ut nomen poffitiam, vultu libet prædici optio bonorum, & Galliam multitudine difcordie impugnatione opprimi: nos quoque ne adione in faluis mltis difcordia reme, hanc ambigimus qd. Tunc itaq; unum & feftivitate noftre agniam, fagebita Gallicie. Exoptio horum & confuetudin, ut ab intereo voffifis & quod poffitiam eff. Illi, vobifque omnibus promittimus. Quod fit mltis defiderio, utramque una dufortet. Sed quoniam ingreffe difcordia tumto, hanc plenius tubilicempariam, tempus non exigit, ut quicunq; complures Hifpaniarum Epifcopos intererat: placuit eis tunc fed diftinctione producer. Et in futuro generaliter Concilium celebrare, atque omnes Hifpaniarum pontifices, abbates, duces, principes, comites, ceterique pimitas, VIII. diebus ante venturam feftivitate omnium Sandorum, in Palentium urbem poffent convenire, & caufam regis, & regine fabulius indagare, & dicentes, & villas, manones, agris, vineas, que in hoc dicecefis tempore uniderat, fedibus & monafteris reddere. Que res Regine, omnibus Hifpania principibus lapsa modo placuit.

De Concilio Palentia.

In præfido Palentia Concilio Bernardus Tolofanz Archiepifcopus, & S. R. E. Legatus, vna cum plerique Hifpaniarum Epifcopis, & Abbas, pro modo & tempore, jullius examinatione falubritate edidit, & capitulis, incedit, & ceteraque Palentia calamitates de die in diem crebrius ingreffe doluit. Communicati autem omnium confilii, inechibulum Dei milticordiam omnes humillimas devotum, quatenus res tantumque mltis remota, mutatas impendere dignaret, expofalvete. Denum ecclefiam fubverfionis, divina & humana opreffione temerata ingenuitatem, confolere, relevare, & tanquam calamitatis, Deo optatior, fuum imponere folcite curant. Lucenfis quoque ecclefie, & cujus iniquatione ferone in publicum venturitas eff. pateram confolationis caufibus non vultis. Illa nunc que jamduam toto pivata, & gene pallio videntur, maxime procellis, ut pata bellorum tempore, impellit. Verus quippe epifidm ecclefie Epifcopus, totius fupreme beatitudinis iulians, & ab humulidum cura immunit, tanti concilium follicitudinem ferre recubet. Lucenfis ecclefie honorem protegere, animarum curam gerere, multas difcordie negotie illa nunc necellarium erit, noquabit: præterea illius aggratione vexabat, nec amplius ad id officii latus effe poterat. Ea propter prædicit ecclefie paternitatem videntur, proftituta imparet talid inquireret, & maxime Comitit R. dominio fubjugata opprimetibus. Quapropter generali Collegio fanctum eff, quod omnium prædicitus Lucenfis Epifcopus, totius fupreme beatitudinis penitus recubet, quoniam Pontificis miltie fteftium implere nullatenus poterat, nec ecclefiam

CONCILIUM BELLOVACENSE

De foliaria et infamia.
Hi qui foliaria condempni iugum fulsunt, vel qui quadragesimalia tributa persoluerint, rediunt foliario, qui foliaria de huiusmodi nunciatur, relaxamus, si patrum parentumque suorum hereditate insolantur.

De die Dominica.
In dominica die rusticolas ad civitatem negotiazum ire prohibemus.

De placitis et actibus foris.
Placita & cetera huiusmodi scripta, ab auctoritate clericali, sine re iudicata, vel ab archidiacono, sine ab ipsius loci archidiacono, sunt, si autem, causa habeatur.

De causis pauperum.
Si qui potentem iudicium causam tractare aduersus pauperem vel defuncte habeat, similem introducta, quae pro re causam suam defuncti, ne forte cupimus maxime pauperis iusticia succedat.

De quadragesima.
Dicitur quadragesime characteres fieri, calculum causas desinit, iusticia exerceat, forsatorum dari, nisi iusticiae necessitas exigant, nolentes quidem, non extraneis, qui pro dominorum suorum velle tractabatur, excepta sint, trahi, homicidia, quadragesimalibus causa re committantur.

De calumniarum causa in Kalendis diffiniantur.
Die Kalendarum accipiantur, presbyteri, milites, nullo, in Kalendarum antecessorem morum conueniant. Tunc fit quid quare vel iniuriam abortum fuerit, ab archiepiscopo, ceterisque si discretis viuis veniarum perquirat, de contumacia. Quae si non inueniret, sequenti die super illius causas velle mandata Pontifici, atque Apostolice sedis Primatibus referat, et detestetur.

De causis agendis in festo feriae.
Uniuscuique hebdomadae festis feriis Pontificiis palatii senis referat quae querele, quicquid iniuria fuerit, in praesentia Pontificis, iudicium, de consensu intoret et deficiatur.

De Lupis exagrandis.
In unoquoque Sabbato excepto Pasche de Pentecostis, presbyteri, milites, rufci cuius negotii immunes, lupos exagrandes perquirant: et re principia, quod vulgo feras vocat, & praesertim. Quoquo etiam ecclesia sepe cum feras causas perquirat. Ad hoc negotium quisquis ire distulerit: si fit sacerdos, vel si inhiormum visitatione detinetur, vel miles, quosque solidae; rusticus vero orem, vel solidum persolvat.

De Vicariis.
Milites, & quoscunque principibus praemiorum, villarumque decimas vicarias tractant, qui quid contra decimas iustitiam exerceat, calumniando causas velle complent, habeant; in autem eorum dominum perpetrati damni de iustitia culmen fulsunt.

De latronibus.
Quicumque latrones comprehenderit, eam villicum teneat, si eorumque villicus ab eo abstraherit, horum teneam patrem habeat: licet de proditoribus.

De quibus re mortuum legi iugiter.
Quoties quis naturae iura petierit, illa diebus hereditatis ceteraque beneficia usque ad XL dies integra, nullaque inquietatione liberanda, quatenus die dimisit, consistant. Finis autem XL diebus, post mortuum, ceteraque beneficiis licet eodem iure, sub quo qui mortuum spiculo ceciderit, quatenus dimisit consistant.

De iuris, si qui iurget, aut si qui calumniarum schismatis super his fuerint, Aggustinus loci iudicibus, ceterisque discretis viuis diffinitur: ceterum ne qui hereditaria, vel qui spoliarum usurariae accedat, iusticiae argumentis plenius adagetur.

De in Dominica Sejone licentiam habeant pignorum.
Ab horummodi libertatibus in feriam secundam hora prima nullus seque habeat licentiam pignorum, nisi homicidas, latrones, scilicet violatores virginum per vim, raptatos, & probris. Et si aliquis de catenae patris iustitiam possideret, iura, quodlibet tempus iustitiam famat.

De conuentione alienationum fiat in diebus.
Synodus concilium, vel militum conuentus, in ecclesia sine laicorum nullius, vel palatii.

De Clerici sine laicorum nullius, vel palatii.
Clerici neque laicorum, nullius officiarum, neque filiarumque nutritores, vel a laica parte debeat uocari, vel eorum bona capiant. Quod aliter agerit, canoniam indignationem componat, & excommunicatus a conuentione fidelium sequatur.

De rebus captiuorum.
Bona eorum, qui captiui a Mauris, usque ad annum plenam interitae & integra conseruentur, et si forte fortuito captum poterint redire, rediant; sin autem completo anno, iuxta arbitrium propinquorum, eorum bona ditionarunt.

De metatensibus, & pignoris.
Mercatores romanis, qui captiui non pignorentur: & qui aliter agerit, duplet que tolente; & fit excommunicatus: solidos sexaginta perloquat domino illius honoris.

De Clericis.
Clerici solitariam non dent. Abbates & Clericos venientes ad synodum, vel vorum, vel tertis afferentes, pignoris vetamus.

De Mensuris.
Omnes alias, & tis, nisi ad mensuram illius per te, que fit in campo Compostellae, tam in iustitia, quam extra, vendere, vel caute prohibemus. Et qui aliter agerit, excommunicatus, & sexaginta s. soluat, donec recipiat.

A Conone legatis apofoli. celebratum aduersus Henricum Imp. & de reuocando et Carnuua S. Godefrido Amien. episc. anno domini MCXVII. tempore Paschalis papae II.

De tempore, loco, & causa indictione.
Sextidies illa ferias: Anno millesimo centesimo decimo quarto in ciuitate Belvacensi, a Conone sedis apofolice legato concilio celebratum. Hi est Conone unius ab illis religiosis, qui eremiticum vitam apud truncum Beengeri primo dixerunt. **Tunc aduersus Henricum imperatorem hanc synodum conuenerunt.** Et in eorum hanc anathematis pronuntiatione, et qua scriptura dista sunt iata ostendunt.

G. C. Deferte hoc affectu exco. MS. Martini Dei, in hac verba: Anno domini MCXVII. 1114. Decem. Cono Praenlesis episcopus, & Apofolice legis legatus, tunc Henricum apud Beluacum excommunicatum, in eius loco, in quadragesima proxima letare Ierusalem, v. Kal. April. Remis celebrato concilio eundem Henricum damnavit. Item Cono Illi. pro priuilegiis regem Henricum conuincit. Conuincit in templo sancti Geronis, Catalani Cono quarto habito concilio predicto regem damnavit, & idem Iulius, quod excommunicatum fuerat, a Tureis in ueris ad episcopum & p. Iuueni. Curia, ex ueteri libro, quem nos nomen: sed nullius metudi inquisitum.

Præter hoc autem, inter alia causas ibidem aduersus Henricum Imperatorem, qui uelut episcopus Carthaginiensis perit. De quo supra XI. in hunc modum scriptum est: Inter Cono cardinals pontifici maximus legatus, & Radulphus Remensis archiepiscopus apud Beluacum synodum celebrant, & ad eam accedunt ambianensem legatum, conuenerunt de delictis optimo pallio suo. Ad quos Remensis archiepiscopus: Quia forte, inquit, hac apud nos proponere auti ellis, qui uerum pudicum orthodoxum, uirtutibusque rebus, ueluti iura sua improbatie & sua fide expulsi: Quem illi patrem, uelum famulatum unquam habuiti ellis sacerdotum? O uos milites, qui tanto patre vel ad momentum caristis! Non uenit illum turpiter laquei ferantem, libidini uacantem, ellicitulibus beneficia uenudationum unquam deprehendit? Illi respondentes ubi ab illo plume immoanem ellis: libetis archiepiscopus ire ergo, & tam peritum uos dominici cultorem perquire, & inuentum uobiscum adducite. Testor enim dominum Jesum, donec uos ellis in Godefrido ueluti pateris, nullum alium uos episcopum habebitis.

Ad hoc excepta qua dicitur hoc castella, quibus decreta in eorum castella, & parum restant, & confirmata conuenerunt.

De rebus captiuorum.
Bona eorum, qui captiui a Mauris, usque ad annum plenam interitae & integra conseruentur, et si forte fortuito captum poterint redire, rediant; sin autem completo anno, iuxta arbitrium propinquorum, eorum bona ditionarunt.

De Mensuris.
Omnes alias, & tis, nisi ad mensuram illius per te, que fit in campo Compostellae, tam in iustitia, quam extra, vendere, vel caute prohibemus. Et qui aliter agerit, excommunicatus, & sexaginta s. soluat, donec recipiat.

De Vicariis.
Milites, & quoscunque principibus praemiorum, villarumque decimas vicarias tractant, qui quid contra decimas iustitiam exerceat, calumniando causas velle complent, habeant; in autem eorum dominum perpetrati damni de iustitia culmen fulsunt.

inter omnes inimicos lo abicere uideatur. Sa ne cum interdam de his quidam reuerendissimi patres, qui tam praedentes adfuerit, inter se colloquerentur, nisi cui lacrymas tenere non possent: adeo illum animi afflicti et epistola illi, in quo tantum le uis uis extenuauit. Tandem illarum patrum apud S. Basilidum ad domini Episcopatum conuocet, & quod facendum sit delibatur.

G. C. Ceteris qua ad Godefridum reuocantur peruenire: qui in sanctis S. Basilidum legi uelut: quod hinc Beluacensi synodo subiciunt. Ibidem aduersus Henricum Imperatorem de Meria qui ecclesiarum & p. Iuueni. Curia, ex ueteri libro, quem nos nomen: sed nullius metudi inquisitum.

Thomas, regis, de Mama homo mendacissimus, Ludouicus quidam perditissimus alius quos attendere, & pacem Laudunensem, Remensem, Ambianensem, diabolo ci profanare, quia fulsum prosperitas eo perdere conuincit, usque adeo dilapidat, iure iustino deuocatur: ut oer cetero, ecclesiastica clemens tione; nec populo, aliqua humanitate perpererit: omnia trucidant, omnia perdes. Etiam iusti Ludouici Laudunensis monasterio lacrimosissimum duas uillas peroptimas cepit, fortissima ciuitella Creiacum, & Noruigen, uallo mirabilis, alia etiam terribis tanquam proprias manus, & sine contumacia, & p. Iuueni. Curia, ex ueteri libro, quem nos nomen: sed nullius metudi inquisitum.

Ad hoc excepta qua dicitur hoc castella, quibus decreta in eorum castella, & parum restant, & confirmata conuenerunt.

De rebus captiuorum.
Bona eorum, qui captiui a Mauris, usque ad annum plenam interitae & integra conseruentur, et si forte fortuito captum poterint redire, rediant; sin autem completo anno, iuxta arbitrium propinquorum, eorum bona ditionarunt.

De Clericis.
Clerici solitariam non dent. Abbates & Clericos venientes ad synodum, vel vorum, vel tertis afferentes, pignoris vetamus.

De Mensuris.
Omnes alias, & tis, nisi ad mensuram illius per te, que fit in campo Compostellae, tam in iustitia, quam extra, vendere, vel caute prohibemus. Et qui aliter agerit, excommunicatus, & sexaginta s. soluat, donec recipiat.

De Vicariis.
Milites, & quoscunque principibus praemiorum, villarumque decimas vicarias tractant, qui quid contra decimas iustitiam exerceat, calumniando causas velle complent, habeant; in autem eorum dominum perpetrati damni de iustitia culmen fulsunt.

AVVEDI
CIBALII

qui violaverit, a communione creetur: donec ecclesiam satisfacta, & quae abluerit liberet. Necessarium enim arbitrat fuit, novis moribus nova medicamentorum genera apponeretur: praefertim cum veteribus medicamentis non solum ecclesiam nisi conferre, immo, quod noculus est, quae a fibrosis & Drem timentibus collata sunt, violenter, si licet, auferre. Incongruum etiam & injuriosum videtur est, ut cum haec Inter saeculares lex teneatur, tanta Dei ecclesiam minori contra eosdem saeculares iure utatur. Verum hoc donatae adversum laicos. Inter ecclesiam vera timentiumque possessionis secundum canonice canonice consecratur.

101. 1023.

Urbanus servatus in concilio Romano.
Nobis laicus decimas suas, aut ecclesiam, aut B quicquid ecclesiarum iuris esse, sine consensu episcopali, vel Romani concilio pontifici, monasterii aut canonici offerre praesumat: Quod si quis episcopos imperatoris causis & avaritiam conspexerit molestus, Romano pontifici auctoritate, & cum eius scientia, quod offendendum est offeratur.

Ex libro legum novellarum divi Feliciani, cap. 12.
Si lis intra triennium conclusa fuerit, et non definita, quasi nec cepta fuerit, ita habeatur extincta.

101. 1024.

Placet uti concilio spaliensi secundo, cap. 1.
Placet uti concilio spaliensi secundo, cap. 1. C. si quis intra triennium conclusa fuerit, et non definita, quasi nec cepta fuerit, ita habeatur extincta.

101. 1025.

Non licet episcopo, nec abbati, nec alicui, terram ecclesie vendere ad aliam, quam abbas in eis suis possidet. Tamen si venditor voluerit terram eorum, cum consensu abbas inam faciant.

101. 1026.

Ex decretis Gregorii VII.
Quis dies fabularum apud sanctos patres nostros in abstinentia celebrati esse habuit: nos eorumdem auctoritate tenent, salubriter ammonemus, ut quicumque se Christianae religionis participem esse desiderat, et cum eisdem eadem die, nisi magis sollicitus, vel infirmatus impediens, abstineat.

101. 1027.

Gregorius papa VII.
Qui factos ordines transiit, suspendatur ab officio, & si meruerit lapidem parvum dicitur intertempus, nos pro amore tuo in eodem ordine permanere permittimus: ut tamen semper in penitentia & timore permaneat.

101. 1028.

Ex concilio Claramontano.
Interdicitur illi, qui regibus, quod principes, aliumque iustitiam de honoribus ecclesiasticis faciant.

101. 1029.

Ex concilio Barchinensi a Joanne, & Benedicto, cap. 1.
Nullus pater episcopus clericum canonice benedicere praesumat, exceptis abbatibus, qui illis tantum benedicant coronas, quos ad consecrationem suscipiunt.

101. 1030.

Gregorius papa VII. in concilio Urbani II.
Presbyterorum filios a sacri altaris ministeriis removendos decernimus, nisi aut in coenobio, aut in canonice regularibus religiose probati fuerint conversi.

101. 1031.

Urbanus papa IX. in concilio Claramontano, cap. 12.
Nulli illi nunciabuntur, & clericorum, & presbyterorum, & monachorum, subdacionem,

AVVEDI
CIBALII

Ad ad ordinationes, vel ad alios honores ecclesiasticos promovetur, nisi monachi, vel regulares fiant.

Urbanus II. in eodem concilio, cap. 14.
Nulli clericus necis occidatur in diaboli diris, nisi tantum duobus praebendis abbatibus, cum duos titulos habere non possit.

Urbanus II. in eodem concilio, cap. 15.
Nullus clericus in una ecclesia honore possidet, nisi in minoribus habeat.

Urbanus II. in concilio Romano.
Nullus archiepiscopus, five episcopus, de consecratione episcopi, vel abbatibus, necque caponibus, neque bacinis, exceptis tapetiis, aut quodlibet missae accipere praesumat.

Urbanus II. in eodem concilio, cap. 16.
Quicumque, ad hoc poena, cupiditate paratum aliquod ecclesiasticum beneficium per pecuniam adepti fuerit: illo dimisso, ibidem misericorditer & in sacris ordinibus vivat profanus.

Urbanus II. in eodem concilio, cap. 17.
Illi vero qui per seipsum, cum jam majores essent aetatis, nefanda cupiditate duci, honores carnerit: in illi alicui ecclesiae canonice videretur voluntate, si propositis ordinibus per magna misericordia dei eos ministrare permittimus.

Urbanus II. in eodem concilio, cap. 18.
Nulla intelligitur facta praebendam vel altarium sine praesentatione, vel promissione, viventibus & eos possidentibus personis.

Urbanus II. in concilio Medisiano.
Si quis praebendam, vel diaconatum, vel subdiaconatum, officio commanctare defecerit, semeliamini prius officium: si fuerit sponte ob forsentionem dimisit officium, ita ob praesentationem dimittere cogatur & iustis beneficiis.

Urbanus II. in concilio Medisiano.
Eos etiam qui foemicali relicta, divinum officium relinquunt, & a Deo recedentes, ad hoc est operibus fervant, si fieri vel iustissime officio alium faciente, ita beneficio ecclesiarum privatos esse abjudicamus.

Urbanus II. in concilio Claramontano, cap. 19.
Clericum, qui peccatis lapidem parvum dicitur intertempus, nos pro amore tuo in eodem ordine permanere permittimus: ut tamen semper in penitentia & timore permaneat.

Urbanus II. in concilio Claramontano, cap. 20.
Ne aliquis laicus alterius hereditatis filii usufructu: Quod si quis fecerit, nec satisfecerit, nullus sacerdos interim cum ad possessionem admittatur. Similiter & alium quemlibet, nisi persequam confessionem fecerit. Verbi gratia, ut si perpetrato homicidio manifeste in adultorio, vel iurisperito ad persequam penitentiam, aut debeat decorem suum, ut auctoritate consilium ut jejunet, & elemosinas det, deatur et tamen, ut ad viam veritatis redire possit.

Urbanus II. in concilio Claramontano, cap. 21.
Quicumque res naufragorum dispendit, ut traporet, & frustrum occideret, ab ecclesiae liminibus excludatur.

Gregorius IV. in libro regis sui.
Prædictorum nunciatorum, quos qui excommunicati fidelitate ad sacramento adhibiti sunt; apostolica auctoritate a sacramento adhibiti sunt; apostolice ipsi ad satisfactionem veniant, & nec eis auctoritate solentem prohibentur.

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

Alexander II. Guillielmo Marchioni.
Anulimus quod Henricus Ravensia dicitur vocatur, nisi te sit communiarum: quod, qui excommunicatus & excommunicatus

AVVEDI
CIBALII

CONCILIIUM SUESSIONENSE.

Adversus Henricum Imperatorem, & de S. Godefrido Ambianensi episcopo Cantua Imperadori, celebratum a Conone fidei apostolice, legato, die Epiphaniae, anno mcccv.

Satisfecerunt patres concilii Bellouacensis, qui Nicænam monachos, apud Sueffionem ad Domini Epiphaniam convenire: & quod facerendum sit pro revocando & Carthusa S. Godefrido ad episcopatum Ambianensem, deliberant.

Ubi eo ventum est, cum jam Ludovico Francorum rege, ac tunc et Henrico abbas sancti Quintini, in quo monasterio vixit S. Godefridus, ab ipso pensu inculpabiliter, sic fide educatus ad summum virum apertis periturus: vocatus est etiam Hobernus magister autoritatis viri, & celebrissimi monasterii, quos Godefridus vocantur, monachos. Hoc duo cum iam factis misit ad fratres Carthuse, anno, immo imperant, ne Godefridum Ambianensem praesentem apud se duntaxat morari fiant, sed ad sedem suam oecus redire recipiant. Offendant non debuit.

Satisfecerunt patres concilii Bellouacensis, qui Nicænam monachos, apud Sueffionem ad Domini Epiphaniam convenire: & quod facerendum sit pro revocando & Carthusa S. Godefrido ad episcopatum Ambianensem, deliberant.

Satisfecerunt patres concilii Bellouacensis, qui Nicænam monachos, apud Sueffionem ad Domini Epiphaniam convenire: & quod facerendum sit pro revocando & Carthusa S. Godefrido ad episcopatum Ambianensem, deliberant.

Satisfecerunt patres concilii Bellouacensis, qui Nicænam monachos, apud Sueffionem ad Domini Epiphaniam convenire: & quod facerendum sit pro revocando & Carthusa S. Godefrido ad episcopatum Ambianensem, deliberant.

CONCILIIUM CASTRI RADULFI.

Sub Gerardo Engolismi episcopo & legato apostolice dirimit controversiam in gratiam abbatibus Fontis-Ebraldi.

Ex archiepiscopi Fontis-Ebraldi.

Urorum memorie tradere curavimus, quoniam Willelmus de Masare & frater eius Arianus, Forsteri benedicti monachi, hunc tradendos Engolismi ad frater eius Willelmus per fidelitatem corporum ad redemptionem animarum suarum defensionem ecclesie S. Severini & canonice ibidem Deo fili canonice regni B. Angulini famulatus, defensionem, inquam, medietatem de Canolio, quomodoque in dominio possident, & arbergagnum proprium in manu ALMARI abbas. Tellei iudux domi Falciensis canonici, Bernardus canonici, Godefridus canonici, Willelmus Ervici, Hugo de Rocha, Wivianus Urlet laici. Post multum tempore venerunt quidem ex discipulis bonae memorie ac magistri Henrici fidei ROBERTI de Fonte-Ebraldi, venient, inquam, qui consenserunt manones, & paraverunt officium, iura praesentem terram, ubi conventus ancillarum Christi Deo libere abbatibus. Videntes itaque locum amonum, terraque frugiferum usibus suis valde necessarium fore, convenerunt ante WILLELMIUM Pitavensem episcopum A. RADAUDI abbas S. Severini, & fratres Fontis-

AVVEDI
CIBALII

locos, dictum est, ut miserent legatos suos ad capitulum S. Severini abbas & abbatissas ad audiendum cui parti faverent canonici, data die subinde regressi ad audiendum iudicium. Penitentiam legitur abbas & episcopi & legati abbatissas ad capitulum S. Severini adduxerit quod veritas distaret. Cognoverunt siquidem & rememorati sunt canonici, sicut fe habebat veritas, primum se fecisse religiosi de Font-Ebrardi. Postea vero abbas S. Cypriani episcopi a iudicio, adjudicatum a WILLELMO Pictavensi episcopo, & priores sancte Edvardis matris ecclesie, & filios Guillelmo decano, Ervco archidiacono, & diacono capitulo, & multis pliusi adjudicatum est, inquam, investiri abbatissam, jure suo abbate debeat. Verumtamen contra facta & iudicium abbas & monachi per violentiam, licet possessionem episcopo tamen evocomunicantem monachum inculam teret, cum habitantibus in ca. Videns ego abbatissas quia minus produceret, adit GERARDUM Engolismensem episcopum, ac la-

de Romanæ Ecclesie legatus, super hoc iustitia sequimolum faciendo. Legatus autem exiit a notario, invitavit abbatem S. Cypriani, quatenus in factis quod apud Calidum-Raidi-vo. ex. celebrat Aprilis celebratus erat, & presentaret, ad locum abbatissas quilibet consilia acquirat dicat. Quod longius protraham, venerunt itaque ad concilium. Abbas itaque S. Cypriani cognoscens rem se in iustitia egisse, tum imminuit est, venit in capitulum S. Gildaldi, ubi GUILLELMUS Pictavensis episcopi, cum corporeis suis Cononensis videlicet & Andegavensibus confederat, cum aliis hostibus personis, & decanis, archidiaconis. Venit, inquam, & in manu & presentia, & B consilio domini Pictavensis episcopi quod iniquitatis super iudicium suum tenetur dimittit abbatissas & religiose Font-Ebrardi, & detentibus superdidit & multis aliis Pictavensibus, Cononensibus, qui ad concilium conveniunt.

CONCILIIUM REMIENSE,

A Conone fedis apotholice legato celebratum: in quo damnatus Henricus Imper. & S. Godefridus Ambianensis cathedram repetere iussus v. Kal. Aprilis, M.CXV.

DE Henrico hoc in synodo damnata in eadem MS. Martii Dei, tunc verba jam ante recitavit: Cono Francinus episcopus, & apotholice sedis legatus, in quadagesima proxima, Lectat Hierosalem, nunc post Bellocosec celebrat missa Duemii M.CXV. v. Kal. April. Remis celebrato concilio concilio Henrico damnatus. E. vero Godefridus, hic damnatus Ambianensem cathedram repetere, sic narrat Nicolaus manichæus in vita sua: Profectus inde, hic episcopus, venit ad Remensem urbem, ubi tum Cono cardinalis & legatus frequentissimam synodum habebat. Adduxit autem cum in synodum Radulphum Remorum archiepiscopum, Joannem, vigiliis, aliusque sanctis exercitiis ad hoc extenuatum & confectum, ut vir pedibus conficeret popule. Quem ut viderent patres, valde mirabantur adeo illum le mundo, sibi nun-

quam crucifixis, ut nec mundum ipse diligere, nec mundum illius amare posse videretur. De nocturno cum tunc apparet Cono legatus, quod innotuit mundo innotuit. Deinde admonuit, ut propter utilitatem multorum sicutem antequam Abbatem duceret, & suo officio fungeretur: rectus ibi confabulatur, & non sua nisi salute contentus, plerumque Christo laudatice conatur, & tandem a Christo audire meretur: Ego serve hanc & fidei, quia foveo pacis pacis fidei, super multa in confitetur: inter in eadem. Jamini sui. Cum suo conventu Dei illis aliorumque episcoporum auctoritati obediatur: ad suam redit ecclesiam, & ab omnibus cupidissime exiit. Henricus Novus dicitur. Ex quo etiam videtur, quoniam frequenter multosque Cono legatus in synodo esse, dum maneret in Galliis, in quibus condidit in Henricum imperatorem antea non intemerat.

CONCILIIUM OVETENSE

Habuit era M.C.L.III. anno Christi M.CXV. Ex MS. Tolmeta ecclie.

Sicut omnes homines profantes, & faveri, quod dies jubente hoc capitulis subscribitur, qua per totam Hispaniam habetur, habuit ordinem in Ovetense ecclie tempore Pelagii Ovetensis episcopi, & subscriptis omnibus hominibus.

Omnium sancte crucis filiorum, presentium & futurorum, memoriam tradere studentium, latronum, sacrilegorum, & directi generis malefactorum, & deinde generis malitiam, & exorbitantem malitiam omni prelati plebique temporibus. Ad quam delinquentes, & qui sanctam ecclesiam profanata erant, & deinde...

Eta S. Salvatoris congregatis principibus, & plebe totius predictæ regionis, in sancto Petro ecclesie, Spiritu sancto administrante, Prelatus Pelagius presidiante, & monente, habente cetera placita omnibus in commone primam & oblati tenentis. I. Starnasius (inquit) & decemviri, & si super factum taceam Evangelii juranturam non habent, ut vellem nullis delictis, & non solum in iudicium pro aliqua causa pigriori foret, nec audire aliqui extraneo, vel non sermo, vel mandatum. Quod si fecerit, sit maledictus & communiatus, & pro scelerate propeptato ju-

dict tere & Episcopo 15. annis ponatur: quolque ex his in eum, & equolque omnes, & Episcopus facta & ceteros quolque fuit ecclesiam in sua tere relinam.

A Petrus Pelagii de Bulla, Petrus Pelagii de Mandata. Ex Terra Toringia. Menendus Eadrius, Froila Enali, Gundulfus Menende, Eadrius Sani, Menendus Rodederi, Petrus Rodederi, Pelagus Rodederi, Menendus Rudederi, Pelagus Petri, Svarus Albi, Remundus Albiti, Froila Veremandi, Joannes Fernandi, Petrus Maneti, Petrus Oveti, Rudericus Fernandi, Rudericus Pelagii, Antonius Rodederi, Petrus Garicie, Rudericus Garcia, Pelagus Manionis, Petrus Finani, Fernandus Finani, Martinus Adepholus, Adepholus Fernandi, Petrus Didaci, Petrus Menendi, Pelagus Menendi, Guillelmus Pelagus, Petrus Guillelmi, Pelagus Guillelmi, Didacus Guillelmi, Rudericus Guillelmi, Rudericus Petri, Alvarus...

III. Secundum etiam decretum Canonum, ut superius factum, quod si quis non per se, sed per alium, a decetis ecclesie infra po. passus per vim non extrahatur, nisi fuerint naturaliter religiosi, aut latronum publicum, aut proditorum de possessione convictus, & scilicet communicatum, aut monachum, vel monacham refugas, aut violatorem ecclesie, qui proculdubio ecclesie sua modo debet refugium. Qui vero areptus a diabolo aliquis aliud per vim extraxerit ab ecclesia ejusque portibus usque ad 12. passus, in quadruplum reddat, & secundum canonem ita ponatur, ut in manerio fit monachus suo regali, & sic ex tertia monachis dictus vite fax, & ut servum subiacet servituti ecclesie quam laicit, aut famam peregrinationem arripit amobus diebus vite fax.

B Ex terris Malisii. Pelagus Borendi, Pelagus Joanni, Alvarus Garicie, Pelagus Ordonii, Garcia Telle, Munio Telle, Ordonius Didaci, Sanguis Ordonii, Adepholus Munionis, Petrus Adepholus, Svarus Martini, Fernandus Pelagii, Didacus Petri, Pelagus Petri, Munio Eda, Petrus Martini, Didacus Gundulfaldi, Didacus Oveti, Rudericus Oveti, Didacus Fernandi, Sanctus Fernandi.

Regina autem domina Urraca cum omnibus filiis & filabus suis, habet prescriptam confirmationem confirmavit, & juravit cum, & fecit jurare & confirmare cum omnibus hominibus habitantibus in omni regno eius, tam ecclesiasticis ordinis, quam secularibus. Sorores itaque jam dictæ Regine, Dona Gelofia infans, cum omnibus filiis & filabus suis, & cum omnibus habitantibus sibi subditis, & excepto Infans Dona Tarrasa cum omnibus filiis & filabus sibi subditis, juraverunt, & confirmaverunt, & sicut supra tassaverunt.

C Ex terris Colanæ, Campi. Garcia Sancti, Petrus Sancti, Martinus Sancti, Svarus Sancti, Gundulfus Sancti, Petrus Sancti, Didacus Sancti, Pelagus Edm., Fernandus Citi, Pelagus Didaci, Didacus Dardani, Rudericus Dardani.

Nos igitur omnes scripsit hoc scriptum, & hoc promissionem sub sacramento confirmavimus, & roboravimus tam pro nobis, quam pro omnibus prout supra scripsimus, & sic fit promissum. **D** habebat & firma esse in finem Mandi per omnia secula. Svarus Comes, Gundulfus Veleghii, Adepholus Vrelemundus, Petrus Adepholus, Didacus Fernandus, Gundulfus Anthonii, Pelagus Oveti & Alvarus Oveti, Petrus Rudericus, Svarus Ordonii, Petrus Didaci, Petrus Guterri, Garcia Svarii, Gundulfus Citi, Petrus Garcia, Rudericus Garcia, Christophorus Joannis, Garcia Petri, Munio Petri, Fernandus Petri, Didacus Petri, Pelagus Garcia, Pelagus Accarari, Munio Garcia, Veremundus Veleghii, Martinus Guterri, Martinus Petri, Didacus Petri, Ovetus Petri, Martinus Martini, Petrus Munedi, Gundulfus Petri, Ordonius Petri, Petrus Garcia, Alvarus Garcia, Fernandus Garcia, Ordonius Garcia, Eadrius Pelagii, Petrus Joannis, Fernandus Martini, Petrus Fernandi, Rudericus Petri, Fernandus Anani, Didacus Guterri, Didacus Martinus Abataz Petri, Martinus Pelagii, Martinus Pelagii, Alvarus Pelagii, Rudericus Martinus, Fernandus Martinus, Pelagus Manionis, Alvarus Pelagii, Froila Manionis, Garcia Veremundi, Petrus Eda, Guillelmus Pelagus, Petrus Guillelmi, Didacus Petri, Gundulfus Petri, Joannes Petri, Martinus Petri, Martinus Magas, Gundulfus Didaci, Petrus Sancti &

D Ex Terris Tolmeta, Alia, & Ova. Petrus Pelagii Boreta, Petrus Alexander, Pelagus Citi, Pelagus Veleghii, Gundulfus Veremundi, Guillelmus Boremundi, Gundulfus Munedi, Eda Pelagus, Alvarus Joannis, Petrus Barbadam, Petrus Petri, Pelagus Citi, Martinus Pelagii, Fernandus Pelagus, Martinus Eda.

Eta S. Salvatoris congregatis principibus, & plebe totius predictæ regionis, in sancto Petro ecclesie, Spiritu sancto administrante, Prelatus Pelagius presidiante, & monente, habente cetera placita omnibus in commone primam & oblati tenentis. I. Starnasius (inquit) & decemviri, & si super factum taceam Evangelii juranturam non habent, ut vellem nullis delictis, & non solum in iudicium pro aliqua causa pigriori foret, nec audire aliqui extraneo, vel non sermo, vel mandatum. Quod si fecerit, sit maledictus & communiatus, & pro scelerate propeptato ju-

E Ex Terris Tolmeta, Valeria, Lema, & Omani. Veremundus Petri, Pelagus Petri, Rudericus Petri, Joannes Petri, Petrus Garicie, Veremundus Munionis, Eadrius Didaci, Pelagus Didaci, Munio Pelagii, Placianus Bladi, Joannes Bladi, Menellus Favia, Petrus Pinioni, Petrus Anarri, Munio Anarri, Garcia Anarri, Pelagus Froila, Garcia Sancti.

Ex Gual. Joanne. Tom. I. Capit. 100. p. 104.

ANNO DOMINI 1217

Ex

Ex Territorio Legiani, & Officiorum.
Comes Froila Didaci, Ramirus Froile, Di-
daco Froila, Petrus Martinus, Petrus Ma-
riani, Ofarum Martini, Petrus Didaci, Ru-
dericus Didaci, Martrinus Didaci, Petrus Didaci,
Rodericus Veremundi, Didacus Alvis, Gun-
dalfus Alvis, Nuanus Nebuzani, Sordicus
bezani, Petrus Anasi, Fernandes Munionis,
Joanaci Petri, Erus Guteri, Nebufanus Gu-
delfici, Guterius Eri, Martinus Nebuzani, Fer-
nandus Telli, Adolphus Telli, Telli Telli,
Jidorus Fernandi.

Ex Campis Zamora, & Campi Tauri.
Comes Gometius Pelaii, Comes Fernandes
Fernandi, Rodericus Fernandes, Petrus Pelaii,
Didacus Munionis.

Ex Territorio Galicie.
Comes Pelaii, Petrus Petri, Fernandes Pe-
tri, Guterius Petri, Rodericus Petri, Comes Mu-
nionis Pelaii, Comes Adolphus Nuni, Sordicus
Nuni, Menendus Nuni, Comes Rodericus Ve-
lez, Comes Guterius Veremundi, Odrinus Ore-
joni, Joannes Raminoti, Arias Petri, Fernan-
dus Joanni, Petrus Gudelfici, Petrus Joanni,
Suarus Nebuzani, Rodericus Suarzi.

Ex Territorio Cellata.
Comes Petrus Gundalfus, Comes Rodericus
Gometii, Comes Bertranus, Comes Fernago-
condus, Comes Lubidati, Petrus Lopi, Lo-
bopi, Xomenes Lopi, Petrus Guteri, Gundalfus
Guteri, Petrus Gateric, Petrus Paterella.

*Ex Territorio S. Juliane, Comarce, Transmarie,
Egumna, cum ceteris terris.*
Comes Rodericus Gundalfus, Petrus Rude-
rici, Rodericus Gundalfus, Petrus Gundalfus,
Rodericus Gundalfus, Adolphus Fanni, Pe-
trus Gundalfus, Gundalfus Gundalfus, Ru-
dericus Munionis, Sordicus Vele, Veremun-
dus Vele, Martinus Vele.

Subscriptions Episcoporum.
Bernardus Tolerane fedis Archiepiscopus &
S. R. E. Legatus cardinalis Archiepiscopus confirmo.
Pelagus Baecarenfis Archiepiscopus confirmo.
Nunius Mandantianus Episcopus confirmo.
Didacus Aaritanus Episcopus confirmo.
Palagus Alforicenfis Episcopus confirmo.
Gundalfus Columbricenfis Episcopus confir-
mo.
Didacus Legionensis Episcopus confirmo.
Petrus Palentinus fedis Episcopus confirmo.
Petrus Segobienfis Episcopus confirmo.
Bernardus Segorizis Episcopus confirmo.
Pascalis Bugentis Episcopus confirmo.
Sanctius Abelenfis Episcopus confirmo.
Manlius Salmaticenfis Episcopus confirmo.
Bernardus Zamorenfis Episcopus confirmo.

Constitutio hæc non hominis, sed omnipoten-
tis Dei vox fuit, qui per nos interitum mundum
cum sepulcravit, & audita placuit omnibus ho-
minibus sub celo habitantibus, tam Christianis,
quam paganis, vobis edicere.

Maledictio.
Si quis itaque hæc sanctam & iustam nostram
promissionem, & sub sacramento sanctam confir-
mationem, tam nos, quam ex omni totius fu-

A tua progenie violaverit, & per indignam satisfac-
tionem, sicut superior distat eam, non emenda-
verit, sit ab omnipotenti Deo maledictus, &
interitum, & ab omni confortio fidei,
& sanctorum in hoc seculo & in futuro
sit separatus, & cum Diabolo & Angelis eius
patiatur penas in inferno damnatus.

Benedictio.
Omnis homo qui hæc prescriptam constitu-
tionem audierit, servaverit, firmaverit, & cu-
lodierit eam, sit custodias & benedictus a Do-
mino Deo nostro Jesu Christo, qui cum Patre
& Spiritu sancto vivit & regnat Deus per omnia
secula seculorum. Amen.

Sub Ed. S. MCLXII.
Adolphus Rex, Raynundus Confusus & Ur-
ricus Regine filius, ipsorum prescriptam confi-
sationem audierit, & in regno suo prescrip-
tum matris sue regine cupisset, confirma-
vit, & juravit eam, & fecit eam confirmare,
& jurare, & stabilire omnibus hominibus habi-
tantibus in omni regno suo, ut servaret, &
custodiatur, usque mundus hie finiat.

Sub Ed. S. MCLXIII.
Similiter infante domino Adolpho Portu-
galensi cum omnibus hominibus nobilibus & im-
pobilibus habitantibus in omni honore illius, pos-
sum prescriptam constitutionem audierit, &
juravit eam, & stabilirent eam pro se, &
pro omni progenie eorum, ut servaret usque in
finem fidei hujus.

In diebus illis.
Adolphus rex Aragonensis, similiter cum
fratre suo Ramon monacho, cum omnibus ho-
minibus nobilibus & impobilibus habitantibus in
omni regno eorum, prescriptam constitutionem
juraverunt, & confirmaverunt, & stabilierunt
eam pro se, & pro omni progenie eorum, sicut
super tractatum est.

Maledictio.
Si quis tamen, quod fecit minime edicere)
Rex & Comes, Vicecomes, Myrionibus, Sajo-
cum Ecclesiasticis homo, quam secularis, hæc
scriptam constitutionem frangere tentaverit, qui-
visque hie fuerit qui talia commiserit, fructu ma-
gis, & de curvate, ovalis oculis, lepra per-
cussus, frangat eam Deus in conspectu
innimicorum suorum, sit maledictus & excom-
municatus usque in septimam generationem, in
conspectu huius, & Filii, & Spiritus sancti, &
insuper cum Diabolo & Abissis, & cum Jada
Donni proditore, cum Simone Magi, & Ne-
rone, pares panem sustinet in aeterna damna-
tione. Amen.

Benedictio.
Quicumque hæc constitutionem omnibus mo-
dis prout poterit, servaverit, & custodierit
eam, servet cum Deo in hoc seculo, & in die
iudicii, & cum sanctis suis det sit vitam æternam
in regno suo, & sit benedictus ab omni-
potenti Deo, qui cum Patre & Spiritu sancto
vivit & regnat Deus per omnia secula seculorum.

Laus Dei.
Nunc autem pro tanti bonis a Deo collatis
benedicamus, & collaudemus Dominum Deum
nostrum Jesum Christum, qui cum Patre & Spi-
ritu sancto vivit & regnat Deus per infinita
secula seculorum, Amen.

CONCILIA DUO COLONIENSE ET CATALAUNENSE

Adversus Henricum Imper. a Conone fedis Apostolica legato
celebrata, MXXV.

*De his idem, quæ ante laudati, edicit MS. A
Monte Deo, cujus vocis papa tenet, in
concilio Bellouacensi anno MXXV.*

*ADNOTATIO P. ANTONII PAGI
ad An. Ch. 1115, n. 10.*

Concilium Iudicum Catalani, qui ubi Gallie Bel-
gice in Campaniæ ad Montem Ithum, ut habet
fiduciam eodem MS. Montis Deo, prescriptum fuit (Hen-
ricum Imp.) demerit. *Qui Montis Ithum quod non Con-*

*Ancillium P. Mss. Tullii in Chron. S. Petri Viti dicitur co-
lebratum. Sermonem istum de hoc Concilio habet
sermo Dominianus in Vita de Godefr. Sæp. ad an-
1115. in Officium Apollinam (Sua p. 204) Natus Joli
Concilium A. C. 1115. S. Leonardi. Concilium
victoriam. In quo commemorantur Episcopi, qui Con-
cilio non interfuerunt, quosdam vero decesserunt. & pluri-
mos adhibere debent. Inter quos dicitur Episcopus
Catalaunensis. Illi intercesserunt Episcopi. Venerabile Concilium
Catalaunense ceteri initium merito Joli intercesserunt, &
qui magis necessarii, sententia dicitur in illa gela
fuit.*

CONCILIUM SYRIACUM

In causa Arnulphi Hierosolymitanus patriarchæ celebratum in Syria
anno Domini MXXV, tempore Pascalis papæ II.

*Res gestas in hoc fons P. Vitiensis Typis lib. 11.
Hæc fuit capitulum in regebat Episcopus, quibus pene
pope dominus papa audita enormitibus Arnulphi
patriarchæ, & de ejuâ immensa conversatio
plenas edocuit, legatum dirigit ad par-
tes Syria quendam vium venerabilis, & multa
religione conspicuum, Antiochenum episcopus qui
ad partes nostras pervenies, convocato uni-
versis regni episcoporum concilio, prædicium Ar-
nolphum contra se adhibere precepit, tandemque
meritis extinguitur, auctoritate sedis apostolicæ*

*Ab officio pontificali depositus. Ille vero adhuc
capitulum in regebat Episcopus, quibus pene
universorum subvertent animos, transfretos
coactus ad Romanam perivit ecclesiam: ubi
domini papa & totius ecclesie blandis verbis &
larga munitione provisione plurimos circumven-
tibus, cum gratia fedis apostolicæ remissit ad
propria, sedem obtinens Hierosolymitanam, ce-
dente vivendi licentia quia pilos mtererat depo-
sitionem.*

CONCILIUM TROJANUM

In causa regne Divinae habitum, anno Domini MXXV.
sub Pascali papa II.

*Annus domini MXXV. Pascalis papa Agnelli
mensis tempore in Apuliam profectus, Troja
concilium habuit, & de quibus in Breviario dicitur
ab antea qui aderat Florentis: His omnibus & aliis
interfuit, Apollonius ipse sc. Kalendas Sep-
tembris Trojan tenendi, ibique concilium
habuit, & servavit. Ad ejuâ facti conventus
presentiam fore omnes Apulie proceres, Archiepiscopi,
& episcopi convenerunt. Conventus ita-
que sancte ordinato, inter cetera, qui post illius
facti, reges Dei blanda est. Adco quod comes*

*Jordanus, & comes de Lauritello, & alii baro-
nes Apulie, & sacramento promissionum firmave-
runt regnum Dei carnis per spatum annorum
trium fore tenendum: si que confirmato concilio,
& pie finito, papa Benevatum tertio die
Intranti mensis Septembris reversus est. Deinde
Apollonius ipse, civitatem cognovit, que immo-
necata, iudicium, Romanam reversus est. Ka-
lendas Octobris. Qui tunc monasterium fidei
Vincentii dedicavit. Hæc Falsis in Breviario
dicitur.*

CONCILIUM TRENORCIENSE,

A Guidone Vienneffis archiepiscopo fedis apostolicæ legato,
celebratum in causa ecclesiarum Velefontionum S. Joannis
& Stephani, anno MXXV.

*G. C. Concilium ecclesie duæ antiquissima
Trojan fuit, S. Joanni & S. Stephani. Dicitur
illorum de principibus, asque, ut loquuntur,
de matronarum conventu fuit. Cetera que fuit
tribudum pallabat: cum archiepiscoporum fedis
quidem in S. Joanni, monasterium vero re-*

*dam in S. Stephani fuisse. Causam Pascalis pa-
pæ II. commisit prius Guillelmo Pisanensi Episcopo
quod, his dicit ad eum interiri, que supra inter
cetera episcopi pontificis sui fedis videt.*

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1223 PASCALIS P. II. CONCIILIUM TRENORICENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1224

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

CONCIILIUM COLONIENSE

ob promulgandam excommunicationem, que in Henrico imperatorem Romæ prolata erat, auctoritate Theodoci cardinalis & legati sedis apolicæ indèctum anno Domini M.CXXV.

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

CONCIILIUM LATERANENSE II.

quo acta concilii Lateranensis teneti in causa privilegii per vim Henrico concessi confirmantur, & alia fiuntur, anno Domini M.CXXV. tempore Pascalis papæ II.

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

1225 PASCALIS P. II. CONCIILIUM COLONIENSE. HENRICUS IV. IMP. LUDOVICUS A. P. 1226

nam, in ahernum de invasione, in ahernum quod ecclesie fua defektor extiterit, venientia est contentoria. Hanc caulam dominus Apostolicus cardinalem episcopum consilio tradendam diffinit. Sequenti die eadem causa sollicita tractata fuit, sed re non fuit. Quarta vero sessio Locentis episcopi de invasione terrarum jactis ecclesie fua Pilanos impechat. Et contra, dum Pisanos fuos defendiderit, sine oratione sui partem uniusque populi longis litigijs disceptaret. Tunc quidam episcoporum de medio concilii furgenti, ita exoritur est: Dominam parrem tuam pascari recordari dicit, quare? Illius pascens et genitor concilii constituitur. Illa per omnia periculum genera, mari teraque conveniri invitata, ubi non de spiritu aedius vel ecclesiastica, sed secularibus, in ordine perpetuo negotiis. Exaspansus illud prout propter quoniam principifice conveniente, ut evidenter pmoferat quid dominus Apostolicus tenet, quidque in ecclesie fua ferebat predicare deditur. Tunc Apostolicus cautum concilii, et animi sui intentionem hie veris exposcit: et Postquam dominus non de servo fuo fecit quod voluit, et neposque Romanum tradidit in manus regis? vidiam quosdam pilam pergerit scilicet: et dicit, carde et aduheria. Hec et hujusmodi mala cupiam avertere ab ecclesia et populo Dei: et quid, pro liberatione populi Dei feci. feci autem, quia, quibus parvis sum et cunctis. Fateri me male epife, sed rogo vos omnes, orate pro me ad Deum, et indulget mihi. Illud autem malum scriptum, quod in tenentis factum est, quod pro privatis sui privilegium dicitur, condonam fua perque anathemate, ut nullius unquam sit bone memorie, et rogo vos omnes, ut idem fariatis. Tunc ab universis conclamatione est: fiat fiat. Dum tunc episcopus exoritur et dicit: Gratias agamus omnipotenti Deo, qui dominum pascam Paschalem, qui present concilio presideat, audivimus proprio ore damnantem, hunc adiuverit pmo privatum et haerem confitendat. Ad hoc quid dam cavillatorie subnixit: Si privilegium illud haerem contineret, qui illud fecit haereticus fuisset. Joannes autem Cajetanus episcopus ad hanc omnia dicit: et dicit: Tunc hic, et in concilio, nullus audiendus, cum Romanum pontificem appellat haereticum. Scrupum quod fecit dominus papa malum quidem fuit, sed haerem non fuit. Hic aliter quidam adiecit: Immo ne malum dicit debet, quia si liberare populum Dei bonum est, quod dominus papa fecit hominem fuit. Sed liberare populum Dei bonum est auctoritate Evangelij. Etia precipitur animas, quoque pro fratris ponere. Ad hac patientia domini papa horrendo haerem nomine palliat, exprobrata est, et manus inflexibiles in ditiones diffidentium clamorem. Et meritis talia oratione compulsi. Fratres de dominis mei, audite ecclesia, illa nunquam habuit haereticum. Immo hic unquam haereticus conformatione fuit. hic Actus haereticus non fecerim, sed fere anno viginti, annullata est. Ab hac fide de haereticis Eusebianis et Sabelliana contra et Phortius oecumenice haeretici deturbi sunt. Non haec ecclesia. Eius die in passione fuo lavante, cum dixit: Ego pro te rogabo. Hic non hoc dicitur. In concilio non fedit, a

A us et maxime regis negotii per domo. Cunctis canonis, Joann. Cajetanus, et Petrus Lottos Ulbris praefatum, retrospice illius partem tentionis, impeditus. Sexta fides Apostolicus in generalium omnium concilio generalium antea celebratis, et Joanne Cajetano, cum Petro Leano, et serieque fidei subulis, in faciem relictibus praedio Concilio Praefatio, fapies verum excommunicationis exponere capitulis, monuit hujusmodi verbis de manu sui compescit: «Ecclesia primitiva martyrum tempore floruit apud Deum, et non apud homines. Deum ad quem non converti sunt reges, imperatores, Romanum principes, qui unum suum concilio manum pium principem, qui unum suum concilio ficut boni fidei honestaverit, confendo ecclesie Dei prout, et alludat, faculcor homines et dignitates, regalia quoque jura et dignitates, quibusdam Constantiarum caetique fideles: et cepit ecclesia florere tam apud homines, quam apud Deum. Habebat ergo mater et domina nostra ecclesia fidei et rebus fuis privicipibus collata: disponere et tibat ut illis fuis, ficut feci, et ficut velle Privilegium investitur, quod in tenentis concessio rederat, oblitere voleas, iterum coram pascam pape Gregorio VII. investituram concessio, et terram hanc man rederat communicavit fidei anathemate damna et acceptis. Cardinalis vero dominus Concilio Praefatio, tamen papa fecit induktionem legitimos fuis, et contra adhaerentes praefatis negotiis contententem. Dominus pater, si tunc placet majestati, si vere tuus fui legatus, et hoc feci tibi placere esse rare: in acribus sandibus pascam concilio ore tuo edico, et legationem meam tua auctoritate corroborata, ut tunc omnes quia tu misisti. Ad hac Apostolicus respondit: Vere legatus ex latere non fuis, et illis fuis, et quidque tu presentibus tunc non cardinali episcopi, legati Dei, et a postolatorum Petri et Pauli, hujus sedis nostrae auctoritate fecerit, confirmaverit, probaverit, ergo quoque probo et confirmo: quod tu contra damnantem demone. Et tunc dominus nullus consequenter subnixit, quod pro fedit illius legatione Hierosolymis audierit regem Henricum, post factam, obides, et olundum in ipsa loca Petri reclusio dominum parrensis captem, indigne trahant, et portus ecclesie membra, cardinalis videlicet, crucis, tractos, et male tractos, nolites quoque Romanos oculos et captivos, et populumque nostrum fidem auditis legemur, et pro basim modo facinorosis ecclesie Hierosolymis condico, xelo Dei animatus, excommunicationis sententiam in regem edixit, et eandem in Graecia, Hungaria, Sacania, Longiarum, Francia, in quinque concilio, consilio praefatum ecclesiarum renovando confirmavit: orare re demum, ut, ficut dominus papa legationem suam condico, et ficut dominus papa pater et episcopi concorditer annuenter. Ad eundem modum legat, et literas domini Vincentis postulavit. Dum tali ratione et videtur variis ditione multitudinibus stonum fuit, illius parte veritas et regere rationi mihi contrarium, a paucis laborum uti, et episcopi vel abbatibus nulli modo reclamant. Illius denique haeretic Mediolanensem episcopos contraria dilis dispensatione terminata est. Apostolica Paschali docente, translatione

episcoporum duobus fieri modo, necesse est a utilitate. Hujus autem translationis Grosolani, quo videbatur, utilitatem in animarum et coram illius in fiam et solenniter Grosolani in locum unde translata fuerat relictus, Jordanem vero Mediolanensem concilii. His autem, qui propter concilium et animarum suarum relictus apostolorum linitis videntur, qui de capitalibus pontificem agerent, quadraginta dierum penitentiam indoluit: de apostolica benedictione concilii hinc tam fustibilibus ablati. Hic de adit concilio Latereans. fii ff. tempore Paschali papa II. Roma celebrati, Offepugi.

" " G.C. Grosolani, etiam populum relictus B. Paschali papa fecit, et Mediolanensem, quod non aliis Hierosolymam proficiscitur: ubi dum moratur, equas Mediolanensis archiepiscopus Jordanem civitatis. Quae hinc controversia. Cum enim Hierosolymensis Grosolani, et suam utroque Mediolanensem fidei contenderet, finem in Latereans concilio a Paschali papa definito est. Hinc ad ea quae de his causis postea in Latereans concilio anno xxxv. acta sunt, hic addit ex chronico Landaei de S. Paulo, qui concilio praefatis adit. Jordanem, inquit, a principio ipsius fidei in fiam et solenniter Grosolani in locum unde translata fuerat relictus, Jordanem vero Mediolanensem concilii. His autem, qui propter concilium et animarum suarum relictus apostolorum linitis videntur, qui de capitalibus pontificem agerent, quadraginta dierum penitentiam indoluit: de apostolica benedictione concilii hinc tam fustibilibus ablati. Hic de adit concilio Latereans. fii ff. tempore Paschali papa II. Roma celebrati, Offepugi.

tia, quae prohibuit Grosolano Mediolanensem ecclesiam inquirere, et ad episcopatum dimiti ei redire. Jordanem vero audita et publicata sententia contempsit, et iterum Grosolani episcopatum Sjoanem fuis, coram ipso lyodo theatrum ascendit: et ibi ad pedes Apostolici fratris, gradatim illi reddidit: et clarioris sui ipsi Apostolice gratiam et viginti postquam in ipso theatro soluit.

G. C. in eodem concilio retradita est causa Praefatio vestra, de qua supra in concilio Praefatio. Spud de eadem contesterat Paschali papa II. litteris, qua a Cletho nostro in hujus Praefatio ostendit hic subficio.

" " Paschali episcopus fuis Joannem Dei, dilecti fratris B. Illis, suffraganeis, clero, G. populo Bifonina ecclesia, sicutum G. apostolicam cum benedictionum.

Tunc S. Stephanus, et S. Joannis canonici, et de cathedra episcopi, qua, et quam ditione concertato hinc, plenius vos audite, et certius fide credimus. Canonici qui quidem S. Stephanus, Romanorum, et pontificum privilegium, hic regum scriptis turbatum, auctentes, pro ecclesia fua destructione episcopos hinc relictos, et ab aliis de cetero in hunc locum ecclesiam episcopalis ministerii sacramenta celebraverunt. Contra B. Joannis canonici annis plurimis praeter quaeffione aliquam, penes hic custodiam episcopos relictos, et ecclesiam suam maximam esse clamabat. Ad hoc B. Stephanus fratres allegavit, et sequenter fuis praedecessoris fuo vel apud apostolicos fidei vicarium, vel apud Bifontinos episcopos reclamae. Pro fuis longa iterum difcepationis certamina, communi fratum notorium episcoporum, qui tunc lyodali vocatione convenerant, finem fardum, qui nonnulli episcopos hinc relictos, et B. Stephanus canonici idoneis testibus probare possent, quod post reintegrationem ecclesie fuis, infra annum triginta fuerit quetia hic quosffionem fecerint, et quaeffione obsequi. Insuper praeterea, videlicet vel ante annulffionem, vel ante legatum notarium, in communi audientia hic probatione postquam, privilegia commo no, et fustituebat, et episcopos hinc relictos, et in postquam apud B. Stephanus canonici haberetur, et aliquam canonici B. Joannis ab hac quetia libere manerent, et episcoporum fideum, ficut tenentur, tenentque praefatis.

Item edicta ecclesia dicit, videlicet Petrus et Hugo praesbyteri cardinales, Bonifitius lucentio, et Gregorius praesbyter, et Alfonsus archiepiscopus. Contra Grosolani dicit, videlicet canonici B. Joannis ad refectarium afferendum, et most episcopos examinandis iudicio, et idoneis iuribus, hujusmodi testimonium in conspectu nobis tibus, sine in qua die, et quaeffione praesentibus.

Vidit et audiri quod Hugo decanus S. Stephanus, et Hugo de palms, et Ebrardus, et nomen S. Stephani, adfereat canonici fani di Joannis, Martinus decanus, Bernandus magistram, et Stephanus canonici, qui in ffionem fecerunt de fide episcopi, ante Hujusmodi tatum Bifontinum archiepiscopum, contempserunt Petrus et Gregorius praesbyteri, et in claufuro S. Joannis, infra triginta annos, post reintegrationem ecclesie S. Stephanus. Hic demum integratione suscepta, communi fratum notarium episcoporum, et certum plurimum episcoporum vocatione convenierunt, et car-

ditium iudicio, privilegia B. Stephani roci A persequi volens detravimus & episcopatum suam fidem in postumam quendam B. Stephani ecclesiam perennare, & universa episcopalis ministeria officia, que apud matricem solent ecclesias fieri, eidem celebrandam functioni & que sine scripta preteritis temporibus ad hujus discussionis certitudinem aut a nobis elicitia, aut a vicariis nostris minus providenter exsulta sunt, nullum denique momentum, nulli viros obtinere cessamus. Itac autem licet apud nos prefenti iudicio deliberata, & decretis prefentis litteris confirmata sunt: ita in perpetuum integram & illibata servari, apostolica B auctoritate precipimus. Si quis igitur deprece huius tenore cognoverit, veritasque contraire tenuerit: honoris & officii sui periculum patiat, aut excommunicationis ulione plectatur, nisi premissiorem suam digna satisfactione correxerit.

- Ego Paschalis catholice ecclesie episcopus hoc iudicium ratum habens, subscripsi.
- Ego Crescentius Sabiniensis episcopus, subscripsi.
- Ego Petrus Portuensis episcopus, subscripsi.
- Ego Comes Francienis episcopus, subscripsi.
- Ego Anulfus cardinalis presbyter tituli beati Clementis interfecti & subscripsi.
- Ego Diniro cardinalis tituli Equitii, subscripsi.
- Ego Bofa tituli sancte Anastasie presbyter, subscripsi.
- Ego Vastensis episcopus Beltrannus, subscripsi.
- Ego Arnaldus Burdgalensis archiepiscopus, subscripsi.
- Ego Portuensis episcopus Hago, subscripsi.
- Ego Johannes Briocensis episcopus, subscripsi.
- Ego Baldricus Dolensis archiepiscopus, subscripsi.
- Ego Leo diaconus cardinalis ecclesie S. Viti, subscripsi.
- Ego Romualdus diaconus cardinalis S. Marie, subscripsi.

CONVENTUS APUD SERBERIAM

In quo episcopi, abbates, & principes totius Anglie, Guillelmus Henrici regis filio, regni heredi futurum, sacramento se obligant XIII. Kal. Aprilis anno dom. MXXVII.

ANNO CHRISTI MXXVII. Kal. Aprilis. Factus est, inquit, Eadmerus hujus lib. v. conventus episcoporum, abbatum, & principum totius regni apud Serberiam, cogente cum illic sanctissime regni Henrici. Siquidem Romaniam ex gratissime transfugerant, disperserant, & quid ibi creaturum foret ignorans, Willelmum quem esse legimus conjuge sui filium susceperat, heredem regni substituitque sibi voluit. Igitur agens regis voluntate, ad nuncium eius omnes principes

Ego Alido diaconus cardinalis venerabilissimi sancti sandorum Sergii & Bacchi, subscripsi. Ego Petrus diaconus cardinalis ecclesie sanctorum Colme & Damiani, subscripsi. Ego Johannes diaconus cardinalis sancte Lucie, subscripsi. Datum Laterani, per manum Joannis S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii, nono Kal. Aprilis, indictione ter. locum sancti dominice, anno MCXXVII. pontificatus autem domini Paschalis II. pape anno XVII.

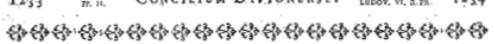
G. S. Stephanus Romanum concilium, quod iussu a Laventini de hinc esse diligenter: cum noster hinc sit concilio sequere habuimus in tempore meo suscipimus. Nonnulli nunc Marti, qui tunc adfuerunt Lateranensi, cum anno MCXXVII. scilicet scilicet post dominicum nostram quatuordecim.

CONCILIIUM ROMANUM

In causa Chianicensis & Cassinensis monasterii celebratum anno domini MXXVII. tempore Paschalis pape II.

DE hoc, causa, & alii iuxta causas, in charta Casinensi, libro quarto, capite sexagesimo secundo, ista narratur: Supradictus autem pontifex, a Paschali monacho, ad quendam sibi abbate notum rediens Romam, mediante quadraginta syvadam celebrare disposuit. In qua noher abbas, dum de rella sancte Sophie inter Benedictum item agitare, nihil consilii potuit. Quo etiam tempore dum Pontius Chianicensis abbas ad synodum veniens abbatem abbatum se iudicet, rogatus a Joanne cancellario a Chianicensis & Cassinensibus, cum Cassinensia a Chianicensibus, regulam suspenderent: respondit, non modo Chianicensibus, verum omnia in Romano eodem monachos, regulam patris Benedicti a Cassinensibus accepisset. Ergo, inquit, cancellarius, si a Cassinensibus monasterium tamquam a viva fonte monachice religionis novam manavit: iura a Romanis pontificibus Cassinensibus haberi prerogativa concessit, et ipse solus, qui tunc legere vicarius sui, abbas abbatum appellaret.

E facti sunt homines ipsius Willelmi, facti & sacramento confirmati. Radulfus autem archiepiscopus Cantuariensis, & alii episcopi atque abbates regni Anglorum, fide & sacramento professi sunt, & se regnum, & regni consilia, si defuncto patre suo legere viderent, in eam, omnia omnia, & occasione transferret, etique, cum rex foret, bonomia fidei morte facturos.

CONCILIIUM LINGONENSE

Sive Placitum Dei, anno MCXXVII.

EJUS memoriam adimus evulgissimi viri Jac. Figueri S. J. Lingonensis curatores, veterum sollemnitatum, que pene in solibus, hactenus, obscuram justitiam voluissent delere: Et autem ille. Anno MCXXVII. gratissimas in amplexibus planitie, Locum inter E. Tilceffium, exstitit concilio celebrare sub die synodi, v. 1. Id. Jun. ab Guaidone Vicenensi archiepiscopo, sedis Apostolice legato, ab Guacerno diacono synodi, & a convocatis per eisdem generale provincie totius abbatibus, ceterisque capitibus ecclesiarum. Adfectis preterea nobilibus, populi,que, prope innumeras multitudine, erant in quadam impericam castrosum hic illic pactionibus, & e ramis arborum, tectis viridibus, dispositisque hinc amplissimo, velut porticali templo, diversorum sanctorum capsa aurea argenteaque. Id genus comitorum, placium Dei, sive sacrum dicantur, discreta maxime. Agitari hinc peremerit de damno de iustitiam: de iure: multa denique: nonnulla repleta ter compressa edita erant, in gratiam mitorum qui occurrerant, miracula vel aliquid gratiore catu, quod raro in hismodi conciliis, immo plurimorum solatio, finitis solutisque recessit concilio.

A Divionem ex loco collocare antistes, ab Hugone dux perharum excepit: ubi concilium aliud, nempe in canonice regulatore pie vixerent, et B. Stephani cenobio relicto, ante annos quatuor in quocum secesserat solitudine amovendo, ad sua illa recederent, ibidem fixi permanerent. Quo revocato ac retroflecto, solenni ritu peracta ab episcopo quatuor prima Lugdunensis, ipso archiepiscopo presidente, sub finem anni MCXXVII.

Dicit alia hujus anni synodus Lingonensis concilium celebratum de Priei vel Sionensis alia, inquam, cum altera post Pascha celebrata dicitur, altera post frugum collectionem. ANNO, INQUIT, DE XXVII. abbas Arnaldus militi Lugdunensi B. Waltherum monachum ad episcopum Joftrannem in synodo que secundum consuetudinem fit post Pascha, cum litteris Dumberii archiepiscopi deprecativo pro nolus re. Et quocumque ad aliam synodum, que facta post collectionem frugum, misit inter abbas Iustitiam Wilbertum monachum. Causa Sionensis abbas in hoc synodo, et de villa Sionis ad episcopum abbas, multumque, et S. Joannis Responsum. Quod concilium usque in eadem chronica, ab anno MCXXVII. annum usque MCXXVIII.

CONCILIIUM MEDIOLANENSE

A Jordano Archiepiscopo celebratum.

DE hoc Landalphi Junior apud Turictum in Monach. Bellica Ambrus. n. 155. haec habet: Longobardorum civitates, & eorum Pontifices, audita Legatione archiepiscopi, & Comitis, in insulam episcopi urbis, in statum die convenerunt Mediolanum in Prato sancto, quod dicitur Beatum, ubi Archiepiscopus & Consulatus duo theatra contulerunt. In eo archiepiscopus, & episcopi & Abbates & ecclesiarum Prælati Beati Redi: in altero Consules cum jure legum & morum perierat. Atque in circulo oratorum aliter motus multitudine Clericorum de Licium, mulierum quoque & virginitum spectandam.

Cum sepelitionem virorum & satisfactionem virtutum. Quod in hoc Concilio statum sanis invenit. Insuper Turictus: Hec autem inique turbata archiepiscopi, & Comitis, in insulam episcopi urbis, in statum die convenerunt Mediolanum in Prato sancto, quod dicitur Beatum, ubi Archiepiscopus & Consulatus duo theatra contulerunt. In eo archiepiscopus, & episcopi & Abbates & ecclesiarum Prælati Beati Redi: in altero Consules cum jure legum & morum perierat. Atque in circulo oratorum aliter motus multitudine Clericorum de Licium, mulierum quoque & virginitum spectandam.

CONCILIIUM DIVIONENSE

A Guaidone Viennensi Archiepiscopo, & S. R. E. Legato Anno Christi MXXVII. celebratum.

Guidone Viennensi Archiepiscopo Concilium vicius Divisione, docet antiquum monumentum in parva Civitate, quod dicitur a Maritico in Annal. Cisterciens. anno 1127. c. 3. recitatum in hac modum: Anno ab incarnatione Domini millesimo centesimo decimo septimo, cum Dominus Celsus R. Legatus Viennensis, & Archiepiscopus, nunc eisdem Papa Catholice (sub Calixti II. nomine) rediret a Concilio, quod ad Divisionem esset cum multorum Episcoporum, & Comiti. General. Tom. XII.

D. abbas, utrumque religiosorum peritorum conventuum celebraverit, veniens ad novum Mediolanum, quod dicitur a Maritico in Annal. Cisterciens. anno 1127. c. 3. recitatum in hac modum: Anno ab incarnatione Domini millesimo centesimo decimo septimo, cum Dominus Celsus R. Legatus Viennensis, & Archiepiscopus, nunc eisdem Papa Catholice (sub Calixti II. nomine) rediret a Concilio, quod ad Divisionem esset cum multorum Episcoporum, & Comiti. General. Tom. XII.

III. AD CANONICOS VIENNENSES.

Antiqua Viennensis ecclesiae privilegia confirmat.

Callistus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Petro decano, & canonico fidei clerici Viennensis ecclesiae, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Et ecclesiarum omnium eura nobis ex apostolicae sedis administratione imminet: Viennensium tamen specialiter conventus studio providetur. Ipsa enim primus, dilectionis, sollicitudinis nostrae commissa est, & ad eum regimen nos episcopalis gratiam consecrationis accepimus. Ex communi igitur & singulari dilectionis debito iunctis, matrem vestram, sicut in Christi castro, sanctam Viennensem ecclesiam diligere, honorare, & beati Petri patrocinio decernimus conservare. Omniaque dignitate, & munitione, ex liberalitate, quam vel per auctoritatem praedecessorum nostrorum Sibridii, Iuliani, Leonis, Gregorii, & ceterorum Romanorum pontificum privilegia, vel per imperatorem, regem, principem, & ceterorum fidelium largimento concessam obtinet: necesse est, auctoritate Dei, concedimus & praesentis privilegii pagina confirmamus. Ut videlicet super septem provincias principatum obtineat: super ipsam Viennensem, super Bivaricam, Burgundiam, Aquitaniam quae Novempopulata dicitur, super Narbonensem Agensem, & Ebrodunensem: & in eis Viennensis archiepiscopus Romani pontificis vicegerat, synodales conventus indicat, & negotia ecclesiastica iuste canoniceque desinat. Porro illi seu oppida vel civitates, Gratianopolis videlicet, Valentia, Dia, Alba, Vivarium, Geneva, Maurienna, in eorum tanquam in proprii metropolitani obedientia & subjectione permanent. Transantensis autem archiepiscopus, licet aliquando habeatur ex apostolicae sedis liberalitate praelatus: Viennensis archiepiscopo tanquam primati suo subiectus obediat. Same in Salinorenci archidiacono consecrationes, vel ordinationes, & quicquid ad pontificale officium pertinet, Viennensis ecclesia praeter aliorum inquietationem sine diminutione habeat. Abbas quoque sancti Petri foris portam Viennensem, & intra eandem urbem abbas sancti Andreae, una monachorum, altera sanctiimonialium, abbas sancti Tuderii, & abbas sanctae Mariae de Bonavalle, quae, praefatae, nonnullis sumptibus & oneribus suis fundata laborat, in laetitia Viennensis ecclesiae regat ex subiectione persistant. In ipsa etiam Romani ecclesiae, quamvis Romani se faciat liberatiss, viis tamen praedecessorum nostrorum privilegia, & imperatorum praecipua, tam in secularibus, quam in regularibus clericis & canonicis libiti ordinari vel ordinandi, pontifici Viennensi omnem habere decernimus potestatem. Similiter in ecclesia beati Donati, & beati Valerii, & ecclesia beati Petri de Campaniis, & beatae Mariae de Annoisaco. Castra praeterea quae per nos recuperata sunt vel acquisita, sicut in Pompejanensi, & in castro de Malsavalle, Viennensi ecclesiae in perpetuum modis omnibus. Cosmeturum vero quod dominus praedecessor noster sanctae memorie Paschalis fecerat, beati Martini ecclesiam concessit, & ad eam, sicut ad sanctam, ut curat ut illi in eadem, & devotionis, & ex-

trement voluntati, nisi forte excommunicati fuerint, nullus obediat: salvo nimis proprie parte parochiae. Ad haec, per amplius Viennensis ecclesiae dilectionem, ante Viennensem archiepiscopum per provinciam suam excoem defertur concedimus: & Viennensem ecclesiam aliquid subiegere locum: nisi cardinalis, vel alii Romae provincia, qui a Romani pontificis latere dignitatem, prohibemus. Porro in ecclesiis, quas in Viennensi episcopatu post assumpsum apostolicum sedis muneritionem consecravimus, Viennensis archiepiscopus eisdem, quam habuerat ante, interdicendi de ordinandi habet potestatem. Saepius intra clausi ambitum, ubi clericorum mansiones continentur, nullius omnino laicorum deinceps habebit mansionem, aut asylum, vel rapinam facere, seu corporalem oulibet aditus injuriam irrogare. Si qui igitur in futurum ecclesiasticam sacrilegiam peroraverit, hanc notam confirmationem vel concessionis paginam fecerit, contra se temere venire tentaverit: secundo, tertio communita, si non satisfactio congrua emendaverit, potestatis honorisque dignitate careat, remaneatque in iudicio ecclesiae de perpetrata iniquitate cognoscatur: & a sacratissimo corpore & sanguine Dei & Domini nostri redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine differenda ultioni subiacet. Cunctis autem eidem ecclesiae iura serventur, quae a Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis sentiant, & apud districtum iudicium praemia eorum pacis inveniant. Amen, amen. Ego Callistus catholice ecclesiae episcopus servus servorum Dei, in seditione decemtriatia, incarnationis Domini anno sexcentis nonagesimo octavo Calisti II. papa anno secundo.

IV. AD EPISCOPOS ET CLERUM Galliae.

De Bardino anacapa capto, &c.

Quia dereliqui, &c. Extra derelicti inter praesentibus canonici Latranensis I.

V. AD HENRICUM Imperatorem.

Illam ad se habendam in ecclesia restitui volumus, & per eam cum ecclesia unitam, laudat.

Imponenti Deo, &c. Extra inter praesentibus canonici Latranensis I.

VI. AD PELAGIUM BRACARENSEM Episcopum.

De privilegio eiusdem ecclesiae.

Racarensem metropolitani insignem quondam fuisse, atque inter Hispaniarum regnum, & dignitatem & gloriae titulis claudum, non antiquae nobilitatis indicia, quam & veterum scripturarum testimonia manifestant. Verum quia constitit in eis populi peccata committere, & iniquitate dispositione complacuisse, & iniquitate Martini de Moabit, & metropolis dignitas immutata, & parochiarum terminis liti subiecti. Saepius post longa temporum interstitia, Divinae misericordiae metropolitani restituerit, atque parochias eiusdem parva maxima dignitate ad infidelium tyrannidem liberavit. Unde dominus praedecessor

VIII. AD EUDEM.

Eiusdem argumenti.

Callistus episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratris Ottoni Bambergensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Sacrosanctum patrum praecipuum & canonice sanctionibus demonstratur, quod postea & possessiones ecclesiarum, quae nota fidelium, praesentibus peccatoribus, & in eis a episcoporum, & praesentium partium manu, cupimus, vendi vel alienari non debeat. Quia enim Divinae iustitiae obsequio, & caelestium secretorum viis fidei dicata, non debent in alienominis nunc captae, nisi in alienum forent transfusari. Nunc (ut beati Symmachus papa verbi loquatur) possessiones, quae uniuersique locorum proprietate dicit: aut reliqui arbitrio, alienari quibuslibet, iniquis aut dilapidantibus, vel sub quoque arguente, non patitur. Expropter nos tuos iustis postulacionibus annuente, mannos, qui episcopalis mole tua servitio, in eodem statu, in quo bene a se dispositi cognoscuntur, totius temporibus permanere precipimus scripti iuris confirmatione firmamus; & insistenti ut nulli sacrorum tuorum, vel aliorum hominum, licet eos vendere, five in licitum commercium tradere, vel in alias alios commutare. Sed si tu a dispositione illa, de unoquoque predictorum manuum detrahas unumquis singulis Bambergensi ecclesiae, pro anima imperatoris Henrici fundatoris eius, ad concionanda luminaria consecrator. Abbas vero, & regulares, & canonicus per iudicium tuum in religiosis ordine stabilitus, & alia te re, & si condidit, nulli hominum facultas sit in posterum immutare. Si quis autem contra hanc confirmationem venire temerarius ausu praesumpserit, excommunicatus sit, & in eadem sententia. Datum Laterani, Idibus Aprilis, Indictione secunda.

VII. AD OTTONEM BAMBERGENSEM Episcopum, Pomeranorum apostolum.

De privilegio Bambergensis episcopalis concessis.

Callistus episcopus, servus servorum Dei, venerabilis fratris Ottoni Bambergensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Notum datum nostrorum studiis non solum fuisse, sed ad ea ipsorum etiam debentibus nullius iactare. Tuis ergo, carissime & venerabilis fratris Otto Bambergensis episcopo, satisfactionibus indicimus, & Bambergensi episcopio impensis extensis, & Bambergensi ecclesiae confertis, apostolicis iuris roboratis munitione querevisti; in beati Petri episcopi Romane ecclesie praesentibus scilicet sumis pro pravum hominum nequitiam defendimus. Statuimus ergo, ut possessiones, praedia, & bona omnia, quae & fratrum tua eisdem monasteriis Divinae amoris iniussu constituta, quaeque ad iudicium iustum iustitiae concessa sunt, aut in futurum iuste legitime acquiri vel offerri coningerit, firma est, & illibata Domino auctoritate confirmata. Ordinationes sancti abbas vel monachorum sacrum a catholicis episcopis dissolutione accipiant. Recum vero ipsorum monasteriorum curam & administrationem in tuo tantumque iudicio arbitrio & potestate reteneamus. Nulli itaque hominum facultas sit eisdem monasteria perturbare, aut eorum possessiones auferre, vel abbas retinere, immutare, vel temerarius fatigacione vexare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum iudicacione & gubernacione concessa sunt, ubi bene commodo profutura. Si quis igitur ecclesiasticas sacrilegias perfecerit, & iniquitate constitutionis paginam fecerit, contra eum temere venire tentaverit: secundo tertio communita, si non satisfactio congrua emendaverit, potestatis honorisque dignitate careat, remaneatque in iudicio ecclesiae de perpetrata iniquitate cognoscatur, & a sacratissimo corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine differenda ultioni subiacet. Cunctis autem eidem monasteriis iura serventur, quae a Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis sentiant, & apud districtum iudicium praemia eorum pacis inveniant. Scripta per manum Gerwardi civitatis regionarii & notarii fidei palatii.

IX. AD GODEFRIDUM ABBATEM Vindocinensem.

Rata habeat privilegia omnia Vindocinensium.

Callistus episcopus, servus servorum Dei, dilectissimo in Christo filio suo Godofredo Vindocinensi abbati, salutem & apostolicam benedictionem.

Et tu in Romanam ecclesiam devotionis sinceritas, & nostra in invicem assidua iustitiae, nos honoravit, quod viderit te frequentius apostolicae benedictionis litteris debeamus. Vistamus ergo, & te sic firmat in Christo carissimum amplioris dilectionis brachia amplectentes, & de familiaribus familiaribus, & ex caritatis amore habere deinceps praecipimus. Perfectionem tuam honorare, & ecclesiam tuam juvare cupimus & favore. Sane frater tuus per te in Domino laborans, & eius consolatorem, & beatorum apostolorum Petri & Pauli benedictionem impendimus. Quicquid vero dignitatis, vel immunitatis, ab apostolica sede, tibi, tuoque apostolatus honore, & in eadem possessione, & integritate perpetuo manere censuimus. Datum Roma VIII. Idus Aprilis.

Idus Aprilis, Indictione secunda.

... X. ADEUNDEM.

Episcum arguimus: singularem conueneris privilegium.

Calixtus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Goffredo vindobonensi monasteriali abbat, iussuque sacrosanctorum regulariter subsecutis in perpetuum.

Um uniuersis ecclesie sanctae filius ex apostolice sedis auctoritate ab beneuolentia debitorus, et ex illiusdem, huius tamen loci aetate caritatis, quae specialiter atque familiariter adhibere debet ecclesiae, propensio non conuenit caritati studio immutari. Quomobrem, certissimum in Christo fili Goffride abbas, tuis petitionibus non inuenitio immutandum conueniens: ut Vindobonensi monasterium, cui Deco sacerdos praesidet; quod uidelicet ab ipis iudicandis Goffrido Andegauensi comite & Agone Pictauiensi comitis illud Apostolicis obtinuit esse, ad predecessorum nostrorum sanctae memorie Innocentii Urbani, Paschalis, Romanorum pontificum, exemplar, apostolicis iuris privilegio muniremur. Sicur ergo idem fundatores deuorunt, et in coram christopago continetur, sub apostolice sedis defensione ac Romana libertate, ab omni cunctis hunc personarum absolutum fenumque & fibrum hunc monasterium permenerit. Quomobrem, uti vobis, quos dilectissimi pontificum, et te tuoque successores, nulla cuiuscumque dignitatis vel iuris persona fit; media habeatur. Nec ipse Vindocinensis abbas ad concilium ite, ubi papa persona non adert, uisitatum cogatur. Porro ecclesiam B. Petre in monte Auentino sitam, quam cum uniuersi peruenientia sua, praedicti domini nostri Alexandri papa concelione praedecessores tua quom tempore possidisse noscuntur, tibi tuisque successoribus cum omni dignitate, quae ad eandem ecclesiam pertinet, confirmamus: sancti Spiritus iudicio decernentes, ut nulla deinceps ecclesiastica facultate perita, praedictam B. Petre ecclesiam, sui ecclesiam dilectam, tibi tuisque successoribus qualiter abutia vel occasione altere praesumat. Quod si forte contigerit, Romano legatum ecclesie praesidium Vindocinense monasterium uisitare: caritative ite suscipiatur, et iuxta loci possiditatem diligenter que corpori fuerit necessaria ministratur. Porro legata ipse in eodem loco nihil per se disponere vel corrigere audeat: caritative ite suscipiatur, legationem rectorum loci vel fratres molente praesumat. Sed si quid forte corrigendum cognoverit, papa notitate loqui. Si quis autem aduersus locum illius, vel personam rectorum casus uoluerit, nullatenus abbas vel frater ei respondeat, antequam Romanum pontificem consulat: quia quod sine nobis vel successorum nostrorum iudicio distrahatur vel dilabatur ferit, irritum erit. Sine ad iudicium proceperit huius ad Romanam ecclesiam libertatis, duodecim solidos monete vestre patriae quotannis Lateranensi palatio persolueris. Si quis igitur in futurum ecclesiasticae secularisue personae nosse constituerit, quos paginam sciens, contra eam tenere uerit tentauerit: secundo tertio communia, si non satisfactio congrua emendauerit, potestatis honorifice sit dignatus, et tamquam indigno iudicio existerit de perpetrata iniquitate cogitauerit, & a sacratissimo corpore & langu-

ae Dei & domini redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultionis subiacet. Cuiusmodi autem eidem loco ipsi seruauitibus fuit pax domini nostri Jesu Christi; quantum & hic fructum bonae actionis percipiat; et quod illiusmodi iudicium praemia aeternae pacis inueniant. Amen.

Ego Calixtus, catholicus ecclesiae episcopus, subscripsi.

Datum Pasillis per manum Chrysofoni sanctae Romanae ecclesiae diaconi cardinalis & bibliothecarii VIII. Idus Odobris, Indict. XIII. Dominice incarnationis anno M C X I X. pontificatus autem domini Calixti II. papa anno 1.

... XI. AD JOSERANUM LINGONENSEM EPISCOPUM.

Judicium cum consensu conueneris, quae est inter abbatem S. Petri uivisonensis, & Molimincensem.

Calixtus episcopus, servus servorum Dei, Iohanni Lingonensi episcopo salutem & apostolicam benedictionem.

Abbas Analdi, & frater monasterii sancti Petri uivis, quosdam accepimus de bibliotheca & Remensis abbatibus quosdam possessiones iamdudum a beati Petri monasterio possessas, inuoluntate abulauerit. Unde frater noster precipitum nos cogit aduersus ecclesiam catholicam ei iustitiam laicis. Nec monasterio eorum obesse permitit, quod secundum antiquam terere consuetudinem inuoluta sine impellente sigilli composita declarat.

... XII. AD CANONICOS BILANCIENSES ECCLESIAE S. IOANNIS.

Litigantes S. Joannis & S. Stephani canonicos iuramentis sua soluis.

Calixtus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Iohanne ecclesiae S. Joannis canonicis, salutem & apostolicam benedictionem.

Nec uellamus, & B. Stephanum ecclesiam, quendam possessionem unitas per confratrum nostrum Humbaldum Lugduuacensem archiepiscopum facta esse, quod prae admodum infere videtur utriusque ecclesiae detrimentum: nec omnino fide animarum periculo, quod inde facta fuerant iuramenta poterant conseruari. Quae ipsi frater noster, una cum archiepiscopo uivisonensi Antioris diligenter nostra etiam communitate perspicimus, & utriusque partis iuramenta, & reuersata sibi & eidem archiepiscopo uivisonensi & postulate, profusus abulouit. Et nos iudiciumque absolutioem ipsam iudicium ecclesie sollicitam praedecessores, praesentis decreti paginam confirmamus, & ratam in perpetuum mittere decernimus: auctoritate sedis apostolice statuentes, & omnimodis persequentes: ut neque uel quilibet persona, uos deinceps iure iuramento uolouit profumit impetere. Nulli etenim omnino hominum licet, nisi honores uelotus, & praedicti archiepiscopi uivisonensis, & quaeque iuris ecclesie uisum fuerit, pro illius unitate uinculo ueritate, aut aliter committere: sed omnino ab-

uestrique successorum ubi semper quietus, & integra conseruauerit, sicut a tempore bonae memoriae Siluestri Hagonis, Bifontini archiepiscopi, uisus ad uocatum fratre Diuino archiepiscopi, qui in Jerusalemiana peregrinatione ad Dominum migravit, conseruata noscitur: Si quis igitur in futurum ecclesiastica secularique persona hanc nostrae constitutionis paginam scietis, contra eam tenere uerit tentauerit: secundo tertio communia, si non satisfactio congrua emendauerit, potestatis, honorifice sit dignatus, et tamquam indigno iudicio existerit, de perpetrata iniquitate cogitauerit, & a sacratissimo corpore & sanguine Dei & domini nostri redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultionis subiacet.

Ego Calixtus, catholicus ecclesiae episcopus, confirmo, & subscribo.

Datum apud Magyanum, per manum Chrysofoni sanctae Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, ac bibliothecarii & r. Kal. Iulii, Indict. XI. Dominicae incarnationis anno M C X. pontificatus autem domini Calixti II. papa anno 1.

... XIII. AD EOSDEM.

Ecclesiae sancti Joannis bona & privilegia confirmat.

Calixtus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis canonicis, iam praesentibus, quam futuris, in perpetuum.

Sicut inuisa potentibus nulla est tribuendum effectus, de legitime descendit non est distrahendo petiit. Quomobrem carissimi in Christo fili, petitioni uestra clementer annuimus: ut uos, quam uelotus, & praedicti ecclesiae apostolica munitione, quae in praesentem legitime possidere uideimini, uobis uestrisque successoribus in perpetuum confirmamus, uideatis domos uestras, &c.

Annuntius illius ecclesiae paginam. Deinde:

Decernimus igitur uobis nullum licet eandem ecclesiam tenere petuntur, aut ejus possessiones uestrae, vel abbas, teneant, & minuent, vel temerarius uocationibus faturig; & si omnia iustae conseruauerit, coram pro quom satisfactione, & gubernatione concessit iuris, uisus omnimodis probata. Porro thesaurum ecclesiae uestrae, nisi forte pro redemptione capuerim, vel fama nocuerit, & impetitione tunc amobis aliquo distrahatur prohibemus. Sane uestris archiepiscopi, & archidiaconi interdiximus, ut ecclesiae uestrae, & eorum prebiteros, freres clericos, & praeter archiepiscopum, & quos capituli uestrae conuocati conuocant, & interdictio sententia subdere non praesumat. Praeterea quicquid uestrae ecclesiae propius intendamus, & e quae beati Stephani ecclesiae esse antiquo debet cognoscitur, & quae continetur in libro, qui nuncupatur regula, confirmamus: ut uideatis in finalisatione huius Modestini sancti Stephani ad praesentem conuenient, & eorum septuaginta quatuor exhibent. In cetera domini, cum candelabris, & maior cruce ad sancti christiani consuetudinem conuenient. In cetera domini huius libri cetera ad magnum curam

A faciemum praebant: canonicos quatuor ad legendum quatuor lectiones, & praeter illud prebiterum canonicum ad collectam. Ipse deo paschalis, brachium beati Stephani cum processione solentem afferat. In sabato Pentecostes duo canonicos ad legendas duas lectiones mittant, & praeter illud prebiterum canonicum ad collectam. In maiestate, & uindicta Pascae, eorum quam sufficit. In festo S. Stephani in Augusto, uacant, vel quatuor solidos, & modium vini. In Utraique uindicta, eorum quam sufficit. In maiestate, & uindicta Pascae, eorum quam sufficit. In festo S. Stephani in Augusto, uacant, vel quatuor solidos, & modium vini. In Utraique uindicta, eorum quam sufficit. In maiestate, & uindicta Pascae, eorum quam sufficit. In festo S. Stephani in Augusto, uacant, vel quatuor solidos, & modium vini. In Utraique uindicta, eorum quam sufficit. In maiestate, & uindicta Pascae, eorum quam sufficit.

Ego Calixtus, catholicus ecclesiae episcopus, confirmo, & subscribo.

Datum Romanis xv. Kal. Martii, Indictione XI. Dominicae incarnationis anno M C X. pontificatus autem domini Calixti II. papa anno 1.

Sicut inuisa potentibus nulla est tribuendum effectus, de legitime descendit non est distrahendo petiit. Quomobrem carissimi in Christo fili, petitioni uestra clementer annuimus: ut uos, quam uelotus, & praedicti ecclesiae apostolica munitione, quae in praesentem legitime possidere uideimini, uobis uestrisque successoribus in perpetuum confirmamus, uideatis domos uestras, &c.

Decernimus igitur uobis nullum licet eandem ecclesiam tenere petuntur, aut ejus possessiones uestrae, vel abbas, teneant, & minuent, vel temerarius uocationibus faturig; & si omnia iustae conseruauerit, coram pro quom satisfactione, & gubernatione concessit iuris, uisus omnimodis probata. Porro thesaurum ecclesiae uestrae, nisi forte pro redemptione capuerim, vel fama nocuerit, & impetitione tunc amobis aliquo distrahatur prohibemus. Sane uestris archiepiscopi, & archidiaconi interdiximus, ut ecclesiae uestrae, & eorum prebiteros, freres clericos, & praeter archiepiscopum, & quos capituli uestrae conuocati conuocant, & interdictio sententia subdere non praesumat. Praeterea quicquid uestrae ecclesiae propius intendamus, & e quae beati Stephani ecclesiae esse antiquo debet cognoscitur, & quae continetur in libro, qui nuncupatur regula, confirmamus: ut uideatis in finalisatione huius Modestini sancti Stephani ad praesentem conuenient, & eorum septuaginta quatuor exhibent. In cetera domini, cum candelabris, & maior cruce ad sancti christiani consuetudinem conuenient. In cetera domini huius libri cetera ad magnum curam

Invenit pagis, dicebant non solvitur. Sed autem libere cere, in fabroso sancto palatse. S. Joannis thesaurario servavit, & in Pariferiense sancte Marie, singulis canonicis fidei Joannis, qui ad necem venerunt, cerei singuli tribuunt. Et etiam candela solito more ad cellam, dam vivum canonicorum commune fuerit, singulis nobilibus servaturam. Ceterum etiam consuetudines, tam a clericis S. Joannis, quam a clericis S. Stephani, in spiritualibus, & in temporalibus, intergababiter observentur. Privilegium sane, quod a domino nostro sancte memorie Felicitis papa de maternitate lectum est, canonicis sancti Stephani Antiochiano Bisantino archiepiscopo, vel Laurentio episcopo reddant, usque ad proxima apostolorum Petri & Pauli observent. Si quis ergo contra hoc mandatum nostrum, vel privilegium venierit, vel pacem hanc infringere attemptaverit: tanquam reus, & sacrilegus, & patris ecclesiasticæ perturbator, excommunicationi subjicietur: & in locis quibus fuerit, quando ibi presentem, Divina sunt recedentes officio, quousque ad ejusdem pacis redire voluerit. Qui vero conservator extiterit, omniopino Dei, & apostolorum Petri & Pauli, benedictionem & gratiam consequatur. Amen.

Ego Callistus catholicæ ecclesie episcopus, Subscripti.
Datum Laterani, per manum Hugonis fidei Romane ecclesie subdiaconi v. l. Idus Aprilis, Indictione I. Incarnationis Domini anno MCCXIII. pontificatus autem domini Callisti II. anno v.

“ XVII. A D FRANCONEM TROCENSIEM abbatem.

Privilegium TROCENSIUM.

Callistus episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Francisci TROCENSIUM abbati, episcopi successores regulariter promovendos in perpetuum.

Ultimo vobis alienum præbere, justique petitionibus aures accommodare non convenit: sed licet indigna postulatione, in ecclesia apostolorum Petri & Pauli in specialia domini disponente politi concipiamur. Idcirco petitionibus vultis clementius annuere, TROCENSIUM cœnobio, cui Deus vester presides, ad exemplar prædecessoris nostri sancte memorie Felicitis papæ, præsidium apostolicæ protectionis impendimus: & loca illa que vel antecessorum tuorum, vel tua circumstanti industria aut rationabiliter acquisivisti, seu legitime recuperaveris, vel antiquorum principum seu episcoporum liberalitate eidem cœnobio concessa sunt, presentis decreti paginis vobis vestrigue successores conservamus. In episcopatu videlicet Claramontensi monasterium. &c.

Enumeras vobis actusque postulas. Deinde: Quousque præterea in futurum largiente Deo, jure possideris adimplere, firma vobis vestrigue successores & illorum successores. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessionem auferre, vel abbas recinere, minuere, vel temerario aliquo modo infringere, sed omnia servata conserventur, eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usibus integre immota conservata. Ad hæc adjicimus, ut

A in idem locus, in quo beati Valeriani martyris, & sancti Philiberti confessoris, corpora repositæ, ab omni jure seculari possidendi liber in perpetuum conserventur. Nec episcopo licet in eorumque diocesi eisdem locum, excommunicationem, vel absolutiōnem, vel quolibet dispositionis occasione perturbare: aut licet, sine qualibet exactione novæ, burgi, & ceteris monasterii possessionibus impingere. Hinc quoque in eodem monasterio publicaretur, vel statueret ab episcopo præter abbatem, vel fratrem voluntatem fieri prohibemus. Cetera etiam que per reverendæ memoriæ Joannis, & prædicti domini Felicitis II. pontificum privilegium, TROCENSIUM monasterio confirmata sunt, confirmamus. Præterea pro reverentia beate Marie virginis, cujus nomine locus vester insignis est, in Annunciatione Domini vestris nobis, hujusmodi angustiam inter Milarem solennitatem, abbatem vel fratrem pronuntiare concedimus. Obtenate te, cum eisdem loco abbate, vel tuorum quolibet successorem, nulli vel quolibet heretico, schismatico, vel heretico præceptorum, nisi quem frater communis consensu, vel ratum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, & B. Benedicti regulam elegerit, ab episcopalis sedis episcopo, vel ejus legato propter difficultatem tineri, nisi voluntatem suam, si qua igitur in futurum ecclesiastica reparative persona, hanc nostre constitutionis partem fecerit, contra eam temere venire tentaverit, sedens terrore excommunicationis, & non satisfactione congrua emendaverit, postea, honorisque indignitatem careat, reamque de divinis iudicio extiterit, de perpetrata iniquitate cognoscatur, & a sacramentali corpore, ac sanguine Dei, & domini redemptionis nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultioni subjiciatur. Cunctis autem eidem locis, seu domini nostri Jesu Christi, quatenus & hoc factum bonæ adioni percipiant, & apud districtum iudicem premia æternæ pacis inveniant. Amen, Amen, Amen.

C Datum Laterani catholice ecclesie episcopus, Subscripti.
Datum apud Celsinianam, per manum Chrylogoni S. R. E. diaconi cardinalis, ac bibliothecarii, v. Idus Maii, Indictione xvi. Domini incarnationis anno secundo, pontificatus autem domini Callisti papæ II. anno I.

“ XVIII. AD MATISCONESEM & CABLIENSIUM episcopos.

Significat, se TROCENSIUM monasterii altaria consecrasset, & cœmeterium benedixisset.

Callistus episcopus servus servorum Dei, venerabilibus B. MATISCONESI, & G. CABLIENSI episcopis, salutem & apostolicam benedictionem.

Dilectioni vestre notum fieri volumus, quia nos nuper TROCENSIUM venientes, abbas & fratrum ejusdem loci petitionibus altaria consecrasset, districtum benediximus: hujusmodi autem benedictionem fratribus, & ceteris circumque populi præcepimus. Insuper quos videlicet terminos, vel rationes jure tuae conclusionem districte fontis, captes, depredatiōnes, afflictus, vel alios, quoslibet hereticorum fieri, & prohibemus, & genus prohibemus. Si quis igitur hinc nostre constitutionis contraire audiat temeritate, p-

presumperit, a divinis officiis, donec satisfecerit, suspendatur: quousque vero observaverit extiterit, omnipotens Dei, & apostolorum Petri, benedictionem, vel absolutiōnem, & gratiam Matiscone, & xix. Kal. Februarii, Indictione xiiii.

“ XIX. AD FRANCONEM TRENORIC. abbatem.

Privilegium immunitatis.

Callistus episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Francisci TRENORICENSIS abbati, episcopi successores regulariter subalternos in perpetuum.

Venerabilia & Deo dicata loca tanto minus jurare non convenit & fovere, quanto specialiter eorum nobis cura & sollicitudo Divina dispositione cognoscitur imminere. Propter quod (quasi in Christo filii Franco abbas) petitionibus aures vobis benignius debuit inclinamus. Et quoniam TROCENSIUM monasterium singulariter B. Petri, cujus juris est, præsit cubilium: & que nunc habetur ecclesia, & que nunc abbas ecclesie, nobis per Dei gratiam manibus consecrata est: locum committere seculari potestati patrocinio communitus. Præsentis igitur decreti auctoritate statuimus, ut nulli decipere episcoporum facultas sit pro altariis & ecclesiis, fieri decernimus, vel citam omnibus ad hæc repositis, que ante interdicta antecessoris nostri sancte memorie Urbano papæ vobis cognita posseditis, vel possi, episcoporum concellione acquiescit, gravamen aliquod invogare: sed sicut eorum permissione quodam ex parte, quædam ex integro habebatis, ita & in futurum possideret habeatis. Insuper quoque quæ nunc cubilium ecclesiarum sunt, quæ nunc abbas obtinentur, si eorum potestati subiacere vestre religionis reverentia potuerit, ad vestram & pauperum sustentationem vobis licet possidere. Quousque præterea forum, quod inter dominum jure potestis adimplere, firma vobis, vestrigue successores & illorum successores. Ad hæc adjicimus, ut idem locus, per B. Valeriani martyris, & sancti Philiberti confessoris corpora repositus, ab omni jure seculari possidendi liber in posterum conservetur. Nec episcopo licet, episcopumque vel absolutiōnem, vel quolibet dispositionis occasione perturbare: aut licet, sine qualibet exactione novæ burgi, & ceteris monasterii possessionibus impingere. Hinc quoque in eodem monasterio publicaretur, vel statueret ab episcopo præter abbatem, vel fratrem voluntatem fieri prohibemus. Cetera etiam que per reverendæ memoriæ Joannis, & prædicti domini Felicitis II. pontificum privilegium, TROCENSIUM monasterio confirmata sunt, confirmamus. Præterea pro reverentia beate Marie virginis, cujus nomine locus vester insignis est, in Annunciatione Domini vestris nobis, hujusmodi angustiam inter Milarem solennitatem, abbatem vel fratrem pronuntiare concedimus. Obtenate te, cum eisdem loco abbate, vel tuorum quolibet successorem, nulli vel quolibet heretico, schismatico, vel heretico præceptorum, nisi quem frater communis consensu, vel ratum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, & B. Benedicti regulam elegerit, ab episcopalis sedis episcopo, vel ejus legato propter difficultatem tineri, nisi voluntatem suam, si qua igitur in futurum ecclesiastica reparative persona, hanc nostre constitutionis partem fecerit, contra eam temere venire tentaverit, sedens terrore excommunicationis, & non satisfactione congrua emendaverit, postea, honorisque indignitatem careat, reamque de divinis iudicio extiterit, de perpetrata iniquitate cognoscatur, & a sacramentali corpore, ac sanguine Dei, & domini redemptionis nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultioni subjiciatur. Cunctis autem eidem locis, seu domini nostri Jesu Christi, quatenus & hoc factum bonæ adioni percipiant, & apud districtum iudicem premia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego Callistus catholicæ ecclesie episcopus, Subscripti.
Datum Abbe, per manum Chrylogoni S. R. E.

A diaconi cardinalis ac bibliothecarii, xv. Kalendas Junii, Indictione xiii. Incarnationis Domini anno secundi. pontificatus autem domini Callisti papæ anno xiiii.

“ XX. AD EUMDEM.

Aliud privilegium.

Callistus episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Francisci TROCENSIUM abbati, episcopi successores regulariter subalternos in perpetuum.

Venerabilia & Deo dicata loca tanto minus jurare non convenit & fovere, quanto specialiter eorum nobis cura & sollicitudo Divina dispositione cognoscitur imminere. Propter quod (quasi in Christo filii Franco abbas) petitionibus aures vobis benignius debuit inclinamus. Et quoniam TROCENSIUM monasterium singulariter B. Petri, cujus juris est, præsit cubilium: & que nunc habetur ecclesia, & que nunc abbas ecclesie, nobis per Dei gratiam manibus consecrata est: locum committere seculari potestati patrocinio communitus. Præsentis igitur decreti auctoritate statuimus, ut nulli decipere episcoporum facultas sit pro altariis & ecclesiis, fieri decernimus, vel citam omnibus ad hæc repositis, que ante interdicta antecessoris nostri sancte memorie Urbano papæ vobis cognita posseditis, vel possi, episcoporum concellione acquiescit, gravamen aliquod invogare: sed sicut eorum permissione quodam ex parte, quædam ex integro habebatis, ita & in futurum possideret habeatis. Insuper quoque quæ nunc cubilium ecclesiarum sunt, quæ nunc abbas obtinentur, si eorum potestati subiacere vestre religionis reverentia potuerit, ad vestram & pauperum sustentationem vobis licet possidere. Quousque præterea forum, quod inter dominum jure potestis adimplere, firma vobis, vestrigue successores & illorum successores. Ad hæc adjicimus, ut idem locus, per B. Valeriani martyris, & sancti Philiberti confessoris corpora repositus, ab omni jure seculari possidendi liber in posterum conservetur. Nec episcopo licet, episcopumque vel absolutiōnem, vel quolibet dispositionis occasione perturbare: aut licet, sine qualibet exactione novæ burgi, & ceteris monasterii possessionibus impingere. Hinc quoque in eodem monasterio publicaretur, vel statueret ab episcopo præter abbatem, vel fratrem voluntatem fieri prohibemus. Cetera etiam que per reverendæ memoriæ Joannis, & prædicti domini Felicitis II. pontificum privilegium, TROCENSIUM monasterio confirmata sunt, confirmamus. Præterea pro reverentia beate Marie virginis, cujus nomine locus vester insignis est, in Annunciatione Domini vestris nobis, hujusmodi angustiam inter Milarem solennitatem, abbatem vel fratrem pronuntiare concedimus. Obtenate te, cum eisdem loco abbate, vel tuorum quolibet successorem, nulli vel quolibet heretico, schismatico, vel heretico præceptorum, nisi quem frater communis consensu, vel ratum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, & B. Benedicti regulam elegerit, ab episcopalis sedis episcopo, vel ejus legato propter difficultatem tineri, nisi voluntatem suam, si qua igitur in futurum ecclesiastica reparative persona, hanc nostre constitutionis partem fecerit, contra eam temere venire tentaverit, sedens terrore excommunicationis, & non satisfactione congrua emendaverit, postea, honorisque indignitatem careat, reamque de divinis iudicio extiterit, de perpetrata iniquitate cognoscatur, & a sacramentali corpore, ac sanguine Dei, & domini redemptionis nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultioni subjiciatur. Cunctis autem eidem locis, seu domini nostri Jesu Christi, quatenus & hoc factum bonæ adioni percipiant, & apud districtum iudicem premia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego Callistus catholicæ ecclesie episcopus, Subscripti.
Datum Abbe, per manum Chrylogoni S. R. E.

hore gloriose memorie regis Hildesoni de Saraceno tyrannide liberaverunt: domini precedentes nostri sanctae recordationis Urbanus & Paschalis, ecclesiam Romanam pontifices, efratem civitatis eisdem vrbibus Batarene restituerunt dignitate. Unde, reverendissimi fratres & coepiscopi Bernarde, pallium tibi, pontificalia videlicet officii plenitudinem, conferentes, in omni Hispaniarum regnis primatum te privilegium, suorum sanctorum Batarene: sicut praedecessor tuus, praedixit vrbis pontificis, constat antiquis extrinsece. Quoniam nimirum parum nostrum velleque indigne, tam tibi quam & reverendissimi nepotis nostri Hildesoni regis precibus duximus annuendum: ut autem dominus, eundem tibi, tuncque successores honorem, & per nos in ecclesiam conferre potuimus. Apostolica igitur auctoritate statuimus, ut per universa Hispaniarum regna primatus ubique dignitatem. Verum personam tantum in manu nostrae provisionis pontificis iudicio esse casura, si qua fuerit, decidatur. Te itaque universi Hispaniarum parvas primatum respiciunt, & ad te, & ad nos, quae quilibet dignitas certatum fuerit, referatur: saltem in omnibus Romanarum ecclesiarum auctoritate, & sacris metropolitanarum privilegiis conservetur. Nane Toletanum ecclesiam pascimus, praedixit, habilitate manuum, Complutensem etiam primatum cum terminis suis, quibus & ecclesiam unius, & quae diocesis, quibus iam proprio antiquis iurisdictione cognoscitur, confirmamus: episcopales praeterea federe Ovetae, Legionum, Palentium, eodem Foletantae ecclesiae, tanquam metropolitae, habita esse decernimus. Reliquas vero, quae antiquis et temporibus subiacent, cum dominus omnipotens Christianorum altissimi potestatis fide dignatione miserabiliter velleque proprio iurisdictione deceret huius auctoritate sanctione. Ergo altam disceres civitatum, quae Saracenis invadentibus metropolitanis proprio amittunt, co tenore vestrae subjectionis ditioni: ut quoad sine proprio extiterint metropolitanis, tibi, ut proprio, debeant subiacere: salvo tenore privilegii, quod a nobis Compellensiae ecclesiae possideat collatum. Si qua autem metropoles in statum factus proprie restituta, seu quaedam diocesis metropolitanis restituta: ut sub proprio patris regimine super divini collatione beneficii plerisque. Si qua igitur in futurum ecclesiastica, seculari auctoritate, hanc noverit conditionem, tanquam metropolitae, habita esse situationis paginam sciens, nec se episcopi vti.

Datum Mantis, per manus Cyrifoni Janche Romani ecclesiae diaconi cardinalis ac bibliothecarii, 11. Nonas Augusti, indictione nonae, incarnationis Dominice anno m. ccc. x. pontificatus autem domini Callisti II. papae anno 111.

XXXIII. AD EUDUM. Eudum argumenti.

Pro bonitate tua, & antiqua Toletanae ecclesiae nobilitate, donum praedecessor noster sanctae memorie Paschalis papa, & personam tuam, & vrbem tuam, tibi ecclesiam, sicut libertate honoravit: unde fons te vicarium in omnibus Hispaniarum constituit, & sedis tibi, ut in illationem tibi honorifice commenda- re, ut in illationem tibi honorifice commenda-

atiam attendentes, pari te dilectione amplectimur, & honorificam honoramus, eandem tibi legationem totam, cooperante domino, tribuentes: exceptis nimirum, Batarensi, & Emeritana metropoli. Ad episcopus quoque patri nobis exemplar, omnia tibi ecclesiam, & consensibus & redditibus suis concedimus, & confirmamus, quas ipse idem dominus & posteroribus cognoscitur concessit: salvo tantum in omnibus iure & dominio Romanae ecclesiae, in eodem anno, si singula persolvendo. Tu enim de extero etiam, frater Bernarde, si filippidam matrem tuam ecclesiam Romanam diliges, ita licet in remotionibus Hispaniarum, ut quibus semper gratia, & magnificencia dignior habetur. Datum Mantis 111. Nonas Novembrii.

XXXIV. AD OVETENSEM. Legationem episcopos. Ut Toletanae primati subiacent.

Praedecessor noster sanctae memorie Urbanus papa antiquum Toletanae ecclesiae nobilitatem cognoscens, episcopo pauperum compatens, Ovetaensem & Legionensem ecclesias archiepiscopo Toletano commisit, & scriptis suis auctoritate firmavit. Ad cuius exemplar nos praedixit ecclesiae decernimus auxiliante domino provide- re. Monemus itaque fratrem tuam vestram, & teque praecipimus, ut Toletano archiepiscopo, atque primati, tanquam metropolitano proprio- rentem et obedientiam impendatis. Datum, Mantis, 111. Nonas Novembrii.

XXXV. AD EPISCOPOS, ABBATES, & ceteros in Hispania. Ut Bernardo Toletano primati tanquam episcopo, legato parati.

Calixtus episcopus servus servorum Dei, archiepiscopo, episcopo, abbatibus, praepositis, monachis & ceteris, sanctis, & quilibet, per apostolicam benedictionem.

Notitiam vestram latere non credimus, quod dominus praedecessor noster sanctae recordationis Urbanus & Paschalis, ecclesiam Romanam pontifices, venerabilem fratrem nostrum Bernardum Toletanum primatum apostolicum Beza- rdam dilaucorum, & tanquam metropolitanum honoraverunt. Etenim illi fidei vices in vestris partibus committerent, legatum cum sedis apostolicae statutum. Et nos ergo eandem illi dilectionem, & eandem gratiam exhibentes, nostras iurisdictionem similiter legationem duximus committendam. Rogamus igitur universitatem vestram, monemus, atque praecipimus, ut eisdem legato nostro humiliter obedire, & eandem cum eo ad vocationem, qui celebrare convenit, cum ecclesiastica utilitate causa evaserit, procurare: qui parante domino corrigenda corrigere, & confirmanda communibus auxiliis confirmare. Datum Mantis, 111. Nonas Novembrii.

XXXV. AD LUDOVICUM VI. Regem Francorum.

Callistus Episcopus servus servorum Dei, salutem in Christo sempiternam. Ludoovicus illustris & gloriosus Francorum Regi salutem & apostolicam benedictionem. Venient ad nos cum litteris tuis venerabilem fratrem nostrum Robertum Attrebatensem Episcopum pro dilectione tua & sui ordinis reverentia paterna ad nos pro executione huius negotii venientem ab Imperatore usque ad motum quod cum so summi habituri colloquium fuisset decernimus, idcirco in altipris praesentibus absentia eandem causam discutere certis rationibus non valuimus. Quocirca cum ad Ecclesiam suam cum gratia nostra venissent. In colloquio nostro illi bonum quod operantibus nostro operari fecerimus, ut gratiam nostram in ecclesiam nostro & Ecclesiae fidei significare carabimus. Utorem tamen Adelaidem Reginam dilectam nostram & filium suum cardinum nepotes nostros Philippum & Henricum nostrae regni nosse salutarum & benedictionis beati Petri & huius participes fieri desideramus. Data Laterani xli. Kal. Martii.

XXXVI. AD OLDEGARIVM ARCHIEPISCOPUM Tarracensem.

Vires suas illi commisit ad Faldism deserventem, & Ecclesiarum reparationem.

Callistus episcopus servus servorum Dei, omnibus Episcopis, abbatibus, monachis, Principibus, ceterisque Dei Fidelibus, salutem & Apostolicam benedictionem. Palloribus illi omnia a Deo commissa sollicitudo deposuit, ut omnia regalia, & nobilitatem, & regnum Romanicum & catholicum, & palatum. Hispaniarum sequitur Ecclesiam, quos calamitibus, quos filios Dei moerore pro paganos opprobrium alidus contumaciam, monerem vestram latere decernimus. Et propter dilectionem vestram tanquam Dei (cujus legatione famulari) exhortante pro nos, admonemus, & tanquam christifideles filios patris, quos nos vestros, iudicamus, quatenus ad fratrum desensionem, & ecclesiarum liberationem, insulare nullo modo desistatis. Omnibus enim in hac expeditione constantibus militibus, tandem portorem remissionem, quam Orientalis Ecclesiae defensoribus fecimus, Apostolica auctoritate, & concessa nobis, divinitus potestate, benigne concedimus. Illis autem, qui signum crucis iuste velibus habet causa impediunt, & ab hoc Pachtate usque ad aliam votum suam persolvere non largientur, a gremio sanctae Ecclesiae, donec satisfecerint. Et veniens ad illi subjectione deficiunt pro Quod enim apostolica potestate acquiritur, nullo, ut fecerit, sine admittit: etiam si de iure Romanae ecclesiae fidei cognoscitur. Hac igitur ratione, & monemus, ecclesiam liberare debet incoerens & insana, nec passari aut violenter debet pro subiectione noviter & improden-

A manda cooperante Domino confirmatur. Si qua vero illa in exercitio eodem emergerit, ipsius experientia tenentur. Idem istaue dilectionis vestrae attentius commendamus rogantes, ut illam in vobis inveniat charitatem, que nos ad eum velle committendum compellit. Omniaque Romanorum heretorum, sicut Apollonius Petri, & Pauli merito, sua nos miseratione Perdi, & ad gloriosum de inimici Christianorum viciantur, & saltem conformationem pervenire condecimus. Dat. Laterani quarto nonas Aprilis.

XXXVII. AD FRANCORUM REGIS, Ad Callistum papam II. episcopa.

De Stronensis ecclesiae subjectione Lugdunensi.

Scipius nobis humiliter velle de captione istius apostatae Bernardi, & de intolerantia flatus vestri: unde, per dulcissime, plurimum, & pro ceteris vos amamus, honesteque vestrum fidem nostram in omnibus esse intelligimus. De sententia fide in metropolitano Senonensem pro nostro honore relaxata animo nostrum ex parte admittit. Sed quoniam ad tempus ad nos non pervenit, sed in ecclesiam ad eum reddidit. Videtur enim aliquam adferre spem habere Lugdunensis archiepiscopus super illius pro subiectione. Sed, ut verum scire possimus, non est illius regni nosse incertum, captis etiam nostri periculum, quam huius subjectionis & abiectionis opprobrium. Videtur enim ad nostrum respicere contemptum, contra nos hodie fieri, quod nonquam existit fidem. Novit autem experientia vestra, regnum Francorum in obsequium promptum, in necessitatibus unicum vobis extrinsece, nec a fidele, praesentibus precibus promissionibus imperatoris nos avelli nunquam potuisset: & quanto animi fervore, quantum humilitate vobis obediendum, ut & tunc velle vestra clarum est, quanto momento obloquitur me. Ut enim certis dimittam, illud inter alia meminit paternae vestrae, quod quaeritis gratia, ut scitis, liberos in infamia, & in subiectione, & in obsequio, & in plus honoris vestri quam dominus nostro conulimus. Hoc vobis, dulcissime pater, memorando scripsimus, non quia non placet nobis hoc fecisse: sed quia volumus hoc a memoria vestra non recedisse. Si quae igitur vultis, si quid postea super vos amor noster, & obsequium nostrum: regamus, & preimus, ut Senonensis ecclesia, que ab illa de qua non placet vestra subiectione usque ultra extitit & libera, per vos non fiat ancilla: fed antea quae libertas auctoritate apostolicae roboretur, & privilegii firmitate munatur. In qua tamen nihil a vobis contra iustitiam velletur. Si enim opor- tuerit quod verum instituta Lugdunensi ecclesiae primatum concessit, responderit se Senonensem, & veniens ad illi subiectione deficiunt pro Quod enim apostolica potestate acquiritur, nullo, ut fecerit, sine admittit: etiam si de iure Romanae ecclesiae fidei cognoscitur. Hac igitur ratione, & monemus, ecclesiam liberare debet incoerens & insana, nec passari aut violenter debet pro subiectione noviter & improden-

ter facta. Facta est enim, ut dicitur, latentes & quod furtive subiecto illi, insidencie dillecte etro Senonensis, inconvallit etiam episcopi illius diocesis, ignorente etiam rege: in quibus omnibus dignitas pondet ecclesie. Et subiecto tamen facta respicere potius videtur ad ingnomiam male accipientis, quam ad commodum ecclesie necedientis. Res etiam communis tractanda est consilio, non latenti & privato terminando colloquio. Cum igitur dignitas sit ecclesie, non persone: si Senonensis archiepiscopus iste, & quidem solus, de non fua fide quod non oportuit, si promissit quod non debuit: ecclesia tamen Senonensis quod suum est non amittit, nec privata est libertate, quam ex antiquitate habuit; nec cogenda est ad subjectionem,

A quam nunquam exhibuit. His ita se habentibus, videtur, dolo veli pater, discreto vestra, & civitas Langonesensis, que de alieno est regio, de nostro florere detrimendo, & non exspectat amicos: quia si decipitur pro amico alieno, facti fiet de amico inimicus. Res ergo Francie, nisi propius sit Romanæ ecclesie fides, si in fiali causa, & in fere petitione contentatur: nulla spes in majori relinquatur, nec ulteries in alia patitur repellam, si in istis saltem repellitioni offension. Melius est enim regie bonitati a prebuis destitire, quam de repella nullo roboris contrahere. Quod minus in literis continetur, præsentem latior Algrinus via voce sepebilit: quæ verba tanquam ex ore nostro salisq; & custodire.

tionis vinculo donec respiciatur, ut manci-
pamus.
IV. Ut primitiæ, oblationes, bona defunctis
episcopi, & clericorum, principibus &
quibuslibet laicis interdicta sint.

Primitias, decimas, oblationes, & cœmeteria, domos etiam & bona cœtera defunctis episcopi, & clericorum, a principibus vel quibuslibet laicis desipi & teneri, penitus interdicens. Qui vero pertinaciter ista præsumpserit, ad ecclesie liminibus tanquam sacrilegus areceatur.

V. Ut liberis homines nemo servitus addicat.
Liberos homines, clericos secularicos nullam omnino ecclesiastica, secularive persona, vinculo servitus addicat.

VI. Ut clericis laicis pro beneficiis servare non compellantur.
Nullus clericorum pro ecclesiastica beneficiis servare laicos compellatur.

VII. Ut quantum partem decimarum & oblationum episcopo nullus aufert.
Oblationum partem ad episcopum pertinentem nullus aufere præsumat.

VIII. Ut ecclesiastica dignitates ad beneficia venditæ iure non relinquatur alteri.
Nullus episcopus, nullus presbyter, nullus omnino de clero, ecclesiasticis dignitatibus beneficiis cultibet, quasi iure hereditario detrahatur.

IX. Ut pro sacro oleo, chrismate, sepultura
pretium non exigatur.
Illud etiam adicietes, precipimus, ut pro sacri olei, & chrismatis, & sepulturae acceptioe, nullum venditionis pretium exigatur.

X. Ut monachi, aut clericus, qui rectorum abbatibus, aut innotis fuerit, communicentur.
Si qui ecclesiasticæ militie titulo insignitus, monachus, vel canonicus, aut quilibet clericus, primamidem irriam faciens, rectorum abbatibus, aut tanquam laicus comman barbarique nutrice: ecclesie communionem priveatur, donec prævaricationem suam digna satisfactione corectore.

Edem in causis dispensatis, quem Anselmum archiepiscopum, & monachi Cæle Dei, interdictis Anselmii monasterii de villa S. M. de Gurdiano: & servandam Anselmii jurisdictionem: Quod iudicium consistit in episcopi jurisdictione, cuius exemplum subijco.

CALISTI PP. II. TOLOSANUM
concilio præfidentis,
EPISTOLA SYNODALIS.

Qua cella S. M. de Gordiano adjectum Anselmii monasterio servandam Adlat. archiepiscopi & monachi Cæle Dei.

Calisti episcopi & servorum Dei, dilecto filio Thonis Anselmii monasterii abbati & salernum & apud montem benedictum.

Super cella S. M. de Gordiano jam diu apud sedem apostolicam facta quæstio inventur. Siquidem domini nostri sancti monachi Palchalis pape temporibus & vos vestri, & monachi Cæle Dei (eo eam vendicare monasterio sapius tentaverat. Post multas autem querimonias, cum prædictis domibus allegatis vestris diligenter confiditio tempore audivisset: veritate tandem sagaciter indagata, cellam ipsam monasterio vestro adjudicavit, & in questione illis monachi Cæle Dei prepositi fidentissimi taciturnitatem indidit, sicut in distinctionis ejus scripto plenius continetur. Cæterum fratres illi, qui ex tunc toto episcopi domini tempore quæsitivi vixi sunt, non sunt tamen apud Clarum-montem eorundem quæstionum tenovantur, afferentes se in iudicio prægravatos, eo quod ipsorum iustitia non ad plenum fuit inquisita. Nos, ut nulla eis adversus apostolicam sedem clamorosa relinquerequeat, eorum scripta, & rationes perscrutati fuimus: & nihil roboris, nihil in eis momentis reperentes, fratrum ipsi destitire ab hac decernere inquisitione precipimus.

Hoc frater nobis Ato Arletensis archiepiscopus audicens, & ipse clamare cepit, dicens: Arletenses ecclesie ipsius fuisse possessionem ipsoliam: quoniam prædicta cella de Gordiano cum rebus suis ad vos Arletensis ecclesie pertinetibus, & per eam monachi Cæle Dei locum nunquam habetis assensu detulissetis. Cuiusmodi id iniquitatem incensuram, ne aliquem et viderem inter iniuriam, idem agendum casum apud Montepessulanum statimam, ubi pater utraque conventus fuit paterque rationes. Quibus sufficenter iudicatis, ex istarum nonorum sententia ipsarum est, archiepiscopum debere super eadem ecclesia reverti, & Arletensem ecclesiam locum illum ante dominum nulli iudicium possessioe idoneis testibus comprobare. Iudicio itaque adimpleto, mox et restituta est possessio, falso simpliciter Anselmii monasterii iure, quod effectus. Tunc etiam terminus constitutus est: in quo de proprietate iure apud Tolosam in utriusque partis presentia tradatur. In ipso ergo concilio quæstio mota est, & quidem Anselmii monachi cellam ipsam per Lodovicum imperatorem & Caroli Magni imperatoris filii, & filii ejus Caroli regis, scripta & largientes, Anselmii monasterio vendidit. Archiepiscopus vero de Lodovici filii Bononie regis Venetia, obrogare tacebit.

Causa itaque aliquanda coram omnibus ventilata, non fratibus nostris Cononi Præfidentis, & Lamberto Orlensis, episcopi & cardinalibus, Boloniensi sancti Anselmii, & Decretalis Anselmii restituti in Damalo, & Joanni filii Chyrogani, presbyteri & diaconibus, Petro sanctonorum

ANNO CHRISTI 1284
CONCILIUM TOLOSANUM,

A Callisto papa II. celebratum, VIII. Idus Junias anno Christi MCCCX.

Et Cœcili Cameraci card. M. S. Romanæ.

TITULI CANONUM. B. CANONES.

1. Ne quis per pecuniam, ordinetur, aut promovetur.
2. Ut præpositus, decanus, archiepiscopus, nullus fiat, nisi presbyter, nullus archidiaconus, nisi diaconus.
3. Ut heretici eorumque defensores ab ecclesiis pellantur.
4. Ut primitiæ, oblationes, bona defunctis episcopi, & clericorum, principibus & quibuslibet laicis interdicta sint.
5. Ut liberi homines nemo servitus addicat.
6. Ut clericis laicis pro beneficiis servare non compellantur.
7. Ut quantum partem decimarum & oblationum episcopo nullus aufert.
8. Ut ecclesiastica dignitates ad beneficia, hereditaria iure non relinquatur alteri.
9. Ut pro sacro oleo, chrismate, & sepultura, pretium non exigatur.
10. Ut monachi, aut clericus, qui rectorum abbatibus, aut innotis fuerit, & communicentur.

I. Ne quis per pecuniam ordinetur, aut promovetur.
Sanctorum parum vestigiis infidentes, ordinari quantum per pecuniam in ecclesia, vel promoveti, auctoritate sedis apostolicæ omnimodis prohibemus. Si quis autem fide ordinatum vel promotionem acquisiverit, acquisita profus careat dignitate.

II. Ut præpositus, decanus, archiepiscopus, nullus sit, nisi presbyter; nullus archidiaconus nisi diaconus.
Nullus etiam in præpositum, nullus in archiepiscopum, nullus in decanum, nisi presbyter; nullus in archidiaconum, nisi diaconus, ordinetur.

III. Ut heretici eorumque defensores ab ecclesiis pellantur.
Pœro eo qui religionis speciem simulantibus, Dominicæ corporis & sanguinis sacramentum, puerorum baptismum, sacerdotium, & cæteros ecclesiasticos ordines, & legitimam damnant fœdera suscipiant, tanquam hereticos ab ecclesia Dei pellimus & damnamus: & per potestates exteras coerceri precipimus. Infantes quoque infantes, quosdam ditiona-

PRÆFATIO.

ANNO ab incarnatione domini M. CCCX. In additione xlii. Aera dclmvi. Epæda vii. Concurrente viii. Idus Junii, præfidente ve. venerabili Calisto papa II. anno pontificatus sui II. primo in concilio Tolosano, una cum cardinalibus archiepiscopis, episcopis, abbatibus, (& provinciæ Gotie, Gasconie, Hispanie, & ceterioris Britanniæ, hæc fuit recitata capitula, & assensu totius concilii confirmata.

(1) Si vire doctrinæ animo deficiente sumum Placido, qui aliquando Callisti II. vixit, non, non dicitur ab ipso non vulgari, aut in indolentia, aut in animo Pontificum, nec in alia nostra suspensio, sed unquam admodum sapienter, & fidesse succurrent anno 1286. Quando cum anno 1286, in concilio non fuisse. Anus 1286, in anno III. Dionysii, ut demonstrat epistola synodalis Callisti II. qui Concilio præfide ad Anno 1284, in anno, Incert. ann. 1286. Pontificatus Callisti II. Pape anno II. Pp. ad Anno 1284, in anno, Incert. ann. 1286.

in Modis
episcopi non
habent
quod dicitur
quod dicitur
in anno, pp.
Anno 1284.

ANNO CHRISTI 1286

ANNO CHRISTI 1284

Colme & Damiani, Gregorio Iudici Angeli, & Chrylogono Iudici Nicolai de Carcere, & archiepiscopo Ovidio Tarraconensi, & Bernardo Avinensi, & Eusebio presbytero, et in partes fecerunt, & contraveniens ipsam iudicio canonico definitur. Egredi de concilio festiniter se diutius contulerunt. Novissime dilectis utriusque rationibus, & chartarum monumentis scriptis revolatis, hoc modo sententiam in concilio audientia ediderunt: donatoris scripta, quæ Arletensi ecclesie a predicto rege Ludovico Bolosii filio, populo Ludovici imperatoris, Magni Caroli filii, & filii eiusdem regis confirmatione, de cella de Gordaniis collata fuerat, nullam obviare. Quod enim Deus lemel oblatum fuerat ab aliis, utriusque illius non potuit erogari. Hoc etiam ex abundantia iudicium est, ut Ananiensem monachum tunc idoneorum testium assertione probarent, Ananiensem monasterium cellam de Gordaniis per legitima intercessione factam esse interruptum, quia possidebat, antequam eam monasterium Calix Dei, per quos Arletensis ecclesia in possessionem intravit, obtineret. Et sic locus idem in iure deinceps ac possessio Ananienis monasterii permaneret.

Hanc profecto sententiam tunc concilio placebat, & fratribus nostris archiepiscopi, episcopi, & abbatis, acclamatum est. Confestim Ananiensem in medium tres fenes monachos protrulerunt, qui tactis sacrosanctis evangelii firmaverunt, Ananiensem monachos cellam de Gordaniis per triginta annorum ipsam sine intercessione legitima possidebat, antequam eam Calix Dei monasterio obtineret.

Protulam igitur a fratribus supra nominatis de iam saepe dicta cella sententiam, & totius assensu concilio approbatam, uti auctor Deo assertiois nostræ monachis confirmamus, & Ananiensem monasterium saepe ex in posterum inferri calamitas, autovitate ledit apollonice penitus prohibemus.

Quæcumque præterea Ananiensem monasterium per authentica præcedentium nostrorum Joannis, Nicolai, Alexandri, Urbani, Paschalis, pontificum Romanorum, privilegia possideat, ubi tuncque intercessio in perpetuum confirmamus. Idem enim locus specialiter sub beati Petri iure ac protectione consistit.

Prædictam cellam de Gordaniis Arletensis archiepiscopus in manu nostra, per virgam quam gestabat, in confectum nostrum restituitur. Nos vero eam tibi, filii in Christo ceterisque Pontifici, & per te Ananiensem monasterio, per eandem virgam protinus restituerat, tunc Arletensis ecclesie, quam & monasterio Calix Dei, perpetuum iure eadem cella specialiter sub anathematismis obligatione inditimus; & instrumenta chartarum ab archiepiscopo & monachis Calix Dei veritas redit precipimus: de illorum occasione aliquis denovo quæstione conceptus orietur. Si qua igitur in futurum ecclesiasticæ secularive personæ, hanc nostræ condemnationis paginam incensa, contra eam temere venire tentaverit: secundum tertium canonem, & non satisfactioe innoxia, condempnabitur, postquam huiusmodi facta diligenter sciverit, ac prope de Divino iudicio esse de partem iniquitate cognoverit, & si iterum eadem cellam in manu Calix Dei & domini per-

temporis nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo exanimis districtæ actioni labatur. Cunctis autem eisdem loco a servandis ubi domus noster Iesu Christi servandus, & hic fructus bonæ aditionis percipiunt, & ipsa diuini iudicium præsentis æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego Calixtus, catholicus ecclesie episcopus. Ego Cuno Prenculus episcopus. Olegarius Tarraconensis ecclesie dispensator.

S. Raimundi Barbatrensis episcopi. Ego archiepiscopo Bernardus Arletensis, substituti.

Ego Lambertus Olerensis episcopus. Ego archiepiscopo Nabodon archiepiscopo.

Ego Petrus cardinalis laudorem Colme & Damiani. Ego Dolo, tituli sancte Anastasie presbyter cardinalis.

Ego Auto Arletensis episcopus. Ego Gregorius diaconus cardinalis filii Angeli.

Ego Deus dedit, tituli sancti Laurentii in Damaso presbyter cardinalis.

Ego Falso Aquensis archiepiscopi, substituti. Ego Galcerus Magalonensis episcopus.

Ego Janas, presbyter cardinalis, tituli sancti Chrylogoi, sacri iudicio intercali, & substituti. Ego Amicus abbas sancti Laurentii sui mar-

Ego Arduinus abbas sancti Saverii.

Datum Tolosa per manum Chrylogoi factis Romane ecclesie cardinalis ac bibliothecarii, Iudici Julii. Indictione xi. Dominice incarnationis anno mccc. pontificatus autem domini Calixti II. papa anno i.

Monumentum aliud ipsorum ceteris scriptis in hac cella, & communiarum Octavio Iudice v. de re scriptis, Ananienem, & sancti Saverii: quæ si iuris esse, sancti Stephani ecclesie contrahatur. Ad illa ipsa v. cella his transferitur.

ANNO ab Incarnatione Domini mccc. Alardus archidiaconus ecclesie sancti Stephani Tolosa iude in prepositus electus est. Eo anno in eadem ecclesia dominus papa Calixtus II. concilium celebravit. Erat prædictus dominus papa in generali synodo, Accidens præpositus duas proclamationes valde idoneas fecit: ut videret, quid super ecclesiam Ananiensem, quoadm cellam, & Stephani perdidit. Auditis itaque domus papa utralique partis altercationibus, videlicet A. præpositi, & A. prioris Ananienensis, iuris invenerit ecclesiam sancti Stephani de ecclesia Ananienensi, quod & factum est. Nam A. Narbonensis archiepiscopus vices domini papæ saepe hoc agere accipit: nisi multum tempus hoc placium decessit, & ad multos dies Marquis orietur. Et per utrumque, quæ animum tres Iudicos Tolosanos annualliter ecclesie nostræ reddi iussit: quam distinctionem in subleptis planarie domno volente obsequium. Altera vero proclamatione præpositus Ananiensem de subleptis Tolosa, ubi & corpus eius lapsum quiescit. A. enim præpositus precepto imperiali, scilicet gloriosissimi imperatoris, & privilegio Romano, videlicet Joannis papa.

papæ, hanc ecclesiam iuris ecclesie beati Stephani sui sedis fore ostendit. Quibus in præsentia domus papæ, & in præsentia cardinalium, archiepiscoporum, episcoporum, & aliorum magistrorum promissum vivorum perdidit, beati Saturnini clerici rationem reddere iussit. Respondit enim, & dixit domno papæ, ecclesiam suam cum episcopo, neque cum clericis sui sedis placitare debere, quia ejus & beati Petri iuris erat. Quasvis autem ab eis domus papa, utrum hæc ecclesia singulariter beati Petri iuris, vel generaliter: cui & respondit, singulariter. Ille vero iterum respondit, quia eam beato Petro dedit: cui & respondit, quia clericus qui cum tenebat, & hic beato Petro dedisset. Quibus itaque, quia clericus & diversis partibus congregatus, quoniam fundus non erat, dare non poterat. Interim dum hæc ita ventilaret, alia supervenire maxima negotia. Quibus interpositis dominus papa placitum dedit iudici, donec populo concilium in uide actum est, et tandem hoc placitum differret, sique quod idem papa Tolosa recederet. In recessione vero illius venimus ad villam que vocatur Fronton, ubique ea de hospitium: nam vero idem papa eandem ecclesiam cum suis conservavit. Altera autem die domus papa privilegium ecclesie beati Saturnini firmare curavit: sed interpellante A. Tolosano episcopo, & A. præposito, hoc privilegium intermissum est. Tertia vero die venimus ad villam que est in pago Cantensis, que vocatur sancti Andree, & ibi tam hospitium sumus. Postera vero die, prædicte domus papa cum suis, ad hoc placitum venturam venimus, ubi perfectis imperiali decreto, & Romano privilegio, eadem verba, que superius in concilio reddere dixerat, & citavit. Et legente Petro Montipellensi sancti Saturnini clerico Urbani papa privilegium, in quo continetur, quod iuris ecclesie beati Saturnini ecclesie beati Stephani, & episcopo Iarno, tollisset domus papa Calixtus, audientibus omnibus qui aderant, talem totum testimonium. (Erant ibi tunc nobiscum dominus prior

Prædicte bonæ memorie Iarnas, & A. prior Anamanensis, & B. archidiaconus veteris Modici, & alius B. archidiaconus Agarenensis, & Gallienus codices ecclesie parvulus, & quatuor alii.) Ego, inquit, fecerit in concilio Nemausensi, in quo dominus papa Urbanus presuit, cum multis aliis interfect: ibique clericus beati Saturnini domum papam interpellans adori, quæstus quædam partem oblationis altaris beati Saturnini episcopo Iarno, qui tunc temporis in domno suo eam tenebat, audieret, & dicit dicit. Et dominus papa petitionibus eorum concessit videtur. Quibus episcopus Iarnas magnanimitate restitit, & nequaquam hoc se facere possidebat: quia si B. id fecerat, sed non videtur. Et quia nobis, mihi, & fratri meo, qui tunc temporis erat archiepiscopo Brilensis, videtur prædicte domus papæ Iarno fratri: partemque, quantum petitionibus, suffragimus: in sanam, ut nobis presentibus illud fieri non poterat. Transiit ad vero concilio dominus papa episcopo Iarno in cameram suam deducit: ibique, vi comitis Raimundi, reclamantibus tamen clericis, qui tunc ibi aderant, hanc partem oblationis altaris pariter tulit. Mandavit tamen illam papæ, ut Iarnas episcopus de ecclesia beati Saturnini semper cum suis vidam haberet: quod & idem visit, habuit. His dictis dominus papa Calixtus Raimundo reddidit, & clericis ejus, et de C. his omnibus rationem reddere, mandavit: illi vero concilio accepto respondente, non se tam facile de tanto placito populo respondere, sed daret eis tempus quod ad respondendum esset parati. Annuens vero dominus papa petitionibus eorum, dedit nobis locum & tempus, ubi ad id venturam perveniremus. Fuit autem ibi apud Vivianum, & tempus, scilicet beatus Martinus, quod vocatur "Epiphanis." Sed dominus A. episcopus accepit resignatum, ad hoc ac placitum tendere renuit, illi domo ad id, ut ecclesiam sancti Stephani sui quod habebat super ecclesia beati Saturnini amitteret.

CONCILIUM REMENSE.

Propter investitura ecclesiasticas, & ecommunicationem Henrici imperatoris, aliaque causas, a Gelasio secundo indictionum, a Calisto secundo celebratum in basilica factis Maris Remensis, xi. Kalend. Novembris, anno Christi mccc. ix.

** Ego apographo Jac. Sirmundi.

TITULACIONUM. D. PRÆFATIO.

I. De damnatione Simonis iherosolimitani. II. De investitura per manum laicam non facienda. III. De investitura ecclesiasticorum possessionum. IV. Ut ecclesiasticum honorem, vel beneficium, nec mori cuiquam velis hereditarium relinquit, nec per hereditatem, sed per priorem. V. Ut presbyter, diaconus, & clericus, concubina & uxore interdicat.

ANNO incarnationis Domini mccc. synodus Remensis in ecclesia metropolitana (**) die xii. xiii. Kalend. Novembris a Calisto papa II. celebrata est: in qua presentibus archiepiscopo Remensi & plerumque c. episcopi, cum multis abbatis, & aliis ecclesie dignitatibus. Postrema die additæ quæstio in concilio rege Francorum Ludovico, hæc quinquæ promulgata sunt capitula.

1 Legendum, ubi habet Odoarius, Indictione XII. a Kalendis Januarii more Galliano iherosol. Pagina ad annum Chr. 1139, man. 9.

Anto
CHRIST
1313
natus cardinalis, & cardinalis alius, & Bene- dicitus legatus suffraganeorum aliter viginti, monasterium abbatem fecit. Inter cetera vero que in iplo conventu fuerunt, i. malicio- sissimos Beneventi omnes, & disturbantes mo- re...

CONCILIIUM ROTOMAGENSE,

Gouisfredi archiepiscopi in presbyteris mulierum confortium habentes, mense Novemb. anno MCXIII.

EX Ordinis Vitalis ecclesie hieba... Gouisfredus, archiepiscopus postquam de concilio Rotomagensi rediit, terti Novembris hebdomada synodum in archiepiscopatus apudcellis excommunicatus in presbytero fu diefectu acriter exarit. Nam inter cetera concilii capitula, que protulit, omnia concilia formam puniti sui introiit. Et trans- gressus scriberet anathematis fontem vivu- bant. Cuius presbyteri tam grave pondus nimium abirent, & inter se pro corpore & animarum defendere conatos multarum archiepiscopi Albertum quemdam eloquentem, qui multo quocumque carceri justitiam compendit, & mox in ergastulo carceris retenti. Præfatus enim præfatus est Brito multum indolentem, tenax, & iracundum, vultu profleque severus, in increscione aures, procat, & verbositate plenus. Cum autem reliqui sacerdotis insolita re vilia nimis obprobrium, & presbyterum sine rursu accusatores & legitima examinatione velut fures de templo trahi ad carcerem viderent, nimium perterriti quod agendum esset ignorantes, dubitantes utrum le- de defendere seu fugere deberent, & turbantes præfatus de carceribz iterum & iterum concilio exivit erudit, fatellitique vix, quo ad hoc prius infunderat, advocavit. Proutius ilio cum fu- ribus & armis in ecclesiam intrarent, & in con- gregationem clericorum multo colloquerentur. De- reverenter ferre contempserunt. Porro quidam illorum, poteribus suis induti per conolos uis- vicos ad hospitium fu cucurrerunt, alii vero po- dium vel lapidibus, quo se bene invenerunt, arrepta, & repugnare conati sunt. Clientes autem quem quod ab ihermi conatorum choro convi-

Anto
CHRIST
1313
centis episcopos, Angelanum Ambianens episcopi A- roben, Robertus Atrebatensis episcopus, Joan- nes Morianorum episcopus, Lambertus Tornacen- sis episcopus, Borghesanus episcopus, Basilien- sis episcopus, Ludovicus, Timotheus, episcopus indigenus Sessilonens episcopus: abbatum, archidiaconorum, præfatorum, & copula cler-icali multitudine. Inter cetera quae in manibus libello Aldebergensi factis fuerunt in multis libello- rum de vita & moribus, misericordiarumque pletis- simus sancti Arnulphi: quem libellum ego de mar- episcopus, dicens: Ecce, domini, libellus ipse, qui me concilio meo autore de vita ejus concriptus est: cui, quod vera fant omnia narant, testimonium in fu perhibebo, & de ca- Bile velle testes veraces adhibeo. Hunc libellum po- sultulo a vobis diligenter considerati, ut ex eas notitia valeatis quod de illo episcopo audiat iudici- informari. Vestræ autem sanctitas audiat iudici- mum quem, quomam fu in diebus mihi cum- milia psualere, longum est quod in terra non accepto libello, & implicato a principio libelli numeratum capitulorum, & ait ad episcopus Tornacensem: Domne, qui amplius monitionem domini implis fastidit, & cle- sionium eius. Debet vobis magna fiducia præbere ille talis abbas, ejuas & sanctum fadi- est, & prædenti beneficium: libellum vero sillum, qui synodalis negotiis comparat, persucere non vacat. Joannes episcopus Cae- notensis ait: Domne Tornacensi, dico vobis in veritate, si Dominus talis vel fens fecisset papam, nec legatam, nec vel archiepiscopum consulerem.

Interim dum hac ab episcopo decernatur, ceteri nobilitati sagilli libellum acceptum libellum, & eum perigrant quendam gessum capitula. Quidam ego coram concientibus ubi erant episcopi, cum magna constantia fite- bantur: Reveres Dei quos, & qui hujus fan- diti exaltationi contrarios est. Tunc Guillelmus Catalanenstis episcopus ait: Per Deum tunc. Ad quod concilia cum episcopi cum suffraganeis suis, tam episcopi, quam abbatibus su- rom provincialium, Belaraz invitatorum, dom- nus Dambricus monachus archiepiscopus, m- notitia, omnia corpora detentare venire non po- terent episcopi ait: Ecco legatus in hac ipsa

fama volam passim ceteri eorundem metu. Diversi papali hie fides videri fecer. Tarrasus de Flindia, & archiepiscopus, Solda- nus, Berolodanus, Astaripensis, Treandini, Wafani, Brabantini, Menapienses, Morineses, Polonoenses, vel ceterarum regionum pfectis- simum aherentem. Tremantem archidiaconum, & monachum, & archidiaconum archidiaconum, & moris illi Roberto, & magna copula clei. Et præfatus crucis trophæo, alioquoque factis evangelici corpore, tum tunc Rodorici, concientia populo aperitur tumulo, &c. Et cap. 18. Annu qui gella sunt istas, nempe paulo post peractum concilio, deliquit. Fada est autem hac sancti Arnulphi translatione prima die Maii, Indictione xv. filii anno Do- minice Incarnacionis MCXIII. Francorum sepra- tenente Ludovico filio Philippo anni xv. Fran- cis comitum agente Carulo filio regis Danu- rium, cujus fuerunt sancti Rodolphi cum- cōnobio Hildenseburg regente Amelio abba- te per annos jam xv. &c.

De eodem concilio Neapolitano. Anno, iugur, igitur celebratum est concilio, iv. Kal. Novemb. a Domino Conone Praefinito, qui tunc legatus dicebatur tunc provincialium, Ro- tomagensium & Beneventanorum, & ceterorum. Ad quod concilia cum episcopi cum suffraganeis suis, tam episcopi, quam abbatibus su- rom provincialium, Belaraz invitatorum, dom- nus Dambricus monachus archiepiscopus, m- notitia, omnia corpora detentare venire non po- terent episcopi ait: Ecco legatus in hac ipsa

CONCILIIUM BELLOVACENSE,

Cononis Praefiniti, legati apostolici. Ubi actum inter alia de S. Arnulphi episcopi Suffraganeorum corpore de terra levando xv. Kal. Novembris anno MCXIII.

Ex præfatione D. Lucae Dacheuz ad tomum xv. Synodice.

Hujus memoriam concilii acceptam formam Li- fanda Concilia, quod facta quo effect ad contem- Arnulphi desiderii sui, cap. 15. Hac, inquit, & alia suprema patris doctrine postquam ad aucto- ritate domini Lambertus, fere ad notitiam deprei populi latine pervenit. Episcopus inquit inquit concilia in concilio Belvacensi notitio decimo

CONCILIIUM NEAPOLITANUM

In Sanmaria auctoritate Guarenmudi Hierofolymitanis patriarchae ad reformandos mores ecclesie celebratum, in praesentia Baldam Hierofolymorum regis, anno domini MCXX. tempore Calisti papæ II.

In Sanmaria auctoritate Guarenmudi Hierofolymitanis patriarchae ad reformandos mores ecclesie celebratum, in praesentia Baldam Hierofolymorum regis, anno domini MCXX. tempore Calisti papæ II. Cuius una cum alijs conciliis Tyrini libro 12. E videretur Conone Guarenmudi Hierofolymo- rum patriarcha, vir religiosus ac timentus Deum, una cum domino rege Baldamo peractis concilio, quod eorum cum regni principibus, apud Neapoli arbum Sanmarie conventum, conventum publicum & curiam generalis ordinaverat. Ibi ferream ad populam avertens, exhortatus, quod populus contra consuevit videretur quod populi peccata domum provocarent, de com- muni statum concilio evicta corrigere, & ecclie

... de Avinio ad diem 13. mo. Augusti restitit viam de Arripali Suffraganeis Rpa & Lincio scriptum, 54. episcopi con- ... Belavicus monachus & Arnulphi, de ea re, Dacheuz scripsit. Unde legitur: Sumus pres- ... que iam, sequitur bice Tomo X. Conciliorum, ubi fecit cano. de Concilio Belvacensi scriptum. Episcopi ad de-

ANNO
CHRIST
1313

ANNO
CHRIST
1313

1314

ANNO
CIVITATIS
1325

CONCILIIUM ROMANUM,

In quo Pisano Archiepsulatus in Concilio Episcopos suos adempum.

Callistus Papa II. e Gallia Romanam pergens cum...
Pisano archiepiscopo in Concilio, ad Urbanum Crisostomum...

Callistus Episcopus servus servorum Dei dilectis fratribus, & Coscopolis per Infulam Concilii concilium eorumque functionibus in perpetuum...
Nec facultatem nec injuriam deputandam est, in quaque pro parte necessitate diverso licet modo aliter disponatur.

Pisana vero per recordationis Papa Gelasius par, ac majore etiam necessitate compulsi, & ab eisdem Pisaniis expositis premissis...

Cujus nos vestigia subsecuti cum ad Pisnam Ecclesiam convenissemus, & devotum populum, & clerici attingentes, & eorum petitionibus...

accessit audacia, ut Italice fines totius invaderet, & inimicis in maritimis loca, & illius, & igne vastaret, multoque viros, & presbiteros captivos abduceret. In ipsa enim Urbe Romanam tam clerici, & populi turbato facta est: adeo ut ante ipsum Beati Petri portum, in pisano quocumque celebraretur, concilio non nisi revocatione penae omnium clerici, & populi possentur, eo quod Romana Ecclesia dimissionem in predictorum Episcoporum amplexum...

si qua igitur in futurum Ecclesiasticis secularibusque actibus nosre constitutionibus paginam licentiam esse temere tenentur tractari, secundo, tertio communiter non satisficere emendationi, postquam, honorifice legitur perperam iniquitate cognoscitur, & a sacramento velissimo corpore, & sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, ut in extremo excommunicatione ab ipso anathematis subjiciatur...

Scriptum per manus Germani Regionarii, & Notarii sacri Palatii.
Ego Callistus Catholicus Episcopus Episcopus.
Ego Gregorius Sabiniensis Episcopus subscrisit.
Ego Petrus Portuensis Episcopus ff.
Ego Vitalis Albanus Episcopus ff.
Ego Bonifacius cardinalis presbyter tit. S. Marci subscrisit.

Ego Robertus presb. card. S. Sabini ff.
Ego Gregorius presb. card. S. Priscille subscrisit.
Ego Eusebius presb. card. S. Anastasiae subscrisit.
Ego Joannes presb. card. S. Chrysolomii subscrisit.
Ego Petrus presb. card. S. Sixti subscrisit.
Ego Benedictus presb. card. S. Eusebii ff.
Ego

ANNO
CIVITATIS
1325

Ego Joannes presb. card. S. Carilii subscrisit.
Ego Divizo card. tit. S. Equitii ff.
Ego Theobaldus presb. card. tit. S. Marci subscrisit.
Ego Rainerius presb. card. tit. S. Marcellini, & Petri subscrisit.
Ego Desalidit presb. card. tit. S. Laurentii in Damazo subscrisit.
Ego G. C. presb. cardinalis tit. Lucinae ff.
Ego Hugo presb. card. tit. S. Apollonari ff.
Ego Joannes presb. card. tit. S. Eusebii ff.
Ego Amicus presb. card. tit. S. Crucis in Jerusalem subscrisit.
Ego Romualdus diac. eccl. S. Marie in via lata ff.

ANNO
CIVITATIS
1325

CONCILIIUM ROMANUM,

Sub Callisto II. primum, quo Callisenus monasterii abbas Oderisus confecerunt, eidemque monachi a quercula Concilio Romano absolvuntur, annom. D. CCCC. X. r.

Res in hac synodo Episcopi adversus monachos in B. postificis obelationes, non apostolice velis tempore mercantur amittere. Cum hac & alia multa profert, et quidam Ligurie quosdam dicit: Licet episcopus religiosiis congregatis contra monachos iuris, non tamen faveat causa predecessoribus nostris monasteriis dicitur. A principio namque fangebit ecclesia, deos ordines recipere notissimum est: unum qui laborare in verbo & doctrina, alterum qui vacaret orationi: unum qui actus, alterum qui contemplativa vita delerit. Unde non immerito nos potius dilige monachos, quam insequi conventus. Ad hoc postifici premissis fierio dicit: Callisenus ecclesia non ab hominibus neque per hominum, sed per Jesum Christum fundata est: cuius imperio Benedictus pater locum pris ad monasteria, & clericorum venerationem, & desiderii consensu predicti defensionis regule, miraculorum prodigia, & scripturarum requirit, ortu prelabitur reddidit, notissimum monachi ordini capere esse constitit. Accidit que cum venerabilis sit ad Romanos pontificibus infastigatus, Romanorum ecclesie honore, & in adversis solatium, & in prosperis vita requirit prebiti. Et nos igitur sanctarum predecessorum vestras vestras leges, Callisenus consuevit ab omni monasterio esse perpetuo tenper ac liberum manere, & sub infula sanctae Romanae ecclesie defensione perpetuo tenper decernimus, & amari, ut consuetudo que non est nisi qui pagent pro nobis, nisi in Deus notent. Nam qui actus fuit in D. fratres Callisi degentes, qui dit videlicet omnes quosdam in hac synodo, & omnia quae canoniis in hac synodo implorare & exorare videlicet, & concessione Romanorum pontificum violantur: Neque enim ita Callisenus abbas de apostolica lege memorat, ut quidam sancto Benedicto imperatore, reges, principes, ducer, Romanique

Ego Gregorius diac. card. S. Eustachii ff.
Ego Aldo diac. card. S. Sergii, & Burchii ff.
Ego Romanus diac. cardin. S. Marini in Portu subscrisit.
Ego Stephanus diac. card. S. Marine Scholasticus subscrisit.
Ego Jonathas diac. card. S. Colime, & Damiani subscrisit.
Ego Galvinius diac. card. S. Theodori ff.
Ego Gerardus diac. card. sanctae Lucie ff. Datum Lateran per manum Chrysolomii Sancti Romae Evangelice Disconi Cardinalis, ac Bibliothecarii tit. Cantuariensis in sacris litteris. Dom. anno 1121. Pont. autem D. Callisti II. an. 2.

CONCILIIUM ROMANUM,

Sub Callisto II. primum, quo Callisenus monasterii abbas Oderisus confecerunt, eidemque monachi a quercula Concilio Romano absolvuntur, annom. D. CCCC. X. r.

postificis obelationes, non apostolice velis tempore mercantur amittere. Cum hac & alia multa profert, et quidam Ligurie quosdam dicit: Licet episcopus religiosiis congregatis contra monachos iuris, non tamen faveat causa predecessoribus nostris monasteriis dicitur. A principio namque fangebit ecclesia, deos ordines recipere notissimum est: unum qui laborare in verbo & doctrina, alterum qui vacaret orationi: unum qui actus, alterum qui contemplativa vita delerit. Unde non immerito nos potius dilige monachos, quam insequi conventus. Ad hoc postifici premissis fierio dicit: Callisenus ecclesia non ab hominibus neque per hominum, sed per Jesum Christum fundata est: cuius imperio Benedictus pater locum pris ad monasteria, & clericorum venerationem, & desiderii consensu predicti defensionis regule, miraculorum prodigia, & scripturarum requirit, ortu prelabitur reddidit, notissimum monachi ordini capere esse constitit. Accidit que cum venerabilis sit ad Romanos pontificibus infastigatus, Romanorum ecclesie honore, & in adversis solatium, & in prosperis vita requirit prebiti. Et nos igitur sanctarum predecessorum vestras vestras leges, Callisenus consuevit ab omni monasterio esse perpetuo tenper ac liberum manere, & sub infula sanctae Romanae ecclesie defensione perpetuo tenper decernimus, & amari, ut consuetudo que non est nisi qui pagent pro nobis, nisi in Deus notent. Nam qui actus fuit in D. fratres Callisi degentes, qui dit videlicet omnes quosdam in hac synodo, & omnia quae canoniis in hac synodo implorare & exorare videlicet, & concessione Romanorum pontificum violantur: Neque enim ita Callisenus abbas de apostolica lege memorat, ut quidam sancto Benedicto imperatore, reges, principes, ducer, Romanique

regni, cum episcopo convenerunt Henricum Imperatorem, D. K. K. ab egrosus factus.

CONVENTVS WORMATIENSIS, De concordia inter sacerdotium & imperium in eunda, habius annom. Domini MCCC. XI.

In hac conventu Augustini Gemblerius in chronico Anno, inguit, MCCXI. optimatus Concil. general. Tom. XII.

Juberino confulto, ut inter ipsum & Apolloniu...

Ego Calistus episcopus, servus servorum Dei...

Rogimus Henrici Imperatoris.

Ego Henricus Romanorum imperator...

ANNO CXCIIII

CONCILIUM LATERANENSE I. GENERALE.

Sub Callisto II. summo Pontifice.

Hicoria ejusdem Concilii.

Quavis octava a generalis synodus statue...

mus, qui octavi concilii canonem innovavit...

ANNO CXCIIII

quae si sanclissimi pontificis monitis obtemperare...

videtur veritas, qui Gregorio proxime successit...

bus Bapozis foras, anno MCCXXII. hoc concilium...

Henrici qui anno uno renatus hoc concilium...

In xv idibus xal. Aprilis, sub Simon Dunelmensi...

A quo Coger legatus Romae in Concilio ecclesie...

Inter quos supradicti Henrici pontificis legatus...

OBSERVATIO G. COSI.

De anno qui celebratum hoc concilium.

Henrici foras, anno MCCXXII. hoc concilium...

Henrici qui anno uno renatus hoc concilium...

In xv idibus xal. Aprilis, sub Simon Dunelmensi...

CCC lxxiii. EPI.

Datum Laterani per manum Guidonis Romanensis... Invenio in eadem... Invenio in eadem... Invenio in eadem...

CONCILIUM LATERANENSE I.

Acta ex variis autoribus a Severo Biniolo collecta.

In hincana editione, hinc etiam profertur, hinc in concilio Lateranensi.

ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram...

ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram...

ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram...

ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram... ANNO redeptur missilem censuram...

Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote...

Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote...

Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote...

Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote...

Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote... Abbas recenset, a quo sunt illa alenda, utpote...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia... ANNO sibi de hincana regali observantia...

ANNO CHRISTI 1347. Ex. v. Papæ ad An. Clu. 1347. B. 11.

ANNO CHRISTI 1348.

CONCILIUM BITURICENSE

Anno Christi 1123. celebratum.

Simon Dunelmensis in Hist. de Gest. Reg. Angl. Concilii Bituricensis his verbis meminit: *Historiam concilii apud Bituricas P. I. diei Decemb. sed nihil eius superest. In eum diem*

A hoc anno dominum cadebat. Quare Concilii particularis, sicuti vidimus de generatibus, a feria 11. febr. exordiebatur, post rem divinam die dominico procuratum.

ANNO CHRISTI 1124.

CONCILIUM TOLOSANUM

Autoritate Callisti papæ contra quosdam hæreticos monachos, in bona ecclesie & sacramenta blasphemantes, celebratum anno domini MXXIV.

*De hac synodo in falsificata temporum syllabatione: Hic Tolosa in quodam celebravit, in qua damnari solent quosdam religioſos, qui blasphemias hereses fecerunt & publice seminant contra sacramenta & bona ecclesiarum. *De falsificata**

tas temporum.

G. C. Ravari autor falsificati temporum. Quam eam synodum Tolosam tribui anno MXXIV. in ipsa est, quam anno MXXV. celebravit supra edidimus in usque canonibus patet.

CONCILIA QUATUOR GALLICANA,

Anno MXXIV. celebrata.

EA sunt Carthense, Clermontense, Heliosense, & Rhodense. Quorum sermo memoria in anno Mactensi chronico, sequitur verba:

Anno MXXIV. facti concilium Carnoti. *Episcopi* Pothie etiam Clermonti concilium, & aliud Belvago, aliteram quoque Viennæ.

Ex Hist. Anecd. Histor. Tom. 4. P. 112.

CONCILIUM VIENNENSE,

Anno MXXIV. celebratum confirmat possessiones Romanensis Ecclesie.

Ex Chartaris Romanensibus.

IN nomine sancte & individue Trinitatis. Ego Petrus Dei gratia S. Viennensis Ecclesie archiepiscopus, sedis apostolicæ legatus, notum fieri volumus, tam futuris, quam presentibus, quod domnus Calistus Papa II. super litteris suis humiliter nostram ammonuit, ut quam vigilanti cura Romanensium Ecclesie libertatem, dum Viennensis Ecclesie archiepiscopus cum divine dexterae protectione regeret, tunc atque defendente sollicitus fuerit: nos quoque pro posse nostro eidem studio impensivimus adjuvavimus. Nos ergo S. patris nostri Calisti prædicti ipsi iussis ammonitionibus, pro ut decem, devotissime obtemperantes, auctoritate ipsius præcedente, et injuncto nobis legationis officio, & sanctis eius concitiis que Viennæ in Concilio hoc nostro sedent, reverenter laudæ & assensu prædicimus, ut quecumque prædicta Romanensis Ecclesie tempore suo dilectis possidebat, deinceps eadem omnia, & que aliq̄ aliis hujusmodi concitiis tempore acquisivit, perpetua & liberrata libertate teneat. Si quis autem in aliquam prædictorum possessionum calumniam intenderit, sive secundum iustitiam parata fuerit repende-

C. re calumniorum in curia episcopi, in cuius diebus ecclesia venerabiliter fuerit, auctoritate Dei & S. Petri & domni Papæ Callisti, & nostræ, & hujus sancti concilii a iunctis hanc matris ecclesie cum excludimus, donec respiciant ad iustitiam & satisfactionem rediat. Ego P. Viennensis archiepiscopus sedis apostolicæ legatus laudo & subscribo. Ego Aihō Arclatenſis Archiepiscopus laudo & subscribo. Ego Fulco Aquensis Archiepiscopus laudo & subscribo. Ego Hugo Gratianopolitans Episcopus laudo & subscribo. Ego Stephanus Diensis Archiepiscopus laudo & subscribo.

Amedeus Morignensis, Habertus Gebennensis, Leodegarius Avenionensis, Pontius Biscinensis, & Waldemarus Beldunensis Matificensis, Leodegarius Avenis, Girardus Silbericensis, Augustus Rhenensis, Petrus Nicotensis, & omnes Episcopi laudantes & subscribentes, cum una cum religioſis abbas Clemencis Petri, & cum

ANNO CHRISTI 1114.

cum maxima multitudine tam Episcoporum quam abbatum, quorum nomina longum est enumerare. Anno sb Incarnatione Domini MCLXIV. fe-

ria vi. Luna IIII. Indictione II. A Duxa Viennæ in Coestulo.

ANNO CHRISTI 1124.

VITA APOSTOLICÆ HONORII PAPÆ II.

Historia II. quædam postea. Du.

Honorius, dilectus ante Lambertus, qui Bononiensis natus, Othienſis episcopus, & Romanensis principum coævus imperatorem libertate investivim episcoporum insignitorem Honorium, auctoritate sedis apostolicæ, ejus legatione fangebat, vinculo anathematis abnotavit, electus est pontifex 11. Kalendas Januarii, anno Christi 1124. tempore Henrici regis Germanie V. & Imperatoris quidam nominis IV. Contra eum in schismate cratus est pseudo-pontifex Teobaldus. Iudeus Anastasius cardinalis, Callistini II. nomine indignatus. Verum quia cum Honorio pariter etiam abbas abbas Callienſis, fautores Theobaldi rem eundem cernentes ad Honorium se contulerunt. Idem istidem fecerit verbi abbas Ulfrigerus, addens eundem in Romanæ ecclesie divitiis pietatis, & in ea legatione, quæ ipse dudum in reconciliatioe regni & sacerdotii Germanicis in partibus Rhenæ laboraverat, eis diraque sollicitatem, tam illorum quæ longe, quam qui prope erant, sacerdotum unanini favore consecratum, moreque sedis illius vere tanto honore dignum, Honorium appellatum esse. Unus Tyrinus li. 12. belli huius, cap. de conditione hujus postea sit: Eodem anno 1124. domini Callisti hunc memoria Papa fecundus via decessit, cui substitutus est quidam candidus, pater Bononiensis Othienſis episcopus, qui dicitur et Honorius. Hic electus est sub conditione cum quodam Teobaldo presbytero cardinale tristi fuisse analoga. Et sic electio Honorii minus canonice preterita, post duodecim dies in conspectu fratrum nostram & manum sponte renavit atque depositus. Fratres vero tam episcopi quam presbyteri, & canonici, videntes ipsius humilitatem & proficiens in postquam in la Romanæ ecclesiam aliquam indecerent novitatem, quod perperam eum Honorium denovo auctoritate ad eum vigilia procederent, & tanquam postori la & universali papæ constant obedientiam fieri exhiberent. *Hæc de Honorio ecclesie Tyrini. Eodem* videtur fecerit verbi Patribus abbas Basiliensis Willhelmus Tyrus archiepiscopus & Latinus presbyter a Gauremundo Hierosolymitano patriarcha consecratione pallio donavit, & scripsit ad episcopos & clericos Tyræ nec non ad præfatum Gauremundum Hierosolymitanum patriarcham episcopis mandavit, ut summi illi archiepiscopi & episcopi, & religioſi obediunt. Mox ita eundem, inquit Tyrus, dominum Egidium Teulolanum episcopum, apostolicæ sedis legatum, virum eloquentem & modum litteratum, per quem Antiocheno patriarcha servando ad præfatum scripsit, moxque ut dominum Tyræ fuis quos detinebat, sub pena suspensionis, obsequerent suffraganeis. Initio postea Othienſium

abbatem Callienſem, ob contemptum sedis apostolicæ iteratis vicibus illatum, excommunicavit, & depositus. *Terræ Diemæ.* Sanctum Bernar- dum hunc abbas ministrum ab rebus quosdam Modestis fidas terribi habuit, Hildebertum Turonensem archiepiscopum, Norbertum multorum gentium apostolorum, Hugones de Lindu Viduæ presbyteri benedictini, abbasque virum legentis, & Gerdus, religioſe et pietate præstantes, missus coluit. Decreta synodi Nannetensis, quibus duo jura Conano comiti Britannicæ consensient episcopatum veluti quosdam videri sanctæ & legitime constituta confirmavit: præsquam illam consuetudinem contra consuetudinem, quæ decedente patrio vel aore vicibus decedentis mobilis, quæque ex naufragio emergent, non ad filios vel legitimos heredes, sed ad filium utrovisque, magno beneficio totius Britannicæ patrie abrogavit. *Tapirus Maglunus.* Ottobem Halberstadium episcopum a suis canonibus accusatum & convictum, quod pro consecratione ecclesie singulis solidos accepisset, depositus, eique Rodolphum substituit. *Cronicus Hispanicus.* Willmo dux Apulie & Calabriae sine iudicis defensione, Rogerium Sicilia comitem ejusdem invasorem, vi & armis coegit ad juramentum fidelitatis more solite ecclesie Romanæ præbere, & ad obsequium Francie regis, bonorum & justorum ecclesiarum impuratorem, a Stephano patriarcha episcopum jussu denovo innotatum, male indemat, & deinde apud Carthagenam, quædam graviter laisis reprehensus, abiecit. *Hujus* tempore Tandelium quidam Adaminum hæreticorum condens, melius Antipetrum via eloquentia & sedulo studio, & innotatis & sanguinis Christi præceptorum ad salutem prodicere: nihil faciebant sacerdotis & episcopos: huius hæreticorum non assensientes per suos lectissimos habebant, immo curies terribi milita molitur, cum ubique sequeretur, occidi jubebat. Ad eum ubi hunc ex hominum animis eradicandum, illius loci episcopum constituit ad Nordbertum Turonensem ordinem, & ad archiepiscopum cionibus ad profectus, ut freres omnes ad fides catholicam convertere fecisset, afferentes la ecclesiam corpus Domini, quod per decem annos in cillis de fossibus incluserat. *Robertsus capellanus Sibirici.* Eisdem temporibus universis freres Pomeranorum ostio a Boleſlavo Polonorum duce sabdatis, magnoque re Gotthardum translatione Ottonis Bambergensis episcopi Christianissimum dñem compulsum, in Christi causa transfecit. *Helm. cap. 41. Olaus lib. 2. de scribis Historiarum lib. 7. C.* Cumque tandem Honorius papa post eisdem Henrici filii, qui sine herede decedebat, anno domini 1125. Lotharium deum Savoniam, communi prothomæ regem & imperii successorem designatum, a rebel- litatis contra eum Henrici nepotibus se fono-

Historia II. quædam postea. Du.

Tribus illis hunc fecit quædam.

De hac synodo in falsificata temporum syllabatione: Hic Tolosa in quodam celebravit, in qua damnari solent quosdam religioſos, qui blasphemias hereses fecerunt & publice seminant contra sacramenta & bona ecclesiarum. De falsificata

Historia II. quædam postea. Du.

re, Conradum autem & Frederico Saporum da-
 tibus, et illis tribuendis, sententiis excom-
 municationis in eos prolata, ad iustitiam libe-
 raverit, defunctis est xvi. Kalend. Martii, an-
 no 1150. cum tunc pontificatus antianoqui
 tempore, mensis uno, & diebus septendecim. Hic
 fecit, inquit Pontifex, ad Baroneum, con-
 ditiones in Urbe plures, *Or. Argutus* defensi
 fecit ex Lateranensi palatio ad monasterium
 sancti Andree, ibique in parte delenducti est
 sepultus vero in basilica Salvatoris.

EPISTOLA I. HONORII PAPAE II.
 AD PETRUM CLAVIACENSEM
 ABBATEM.

De Pontii invario obitu & sepultura.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, dilecti
 filii Petri Claviacensis abbatis, salutem &
 apostolicam benedictionem.*

Præteritis mensis Decembris Pontice viam uni-
 versæ carni ingressus es. Qui quædam de
 sancti Clonici illius sæpe communis præsentiam
 agere voluerit, nos tamen pro reverentia
 episcopi monasterii, eque monachus fuerat, cum
 honeste implerit fecimus. Data Laterani.

II. AD TYRIOS.

Significat se Vivilandum Tyri archiepiscopum
 lectum, & patriarcha Hierosolymitano
 consecratum, pallio donasse.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, venerabilis
 fratris Vivilandi archiepiscopi, illius or-
 dinis papali Tyri, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Vivilandum ad nos castissimum fratrem nos-
 trum Vivilandum archiepiscopum vestrum
 debita caritate recepimus: & quem canonicum
 electum, & a venerabili fratre nostro Guarimundo
 Hierosolymitano patriarcha consecratione accepimus,
 pallii dignitate, plenitudine vicelicti pontifi-
 catus usque, decoravimus. Quia vero de per-
 sona sua maximum fructum nostri ecclesie velle
 Tyri, ariens suffraganeus miseracione, creden-
 tem provenerunt, ipsum cum gratia fedit apo-
 stolicæ & nostrorum literarum professione ad
 nos duximus remittendum. Universitati ergo ve-
 stre mandando precipimus, quatenus cum de-
 bito respectu, & in quibusque propositis me-
 tropolitano, & antistam vestrum episcopo, sub-
 jedionem, obedientiam, & reverentiam humi-
 liter deferatis.

III. AD GUAREMUNDUM HIROSOLY-
 MITANUM ARCHIEPISCOPUM.

Eisdem argumenti.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, venerabilis
 fratri Guarimundo Hierosolymitano
 patriarchæ, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Suscipis fraternitatis tue literas, fratrem no-
 strum Vivilandum, quem in ecclesia Tyri
 sancti archiepiscopum, & prope fascipimus,
 & epe dignitate pallii plenitudine vicelicti
 pontificatus usque, decoravimus. Suffragancis

etiam ecclesie hoc precæpimus, quatenus et ob-
 sequium pro metropolitano subjectionem & ob-
 dientiam deferant. Data in territorio Basconi,
 octavo idus Julii.

IV. AD REGEM DANIELE.

*Honorius servus servorum Dei, dilecti
 regi Daniæ, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Exce juxta precum tuarum instantiam, & pro-
 munionem nostram, missus ad dilectum
 B filium nostrum Gregorium de Gesteis, iudici
 Theodoricum diocesanum cardinalem, apostolicæ sedis
 legatum, virum utique prudentem & honestate
 conspicuum, & nobis inter alios fratres nostris,
 suis exigentibus meritis, specialiter eorum, con-
 cilio filii plene legationis officio per omnes ter-
 rat, que tue jurisdictionis existant, ut exi-
 prope nactus, & placet laboria, prout supra
 fecimus. Data tibi a Deo prudentem virum
 faciendam. Rogamus igitur regiam celsitudinem
 tuam, quatenus ipsum, immo verius nos in ipso,
 recipias hilariter, & honorifice tractes, & a
 sedibus tuis et facias dignum honorificum exhiberi
 tui, ut devotio, quam te ad apostolicæ sedis
 nonde habere confidimus, claret in effectis, &
 nos ac fratres nostros per hoc merito in sua
 caritate crecimus: idemque legatus, qui per te
 ac nos, qui maximo locum in Urbe obiter
 noscunt, grata tibi poterit vicissitudine respon-
 dere, ad tuam dilectionem perpetuis temporibus
 obligetur. Datum Laterani quarto Kalendas Ju-
 niarum, pontificatus nostri anno quarto.

V. AD LUDOVICUM VI.
 FRANCORUM REGEM.

Hæciorum regis filium clericum in seam pro-
 cedionem suscipit.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, celsissimi
 filii Regis Ludovici sexti or-
 dinis Francorum regi, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Interim caritate dilectus, que personam tuam
 patris affectibus vicibus amplectamur, auri
 nostre ad admitendis tua peccationes in-
 elinat. Amor enim & hie reverentia devotio-
 nis, quam B. Petrus & S. R. E. deservit, et ad
 de regni sui utilitatem intendamus, hortetur.
 Tuam itaque filium Henricum, quem
 Divinis precibus fovisti servitii, & in B.
 ipsum igitur tantum specialis sedis apostolicæ
 filium, & bona que vel regia tua liberalitate,
 vel aliis modis Divina prestante gratia potest
 adipisci, autoritatis nostre robore communi-
 mus. Nulique bonum fieri personam suam
 & bona que temere perturbare: sed omnia que-
 citi & libera volu B. Petri & R. E. patris
 consecraverit. Si quis autem hujus nostre con-
 formatione temeritate contiderit, nisi congrua
 satisfacione correxerit, anamendosum sed apo-
 stolicæ feriat. Datum Laterani pridie Kal-
 endas Aprilis.

VI. AD CANONICOS TURONENSES.

Et Tono
 id. Aprilis.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, dilecti
 filii clericis Turonensibus nostri ecclesie sancti
 Marcelli, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Sicut boni & humiles filii sunt patris dilectionis
 nobis adhibere diligunt: ita in-
 grati & inobediens, sunt rigore justitie con-
 cendi. Siquidem competens habuimus, quod
 Fulco Andegavensis comes directum illi ma-
 gistro legum suo de nos dilecti filii nostri
 comitis, a dilecto filio nostro I. cardinali pre-
 tero apostolicæ sedis legato, & ab aliis fratri-
 bus nostris rospicimus, & sapientibus viris,
 acceperat idemque probacionem telium, judicium
 ferre contempserit. Præterea, quos pravius est,
 uti accepimus, ad B. Petri, & sanctæ cathæ-
 apostolicæ Romana ecclesie injuriam, prædicti
 legati monitus ad nos dilecti filii nostri, in
 archa colloda per das septimanas retinens, bar-
 baros coram & capillos hominum auerit, & lize-
 ras in conspectu hominum filio deo create pro-
 ceperit. Unde legatus idem in propriam comi-
 tatem, interdictiois, & in personam eius,
 excommunicationis sententiam promulgavit. Nos
 ergo habito fratrum consilio, admodum, & ad
 condignam satisfactionem, sententiam ratam ha-
 buimus. Interdictum autem precipimus observari.
 Datum Laterani pridie idus Aprilis.

VII. AD PETRUM CLAVIACENSEM
 ABBATEM.

Privilegium Claviacense.

*Honorius episcopus servus servorum Dei, dilecti in
 Christo filii Petri abbatis venerabilis monasterii
 Claviacensis, salutem & apostolicam
 benedictionem.*

Incomprehensibilis & ineffabilis divina mis-
 ratio predestit, nos hac providentia rati-
 onis ad apostolicæ sedis administratione conti-
 tuere ut paternam de omnibus ecclesiis sollicitudinem
 genere frudeamus. Siquidem sancta Roma-
 nana ecclesia, que a Deo filii concessum om-
 nium ecclesiarum regum principum: Deo autore
 diligens mater, singulari debet ecclesiis instanti
 vigilia providere. Ad ipsam enim, quasi ad
 caput & materem, ad omnibus est concurren-
 dum: ut que iberibus modis, autoritate
 defendamus, & a suis opprobriis relevetur.
 Concedit igitur, ut ecclesie & venerabilis
 loca, maxime que ad ecclesie sui & singularum
 proprietatem sanctæ Romanæ, cui Deo auctore
 delirivimus, spectant ecclesie, specialiter pro-
 rogative sustinent honorem, & apostolicæ au-
 toritatis munimine corroborentur. Quomodo,
 dilecte in Christo fili Petri abbas, pallia possi-
 tionibus tuis clericatus inclinat, quicquid
 libertatis, quicquid tuitionis, quicquid autori-
 tatis, prædicationis nostre ecclesie Romano-
 nicae, præsertim in apostolica memoria sancti Gre-
 gorii VII. Urbani, & Palschali II. discretio-
 nis ratione vestro monasterio, & locis ad id per-
 tinentibus continerent: nos quoque præsentibus
 auctore domino confirmamus. In quibus
 Cæcil. general. Tom. XII.

A hæc propriis facti villa nominibus amonanda.
 Abbatis S. Egidii, &c.

In omnibus autem prioribus & cellis, que
 nunc, sine propria abbate, vestro; regimus sub-
 jedis sunt, nullus fratrum unquam temporibus
 abbas ecclesie prefatus abbas, nec quosvis
 vobis, frater vestrum, in ecclesiis præbiter
 eligere: ita tamen, ut ab episcopo, vel episcoporum
 vicario, aut auctoritate eorum abbas, que ven-
 lictate suscipiant. Quam si commiserit illi, quod
 abbi, & pravitæ noluerit: tunc præbiteri ecc-
 apostolicæ sedis benigne gratie celebrandi li-
 centiam contineat. Et si tamen vero fer al-
 tarium consecrationem abbas, & quibus spom-
 diaeribus sunt, locum vestrorum fratrum,
 accepti: si quidem gratis ac sine pravitæ vo-
 luntate exhibuit. Alioquin a cathedra, & gremio
 ministerii, episcopo, consecrationem ipsorum
 sacramenta vitentur. Neque culibet factus
 sit aut clausi veluti, aut locorum vestrorum
 fratres, pro vicorum in fundam elemosynis
 julii ob saltem data inquirere: sed tam
 vicorum, quam mulierum oblationes, que ad
 nos afferuntur, in usum vestrorum Dei pauperum
 que profectibus applicent. Statuimus enim
 ne eorum vestrum ubilibet postquam fratres,
 pro quibus interdiccionem vel excommunicationem,
 Divinorum officiorum suspensionem patiantur:
 sed tamen in quibus, quibus & fundam comi-
 tatem, & qui se monasticæ professioni devo-
 runt, clausi ecclesiarum januis, non admitti
 dicantur. Divina servituti officii celebrant,
 & sepulchro forea peccant. Concedimus etiam
 vobis, clericis fratrebus, & fidei laicos, nisi qui
 pro certis criminibus excommunicati sunt,
 ad conversionem per loca vestra licentiam. Sueti-
 ninos immunitate veli vestri, qui a prefato au-
 tefecore nostro Urbano papa constituti sunt,
 presentia decreti nostri pagina confirmamus. Ne
 videlicet ullus homo casualitudo conditionis ac
 potestatis, justitiam, gratiam, & ut equitatem
 habere: sine hominibus perperat præstant
 infra ipsorum limites terminorum. Præterea de-
 cernimus, ut nulli omnino hominum licent ve-
 nitium venerabili monasterio, & loca subditis,
 domere perturbare, & quod possessiones, &
 bona cetera, que pro animarum salute jam data
 sunt, vel in futurum Deo miserante dari con-
 tingent, sine nobis vel vestris, vel vestris &
 illibata permanent. Si qua igitur in futurum
 ecclesiastica secularisve persona, hæc nostre
 constitutionis infringere, contempserit, contra cui
 tenore venire tentaverit, &c. salvo in omni-
 bus Romanæ ecclesie jure, & sedis apostolicæ
 reverentia. Amen.

Ego Honorius catholicæ ecclesie episcopus, subscripsi.
 Ego Cretecaris Sabienensis episcopus, subscripsi.
 Ego Petrus Portuensis episcopus, subscripsi.
 Ego Unalis Albanus episcopus, subscripsi.
 Ego Willimus Praenestinus episcopus, subscripsi.
 Ego Agidius Tusulanus episcopus consensit, subscripsi.
 Ego Gregorius presbyter. cardin. cit. apud subscripsi.
 Ego Petrus Portuensis episcopus, subscripsi.
 Ego Roffensis diacon. cardin. cit. subscripsi.
 Ego Unalis Albanus episcopus, subscripsi.
 Ego Colinas sanctæ Marie in. . . . subscripsi.
 Ego Gregorius S. Angeli diacon. cardin. subscripsi.
 L. II. 3. Da.

Datum Laterani per manum Aymerici S.R.E. A. diaconi cardinalis & cancellarii. V. Non. Aprilis, Indict. 1111. Incarn. Dominice anno MCCC. pontificatus nostri anno.

XII. AD CANONICOS ECCLESIE TURONENSIS. Andegavensis comitatus supposito interdicto.

VIII. AD IOANNEM DE CREMA Cardinalem. Legatum apostolicum in Anglia cum constituto.

Honorius episcopus, servus servorum Dei, dilecti filii clerici Turonensis matris ecclesie S. Marcelli, salutem, et apostolicam benedictionem.

Quemadmodum honorum filiorum. Extat infra in concilio Londinensi.

Sicut boni & humiles filii sunt patrem dilecti. Quibus necesse est ut in domino; ita in gratia & inobediens sunt respectu iustitiae cordis. Sicut. Siquidem comperit habuimus, quod tract.

IX. AD ANGLIOS. Ut Ioannem Cremonensem legatum apostolicum suscipiant.

Fulco Andegavensis comes divorcium illicitum matrimonii filie sue, & Guillielmi filii Roberti comitis, a dilecto filio nostro I. cardinali profertor, apostolicis sedis legato, & ab aliis fratribus nostris coepiscopis, & sapientibus viris, accepta idoneorum probatione testium iuratum, servare concessit.

X. AD DAVIDEM SCOTORUM. Regem. Ut eundem legatum suscipiant.

Propter devotos & humiles, etc. Extat infra in concilio Londinensi.

XI. AD EPISCOPOS PROVINCIE TURONENSIS. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Propter devotos & humiles beati Petri discipulos, & ab honorem S.R.E. spectare cognoverint, attentius operari. Unde nobilitati tua rogando mandamus, ut dilectum filium nostrum Joannem cardinalem, cui vices nostras in partibus illis committimus, reverenter suscipias, & honores episcopos citam tenere tua, cum ab eo vocati fuerint, ad concilium factum facias convenire.

XII. AD ARDUM SCOTORUM. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

veniam, que inter Tuclanem Eboracensem archiepiscopum & episcopos terre tuae diu agitata est, eisdem legato nostro diligenter inquiras, & diligenter discussandas committimus. nimirum vero sententiam apostolicis sedis iudicio reservamus. Datum Laterani Idibus Aprilis.

Ad Arduum Scotorum regem, salutem & apostolicam benedictionem.

Propter devotos & humiles beati Petri discipulos, & ab honorem S.R.E. spectare cognoverint, attentius operari. Unde nobilitati tua rogando mandamus, ut dilectum filium nostrum Joannem cardinalem, cui vices nostras in partibus illis committimus, reverenter suscipias, & honores episcopos citam tenere tua, cum ab eo vocati fuerint, ad concilium factum facias convenire.

CONCILIIUM LONDONIENSE, SEU WESTMONASTERIENSE, Sub Honorio papa II. primo, & auctoritate Joannis de Crema cardinalis apostolicis sedis legati celebratum & reformandis pravis ecclesiarum moribus, nono Septembris, anno domini MCCC.

QUE SUNT ANTEGRESSA CONCILIIUM. Anno domini MCCC. Joan. Cremonensis legatione, cum dux in Normanniam recessisset esse a rege, tandem permittit in Angliam transire, & ab ecclesia honorifice accipitur; juxta quod ipse commendatitias in locis pluribus ab Apostolico accepisset litteras, quarum inferius exemplaria hic ponuntur.

D. Papa Calisto III. Anglie regno commissa providentia dilectionis tue committimus. Obsecramus autem in Domino, ut tanquam sapienter & recte Romane ecclesie filius, qui ad honorem Dei & sedis apostolicas pertinet, honeste studiosius operetur. Data Laterani, Idibus Aprilis.

III. Honorius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Joannis presbyteri cardinalis apostolicis sedis legati, salutem & apostolicam benedictionem.

Quamvis in extremis terrarum positus, ad beati Petri tamen apud curiam Christiani fidei dei vos facite universitates pertinere. Curiam enim Petro dictam est. Pro hoc vere meret, postquam tamen, profecto nullis orium, nullis agnominis, exceptis est ad Christi consortium pertinere.

IV. Quemadmodum honorum filiorum est, sub iudicio providentiam humiliter paribus obedire; ita pariter in domino, & in gratia & inobediens sunt respectu iustitiae cordis. Sicut. Siquidem comperit habuimus, quod tract. Fulco Andegavensis comes divorcium illicitum matrimonii filie sue, & Guillielmi filii Roberti comitis, a dilecto filio nostro I. cardinali profertor, apostolicis sedis legato, & ab aliis fratribus nostris coepiscopis, & sapientibus viris, accepta idoneorum probatione testium iuratum, servare concessit.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Quamvis in extremis terrarum positus, ad beati Petri tamen apud curiam Christiani fidei dei vos facite universitates pertinere. Curiam enim Petro dictam est. Pro hoc vere meret, postquam tamen, profecto nullis orium, nullis agnominis, exceptis est ad Christi consortium pertinere.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Item, qui non Petri commisit fidei partium specialis. Præter hoc, (forte rogando) suscipiamus beati Petri & Romane ecclesie proutere diligenter patri nostro Gregorio pape nostro, & B. Augustini prædicationi manifestat. Hoc igitur dispositionibus debito provocamus, vobis, scilicet longe positus, sollicitore diligenter providere. Quomodo Christianum filium nostrum Joan. cardinalem sancte Romane ecclesie sacerdotem, in partem nostris partibus vestris committimus. Qui simul cum ceteris, & de ceteris, que pro banda vel improbanda via fuerint, cum veteribus dilectionis vestris, cooperentibus sanctam Apostolorum potestatem, pertractabit. Rogamus ergo vos, & monemus, utque precipimus, ut cum tanquam S. Petri vicarium reverenter suscipiatis, humiliter audiat, & que ad ipsius vocacionem, synodales cum eo conveniunt solemniter celebratis; quatenus per ipsius & vestram iudicium, in regio vel quo que corrigenda tunc convenerint, que firmanda sunt, sancto inspirante Spiritu, sententiarum. Data Laterani Idibus Aprilis.

In nativitate beate virginis Mariæ. Propterea precipimus, ut in profuso termino in eodem loco nobis occurrat cum archidiacono & abbatibus & prioribus tua diocesis, ad definiendum (super negotiis ecclesiasticis, & ad informandum, seu corrigendum, que informantur vel decedenda seu corrigenda docuerint sententia convocacionis nolite.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

STATUTA CONCILII TITULI CAPITULORUM.

- I. De simulacris. II. De simulacris, & hujusmodi, partium non curantur. III. Ut in consecrationibus episcoporum, & c. nihil dicatur, nisi solum. IV. Ut nona festiva laicis accipiant sine castro episcopi. V. Ut beneficium non sit hereditarium. VI. Ut beneficium beneficium qui ab episcopo invitati, promovet vel ad ordines consecraverint. VII. Quis in decanum, priorum, & archidiaconum, non promovetur. VIII. Ut archidiaconi archidiaconum. IX. Ut nona festiva iudicio episcopi quærit ordinem.

- X. Ut nullus episcopus, aliter parochianum vellet sine iudicio. XI. Ut aliter excommunicatum non in communionem suscipiat. XII. Ut noni personæ non tribuantur diversi honores ecclesiastici. XIII. Ut presbyteri, & c. interduca sine malorum consuetudine. XIV. Ut clericus inferri non faciant. XV. De simonia. XVI. De consuetudine episcopi & aliorum capituli nisi que ad statuta generalium conciliorum non extenduntur. XVII. De vicis qui vocati de consecratione impediunt.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

Ut servent statuta concilii Nannetensis. Ut servent statuta concilii Nannetensis.

ANNO CHRISTI 1355. ANNO CHRISTI 1357. ANNO CHRISTI 1358. CAP. I.

ANNO GREGORII 1377.

- VII. De exco[m]municato prebiterorum & canonicorum quod agendum.
- VIII. Ut nullus diversis archidiaconatus tenet.
- IX. Ut episcopi, abbates, &c. firmam non teneant.
- X. Ut decima ex integro reddatur.
- XI. Ut decima & beneficia sine consensu episcopi non dantur.
- XII. De indumentis abbatissarum vel sanctimonialium.

CAPITULA.

I. Ut beneficia nec vendantur, nec commutentur.

Ecclesias & ecclesiastica beneficia, seu quoscumque ecclesiasticos honores, vendi vel cui, auctoritate beati Petri apostolorum principis & nostra omnino prohibemus. Qui vero hoc preceptum violenter contempserit, clericus quidem, et ceteri canonici regulam vel monachum, ab ordine deponant; laicus vero, ex lege & exco[m]municacionis libereatur, & eisdem ecclesie vel beneficii postea privetur.

II. Ut nemo per pecuniam ordinatus aut promovetur.

Ordinari quemquam per pecuniam in ecclesia Dei, vel promovendi, auctoritate sedis apostolicæ modis omnibus interdicimus.

III. Ut exco[m]municati extra pro recipiendis regulis veli non fiant.

Exco[m]municatos certos pecuniarum pro recipiendis monachis, canonicis, & sanctimonialibus, condemnamus.

IV. Ut nullus in decanum, nisi presbyter nullus in archidiaconum, nisi clericus, & infans.

Nullus in decanum nisi presbyter, nullus in archidiaconum nisi diaconus constituantur. Quod si quis ad hos honores infra predictos ordines jam designatus est, monach aut episcopo ad ordines accedat. Quod si juxta monitionem episcopi ordinari refuserit, eadem ad quam designatus fuerat, careat dignitate.

V. Ut presbyteri, &c. interdicta sine multorum consensu.

Presbyteri, diaconibus, subdiaconibus, & omnibus canonicis, contubernia mulierum illicitarum penitus interdicimus. Quod si concubinis, quod abbat; vel concubinis adherente; ecclesiastico priventur ordine, honore, simul & beneficio. Presbyteri vero parochiales si qui tales fuerint, extra cho[r]um episcopi, & in famas esse decernimus.

VI. Ut archidiaconi & alii hoc solite essent.

Archidiaconus, vero, & ministri quibus

VI. De exco[m]municato prebiterorum & canonicorum quod agendum.

Concubine vero prebiterorum & canonicorum, nisi ibi legitime nuptiarum, extra parochiam explentur. Quod si postea culpabiles inventæ fuerint, in conjugum territorio sine, a ministris ecclesie capiuntur: & sub exco[m]municacione precipimus, ne ab aliqua potestate minore vel majore detineantur, sed libere eisdem ministris ecclesie tradantur, & ecclesiasticæ disciplinæ vel servituti episcopali judicio mancipentur.

VIII. Ut nullus diversis archidiaconatus tenet.

Ut nullus archidiaconus in diversis episcopatus diversis archidiaconatus tenet, sed anarchaetate prohibemus: immo et, cui prius assignatus erat, tantum admo[n]et.

IX. Ut Episcopi, abbates, &c. firmam non teneant.

Episcopi, prebiteri, abbates, monachi, priores subiectis, firmam tenere inlibent.

X. Ut decima ex integro reddatur.

Decimas, fidei Dei summi dominicæ, ex integro reddi precipimus.

XI. Ut decima & beneficia sine consensu episcopi non dantur.

Ut nulla persona ecclesias vel decimas, seu quoscumque alia ecclesiastica beneficia, det vel accipiat, sine consensu & auctoritate episcopali, canonica auctoritate vetamus.

XII. De indumentis abbatissarum vel sanctimonialium.

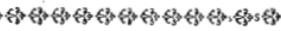
Nulla abbatissa vel sanctimonialis carioribus utatur indumentis, quam agnus vel cattrinis.

Res igitur cum inter hæc Londonie moreretur, auditus concilii hec concilio probabili auctoritate regia & potestate concessit & confirmavit sanctis consilio & Constantino Augustus maris illustris consilio & sancta Romana ecclesia legitimo apud Wellintoniam celebrati. Hæc illa.

ANNO GREGORII 1377.

CONCILIUM TROJANUM.

ANNO GREGORII 1377.

ANNO GREGORII 1377.

In quo Honorius II. Rogerium Sicilie Comitem exco[m]municavit.

DE eo hæc Alexander Abbas Celestini Monasterii austeri coevi, in libri complectentis res gestas Rogerii Comitis, palæ Sicilie regis sic nota profertur: Apollinis (Honorius scilicet II.) Renunciavit regatus (anno nempe 1116. circa festum S. Martini) discep non loc-

Ag intercedente Mova rursus Trojam reversit (verosimiliter sub eorum mensis Novembri) qui hinc inde Episcoporum electis non Rogerium iterum, vel quisquis et ad supplicandum dicitur conseratus, seu opem collaturus esset, ab Ecclesia exco[m]municacione eliminavit.

ANNO GREGORII 1377.

CONCILIUM TRECENSE.

ANNO GREGORII 1377.

Quo Templariis militibus, anno sue institutæ religionis nono, una cum regula assignatus est habitus albus, anno domini MCCCXIII, tempore Honorii papæ II.

ACTA concilii, tempore, & locum emanati Tyris sub lib. cap. 7. hæc scribit Concilio in Francia apud Treccas habito, cui interfuerunt dominus Remensis, & dominus Senonensis archiepiscopi, cum satellitibus suis, Albanensis quoque episcopus, apollonicæ sedis legatus, abbatibus quoque Cisterciensis & Claravallensis, cum aliis pluribus, insituta est eius regula, & habitus assignatus, albus videlicet, de mandato domini Honorii papæ, & domini Stephani Hierosolimitani patriarchæ. Cuiusque jani non novem in eo sunt disposito, non nisi novem erant: et tunc cepit eorum numerus augeri, & possessiones multiplicabantur. Postmodum vero tempore domini Eugenii papæ, ut dicitur, cruce de panno rubeo, ut inter ceteros essent nobilitate, mantellis etiam decorari solere, tam equites quam eorum fratres inferiores, qui dicuntur levites: quorum res adeo crevit incrementum, ut hodie trecentos plus minuste locorum habeat equites, alios chalydibus indotos, exceptis aliis fratribus, quorum pene infinitus est numerus. Possessiones item tam ultra quam circa mare adeo dicuntur habere, ut jam non sit in orbis Christiano provincia, que predictis fratribus bonorum suorum portio nem non contulerit, & regis opulentiæ pars habere dicantur habere copiam. Qui, quoniam iuxta Templum Domini quibusdam locis in provincia regio mansuonem habet, fratres in hunc Templi dicuntur. Qui cum die in monasterio concesserunt proposito, professioni suo facti prudentes factiterentes, neglecta humilitate, que omnium iudicium cullos esse dignoscitur, & in imo sponte ledens non habet unde casum patitur, domino patriarchæ Hierosolymitano, a quo & eorum institutionem & prima beneficia acceptant, se subreuerunt, obedientiam, & in omni tempore predecessores eidem exhiberant, denegantes: sed & ecclesie Dei, et decimas & primitias subreuerunt, & eorum indolentiæ turbando possessiones, facti sunt valde molesti.

REGULA PRÆLTERUM COMMUNITORUM Templi templique Salomonici.

PROLOGUS.

OMNIBUS in primis sermo nollet dirigere, quicunque proprias voluntates sequi contempserit, & summo ac verissimo animi puritate captum, ut obedientiam amaranum preclaram assumere, interdictis cura implendo preoptent, & perseverando impleant. Hortamur itaque, qui usque usque militum faciantem, in qua Christus non fuit causa, sed solo humano favore amplexati estis, quatenus horum unitati, quo Dominus ex massa prorsus elegit, & ad defensionem sanctæ ecclesie gratuita pietate compulsi, vos societatem preteritam detestamini, & Christi miles, tam sanctam conversationem eligens, et circa professionem suam optare puram adhibere diligentiam, vos ita in perseverantiam, & Deo tam digna, fidei, & labiliter esse dignoscitur, ut si pure & perseveranter obseveret, inter militantes, qui pro Christo animas suas delectare optent obitare merebitur. In ipsa namque refosui jam & relaxati ordo militaris, qui despecto justitie zelo, non pauperes ad ecclesias desinate, quo sum est, sed ex parte, implete, in omni consuetudine. Bene igitur nobis agitur, quibus dominus & salvator noster Jesus Christus amicos suos a civitate fiant in continentem Fracæ & Burgundie dicitur, qui pro nobis ita reuocari fecit propagant non cessant animas suas hostium Deo placenter offerre. Non ergo cum omni gratulatione ac letificata pietate, preculibus magistri Hugonis, in quo predicta milita fecerit exortum, cum Spiritu sancto incantem, et diversis Ultramontane provincie mansuonibus in solemnitate sancti Hillarii anno sexcentis, ab incantato Dei filio, non infestatione predicta militis sit, ad Treccas, Deo duxer, in summa convencionem, modum & observantiam ipsius ordinis pro singula capitula est ore ipsius magistri Hugonis audite memimus, et hæc Constantino Augustus maris illustris consilio & sancta Romana ecclesia legitimo apud Wellintoniam celebrati. Hæc illa.

Hæc de Templariis Tyris. Alia scribit, & patet qui videm incantem, facti deservierunt in regem institutionem & prima beneficia acceptant, se subreuerunt, obedientiam, & in omni tempore predecessores eidem exhiberant, denegantes: sed & ecclesie Dei, et decimas & primitias subreuerunt, & eorum indolentiæ turbando possessiones, facti sunt valde molesti.

ANNO 1377. DE 20. JUNII.

ARNO CHRESII EPISCOPUS... f. regis...

INCIPIT REGULA PAUPERUM... ANNO 1376...

Qualiter Divinum officium audiant.

Vos quidem propriis voluntatibus alieno-... Quod unquam propriis voluntatibus alieno...

Quid unquam dominici... si Dei fratrum aditu...

Ceterum si aliquis fratrum negotio orientali... Ceterum si aliquis fratrum negotio orientali...

Quid agendum pro fratribus defunctis.

Quando vero quilibet fratrum recantem... Quando vero quilibet fratrum recantem...

Capituli vobis... vestrum satum habeant.

Alia vero oblatio, & omnia elemosina... Alia vero oblatio, & omnia elemosina...

DE MILITIBUS DEFUNCTIS QUI FANT AD TERMINUM... ANNO 1376...

Sunt namque milites in dono Dei, templique... Sunt namque milites in dono Dei, templique...

Ut nullus frater remanens oblationem faciat.

Decretimus, ut superius dictum est, quod nul-... Decretimus, ut superius dictum est, quod nul-

VII.

De immoderata festione... Quod autem auctores nobis veritatem testis...

VIII.

De ruffione coventura... In quo quidam palatii sui mensur dicitur...

IX.

De libere... In prandio & comessu fieri facta lectio...

X.

De curia ruffione... In hebdomada namque, nisi natalis die...

A. Iohannes remanentibus, nec non capellanis... ANNO 1378...

Qualiter manducare milites debeant... Duos & duos manducare proleberit operet...

Ut alius deinde duo aut tria legationum fructus...

Alia nam debent, videlicet, secunda & quarta... Alia nam debent, videlicet, secunda & quarta...

XIII.

Quo die facta feria ruffione operet... Seta autem feria ubi quadragesimalibus ob...

XIV.

Post ruffionem tempus gratias referant... Post prandium vero & comam femper in co-

XV.

Ut decimus panis famper ruffionaria detur... Ut decimus panis famper ruffionaria detur...

XVI.

Ut collatis fit in arborio magistri... Cum vero sol Orientalem regionem desinat...

XVII.

Ut finis Completis fiat ruffione... Finis itaque Completis ad tractum est oportet...

ANNO 1376

ANNO 1376

ANNO 1376

ad hoc vobis sufficere non credatur, cum qua...

XXVIII. Ut faciat ad Marcanas non ferant. Patagius nempe miles non ita, ut vobis...

XXIX. Ut communis utilitas fratres servetur. Legitur in Divina pagina: Dividitebra signa...

XXX. De qualitate et modo vestimentorum. Vestimenta autem utriusque coloris tempore jejuni...

XXXI. Quod famuli vestimenta alia, hoc est pallia, non...

XXXII. Hoc nempe, quod erat in domo Dei ac facio...

li & armigeri alia vestimenta, unde vestimenta...

XXIII. Quod milites remanentes tantum alii habeant. Nulli ergo concilio est candidas chlamydes...

XXIV. Ut pallibus agerentur tentoria. Decretum communi consilio, ut nullas frater...

XXV. Capini optima, detestata habeat. Si aliquis frater remanens, ex debito, aut...

XXVI. Ut qualitas et qualitas vestimentorum. Quare tantum secundum corporum magnitudinem...

XXVII. De dote panem in primi aequalitatem ferat. Longitudinem, ut superius dictum est, cum...

XXVIII. De superstititate capillorum. Omnes fratres, remanentes principaliter, ita...

XXIX. De rostris et laqueis. De rostris et laqueis manifestum est esse gentili...

XXX. Ut nullus nominem quod in officio est...

XXXI. Ut nullus nominem quod in officio est...

XXX. De numero episcoporum et armigerorum. Unicoque velorum militum tres equos licet...

XXXI. Nullus armiger gratis frangatur foveam. Solus autem armiger, quousque militibus eadem...

XXXII. Qualiter ad tempus remanentes recipiantur. Omnibus militibus servare iura Christo animi...

XXXIII. Quod nullus iuxta propriam voluntatem locuset. Convinis his omnes milites, qui nihil sibi...

XXXIV. Si licet ire per viam sine iussa magistri. Ergo hospitales militum propriam voluntatem...

XXXV. Si licet cum ambrosio famulo. Hi vero ita ambrosio famulo non iudicande, id...

XXXVI. Ut nullus nominem quod in officio est...

XXXVII. Ut nullus nominem quod in officio est...

XXXVIII. Ut nullus nominem quod in officio est...

A scribere jubemus, & cum omni commendatione ob...

B ut scribere jubemus, & cum omni commendatione ob...

C Licet magistro cuiquam dare equos, vel arma, vel...

D vel procuratoris. Postquam licentiam frater habu...

E Cum omne verbum otiosum generare agnoscat...

F Verum inquit, si aliquis res sine quibus cui-

G Verum inquit, si aliquis res sine quibus cui-

H Verum inquit, si aliquis res sine quibus cui-

I Verum inquit, si aliquis res sine quibus cui-

ANNO CHRISTI MCCC...

ANNO...

dic. Quod si nisi admonitionibus, & suis pro orationibus, emendare noluerit, sed in superbia magis se gerere licet...

ANNO CHIA 1112

ANNO CHIA 1112

ANNO CHIA 1112

CONCILIA ATREBATENSE ET REMENSE

In quibus, monialibus & monachi S. Joannis Laudanensis amandatis, monachi furrogantur.

Monsies S. Joannis Laudanensis cum intentione infamiae laborans, frequenter commisit...

LUDOVICI VI. FRANCORUM REGIS DIPLOMA.

IN Nomine sancte & individue Trinitatis Amen. Ego Ludovicus Dei misericordia...

Jo, data per manum Simonis Cancellarii. Si Anselmus Mediolanensis Archiepiscopus...

ANNO CHIA 1112

DECRETUM MATTHEI ALBANENSIS EPISCOPI ET S. A. LEGATI.

Mattheus Dei gratia Albanensis Episcopus & Apollonie fidei Legatus universis...

CONCILIIUM PAPIENSE

In quo Anselmus Mediolanensis Archiepiscopus, qui Coaradam Schismaticum in Regem Italie conoraverat, excommunicatus est.

ANNO CHIA 1112

CONCILIIUM RAVENNATENSE

Quo Aquilensis & Venetiarum patriarche depositi sunt, anno MCCCXVII. tempore Honorii pape II.

ANNO CHIA 1112

ANNO
CHRISTI
1191.

Adnotatio P. ANTHONI PAOI
ad an. Chr. 1128. num. 10.

B. Anselmus abbas in senectute canonice, ex Patricio Aguilifredo & Veremaro abbatibus II. depositus. Interdixit. Eam. Annot. editore Bernardus Gibbatus in magna Chronica Belgica de Honorio II. verba fecerat. Pagina per

CONCILIIUM ROTOMAGENSE

A Mathæo Albanensi S. A. Legato habitum anno 1128.

D. E. in Ordinaris Placito lib. 13. hoc habet: In Iuditione VII. Guifredus Rotomagensis Episcopus agrotavit, & post diuturnam agritudinem vii. Kal. Decemb. hominem exivit (Interrogandum erat). Interdixit tunc prefatus Archiepiscopus agrotare, & de lictate anime sue sollicitus omnia que habebat, promittere egrotavit, Mathæus Chiozianus Monachus, Albanensis Episcopus, R. L. Legatus Rotomagus ad Regem Henricum venit, & cum eo de utilitatibus Ecclesiasticis tractavit. Iussit igitur Regis Episcopi & Abbates Normanniae alicui sunt, & in Rotomagensi Capitulo facta presentia Regem audierunt, que per Legatum Honoricum II. Pape sic propalata sunt.

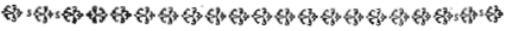
CANONES.

I.

Ut nullus per dyver uxorem habeat. Qui vero a pellice absolvere noluert, Ecclesiam non tenent, nec portionem in beneficiis Ecclesiasticis obtineant, nec aliquis fidelium Mifam eius audiat.

II.

Ut unus Presbyter duabus Ecclesiis non deferat, nec Clericus quilibet in duabus Ecclesiis presentiam possideat: fcd in illa Ecclesia, cuius beneficius fuerit. Duo militet, etique pro benefactoribus suis quoties supplicet.

CONCILIIUM DOLENSE.

Anno M C X X V I I I. celebratum.

D. E. in hoc tantum habet Chronica Kempfingensis a Balazis lib. 7. Misell. editio: Anno M C X X V I I I. Girardus Engelheimis Episcopus &

S. Rom. Ecclesie Legatus in monasterio sancti Gilde Dolensi Concilium tenuit.

CONCILIIUM CATALAUNENSE.

Anno Christi 1129. celebratum, in quo Henricus Viridunensis Episcopus Episcopatum dimisit.

M. Athanasius Albanensis Legatus, inquit ad Abbatem Dionysium Remensis, ad id concilium convocavit Episcopum in Purificatione B. Virginis, ubi de consilio B. Bernardi Abbatis, Henricus Viridunensis Episcopus Episcopatum dimisit.

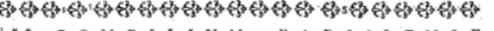
E. fit, & factus est Episcopus per biennium quidam Abbas Dionysius Remensis, ad id concilium convocanda Epistola Honorii II. ad Mathæum Legatum suum, recitata a Passeratius lib. 4. Antiquit. in qua inter alia legitur: Tu vero in pres-

ANNO
CHRISTI
1129.

ANNO
CHRISTI
1129.

Abbas Episcopum Henricum de bonorum Religionis adfessionem invitavit, ut in partem adfessionem (Fiduciam) Canonicis, ut ibidem mirramque expromeret, ad totum prefatum Evocatum, Catalaunum adeat, & ibique aditum vultu Trevisini archiepiscopo & aliis Episcopis, la-

A. pientibus citato & religiosis vultu, negotium Henrici adfessionem invitavit, ut in partem adfessionem (Fiduciam) Canonicis, ut ibidem mirramque expromeret, ad totum prefatum Evocatum, Catalaunum adeat, & ibique aditum vultu Trevisini archiepiscopo & aliis Episcopis, la-

CONCILIIUM PARIENSIS

apud S. Germanum de Pratis, a Mathæo Albanensi episcopo, legato Apostolice celebratum anno M C X X I X.

Ex hoc concilio nihil superest, prater legatos apostolice & Honorii papa literas in Argentinensi monasterio causas: quas ex historia Dionysii monachi petitas habet edimus.

Litteræ Mathæi Albanensis episcopi, fcd. B. apost. legati quibus Argentinensi monasterium, abbatissæ S. Dionysii de concilii sententia restituitur.

Epistola Honorii Pape II. qua synodale decretum de Argentinensi monasterii restitutione confirmatur.

Honorii episcopi sermo sermone Dei, dictus in Clero, sive Suggere abbas S. Dionysii, solent & apostolicam benedictionem.

In nomine summi Dei & felicitatis nostri Joh. Ch. fit, Mathæi Divina gratia designatus Albanensis episcopus, & apostolica sedis legatus.

Quoniam ad nostre dignitatis potestatem pertinere cœssat, circa ecclesiasticam cultum religionis summa sollicitudine fideles celebrare, innotuit, contra idem, ut illa que studiose implantare: idem lumine non injuncto officio oportet invigilare.

Ut ex religiosis amor & caritatis unitas in sui fœtus perfessione servandorum: f. quod a membris ecclesie rationabili dispositione cultus, a capite secederet. Nos igitur in fœ. B. Patri apostoli, cui Christus ecclesiam omnium constanti precipitavit, licet indigni a Domino committimus, unitatem spiritus in vinculo pacis conservare volumus, & que a fratribus nostris constituta sunt, propriis fœtus autoritate apostolica confirmamus.

Propter cum super in presentia domini serenissimi regis Francorum Ludovici, cum fratribus nostris copiosius, Remensi scilicet archiepiscopo R. Parisiensi episcopo Stephano, Carnotensi episcopo G. Sactionensi episcopo G. alioque quam plurimis, & fœtus omnia reformatione per diversa Galliarum, in quibus reperunt, monasteria, Parisii ageremus: f. ubi in communi audientia conlatum est super exornatione & utilitate monasterii sanctiomediani, quod dicitur Argentinolum: in quo paucos moniales multiplex infamia, ad ignominiam fœdiorum degeneret, multo tempore ipsa & infami conversatione omnia ejusdem loci afforment fœderant. Cumque omnes qui aderant, illarum expulsiōnem insisterent: venerabili abbas Dionysii Suggere, cum fratribus suis Apostolicam certamine certissimum in medium offensis, prefatum monasterium ad jus ecclesie fœs pertinere licet evicerent ostendit.

Venerabilis quidem fœtus noster Stephanus Parisiensis episcopus, fœtus ex fœtus litterarum inspectione cognovit monasterium Argentinolum, in quo quedam male pœt dicebatur, vire multiter virebant, quod etiam ex antiquo regno pœterea cognovit jure monasterii S. Dionysii fœtus venerabilis monasterium fratrum nostrorum, Mathæi Albanensis episcopi apostolicæ sedis legat. Rainaldi Remensis archiepiscopi, Guaidri Carnotensis, Goffredi Sactionensis episcopi honoris gratia, & fœtus fœtus fœtus nostris Ludovici illius & gloriose regis Francorum, dilecti in domino hii Suggere abbas, intant religiosis, ubi & monasterio S. Dionysii fœtus jure Parisiensis ecclesie, concessi: ita tamen ut mulieribus in religiosis locis, ubi animas pœt fœtus salvare, providere.

Uide nos, cum fratres pœnemoniaci participato consilio, & qua illud venerabilis connohio, potissimum in illi temporibus inter alia Gallie totius monasteria, fœtus infestioribus & sanctiorum martyrum intercedio, utique religioe irradium vidimus: non solum ejus justitie, verum etiam illarum miserie conscientie, hanc ejus junctum obedientiam, in illi in religiosis locis monasterii, ibidem monachos fœtus, qui Deo religioe deserviat, subfœtuerit.

Quod ego per reformanda religioe amore & prefato monasterio a pœdissimo archiepiscopo Parisiensi episcopo statutum est, autoritate nostra firmamus, & fratrum volumus fœtus temporibus permanere.

Et hæc nostre suffragio concessio, tam tibi quam potestati, firmidum in pœtulum habeatur: est apostolica autoritate, & nostre fœtus corroboratio, in fœtus impetum corroboramus: hoc idem, Parisiensi episcopo Stephano, in cuius parochia est, primam faciente & confirmante.

Itaque illud illarum connohio fœtus in litteris quam potestati, fœtus fœtus fœtus Franciarum regum, episcopi Dionysiani historia lib. 111. cap. 112. extantibus, quibus hæc Argentinensi monasterio restitutio a legato G. de illis episcopo no. in cuius parochia est, primam faciente & confirmante. Quam confirmatio Quam excepit litterarum idcirco, hie edere volumus.

ANNO MDCCCCLXXXV. FEBRUARII 1395.

Præcepum Ludovici Cæsaris & Philippi Auggi regum, quo decretum fuisse domine confirmatur.

In nomine Domini Dei & salvatoris nostri Jesu Christi Ludovici & Philippi filius eius, Divina ordinante providencia regis Francorum, &c. Tuus sequens littera imperatoris Hladovici p[ro]p[ri]a intulit filii, que te incipit.

In nomine Domini Dei & salvatoris nostri Jesu Christi. Hladovici & Mthiaris Divini ordinante providencia Imperatoris Augustini. Si ea que a Deum sanctibus hominibus ad locum Divino cultui dedicata solent donatione largita vel condonata sunt, & postea quilibet occasione inde abstrata esse notentur, nostra autoritate ad statum suum revocantur, & omnes nostris iustitiam oraculo confirmamus: hoc nobis procul dubio ad exterram hereditatem aspidicantur, seu flammam bilicentis imperii nostri suborandam, pertinetur confirmatur.

Idco notum fit omnium fidelium nostrorum tam presentium, quam & futurorum inducitur, quia illiusmodi homina, quod videlicet nostra Theodoricus sacra, nostra quoque petiti mandantur, quatenus consuetum habuerit quod mansuetum vocabulo Argentinum, tam in papa, Parisiaco fere floruerit. Neque quod ipsa primo per beneficium donavit & generavit nostris serenissimi Augustini peratis, & postea per nostram largitionem tenentur ad monasterium beati & gloriosi Christi Martiris Dionysii, ubi presentis tempore vir venerabilis Hladovici abbas & facti palam illi nostri archiepiscopus, nostre preesse videtur, pertinere deberet: petique ut pro mercedis nostre argumento ad statum pristinum illud revocari festissimum, et videlicet nostrum ad te memoriam mortuorum post suum ab hac luce decessum, si tamen aliud monasterium et antea in comparatione pro ipso a nobis datum non fuerit, ut supra volumus cum dimittimus, ad possessionem monasterii sancti Dionysii absque ulla contrarietate vel consuetum interrogatione reciperetur.

Non vero adeo illius salubri ac religiosa petitione, prædicitum venerabilem virum Hladovici, quia preces aderat, si quid de hac de competere habere interrogavimus. Qui instanti monitione eujusdem Deum timentis ac religiosi hominis nomine Ernesti ac consueque sue Mumanie, qui presertim monasterium in loco proprio contraxit, & id per testamenti paginam ad beati Dionysii martyris Christi monasterium solentem donationem contulerant, necnon & preceptum confirmationis Hlocharii quondam regis, quod super eandem donationem conscribere possunt, nobis ad respondendum obstitit. Quibus insuper placuit nobis petitioni memoratis dilectionis sue poterat nostre Theodoricæ auctoritate, & sic ferretur, per nostram autoritatem supra dictum monasterium Argentinum ad potestatem sancti Dionysii precipudium Christi martiris reverti.

Quapropter hanc nostram autoritatem confirmationem fieri præcepimus, per quam omnimoda decernimus abque habeamus, ut jam dictum monasterium, quatenus superius dictum, ad nos revertatur, ut ab hac luce dictum.

ad monasterium & potestatem fere didi beatissimi Christi martyris Dionysii, ad quam nos ab Dei amorem & ipsorum sanctorum reverentiam, p[ro]p[ri]e intercesserunt, & supra dictis Dei fidelibus traditum vel condonatum fuisse notavit, & alius alius persona nosstrum, ut supra, vel secessum nostrum, nostrum interrogatione, recipiat, & in iure ac dominatione ipsius monasterii, & omni integritate vel appendiciis suis, quod quibus presentis tempore cernitur perire, & evocetur. Et si forte contigerit, ut eadem fere ipsium monasterium, & immunitas voluntate, ut diximus, aut per commutationem alterius monasterii, ante finem vel sine dimittens vel sine nihilominus absque ulla contradictione aut expectata confirmatione, ac ad præfati beatissimi martyris Christi Dionysii monasterium, fere supra referentur, & perperatit ad habendum recipiantur, & in postmodum nullo unquam tempore ulla qualibet dignitate aut potestate præditi personæ, rectoribus monasterii præfati ac beatissimi Christi martyris Dionysii aliquam reus consistat, ut si talis aliquid in preterit presentem: sed licet illa sine consuetudine iniqua interrogatione præfatum monasterium Argentinum, sicut et ceteras res ad beati Dionysii monasterium simili modo condonatas ac pertinentes, quieto ordine tenere debent, ac disponere, & quicquid pro opportunitate, et utique utilitate ipsius ecclesie secundum Christianam religionem regulam fere voluerint, liberam sit omnibus libere possidem.

Et ut hæc amoritas confirmatio loci redditionis nostre per futura tempora inviolabilem & inconvulsibilem obtineat immunitatem propriis iustitiam solibus cum semivivimus, & annuoli nostri impressione signari solimus. Signum Ludovici serenissimi imperatoris, Signum Lotharii gloriosissimi Augustini. Durandus discout, ad vicem Fridugilli cognovit.

Idco notum fit omnium fidelium nostrorum tam presentium, quam futurorum inducitur, quia vir venerabilis Gregorius abbas sancti Dionysii, admodum discretus & familiaris noster, nostre suggestis mansuetudini, simili & spiritum nostre nostri ostendit ad relinquendum seorsum ipsum imperatorem & Hladovici p[ro]p[ri]i Hlocharii filii eius præceptum, in quo se de prima Argentinoli loci donatione a proprio imitatore nomine Hermerico, ac conage sua Monastio, confirmatione Hlocharii eujusdem regis, quam super eandem donationem jussit, & contentum imperatorem in tempore Hladovici abbatis restitutione plenaria, cognitioni nostre evidentiæ satisfecit.

Quatenus contra scriptis nostris, religioforum personarum, videlicet Marthe Albanensis episcopi sancte fide apostolice legatione, & Parisiensis episcopi Stephani, in ejuis pariter etiam venerabilis hominis, Reverendi archiepiscopi Reinaldi, Suffraganei Gosseni, Canonici episcopi Gaudredi, aliorumque bonorum virorum & regni procuratorum, tam propter ipsorum reverentiam quam cognovit ipsi jussim, remissionem quam in eodem monasterio nostro temporibus inter alia Gallorum monasteria, De melle ferocida, & sandorum meritis, postmodum condonata religionem possit habere præfatum locum Argentinensem ipsi facti martyris

1398

ANNO MDCCCCLXXXVI. FEBRUARII 1397.

quos jam diligimus, apud quos ipsellit optaverit, & in quibus nosse nosse, & regni nostri administratione conjugis & proscriptione, in plenitudine restitutum, quicquid ibidem nostrum eidem conferent, nihil penitus nostri ad nosse, que ad regalem preterit dignitate remittent, & in iure ac dominatione ipsius monasterii cum omni integritate vel appendiciis suis, quicquid ibidem presentis tempore cernitur haberi restitutus, & in postmodum nullo unquam tempore, ulla qualibet dignitate aut potestate præditi persona, rectoribus monasterii præfati ac beatissimi Christi martyris Dionysii aliquam reus consistat, ut si talis aliquid in preterit presentem: sed licet illa sine consuetudine iniqua interrogatione præfatum monasterium Argentinum, sicut et ceteras res ad beati Dionysii monasterium simili modo condonatas ac pertinentes, quieto ordine tenere debent, & quicquid pro opportunitate, et utique utilitate ipsius ecclesie fere valuerit, liberam sit omnibus libere possidem.

Constitutum autem omnes successores nostros pro sanctam & individuum Trinitatem, & per adventum ipsi individui Dei & gloriosi filii Jesu Christi, & in tequis apud nosse presentium nullo modo presument, ut vero ipsa sancta congregatio pro nobis, & regina nostra Adelide, & omni nobis prole, & regni populi stabilitati, Domini misericordiam, & gloriosum sandorum valeant attentis carere, & regni nostri constitutionis confirmatio pleniori vigorem debeat habere: hanc autoritatem nostrum consilio episcoporum qui interfuerunt in Dei

CONCILIUM LONDINIENSE

De prohibitis facerdotum fornicis, celebratum anno Domini MCCCXIX.

Anno domini MCCCXIX. in Anglorum Henricus tunc tenent concilium magnum apud Londoniam in Kalendis Augusti de facerdotum fornicis prohibendis. Adfuit concilio illi, Willielmus Cantuariensis, & Turbanus Eboracensis, archiepiscopi, cum eis fulgurantibus: quos omnes fecerunt Cantuariensis archiepiscopi rex Henricus decem. Concilium namque regis de locis facerdotum, que res publica cum summo dedecore terminabatur. Accepit enim Rex precantiam infamiam de presbyteris, pro his fornicis redemptio. Tunc, sed tandem, Cantuariensis episcopus de concessa licentia, cum patres in seculis omnium decernit prælatum, & de presbyteris subsecutorum.

Hec adfuerunt concilio illi Marthe Parisiensis. Sed postea obvia preterit optavit et Henricus Henricodocus vestri Henrici, cum hæc hanc nonis illi. Rex Henricus pacificus hanc hanc que in Francia, Flandria, Brabantia, & Demetria, Cænonomia, Andegavia, erant, cum concilio in Angliam rediit. Tenit igitur concilium magnum ad Kalendas Augusti apud Londoniam in vicibus facerdotum prohibendis. Interfuerunt siquidem illi concilio Willielmus Cantuariensis archiepiscopus, & Turbanus archiepiscopus Eboracensis, Alexander Lincolnensis episcopus, Rogerus Salubertis episcopus, Gilbertus de Cantoniensis episcopus, Joannes Rotherfordensis episcopus. Concil. general. Tom. XII.

nomine habet figuratus, & de sigillo notario insignitum jussimus.

- Signum gloriosissimi regis Ludovici.
- Signum Philippi regis.
- Signum Augustini archiepiscopi.
- Reinaldus Remensis archiepiscopus confens.
- Vilgrinus Biteracensis archiepiscopus confens.
- Hymericus Clamontensis episcopus confens.
- Yolandus Lingonesis episcopus confens.
- Stephanus Augustanensis episcopus confens.
- Hato Trecentis episcopus signari.
- Simon Noviomensis episcopus signari.
- Bartholomæus Laudunensis episcopus confens.
- Stephanus Parisiensis episcopus signari.
- Goffredus Argentoratus episcopus confens.
- Joannes Arelensis episcopus confens.
- Signum Rodolphi Vinomadensis comitis.
- Signum Chalcoprii Bercularis.
- Simon Cantuariensis recognovit.

Adom apud S. Germanum de Pratis, in presentia domini Marthe Albanensis episcopi, & in tequis apud nosse presentium notarii episcopi, & aliorum præfati dicitorum episcoporum.

Datum autem & confirmatum Remis in solennitatis cathæ in quidone domini Philippi gloriosissimi regis, anno incarnati vespii MCCCXIX. Id. nonas idibus augusti in festiis regni Francorum Chlodovici (1) x. in festiis regni Francorum Chlodovici (1) x. in festiis regni Francorum Chlodovici (1) x. in festiis regni Francorum Chlodovici (1) x.

CONCILIUM LONDINIENSE

De Sideris Sullerensis, Godfridis Bathoniensis, Simon Wigorniensis, Everardus Norwicensis, Bernardus Baldi Davidis, Hericus, primas Eboracensis episcopus, Nicanus Wintoniæ, & Demetria, & Cæntensis, & Herefordensis, obierunt. Hi columnæ erant regis, & radii insigne: hoc tempore. Verum Rex decem eos similes, Willielmum Cantuariensis, Concilium namque regis de vicioribus presbyteris, & improvidi habitus fuis, cum res summo de decore terminata est. Accepit enim Rex precantiam infamiam de presbyteris, & de presbyteris subsecutorum.

Adfuerunt concilio illi Marthe Parisiensis. Sed postea obvia preterit optavit et Henricus Henricodocus vestri Henrici, cum hæc hanc nonis illi. Rex Henricus pacificus hanc hanc que in Francia, Flandria, Brabantia, & Demetria, Cænonomia, Andegavia, erant, cum concilio in Angliam rediit. Tenit igitur concilium magnum ad Kalendas Augusti apud Londoniam in vicibus facerdotum prohibendis. Interfuerunt siquidem illi concilio Willielmus Cantuariensis archiepiscopus, & Turbanus archiepiscopus Eboracensis, Alexander Lincolnensis episcopus, Rogerus Salubertis episcopus, Gilbertus de Cantoniensis episcopus, Joannes Rotherfordensis episcopus. Concil. general. Tom. XII.

Adfuerunt concilio illi Marthe Parisiensis. Sed postea obvia preterit optavit et Henricus Henricodocus vestri Henrici, cum hæc hanc nonis illi. Rex Henricus pacificus hanc hanc que in Francia, Flandria, Brabantia, & Demetria, Cænonomia, Andegavia, erant, cum concilio in Angliam rediit. Tenit igitur concilium magnum ad Kalendas Augusti apud Londoniam in vicibus facerdotum prohibendis. Interfuerunt siquidem illi concilio Willielmus Cantuariensis archiepiscopus, & Turbanus archiepiscopus Eboracensis, Alexander Lincolnensis episcopus, Rogerus Salubertis episcopus, Gilbertus de Cantoniensis episcopus, Joannes Rotherfordensis episcopus. Concil. general. Tom. XII.

1398

(1) Læo. lex. legendus est. Ludovicus salvi VI. mensis Julii anni 1398. regnare cepit. 292 p[ar]t. ad an. 6. 139. p. 11.

ANNO
CARTH
1124

CONCILIUM TOLOSANUM

Año MCKXIX. de inquirendis hæreticis, a legato Apostolico celebratum.

Hæc sunt statuta in concilio apud Tolosam promulgata per dominum Romanum sancti Angeli diaconum cardinalem, Apostolicum sedis legatum, anno Domini MCKXIX. mensis Novembris.

TITULI CAPITULORUM.

- I. Ut in singulis locis faceretur unus et tres loci constituantur, qui diligenter inquirerent hæreticos.
- II. De pena eorum qui in terra sua permiserint morari hæreticos.
- III. De eo qui non est convinctus quod fecerit hæreticos esse in terra sua.
- IV. Ut domini in qua inveniunt fuerit hæreticus, diruantur, et domus conficiantur.
- V. De ballivis qui non est contra hæreticos diligens.
- VI. Ut nemo puniatur temporibus rediens, vel hæreticus, nisi talis per ipsos factus ecclesiasticis indicatus.
- VII. Ut quilibet in terra aliena possit inquirere vel capere hæreticos.
- VIII. Quando agendum cum hæreticis sponte ad fidem reverti.
- IX. De iuramento a singulis catholicis prestando.
- XI. Ut singuli ter in anno confiteantur et communicent: aliqui suspensi de hæresi habeantur.
- XII. Ne talis habeant libros scripturae præter psalterium, et divinum officium: aut eis libros ne habeant in vulgari lingua.
- XIII. Quando agendum cum agraio infante de hæresi, vel suspicione notati.
- XIV. Ut infantes sui non sint in sacris eorum propria presbyteri, vel alteri ecclesiasticis.
- XV. Ne illi prelati, vel homini quibus hæretici aut de hæresi diffamati administrationem aliam committant: nec eis in sua familia aut consilio resident.
- XVI. Ut omnes Dominici et filii veniant ad ecclesiam: et de pena abstinant.
- XVII. Qui dies sint feriandi.

PRÆFATIO.

Iacet a diversis Apostolicæ sedis legatis diversis emanantibus inflata contra hæreticos, credentes, fautores, & receptatores hereticorum, & super pace conservanda in Tolosana diocesi, & Narbonensi provincia, & circumvicinis civitatibus, & terris vicinis, & super aliis que ad beatum statum terræ pertinere possunt: non tamen attendentes, terrena præcedita, post longæ ac miserabilis hæreticorum diffidenciam, unæ quæ misericordie, pacis, & salutis & voluntatis maiorem, gaudere ordinandam duximus & statendum de consilio archiepiscoporum, episcoporum, & presbiterorum, & baronum, & militum, que ad purgationem hæreticæ pestis, & conversationem pacis, nec

A non & terra quæ neophytæ, novimus esse, dicit.

CAPITULA.

- I. Ut in singulis locis faceretur unus et tres loci constituantur qui diligenter inquirerent hæreticos.
- Statuimus itaque, ut episcopi & archiepiscopi in singulis parochiis, tam in civitatibus, quam extra, facerent domos, & domos vel una bona opinionios laicos, vel plures si opus fuerit, facerentur confiteantur, qui diligenter inquirerent, fideliter, & frequenter hæreticos in eisdem parochiis: domos singulas & cameras subterfuga aliqua, suspitione notabiles perscrutanda, & agenda loca adstantia in ipis telis edificia, seu quæcumque alia latibula, que omnia destrui precipimus, perquirendo: & si quos invenerit hæreticos, credentes, fautores, & receptatores, in ipsorum eorum, adhibita cautela ne fugere possint, archiepiscopo vel episcopo, dominis locorum seu ballivis eorumdem, cum omni sollicitudine libentem intirare, ut summadvertente debita puniantur. Hoc idem faciant abbates exempti in locis suis, que non sunt ordinarij sine diocesanis subiecti. Solliciti etiam sint domini terrarum circa inquisitionem hæreticorum in villis, domibus, & nemoribus vicinioribus: & circa huiusmodi agenda, adstantia, seu subterfuga latibula, defendenda.
- II. De pena ejus qui in terra sua permiserit morari hæreticos, vel suspicione notari.
- Statuimus etiam, ut quicumque in terra sua de cetero permittit licenter morari hæreticum, sive propter precarium, sive propter aliam quamcumque causam, & fuerit inde convictus, convictus: amittat in perpetuum terram suam, & corpus suum fit in manu domini ad faciendum id quod debet.
- III. De eo qui non est convinctus quod fecerit hæreticos esse in terra sua.
- Si autem de scientia convictus non fuerit, & notatus non fuerit neque agenda diligeat, vel frequenter in terra sua inveniantur hæretici, vel super hoc sit diffamatus, penam legitimam puniatur.
- IV. Ut domini in qua inveniunt fuerit hæreticus, diruantur, et domus conficiantur.
- Illam autem domum, in qua fuerit inventus hæreticus, diruendam decernimus: & loci ipse sine fundis conficiatur.
- V. De ballivis qui non est contra hæreticos diligens.
- Ballivus vero qui incompertus est in terra relictus in loco eorum quos presbiteros, nisi contra hæreticos valide sollicitus inventus & diligenter sua amittat, & de cetero, nec ibi nec alibi, condignusque ballivus.

E. De ballivis qui non est contra hæreticos diligens.

ANNO
CARTH
1124

CONCILIUM TOLOSANUM

Ut nemo puniatur temporibus rediens, vel hæreticus, nisi talis per ipsos factus ecclesiasticis indicatus.

Ne autem innocentes pro nocentibus puniantur, aut quibuscumque per ipsos animum altissimi hæretici prorsus impugnetur: statim nos aliquid et credens vel hæreticus ponatur, nisi per episcopum loci, vel aliquam personam ecclesiasticam que postulat habeat, fecerit credens vel hæreticus iudicatus.

- VII. Ut quilibet in terra aliena possit inquirere vel capere hæreticos.
- Statuimus etiam, ut quilibet in terra aliena possit inquirere vel capere hæreticos, & bajoli locorum teneantur eis prestare auxilium & favorem: ita quod bajoli regis, in terra comitis Tolosani & aliorum hoc facere possint, & comes Tolosanus & alii, in terra regis.
- VIII. Quando agendum cum hæreticis sponte ad fidem reverti.
- Item statim, ut si qui hæretici vel illi, hæretici sponte dimissa fuerint ad catholicum fidem reverti, sum recognoscantur etiam, non reverentur in villa, in qua fuerant antea conversati, si villa inspecta de hæreticis haberet: sed collocentur in villa catholica, que omnia sit hæretici suspitione notata. In degradatione quocumque erroris datus erit portus de cetero alius terminus, altius coloris quam sint veteris eorum, unam a dextris & alteram a sinistris. Nec propter causas extiterit aliqui, nisi habeat litteras sui episcopi testimonialis de reconciliatione ipsius. Nec de cetero talibus officia publica committantur: nec ad alius legitimos admittantur, nisi per demum Papam vel per legatum ab ipsius latere definitum, fuerint in integrum restituti.

IX. Quando agendum cum hæretico non sponte, sed citato, nec alio causa conversi.

Hæretici autem, qui timore magis, vel alia quamcumque causa, diammodo non ipsos perdidit ad catholicam unitatem, ad agendum potentiam per episcopum loci in illis cum tali beatis alio contempserit. Quibus alio modo bona eorum teneantur, providentur in necessariis secundum dispositionem prelati: si vero bona non habuerint, eis providentur per prelatum.

X. De iuramento a singulis catholicis prestando.

Universi tam maris quam finitimi, masculi a xv. anno & supra, femina a xii. abjurent omnem hæcætem evolutentem se adversus sanctam & catholicam Romanam ecclesiam, & fidem orthodoxam, quibuscumque nomine hæretici presbiteri etiam, quod fidem catholicam quam Romana ecclesia tenet & prædicat, servabunt, & hæreticos pro viribus persequantur, & non bona sine manifestacione. Nomina autem omnium virorum ac mulierum in quolibet parochia constituantur: & omnes coram episcopo, vel coram bonis viris quibus hoc demandatum fuerit, præstant iuramentum per manus. Et si quis alius fuerit, & post redirem ejus infra xv. dies idem sacramentum non præstiterit, quod est inspectio de nominum potestati apparere, suspectus de hæ-

A restituerit. Huiusmodi interjuramentum singulis blematis reoveat.

Ut singuli ter in anno confiteantur et communicent: aliqui suspensi de hæresi habeantur.

Omnes autem utralique fides postquam ad animos dilectionis advenierit, confessionem peccatorum faciant ter in anno proprio sacerdoti, vel alii de voluntate ipsius, vel mandato; instructam poqueantur & humiliter & pro viribus impetret: & ter in anno, in Natali Domini, Pasche, & Pentecostæ, sacramentum Eucharistie cum omni reverentia, & alioque consilio communione præcedat: nisi forte, ob aliquam causam rationabilem, ad tempus ab eorum participatione abstinuerit, de consilio sacerdotis facerentis. Solliciti etiam inquirere presbyteri circa illa, ut ex nominum inspectione cognoscant, si quis hæreticus & infidelium, utrum fuerit aliqui qui communicant: si presbyteri, si quis a communione, & de consilio proprio sacerdotis, abstinere; suspectus de hæresi habeatur.

XII. Ne talis habeant libros scripturae, præter psalterium, et divinum officium: aut eis libros ne habeant in vulgari lingua.

Prohibemus etiam, ne libros veteris testamenti, aut novi: in degradatione quocumque sit presbiterium, vel brevium pro divinis officijs, aut horis beate Marie, aliquid ex devotione habeat vetit. Sed ne præmissis libere habeant in vulgari translati, & quibuslibet inhihibeant.

XIII. Quando agendum cum agraio infante de hæresi, vel suspicione notati.

Statuimus etiam, quod quicumque fuerit locus famatis de hæresi, vel suspicione notatus, obsequi magis de eorum, utrumque. Compensatoque indultum de manu presbiterij sui sacramentum amittitur: quocumque recipere: adhibetur diligens custodia utque ad diem obitus sui vel confessionis, nec hæreticus nec de hæresi suspectus ad ipsum infirmum possit habere accessum: cum ex accessu talium, nefanda intelleximus & enormia pluries contigit.

XIV. Ut infantes sui non sint in sacris eorum propria presbyteri, vel alteri ecclesiasticis.

Cum vero aliqui voluerit credere testimonium, hoc factus sit: nisi obsequi presbiterij vel alterius ecclesiasticæ persone, si proprius non possit haberi sacerdos: sibi debitis bonis opinionibus, quos ad hoc voluerit accubere. Et sollicitus aliter se agere, non habeat, nec aliquis fiat momenti.

XV. Ne illi prelati, vel homini quibus hæretici aut de hæresi diffamati, administrationem aliam committant: nec eis in sua familia aut consilio resident.

Libellibus etiam de presbiteri, barones, milites, seu quicumque domini terrarum, hæreticos vel creditulorum coram ballivis, sine administratione suorum terrarum committant: sed nos, aut natus, aut aliquos diffamatos de hæresi, ut quos credat de hoc esse suspectos, in sua familia vel ipso consilio habere, vel retinere presbiterium. Illis autem debent pro diffamatis habere, contra quos publica fama dicitur, vel

ANNO
CARTH
1124

ANNO GREGORII 1146... quorum diffamatione apud nos et graves A...

Ux nunti Dominici etc. scribo venantes ad ecclesiam... Item statuumus, ut parochiani, domus &...

INNOCENTII PAPAE II. EPISTOLAE. XXXV.

Innocentius secundus, nobis filiis Romae... Gregorius nomine ante pontificatum...

Innocentius apostolicus servus servorum dei... Nam, cum Urbanus etc. ingressus fuisset...

Qui dies sint feriandi... Dies festivos dicitur, sicut in canone con...

Cessisset, fidei et Urbis restituisse, in ecclesia... sed cum corrotus imperator et Angli...

Hoc etiam tempore Petrus de Bruii sacra... mentarios Petrobalanos & apostolicus nullis...

Verum cum patulus mentes eorum detraisset... in procuratore, atque ferro coadunata...

EPISTOLA LI. INNOCENTII PAPAE II. AD RAJULUM RENESEM, HOGONEM ROTOMAGENSEM, HOGONEM TEROUENSEM, ARCHEPISCOPIUM, ET RAMQUE SUSSANENSEM.

Gravata delictis, etc. Exhis in tanto... concilii Romae, quia sicque ad hunc...

II. AD LOTHARIUM & RICHIAIUM.

Concedit aliodium terrarum consilium Mathildae...

Si auctoritas facta pontificum & potestas im... petritis vere gloria caritatis ad omnia...

Verum quoniam illiusque auctoritas non... per hanc in hunc die, qui septem annos...

De imnitate ecclesie Pilorensis concessa... Innocentius episcopus servus servorum dei...

De imnitate ecclesie Pilorensis concessa... Innocentius episcopus servus servorum dei...

Pilorensis ecclesia, largiente auctoritate... Innocentius episcopus servus servorum dei...

SUBSCRIPTIONES. Episcopi Innocentius catholicus ecclesie episcopus...

Ego Wilhelmus Prænelinus episcopus, fidei A
 scripti.
 Ego Mathias Albanensis episcopus subscrisi.
 Ego Johannes tituli S. Chrylogoni presbyter cat-
 holicus subscrisi.
 Ego Gostardus cardinalis presbyter tituli San-
 ctæ Justine, subscrisi.
 Ego Lucas presbyter cardinalis tituli sancto-
 rum Petri & Pauli, subscrisi.
 Ego Martinus presbyter cardinalis tituli San-
 cti Stephani in Carolo monte, subscrisi.
 Ego Gregorius cardinalis tituli sancto-
 rum Sergii & Bacchi, subscrisi.
 Ego Guido diaconus cardinalis sancti Marini
 in Via lata, subscrisi.
 Ego Odo diaconus cardinalis sancti Georgii, B
 subscrisi.
 Ego Johannes diaconus cardinalis sancti Nicolai
 in carcere Tulliano, subscrisi.

Datum Pisis per manum Haimericus fratris Ro-
 mane ecclesie diaconi cardinalis & cancellarii, vi.
 Kalendas Januarii, Indictione duodecima, In-
 carnationis Domini MCCXVII. pontificatus
 vero domini Innocentii pape II. anno quarto.

IV. AD WILLELUM HIEROSOLYMIT.
 patriarcham.

In causa Tyriz dilectis.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venera-
 bili fratri Willelmo Hierosolymitano patri-
 archæ, salutem & apostolicam
 benedictionem.

M Agisterium totius ecclesie & ecclesiasticam
 institutionem beato Petro apostolorum prin-
 cipi celesti privilegio eorum collatum, evangelica
 declarat auctoritas. Et ipsa; Mitatur antea, et
 quoniam cum Romano ecclesie, et in
 orientalium ecclesiarum tempore laboraverit, et si-
 mulorum multorum sanguinem effundendo, corda
 tam ecclesiasticum quam secularium ad eorum
 servitium convertit. Tyriz ecclesie, et in
 tantis, eidem matri suæ hæc vice respondere cu-
 rant. Parum enim tibi vilium fuerat, ut quod ve-
 nerabilis fratrem nostrum Falcherium Tyrensem
 archiepiscopum, et in eadem ecclesia suorum
 pro susceptione pallii ad Romanam ecclesiam
 venientem, disturbare præsumpserat: nisi & er-
 gum cum a nobis redierint te inhumanam dilige-
 ritque te nimis innoxios exhibuit: adeo quod
 nec antiquam dignitatem Tyriz ecclesie sibi
 restituere, nec de damnis sibi illatis, ut etiam
 de Casajpha, sive Porphyria, justis mandatum
 nostrum, infra tres menses post acceptum nos-
 trum litterarum et ipsius factore voluerit.
 Cum atque facti indignum sit, ut honor qui
 sibi, si ei obediit, ab Antiochena exhibere-
 retur. Presertim in subsecro illius nimis postu-
 lativo diceret te habere. Quocirca autoritate
 apostolicæ mandando tibi precipimus, sicut e-
 jusdem marituum sibi optas fluxione quæ solati-
 bus contentus; licet in eadem ecclesia, et per con-
 gregacionis delictas adjuvari, jam dictam archi-
 episcopum dignis & honoris, & in suis
 perurbare prefamas: quin potius de omnibus,
 de quibus apud te nosse respiciamus, si
 placens iustitiam infra quatuordecim menses post
 quam presentia scripta superaverit, exhibere non
 dubites, nec aliqual in subditos suos contra ista.

tibi est, ne tam ipsum quam suffraganeos suos
 sua obedientia subtrahatur, coque in manu
 nostra retineamus. Data Laterani xvi. Kal.
 Januarii.

V. ADEUMDEM.

Ejusdem argumenti.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, Willel-
 mo Hierosolymitano patriarchæ, salutem &
 apostolicam benedictionem.

Q Uanto magnificentius superne benignitas
 Hierosolymitanam ecclesiam tuam tempera-
 ritius altius sublimavit, tanto magis exoptis
 personam tuam erga fratres suos humiliorum
 existere, & eos qui tibi obedientiam exhibe-
 rent caritate maxima honorare. Potius
 tenentis te mandamus, quatenus venerabilis
 fratrem nostrum Falcherium Tyrensem archiepi-
 scopum, qui est mandato sanctæ Romanæ ecclie
 tibi obediit, & eadem honoris intuitu dilige-
 re & honorare sollicite providenda, ne sibi gra-
 men aliquid inferat; vel sibi obtentu inju-
 modi subjectionis, quo utique ex beneficiis A
 apostolicis sedis tibi & ecclesie Hierosolymita-
 ne impenduntur, Tyriz ecclesie nobis se con-
 impendat, Tyriz ecclesie nobis se con-
 fessus, sui justitiam dignitatis patitur aliquid
 detrimendum. Indignum est enim, ut honor qui
 sibi, si ei obediit, ab Antiochena exhibetur, A
 a te vel tibi succedat subtrahatur. Data Al-
 bani decimo secundo Kalendas Augusti.

VI. AD GERARDUM TRIPOLITANUM,
 R. Tortosanum & H. Byblitanum
 episcopos.

Ejusdem argumenti.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venera-
 bilibus fratribus Gerardo Tripolitano, R. Torto-
 sano, & H. Byblitano, episcopis, salutem &
 apostolicam benedictionem.

S URE debet vestra fraternitas, quoniam sta-
 tus ecclesie tue clarus elucidat, cum gra-
 dus in ea constituti illi servaverit, & que de-
 beat recipere singulis, ab ista contentione
 contradictione reverentis exhibetur. Un-
 quatenus enim ea que sibi subiecti sunt con-
 tractum convenit, in ipsa suo prelati, & qui
 habebat, reverentiam & honoris debet ho-
 norare: que si iniqua & innoxio subtrahatur,
 unitatis status profecto notabit, ad quem ecclie
 sanctæ doctrinae quo maiorem firmitatem, dili-
 gentius custodienda omnia in eodum statu
 servandi. Ne igitur ecclesiarum vestrarum hono-
 rem vel dignitas, vel contentio nempe rebellionem
 indebitam minuat, vel annullat, per spe-
 ciales vestra scripta mandamus atque precipi-
 mus: quatenus venerabili fratri nostro Falche-
 rio Tyrensi archiepiscopo, inquam metropoli-
 tano vestro, debitam obedientiam & reveren-
 tiam deferat. Nos enim vos & ecclesiam ve-
 stram Tyriz ecclesie, & que vestra metropoli-
 tani est, auctoritate apostolica reitimus, & a jura-
 mento vel fidelitate, quo patriarchæ Antioche-
 nis estis addicti, eodem modo absolvimus. Et
 nullius momenti vestra obedientia, & ista re-
 verentia post hanc acceptationem litterarum, ad
 obediendum prædicti fratri nostro redire negle-
 xit.

zitis: sententiam, quam ipse in vos canonice A
 promulgavit, nos auctore Deo ratam habebimus.
 Datum Laterani decimo secundo Kal. Februarii.

VII. AD RADULPHUM PATRIARCHAM
 Antiochenum.

Ejusdem argumenti.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venera-
 bili fratri Radulpho Antiocheno patriarchæ,
 salutem & apostolicam benedictionem.

S ANctorum canonum institutionibus continer-
 tur, ut unusquisque suis terminis contentus
 exsistat, et in aliena jura irrepas. Et etiam que
 nobis facti nobiscum fratri nostro Falcherio
 legibus, proximis nullis facere prohibemus.
 Quæ cum ista sint, fraternitati vestre mandamus,
 quatenus suffraganeos Tyriz ecclesie non impe-
 diat, qui venerabilis fratri nostro Falcherio
 archiepiscopo, metropolitano suo, debitam obedi-
 entiam & reverentiam deferant: alioquin ca-
 nonicis sanctionibus continetur, si metropoli-
 tano a suis suffraganeis in eadem ecclesia
 Opus enim, ut circa prelatos & subditos
 seu justis & propriis iudice obique contradictione
 ferantur. Datum Laterani decimo secundo Kalen-
 das Februarii.

VIII. AD BALDUINUM BERYCENSEM, C
 Bernardum Sidoniensem, & Joannem
 Ptolemaidensem, episcopos.

Ejusdem argumenti.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venera-
 bilibus fratribus, Balduino Berycensi, Bernardo
 Sidonensi, Joanni Ptolemaidensi, episcopis, salutem
 & apostolicam benedictionem.

A D hoc sancti patres diversis esse in ecclesia
 gradus & ordines voluerunt: ut, dum
 subjectionem & reverentiam minoris prelati ser-
 varent, una foret ex diversitate ordinum ecclie
 sententia. Gravata autem nos, & valde minime,
 quod cum vobis jam scriptum litteris apostolicis
 preceptissimus, ut in venerabili fratri nostro Fal-
 cherio Tyrensi archiepiscopo, metropolitano
 vestro, obedientiam & reverentiam exhiberetis,
 quados occasione & interpretationis mi-
 nus idoneas prætextando, id facere contem-
 ptum: cum utique quæsi precatum orientalis
 se respiceret, & quæsi factis indolentia nollet
 acquiescere. Mandamus itaque vobis, & au-
 thoritate apostolica iterato precipimus, quatenus
 omni occasione subiecta eidem fratri nostro
 de cetero paratis: nec sibi obtentu obedi-
 entie, quæ alioi nimis dependit, sibi
 subjectionem & reverentiam, metropolitano ve-
 stro debitam aliquatenus subtrahatur. Quod si
 contempseris ulterius extiterit: sententiam,
 quam idem archiepiscopus in vos canonice pro-
 mulgavit aut potest, nos auctore domino ratam
 habebimus. Si vero tu eo quod eidem fratri
 nostro obediatis, a patriarcha Hierosolymitano
 aliquid contra vos fuerit constitutum: nos ean-
 dem sententiam vobis eadem decernimus, &
 nullius momenti vestra obedientia, & ista re-
 verentia post hanc acceptationem litterarum, ad
 obediendum prædicti fratri nostro redire negle-
 xit.

IX. AD ROGERIUM SICILIÆ
 R. U. & M.

Regium titulum illi ab Honorio concessum
 confirmat.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, carissimis
 in Christo filiis Rogerio, videlicet, & Isidoro
 regibus, utique hereticis, in presensam.

Q Uos dispensatio Divini consilii ad regimen
 & gubernationem populi ad istos etiam & pro-
 ducta, & iustitia, aliarumque virtutum deo-
 deceter oratione, dignum & rationabile est,
 ut ipsorum sublimitas, & apostolica Romana
 auctoritas ecclesie, quæ in vestra regimine, &
 sublimitas ad fidelitatem promovet. Manifestis
 liquidum probatum est argumentis, quod egre-
 gie memorie Rogerio & fidelis miles beati Pe-
 tri Robertus Guiscardus, presceptor vus de
 Apulia, magnificos & potentis hostes ecclesie
 vestrae expugnavit, & potentissimos sui dignum
 memoria memorie de imitabile profectus exem-
 plum reliquit. Pater quocumque tuis imperator
 reconditoris Rogerius, per bellios foredes &
 militaria certamina, innoxios Christiani non
 minus interpres extirpator, & Christiane religio-
 nis diligens pater, & devotus homo, & devotus
 filius, multiplicata obsequia patri suæ
 sanctæ Romanæ ecclesie imperavit. Unde &
 prædecessores noster religiosus & prudens papa
 Honorius, nobilitatem vestram de prædictis gene-
 rositate decedentem instans, plurimum de te
 sperans, & prudentia oratum, iustitiam moni-
 tum, atque ad regimen populi te idoneum esse
 credens, valde dilectis, & ad altura provocet.
 Nos ergo vus velutius inherentes, & de potens-
 tua ut ad decorem & utilitatem sanctæ Dei
 ecclesie sperare quæ fiduciam habueritis, regnum
 Siciliæ, excellentissimum & potentissimum, &
 illa auctoritate confirmamus. Duratior quoque
 Apulie tibi ab eodem collatum, & insuper prin-
 cipatum Capuanum, integre nihil minus nostro
 vestro robore contentissimus, abique interitus
 Et ut ad amorem atque obsequium B. Petri apo-
 stolorum principis, & nostrum, ac successorem
 nostrorum, vehementius illi hanc ipsa, id
 est regnum Siciliæ, mandamus, & per constan-
 tum Capuan, hereditatis tuis, quæ nobis & suc-
 cessoribus nostris, nisi per nos & successores nostros
 remaneat, legitimum hominum hereditas, & fidei-
 litatem quam tu iure possides, & illi per con-
 fidei competens, & loco non factis, sed teno
 nobis & ipsæ, atque salubri, dantes conceden-
 da; equis super his que concessa sunt, Deo
 propitio, mandamus, & precipimus, ut per con-
 firmat, licet interdum illi nihilominus tenent
 quod tenentibus sine diminutione. Censuram
 auctoritatem, sicut statutum est, id est sententiam
 (sicut auctoritatem) que successores nostros
 que successores nostros antea reddiderit, nisi
 forte impedimentum interveniat; removeat
 vero te impedimentum, nihilominus profectus.
 Tu ergo; fili carissime, intendit, ita te
 ipsa honoris, & reverentiam patri tuæ
 sanctæ Romanæ ecclesie devotum & humilem ex-
 hibere, ita temperatum in ejus opportunitas
 crederet: ut de tam devoto & gloriosissimo
 filio

XXVIII. AD GAUREDMUM CARNO-
tensem, & Stephanum Pasticensem,
episcopos.
Ut Aurlacensis subdecano ac fociis honoris
& bona ablata restitui jurgantur.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Gaufredo Carnotensi, apostolice sedis legato, & Stephano Tarsicensi, episcopis, & Stephano Pasticensi, episcopo, apostolicam benedictionem.

PROUT novit vestra fraternitas, damna & injurias dilecti filii nostri Archibaldus Aurlacensis subdecano, Magistro G. & eorum fociis irrogavit, & honoris sibi ablato, restitutos, in vobis arbitrio & sollicitudine posuimus. Quod quia minime implentur esse acceptimus, dilectioni vestre mandamus utque precipimus, ut quemadmodum bene inchoatis, in nomine Domini procedatis, & tandem casum effectum mancipietis. Datum Placentie, Nonis Novembris.

De eodem Archibaldus vide aliorum episcopos ibidem.

XXIX. AD STEPHANUM EPISCOPUM
Pasticensem.
Ut ecclesias sancte Genovefe ab interdicto
abolvat.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri nostro Stephano Pasticensi episcopo salutem & apostolicam benedictionem.

OLim fratricum tuum scripsisse meminimus, quatuor ecclesias S. Genovefe ab interdicto quo eas alligasti, salva jussita ecclesia Pasticensis, absolvisses. Quod profecto mandatum esse implemum, tanto amplius mitamus, quanto prestant ecclesia fub B. Petri interdicto & profectione consistit. Cujus rei gratia districtum tu per litteras scriptas mandavimus ecclesias ipsas ab eodem interdicto abolvat. postmodum vero, si quam te justitiam habere contempsit, congruo loco & tempore, quod jussum fuerit conceleret. Rogamus preterea caritatem tuam, quatenus si filius nobis L. quem tibi procurandum commisimus, & a dilectis, filio nostro G. cognominis Pliceto, in vidualibus & aliis necessariis largitis, & tamque pro reverentia B. Petri attentius habere commendamus.

XX. AD STEPHANUM EDUENSEM
episcopum.
Al. abbatem Vizeliacensem induit.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Stephano Eduensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Quemadmodum tu novis fraternitas, vestra hactenus monasteria quoque parochias, in intertemporalibus quam in spiritualibus maxime possident detrimentum. Ne igitur ipsam monasterium propter hoc diutius fatigetur, dilectum filium nostrum Al. subprebiterum Cluniacensem, ejusdem loci monachum in abbatem dedimus. Ideo fratricitati tue mandamus, quatenus si vice nostra malum benedictionis imponas; Datum VI. Kal. Februarii.

XXI. AD HENRICUM EDUENSEM
episcopum.
Vizeliacensis canobium commendat.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri H. Eduensi episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Sicut tu novis fraternitas, Vizeliacum monasterium cum omnibus appendiciis tuis B. Petri juris cessisti: Et ad ejus proprietatem & designationem specialiter potuit. Utque tibi esse injuncta necessitas, ipsam monasterium, & fratres ibidem domum preteritis deservisse, & manerere, & in suis opportunitatibus adjuvare. Quatenus per presentia tibi scripta mandamus, & mandavimus precipimus, quatenus dilectum nostrum P. abbatem, & fratres suos, de parochia gravare vel infestare presumas, & de parochia tuis tu, a quibus eorum querimoniam accipit, remota dilatare eis jussionis factis. Clericos vero eorum, quos contra tenorem privilegiorum sedis apostolice dixeris ab ordinibus suspendisse, in officio & ordinibus retinuitis.

XXII. AD PONTIUM ABBATEM
Vizeliac.
Confervat jura Vizeliacensa.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Pontio abbati Vizeliacensi, salutem & apostolicam benedictionem.

Per alia tibi scripta mandasse meminimus, ut Stephano Altilodivensi canonico in presentia venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonesis episcopi, & Bernardi Clavertalis episcopi abbas, de querimonia sua responderet; & quod ipsi exinde flatterent, simiter obviarent. Verum quoniam litteris & nuncio tuo postea significasti illud, quod controversa agitur, Vizeliacensem ecclesiam jam per sex annos & decem annos quiete tenuisse, & jura antiquam ecclesiam tuam consecuturum nulli in tua curate debere respondere; prater consuetudinem ecclesie tue te super his inquirat; notamus, ut quod a beate recordationis papa P. predecessore nostro locum exinde statutum est, immutari. Datum Later. VI. Nonas Maii.

XXIII. AD GODEFRIDUM LINGO-
tensem & Bernardum Clavertal. abbatem.
Ejusdem argumenti.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Godefrido Lingonesi episcopo, & Bernardo Clavertali abbati, salutem & apostolicam benedictionem.

Per epistola vobis scripta mandasse meminimus, ut querimoniam Stephani Altilodivensis canonici decessit dilectum filium nostrum Pontium abbatem Vizeliacum adhibere debito tenore litterarum. Verum quia idem abbas litteris & nuncio tuo postea nobis significavit, illud unde controversa agitur Vizeliacensem ecclesiam cum per sex annos, & decem annos quiete tenuisse, & jura ecclesie sue antiquam consuetudinem, &c. ne in epistola preceperit.

XXIV. AD ALUISIUM AQUINCIN-
siatum abbatem.
Renovanti Aluiso precipit, ut Atrebatensis ecclesie curam suscipiat.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecti in Christo filii Aluisi Aquincinensis abbati, salutem & apostolicam benedictionem.

Divitis ingratum constat illam esse beneficii, qui talentum sibi a Domino creditum, in fatidito, tepelente caritate, reponit. Qui enim falus prosumi providere negligit; indignatione benigni & misericordis adversus loci innotescere non queat. Accipimus autem quoniam Atrebatensis ecclesia prope debita posside, te unanimi voto & pari consensu filii in episcopum te postulare agitur. Per apostolica igitur scripta dilectioni tue mandando precipimus, quatenus abique refrigeratione aliqua opus Dei ad quod vocatus es, perficendum suscipias, ut Atrebatensis ecclesia peccatis exiguibus, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, plurimum immunita, tam salubribus exhortationibus, & bone vite exemplo. Divini suffragante gratia, percipiat incrementum. Datum in Pontiare, III. Nonas Maii.

XXV. AD OTTONEM BARBERGEN-
sem episcopum.
Ut idem ordo tempore in ejus diocesi conferretur.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Ottoni Barbergeni episcopo, salutem & apostolicam benedictionem.

Quoties a nobis petuit illud, quod religio & honorati convenire cognovimus; animo nos debere libenti concedere, & congruo sagaritur, foretiam, ut sedeli devotio ceterum devotissimus exhiberet. Proinde venerabilis Ottonis episcopi, petitiis desideris tuis excedendo, sedis apostolice manifestatione clementer amovimus. In primis siquidem flatterent, ut tenor religiosus, qui in ecclesia tibi commissa est per tuam diligentiam, cooperante Domino, institutus, simiter in eis perpetuis temporibus conservetur. Colligimus etiam, ut in eisdem ecclesiis nullus per monasterium hactenus flatteretur, sed honeste persone, quibus utique momentum & status dignitas suffragatur, imbi ordinem. Sane in consensu, qui ut antiquitas in talibus constituitur, vel in ipse devotioni innotuit constituitur, seu alius jussus modis ecclesie tue inire poterat, vel ab aliquo decepte fidelium infra tuam dilectionem Divina inspicente gratia conservetur. Idcirco religiosus ordinem manere decernimus. Nec aliquid ejusdem institutionis formam ulla tenas permutare; sed forte ad melioris status prout gravam, prestante Domino, & memorate valentis, nec ad alius causas singulari studio committatur, sed omnium monasteriorum ad Barbergenem ecclesiam pertinentium, & antior patris consilio ad conservandam libere sapimus. Si qui autem hinc notis consuetudinibus temere contrarie tentaverit; si non factum illum digna satisfactione correxerit, a sacrosanctissimo corpore & sanguine Dei & hominum reprobatorum Christi hinc tunc, atque in excelsis. Consi. Consi. Tom. XII.

XXVI. AD HUGONEM ATREBATE-
nsem archidiaconum.
Eam sub prebiterio Rom. ecclesie suscipit.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecti in Christo filii Hugoni Atrebatensi archidiacono, salutem & apostolicam benedictionem.

Apostolice sedis clemencia devotos & humiliter filios adhibere pietatis officio propensum novis diligere, & ad hunc profectionem commovere conferre. Exapropter, dilecte in Domino filii, devotionem tuam erga B. Petrum & nos ipsos amandemus, te in specialem illam apostolicam sedis assiduum, & perfectionem tuam cum bonis tam ecclesiasticis quam mundanis, que in profectuarum iuste & canonice possides, aut in presentium rationabilibus modis Deo proprio potestatis adipisci, sub B. Petri & nostra prototexte (scilicet, & prestanti scripto parochiano communitas) flatteratos ut si te gravatum in aliquo esse periculis, liberis tibi inde apostolicam dilecti appellare. Nelli autem hominem sui facti personam tuam vel bona temere perturbare, seu quibuslibet molestis fatigare. Si qui autem id auctore presumptiverit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Laterani xvij. Kal. Maii.

XXVII. AD ARCHIEPISCOPUM
Cluniacensem.
Privilegia Cluniacensa.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopo & episcopis, ad quos littere ipsius pervenerunt, salutem & apostolicam benedictionem.

Iberalitati laudabilem genus est, ut qui se L. B. Petri & sancte Romanæ ecclesie humiliter devotione ecclesiam obsequantur, non solum prerogativa, & digniora beneficia sortiantur. Quam gratiam Deo Cluniacense monasterium famularum impendat, & quantum supra homines merito honorantur, & dignitate ecclesia Dei noverit, & vehementer exultat. Equitatis igitur postulat ratio, ut idem locis apostolice dilectionis privilegio gaudeat, & tam in capite quam in membris libertatem obtineat. Non foret enim innumerum quod specialiter ad jus B. Petri, & S. Romanæ sedis ecclesie, & nos ipsos vivitiamus. Et eodem die, qui revolutis hinc altiorum annorum, & hinc persequor nosse fecit memoriam papa Urbano ibidem majus alacra confecerat, cum archiepiscopo & episcopis qui nobiscum conveniant, cooperante privilegio sancti gratia, idem monasterium solenniter dedicaverit. Devotioni quoque & humilitati fidelium, qui pro amore Dei, & ipsius loci reverentia, in anniversario dedicationis hinc convenirent, proferantur, ipsa quoque pietate potentiam sibi injuncta, de gratia Dei confisi. B. apostolorum Petri & Pauli apostolorum remissum. Statuimus itaque, ut immunitatis ejusdem nobis, inviolata & integra serventur temporibus. Consi. Consi. Tom. XII.

Et Tab. IV. Cluniac.

Et Tab. IV. Cluniac.

habent libertatem. Ita tamen ut ipsius pro abbate, qui ad aliud transierit monasterium, de nullo alio, per litteras de Clun. monasterio pau- perum allowance licet. Quo nimirum defuncto, vel etiam remoto de congregatione sua, eligenti abbatem, cum praedicto tamen tenore, eandem habent facultatem. Pro recompensatione quoque satisfactionum, experientiam maximimum in, vel praedecessores tui, pro monasterio S. Egidii pertulisti, idem abbas consensu fratrum locorum, obedientiam, quae Limantium nuncupatur, cum pertinentiis suis, tibi et successoribus Cluniacensi monasterio donavit, et in ius ejus ante proprietatem in perpetuum transiit. Quod si quis vos super eadem obedientia molesterit, praefatus frater abbas, et ceteri monachos locorum, non solum justitiam auctoritate defendatur, quod fieri debet, sed etiam ad defensas, praeter ea, quae facta sunt, quominus, quam adeverit monasterium S. Egidii habebat, haberi fratrum suorum consilio, in perpetuum resistenti. Neque enim alicuius est, ut si Cluniacense monasterium frater monasterio S. Egidii habere aliqua privilegia, vel exemptionem S. Egidii frater Limantio, utrimque retinetur. Si quis contra tunc generalia, nullum in loco vigorem obtineat. Auctoritate igitur Dei et nostra praecipimus, ut praedicta contentio ab illius contradictione irreducibiliter perpetuo absteratur. Si quis vero praedicta concordia in hunc effectum confirmationis contra praefatos, indignationem beatorum Petri et Pauli ad nostrum incurrat, et ab incipere suscitatur.

Ego Innocentius catholicus ecclesiae episcopus, frater. Ego Mathias Albanensis episcopus. Ego Romanus diaconus. Ego S. Mariae in porticu Nolei, presbiter. Ego Gregorius diaconus. Ego S. Sergii et Bacchi, presbiter. Ego Lucas presbiter. Ego S. Joannis et Pauli, presbiter. Ego Otto diaconus. Ego S. Georgii, presbiter. Ego Guido diaconus. Ego S. Cosmae et Damiani, presbiter.

Datum V. Idibus post martium Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus vero domini Innocentii papae II. anno II.

XXXIV. AD EUDEM.

SS. Facendi et Primitivi in Hispania cenobium conceditur.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Petro Cluniacensi abbatem, et ceteris fratribus regulariter subsistentibus, in perpetuum. Incognitum venit Dominus miscere in terram, et de nullo alio, per litteras de Clun. monasterio pauperum allowance licet. Quo nimirum defuncto, vel etiam remoto de congregatione sua, eligenti abbatem, cum praedicto tamen tenore, eandem habent facultatem. Pro recompensatione quoque satisfactionum, experientiam maximimum in, vel praedecessores tui, pro monasterio S. Egidii pertulisti, idem abbas consensu fratrum locorum, obedientiam, quae Limantium nuncupatur, cum pertinentiis suis, tibi et successoribus Cluniacensi monasterio donavit, et in ius ejus ante proprietatem in perpetuum transiit. Quod si quis vos super eadem obedientia molesterit, praefatus frater abbas, et ceteri monachos locorum, non solum justitiam auctoritate defendatur, quod fieri debet, sed etiam ad defensas, praeter ea, quae facta sunt, quominus, quam adeverit monasterium S. Egidii habebat, haberi fratrum suorum consilio, in perpetuum resistenti. Neque enim alicuius est, ut si Cluniacense monasterium frater monasterio S. Egidii habere aliqua privilegia, vel exemptionem S. Egidii frater Limantio, utrimque retinetur. Si quis contra tunc generalia, nullum in loco vigorem obtineat. Auctoritate igitur Dei et nostra praecipimus, ut praedicta contentio ab illius contradictione irreducibiliter perpetuo absteratur. Si quis vero praedicta concordia in hunc effectum confirmationis contra praefatos, indignationem beatorum Petri et Pauli ad nostrum incurrat, et ab incipere suscitatur.

A tunc, quod in Hispaniarum partibus fuerit, et ad jus, B. Petri confessoris specialiter pervenire, quia a religionis nostro, et temporum rerum opudentia, quos proximi monasterii effloruerit, unde valde dolentes, peccati exiguam obnoxidit, nos, quorum praecipue interest in antiquis relictis, illustris filii nostri Aldeloni Hispaniarum regis vota clementer admittentes, vobis possessionibus importantem ascendit. Igitur locum ipsum cum suis omnibus pertinentiis tibi dilecte in Domino filii Petre abbas, tanque locos, ecclesiarum, salvo nimirum B. Petri confessoris, et S. E. in omnia decura jussit et retentis, ad reformationem religionis, et reformationem incrementum, et aeposolice fidei benignitatem committimus. Veltra itaque, castissimi intercessit, ut ope, et consilio, veritate laetantur, religio in eodem monasterio reformetur, et tam in interioribus quam in exterioribus locis ipse ad statum et dignitatem praestantissimam Domino reducat.

Ego Innocentius catholicus ecclesiae episcopus, frater. Ego Guillelmus Præneltius episcopus. Ego Urbanus presbiter. Ego S. Clementis, presbiter. Ego Anselmus presbiter. Ego Lucas presbiter. Ego S. Joannis et Pauli, presbiter. Ego Guido diaconus. Ego Otto diaconus. Ego S. Georgii ad Velum aeternum, presbiter. Datum Bononiae per manum Almerici S. R. E. diaconus, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XXXV. AD EUDEM.

Confirmatio ecclesiae Rochaburgenensis.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Petro Cluniacensi abbatem, et ceteris fratribus regulariter subsistentibus, in perpetuum. B. Osmo et diligens paternitas magno modo gaudet, cum vineam istam locatam a gentilibus regiamis fidei videri ecclesiis, et tribuisti et lentibus pariter emundari. Cujus proferendo gaudio letitia joculariter cumulat, et eadem vinea, propagatione ordinaria, per multorum fructuum dimentionem incipit dilatare. Proportionaliter igitur ratione Deo ordinis gratissimam esse, si Deo dicati religio Clun. monasterii, et diversae ecclesiae eorum, et atque plurimum meritis diligentiis regularibus illustrata, et fide, quam per dilectionem operatur, infuse. Ea propter, dilecte in Domino filii Petre abbas Cluniacensis, memores devotionis, quod ergo sedem apostolicam cum consensu filiorum praesentium habuisti, et honoris et servitii, quod nobis efficaciter fideliterque, maxime tempore sollicitissimi, impendisti: ecclesiam de Rochaburgeni, quae nuncupatur, Petragoricum episcopo Pontio abbati antecessori tuo, et per eum ecclesiam Clun. tanquam doctam, et a felicitate memoriae papae Callisti antecessoris nostri, quae privilegia possidet, etiam, sollemniter confirmata, tibi, fratribusque tuis, non solum confirmamus; sed etiam confirmando, auctoritate apostolica decernimus, ut ordo Clun. ad talem Deum, ad quem praesentissimam

inductus est, et ad honorem sacrosanctae Romanae ecclesiae, et cum omni reverentia, et reverentia temporibus illi foreat. Statuerunt, ut nulli hominum licet eandem possessionem, vel bona, quae in praesentiarum legitime possident, aut in futurum jure modis, possideant Domino, potest adhiberi, tenere perturbatione, auferre, minime, quae quibilibet venationibus fatigat. Si qua igitur in posterum ecclesiastica seculariter personae hanc nostram constitutionem apostolicam sient, &c.

Ego Innocentius catholicus ecclesiae episcopus, frater. Ego Guillelmus Præneltius episcopus, frater. Ego Gregorius diaconus. Ego S. Sergii et Bacchi, presbiter. Ego Guido diaconus. Ego S. Adriani, presbiter. Ego Vassalus diaconus. Ego S. Eustachii, presbiter. Ego Hubaldus diaconus. Ego S. Mariae in Via lata, presbiter. Ego Anselmus presbiter. Ego S. Vitae, presbiter. Ego Luitfridus presbiter. Ego Lucas presbiter. Ego S. Joannis et Pauli, presbiter. Datum Pisis per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XXXVI. AD EUDEM.

Confirmatio Montis Deferendi.

Item est omnia concepta verba scripturae, asper, ad infamiam. Tam hoc profecto intus a Montisdeferendi ecclesiam a venerabilibus fratribus nostris Gaston Ambrinensi, et S. Simonis Neapolitanensis monasterio Cluniacensi canonice et devote collatum, idipsum quoque castissimo filio nostro Ludovico illustri et glorioso Francorum rege, et Raynald rege nuncupato, quod ad Radulphum de Perpetuo concederetur, et per eum confirmationem sedem apostolicam impelleret, etiam tamen, cum omnibus ad ipsum pertinentibus, in perpetuum tibi tanquam successoribus confirmamus. Statuerunt, ut nulli omnino homini licet eandem ecclesiam vel bona, quae in praesentiarum legitime possident, vel in futurum jure modis, praesentibus, auferre, minime, seu quibilibet venationibus fatigat. Si qua igitur in posterum ecclesiastica seculariter personae hanc nostram constitutionem apostolicam sient, &c.

XXXVII. AD EUDEM. Confirmatio possessionum aliquot Cluniac.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Petro Cluniacensi abbatem, et ceteris fratribus regulariter subsistentibus, in perpetuum.

Quos omnipotens Dominus ampliori honorare ac religionis nitore facti esse conspiciunt, a sede apostolica convenit plenius honorari, et opportuno admittimus consensu. Quapropter, dilecte in Domino filii Petre abbas, praesentem tamen possessionem, etiam in futurum donationem ab illi viro Gloucestro Montisdeferendi in manu nostra devotissimo intuitu fideam, et per nos monasterio tradendam Cluniacensi, tibi tanquam factorem confirmamus. Cluniacensi monasterio ratum et inconvulsum perpetuo manere decernimus. Statuerunt in eodem loco oratorium et ceterorum confinium, in quo fit quae peragat undecumque venientes legere liberaverunt, nullum prohiberent obstruere, nisi forte vinculo ecclesiasticum fuerit innodatus, salvo nimirum jure matricis ecclesiae. Ad idem effectum, ut si quod factum in eodem loco Deo servitibus concessione pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu illi iustis modis, Deo proprio in posterum datum fuerit, tamen ipsius status praesentibus vel futuris, firma et insolubilis conservetur. Simili quoque modo monasterium S. Gerardi de Fob, quod quidem aliquando prius tunc Cluniacensi cenobii cecit, quae autem in abbatum per quorundam insolentem et irritantur, in prius statum et ordinem revoctat, et praesentibus temporibus cum omnibus suis pertinentiis tibi quidem monasterio, monasterio Cluniacensi canonice et devote collatum, idipsum quoque castissimo filio nostro Ludovico illustri et glorioso Francorum rege, et Raynald rege nuncupato, quod ad Radulphum de Perpetuo concederetur, et per eum confirmationem sedem apostolicam impelleret, etiam tamen, cum omnibus ad ipsum pertinentibus, in perpetuum tibi tanquam successoribus confirmamus. Statuerunt, ut nulli omnino homini licet eandem ecclesiam vel bona, quae in praesentiarum legitime possident, vel in futurum jure modis, praesentibus, auferre, minime, seu quibilibet venationibus fatigat. Si qua igitur in posterum ecclesiastica seculariter personae hanc nostram constitutionem apostolicam sient, &c.

Ego Innocentius catholicus ecclesiae episcopus, frater. Ego Gregorius diaconus. Ego S. Sergii et Bacchi, presbiter. Ego Anselmus presbiter. Ego Lucas presbiter. Ego S. Joannis et Pauli, presbiter. Ego Guido diaconus. Ego S. Adriani, presbiter. Ego Vassalus diaconus. Ego S. Eustachii, presbiter. Ego Hubaldus diaconus. Ego S. Mariae in Via lata, presbiter. Ego Anselmus presbiter. Ego S. Vitae, presbiter. Ego Luitfridus presbiter. Ego Lucas presbiter. Ego S. Joannis et Pauli, presbiter. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XXXVIII. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XXXIX. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XL. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLI. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLII. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLIII. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLIV. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLV. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLVI. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

XLVII. AD EUDEM. Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. diaconi, car. et cancellarii. Pontificatus domini Innocentii papae II. anno II.

in eodem.

XXXVIII AD EUENDEM.

Compositio inter Clonacum & S. Benedictam super Clonac.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, dilecti filii abbas C. Clon. salutem & apostolicam benedictionem.

Venerabili ad apostol. sedem dilecti filii, Monacho videlicet, et idem monasterii S. Benedicti super Padum procuratoribus idem S. protopopulo coram nobis, quod cum monasterium memoratum a felicis recordationis G. papa praedecessore nostro, Hugonis procuratoris tunc, filii abbas, & successores eius fecerit deo committimus, ut in eius gubernatione atque custodia potestatem haberent & studium procuracionis impenderent, ac obtemperare abbas ipsius loci, eorum diligentia procederet, ut in loco regimini iuxta Benedicti regulam persona subrogaretur idonea, & quodcumque in monasterio ad augmentum & observantiam monachice disciplinae influere vel emanari eorum oportet, eorum fidei per dispositionem ac magisterio impleteret, prout in fidei memorati Lucei & Clementis praedecessorum nostrorum auctoritate assignari videtur: abbas & frater monasterii supradicti debant tamen, filii abbas, & successores sui obedientes & reverentiam habebant, super praemissis & aliis injunctis tibi & graves exissent, & a tea, & ecclesie tuae subjectione, & a monasterio suum subtrahere molerent, idem quoque fratres abbas tibi eligere non formidant, abique tea, & fratrum tuorum auctoritate & consensu. Procurator vero monasterii S. Benedicti propulsi et adverso, quod cum monasterium ipsum ad vi & proprietatem ecclesie Romanae pertinet, & per privilegia pontificum Romanorum super antiquo libertate donatum, tibi, vel ecclesie tuae subiecte, vel responderi in aliquo minime tenebatur, quinimo in praesentio, quod cum abbas dilecti pertineret, ad iudicium, quod tunc per aliquod praedictorum privilegiorum intuitu Clon. ecclesiam competere, illud penitus est ad obsequium, cum iadem neglectum non sit, & monasterium supradictum vigilem et plenam libertatem gavium. Fugit in super idem monasterium super capituli promissa per hunc memoriam Eugenii papa praedecessoris nostri sententiam abolitum. Cum ergo factus per his & quibusdam aliis, procuratores ipsi non desisterent alicui, & per venerabiles fratres nostros S. Sabini & N. Tactiani, episcopos de mandato nostro facti, in praesentio compositio- nem tractatum: nobis invidiam, dum inter procuratores ipsos huiusmodi compositio intervenit: ut cum in monasterio saepe dicto fuerit abbas dilectio celebrata, fratres, quidem loci abbas abque requisitione vestra, in praesentio in se eligant in abbatem: qui si concorditer electus exierit, munus benedictionis accipiat, & libere se admittat, & nulla super his vobis licentia sit, nisi videritis quomodo factus in abbatem electus, iuxta spatium primi anni unum vel duos fratres cum suis libertate ad vos dirigat, & quibus tibi, filii abbas, & successores tui, super observantiam monachice disciplinae reverentiam reponant, & tunc Clonac. abbas vel per te, vel per alium, ad monasterium memoratum accedat, ac abbas ipsius loci corporalem super omnia observantiam obedientiam recepturus: vel

A transmissis sibi litteris, si maluerit, in testimonium obedientie sibi promissis referet. Quod si abbas dilecti fuerit in discordia celebrata, pro dicta compositio huiusmodi diffinitionis articulo, ad sedem apostolicam revertatur: item abbas & monachi supradicti loci de quadrennio in quadrennium aliquem ex contrariis locis ad capitulum suum transmittant, qui audiat & recipiat, quod iudicium fuerit super observantia canonice constituta. Praeterea quolibet quadrennio ordinem abbas duos ex fratribus suis mittat ad visitandum monasterium fide dictam, quibus de cetero ac bonis receptis, ad eodem monasterio moderata procuratio tribuatur: & ipsi, abbas, & eisdem loci consilio requisito, corrigant siquid in loco monasterio citae monachos & conventus, & si quisque personam, corrigendum invenierit, & si ipsius monasterii non esset frater, in praesentio vero aliquid corrigendum in abbatem invenierit, ad Romanam pontificem illud referant: & si eum ipse mandaverit, in eius correctione procedat. Cum autem Cloniac. abbas eisdem loci vel praesentum accesserit, abbas eisdem loci, & tanquam prior abbas, cedat in choro, & capitulo, & in mensa. Abbas vero Cloniac. in membris corrigent quod fuerit corrigendum, & si quid forte in abbatibus personae correctione dignum invenierit, id ad aures Romanis pontifici proferre proceat, ut iuxta beneplacitum eius in Chirilo sequi procedat. Praeterea Cloniac. abbas ad monasterium istud accedens, viginti equosque equitatoris, & triginta personis: fratres vero cum illis causa visitationis accesserint, quatuor equitatoris, & sex personis tantomodo sint contenti. Iti igitur ita perpetuum compositio scriptura, & procurator alienus facta, in violabiliter observetur, non eam auctoritate apostolica confirmamus: si tamen ut noni omnino hominum licet hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Viterbii xxviii Julii, pontificatus nostri anno xxi.

XXXIX. AD EUENDEM.

Confirmatio aliquot ecclesiarum in diocesi Trecenti.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, dilecti filii Petri abbas, & monachi Cloniacensis, salutem & apostolicam benedictionem.

Quia vobis, & fratribus vestris, ab episcopo de ecclesia Dei rectoribus, et religiosi intuitu rationaliter datae esse cognoscimus, tanquam nulli volumus observare, & autoritate dilecti apostolice, in qua domino pariter indigne resistimus, ut percipit observentiam tempore communitate. Concessionem igitur ecclesiarum sancti Remigii videlicet de Plajotto, de Borbona, de Lintre, de Lintellis, & de S. Juliano, & venerabilis fratre nostro Augustini episcopi velis monasterii & vobis factam, firmamus, & praesentis scripti munus roboramus. Si quis autem huiusmodi observantiam scilicet temerario ausu contraire tentaverit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Laterani, xvii. Kal. Augusti.

XL AD EUENDEM.

Confirmatio aliorum donationum.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, dilecti in Christo filii, Petri abbas, & monachi Cloniacensis in praesentio.

EX apostolicae fidei administratione, quae exterritoriarum fuerit, volumus corrigere; & quae ordinata, ad modum statum deducere; & ut in his bonis fructus permanent, vigore ecclesiastico roborare. Eapropter, dilecti in domino filii, donationem a Girmo & fratribus, de loco qui dicitur Pinos, cum suis pertinentiis. Remis, in parochia venerabilis fratris nostri Rainaldi archiepiscopi nosse factam, vobis concedimus, donamus, & tradimus, ac pro praesentis scripti paginam confirmamus. Nulli ergo omnino hominum fas sit praesatum locum temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel aliquibus venditionibus fatigare: sic omnia domino & possessioni Cloniac. monasterii perpetuo integra conserventur. Si quis autem huiusmodi conditioni temerario ausu contraire tentaverit, &c. Datum Remis xi. Kal. Novembrii.

XLI AD EUENDEM.

Ex variis periculis eorum, votivas orationes expulsi.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, dilecti filii, Petri abbas, & fratres Cloniacensis, salutem & apostolicam benedictionem.

Reverentis nos Deo a conventu malignantium, & a multitudinis operum iniquitate. Olim unquam debachante Judaea rapine, Divina virtutis decessa de profunditate sui consilii non nos fratres nostrorum de his reverteretur obsequia, de Urbe fidei profectione sine mulatione exivit. Modo vero in facinorosis respectu ecclesiae, & atque nos sanos & incolumes ad sedem propitiam revocavit. Dignum est igitur, quatenus pro tantis nobis collatis & sperno munus beneficiis, nobiscum pariter gratulamini, & Divinum majestati gratias debitas referatis: illud omnimodo exoratis, ut causam ecclesiae, & nostrae in suo patricio subsistentis, magis se magis attollat, & bonis principis estus meliores adhibeat. Creditas enim quod preces vestras majorem efficaciam apud Deum obtinent, quatenus factis potentia quorumlibet armatarum. Nos autem in urbe cum carissimo filio nostro Romanorum rege Lothario constituti, super sollicitudine ac studio quod super sanctam Romanam ecclesiam geritur, & devotioni vestrae multumodis gratias exhibemus: & quae ad liberationem ecclesiae pertinent; Deo gratias, salubriter operamur. Data Laterani x. Kal. Junii.

XLII. AD OTHONEM LUCENSEM EPISCOPUM.

De mansione illorum qui consanguinitatem praebent.

De parentela illa, unde nos consilium voluimus, pro qua etiam est ad nostrum sustinendum.

A tiam appellatum, aliorum fratrum scripta suscipimus, qui utique causam ipsam diverso modo narrabant. Et primo quidem tam in gradibus, quam in nominibus per nos in discordia; postmodum vero in athero coram computatos ejusdem parentela dicuntur convenire. Ceterum in huiusmodi casibus summoque consideranda est qualitas personarum, quae aliquod contra quoslibet aliter vult: quae etiam jurarumum praestare debent, quod neque gratia, neque prelo, vel timore, vel odio aliquo, hoc dicunt contra eos, de quibus agitur: fide positae, quae ostendat ita verum esse: & ita se a fide antecessoribus audivit. In quibus omnibus non debet aliqua varietas vel contrarietas inveniri.

XLIII AD GUIGONEM CARBUTHIENSEM PISCOPUM.

S. Hugonem Gratianopolitansium in sancto Sutorum amorem relaxari esse monet: & vitam ejus ut coarctabit, & horetur.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, dilecti filii Guigoni priori Caributhensi, salutem & apostolicam benedictionem.

DiVERSIS respondentem beneficiis, cognita vobis, & auditis quae per E. Hugonis membra in praesentio scriptis, & in praesentio donationem collaudavimus, & archiepiscopo, episcoporum, & cardinalium, atque aliorum, qui nobiscum aderant, communicato consensu, ipsam inter sanctos & ecclesiae honorari precoribus, & diem ejus assumptionis cum gratiole sollemniter celebrari. Quia igitur ipsius vita, quam pie dicitur in corpore, & miraculorum conditio, quae Deus cum factis apud homines praestigere, tum maxime dilectis non cessat locum & auctoritate B. Petri & nostrae tibi mandamus, quatenus ea, quae tibi super hoc nota fuerint, & diligenter in praesentio scriptis, & in praesentio obsequia, & Deo beneorere in sancto, & ceteris degen, ac populus studens, gratias agant Domino, atque ipsius intercessionem precibus eorum veniam percipere mereantur. Orator quo nobis dilectos filios nostros Carbuthienses fratres, petere Dominum salutamus ac benedicimus. Data Pisis, x. Kal. Maii.

XLIV. AD CONRADUM SALZBURGENSEM ARCHIEPISCOPUM.

Consolatur quod a suis malis passus esset. Item de quibusdam ab ipso interdictis, & de Guibertis.

Invenimus episcopos servos servorum Dei, venerabiles fratres Conradum Salzburghensem episcopum, salutem & apostolicam benedictionem.

Ravis videmus, carissime frater, passioem graviter angustiam, quam te a filiis tui significasti, quos nutriendos in Domino suscepisti. Sed quia & passioem memoratam, & nos tibi: vix induimus dicimus, quod si pro justitia partimus, BEATI tibi cuba delictis, nobis oribus CHRISMI fides oportuna substat, & nos super repositis, & in praesentio ad vixit Dominum relinquamus. Qualiter purgare debet, Divini reliquamus. Qualiter purgare debet, Divini reliquamus.

ca. 120.

* duplice

ca. 120. 120. 120. 120.

ca. 120. 120.

ca. 120. 120. 120.

ca. 120. 120.

ca. 120. 120.

ca. 120. 120.

patro Rotomagensi quam licet jura sibi episcopalia usurpare; nec aliam obtinere potestatem, sed clericis redditus occupari, quibus etiam, quod monasterium est, et Archidiaconum nominare præsumunt. Cum enim canones & sacre leges præbent laicos, quos non episcopos, nec clericos, sed clericis administrare, & officiales vice eorum non permittant in ecclesiis constitui nisi clericis: in quibus talia preterita, possessiones ecclesiasticas, vel aliam divinius adscriptam, causa sacrilege detinere præsumunt. Et si istud salvas sit, anæthematice sit veniens ferendus, & a corpore ac sanguine Domino separandus. Venit nullus debet in Archidiaconum, nisi si prius factus Diaconus fuerit. Quod si quisquam laicus, aviditate rerum ecclesiasticarum, hinc sibi nomina vindicat, non debet Archidiaconum appellari. Porro certissimi jura est, ut non beneficiatus jure aliquo, non secundum canonicum foretorem exspectet, sed ad sui regimen se officiorum suorum dispositionem honestas, sapienter & religiose personarum evocato: non enim ecclesiasticus non est sanguis, sed meritis. Si quis igitur præbendam, & præposituras, capellanias, ecclesias, aut ecclesiasticas officia jure successione episcopali, sine legitimo iure, aut dignitate caret, & gravi pena, tantis ecclesiis percellatur. Ad certum quod ecclesie titulum debet in Synodorum ordinari: cuius persequo dicitur, nisi ipse ab eo non recusetur, nisi pro communi utilitate non ad aliam transferat. Sacris etiam canonibus obviatur, & locationi ac conditioni rerum forentium promissam, & conductiois & mercatorum Presbyterorum, quasi levissimum transgredere & violenter, ecclesiasticis servitiis mancipari. Presbyter autem, post assumptam animarum curam, id est Synodum, ubi de fide, de moribus, & ordine pontificatus debet instrui, & ad officium adhiberi, si aliorum confusione exsolvat contentum, & si possit & fratrum præsentia liberabit, & iugitorem curam, quorum iure presentate se iudici eradicat, ubi iudicium animarum, ubi enim tantum confutendus quæ nec rationi, nec legibus, nec canonibus contradicit, observari mereatur. Tales igitur & tam presumptuos Presbyteros, & ministrorum præventur, & a curia uniatæ se dividunt. Ad hoc certum est, quomodo ecclesiasticum beneficium non debet esse furivum, & quicquid non contentione Episcopo ad ordinem prohibetur, ipso sibi causa est promissa, & manifestis ut illicitum non debeat promoveri. Admittatur igitur ad sacrum ordinem quibus natalium, morum, & status dignitas suffragatur: qui enim abique legitimo sunt maxime operari iuxta legem vulgo, concepti, quibus incertus est pater, vel ipsi, id est, sine Patris Filii appellati: nisi permissione imperali solentur indula, & a paterna successione exempti. Quæ enim paterna hereditate indigni iudicantur, ne tamquam Dei ministris indebito officio ecclesiasticæ applicentur consideratione est exadimenda providendum. Ceterum, qui se turpissimum de nobilitate vite subvertit, de nobilitate contra prelores dicens, militaturus ad castra dominum non accedit. Illi vero qui publicis functionibus sunt adscripti, curæ officii obligati, servitius mole gravatur, quibus, non nisi decessu, non nisi fessio, nulla ratione, non supplicibus gravibus obnoxii fuerint, in clericis ordinantur. Insuper etiam, litterarum, & divinarum legi-

A igitur, quos tunc immites, honestas & rati prohibet occupari. Tu ergo, frater carissime, officii pastoris & evangelicæ diligentie mem, quasi pastoris & evangelicæ diligentie adimplens, hanc loquere & exhortare, argue, obliera, increpa, quatenus homo vix tuæ exempli, & predications verbo, oves tibi committens, divina castigante gratia, cum iudice crederet, testino Domino vales presentate. Et quidquid super tamen flagitii contemdis tui arbitrii delictis districti canonice constituitur, non auctoritate Apostolorum eorum habebimus. Datum Altifloridi vii. Kal. Augusti mcccc.

LII. A D E U M D E M.

Confirmatio iurium & prædium Episcopi Rotomagensis.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei, venerabili Fratri Hugoni Rotomagensi Archiepiscopo quædam successione canonice subditiorum, in perpetuum memoriam. Apostolica fœdis collecta benignitas & dilectissima familiaritas de plebenis gratia sua, favorabilis quibusdam plane honorificentis, & beneficiis pluribus abbatibus, & circa domesticis & humiles filios caritatis iure indelicentem admissum ab ipsorum repræsentat. Proposuit igitur ratiorem precipuendam esse ut si quod beneficium fore obsequium ab aliquo prius oblatum suscepimus, ut longè superiores in retribuendo quam in conferendo, non mensura pari vel equa sitate, fed ubertate copiosa respondeat cunctis. Præsumit enim & detestabilis ingratitude ritium & fœditatis a bonorum mentibus repellendum; ingratis siquidem pœnam, non gratiam promeretur. Quanto autem studio & industria sollicitudine hac tempestate factus maris tue sanctæ Romanæ Ecclesie interpres amplexeris, & ambrosionem in vestris Patri Leonide detestatur, & iudicium perfidius forentis, non frequentibus & ratione munitis exhortationibus Clericorum, Principum & ceterorum rone in fide Catholice & obedientis nobis firmaveris, non immemor es, carissime Frater, Hugone Archiepiscopo, virum utique sapientem, religiosum, & in necessitate probatum, in propriam & spectabilem beati Petri & sanctæ Romanæ Ecclesie filium, insuper, & in tam nobili, & in omnibus generum familiaritate reclinamus. Rationabilibus igitur tuis postulationibus attentè prebentur; Rotomagensi Ecclesiam, vel Deo viatore prædica, & bonis fidei Apostolicæ defensione protegentem, & que ipsius jure suo tibi talique incrementis officii nostri robor communitus, & fluentes ut Rotomagensi Archiepiscopis, Bajocensibus, Abrincensibus, Eboracensibus, Lantervicensibus, & Sagrensis, sine Metropolitanis præsit Episcopis, quicquid ad consecrationem recipiant, & sitampatrum Patri Metropolitanis humiliter parentur. Quæ enim tibi Presbyteri in Rotomagensi Parochia constituti ecclesiarum administrationem & curam animarum & vobis recipiunt, sed Synodorum vocati abique contradictione aliqua vel non dicitur caritate diligenter prolepti, non minus, ne aliqui laici iure præstatum episcopatum officium sibi Archiepiscopos assumant, nec compositionem ecclesiasticam sibi vindicent præsumunt, nisi quos Archiepiscopos, vel Episcopos in Rotomagensi Parochia abique eorum, vel successorum tuorum assensu vellicipolis celebrat. Porro eorum de vestris fratribus aptant

Multibus detinere exigit, quod quodvis Episcopus in ecclesiis & sedibus suis retinet, quæ in usum propriæ mensæ, & ad opus clericorum, necnon pro ecclesiarum ædificis reparandis, & ad pro sustentandis pauperibus iuxta familiaritates capitales ditionibus, & ad usus decuit, a divina dispositione tibi commisit, in eo tempore prave confusiones amputatur, & vitiorum redibus infertur, nam quæque per te, & ad illius sagis evasationem, plantantur. Aliter enim abbares, & reliqui clerici, nec gratum Deo famulam impediunt, nec animarum laicorum saluti poterunt proficere: imo præterquam id, ad illius sagis evasationem, nisi episcopis fidei & prælati debita fuerint humilitate subiecti. . . . . Unde providendum est a tua prudentia, ne ipso libere & sine iure vivendo, ad illius sagis evasationem, sacras dotationum incurant, & tibi, quod debet, ante ecclesiis sapienti iudicis impo-

A sciasi ferentia, attentum tunc præbet voluntatem. Vnumquemque quanto iure divine pietatis providentia, personarum tuorum, sapientia, & divitiis decoratur; tanto amplius cum obedientia sibi commisit, & ad usus obsequiosos illius allegari. Et illi igitur ut eorum sine decuit, a divina dispositione tibi commisit, in eo tempore prave confusiones amputatur, & vitiorum redibus infertur, nam quæque per te, & ad illius sagis evasationem, plantantur. Aliter enim abbares, & reliqui clerici, nec gratum Deo famulam impediunt, nec animarum laicorum saluti poterunt proficere: imo præterquam id, ad illius sagis evasationem, nisi episcopis fidei & prælati debita fuerint humilitate subiecti. . . . . Unde providendum est a tua prudentia, ne ipso libere & sine iure vivendo, ad illius sagis evasationem, sacras dotationum incurant, & tibi, quod debet, ante ecclesiis sapienti iudicis impo-

Oppidum videlicet quod dicitur Andelejum cum villa, sylvis, pratis, aquis, jussibus ac libertatibus, cum portu & navium redibus; & non tam quam omnes fructibus domus vestre liberum conceptum vini, frumenti & omnium aliarum rerum, tam in aqua quam in terris, transitibus pontium, & portibus maris communi tempore habentibus in Archidiacono Wintoniensi manerium quod dicitur Billa-Worda, in Normania Oppidum Gijeri & Willam Duventæ ad Duilliam, cum agris, sylvis, pratis, & molendinis, & cum aliis pertinentiis; & jussibus: prata quoque supra Soretiliam juxta Sequanam fluvium, & domum ibidem ad fœca conseruanda; Rotomagi domum propriam, curiam & hortum, ultra muros positam, & mansionem, de quibus habes censum & jussitia: & etiam que sunt de feodo Rotomagensis Archiepiscopi: Villacium Francie, præter illa castella que ad jus Regis sunt omnibus pertinentia. Sane Albo-maria cum omnibus ad eam pertinentibus, & castellum Toeni, & castro Allium Ambienensium civitatis proximam, quod supra Someracium fluvium in agro prædicti, & castro inter autoritate apostolica communitus. Terminos vero Panochæ, infra quos vitæ Melledum & Pontisara continentur, vobis firmatus, sicut & Pœtera vitæ quæ prope Montedunctor, & antiquæ ex alia parte a Melledum castro non solum Sequana flumine, sed etiam Sequana antiqua territoriorum finibus differuntur usque ad Ruvium Kerdæ, & inde per Sequanam usque in mare. Nulli ergo hominum fas sit, præstatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, & minuire, seu aliquibus modis fatigare. Sed omnia intacta conserventur, vestris & eorum pro eorum gubernatione & sustentatione concessa sint, usus profutura.

LIII. AD HENRICUM ANGLORUM Regem.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei castissimo in Christo filio Henrico, illustri & glorioso Regi Anglorum, salutem & apostolicam benedictionem. Quædammodum personam tuam dicitur caritate diligenter prolepti, non minus, ne aliqui laici iure præstatum episcopatum officium sibi Archiepiscopos assumant, nec compositionem ecclesiasticam sibi vindicent præsumunt, nisi quos Archiepiscopos, vel Episcopos in Rotomagensi Parochia abique eorum, vel successorum tuorum assensu vellicipolis celebrat. Porro eorum de vestris fratribus aptant

C Uta a Brabato seu benedictionem suscipit, ipsique obediat.

LIV. AD ABBALEM FONTINLENSSEM.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei Illustri Abbati sancti Wandregildis salutem & Apostolicam benedictionem. Tyrannorum scilicet que esse manifeste probationibus indicat, qui tenentur ab illis juri sine omni ratione defendi, & rectoris officio negligi adimplere. Velatum siquidem est ad aures nostras, unde videtur mirari, quomodo cum Joanne Abbate tunc, & fratre nostro, atque bono abbate Wandregildis tanquam pœdatus tuo arbitrio admittitur, sed præterquam præter confutendos, qui facit oraculis & rationi rectoris. Dicitur Archiepiscopus tuo prætorum forentis; & quod præstat ad Abbatem, divinum non suscipit sacramentum. Sacramento ergo contempto, profecto vas vacuum est, & nonne abbas carum gerat & bone. Quæ bonitas decepte niteri, Deum utique fallere non poterit. Idcirco per Apostolica fidei scripta mandando precipimus quatinus & benedictionem inciperet, & quod tibi iurati sine omni ratione defendi, & rectoris officio negligi adimplere. Velatum siquidem est ad aures nostras, unde videtur mirari, quomodo cum Joanne Abbate tunc, & fratre nostro, atque bono abbate Wandregildis tanquam pœdatus tuo arbitrio admittitur, sed præterquam præter confutendos, qui facit oraculis & rationi rectoris. Dicitur Archiepiscopus tuo prætorum forentis; & quod præstat ad Abbatem, divinum non suscipit sacramentum. Sacramento ergo contempto, profecto vas vacuum est, & nonne abbas carum gerat & bone. Quæ bonitas decepte niteri, Deum utique fallere non poterit. Idcirco per Apostolica fidei scripta mandando precipimus quatinus & benedictionem inciperet, & quod tibi iurati sine omni ratione defendi, & rectoris officio negligi adimplere.

LV. AD HUGONEM ARCHIEPISCOPUM.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei Castissimo Fratri Hugoni Rotomagensis Archiepiscopo salutem & Apostolicam benedictionem. Quædammodum personam tuam dicitur caritate diligenter prolepti, non minus, ne aliqui laici iure præstatum episcopatum officium sibi Archiepiscopos assumant, nec compositionem ecclesiasticam sibi vindicent præsumunt, nisi quos Archiepiscopos, vel Episcopos in Rotomagensi Parochia abique eorum, vel successorum tuorum assensu vellicipolis celebrat. Porro eorum de vestris fratribus aptant

ANNO CHRISTI 1194

Sanitate pollicentes, humanorum caritatos fac A
faciant corporum. Cumque impudicus usus
impudici coitus, in modum, & de subtilitate
etiam credit honestas non debet religio per-
trahere. Ut ergo odio monachici & canonicus
Deo placens in sancto proposito invariabiliter
conseruetur, nec hoc ulterior persequatur, audiore
quodamque interdicere. Episcopi autem,
Abbat, & Priores tante enormitati consensu-
erunt, & non corrigentes, propriis honori-
bus spolietur.

XV. Præcipimus etiam ut laici qui Ecclesias
tenent, aut eas Episcopis restituant, aut excom-
municationi subiacent.

XVI. Innovamus autem & præcipimus ut nul-
lus in Archidiaconatu, Diaconatu, nullus in
Decanatu vel Præpositum nisi Presbyter ordinatus.
Archidiaconus vero, Decani, vel Præpositi
qui infra ordinem prænominatum existunt, si in-
betiones ordinari contempserint, honore loco
priventur.

XVII. Præcipimus etiam ut Presbyteri, cle-
rici, monachi, peregrini, & mercatores omni
tempore sint securi. Tergium autem ab occa-
su quo facta est hęc Decretum, nullus in
Decano vel Præposito nisi Presbyter ordinatus.
Archidiaconus vero, Decani, vel Præpositi
qui infra ordinem prænominatum existunt, si in-
betiones ordinari contempserint, honore loco
priventur.

XVIII. Databiles autem sicut nundinas vel fer-
ias in quibus milites ex condito condendos vo-
lent & ad observationem virum futuram & au-
ditate tenerare congregentur, unde motus
bonitatis & animus in se habet prout in
omnino interdicitur. Quod si quis contra ibi
dem mortuus fuerit, quamvis si possent peni-
tentiam & viaticum non negetur, ecclesiastica sa-
cramenta carat sepulture.

XIX. Item placuit ut si qui fascente diabolo
injust facilligere reatum incriverit quod in clericis
vel monachis manere injurios, anathemati sub-
jaceat. Quod qui fecerit, anathemati communicetur.

XI. Indubitatum est quoniam honores eccle-
siasitici sanguis non sunt meritis, & Ec-
clesia Dei non hereditario jure aliquando nec
secundum carnem succedere speret, sed ad sui
regimen & officium suorum dispensationis boni-
tatis, sapientie, & religiosæ personæ expofit.
E Propere auctoritate permissa apostolica nec
qui Ecclesias, præbendas, præposituras, cap-
ellanas, aut aliquas ecclesiasticas officia heredi-
tario jure valeat vendicare aut expoliare pre-
sumat. Quod si quis improbus & ambulator
non attente præsumpsit, debita pena mul-
tabitur, & postea caratur.

XII. Sane conjunctioes concunguntur omni-
no fieri prohibemus. Hujusmodi namque in-
conveniens, qui jam fere simulante homini gene-

ris inimico in ulum verus est, sanctamque pa-
trium fatura & sacrosancta Dei decetate ex-
celsi. Leges autem sacrali de tali concubio-
nato inflges pronuntiamt & ab hereditate re-
pellunt.

XIII. Perfissam sanguinem, depollutatis,
& heftissimum incedendum malitiam auctoritate
Dei & beatorum Apostolorum Petri & Pauli o-
mnino detrahimus & interdicimus. Hęc enim
pessis, hæc hostilitas vastitas, omnes alias dep-
redationes eterperat. Que quantum Dei populo
est damno, quantumque detrahuntur civitati-
bus & corporibus inferat, nullis ignorat. Affan-
gendum est igitur & omnimodo laboratum ut
tanta elides tantam perniciem pro salute populi
B erudiamus & excuriamus. Si quis igitur posthu-
jus nostre prohibitionis promissionem nulla
studia, sive pro odio sive pro venditia, leges
apposuerit vel auxilium fecerit, aut appositionis
conditiones vel apponit, inferat tributur excom-
municetur. Si in hoc mortuus fuerit inen-
dicatus, Christianorum coram sepulture, nec ab-
solvatur nisi prius damno cui intulit secundum
facultatem hanc relaxato, jure se ulterius igno-
rare appropietur. Præterea autem in
Hierosolymis aut in Hispania in servitio Dei
per integram annum permaneat. Si qui autem
Archiepiscopus aut Episcopus hoc relaxaverit,
omnium relictur, et per annum in excom-
municatio episcopali abfinit. Sane Regibus & Prin-
cipibus facienda justitie facultatem, consiliis
Archiepiscopos & Episcopos, non negamus.

NOTA STEPHANI BALUZI.

Concilium istud, in quo vie celebratum & hanc
valde parvus Jacobus Simonsden pronuntiat valde
est ordinatum & certum fuisse. In hoc
quo Innocentius II. celebravit in Beata Landuvale
fuisse promissionem, aut omnia, aut per partem, ut
etiam in Beata Landuvale fuisse, unde in
Bullis vite Petrus de Beata Landuvale Pontificis
Admonet non summum dominum in his Conventu
Beronensis Curie in Beata Landuvale. In hoc
quo Innocentius II. celebravit in Beata Landuvale
fuisse promissionem, aut omnia, aut per partem, ut
etiam in Beata Landuvale fuisse, unde in
Bullis vite Petrus de Beata Landuvale Pontificis
Admonet non summum dominum in his Conventu
Beronensis Curie in Beata Landuvale. In hoc
quo Innocentius II. celebravit in Beata Landuvale
fuisse promissionem, aut omnia, aut per partem, ut
etiam in Beata Landuvale fuisse, unde in
Bullis vite Petrus de Beata Landuvale Pontificis
Admonet non summum dominum in his Conventu
Beronensis Curie in Beata Landuvale.

ANNO CHRISTI 1194

CONCILIIUM STAMPENSE (1) STAMPENSE

Contra Anacletum antipapam congregatum, anno domini MCCCX.
tempore Innocentii II.

IN hac synodo, auctor sancto Bernardus, demora-
tus est peritum antipapam
nominate, contra vero approbationem fuisse electionem
Innocentii canonice & legitime ordinati, restat
Victorini, lib. 17. cap. 6. Et Bernardus Abbas, lib.
2. cap. 1. in vita sancti Bernardi regis: Quo re, ut erat
plurimum ecclesie defensor, etiam compendat,
concilium archiepiscoporum, episcoporum, abbatum
& religiosorum videlicet Synodum Stampensem
& eorum concilio tam de persona quam de
electione investigans (sit enim tempore ut Roma-
nus tumultuantium quibus omnium molitibus,
ecclesie electio minus ordinari potest valeat) &
attemtum electioni consilio virorum præbet,
& deinceps manentem promittit. Cum autem
de interpositione & secessu primitus Claudi
per nos et delegatus: tunc exhibitis suffragio,
cum gratia & benedictione domini
no regi per nos referentes, ad propria remisit.
Ut autem ad sanctum Benedictum super
regerit detentis, dominus rex cum regibus,
& illis et occurrente, & nobilium diademate
lapis coronatum tanquam ad sepulchrum
Petræ inclinat, prebuit quoque exemplum, &
calibulum abfuit. Et detentis referit fidem et
& ecclesie promittit. Cujus exco. & rex An-
glicus Henricus et Carnotum occurrent, devoti-
fime prebuit quoque profertur, vovitum lo
quoque de hoc electionem. Et obdormis
sentia filialis promittit plenitudinem. Hic Sugerius
de regis usque in annum sequentem. Quæ
lib. 2. cap. 1. in vita sancti Bernardi regis: Quo re,
ut erat plurimum ecclesie defensor, etiam compendat,
concilium archiepiscoporum, episcoporum, abbatum
& religiosorum videlicet Synodum Stampensem
& eorum concilio tam de persona quam de
electione investigans (sit enim tempore ut Roma-
nus tumultuantium quibus omnium molitibus,
ecclesie electio minus ordinari potest valeat) &
attemtum electioni consilio virorum præbet,
& deinceps manentem promittit. Cum autem
de interpositione & secessu primitus Claudi
per nos et delegatus: tunc exhibitis suffragio,
cum gratia & benedictione domini
no regi per nos referentes, ad propria remisit.
Ut autem ad sanctum Benedictum super
regerit detentis, dominus rex cum regibus,
& illis et occurrente, & nobilium diademate
lapis coronatum tanquam ad sepulchrum
Petræ inclinat, prebuit quoque exemplum, &
calibulum abfuit. Et detentis referit fidem et
& ecclesie promittit. Cujus exco. & rex An-
glicus Henricus et Carnotum occurrent, devoti-
fime prebuit quoque profertur, vovitum lo
quoque de hoc electionem. Et obdormis
sentia filialis promittit plenitudinem. Hic Sugerius
de regis usque in annum sequentem. Quæ

re, & demota parte schismatica, subfite-
rentur electio. Nedium vero ad plenum
reperit Innotatus: episcopi, nec pivatim quif-
quam Commode præsumptis consentit, donec
colloquio Stampensi generali conventu, in commu-
ne decreverit quo consentiret, quid dmonstrat.
Neque enim Francia, cæteri regionibus proclivis
ad schismata, aliter tam factiose fusa
est, sed, ex malignorum acquirere crescent,
nec fabricata est, nec celebrata est nec ven-
tata in Petri cathedra monium. Neque enim
talibus in causis principalis aliquando ex
returere ecclesia, quo generalibus utilitatibus
privata commoda præferuntur, exo declinat in
partem personæ detulit, fed causis. Convocato
no igitur ad Stampi concilio, abbas sanctus
Clarus et Innocentius Bernardus, specialiter ab ipso
Francorum rege & præcipuis quibusque pontifi-
cificis accertis, fide polles fabricatis, non me-
diocriter pavidi & tremebundis audent, peri-
culosam pæbe & pondus negotii non ignorant.
In hunc tantum concilio electus est cum Deo,
stendens et in vultu nobili ecclesiam magnum
concedit in Dei laudibus concincent: unde sepe-
re prebit factum illo proventuram. Libi vero
ad locum venentem est, exo declinat in
& prebitus ad Deum fuit, cum de eodem ver-
bo traditari rex & episcopi cum principibus
confederit, unum omnium consilium fuit, sua
sententia est recepta. Et obdormis sentia
filialis promittit plenitudinem. Hic Sugerius
de regis usque in annum sequentem. Quæ

C. Et ex eo res sua causa pendere. Quod vix
visum legit & regem, monachis tamen virorum
fideliem amplexationem, filios: & diligentes
sollicitudinem ecclesie ordinem, electum motu
viam & famam prioris electi, aperit usus lo-
& spiritus sanctus impiovis fuit. Unus ergo
omnium ex locutus, fitefidum ab omnibus
solumque pontificem Innocentium admittimus.
& ratam esse, omnes patres asserunt. Ne
Bernardus. Eadem quoque Theobaldus in vita Pie-
tissimi.

CONCILIIUM HERBIPOLENSE
In quo Innocentius II. electio confirmatur.

IN Germania Lotharius Imperator Wirceburgi
in Herbipoli Concilio convocavit, de quo
chronicon Magdeburgense sic dicit medium ad hunc
annum: Concilio in Herbipoli. Et imperator
Hærici a Rege Wirceburgi congregavit, ut officii
episcopos, abbatibus, apostolicis iudicibus, legibus
Gregorius, qui & Innocentius, qui Petrus Leonis vi-

dine præcurator, a Lothario rege, & omnibus
congregatis, eligere, & confirmare. Quæ
enim, qui Ravensamensis Archiepiscopus electus
fuerat, in Herbipoli Concilio confirmatus
perpetuo lectus est, ab abate Rabbotio filii, Hilti
Raven. qui tunc, licet & Labbus, hujus
nominem non facti.

Peripagine Hæricus impudens accusandi in expulsi-
one Concilio non sine singulari presentibus
opio ergo, sui manum in addidit ad istum modum
de concordia sacerdotis & imperii cap. 2. non
tunc instituitur in Concilio Papæ II. editis in Con-
cilio Laurentii anno MCCCX.

¶ Hærici Concilii Episcopi a nullo Verem non ita, sed illud aut in initium mensis Martii celebratum videtur. Pagan
ad. ch. 1116. n. 51.

ANNO
CXXIIII
1452

CONCILIIUM JOTRENSIS

ANNO
CXXIIII
1452

Ob sanctum Thomam sancti Victoris Parisiensis Priorem occisum, pro iustitia congregatum, anno MCCXXX. Innocentii pape II.

CUm archidiaconus Theobaldus A. illicitas exheretice occasione archidiaconus a prebatione exigeret, beatus ante Thomas prior S. Victoris Parisiensis, in quo iustitia amator & defensor, magno celo illius reflecter: per nepotes archidiaconi ipsius vel religiosus in obsequio caritatis, in natiere quod pascis indidit, in opere Theodori in fandum conatuit, in domino die, in fine meo inquit Stephanus Parisiensis in epistola ad Bernardum 219. ad Innocentium papam, & intra manus meos credidit ad impium pro iustitia exturbatus esse. *In hoc casu, in quo Petrus Constantinensis abbas, super in his partibus archiepiscopus, episcopus, abbas, ac multorum religiosorum episcoporum personam congregata sunt: et concilio habito, in hismodi fortibus fuerunt sententiam protulerunt. Confirma ergo, si placeat, apostolicarum quod ad eis bene alium ep3 supplet, si quid minus forte decerunt etc. ut impii debita ultionem paminant, etc. ad verum imitationem ceteri deterreatur.* Hec & alia Patres ad Innocentium.

Ad instantiam Stephani Parisiensis episcopi, per litteras quas ex nostris Joannis Picardi ad eum scripsit, in quo fuit, martyrium ipsum beati Thomae, episcopi iustam vindictam exponens, Gaudefridus fidelis apothecarius legatus hanc synodum Jotri celebrandam indicit, eoque contra illicites quosdam occidit. Quosdam quosdam episcopi Innocentii ad episcopos Galliarum habeat concilio interitus reddita describitur. Epistola ad Stephanum Parisiensem scriptam prima illa est.

Stephanus Dei gratia Parisiensis episcopi R. E. H. archiepiscopi, salutem.

EX auctoritate Dei Patris omnipotentis, & Filii, & Spiritus Sancti, & sancti Dei genitricis Mariæ, & omnium sanctorum, excommunicamus, & anathematizamus, & a sanctæ marie ecclesiæ communione sequestramus illos qui domum Thominis in quo sanctus Victoris interfecerit, & qui cum sancti Victoris interfecerit adferunt, & corporum consilio de admonitione & auxilio interfecerit est. Omnes itam illi excommunicamus, qui interfectores & interfectorum profectos condutores in suo hospitio receperunt, & qui cum eis alium quomodoque vel participationem habeant in eis, in consilio & consilio & locutione (nisi forte pro crimine correctione) vel emptione, & venditione, in dactis & accepti commone, in susceptione prodatioe omnes illos excommunicamus, donec recipiant & ad communionem restiterint. Mandamus itaque vobis & precipimus, quatenus per singulos dies dominicos hoc modo & his verbis excommunicatis, ac ceteris preteritis excommunicatis, Mandamus, ut in omni vobis, quatenus uniusquique vestrum in suo archiepiscopatu prohibeat, ut nullus omnino presbyter, nec de saculo, nec de re-

ligione, nec abbas, nec canonicus, nec maritus inquis, nec clericus, nec excommunicatus, nec sancti Victoris, hujus excommunicationem ad se pro confessione venientem suscipiat, nec quæ ablationem hujus culpe velibat, aut penitentiam iniquitatis: nisi ego de toto reatu mihi soli abolutionem & penitentiam reservavi. Hoc quoque precipimus, ut presbyteri, quando excommunicatus cant, hoc nostram prohibitionem omnibus dicant. Valet.

Stephanus his scripsit, per maritorem nos soli Parisiensis eum suscipere valentes, Clavallium abbas, inquit, indeque Gaudefridus Romane ecclesiæ legato & Carnatum episcopo hat transmittit:

Gaudefridus Dei gratia, venerabilis Constantiam episcopi, et apostolici sedis legatis, Stephanus de gratia Parisiensis ecclesiæ missus indidit, nunc autem miseris episcopis suis prefatus, nunc in Domino.

Almainatus noster ponde, quam vestris de ausibus, immo cordi vestro, illorum est, nisi de his verbis aliquibus digere valeatis implati. Nanciam dorum & grave audis, & omnibus, quibus Christi Jelu & sanctæ marie ecclesiæ approbata dux & gravia sunt, & præcipue nobis habi habitu & signis religiosi constitutis, quibus hæc tam gravia & graviora futura sunt, quanto specialius ad nostrum gravamen, immo opprobrium & ruinam omnium spectat, nostrum ipsum occidit fuit Martini Thoman priorem, ecobaldi Victoris, virum approbatum, omnibusque bonis amicis & dilectis, ac in sanctæ ecclesiæ defensione illam coadjuvarem & propagatorem devotissimum & fidei summum, impium manibus extortum fuisse, carere quidem mortuum, sed, ut indubitatis testidimus, vivetum cum Christo. Cui enim Chridus, huius vice causa mortuus fuit, in gloria vivo, necesse non poterit: quoniam est, cum altissimum in nostris manibus exhibere spiritum, libera voce se pro justitia mori professus est: certissimum præteritis prefatus est, qui iustitia fuit, qui in ecclesiæ Christi omnia quomodoque, testimonium dantes, quomodo in ipsa consummaret. Hec enim prima, hæc & ultima causa huius laboris est: Chridus, commendandus & custodiendus restiterim, assumpti necesse viis religiois, abbas scilicet sancti Victoris, & sancti Martini, & subrogati sancti Martini, a illique coarctatæ monachis, & clericis, & clericis. Cuiusque pro virtutibus negotio peratō reverteret, jura domini Stephani cultum, quod Gornicum dicitur, subito ab ejus homin-

ibus, scilicet nepotibus Theobaldi archidiaconi, indidit mihi in suo profluentibus, assultum nobis. Cuiusque nos incensum, videret, de die dominico, & patrem fratres inderet nos, subito evaginatis gladiis irouit vel nos, & nec Deo, sæcæ dei sacre, nec mihi, nec his qui mecum erant relinquit, nos morte dantes, inire manus nostras & innocentes fratres trucidare, & mihi quos morum comminari fuit, mihi abscedere a conspectu eorum crederet. Nos autem fidei aliquid agerent, in medio gladius nos, & cum jure firmamento direque laniam a manibus eorum abstinentur, unde tandem circumdantes cum, de his confessione, & de ejus quomodo passus foret in conspectu, & amittenda, allocuti sumus. Tunc libe libentim omnibus qui in peccatorum dimittens, & isorem peccatorum item remissionem petens, precepta vobis commone corporis & sanguinis Christi, libera voce se coram omnibus pro justitia mori constellatus est, & sic reddidit spiritum. Hinc ergo, licet nosse post facta est, quantum ad justitiam factam & gloriæ, extulandum animo non dubitet, preterquam in conspectu domini mortuum sanctorum episcopis: maritorem tamen & factus quomodo, qui amittit oblatione, & commone omnium confessione obtinuit, nulla prolixius consolatione in nostro animo temperat. Me enim in ipso occidit video, & me multas vias occidit quam ipsam, quæ me in ejus morte periculis expulsum cetero, ipsam autem a periculis liberatum. Superet ipsam, ut & quia me nec tam graviter delectat & contristat cernit, ad me consolandum, & ad me standum venire post differat. Ego enim, quasi qui ipsam delectandam locifacem fecerim, nec non ipsam, Clavallium legens scilicet, illic vae expectat, ut in conspectu patris capitulum quod nobis pro sancta ecclesiæ tam intolerabili ruina factendum sit. In omnes enim nos impetus illic causa mixtur, & venit, nisi per nos dominum Martini ergo vobis, & summoque deprecator, ut omni in dilatoe postposita Clavallium preperitis: quia periculis nostris mihi immittent, pro quibus consilium differri non potest.

His Gaudefridus accepit Clavallium ad volavit, mandatorum apostolice precepit episcopos directorem Romanis, Rotomagensis, Tancundis, & Severacensis ad synodum Jotri, & itam frequenter occurrit. Illis autem coaditis Hugo Gratianopolitans episcopos, Carnariensis fungere familia in hunc modum reciperit:

ANNO
CXXIIII
1452

CONCILIIUM JOTRENSIS

ANNO
CXXIIII
1452

A potestatem accipimus. Duo ergo prius ad nos, in preteritis referat ad propositum. Quod et manifestum est, quia iudicium, & iustitiam, & gratiam exemplar, & tam tandem expedita sunt. Et cum non attulit, officium non iudiciali habere (scilicet): nulla jura in eo tolluntur, quam recandibus occidit. Quid ergo in eum solum inuitas ecclesie, licet eam perniciosa, vel verbis vel exemplis extirpare? Nonne non solum debet, sed etiam digni sumis pernicii? Esti ipse beati Thomae, & ceterorum, qui reciteri solent in linguage ipsi floris ad cathedra demigravit, in conspectu domini mors precipitis mendans altione non agat: tunc dominus Dei sine qua nec publicare nec alium facere prestat, utilis & carat diligitur, rogamus solus & obicramus, quatenus Architectura fidei proteget, & redituidam sacro factum, & sanctum Moysi, Phineas, Mattheus, beatorum quodamque apostolorum Petri & Pauli adversum Simonem, & Ananiam, & Barthele, pie desideratum, immittens ipfos Dominus venditentes de templo credendo portabatis), exempla animati, in sacris legibus ecclesiasticis rigosis intructio pie gloriose productus, eosque, si fieri potest, ad omnia, quibus ad peccatum in peccatis libetis quatenus omnis istius adfinitatem met, & nequam ultra quilibet facti fuerit. Ipsi enim magis quam homicidæ, in quorum crimine, & in quibus, & odia fatianda, sanctum facti corpora laniata. Quia nisi tante nequitia non solum fructu curat, sed & pacem senolior, & natus apud nos iustitiae defensorum familia sunt curandus. Valet. Orate pro nobis, & facris elevatis dextris vobis parum mundi, in qua isti sumus, benedictionem & obsecrationem nos profectum Parisiensis archiepiscopi faciat Deus: famorem operum vestrorum, ergo fluxum & gerendum. Valet. Tertio cum reverendi principibus Blesensis & Nivernensis.

Dum hic in conspectu nostro inter Innocentius filius Bernardi scriptis monitis, paribus lupis comer de hanc relictis dextentiam.

Innocentius Parisiensis scriptis servatis dicit, venerabilibus fratribus Rainaldo Remensi, Hugoni Remensi, Hugoni Turonensi, archiepiscopis, & apostolicarum sedis episcopis, salutem & apostolicam benedictionem.

Graviores delictis amarioribus gravissimè puniuntur. Et quatenus abbas persequens sunt, & quoties adversus factos ordinis committitur, expedit ut ceteris dignis animadversionibus expiatur. Quis enim locus totus, & cuius personæ sit præstantia fecerit, & ecclesiæ Dei videntur letent, calcidibus obsequiis mancipat, iniurijs, vel captivibus, vel cruciatae poris a perditis hominibus affliguntur aut, quod detrahitur, est morte de facti sanguinis efficium multitudine? Adversus ergo tam Duo odibile & tam piaculose flagitum, in dilectis filios nostros bonæ memoriæ Thome priores & archidiaconos, & sancti Thome subdæcanum Aurelianensem commissum fecit, repudiare profecto, adsumo vigote jura, Bistix exurgant canonica, amertur jura, & vel expulsi, & agrum facti nova spoliata liberata fentione contenerat. Quid ergo recepta dilutione spero hoc apud Jotrum nec judic-

Quod homines sumus, ad naturam, quod jussi, ad meritum, quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliqui hujusmodi, ad ecclesiæ utilitatem obsequium. In primo eximissimam in secundo saltem in tertio providendi alii que solutiori sunt

Quod homines sumus, ad naturam, quod jussi, ad meritum, quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliqui hujusmodi, ad ecclesiæ utilitatem obsequium. In primo eximissimam in secundo saltem in tertio providendi alii que solutiori sunt

Quod homines sumus, ad naturam, quod jussi, ad meritum, quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliqui hujusmodi, ad ecclesiæ utilitatem obsequium. In primo eximissimam in secundo saltem in tertio providendi alii que solutiori sunt

Quod homines sumus, ad naturam, quod jussi, ad meritum, quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliqui hujusmodi, ad ecclesiæ utilitatem obsequium. In primo eximissimam in secundo saltem in tertio providendi alii que solutiori sunt

Quod homines sumus, ad naturam, quod jussi, ad meritum, quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliqui hujusmodi, ad ecclesiæ utilitatem obsequium. In primo eximissimam in secundo saltem in tertio providendi alii que solutiori sunt

creto, ut, cum daretur opportunis, Romana civitati felicitas, ordinem hinc religionis in episcopali propaganda ecclesie. Hactenus & de raris in fando Rensis peractis.

In idem quoque Remensis, regante Ludovico Castri Plancorum regis, idem pontifex Innocentius confessionem in concilio regni Francieque quae patris eius filium, Ludovicum eadem nominatum, apertam nominis confessionem nectentem. At de illa non nisi scripturam Superius abbas Jansini Dionysii, qui cum fecisset regi fatis, ita scripsit: Qui ergo intempe et facilitate traximus, fortissimè ob iugem debilitati corporis molertiam equi fabricum defecimus et confusimus et, quatenus filium Ludovicum, pollicerimur puerum, regio didicemate concilio. Unde multo antè oratione regem fecit ad referendum amulorum tumalium conferrent. Qui consilio non acquiescens, Remos cum conjuge et filio et regni proceribus devotus, ubi in pieno et celebrissimo, quod dominus papa Innocentius convocaverat, concilio, facti ovis undione et corone regni deponente in regem lubinatam, felicitè providit regi conversionem. Unde multo quasi quodam præsilio videtur quis debetè amplificari potens, qui tunc et tantorum et tam diversorum archiepiscoporum, episcoporum, Francorum, Teutoniarum, Aquitanorum, Anglorum, Hispanorum, Aquitanorum, defensori dolorem aliosque Parisium rediret, dominus papa, soleno concilio, Antistipio delegati demoratur. Hinc Superius profano sacula ipsiani ai scribens.

Superius autem, quod ad idem Remensi concilio sessit, restant duo sermones apud Jansinum Bernardum, habito in Remensi concilio, alter ad clericos, et episcopos alter, cum tamena ad episcopos, vel patris in episcopos illis esse referentem, non nisi haud esse confessionis dignitatis: quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis.

Superius autem, quod ad idem Remensi concilio sessit, restant duo sermones apud Jansinum Bernardum, habito in Remensi concilio, alter ad clericos, et episcopos alter, cum tamena ad episcopos, vel patris in episcopos illis esse referentem, non nisi haud esse confessionis dignitatis: quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis.

Superius autem, quod ad idem Remensi concilio sessit, restant duo sermones apud Jansinum Bernardum, habito in Remensi concilio, alter ad clericos, et episcopos alter, cum tamena ad episcopos, vel patris in episcopos illis esse referentem, non nisi haud esse confessionis dignitatis: quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis.

Superius autem, quod ad idem Remensi concilio sessit, restant duo sermones apud Jansinum Bernardum, habito in Remensi concilio, alter ad clericos, et episcopos alter, cum tamena ad episcopos, vel patris in episcopos illis esse referentem, non nisi haud esse confessionis dignitatis: quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis.

Superius autem, quod ad idem Remensi concilio sessit, restant duo sermones apud Jansinum Bernardum, habito in Remensi concilio, alter ad clericos, et episcopos alter, cum tamena ad episcopos, vel patris in episcopos illis esse referentem, non nisi haud esse confessionis dignitatis: quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis, quos Jansini Bernardi non nisi haud esse confessionis dignitatis.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

Apia prefatum Loonem & suos fautores excommunicavit, siquæ in partibus Germaniae vique ad septentrionem premissit. Sedit autem sutor tredecim, menses septem. Hinc Viri scriptoris illius re. Roberti Jansini scriptoris illius re.

preceat, qui Divina iustitiae vel voto circumterat. Depono meo haec, quae cibationis sui generis affectus, quoniam proterbo vultu qui geris, amissum maritimum. Quia qui ubi in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

Hic oratione mirabilè veli sedit, factum cum regi, factum cum regi, factum cum regi. Ac propterea largitus in prede, oratione Domini, sicut nos Christianis exigit, dicit. Dehinc archiepiscopus, episcopus, abbas, per obedientiam monachi, quatinus factus atque festivus, sicut erat in conventu, veribus inquit, et factis, quae Dominica futura est, se respicientem, ac consecrationem nisi regi iudicent.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

A illarum universae Monachis, simpliciter ordinari fuerunt. Forerat quidem & Jaxtiae & admira-tioni ad id negotium pertinentes excellenti-morum eorumdem Caraculorum litteræ, quae in secum regere potest, non in illa, quae postea regere possit debet iudicari. Debes etiam & nos consolari, felicitè homines ex-nano, et a progreis fidelibus expulsi, quos tu primis concilio, per amore Dei & beati Petri, in regio tuo honorifice suscepisti, obsequi honorari, beneficiis orneri. Red-das tibi Ludovicum vicem & proterbum mercedem, domine rex, in illa, de qua gloriosè didicisti laud, civitate: in qua et vice inno-cente, te, aternitè sine labe, gaudium inno-cente.

II. CANONES CONCILII. Non primum edicti et apographo Simonandi monachi, quae descripterit et vices videlicet S. S. Michaelis de Tomba: cum eisdem Simonandi annotatione.

TITULI CANONUM.

- I. De famulariis.
II. Ut episcopi & clerici tam interni quam exteri...
III. Ne quis, monasterium clericorum habeat...
IV. Ut subdiaconus uxuriam vel concubinationem...
V. Ne quis, supra scripturas auctoritatem...
VI. Ne monachi sine regulari canonicis leges...
VII. Ut laici qui ecclesiam tenent, ut episcopi...
VIII. Ne quis in archidiaconum vel deanum...
IX. Ut clericus, monachus, presbyter, mercator...
X. Quis dicitur episcopus?
XI. Ne miles mundanis vel feris...
XII. Ne quis in clerico vel monacho...
XIII. Ne quis in eo qui ad ecclesiam...
XIV. Ne quis praebendam vel beneficium...
XV. De consanguinitate conjugatorum.
XVI. De incendiariis.

CANONES.

I. De famulariis. Staruvius ut si quis famonice ordinatus fuerit, ab officio dact, quod illicite usurpaverit. Ut si quis praebendam aut beneficium vel promotionem aliquam ecclesiasticam, pecuniam acquirere vel honorè aut avaritiae, per eamdem acquirere; honore male acquirere caere, & eorum ac venditor & inventor nota infamè percellatur.

II. Ut episcopi & clerici tam interni quam exteri... Praecipuum etiam quod tam episcopi, quam clerici, in statu mentis, vel habu-

202. 179. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300.

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

ANNO CHRISTI 1113.

corpore, Deo & hominibus placere studere: & nec in superfluitate, aut colore vestium, iniquitatem, quorum forma & exemplum esse debent, offendere aspectum, sed quod decorum decet sanctitatem.

III. Ne quis, morientium clericorum bona diripias.

Illud etiam quod in sacro Chalcedonensi constitutum est concilio, irrefragabiliter servari precipimus: ut videlicet decedentium bona episcoporum, a nullo omnino hominum diripiuntur, sed ad opus ecclesie & successoris sui in libera economi & clericorum permanent potestatem. Cesset igitur illa detestabilis de cetero & sava rapacitas. Si quis autem amodo hoc attentare presumpserit, excommunicationi subiacet. Qui vero morientium presbyterorum vel clericorum bona rapaverit, simili sententia subiacentur.

IV. Ut subdianonus uxoriatus vel concubinariis officio & beneficio careat.

Decernimus, ut hi qui a subdianonatu & supra, uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio atque ecclesiastico beneficio careant. Cum enim ipsi templum Dei, vasa Domini, sacrarium Spiritus sancti, debeant esse & dici: indignum est, eos cubilibus & immunditiis deterrere.

V. Ne quis Missas sacerdotum uxoriatorum audiat.

Ad hanc præcederem nostrorum Gregorii VII. Urbani & Paschalis Romanorum pontificum vestigiis inharerentes, precipimus, ut nullus Missas eorum audiat, quos uxores vel concubinas indubitanter habere cognoverit.

VI. Ne monachi aut regulares canonici leges aut medicinam laici causa discent.

Prava autem confusio, prius acceptimus & detestabilis inolevit, quoniam monachi & regulares canonici populi accipuum habuimus, & professionem factam, serena beatorum magistrorum Benedicti & Augustini regula, leges temporales & medicinam gratia laici temporalis addidit. Avaritiam namque flammis accessit, & patronos sacrum facere: & cum psalmistica & hymnicis vacare deberent, gloriose vocis confirmamine, allegationem formam variare, iustum & iniustum, siquæ nefarie confundere. Antestantur vero imperiales constitutiones: absurdum, immo etiam opprobrium est, clericis, si peritos se velint discipulorum esse forentum. Huiusmodi temerariis, graviter ferendis ipsi quoque catoble-

& monachi, neglecta animarum cura, ordinis sui propositum nullatenus attendentes, pro detestanda pecunia sanitate pollicentes, humorum curatores se faciunt corporum. Cumque impudicus oculus, impudici cordis sit: nuncius illa etiam de quibus loqui crudeliter honeste, non debet religio pertrahere. Ut ergo ordo monasticus & canonicus, Deo placens in sancto proposito inviolabiliter conservetur: ne hoc ulterius profanabitur, avaritiam apostolica interdiximus. Episcopi autem, abbates, & priores, tante enormitati consentientes, propriis honoribus spolientur.

VII. Ut laici qui ecclesias tenent, eas episcopis restituant.

Præcipimus ut laici qui ecclesias tenent, aut eas episcopis restituant, aut excommunicationi subiacent.

VIII. Ne quis in archidiaconum vel decanum, nisi diaconus aut presbyter, ordinetur.

Innovus autem & precipimus, ut nullus in archidiaconum vel decanum, nisi diaconus vel presbyter, ordinetur.

IX. Ut unquamque ecclesia proprium habeat sacerdotem non condultionem.

Innovus autem & precipimus, ut nullus in archidiaconum vel decanum, nisi diaconus vel presbyter, ordinetur. Quis infra ordines proximo existit, si inobedientes ordinari contempserint, honore suscipere priventur. Prohibemus autem, ne adolecentibus, vel infra sacros ordines constitutis, sed qui prudentia & merito vite clarerant, prædicti concedatur, honores.

X. Ut clericis, monachis, peregrinis, mercatoribus & agricolis, sessor juri fiant.

Præcipimus etiam, ut presbyteri, clerici, monachi, & mercatores, nulli eantes & recedentes, & in agricultura persistentes, & animalia cum quibus anant, & oves, omni tempore sint securi.

XI. Quibus diebus & temporibus Dei iurea custodiatur.

Treugam autem ab occasu solis in quarta feria usque ad ortum solis in secunda feria, & ab Adventu Domini usque ad octavam Epiphaniæ, & a Quingagesimæ usque ad octavas Pentecostes, ab omnibus inviolabiliter observari precipimus. Si quis autem treugam frangere tentaverit, post

ANNO CHRISTI 1113.

teritiam commotionem si non satisfecerit, episcopus suus in eum excommunicationis sententiam dicit, & scriptam conviciis episcopus annunciet. Episcoporum autem nullus excommunicationem in communionem suscipiat, immo scripto susceptam sententiam quocumque conlmet. Si quis autem hoc violare presumpserit, ordinis sui periculo subiacet. Et quantum funicularis triplex difficile rumpitur, præcipuus ut episcopi ad solum Deum & saltem propriam habentes respectum, omni tepiditate seposita, ad pacem firmiter tendant manuum sibi consilium & auxilium præbent. Quod si quis in hoc Dei opere tepidus inventus fuerit, damnus propriæ dignitatis incurret.

XII. Ne milites mandatis vel serias celebrent.

Detestabiles autem illas nuntius vel feriat, in quibus milites ex condico conventire soleat, & ad oblationem virium suarum & audacie temerarie congregantur, unde mortes hominum & animarum pericula sæpe preventiunt, omnimodo fieri interdiximus. Quod si quis eorum ibidem motus fuerit, quamvis ei potestatis potentia & virium non negatur, ecclesiastica tamen caret sepultura.

XIII. Ne quis in clericum sine manuum violentas manus iniiciat.

Item placuit, ut si quis fundente diabolo huius fragiliter reatum incurrit, quod in clericum vel monachum violentas manus iniecerit, anathemati subiacet: & nullus episcoporum illum præsumat absolvere, donec apostolico conspectui præsentetur, & ejus mandatum suscipiat.

XIV. Ne quis manum mixtam in eos qui ad ecclesiam aut conventum confugerint.

Præcipimus etiam ut in eos qui ad ecclesiam vel conventum confugerint, nullus omnino manum mittere audeat. Quod qui fecerit, excommunicatur.

XV. Ne quis prebendas vel beneficia hereditario jure vendat.

Indubitatum est quoniam honores ecclesiastici sanguinis non sunt, sed meriti: & ecclesia Dei non hereditatem succedere experit, sed ad sui regimen, & officium suorum dispensationem, honestas, sapientes, & religiosas personas optat. Eapropter auctoritate prohibemus apostolica, ne quis ecclesias, prebendas, præposituras, capellanias, aut aliqua ecclesiastica officia, hereditario jure vendat.

reditario jure valeat vendicare, aut expulsiore præsumere. Quod si quis improbus & ambitiosus res auctoritate præsumpserit, debita poena multabitur, & postulatus carerebit.

XVI. Ne consanguineis consanguineorum.

Sane consanguineos consanguineorum omnino fieri prohibemus. Huiusmodi namque incestus, qui jam fere simulante humani generis inimicis in vitam veritas est, sanctorum statum flavum, & sacrosancti Dei detestatur ecclesia. Leges enim saculi de tali consuetudine natos, & implens pronuntiat, & ab hereditate repellunt.

XVII. De incendiariis.

Pessimum siquidem & depopulatorium, & horrendum incendiorum malitiam auctoritate Dei, & beatorum apostolorum Petri & Pauli omnino detestamur & interdiximus. Hac etenim pestis, hac hostilis vastitas, omnes alias depredationes exsuperat: que quantum populo Dei fit damnosa, quantumque detrimentum animabus & corporibus inferat, nullus ignorat. Affrigendum est igitur, & omnimodo laborandum, ut taura clades, tantaque pernicies, pro salute populi eradicetur & extirpetur. Si quis igitur post huius notitia prohibitionis promulgationem, aqalo studio, five pro odio, five pro vindicta, ignis appoluerit, vel apponi fecerit, aut appoluerit consilium vel auxilium fecerit tribuerit, excommunicatur. Et si mortuus fuerit interdicatur, Christiana carere sepultura: nec absolvatur, nisi prius dampnum, quod intulit, secundum facultatem suam restituit, jure fe ulterius ignem non appofuerit. Poenitentia ci detur, ut Hierosolymis, aut in Hispania in servitio Dei per integrum annum permanat.

Si quis autem archiepiscopus, vel episcopus, hoc relaxaverit, dampnum restituit, & per annum ab officio episcopali abluatur. Si non regibus & principibus, sciencie facultatem iustitiae consulis archiepiscopi & episcopis non negamus.

NOTA JACOBI STRIANDI S. J.

Non omnes consules Remensi nihil nisi ecclesia ecclesia Romanorum. Idem vero pates in Laurentii ecclesia Innocentii episcopi omnes iura promulgari fecit. Ad veniens de hoc erat Constantiensis concilio, quod tunc hanc præcedente idem Innocentius ad Clericum habuit, ut omnes, aut pro parte promulgaret. In hoc erat Constantiensis concilio, quod tunc hanc præcedente idem Innocentius ad Clericum habuit, ut omnes, aut pro parte promulgaret. In hoc erat Constantiensis concilio, quod tunc hanc præcedente idem Innocentius ad Clericum habuit, ut omnes, aut pro parte promulgaret.

ANNO CHRISTI 1113.

ANNO CHRISTI 1113.

ANNO CHRISTI 1113.

Innocentius papa cum cardinalibus & archiepiscopis & episcopis, p. redemptis, qui ad prelatum Hildesheimensem...

Innocentius Episcopus servus servorum Dei. Ictis filiis ecclesie, & populo Hildesheimensi...

ADNOTATIO P. PAGI ad An. Ch. 1131, n. 14, & 15.

In Concilio Romano Godardus Episcopus Hildesheimensis...

In hoc Concilio fuerunt 19. Archiepiscopi, & 41. Episcopi, & Abbas ab Ansburch & Clivonia...

CONCILIUM LEODIENSE (1)

Autoritate Innocentii papa indicum, quo Halberstadenis episcopus prius honor reftituitur, & antipapa Anacleus condemnatur, anno Domini MCCCXXI.

Anno Domini 1131. Inquis abbas Stedani in clericali conventus apud Leodium agitur...

& ignominia clavit. Hinc Eugeniaensis Archiepiscopi & Ignominia clavit. Hinc Eugeniaensis Archiepiscopi...

de canonizatione sancti Godardus Episcopi Hildesheimensis anno MCCCXXIV denotat, nisi canonice promota...

Hic videtur rebargi mendacissimum Petrum dicitur...

Episcopi Averca vultu novissimis Gilestensis Monachis...

AD OBSERVATIO P. ANTONII PAGI ad Annum Ch. 1131. num. 2 & 3.

De Concilio Leodiensi in Scribis Chronographis Moxoniensibus...

CONCILIUM MOGUNTINUM

Causa Brunonis Argentinensis episcopi celebratum anno Domini MCCCXXI. tempore Innocentii papa II.

Moguntin habitus, inquis Dodechimus in anno 1131. presentia Lothario rege, & prefidente...

AD OBSERVATIO P. ANTONII PAGI ad An. Ch. 1131. n. 22.

Mentio fitur Concilii facti sub Theobaldo in Conventu...

(1) Episcopus, qui hinc concilio interfuit. 16. factus dicitur Christianus Leodiensis, hinc veritas. Anno Idem...

A. N. 1000 CHRISTI 1171

CONCILIUM PLACENTINUM

Adversus Anacletum pseudopapam celebratum anno MCCCXII. sub Innocentio papa quindicesimo.

Præfatus Anacletus lib. 3. epistolam memorat... Hæc Canonis scriptura...

A de Ravennatis provincia, & marchia inferioris partem, tertium Concilium celebravit. Ad hæc præfatus...

CONVENTUS EPISCOPORUM

Anno 1132. apud Theodoniam villam pro reformanda pace, in quo Simon Dux Lotharingæ...

De libèrati domini de Rigis Præpositi S. Diodati.

In nomine sancte et salvatoris Trinitatis. Ego Dux Simon Lotharingorum & Marchie in celebri conventu apud Theodoniam...

B militis præpositi & servus apostolicæ sedis Legatus, dilectis fratribus in Christo canonici S. Diodati...

Alberoni archiepiscopi Trevisensis litteræ duxi abstantie in eadem curia.

In nomine sancte et individue Trinitatis, ego Albero divina favente clementia Treverorum hu-

A. N. 1000 CHRISTI 1111

sed etiam lo postquam providentes, ut hoc firmiter & inviolatum permanet...

A Indictione x. apostolicæ sedis præfidente domino Papa Innocentio II. regnante Romanorum imperatore...

CONVENTUS CREISSANUS

In agro Narbonensi, ad ecclesie S. Martini dedicationem. Anno domini MCCCXII.

De oratione intercedente.

A Noo ab incarnatione Domini sexcentis, indictione x. apud Narbonem...

B bus fatigaverit, vel ad hoc conventum, seu ad quoscumque alios...

A. N. 1000 CHRISTI 1112

CONCILIUM PROVINCIE

A. N. 1000 CHRISTI 1112

Anno circiter 1133. coactum.

Hæc Canonis scriptura... Bernardi Arlesensis Prælati ad Innocentium II.

que notæ legationis, & etiam Magalonesæ ecclesie antistitem...

Sindifimo patri de domo Innocentio S. R. E. summo pontifici...

de re tam bonæ concordie, super hoc scripturæ sublimitati...

Causam (*) Antipolitani Episcopi, quæ ab nobis tractata...

quæ ab nobis tractata super gravibus potestatis, cum a parati effensus...

* Antipolia urbs est metropolis in Provincia, quæ sedes Episcopalis ob frequentes prædorum lætibus in Orlean civitatem...

capit. et. & deinde per Innocentium VI. in exhortatione... (text continues in columns)

DE CONCILIO SUESSIONENSI

Contra Petrum Abbatem

6. Et quo ad hoc concilium tantum, non supra... (text continues in columns)

his nos, ad indicem tabula... (text continues in columns)

STEPHANI ANGLIÆ REGIS.

Diploma (1) de libertatibus Ecclesie Anglicane anno regni sui primo.

Ego Stephanus, Dei gratia, assensu clerici & populi in regem Anglie electus & a domino Wilhelmo archiepiscopo Casuarie, & sancte ecclesie Romanæ legato consecratus, & sanctam sancte fidei Romanæ pontificis plenam potestatem confirmatus, & auctoritate Dei, sanctam ecclesiam liberam esse concedo, & de libertate reverentiam illi confirmo. Nihil enim in ecclesia, vel in rebus ecclesiarum simoniacè adsumitur, vel perjuratè esse pronote. Ecclesiarum secularium personarum, & omnium clericorum, & rerum communi iustitiam & potestatem, & distributionem honorum ecclesiasticorum, in manus episcoporum esse prohibeo & confirmo. Dignitates ecclesiarum privilegia curam confirmationis, & consecrationis eorum, antiquo tenore habita, inviolato manere concedo & salvo. Omnes ecclesiarum possessiones, que temporales, quas die illa habuerant, que Wilhelmo rex avus meus tunc vivus & mortuus, & omnia carum summationum reclamatione que libera & absolute esse concedo. Si quis vero de habitis suis possit esse in eorum regni, quibus modo necreat, ecclesia detinetur repetitur: indulgentia & dispensationi meæ, vel discutiendum, vel restituendum refero. Quæcumque vero post mortem regis libertatibus regnum, largitorem

principum, oblatione, vel comparatione, vel quolibet transmutatione fidelium collata sunt: confirmo pacem me & iustitiam in omnia sua. Curam, & pro posse me confirmatorem promitto. Foris, & contra Wilhelmo rex avus meus, & Wilhelmo secundus aviculari meo, infirmis, & tunc tenentur, nihil refero. Ceterum omnes, quas Henricus rex predecessit, ecclesiarum & regno quietas reddo & concedo. Si quis autem episcopus, vel abbas, vel ecclesiasticus, peccator, ante mortem suam nationalem suam distribuit, vel distribuenda statuerit: firmam manere concedo. Si vero morte preoccupatus fuerit, post fatale suum que, ecclesie consilio illi distribuit. Deum vero fides propriis fuerit paribus vacare: & ipsa, & omnes eorum possessiones, in manu & custodia clericorum, vel probrum hominum ejusdem ecclesie committantur, donec passim canonice sollicitudine facies exactiones, & inchoationes, & iniquitates, five pro vice-comites, vel per alios quolibet male inductas, funditus extirpo. Bonas leges & antiquas & iustas constituimus, in manibus, & placitis, & aliis causis oblationibus, & observari precipio & confirmo. Auro Ordinum, anno Incarnationis Domini 1136. regni mei primo.

ANNO CHRISTI 1131. CONCILIIUM NORTHAMPTONIENSE

In Anglia celebratum anno domini MCCCXXXI. in octavis Pasche tempore Innocentii pape secundi, & Stephani regis.

Res gestas in concilio concinctorum Florentia A prefatis Guillelmi de Pisanovast archidiaconus, Wigorniensis formatum scriptum, scribit que sequuntur: Rex Anglorum Stephanus, in ultimas Pasche, quod nos etc. illas scribit, remanens concilio Northampton, cui prefatus Guillelmi archiepiscopus Turonensis, episcopi, abbates, monachi, barones, milites quique per Angliam, in hoc primo concilio, quædam electiones. Etiam in ecclesia jam passibili cura destituta de medio facti

CONCILIIUM NARBONENSE.

ANNO CHRISTI 1131. NARBONNE. ANNO MCCCXXVII.

EX istis videri debet, quod Rex Anglorum Stephanus, in ultimas Pasche, quod nos etc. illas scribit, remanens concilio Northampton, cui prefatus Guillelmi archiepiscopus Turonensis, episcopi, abbates, monachi, barones, milites quique per Angliam, in hoc primo concilio, quædam electiones. Etiam in ecclesia jam passibili cura destituta de medio facti

CONCILIIUM LEGIONENSE.

Sive Comitia, celebrata anno Christi 1133.

ANNO CHRISTI 1133. DE IPSO S. SPIRITUS.

ANNO CHRISTI 1133. DE IPSO S. SPIRITUS.

EX Historia Adolphus VII. Imperatoris Latine scribit, quod exstante in Bibliotheca MSS. Ecclesia Legionensis.

AD statum diem venit Rex, & cum eo nator sua Regina, & cum eis legatorum & licitorum sua Infantula militum Sacerdotum, & cum eis rex Garzia Pampilonensis: & licet Rex preces, & omnes conjuncti sunt in Legione. Venit autem & maxima turba monachorum & clericorum, nec non & plebs innumerabilis, ad videndum, five ad audiendum, vel ad loquendum verbum divinum.

In prima die Concilii omnes majores & minores congregati sunt in Ecclesia S. Marie cum Rege, & tradiderunt ibi quæ suggesti fuerant. Et tunc in diebus illis, quod ad salutare salutem animarum omnium fideliem fuit convenerunt.

Secunda vero die, qua advenas S. Spiritus ad Apolloniam celebratur, Archiepiscopi, & Episcopi, & Abbates, & omnes oblati, & ipsi oblati, & omnia preta jundi sunt iterum in Ecclesia S. Marie, & cum rege Garzia, & cum forate Regem Imperatorem, pro eo quod rex Garzia, & rex Sacerdotum, & Comes Raymondus Barchinonensis, & Comes Apydonensis Tolosan, & multi Comes, & Duci Gasconie & Francie, in omnibus eorum obedientiam, & ad reditu Regis capta optima, in duce contra, impetunt super caput Regis coronam, & missa lectura in manus regis, Rex Garzia tenentis cum ad brachium dexteram, & Artiano

Tertia vero die iterum Imperator, & omnes (sicut fuit eorum) in palatii regibus tradiderunt ea, quæ continent ad salutare salutem animarum omnium fideliem Imperatore mores & leges universi regno suo, sicut fuerant in diebus avi filii Regis domini Adolphus: iustitiam debuit invenire Ecclesia omnes hereticas & similes, & omnes perdidit in sine iudicio & justitia, præceptive villas & terras, quæ fuerant distictæ in tempore bellorum, populorum, & plantare vineas, & omnia arbusta.

Secundo, iusti omnium fidei iudicibus vicia eradicare in illis omnibus, qui contra iustitiam, & decreta Regum & Principum, & profectum iudicium invenirent: et illi alios in fidei suspenses, alios truncari manibus ut pedibus reliquissent, non divites, vel generosis tantum modum culpe decernerent, sed omnes iudicarent.

CON-

1788. In Acta Concilii Lugdunensis anni 1146. de quo infra.

III. Tertio, praetera jussit nullis modo loquere maleficos, sicut Dominus precepit Moyse: *Ne paraveris maleficis, & in conspectu omnium caput tuum aperari iniquitatis, & suspensi sum in patibulis.*

IV. Quarto, jussit Alcaidam Tolontanam, & omnibus habitatoribus civitatis extremi, facere exercitios fideles, & dare Saracenis indolis bonum bellum, per singulos annos, non parere civitatibus

A & oppidis eorum, sed totum evindicare Domino, & legi civitatis. His praeditis, locum Concilio, abire omni-dicentem in sua cum gaudio, castitate, & benedictione Imperatorum, & dicentes: Benedicis benedictis Imperatorum, & benedictis benedictis Dominis exere qui fecit eum & benedictis benedictis regni patrum tuorum, Et tunc, mare & omnia que in eis sunt: quia visitavit nos, & fecit nobiscum misericordiam, quoniam promissis operantibus in se. *De*

CONCILIUM LONDONIENSE

Anno Christi MCCCXXVI. celebratum.

AUtho Anthonio, & Otho de Gellis S. S. Stephanus Regis Legatus a Duchino P. P. Nihilum Ordinis Legatus, Concilium Londoniense anni 1548. initio celebratum, quod in Concilio Romano praetermissum fuit hoc modo narratur. Summatim regi fide & juramento cum Rego confidit, Edicto per Angliam promulgato, fumos Ecclesiarum ductores cum primis populi ad Concilium Londoniam convocavit. Illis quoque quasi in unam Sententiam illic convenerunt, Ecclesiarumque columnas fidei ordine dispositas, vulgo etiam confusae & permixtae, ut solet, ubique je ingerente, plura Regno & Ecclesiae profutura fuerunt, & utiliter ultimas, & salubriter praestatae. De Ecclesiarum liquidum fatis melius componendo, de ejusdem libertate multipliciter restitanda, de ipsiusdem nomina in ipsa Regis praesentia petitorum, adherentes in Regis Praesentia praecipue temeritate Ecclesiarum vastitate, acriter in fuisse dejectam & concolatam, plerumque deceptoris injurias affectam. Passiones etenim ejus, spirituales scilicet Divini Verbi exhortores, qui Dei mensae conjunctis assistentes, precibus & legibus implicare, consuevit angariae vivendi cruciatu degravare, nunciata annua vice tributa ad ea exigere, alium Ecclesiae Simonis frequentes, quam Petri clavis dedit, ut appetere. Quos Deus acceptavit conjugii bonum per ipsius occasione dilatare, adulterina lenocinia fuisse ipsi committere, ita & in aliis tolerare, de terris Ecclesiarum. Partibus defunctis in promotionibus redigere, altarium defensionem oblationibus in Praepositorum laicorum manu contrahere, vel recompensa libi mercede, quibus jure cedebant, injure concedere. Si quis autem ex aduerso attendere, pro dote Israel vellet obicere, nefandique hujusmodi commedia Ecclesiastico rigore occurrere, terrore illius procius repressis injuriis impeti, insecutione valida se suisque communitatis tribulatione nec ante in postulatione qualibet quoniam exaudiri, quam manu ejus inmanis eorum le praesentatione in publico proclamari.

B violabente illi, illius statuta & inconvulsa, ejusque minitros cujuscunque professionis clarescit vel ordinis, omni reverentia honorandos esse preceptis, facillique praesentibus suis iustis, quod praeteritum pervenit, qui bonum quod quodque praeruptum animum, & ipsa indigentia necessitas, quo nullam legem vel rationem admittit, ad has infingenda, ficut in consuetudinibus declarabimus & cum impulsivis. Etiam quidem tali modo petaratis, in una omnium parte & concordia Concilium est solutum. *Regis Stephanus papa. 114. Tormentorum. Regis Stephanus quod baronibus multatam ex Mal-meshorsburg citato refero, exhalat cum nominibus Praetorum non multorum, qui eidem Concilio interfuere. Quod illud emittim non Londoniam, sed apud Osenforti anno & b. Interam. Dominus MCCCXXVI. sed regni meo primo, inquit Reg. Antonium Regis Tormentorum Richardus deservit, ait: His & ipsa modis in regno Angliae conformatus, Episcopus & Proceres sui regni regali Edicto omnino convenire praecipit, qui bonum quo generale concilium celebravit. Episcopus Stephanus Dei gratia assensit Clerici & populi in Regem Angliam electus, & a Willemo Cantuariensi Archiepiscopo S. R. E. Legato consecratus, & ab Innocentio S. Romane Sedis Pontifice confirmatus, &c. Cum vero Innocentius illi. Vixit nobis non parum ad Angliae fides murem ageret, & Praelati contra Angliae fides, Concilium illud nonnulli assensu frequentis anni apud Londoniam congregari parati, sed aliquo post diei. Quoniam a Rege Tormentorum Londoniam praesentem concilium in diebus 506. sub anno MCCCXXVI. nullo refero. Stephanus Rex in Palchibus apud Westmonasterium Concilium congregavit, fidelitatis exegit, Regi licet illud in nullo populo in concilio non congruenter largiente nihil esset. Adde Radulphum in Concilio Angliam. Abbatem Saeuli Edmundum a quocumque Cantuariensi tunc Episcopo Londoniam praesentem concilium in diebus Londoniense, &c. Tam Concilium, quam Regem illud agere iussit. Tam anno MCCCXXVII. ait, festum ab Innocentio illud fuisse ablatum abire. Erat Antielmus nepos S. Albanii Archiepiscopi. Cantuariensis, ut praedi dicitur, & ab anno MCCCXXIII. de quo Legatione Anglica fuit haec opinio: Tunc Ricardus Regis Tormentorum concilium propeperat aggitas, ut illud et in diebus, quod Osenforti quinquagesimo circiter milibus a Londonia distaret, a Rege praesentem fuerit. Borenes anno. XXI. ait, Tormentum illud tempore coronationis facte XI. Cal. Januarii a Rege*

eam ipse. Peruenit missio erroris, & cum Stephano in se deus etiam suam iam ab Innocentio II. confirmatum fuisse. Reges Malinoburgensis, in quo Tormentum illud Borenes aere, hoc admodum, sed tantum Regis XI. Cal. Januarii coronatum, qui reditus disceret, etiam non ipse ex die factum, coronatum vero die Innocentio Christophi. Richardus citatus pag. 313. vocat Iustitiam Innocentio II. ad Stephanum Anglia Regem transfusis, quibus cum Apostolica auctoritate in regno Anglia confirmavit, ut ipsi ait, & post eas Iustitiam de Cantuariensi, et Tormentum refero, quia utrumque praesentis Innocentio II. Episcopo in ea Innocentio ait: Ipso solatio de medio (scilicet Henrico Regi) prout acceptum, turbata est religio in regno Anglia, quod non tam cito pacis fuit utilitate in Adjutorio Regali vigebat, atque atrocitatem tatorum seculorum commutabat impositas. Ne autem ductus iustitiam in populum Dei debarbati possit dire fossilitas, inclinata est ad preces religiosorum

A torum ductus miseratio pietatis, & tunc illi praesentis poterat occurrere, quodammodo vent. Cuiusmodi fratribus fratrum notandum Archiepiscoporum, Episcoporum extraneorum regionum, & amatorum S. R. E. Gregorio Francorum Regis, & illustri viri Comitis Theobaldi (Stephani Regis Fracis) scripta testantur, & indultum vivorum nobis indicavi assensu, communi voto & unanimi assensu tam primum populi, & in Regem eligere, & Praefatis regni concilio praesentis. Non cognoscetes vos tantorum vivorum in personam suam, praesente divina gratia, qui primum primum primum cura, & B. Petro in ipsa conferentia tunc die obedientiam & reverentiam promissae, & quia de praesentis Regis prolapia prope populo gratia originem tunc dicitur Innocentio, & quod de factum illi non habentes, et in ipsomet B. Petri E. R. E. fuit illius affectione paterna precibus. Littera sunt fide die O. mens, & praesentis factus in ultima Concilium editus.

CONCILIUM BURGENSE

Celebratum Era 1744. anno Christi 1536. regnante in Hispania Alphonsus VII. tempore Innocentii II. Papae.

Praesedit in hoc Concilio Guido Cardinalis, & S. R. E. Legatus in Hispania, assidentibus moxque Episcopis. In eo placitae ordine divini officii Bonaefacta, & deliberata ad concilios animos Regum Navarrae Atagoniae, quorum invidiam; ac praesentis regia Hispaniae Alphonsus. Porro hic praesentis Concilii mentionem facti in privilegio contra animum Burgis concessa die. Ochoabis in gratiam Ecclesiae Altoricensi: cui, simul cum uxore fua

C Berengaria Regina confirmat donationem quodammodo oppidorum, factam ab ipso matre D. Urraca regina: & addit, cum ejus secundum annum, qui praesentis Francorum in Legate J. capit. Subscribit Sancta fides ejusdem Imperatoris, Didacus Archiepiscopus Compollanensis, Petrus Episcopus Leposensium, Petrus Patmosensis, Petrus Segovicensis, & Gregorius Salamanticensis, ac praeterea multi ex praesentibus regni: Vide Sandovalium in Alphonsus VII. fol. 161.

CONCILIUM ANTIOCHENUM

In quo intrusus Radulphus patriarcha deponitur ab Alberico Offensii episcopo, S. A. L. anno Domini MCCCXXV.

Sublati omnia Bernardi patriarcha Antiocheni, qui sedem suam, Latinarum prima, summa cum laude occupaverat: Radulphus quidem, vir atrocissimus, quibus factum & consensu consuetudine, ut ait Guillerm. Tyrinus lib. 14. solo populi suffragio electus, & in cathedra principis apostolorum thronizatus, parere Regi licet illud in nullo populo in concilio non congruenter largiente nihil esset. Adde Radulphum in Concilio Angliam. Abbatem Saeuli Edmundum a quocumque Cantuariensi tunc Episcopo Londoniam praesentem concilium in diebus Londoniense, & c. Tam Concilium, quam Regem illud agere iussit. Tam anno MCCCXXVII. ait, festum ab Innocentio illud fuisse ablatum abire. Erat Antielmus nepos S. Albanii Archiepiscopi. Cantuariensis, ut praedi dicitur, & ab anno MCCCXXIII. de quo Legatione Anglica fuit haec opinio: Tunc Ricardus Regis Tormentorum concilium propeperat aggitas, ut illud et in diebus, quod Osenforti quinquagesimo circiter milibus a Londonia distaret, a Rege praesentem fuerit. Borenes anno. XXI. ait, Tormentum illud tempore coronationis facte XI. Cal. Januarii a Rege

D nardo videlicet Sidenote & Balduino Berytense. De provincia antiochena, quoniam viciniores erant, adherere universi: quorum iam & ab invicem diffidens erant delicta. Nam Stephanus Tarsensis archiepiscopus, Gerardus Loacidensis, Hugo Gabalensis archiepiscopus, canonorum contra domum patriarcham Romanam praesentem curam. Francorum archiepiscopus & Gerardus Corinthensis, Serloque Apatensis, licet et ab initio adversarius fuisset, convenerit ad eum. domum patriarcham hunc manifeste praesentem. Antiochiam praesentem partem manifeste videbantur declinare. De quo praesentis, videlicet archiepiscopi, episcopi, abbatibus, ex more in crebris principis apostolorum, & pontificibus antiochenis, presbiter dominus legato & vicem domini papae obiente, lectus in publico mandatorum domini papae tenore. Quo praesentis diligentis, & plenius rectus archiepiscopi, & pontificum antiochenorum, Arnoldus, & Lambertus archidiconus: qui licet prius cum domino patriarcha convenerit in dolo, & beneficii sui obmissive restituerunt, tamen convenerit in ad am praesentem. *De*

ipfari, mandata Innocentii pape & legatum e-
jus, omnes unanimes approbaverunt et
interfecerunt. Igitur triduo cum eis de legationis
negotio discussi tractaverunt. Et quoniam
cognovit, quod Johannes Ghisenensis episcopus
curam animarum, libertatem, nullam
conferret, & sine licentia, ac danculo, episcopo-
piscopatum suum reliquerit, & nullam evidentem
necessitate cogente, apud Thronum moachum ef-
fectus est: de illo desistit, ut regis mortuus,
cum ipfius & regis pariter licentia, pro eo militet
vetur, & si redire nollet, sententia super illum
daretur, & ita factum est. Convocavit quoque
regem de reformanda pace inter eos, ac regem
Anglicum: & hujus rei gratia, ad hunc pedem
accidit: videlicet, ut S. ecclesie & sui ipsius, &
suorum miseretur, quibus tot & tanta mala
contigerit. Sed vis indicis imperativi, quod nullum
excusatum & nullum malum exceptio ostendit,
quam circa Carum erat ante festum S.
Martini, in terra regis Angliam inducet.
Hac etiam ipse Pifios imperavit: quod omnes
puellas & mulieres captivas, quas habere
possent, ante eandem terminum ad Carum re-
dicerent, & eas ibi libertas redderent. Ipfi
quoque & omnes alii, firmissime ac promissi-
mum quod nullum modo ecclesiam violarent, am-
plius: & quod parvulis, & senibus fecerit, &
ex infirmitate & etate debilius parerent: &
omnino nomen, nisi recedissent, amplius oc-
ciderent.

Rex quoque, cum Prior de Helfesham
qui illic cum Legato venerat, antequam illi
intercelleret de damno ipsius & fratrum suorum,
locutus, illud nullatenus placavit: & promisit
quod totum restitui feceret: & in super de ini-
juria, qua illi & coram ecclesie facta fuerat,
& de interfectione hominum suorum eia recedat
facere fove cogere. Quod & ex magna parte
fecit. Nam & totum suorum suorum pecunia
ferro tota reddita est. Hic ita factis, lega-
tus ipfo die festivitatis Michaelis inde discedens
per S. Helfesham & Duncelm in Suth-
Angliam rediit: narravitque Stephano regi An-
glie, quid apud Davila regem Scotie & Do-
profecerat.

Legatus vero, ut providum est, per episcopus
patas ac monasteria, ad curiam regis Angliam
reverfit: quod ad hunc legatum nomen, &
qui oportunitate a domino Papa Innocentio vene-
rat, ibidem reperit. Igitur Tullianum Eborac-
ensem archiepiscopum, & omnes episcopos,
atque abbates, ac priores canonice, per totam
Angliam hujusmodi fecerunt, ut ad festum
Sancti Nicolai, in civitate Londonia, ad ge-
nerale concilium convenirent. Quibus, ut prius
nito tempore ad locum Stephano regis An-
glie congregati de ecclesiasticis casibus, cum il-
lis ambo legati tractare cogerent.

SYNODI CANONES REGESTA. TITULI CANONUM.

- I. Ut pro sacramentis, & rebus factis pretium non capiantur.
- II. Observanda circa corpus Christi.
- III. Ut in consecrationibus episcoporum & beneficiis: hinc ab abbas nihil exigatur: nisi cum in dedicationibus ecclesiarum, prater procuracionem.
- IV. De episcopo qui per alium episcopum ecclesiam in diversis suis beneficiis facit.

- V. Ut nullus beneficium accipiat de manu laici: aut des quicumque per investitura per episcopum sibi concepta.
- VI. Ut beneficia non sint hereditaria.
- VII. De clericis qui ad alio episcopo, absque licentia sui consecratorum.
- VIII. De presbyteris, & c. incontinentibus.
- IX. De clericis feneratoribus.
- X. De his qui clericis, vel monachis, vel pastorem, nulli manus intulerint.
- XI. De his qui res ecclesiarum usurpaverunt.
- XII. Ut nullus in possessione sua reversionem constituat absque licentia episcopi.
- XIII. Ut clericis arma non ferant, nec militem, vel monachis, qui ad clericatum pervenerint, a priore proposito non devocant.
- XV. De habitis & honestate sanctimonialium.
- XVI. Ut de omnibus precibus iuxta desina detur.
- XVII. Ut scholas suas, magistri non juxta legendis pro pretio.

PREFATIO.

ANNO ab incarnatione domini sexcentis, pontificatus domini papae Innocentii secundi, anno ix, regnante piissimo & christifideli Stephano rege Angliam Henrico magno regis nepote. An. vero regni ipsius tertio, celebrata est synodus Londonia, in ecclesia Petri apostolorum principis, apud Westmonasterium, mense Decembris: tertia diebus de quibus tenentur: ubi, post multatum discussumque causarum, promulgata sunt hae capitula & ad omnes confirmata, numero xxii. Præfati autem illi synodo Alberticus Obisius episcopus & presuldi domini papae Innocentii in Angliam & Scotiam legatus, cum episcopis diversarum provinciarum xxii. & abbatibus ceteris xxx. cum nonnullis clericis populi multitudine. Venerat autem tunc tempore Constantiensis ecclesie, & infirmatibus: Turinus Eboracensis archiepiscopus: Willielmus tamen ecclesie S. Petri Eboracensis decanum, cum quibusdam clericis illis illis dixerit. Sont autem hae capitula.

CANONES.

- I. Ut pro sacramentis, & rebus factis pretium non exigatur.
- II. Observanda circa corpus Christi.
- III. Ut in consecrationibus episcoporum & beneficiis: hinc ab abbas nihil exigatur: nisi cum in dedicationibus ecclesiarum, prater procuracionem.
- IV. De episcopo qui per alium episcopum ecclesiam in diversis suis beneficiis facit.

- III. Ut in consecrationibus episcoporum & beneficiis abbas nihil exigatur: nisi cum in dedicationibus ecclesiarum, prater procuracionem.

- Item apostolica autoritate sancimus, ut in consecrationibus episcoporum, vel abbatum benedictionibus, non cappa, non indumentum ecclesiasticum, neque quicumque ab episcopo, vel a ministris eius exigatur: & in dedicationibus ecclesiarum, non tapetes, non mauercurium, non bacina, nihilque omnino prater procuracionem factis canonibus institutum requiratur.
- IV. De episcopo qui per alium episcopum ecclesiam in diversis suis beneficiis facit.

Si quis episcopus in dioecesi sua, per alium episcopum ecclesiam consecrari fecerit: apostolica autoritate prohibemus, ne quid ultra procuracionem ejusdem episcopi exigat.

- V. Ut nullus beneficium accipiat de manu laici: aut des quicumque per investitura per episcopum accepta.

Nullum omnino de manu laici ecclesiam seu quancunque ecclesiastica beneficia accipiat. Cum autem investitura per episcopum aliquis accepit, precipimus ut super evangelium iuret, se nihil propter hoc, vel per se, vel per aliquam aliam personam, dedisse alicui, vel promississe: si autem presumptum fuerit, irritum hujusmodi donatio erit: & tam dator quam acceptor ultioni canonice subjaceat.

- VI. Ut beneficia non sint hereditaria.

Sancimus præterea nequis ecclesiam, seu quibuslibet beneficiis ecclesiasticis, paterna si vendicat hereditate, aut successibilem sibi in ecclesiastica constituit beneficio. Quod si presumpsum fuerit, irritum fore decernimus, cum Palamita dicentes: Deus meus, pone illos ut vocem, qui dicuntur, hereditate, postquam sanctuarium Dei.

- VII. De clericis qui ad alio episcopo, absque licentia sui consecratorum.

Clericos a non factis episcopis, absque licentia proprii episcopi ordinatos a susceptorum officii ordinum inhabentes, siveque Romano Pontifici eorumdem presentia referuntur referretur, nisi religionis habitum susceperint.

- VIII. De presbyteris & incontinentibus.

Sancitorum parum vestigiis inhaerentes, presbyteros, diaconos, subdiaconos, uxoratos non debent aliquatenus a priore profano deviare. Sicut in monasteriis postii

- A & beneficiis privatus: ac nequis, eorum Missam audire presumat, apostolica autoritate prohibemus.
- IX. De clericis feneratoribus.

Feneratoribus clericis & turpia lucra faciant, & publica secularium negotiorum curam, ab officio & beneficio ecclesiastico nihilominus removendos esse censimus.

- X. De his qui clericis, vel monachis, vel sanctimonialibus manus intulerint.

Si quis clericum, vel monachum, vel sanctimonialium, vel quancunque ecclesiasticam personam occiderit, incurreretque, vel nefarius ei manus intulerit, nisi tertio submonitione satisfecerit, anathemate feriatur. Neque quicumque ei præter Rogationum postulationem, nisi mortis urgente periculo, modicum panem, nisi fructum indulget. Si autem impoenitus mortuus fuerit, corpus eius inhumatum remaneat.

- XI. De his qui res ecclesiarum usurpaverunt.

Si quis ecclesiarum res, mobiles vel immobiles, violenter usurpare presumpserit, nisi post canonice vacationem emendaverit, cum excommunicari precipimus.

- XII. Ut nullus in possessione sua oratorium constituat absque licentia episcopi.

Apostolica autoritate prohibemus, ne quis abique licentia episcopi sui in possessione sua ecclesiam vel oratorium constituat.

- XIII. Ut clericis arma non ferant, nec militem.

His subjunximus quoque autoritatem Nicolai pape, dicentis: Cum dixerit frater miles Christi a militibus saculi, non convenit ministris ecclesie, saculo militare: quia per ad defensionem sanguinis necesse fit pervenire. Enuffic sicut turpe est laicis, Missas facere, sacramenta corporis & sanguinis Christi conficere: ita ridiculum & inconveniens est, clericum arma suscipere & ad bella procedere: cum Paulus apostolus dicat: Nemo militans Deo implicatus est, &c.

- XIV. Ut monachi qui ad clericatum pervenerint, a priore proposito non devocant.

Item adicimus hoc decretum Innocentii pape, dicentis Victrico * Romageni archiepiscopo: Monachi dei mortui in monasteriis, si postea ad clericatum pervenerint, non debent aliquatenus a priore profano deviare. Sicut in monasteriis postii

Modo. Invenit me. Invenit me. Invenit me.

qui tunc in Urbe degerebat: Petri Leonis, alioquinque schismaticorum astra relinquentes: & ad primus ecclesiasticam disciplinam retulissent: alijs fassurum decrevit. Inter que vltimū porcupionem. Quod, cum per id tempus sacerdotibus & clericis honor, quæ per erat, non detestaretur, sententiam excommunicationis tunc ponere in eos qui violenter manus in clericos ingererent. Prohibuit etiam militum tormentum, in quibus cædes hominum & animarum periculum semper imminet. Quæ a posterioribus pontificibus & conciliis & innovata & confirmata fuerat.

II. Ut pro beneficijs & rebus omnibus sacris nihil detur.

Si quis præbendam, vel prioratum, vel curiam, vel decanatum, aut honorem, vel promotionem aliquam ecclesiasticam, seu quodlibet sacramentum ecclesiasticum, utpote christiana, vel oleum sanctum, consecrationes altarium, vel ecclesiarum, interueniente exorbitabili ardore auaritie per pecuniam acquisiuit: honore male acquisito careat, & emptor, atque venditor, & interuenitor, notus in infamia percellatur. Et nec pro passis, nec sub obtentu alicuius consecrationis, aut vel post a quouam aliquo exigatur, vel iple dare præsumat: quoniam fœdumque est: id fore libere, & absque imminutione aliqua, collata ibi dignitate ac beneficio persutur.

III. Ut excommunicatis a suis episcopis nullus recipiat.

A suis episcopis excommunicatis, ab alijs deo suscipi modis omnibus prohibemus. Qui vero excommunicato, atque cum eo qui eum excommunicauit absoluitur, scienter communicare præsumpsit, pari sententia teneatur obnoxius.

IV. Ut caream beneficijs ecclesiasticis qui ademptis officijs ab episcopis, emendari nolent.

Præcipimus etiam in tabepiscopo quom clerici, in statu mentis, in habu corporis, Deo & hominibus placere studeant, & nec in superbitate, scissura, aut colore uellicum, nec in tonsura, inuentum, quorum forma & exemplum esse debent, offendant aspectum: sed potius que eos decet sanctitatem præ se ferant. Quod si moni ab episcopis, emendari noluerint, ecclesiasticis careant beneficijs.

V. Ne clericorum moerimentum bona diripiatur.

Illud autem, quod in sacro Chalcedonensium concilio sit concilio, & irrefragabiliter confirmari præcipimus. Ut videlicet de ecedentium bonis episcoporum, nullo modo hominum diripiatur, sed ad opus ecclesie & successoris sui in libera occasione & clericorum permanere possit. Cesset igitur de cætero illa detestabilis & sine rapacitate. Si quis autem amodo hoc attentare præsumpsit, excommunicationi subiacet. Qui vero mortuum presbyterorum vel clericorum bona rapuerit, simili sententia subiacetur.

VI. Ut subdiationi uocati aut conuocati, officio & beneficio careant.

Decernimus etiam ut ii, qui in ordin-

subdiationem, & supra, uocatos darentur, aut conuocatos habuerint, officio ac ecclesiastico beneficio carcant. Cum enim ipsi templum Dei, uasa Domini, sacrarium Spiritus sancti debeant esse & dici: indignum est eos cubilibus & immunditijs deferuire.

VII. Ne quis Missas sacerdotum uocatorum vel conuocatorum audiat.

Ad hæc prædecessorum nostrorum Gregorius septimi, Urbani, & Palisialis Romanorum pontificum ueligijs indarentes, præcipimus ueluti Missas eorum audiat que uocatos vel conuocatos habere coguerint. Ut autem lex continentur, & Deo placens mundicia in ecclesiasticis personis & sacris ordinibus dilataret: statim quatenus episcopi, presbyteri, diaconi, subdiaconi, regulares canonici, & monachi ac uerueri profecti, qui sanctum transgredientes propitium, uoces sibi copulari præsumpsissent, separetur. Huiusmodi quoque contumaciam, quam contra ecclesiasticum regulam constet esse contrafactam, matrimonio non esse censentis. Qui etiam ab inuicem feratari pro tantis excubijs condignam poenitentiam agant.

VIII. Ut sanctimonialis non nubent.

Idipsum quoque de sanctimonialibus feminis, si, quod abicit, nubere attentauerint, obseruari decernimus.

IX. Ut monachi & regulares canonici, leges temporales & medicinarum non diffici.

Præua autem consuetudo, prout acceptum, & detestabilis inoleuit, quoniam monachi, & regulares canonici, post susceptum habitum & professionem sacram, scripta beatorum magistorum Benedicti & Augustini regula, & leges temporales & medicinarum gratia luci temporalis addiscunt. Auaritie namque flammis accensunt. Auaritie namque flammis accensunt.

Præua autem consuetudo, prout acceptum, & detestabilis inoleuit, quoniam monachi, & regulares canonici, post susceptum habitum & professionem sacram, scripta beatorum magistorum Benedicti & Augustini regula, & leges temporales & medicinarum gratia luci temporalis addiscunt. Auaritie namque flammis accensunt. Auaritie namque flammis accensunt.

A loqui erubescit honoris, non det religio penetrare. Et ergo ordo monachorum & canonicorum, Deo placens in sancto propitius inuolabitur conseruare: ne hoc ueliter usurpantur apostolica autoritate interdiciamus. Episcopi autem, abbates, & priores, tante enormitatis conscientias, & non corrigentes, proprijs honoribus spoliarentur, & ab ecclesie liminibus arcantur.

X. Ne laici decimas uel ecclesias recipient, &c.

Decimas ecclesiarum, quas in usû pietatis concessit esse canonice demonstrat autoritas, a laicis possideri apostolica autoritate prohibemus. Vise enim ab episcopis, vel regibus, vel subuestire personis eas accepterint, nisi ecclesie reddiderint, fiant fe sacrilegij crimin committente, & periculum æternæ damnationis incurrere. Præcipimus etiam ut laici, qui ecclesias tenent, aut eas episcopis restant, aut excommunicationi subiacent. Innotuit autem & gulum constet esse contrafactum, matrimonio non esse censentis. Qui etiam ab inuicem feratari pro tantis excubijs condignam poenitentiam agant.

X. Quoniam persone semper sacra esse debeant.

Præcipimus etiam ut presbyteri, clerici, monachi, peregrini, & mercatores, & rustici cunctes, & redemptes, & in agricultura persistentes, & animalia cum quibus aratur, & femina portante ar gum, & oues, omni tempore fecuri sint.

XI. Quibus diebus treuga custodiatur.

Treugam autem ab octauis festi in quarta feria usque ad octauas festi in secunda feria, & ad aduentu Domini usque ad octauas epiphaniæ, & a quinquagesima usque ad octauas paschæ, ab omnibus inuolabitur obseruari præcipimus. Si quis autem treugam frangere tentauerit, post certam monitionem, si non satisfecerit, episcopus suus in eum excommunicatois sententiam dicitur, & scriptam episcopi vicinis annunciet. Episcoporum etiam vicinis excommunicato

TITULI CANONUM

CONCILII LATRANENSIS GENERALIS.

AB INNOCENTIO PAPA II. CELEBRATI.

I. De simoniac ordinarijs.

II. Ut pro beneficijs & rebus omnibus sacris nihil detur.

III. Ut excommunicatis a suis episcopis nullus recipiat.

IV. Ut caream beneficijs ecclesiasticis qui ademptis officijs ab episcopis, emendari nolent.

V. Ne clericorum moerimentum bona diripiatur.

VI. Ut subdiationi uocati, aut conuocati, officio & beneficio careant.

VII. Ne quis Missas sacerdotum uocatorum vel conuocatorum audiat.

VIII. Ut sanctimonialis non nubent.

IX. Ut monachi & regulares canonici, leges temporales & medicinarum non diffici.

X. Ne laici decimas uel ecclesias recipient, &c.

XI. Quoniam persone semper sacra esse debeant.

XII. Quibus diebus treuga custodiatur.

XIII. De uisitatione.

XIV. Ne militis in mundis uel foris decerent.

XV. Ut excommunicatis clerici precessor, & qui manus inpositis in eis, qui ad ecclesiam uel communem confugit.

XVI. Ut nullus beneficij hereditario iure sibi vendicat.

XVII. Ut consanguinei non coniugentur.

XVIII. De sacerdotibus.

XIX. De episcopo qui excommunicatione praenudatus absolvitur.

XX. Ut principes consulis episcopo iustitiam faciant.

XXI. De filijs presbyterorum.

XXII. De falsa penitentia.

XXIII. De his qui sacramenta demandant.

XXIV. Ne pro clericato, alio foris, & sepultura, preuim exigatur.

XXV. Ut beneficia de manu laicis nullus accipiat.

XXVI. Ut sanctimonialis in privato domicilio non habitent.

XXVII. Ne sanctimonialis cum canonicis uel monachis pascant in eodem choro.

XXVIII. De electione Episcoporum.

XXIX. De satisfactione & satisfactionis.

XXX. Ut ordinationes & satisfactionis factæ, irrita sint.

CANONES

I. De simoniac ordinarijs.

Strauimus, si quis simoniac ordinatus fuerit, ab officio omnino cadat quod illicitè usurpauerit.

1171.
1171.
1171.

1171.
1171.
1171.

1171.

1171.

1171.

1171.

catum in communionem suscipiat: immo scripto susceptam sententiam quod confirmat. Si quis autem hoc violare presumpserit, ordinis sui periculo subiacet. Et quoniam funiculari nexu difficile rumpitur: precipimus, ut episcopi ad solum Deum & salutem populi habentes respectum: omni tepiditate seposita, ad pacem firmam tenendam munum sibi consilium & auxilium prestant, neque hoc alioquin anodo aut odio pretermittant. Quod si quis in hoc Deo opere tepidus inventus fuerit, damnatum propriæ dignitatis incurrat.

XIII. De usurariis.

Porro detestabilem & probrosum Divinis & humanis legibus per scripturam in veteri & in novo testamento abdicatum illam, inquam, insatiabilem fœneratorum rapacitatem damnamus, & ab omni ecclesiastica consolatione sequestramus: precipientes, ut nullus archiepiscopus, nullus episcopus, vel cuiuscumq; ordinis sacerdos, seu quis in ordine & clero, nisi cum summa cautela, usurarios recipere prefumat, sed in tota vita infames habeantur: & nisi resipuerint, Christiana sepultura priventur.

XIV. Nemines in mundanis vel feris decernit.

Detestabilem autem illas nudandis, vel feris, in quibus milites vel conducto convenire solent, & ad ostentationem virtutum suarum & audaciam temerarie congregantur, unde mortes hominum & animarum pericula sæpe proveniunt, omnino fieri interdicimus: Quod si quis eorum ibidem mercatus fuerit, quavis ei possent poenitentia & vitium non negetur, ecclesiastica tamen careat sepultura.

XV. Ut excommunicatus clerici percussor, & qui manus intrinseci in eum qui ad ecclesiam vel sanctuarius consugit.

Item placuit, ut si quis fœdente diabolo, huius sacrilegii reatum incurrit, quod in xlepicum vel monachum violentas manus iniecit, anathematis vinculo subiacet: & nullus episcopus unquam prefumat absolute, nisi mox in urgentia percipulo, donec apostolice conspectui presentetur, & cum mandatum suscipiat. Precipimus etiam, ut in eo, qui ad ecclesiam vel cœnasterium confugerit, nullus omnino manus intueat, ne audeat. Quod si fecerit, excommunicatur.

XVI. Ut nullus beneficium hereditario jure sibi vendicat.

Indubitatum est, quoniam honores ecclesiasticos, sanguinis non sunt sed meriti: &

A ecclesia Dei non hereditario jure aliquo, neque fecundum carnem, facillimè expellat, sed ad sui regimina, & officiorum suorum dispensationem, honestas, sapientias, & religiosas personas expedit: Præsertim auctoritate prohibemus apostolica, ne quis ecclesias, prebendas, præposituras, capellanias, aut aliqua ecclesiastica officia, hereditario jure valeat vendicare, aut ex officio prefumat. Quod si quis improbus aut ambitiosus fuerit, attentare presumpserit: debita poena multabitur, & postulatæ carebit.

XVII. Ut consanguinei non consanguentur.

Sane conjunctiones consanguinitatis omnino ferri prohibemus. Huiusmodi namque incestum, qui fere, stimulant humani generis inimico, in usus verus est, sanctorum parum instituta, & sacrosancta Dei detestatur ecclesia: leges, veiam factus de tali cohabitatio natos, & infames pronuntiant, & ad hereditate repellunt.

XVIII. De incendiariis.

Pessimam siquidem, & depopulatricem, & horrendam incendiariam malitiam auctoritate Dei, & beatorum apollolorum Petri & Pauli omnino detestamur, & interdicimus: hæc etenim pestis, hæc hostilis vastitas omnes alias deprædationes exsuperat. Quæ quantum populo Dei fit damnosa, quantumque detrimentum animabus & corporibus inferat, nullus ignorat. Assurgendum igitur, & omni modo laborandum, ut tanta clades, tanaque perniciosa, pro salute populi eradicitur & extirpetur. Si quis igitur post huius notæ prohibitionis promulgationem malo studio, sive pro odio, sive pro vindicta, ignem apposuerit, vel apponi fecerit, aut apolloribus consilium vel auxilium fecerit tribuerit, excommunicatur. Et si mortuus fuerit incendiarius, Christianorum caret sepultura. Nec absolvat nisi prius, damno cui intulit secundum meritum suum restitucio, juret se ulterius ignem non appollurum. Poenitentia autem ei deur, ut Hierosolymis aut in Hispania in servitio Dei per annum integrum permaneat.

XIX. De episcopo qui excommunicatum pro incendiis absolverit.

Si quis autem archiepiscopus, vel episcopus hoc relaxaverit: damnus restitucio, & per annum ab officio episcopali ablinetur.

XX. Ut principes consulti episcopos justissimè faciant.

Sane regibus & principibus facultatem fa-

faciende iustitiam, consulti archiepiscopis & episcopis, non negamus.

XXI. De filiis presbyterorum.

Presbyterorum filii a sacri altaris ministeris removendos decernimus: nisi aut in conobis aut in canonicis religiose fuerint conversati.

XXII. De falsa poenitentia.

Sane quia inter cætera unum est quod sanctam maxime perturbat ecclesiam, falsa videlicet poenitentia: confitantes nostros & presbyteros admonemus, ne falsis poenitentibus laicorum animas decipi, & in infernum pertrahi paliantur. Falsam autem poenitentiam esse constat, cum fretis pluribus, de uno solo poenitentia agitur: aut cum fit agitur de uno, ut non discedatur ab alio. Unde scriptum est: Qui suam legem observaverit, offendit autem in uno, factus est omnium reus: scilicet quantum ad viram aeternam. Sicut enim, si peccatis esset omnibus involutus, ita fit in uno tantum manebit, atque vitæ vitam non intrabit. Falsa etiam fit poenitentia, cum poenitens ab officio vel curiali vel negotiali non recedit, quod sine peccato agi nulla ratio prevaleat: aut si offendit in corde gestare, aut si offensus libet non satisfiat, aut si offensus offensum non indulget, aut si arma quia contra iustitiam gerat.

XXIII. De his qui sacramenta damnant.

Eos autem qui religiosissimas speciem sacramentorum, Domini corporis & sanguinis sacramentum, baptismi puerorum, sacerdotium, & cæteros ecclesiasticos ordines, & legitimarum damnant fœdera nuptiarum, tanquam hæreticos ab ecclesia Dei pellunt, & damnamus, & per possessores exterioris coerceri precipimus. Defensores quoque ipsorum ejusdem damnationis vinculo innodamus.

XXIV. Ne pro christiana, oleo sacro, & sepultura, pretium exigatur.

Illud quoque adiciendum precipimus, ut pro christiano, olei sacri, & sepulture accipione, nullum venditionis precium exigatur.

XXV. Ut beneficia de manu laici nullus accipiat.

Si quis præposituras, prebendas, vel alia

ecclesiastica beneficia de manu laici acciperit, indigne suscepto careat beneficio. Iuxta namque decreta sanctorum patrum, laici, quovis religiosi fidei, nullam tamen habent dispositionem de ecclesiasticis facultatibus potestatem.

XXVI. Ut sanctimonialis in privatis domitiis non habitent.

Ad hæc periculosum & detestabilem consuetudinem curandum multum, quæ licet neque secundum regulam beati Benedicti, neque Basilii, aut Augustini vivat, sanctimoniales tamen vulgo censeri desiderant, aboleri decernimus. Cum enim iuxta regulam degentes in conobis, tam in ecclesia quam in refectorio aut dormitorio communiter esse debeant: propria sibi ædificanda receptacula, & privata domicilia, in quibus sub hospitibus velamine passim hospites & minus religiosos, contra sacros canones & bonos more suscipere nuptiarum erubescunt. Quia ergo omnis qui male agit odit lucem, ac per hoc ipse abscondit in insinuatorum tabernaculo regulam: se posse latere oculos iudicis candida cernentes: hoc tam inhonustum detestandumque flagitium ne ulterius fiat, omnimodis prohibemus, & sub poena anathematis interdicimus.

XXVII. Ne sanctimonialis cum canonicis vel monachis stellant in eodem choro.

Simili modo prohibemus, ne sanctimonialis simul cum canonicis vel monachis in ecclesia in uno choro conveniant ad psallendum.

XXVIII. De electis episcoporum.

Omnibus sane episcopis, quoniam ultra tres menses vacare ecclesias prohibentur functiones, sub anathemate interdicimus, ne canonice de fide episcopali ab electione episcoporum excludant religiosi viros, sed eorum consilio honeste & idonea persona in episcopum eligatur. Quod si exclusis quidem religiosi electio facit celebrata: quod absque eorum assensu & convenientia factum fuerit, irritum habeatur & vacuum.

XXIX. De ballivis & iustariis.

Antem autem illam mortificationem & Deo odibilem balliviarum & iustariorum adversus Christianos & catholicos exerceri de cætero lubi anathemate prohibemus.

ANNO CHRISTI 1153.

XXX V. ordinationes a schismaticis factas, irritas fuit.

(1) Ad hæc, ordinationes factas a Petro Leonis & aliis schismaticis & hæreticis evacuamus, & irritas esse censuimus.

ACTA CONCILII.

Et chronico Maurinicensi.

Innoctius tunc Pisu demoratus est, quoadque Petrus apollinatus (sedis dignitatem merito terminante reliquit. Et tunc Romanæ gratias, & sue deinde gratias, non præstantione honoribus suscepit, & in summi pontificis honorum gloriose esse sollicitus. Et quod prius ex parte tenet, ex toto postmodum perficere se inquit cepit. Qui post illius quater ipsum & Petrum fuerat absecrationis pacationem, universalis ecclesie principale concilium Romæ aggregat: in ipso, imminentes ecclesie necessitates deceter ordinat & disponit.

Falso igitur incomparabilium omnium prelatorum conventus, ipse ut erat habitus proclivitate excolentissimus, ipsius etiam factis aspectu aliter reverentior, ut etiam doctrinali literarum scientia eminentior: de rebus que opportunitate videbantur tractatorem, ut omnes alios superius in eorum est. Ad cui, inquit, fermos mecum summa ex toto dirigitur, qui non solum Chanaan, sed heredes Israelitæ esse, & filii ex patre omnes. Qui pro Divina genitrix fuerit amittam continentem, baculum rigoris & pueritæ, anulum perfidiam. Deo namque sapienter, ex per discretione modum in brachio, in manu, in digito gestatus, & qui unum cum Deo spiritus esset, nihil aliud sciret. Vix, inquit, quomodo ista præter illud sapere carum inlustrum investigat: quibus ipsius authenticæ negotiationis dignitas, post prietatem operacionis innotuit. Nihil, qui Roma capti est nonnulli, qui in Romanis pontificis licentia ecclesiasticis honoris cessitudo do quasi fœdalis juris confusiditne suscipitur, & sic eius permissione legatit non tenetur. Scitis etiam, quomodo ista præter illud ad differentes pacificet & confusa sapienter disponat & ordinat. Perro, impossibile est, ex unguentum in barbam descendat, & in capite non redimat. Deo namque put, totum dat debite corpore. Neque in usu est, ut equaliter ægrotum ille medicus ceter, quem ægrotum infortunis cruciatu tenet. Et si a Deo per malitiam postquam summus disingitur, & sic ceteris, ut per eum Deo alii reconciliantur. Igitur quocumque veteribus hostibus contra pacem que a Deo in terra hominibus bona voluntaria datur, & adversus canonica instituta venosum capit conatur attollere: toties ab illis fortius, iure, que a Salomone commendatur, zelo iulius contenti debet: ne si primo aut secundo concilio illius impune superaverit, pernicidius possit.

modum infolcat. Longe etenim ante nos dictum est, vetera novitate post quidem non superari, sed difficile corrigi. Quædam tunc (tam læpe auditi precepta cognovimus, nane ex tamem ipso effectu manifestate experti sumus. Et quod sine Iscarym dicendum non est, no aliusse ferari sumus, ut videmus: quæ omne calcari, potestate pro iure uti, patris leges solvi, negari quis viventibus, pacem civibus, Divini cultus observantiam prævaricari. Operantibus obsequari quomodo depolatione & mifericordiam ejulata præce non finis quoddam materiam solennitatis, & velle quidam egressus potestati Divini mysterii inaudita obsequia, provocant non præsumptuose querendum insidit, qui non intelligentes mentem nostram: sed iuris Neoroth quondam consuetudinem vetera Domini regis constitutiones non esse, sed contra Deum, qui Spiritus sanctus Deus est, & ad verum Christum qui, cercivolisus (sæ pro sanum thronum moliti fuit attollere, & se regem inter se discutibus erant, qui de se dignationis linguarum, ab unitate recte dicte divisi in Spiritum sanctum offendere: tunc qui unitatem cum fratrum non tenent, caritatis gratia privati sunt. Qui enim in se esse non digni unitatem, non habet Dei caritatem. Verbo siquidem Augustini telantur, quomam siquidem a catholica ecclesia fidei separati, quantumlibet indubitabiliter in veritate stant, hoc solo sceleris quod a Christi unitate divisi sunt, non habet vitam in se, sed ita Dei manet super eum. Eorum igitur que, ius fuit inprobatum da remanet, moliti iurati, immo iuste indignationis incentivæ causticitatis: qui rapit Divina ordinationis vincula, sacerdotalis reverentia carum non habent, tanti uominis antipathiam, & spiritus sancti præteritatem, profligant & annihilare tentantur. Et eo per se ascendunt, non quo canonicam auctoritatem insulationem prorexit, nec rationabiliter decreta novant, sed ut in ipsorum que præcepta Divina legunt, & sanctorum canonum intercepitibus functiones, fermenta fuerunt in partem ecclesie, arma est debent in tempore belli, que in ista cetera continent, in tam extrinseca necessitate firmantur, & arripuntur sunt.

His & hujusmodi affectionibus dominus apostolicus conatit prælati Divina fermositate imperitum, omnibus proparat ratione offendit, quod Petrus Leonis, non aliorum alienationis, immo rapina, & apollini Petri vicario fecit negalem. Ceteris vero, quibus illud detestabile scelus displicuerat, verbi gratia cum, magna laude unanimit acclamatum, & respondit: Unde qui inordinatæ persone inordinata sunt decreta, quocumque ille fuerat, quocumque, quocumque tractaverat, degradamus: & quocumque consecraverat, etiam & deponimus. Et aliter quoque per Gregorium inopinatum ad quatuordecim concilio videndum apostolicis acriter interdicimus, ne ipsum implent, & in illo ordinis: quod ut per-

ANNO CHRISTI 1153.

penitentiar demorant, & ad superiorem non ascendunt. His dictis, singulis quoque recognoverat propria nominibus capitulum, citum cum indignatione & iurgio exprobat, pastoralis baculo de manibus vicario arripuit, & pontificali palliis, in quibus summa dignitas confidit, de humeris vertendole ablatit. Ipse quoque amulos, in quibus ad ipsius pertinencia ex depositione exprimitur: sine respectu misericordie ablatit.

Graviter etiam Carnotensis episcopus, qui ut supra dictum est, totius Aquitanie legatus acceptis domni pape perceptione, omnem Galliam regionem, ipsius quoque Aquitaniam, Rudolphi tunc, omnia sanctuorum amulorum, & vel Girardus ille seditionis auctor & obtentor, vel Gilo Talamensis episcopus, aut eorum complicis, etiam nulli modis benedictione in illius ordinis sollicitudine tempore consecraverat, propriis manibus dissipavit, nec reliquens lapidem super lapidem, quem non detinuerat, solo funditus adæquare: & ratione dicente, alia eorum solo restituarit curavit.

ALIA IN HOC CONCILIO GESTA.

ex variis auctoribus a Bino collecta.

De tempore, causa, & alijs concilii, & de numero episcoporum, qui huic concilio presiderunt, & de officio intererat, Consignatus in libro de habitis & scriptis in Concilio.

MCCLXXIII. qui est primus Concilii regis, Innocentius papa, facti papali synodo, ut quidam dicunt, fere mille episcoporum, modeste quadraginta totam partem Leonis, ipsorumque veterum Leonis filium intelligit, condempnit, cum ordinatione illius. Eadem illius verba Otto Frisingensis hujus temporis scriptor videmus referre in lib. 11. c. 23. postea in libro quadragesimo synodus namque circiter mille episcoporum, presidente Romano pontifice innocencio, celebravit: ibique, post multas fabulose decreta promissa, & imitate manus partem Petri Leonis foverit, & damnavit. Otto Frisingensis: Quibus de capto pontifice hanc De synodam artemonem, ut ipse scripsit, congregavit: quibus in ista cetera, que supra dicta habuimus commemoravi. Quod ad synodum in scripto chronico Beroardus hæc de quæstione cæculi certa die: Hoc anno prefatus apollinibus Innocentius papa, in eadem synodo mansit Aprilis. Roma synodum celebravit. Ad eam facti conventus presentem, archiepiscopi, episcopi, & abbates innumerum convenerunt: ibique inter cetera, que Spiritus sancto more instituta sunt, emendatæ ecclesiam nostramque regem Rogerium prædicium apostolicum innovavit: in presentia omnium catholicorum innovavit: que convenerunt, & omnes qui sequuntur in hoc eodem negotio, omnia mandata tenuerunt, inter alia delata est accessit subsequens: Annullum de Bria recentem hæreticum, & apostolicam Petri ablatit. De Annulo vero Annulidæ hæreticæ, inter alia delata est accessit subsequens: Inter hæc habet Otto Frisingensis sui temporis re-

ram illorum scriptor: Accessit ad hujus seditionis factorum argumentum, quod Arnolphus qui Brixinensis, & quo supra dictum est, sub ipso tempore religionis, in omni ecclesia, & in obvia parte lapum gerit, & Urbem ingressus, ad factorem illam, nunc per nos extitit antiquum statum, ut & cum summum tempore commiserit, pudis populis animi gravitate dogmæ ad animositate accensis, Innocentius post se dedit, immo fedavit, multitudine. Annulidæ ille ex Italia civitate Bria oriundus, quiescensque ecclesie clerici, ad animam factum ordinatum, Petrum Abbatem olim præceptorum habebat: vir quidem nature non hebeti, plurimum verborum profusio quam sententiarum pondere confusio, singularitatem amantissimus, & in hoc, & in alijs, cujusmodi hominum ingenio ad fabricandas hæreses falsissimorum perturbacionis sunt prona. Iti a Bria & Gallis in Italiam revertens, religiosum habitum, Romanam ecclesiam perire potest, iudicis, omnia laiciorum, omnia robor, nemini pariter: clericorum ac episcoporum non derogator, monachorum persecutor, laici tamen illius. Dicitur ab eis clericis propretarietate, nec episcopos regalia, nec monachos possessiones habentes, alius ratione posse falvari: cunctisque hæc principis esse, & episcopos beneficentiam in animam factum auctoritate condere oportet. Præter hæc de sacramento altaris & Baptismo parvulorum non sine dicitur finitio. His aliisque modis, quos longum est enumerare, dum Brixinensium ecclesiam perturbaret, & faceret turbe illius, prout etiam alios ceteros habebant: & ecclesiasticis rationibus exponeret paginas, in magno concilio Romæ sub Innocentio habito, ab episcopo civitatis illius, virique religiose habitum, Innocentius erit pontifex, nec peritiosum dogma ad plures ferret, impendendum vix siletium decernit: hæc quoque factis illis in Italia factis, & in Bria, & in transalpinis in consilio: ibique in parte Germanie, in Almania, Turgo, officium doctoris assumentis, perniciosum dogma aliquis dicitur tenuerit. Sed ubi de rebus ad se ipse, sed Engoni post officium Innocentii, cum Romanis in consilio, hoc non inquam Annulidæ prædicatum hæc Romano, sed venosum statum, & ad alios propinquo Thiburtinus pater cepit, inferius suo loco dicemus.

Sed hæc laudare ipse Guillelmus Lipterianus scribit in canonico audire, hujus temporis scriptorum ænium.

Cujus ortu mali, tantæque voraginis autu Extrix Arnoldus, quem Bria protulit ortu Peshiero, tenui tunc: Gallia mulier, & tunc illi, emendatæ ecclesiam nostramque reddidit, aliamque sapienter firmam, & diftecto Falcatæ eromne rudis, eleumque proci: Infastum adulo, monachorum acriterum hostem fuit.

Plebis adolator, gaudens popularibus aris, Pontificis ipsamque gravi corrodere iugum Diffident, hæc implet vocibus auris. Nil proprium clerici, fundus & prædialia non. Jure

ANNO CHRISTI 1153. ANNO CHRISTI 1153. ANNO CHRISTI 1153. ANNO CHRISTI 1153.

[1] Hic tunc apollinatus a Petro Leonis, in anno 1153. Thiburtinus pater, c. 139. et 265. si. Innocentius in libro de habitis & scriptis in Concilio, quod in Chronico vel monacho habet non minus apollinatus, anathematibus subiectus, & nullis episcoporum personis illis abfolvit, nisi contra veritas Petri, & alios episcopos consecrati presentem, & eius mandatum suscipiat. Ad hoc occasionem factus sit.

[2] Et Otho Frisingensis, Ulfringensis, Biberus, & Godesco officio, loco, aliter suo, legendum esse, secundo die: Scripsit enim hæc in libro suo, in illud habuit, proxima modo edidit, in Otto, vel meliore prædicium, in Ulfringensis, vel in modo prædicium, in Othone: Bino vero prædicium inter in anno in habuit, non Dominicus de Peshiero, sed Dominicus de Peshiero, tempore Sancti Apollinæ, prævis ad Deum perhibet delictus. Pagina ad An. Ch. 1153. n. 4.

multis factis, uno etiam male oratio. Rex A occationem aucupat, per antiquos innotentes convenit ipse episcopos, in curia sua satisfaccionibus, sed satisfactioe sua, ut eluvas castellanum suorum quasi fidei tradeantem. Illos ad satisfaciendum paratos, sed de deditione castellanum confantes, ut absint artibus affertur pascere. Inquit Rogerum episcopum affere vinculis, inaequum, qui nequis, vel plurimum nepos episcopi episcopi esse forosatur, comperit dicit, ut postea in filiis, quos eussidem, multa in innumerabilibus sumptibus: non, ut patet ipse dicebat, ad ornamentum, sed ut se rei veritas habet, ad ecclesia diceremur dedicatum. In ipse iudicio, fuisse castella Salernitana, in fuisse, Malmfredus regni dicit: ipsa Divisibile post redire, cum ubi ultimum junonum episcopos induit, ut ad angustia sua pmoventur episcopi dicens, quibus occupaverat, Redere. Nec episcopos Lindocensibus obtinuit egi, redditione castelli liberationem mercatur.

Comm hoc ille senium per amplificationem exponit, rex causis suis non diffinis, comites in concilium illud, quatuor cor vocatus esse. Responsum ad legatos ex compendio: Non debent committere, qui de Christi fide loquuntur, non indignari, si a ministris Christi ad satisfaciendum vocatur esse, tantum reus concilium, quantum nostra fides namque videtur. Episcopos sic referunt, quos fecerunt episcopi, quos accersant, & possessionibus suis exure. Dicerent egi fratris, quod si consilio suo placidum commodore dignaret assensum, tunc illi, Deo auxiliante, largiretur, qui nec ecclesia Romana, nec curia regis Franciae nec comes Theobaldus frater ambrosii sapiens profecto vir & religiosus, ex extorrence contraxit pedis, sed quod favorabiliter complendi deberent. Consulto vero impetravit rex faceret, si vel rationem falli se debitor etiam oportere, ut ecclesiam foret, cupis non acciperem, non manu militum, in quo promissu falset. Sic cum dicto comites egressi, nec multo post responso reverti sunt. Commatabatur quo quadam Alibicus de Ver, homo eximium varietatis exercitatus in resposum regis rotuli & quantum potuit caelum antistitis Rogeri, episcopos enim Alexander abiecit, graviter: modoque tamen sine ulla verborum commoda, quamvis quidam comitum familiarum, ostendit loquelam ejus interempterem, probris in episcopum jacientes.

Non omnibus tantum legatus & archiepiscopi, quibus invitos erat, utroque quodam nobiles, cogit ad detractionem aliquorum castorum indigne. Com Theobaldo archiepiscopo, & aliis episcopis, & praetati Angliae, concilium apud Vincionem fuisse. Illi etiam in diebus Martis, ad quod regem fratrem suum vocari fecit, qui comitem Albericum de Ver, in causam varietatis exercitatus, juncti ad concilium, non infirmabatur. Ant comitis secundarius annuum seita injustum esse ad habent castella, aut, quia non possint, exterrere improbatis etiam castella canonos nisi velle. Et esto, inquit, iustum sit ut habent. Ceteri, quia habent esse temporis, recedunt. Nec captione detractionem, super qua erat impertus le, si de iure fore polle allegantem, & factum regis defendentem. Et illi aliter viliam esse concilio, super querelis rotulis & episcopis totis, & episcopos totis, Klendis Septembris solum est concilium.

IN DIVERSORUM JO. intercepti etiam; Helycaea exemplum simile vertens, veloci progredio ad Divisibilem se calamitati committit. Sereno mirabilem regem, cuius sedibus in suis fideibus suis hominibus suis, praeritum episcopis, in curia sae pae manus intus jussit. Adspice alibi regio deducit caelis iugum, ut fide oboritur cupere positum cetera possessionibus suis iocantur. Sibi regis consue legem Dei esse, tantum dolori esse; in malles le multo dispendio & corpori et regem suum agere, quae episcoporum catholice tantum indignitas esse. Quia enim regum de commendatione peccati solentur admittunt profero tunc concilia vocationem non omnibus. Prorsus archiepiscopi & ceteri caeteri quae sunt episcopos esse. Quae ad excommunicationem concilii nec pro regia iudicia, si qui frater erat, nec pro damno possessionum, nec etiam pro capitis periculo, dehorum.

IN hoc pro indulgentia principis toleratur, ut indunt, illi le ad ad, quos vultis. Rex. Hic addidit praedictum vicem Alibicus significatur stare, quod minaretur inter pontifices, parentemque aliquos ex fide contra eum Romam mittere. Et hoc, alii, laudis vobis rex, nec quiquam verbum praefatum laeter: quia si quis contra voluntatem suam le regi dignitatem ab Anglia quaerentem sit, difficultas et foras illi reditus esse. Ipse quiescent, quia si regis videt, utroque ad Romam appellat. Nec postquam rex partem quasi laudando, partim minando mandavit, interduellum est quo tenderet. Quapropter ista dilectum est, ut nec episcopi ceteris, concilio regis: nec episcopi B cum concilio exere dicerent duplice ex causa, fuisse quia principem excommunicatione impholitic conscientia temerarium esset, fide quoniam audiret, qualem etiam videntes, plus circa le nodari. Non enim jam laidera erat verba, led de via & languine bene certabatur. Non omnium tantum legatus & archiepiscopi, quibus invitos erat, utroque quodam nobiles, cogit ad detractionem aliquorum castorum indigne. Com Theobaldo archiepiscopo, & aliis episcopis, & praetati Angliae, concilium apud Vincionem fuisse. Illi etiam in diebus Martis, ad quod regem fratrem suum vocari fecit, qui comitem Albericum de Ver, in causam varietatis exercitatus, juncti ad concilium, non infirmabatur. Ant comitis secundarius annuum seita injustum esse ad habent castella, aut, quia non possint, exterrere improbatis etiam castella canonos nisi velle. Et esto, inquit, iustum sit ut habent. Ceteri, quia habent esse temporis, recedunt. Nec captione detractionem, super qua erat impertus le, si de iure fore polle allegantem, & factum regis defendentem. Et illi aliter viliam esse concilio, super querelis rotulis & episcopis totis, & episcopos totis, Klendis Septembris solum est concilium.

IN hoc pro indulgentia principis toleratur, ut indunt, illi le ad ad, quos vultis. Rex. Hic addidit praedictum vicem Alibicus significatur stare, quod minaretur inter pontifices, parentemque aliquos ex fide contra eum Romam mittere. Et hoc, alii, laudis vobis rex, nec quiquam verbum praefatum laeter: quia si quis contra voluntatem suam le regi dignitatem ab Anglia quaerentem sit, difficultas et foras illi reditus esse. Ipse quiescent, quia si regis videt, utroque ad Romam appellat. Nec postquam rex partem quasi laudando, partim minando mandavit, interduellum est quo tenderet. Quapropter ista dilectum est, ut nec episcopi ceteris, concilio regis: nec episcopi B cum concilio exere dicerent duplice ex causa, fuisse quia principem excommunicatione impholitic conscientia temerarium esset, fide quoniam audiret, qualem etiam videntes, plus circa le nodari. Non enim jam laidera erat verba, led de via & languine bene certabatur. Non omnium tantum legatus & archiepiscopi, quibus invitos erat, utroque quodam nobiles, cogit ad detractionem aliquorum castorum indigne. Com Theobaldo archiepiscopo, & aliis episcopis, & praetati Angliae, concilium apud Vincionem fuisse. Illi etiam in diebus Martis, ad quod regem fratrem suum vocari fecit, qui comitem Albericum de Ver, in causam varietatis exercitatus, juncti ad concilium, non infirmabatur. Ant comitis secundarius annuum seita injustum esse ad habent castella, aut, quia non possint, exterrere improbatis etiam castella canonos nisi velle. Et esto, inquit, iustum sit ut habent. Ceteri, quia habent esse temporis, recedunt. Nec captione detractionem, super qua erat impertus le, si de iure fore polle allegantem, & factum regis defendentem. Et illi aliter viliam esse concilio, super querelis rotulis & episcopis totis, & episcopos totis, Klendis Septembris solum est concilium.

ad Romam, h. R. ANNO CHRISTI 1118. ANNO

IN hoc pro indulgentia principis toleratur, ut indunt, illi le ad ad, quos vultis. Rex. Hic addidit praedictum vicem Alibicus significatur stare, quod minaretur inter pontifices, parentemque aliquos ex fide contra eum Romam mittere. Et hoc, alii, laudis vobis rex, nec quiquam verbum praefatum laeter: quia si quis contra voluntatem suam le regi dignitatem ab Anglia quaerentem sit, difficultas et foras illi reditus esse. Ipse quiescent, quia si regis videt, utroque ad Romam appellat. Nec postquam rex partem quasi laudando, partim minando mandavit, interduellum est quo tenderet. Quapropter ista dilectum est, ut nec episcopi ceteris, concilio regis: nec episcopi B cum concilio exere dicerent duplice ex causa, fuisse quia principem excommunicatione impholitic conscientia temerarium esset, fide quoniam audiret, qualem etiam videntes, plus circa le nodari. Non enim jam laidera erat verba, led de via & languine bene certabatur. Non omnium tantum legatus & archiepiscopi, quibus invitos erat, utroque quodam nobiles, cogit ad detractionem aliquorum castorum indigne. Com Theobaldo archiepiscopo, & aliis episcopis, & praetati Angliae, concilium apud Vincionem fuisse. Illi etiam in diebus Martis, ad quod regem fratrem suum vocari fecit, qui comitem Albericum de Ver, in causam varietatis exercitatus, juncti ad concilium, non infirmabatur. Ant comitis secundarius annuum seita injustum esse ad habent castella, aut, quia non possint, exterrere improbatis etiam castella canonos nisi velle. Et esto, inquit, iustum sit ut habent. Ceteri, quia habent esse temporis, recedunt. Nec captione detractionem, super qua erat impertus le, si de iure fore polle allegantem, & factum regis defendentem. Et illi aliter viliam esse concilio, super querelis rotulis & episcopis totis, & episcopos totis, Klendis Septembris solum est concilium.

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

CONCILII CONSTANTINOPOLITANI

ANNO MCL. Mense Maio in dextris Catechumenis S. Alexis praesidente Leone Steyppico Patriarcha celebratum, quo Constantini Chrytomali olim defuncti relictis, non modo nugarum & inceptuarum, led hazefis & impietatis penes, in iudicium vocata, examinata, proscripta, & condemnata sunt.

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

ANNO CHRISTI 1118. ANNO

ANNO CHRISI 1546. macta deor eponia continetur. Tibi comi...

O. G. Non Guillemus Catalensis qui anno macta...

Recepit vero, iugur, Innocentii, talem...

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Henrico Senonensi...

T. Et sane apostolus, sicut nos Deus, una deus est...

M. In fabris apostolus, in qua tamquam immoderit...

ANNO CHRISI 1546. macta deor eponia continetur. Tibi comi...

O. G. Non Guillemus Catalensis qui anno macta...

Recepit vero, iugur, Innocentii, talem...

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Henrico Senonensi...

T. Et sane apostolus, sicut nos Deus, una deus est...

M. In fabris apostolus, in qua tamquam immoderit...

ANNO CHRISI 1546. Quod non peccaverit qui Christum ignora...

OSERVATIO P. PAGI ad An. Ch. 1240. n. 6. & 7.

Concilium Senonense, quod in diebus Petri et Pauli...

ANNO CHRISI 1546. Quod non peccaverit qui Christum ignora...

CONCILIUM GENERALE LONDINI

Habituus (1) An. 16, regis Stephani, in media quadragesima...

ANNO CHRISI 1546. CONCILIIUM VINTONIENSE II.

In causis Anglicanis regi celebratum anno Domini (2) MCXLII. feria II. post octavas Pasche...

ANNO CHRISI 1546. Villicus Malinesburgensis...

Anno Domini 1449. in diebus Petri et Pauli...

ANNO CHRISI 1541. Amisissimis Monacho Præmonstratensi, qui Clariano...

ANNO 1539. non solum indignum; equisq;ue potentes... sed etiam quod exemplo istius quousq; regis... et principes, in usum & ipso conceditur... et subiecto vel inuicem vel impellerent. Qui videlicet rex, nonnulli ad eum sensu, sine sua quodam imperatrici, quae sola ipsius deponat quodam conjugis speraret, omne regnum Angliae, feni & ducatum Normanniae, iuxta ab omnibus episcopis, causamque baronum duceret, laederefque misculo extulis, quam ex Lotharingia ducerat, uxor crearet. Et inuix, inquit, atrox foveat praesentium inuicem, cum sit sine misculo herede in Angliam decederet. Itaque quia longum videbatur Angliam expedire, quae moras ad uenirendum in Angliam necedit, in Normanniam quippe redibat, prouium est patri patre, & regnare permissus fuerit. Enuixque quoniam ego uisum me apud uerum inter Deum & eum, quod sanctam ecclesiam honoraret, & exaltaret, & bonas leges manuteneret, malis uero derogaret: pigra mensillis, pacet exarare, quousq; le in regio exhibuit, quod modo in preloptores nullis iustitia exercita, quomodo pax omnis latini ipse anno aboluta episcopi capet, & ad redditionem possessionum suarum coactis, ecclesiarumque rebus, rebus thesauris depellit, consilia praerorum odiosa, & bonorum uel suspensa uel omnino concepta. Scripsit quiescit unum tem per me, tam per episcopos conuenienter, consilio iure peruenit. Inter tertio ad hoc iudicio, & nisi omnino non acquiescitur. Nec illud quomquam, qui recte pensare uellit, laet, debere me fratem meum mortales dilige, sed causam Patris innocens mislo plus lateat. Itaque quia Dux iudicium suum de fratre meo exercuit, ut eum, me ne scire, in potestatem potentiam incidere permitteret: ne regnum uacillet, si regnate caeret, omnes uel in regio exhibuit, quod conuenie inuixit. Venustata est hellefeno die causa factore coram maiori parte cleri Angliae, ad quae post illum spectat principem eligere, & unum eorum ad hunc finem primo, ut par est, in auxilium diuinitate, hinc pacifice regis, gloriosi regis, boni regis, & nostro D tempore incomparabilis, in Anglia Normannique ducatum eligere, & et edem de mansuetudinem promittimus.

A tra bene dicit mortuorum: bona uenia iuxta ferat quae uenerunt Londinenses, & in concilio introducti, causam suam extorserunt, et reddunt millos le a comunione quam uocant Londinorum, non certamina sed preces afferre, ut dominus rex de captiua liberaretur: hoc omnes barones, qui in eorum comunione iamdudum recepti fuerant, summoque flagitate a domino lego, & ab archiepiscopo hominem implicant, ac sententiam reddunt. Hesperon est eis a legato uerbis, & splendide, & quo minus ferat quod rogabant, eadem oratio que pridie habita. Adiectum est, si quis obstitit, ut Londinenses, qui praesens obicerebantur in Anglia, sine praesens, quae praesens partes foreuerit qui dominum suum in bello reliquerat, quorum consilio idem sanctam ecclesiam exhoruaret, qui postremo non ob aliud ipsi Londinensibus laedere uidebantur, nisi ut eos pecunias euangerent.

Interca forstis, quam cunq; noiam, si bene monitis, Christianitas, regis, ut auctori, clericis poruicque distanti legato. Quo ille suo filentio lesse, quousq; tantum ponit, exalta, dixit non esse legitimum, & quo debere in tota praesentique sublimis & religionis personarum coram consistit. Praeterea caetera enim que respectuabili & notabili erat scripta telum apollinum, qui praeterito anno in eodem, quae uero fcedebat, capitulo, remissibilis episcopi maxime uerbuum afferent conuicta. Illa illo tricate, clericis legationis suae non debuit, sed praeterea fiducia literis legit in audientia, quatum hinc erat unum: Rogabat regis obtine omnes eorum conuenerat, & nuncupant episcopo uincit fratrem dominum sui, ut cumdem dominum coram reuiterent, quem iudicium uiri, qui etiam homine sui essent, in uicula conuenit. Hinc suggestio nulli retulit legite uerba in eadem sententiam, qua & Londinenses. Illi communicatio consilio dicitur, & de eorum concilio concisicis sententia retulit, & fauorem suum, quousq; profert, praesentis.

Feria quia: solutum est concilium, excommunicatio omnes milia, qui regiam erat partem non mouerunt. Wilhelmus Henrici suggestio quodam pinceris regis Henrici, tunc duxit Stephanus. Ille immantier euluerat legati animam, multo rebus quo interceptis & subreptis. Itaque multos sui molis, Londinensium animos perulere posse, ut cum hoc flatum postpala, ut dixi, fuerit actus, & uis pauci ante nauitatem beati Joannis diebus imperatricem receperat.

ANNO CHRISTI 1141.

peruenit: illi uero corpeus agritudine, antea quum procederet, uenit, ut in uicula conuenit. Prenominauimus patriarcae aduersarij Antiochiam properantes, omnimodo delitanti auxilio, si feque, quousq; quousq; legationis creperat. Inuix, & inuix, quae per tot perlatente uis, & laborum, qui per interuenire, quos ad hoc uerbatum idem, praesens applica potest, & reuoluntione beneficiuorum hominum implicant, ac sententiam reddunt praesens & fidelitate exhibere. Lambertus in archidiaconum reuoluntione: Amphilus uero nihil humanitatis inuenit, & peruenit in uis auxilio, solita longuinitate iterum ad labores & iter accingitur: Romanique praesentis, iterum opportune & importune postulat: quousq; quousq; inuix, & inuix, quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

De illis qui concilio interfuerunt, quae in eo in causa patriarchae ipsa facta, habetur. Die iugis fluita aduersarij de diebus Hierosolymam conuenit, & inuix, quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

ANNO CHRISTI 1141. peruenit: illi uero corpeus agritudine, antea quum procederet, uenit, ut in uicula conuenit. Prenominauimus patriarcae aduersarij Antiochiam properantes, omnimodo delitanti auxilio, si feque, quousq; quousq; legationis creperat. Inuix, & inuix, quae per tot perlatente uis, & laborum, qui per interuenire, quos ad hoc uerbatum idem, praesens applica potest, & reuoluntione beneficiuorum hominum implicant, ac sententiam reddunt praesens & fidelitate exhibere. Lambertus in archidiaconum reuoluntione: Amphilus uero nihil humanitatis inuenit, & peruenit in uis auxilio, solita longuinitate iterum ad labores & iter accingitur: Romanique praesentis, iterum opportune & importune postulat: quousq; quousq; inuix, & inuix, quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

Cum fuerit solus, multosque quousq; reuoluntione: Amphilus uero nihil humanitatis inuenit, & peruenit in uis auxilio, solita longuinitate iterum ad labores & iter accingitur: Romanique praesentis, iterum opportune & importune postulat: quousq; quousq; inuix, & inuix, quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

causam procedere; & subite, si delitanti, Antiochiam. Etenim, ut in uicula conuenit, quousq; quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

causam procedere; & subite, si delitanti, Antiochiam. Etenim, ut in uicula conuenit, quousq; quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

CONCILIIUM ANTIOCHENUM

conuoca Radulphum patriarcham Antiochenum sub praesidio Alberici Osiensis archiepiscopi, & apostolicae sedis legati celebratum anno Domini M C X L I. tempore Innocentij papa II.

Conuocatum concilium antiochenum... quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

Conuocatum concilium antiochenum... quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

ANNO CHRISTI 1141.

causam procedere; & subite, si delitanti, Antiochiam. Etenim, ut in uicula conuenit, quousq; quousq; legatus, de quo nobis in praesens limo est, in Syria dirigitur. Qui Hierosolymam, in praesens, aduenit, & completis orationibus, ducatum patriarcham & auctores regni pontificis ad synodum conuocat, apud Antiochiam pridie Kalendas Decembris celebrandam, illuc cum omni celestitate conuenit.

lesse religione inde, jubente legato, principi tradidit, & viculis miserabiliter alligatus, tamquam vir sanguinum ignominiose tractatus, & supponit monasterium sancti Simeonis, juxta mare, in nocte eminentissimo furore, nec in principibus eius; fuit autem idem dominus Radulphus, nam nos ipse in nostra preterita vidimus eum, vel specie decora proceris corpore, omnis aliquid nobilitatis, nec incedente indecentem modum, literatus medicior, fed sacrosus plurimum, & juvenidissimi sermone, multam habens gratiam, liberalitatem admodum, & pietatum virtutum, sed & fecundam in favorem nos mandatum afflicto, & promissionem in modum facti. Et in summo, in verbo suo variis & inconfinis, & audax, ac nimium in omni via sua multiplicis, providus & discretus in eo solo reperitur impu-

A denique, quod adversario, quos ibi merito laudat, in gratiam suam redire volentes, non amiserat. Dicebat strenuus, & vece fere arrogans, & de plus suo profertimus: unde in compunctis se habuit, & facile passus decem re. Capere ergo, & contentus, in monasterio dei detentus, tandem clapsus, Romam profectus est. Ibi aliquotum spatium sedis apostolicæ affectus, dum ex parte maturare, veneno huiusmodi letis ministro porrigente, necisum quo, miserabiliter interit in seipso, quiquid inique fortuna facere poterat, alter Marium, plenius expressit. *Henricus T. Baronius de rebus innotis, & hinc Hierosolymitana Synodus, plura anno 1156. num. 30. sequentibus continet.*

ANNO CHRISTI 1141.

CONCILIIUM WESTMONASTERIENSE

die octavarum S. Andree, & prefatus Henrico Wintoniensi episcopo sed. apof. legato, ubi rex Stephanus prefatus queritur de injuriis a populo suo sibi illatis.

Vultum idem Malmergheri. Intra hec locutus, & innotuit animi Pontificis, quod licet populum, & regem, & legatos, & innotuit, concilium pro jure legitimatione apud Westmonasterium die octavarum S. Andree coegit. Eius concilii adionem non ita exadta fide promocio, ut superius, qui non interfuit. Audirent enim, lectas in eo literas domini apostolicæ, quibus modeste legatum argueret, quod libere fratrem suum diluallat. Delicti tamen superius gratiam facere, & mansuere cohortari, ut quocumque modo, vel ecclesiastico, vel seculari posset, ad germani liberationem seringere. Regem ipsam in concilium introisse, & apud latum convenit querimoniam deposuisse, quod homines sui & domum cepissent, & afflictionem contumeliam paulo minus extorserit, qui justitiam eius nunquam negavit. Ipsam legatum magis eloquentem viribus factorum suorum invidiam revulsit alterius, quod felicit imperatricem non voluntate, sed necesse recepit: quippe cum secum adhiber fratris sui clare (comitibus) comitibus, vel fugatis, vel eventum rei suspensa mente prelatibus ipsam cum suis muro Wintonie circumvallatis, ipsam quocumque pepigerit ad recedendum sua perantiam obtinere fremitu: qui cum certis, & in se deo, de caetera, cum & suos non locum dignitati sua, sed & vite fraxisse injudis. Ceterum Deum, pro Eusa clementia, sedas quam ipsa speravit, ver-

itate negotia, ut & ipse permittit videre, & fratrem suum vicinios exoritur. Itaque jubere de parte rei, & ut possibilia, ut regem, & legatos, & afflicto sedis apostolicæ decem quibus possent venire enter jurarent: turbatores vero pacis, qui comitibus Andegavensibus faverent, ad excommunicationem vocandos; preter ea, que Andegavorum domus effect. Hec verba eius non dico, quod omnes clericis gratia animis exoritur: certe nullus expugnavit, omnes vel metu, vel reverentia transierunt ora. Unus fuit hinc imperatrix monachus, qui palam legatum interdixit, nec per fidem quam ei pacis fuerat, quocumque in illo concilio tractaret, quod ipsi non adredum foret: idem regem exipit, quod in eadem imperatrix, ipso postillimum convalente dicit. Dicit nunciat huc, & alia pieraque magna verborum auctoritate, nihil omnino legato blandum. Nec vero illo sermone quidem, & ex tremum suum ut iram prodere, fenei incepi et prius dicit, non legitur excoer. Fuit ergo hie annus, cuius trigedus respondit digenti, fatalis & peccata perierunt Angliæ in se, cum aliquo modo ibi ad libertatem referendos passatis, sursum in aeromam recidit, & nisi Dei misericordie mature occurrat, die hæretur.

ANNO CHRISTI 1141.

hii Romanum adiriit passim, & quo episcopalia alla restissa sunt, missique deinde in Galias legati, qui Hierosolymam adirent, & in concilio celebrarent. Quorum in libri de miraculis S. Ruffiani descriptio legit, ex his id duntaxat, quod ad concilium actum, hie representat. Deinde tradidit admodum patrum, quidam Romanæ sedis legatus in Franciam directus est, ve faceret iudicium injuriam patientibus, & extra Alpes summi pontificis pariter expleret. Iste apud Latinam concilium convocavit: ad quod episcopi cum abbatibus, & infinito cleri numero, confluxerunt. Multa que digna erant correctioe, hie discussa, & restissa sunt. Dum vero appropinquasset, vel apertis diebus, quibus nititur defendere, causam inter episcopum & Marchianenses non venissent plenam illis, quod & qui adhibere, restissit fore. Ex diu cardinalis presbyterus querit quæ casus esset, quod Marchianenses non venissent plenam illis accepti: qui episcopo favebat, illos tanquam refugus justiss, nunquam venturos respondere. Qui enim, inquit, in spiritum mendacii Romanæ profecti sunt, qua fiducia vel temeritate, presentibus hie, qui eos intus & in eate norunt, convenit sanctorum se manifestat. Insuper in Patribus hie presentibus, quibus crimen intendit, ecce fratres idem qui Romam imperato redierant, ad eundem locum accurerunt, celebri illo conventu alacriter salutato, le medius infiguntur. Ad eorum presentiam, quod nunquam ventur decierant, legatus qui eos Romæ norerat, hilarior factus adfuerit eis, & annuens ut sederent, non modicum com omibus honoris eis exhibere dignatus est. Post paululum, eo jacebat, unex in idem fratribus istans in medio, quæcumque Romano pontifici tonerant, contra per ordines in auribus omnium memoriter repetere non distitit. Quom legatus, Verbum, inquit, fateri, quod non dixisti, maxime contentus illi, quod Romæ locutus es: & nam pernotus nihil addidit, vel præcesserim est. Nam cum recedisset, sua dimisit omnia hie ordine te profectum talis recordor: & nunc vobis tantibus, venerabilis episcopo, qui adverbum vos agit, respondendi facultas tribuitur. Respondentibus episcopo, qui patrem illum tuebatur, patrem sanctissime, cum concilio responso, ut episcopo: Justitia, inquit, hie, fratres carissimi, postulati vestre fragar. Ibi quique fratres adhibere non habuerunt, & abique consilio locuti sunt: æquum

A et quæcumque statum ex advero innotuam, & abique advocato responderi. Videns itaque episcopus, quod ad refectum, quibus iudicia inducia habere non poterat, le deprecasse, & fratras innotendo injurias graviter percipere, coram omnibus consessus est. Nam ficut, vis sapientis præcavisse hie in fatuam, dicebat, si male confundi coram illo celebri conventu, pro eo quod modum corrigentis cæcesserit, quam ad diem disticti examinis cum non hie venie imponitur. Audire hie legatus, & incitatus ad ad benedictum Claraevi hie abbatem, (erat enim propter) doctis licetis memorie virum: & Audisti, inquit, fratres, & corpore nostri concilium pro sedis honoris tam fiduciosè omnia laude dignissimum: ubi ergo fuit tux sanctitatis discretio, cum literas tam detestabile, & multas amaritudinis notes respiceret, Romanæ adveritas fratres innotis misisti? Ad quem ille, Percavi, inquit, & culpa hamit confiteor, qua ignorant feci. Crediti nunciis episcopi, & uterque nostrum uno eodemque spiritui decepti est. Quibus factibus concilii indulta venia, episcoporum quo convenire procurante presentia, alterum reconciliati sunt: & qui discordes ad invicem illic venerant, amici redierunt. In Patribus hie presentibus, quibus abbat qui per episcopum fuerat assumptus, non deposito cura pastoralis eruditor: legatos indigno petitioni nequam nulli adquiretore, qui seditionem præsumptam, immo, inquit, patres carissimi, vestris omnibus rectas innotis, justis apostolicam traditionem, Marchianensis electiois libere privilegium voluitis: quibus cetera, si idem appellacionem elegerant, abbatem quem ante appellacionem elegerant, habere licetis. *Hæc omnia ex libro secundo miraculorum S. Ruffiani.* Legati vero nomen quod alia ille non præstat, & difformi ex suppletoe historiæ de Monte ad an. MCLII. f. 101. & alia quæ eodem in consuetudine, includuntur. Radialis, inquit, Viromanduvensis, & Ruffianensis, & Ruffianensis, & Personallium Guillelmi X. Aquitanorum ducis fiam dicit. Quæmabem innotate Theobaldo Campanie comitis, minister Romanæ sedis legatus Ivo, qui & Radulfum, & Ruffianensem, & episcopos & Latentem Bartholomæum, & Noviomensem Simonem, & Sivaletensem Petrum, qui divortium illud fecerant, suspendit. *Hæc voluitur Bazougeni mifer Galliarum lib. 21. cap. 22.*

ANNO CHRISTI 1142.

CONCILIIUM HIEROSOLYMITANUM

Sub episcopi legati apostolicæ præfatus Armeniorum in Sede erroris celebratum sub Innocentio papa II. circa annum Domini MCLXII.

ANNO CHRISTI 1141.

ANNO CHRISTI 1142.

CONCILIIUM LATINIENSE

Ab Ivone cardinale presbytero S. A. L. celebratum, Innocentio II. pontifice, & Ludovico VII. Francorum rege, anno Christi MCLXII.

In quo composuit multas controversias, & ea præferens, que inter Arretrensem litem episcopum, & monachos Marchianenses, orta erat.

Oratio inter Arretrensem episcopum, & monachos Marchianenses controversia, & abbatia

cellione, que in plura hie liberum consistendum: non ea devotus, ut excommunicatis episcopum mon-

Postquam Tyrus prædixit capibus de Arretrensi concilio alio cæsser, de rebus in hie descriptio possit illi. Legatus igitur, deposito patriarcha, & consensum apud Antiochiam in pace, quibus venerat negotiis, Hierosolymam reverfus est: ubi usque ad solennitatem paschalem moram faciens, habito prius consilio cum prælatibus ecclesiarum, quæ post sanctum pascha celebravit, in primitiva & ecclesiasticam more sancta Sion, tradens hinc cum eis de his que innot tempore videbantur convente. Causarum

tam de partibus ultramarinarum, & quæ de climitas partibus, magis & nobilis viri. Inter quos adfuit & dominus Justianus junior, comes Edessæ, qui uno solennitatis pasche diebus magnificè nimis la civitate moram facieb. Quæ celebrata concilio convocatis archiepiscopis, episcopis, & aliis ecclesiarum prælatibus, una cum solennitatis pasche celebravit, in primitiva & ecclesiasticam more sancta Sion, tradens hinc cum eis de his que innot tempore videbantur convente. Causarum

ANNO GRÆGICO 1569

ANNO DOMINI 1569

SYNODUS ABALEXANDRO

Lincolniensi episcopo, legato Innocentii II. Romani pontificis celebrata, circiter anno gratie MXXCVIII. id est Stephani regis VIII.

Hic Synodi mentionem prestat de presulis & de quibusdam canonicis, et de his presulis, Alexander etc. annis Romanis MCLXII. & MCLXIII. ubi ita se gefellit, ut magnam militum gratiam tam contra quam pro se obtinuerit. At prima quidem presbiteri legatus pontificis constitutus est, quo synodum convocavit: id quod fecit, & canones nonnulli edidit ad illorum temporum viam contra se apponere licites. Tertium deinde iter ad presbiterum suscepit in Gallias agendum, ubi Augusti mense anni MCLXVII. per illum nimium aggrivendum contraxit, ex quo, dum non sine magna difficultate revertitur, mortuus est non sedulius anno X. IV. de Huiusmodi negotiis habet carmina, que non piget de ferbere: Splendor Alexandri non tam sanctifici honoris, Quam per cum sanctifici honoris, etc.

OBSEVATIO ANGLICAM COLLECTORUM.

Et sic videtur in senonem numeris commemorari ante anno a. l. x. Conventibus Alexandri per Lincolniensem episcopum, ad quos cum suo legato venerunt ad illud. Hic sunt presbiteri, qui ad illud tempus fecisse videtur. Prænotandum vero apud istos Historiam prænotandum sunt regni h. x. x. idem conventus habere episcopum. Ad Edicta omnia, quod Visnetus dicit, hoc Henrico L. episcopum Lincolniensem Alexandri, quod noster Regi Gallicis archiepiscopi. Regretus apud Julianum filium Augusti, & Ludovicus regi. Et infra in an. x. v. v. d. d. regis. ann. m. c. x. v. Hic etiam non presbiteri, inquit, Romanus, Willielmus Cantuariensis archiepiscopus, & Variatus Eboracensis archiepiscopus & Alexander Lincolniensis episcopus, de quibus scribitur in monumentis, & innumerabilibus tam per quosdam dicitur hereticis. Splendor Alexandri, etc.

CONVENTUS EPISCOPOR. APUD GERUNDAM

Pro constituenda novæ Militiæ adversus Sarraecos ad defendendam. Occidentalem Ecclesiam anno Christi 1143.

Dirinx inspirationis gratiæ & patriæ pietatis mones filios Ecclesiæ sanctam intentione providere faluti animarum & libertati catholicæ Ecclesiæ. Expropter ego Raymundus Berengarius Comes Barchinensis, cuius regni dominator Aragonensis virtutis spiritus sancti commotus & accessit militiæ potentia ad defendendam occidentalem Ecclesiam que est in Hispaniâ, ad deprensam deinde debellandam & expellendam gentem Maurorum, ad exaltandam sanctæ trinitatis fidem & religionem, ad exemplum militum templi Salomonis in Hierusalem, qui orientalem defendit Ecclesiam, in subjectione & obedientia illius, secundum præstatum & eisdem militibus insinuitur bene obedientiæ militiam consensere decrevi. Quod iamdum summo & bonæ mentis desiderio desideravem, & ad hoc venerabilium fratrum meorum excellentium magistrum Hieronolymitanum & ceterorum fratrum conventum per litteras & intermedium mones fape & diligenter invitavem. Hic autem desiderio meo ac petitioni præstatum Robertus magnifex & omnium fratrum conventus in capitulo fratrum militum in Hierusalem Dei gratia acquiescenter & unanimiter consententem & per litteras ac fratrum meorum benevolentiam mones decrevum, ut eorum consilium de constitutione Christi militiæ in Hispaniâ adversus Maurum infideliterum renouavem. Hic autem exaltandam Ecclesiam, ad extirpandum execrandum officium militum in regione Hispaniæ contra Sarraecos, in remissionem peccatorum meorum, ad honorem Dei, qui honorat honorantes ei, ad salutem animarum nostrarum, quæ sunt miles ac frater sancte iamdudum militum, in cuius regula & habiitu gloriose vitam finavit,

ubi Robertus præstatum militiæ venerandæ magnifex & successores ac fratres suos omnibus donis quos concedo & in vasa vestra per hanc presentem scripturam potentialiter tradidit totum quod dicitur Montem, Montem, Montem, & hominem per alodium propriam ca tenentis & habitatis ut per precepto possiditatis vos & omnes vestros benefices per sacula cunctis cum omnibus pertinentiis & pertinentiis & terminis eorum tam illi existentibus sive cum omnibus usufructu ac usufructibus suis, cum omnibus leudis & pastuibus, cum omnibus cultis vel incolis, cum plantis & montanis, cum pratis & passis, & omnibus ad predicta castra pertinentibus, omnia in omnibus, sicut melius & utilius ad honorem Dei ac supersuadit militiæ voluntatem insinuiti, valeat, sine aliquo retratu quom aliquo preiudicio fieri poterit. Et quoque modo donis vobis castrum quod dicitur Chaloneris & Barbarum cum territoriis ac pertinentiis & terminis eorum, cum omnibus ad iamdudum castra pertinentibus, & hoc illo excepto aliquæ persone, & hominem Lup Sancti de Belchi, sicut est hoc cum prædicto Lup Sancto convenire poterit, & castrum totum quod dicitur Remolius cum omnibus sibi pertinentiis, & quoque dicta elementaria illud tradidit in meam potestatem, & totum quod habere debeo in castra Corbion cum omnibus sibi pertinentiis, & quoque dicta elementaria illud tradidit in meam potestatem. Præstatum illud illud dignatus fuerit reddere. Præstatum illud illud volens omnes decem totius terre mee, videlicet omnium redituum & omnium meorum tam de expliciti quam de implicitis confuendibus redditibus & de millibus in Holca & mille foliis in Casarugalla quorundam. In omnibus vero cavallatis vel predi-

ANNO CHRISTI 1561

ANNO CHRISTI 1562

petitionibus Hispaniæ, de vestris fidelibus hominibus, quantas vobis in perpetuum dimitto & dono. Si forte aliquis de honore meo dare vellet, vel de honore vestro, vel de honore vestrum saluum & liberum vobis remaneat. De omnibus siquidem qui Deo juvante julle conquiritere potero decem quate & libere vobis concedo, & de constitutione terre Sarraconum quantam partem vobis concedo & decem totum et his que parti mee pertinet. Quod & callentium fortitudinem contra Maurum adificari non cessante voluntatis, open & consilium meum per omnia vobis diligenter stritribum. Convenio inter vos & dono in potentia cæleri & fortitudinis vobis me ultimus presentem legatum cum Manu meo, & Bilio. Prænotanda siquidem omnia devoto animo ac spontanea voluntate cum omni integritate omnipotentis Deo & vobis præstatum militiæ Roberto magistro & fratri suo presentibus quam futuris dono & concedo & de meo jure in vestrum ca tradito potestatem dato dominium, Regi Deo gratias reddens, qui vos ad defensionem fidei velle elegit ac nobis precibus annuere fecit. Dono vobis iterum dato concedo quod de vestra propria castra per totam terram miram nulli leuda, nulla confuendatione, nullam passivam accipiat. Si qui autem presentibus donationibus per persona præstatum donationem scripturam in aliquo vel in toto dimovere tentaverit, & iterum omnipotentis incurrit, & tandem economicalliter in vinculo innotuerit de seipso, & de seipso excelsi satisfaciatur. Quod est actum quatuor Kalendas Decembris apud Gerundam, domino Guidone sanctæ Romane Ecclesiæ Cardinali Diacono & Legato celebrante conventum in presentia omnium fabricatorum tellium anno dominicæ incarnationis MCLXIII. Notum autem fuit quod hoc presentem donatio facta fuit in manu domini Eberardi Magistri Gallie, & in vasa vestra presentibus Roberto Magistro Provincie & cuspidam partem Hispaniæ, & in manu fratris Ortonis sancti Ordinis, & fratris Hugonis de Leunis, ac fratris Petri de Anacho, & fratris Bernardi de Barchinis, & fratris Arnaldi de Sorcia. Quod autem de decimis superius statutum est, ita etiam firmatum fuit fu-

perius lenitur, salva in omnibus donatione. S. Bernar- di Casarugallani Episcopi. S. Dodani Hofen- diensis Episcopi. S. Gostiniensis Decani. Decani Aragonensium Episcopi. S. Guillelmi Rotensis ecclesiæ, & Guillelmi præpositi Ruvipulentis S. Gregorii electi Tarazonensis Archiepiscopi. Berengarius Dei gratia Gerundensis Ecclesiæ Episcopus. Guillel- mus Casarugallanensis Sacrista. Petrus Ripul- lensis Abbas, salvo jure sanctæ Mariæ. S. Renaldi magistri Gerundensis Ecclesiæ. Berengarius sancti Felicis Abbas. S. Petri Barchinonensis Episcopi. Petrus Sancti Barchinonensis. S. Guillelmi Sacrista Rotensis. S. Arnaldi Mironis Comitis Pallariensis. S. Bernardi de Coningo Comitis. S. Petri Comitis Barchinis. S. Guillelmi Raymundi de Con- zandri de Bello loco. S. Bernardi de Bello loco. S. Bernardi de Bello loco. S. Petri Bernardi de Bello loco. S. Raymundi de Podio alto. S. Guillelmi de Cer- rita. S. Raymundi de Torroja. S. Raymundi Bernar- gari de Ager. S. Bernardi Bernardi Guillelmi de Luciano. S. Guillelmi Raymundi de Villa de Mulla. S. Berengarii de Torroja. S. Abbas Fortis monti Avagonum. S. Pontifici clari Barchinonensis Episcopi Comitis Barchinonensis, qui hoc scripsit. Sigillum Ildonisi Regis Aragonensis, Comitis Barchinonensis & Rossillonis & Marchionis Provincie, qui totum presentem donationem quod præ- statum meo dedit militiæ templi laudo & confirmo, & de his omnibus que in presentibus habito & in futurum Deo annuente acquirere potuerit dono & concedo militiæ templi laudo & confirmo, quod pater meus Comes Barchinonensis dedit, sicut superius scriptum est. Testes sunt hujusmodi donationis & confirmationis fratres Casarugallani Episcopus, & Johannes Timonensis Episcopus, & Berengarius Abbas monastii Avagonum, & Petrus de Arageri, & Petrus de Castellis, & Blacus Rotensis, Xenodus de Artellulis Major domus, & Comes de Castellis, & in vasa vestra presentibus Mithio de Balca, & Petrus Ortiz, & Eusebius Rotensis, & Dodo de Alcazar, & ego Sanctus de Petra ubi, & de Dodo de Alcazar, & ego Sanctus de Petra ubi, & de his scripsit præcepto domini Regis apud Casarugallam mense Julii anno dominicæ incarnationis S. Raymundi Berengarii Comitis Provincie fratris Domini Regis. 63

V I T A L U C I P A P A E I I. L U C I E T E P I S T O L E I I. L U C I I P A P A E I I.

ANNO CHRISTI 1144

ANNO CHRISTI 1144

Lucius, cui Gerardi nomen fuerat, patre E Alberto cui Bononiensis est Cæcætianna familia genitus, viro pro manufactore & humanitate fidei, judicio Ortonis Trivigianus, officio seculari dignus, ex cardinali tituli sancti Crucis in Jerusalem factus est pontifex anno Domini MCLXIV. tempore Conradus imperatoris. De quo et Flaviano consule ista Bononiensis, ex parte IV. Sic assumptus est a domino papa Honorio in titulo sancti Crucis, & creatus Romanus pontifex habens in se ipsa quoque ecclesiæ, sicut bonus pastor, tam in ædificis quam in possessionibus multum ac plurimum augmentavit, & divitem de pauperibus fecit. Fabrica autem ipsius ecclesiæ a patris ad deorum in melius reformatam, & chæstrum cum Concilii generis. Tom. XII.

omnibus officibus de novo addidit, & conventum omnium canonicorum regularium, Deo auctore, constituit. Hanc autem præstatam virtutem pro scientia & vive fide mentis papa Innocentius post mortem Haimeric cancellarii scripsit sibi adscribit, & cancellarium apostolicæ fidei constituit, atque in obitu suo, tanquam præcipuo & digniori officio memore, bona ecclesiæ commisit. Hic tanquam vir prudens & fortis, habito cum ecclesiæ fidelibus consilio, senatus, qui contra prohibitionem præstatæ fidei papa Innocentio constitutum contulerit, festinatum abjuras coegit. Quam cum Rogerio Siciliæ regis bellum invenerit, indicat quæ epistola facta ad Petrum Cluniacensem scripta. Gravem civibus persecutus, & in patris ad triginta lib. 7. cap. 1. humiliter regem Conradum, tam suum

locum.

ficium vero secularium consecrationes, si dicebantur episcopi gratis noluerint exhibere. A quo libet catholico scripturati episcopo. Nec cellatum vestram obedientiam postularum frater, pro quacumque inscriptione libet excommunicationis. Divinorum officiorum suspensionem patiantur. Sed tam monachi ipsi, quam de famuli eorum, & ipsi de monasterio profectio decemant, clauis ecclesiarum tenuis, non admittit dicentium. Divina servituti officia celebrent, & sepulture debita peragant, Evictura quatenus possident, & quatenus bona idem monasterium in presentium jure & canonice possident, aut la facerem concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu alius jure modo, Duo proprio potest adifici, firmis sint, tutique conservabunt, & libere permittunt. In quibus hec propria duximus exprimita vocabula, la Burgundia, ecclesiam, & de Domo.

Prohibemus autem ut infra parochias de jure Clavenciaensi monasterii pertinetibus, alibi Clavenciaensi abbatii assensu nullas ecclesias vel cellas adificare presumat, & in quibusvis apostolice sedis auctoritate, decernimus egi, ut nulli omnino hominum liceat nos nec nostrum assensum temere perturbare, aut ejus potestatem infringere, vel abbas retinere, infirmos, nec aliquibus veratioribus frater, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione & sustentatione concessis sunt, usque omnimodo profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica, secularisve persona hanc nostram conditionem paginam fecerit, etc.

Ego Lucius catholice ecclesie episcopus, subscripsi.

Ego Theodericus sancte Rulonis episcopus, subscripsi.

Ego Rainerius presby. card. tit. sanctae Priscae, subscripsi.

Ego Thomas presbyter cardin. tit. Vestinae, subscripsi.

Ego Maurus Tufolanus episcopus, subscripsi.

Ego Petrus Albanensis episcopus, subscripsi.

Ego Rainerius presbyter. card. tit. S. Stephani in Campo novo, subscripsi.

Ego Mantuae presby. card. tit. sanctae Sabinae, subscripsi.

Ego Abertus presby. card. tit. S. Anastasii, subscripsi.

Ego Hugo presby. card. tit. S. Laurentii in Lucina, subscripsi.

Ego Odavianus diaconus card. subscripsi.

Ego Guido in Romana ecclesia alii. ministri indignos, subscripsi.

Ego Gregorius diacon. cardin. sancti Angelii, subscripsi.

Ego Albertus diacon. card. S. Eustachii, jurata templi Agrippae, subscripsi.

Ego Joannes diaconus. card. S. Marce novae, subscripsi.

Datum Laterani per manum Baronis ecclesie subdiaconi, xi. Kal. Junii, Indicti. viii. Lactarum. Dominice MELIAR. pontificatus vero domini Lucii papae, anno 1.

Sancti Sabae monasterium Clavenciaense in perpetuum subjicit.

Lucius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Petri Clavenciaensi abbati, ejusque successoribus regulariter substitutis, in perpetuum.

Et ecclesiarum omnium cura nobis ex apostolica sedis administratione imminet; illis tamen locis, qui nostrum regimini specialiter committuntur, ad nos adesse oportet. Nos Romanam ecclesiam esse nostram, provisionem non convenit affectionis sedulitatem in Regi Sabae monasterium, a temporibus beatissimi papa Gregorii in religione & honestate fundam, atque a gratia & amplexibus pontificatus tantum fuisse divectum. Nunc autem peccatis exigentibus, & religio elapsa est, & pravum hominum inperabundantia nequibus, bona & possessiones distraxit fuit, & lae ipsa contra justitiam alienata. Expropterea, dilectus in Domino filii Petre abbas, quoniam Clavenciaense monasterium, per omnipotens Dei gratiam, tandem longo laetante quiete pacifice florere, & bono otio reverentia adhaerere multum asperit: praefatum sancti Sabae monasterium cum omnibus ad ipsum pertinentibus, ad reformandum ibidem religionem, & ad meliorandam quietem disjunctum, ubi cumque successerit in perpetuum committimus: ut in ipsius restitutione & gubernatione, studium & sollicitudinem impendant, & possident liberatim. Decernimus etiam, ut sine Clavenciaensi abbatis provisione & consilio, ibidem abbas de cetero nullatenus eligatur. Sed vestra tempore providet diligentia, quatenus idoneis, & hanc officio dignis in loco regatur, secundum regulam S. Augustini, persona laboragrat, & que quidem in monasterio ad augmentum & observationem monachice religionis insitit, vel eorum ad optutuere, vestro tempore magister & dispensatione admittentur. Sed quatenus omnibus autoritate legis apostolicae, quos justis locis esse debent. Si qua igitur ecclesiastica vel secularis persona hanc nostram conditionem paginam fecerit, etc.

Ego Lucius catholice ecclesie episcopus, subscripsi.

dilatatione remota, & testum consanguineum tam inordinate suscipere, & falsosque ipsos ab absolute. Postmodum vero, si quam adversus ipsam te confidit habere justitiam, in presentibus venerabilibus frater nostro Godefrido Lingone episcopo quod jubito didicisset, obtinetur. Ea quoque quae Gualtero servient tunc ad malvolentiam ipsius, adhibitis, & refutatis. Datum Laterani, xi. Kal. Aprilis.

VIII. AD PONTIUM ABBATEM VIZELIAC.

Adversus interfeciores Altaldi abbatii.

Lucius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Pontii abbati Vizelliacensi ejusque successoribus, in perpetuum.

Pravos interfectores Altaldi abbatii, & licet ex scriptis illius intelligimus, episcopus vel Galliam precipiendo mandavit, ut interfeciores abbatii Vizelliac quae dominium suum & presbyterium & abbatem tam nequiter occiderent, secundum potentiam dignum modum in cultum detulerent, & de bono otio reverentia, communicationis subirent. Prohibitum est, ut nonquam Vizelliacensi abbatii vel proposito alicui fecerit vel eorum homicidium in eodem monasterio ad habendum suscipere, & de bono otio reverentia confirmatos ipsi super hoc, apostolica autoritate prohibemus, ut nec ipsi, nec eorum heredes (nominatim Stephanus Allodiudorus clericus, qui cum te, dilectus in Domino filii abbas, in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingoneis episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

IX. AD G. C. M. T. Nivementem.

Ut Vizelliacensis relictus quod ademit.

Lucius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Christophi filii G. C. M. T. Nivementem, et apostolicum benedictionem.

Ad nobilitatem tuam perinet venerabilis loca A. A. ipse peritus Dionysio famulatus mansuetus diligere & fructu, & hanc tu justitiam conservare. Meritoque per apostolica scripta nobilitati tuae mandamus, atque in peccatorum tuorum remissionem injungimus, quatenus antiquum tractam, quoniam Vizelliacensis abbatii, & alius diversis, ad praedictum locum relictus. Datum xi. Kalendas Janii.

X. AD S. BERNARDUM Claverac. abbatem.

Ut monach Nivementem comitem nec quid praeter las a Vizelliacensibus exacte.

Lucius episcopus servus servorum Dei, consilio in Christo filio Bernardi Claveracensi abbatii, ejusque successoribus, in perpetuum.

Inventionem tuam injungimus non credimus, quod Vizelliacense monasterium B. Petri Nivementis existit, & ad ejus proprietatem & detractionem. Genel. Tom. XII.

nam specialiter pertinet. Nunc autem, sicut accipimus, G. Nivemensis comes contra justitiam, & sedis apostolice auctoritate in dilecto filio Pontio ipso libere volente exigit ut de qualibet quoniam in presentibus venerabilibus frater nostro Godefrido Lingone episcopo quod jubito didicisset, obtinetur. Ea quoque quae Gualtero servient tunc ad malvolentiam ipsius, adhibitis, & refutatis. Datum Laterani, xi. Kal. Aprilis.

IX. AD PONTIUM ABBATEM VIZELIAC.

Adversus interfeciores Altaldi abbatii.

Lucius episcopus servus servorum Dei, dilecti filii Pontii abbati Vizelliacensi ejusque successoribus, in perpetuum.

Pravos interfectores Altaldi abbatii, & licet ex scriptis illius intelligimus, episcopus vel Galliam precipiendo mandavit, ut interfeciores abbatii Vizelliac quae dominium suum & presbyterium & abbatem tam nequiter occiderent, secundum potentiam dignum modum in cultum detulerent, & de bono otio reverentia, communicationis subirent. Prohibitum est, ut nonquam Vizelliacensi abbatii vel proposito alicui fecerit vel eorum homicidium in eodem monasterio ad habendum suscipere, & de bono otio reverentia confirmatos ipsi super hoc, apostolica autoritate prohibemus, ut nec ipsi, nec eorum heredes (nominatim Stephanus Allodiudorus clericus, qui cum te, dilectus in Domino filii abbas, in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingoneis episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XI. AD ALPHONSUM REGEM PORTUGALLIE.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XI. AD ALPHONSUM REGEM PORTUGALLIE.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XI. AD ALPHONSUM REGEM PORTUGALLIE.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XI. AD ALPHONSUM REGEM PORTUGALLIE.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XI. AD ALPHONSUM REGEM PORTUGALLIE.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

Uti la Rex Portugallie. Claves regni Christum colonus beati Petri a Domino Jesu Christo concessus esse cognoscit, ipsum paratum & advocatum apud Deum omnipotentem habere adhibitis; et sic in presentibus venerabilium fratrum nostrorum Godefridi Lingonei episcopi & Bernardi Claveracensis abbatii super hoc in curiam transiit, nostro iudicio, licet accipimus) in monasterium ipsum alteri inquirere praesumat, intercedimus. Et ne cui abbatii vel habitum sine in Vizelliacensi burgo de cetero ad praesens suscipere liceat, prohibemus. Datum Laterani, xi. Idus Aprilis.

XXVII AD DOMNUM ABBATEM Sugerium.

De negotia ecclesie S. Genovefe.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Quoniam sicut litterarum tuarum nobis inspecta series patefecit, noscitur & litteras tuae ad nostram presentiam in proximo te transmissas, quod sanctae Genovefe negotium non solum plenius aperiant & ostendant, tibi nunquam pro latore prefectionem non duximus respondendum. Cum vero noscitur nobis ipsum negotium plenus immutatus, nostro te conspectu presentibus tunc quod factorem fecerit auctore Domino factum. Invenimus autem tuas dilectio diligenter invigilet, ut quod jam Divina gratia, & suo adjutorio, et maxima parte perfectum, defectu nostro pariter.

XXIX. ADEUENDE.

De eodem ecclesie S. Genovefe negotio.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati sancti Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Notum sit discretioni tuae, quod non ideo a venerabilis fratrem nostrum Hug. Austriacensem episcopum tibi in denunciatione sententiae nostrae adjuvamus, et de aliquotibus diffidere debeamus, cum praeterita & fortis facta futurae constantiae exhibent argumenta: sed ut sanctae Genovefe secularis canonici in se specialiter invicem causas non habeant extensas, tibi jam dictam fratrem nostrum duximus adjuvandum. Tu itaque intercessit, quinam taliter in incipio bono firmas exillas, ut nosse reliquos planator videris, tua & consensore ipsius debent auctore Domino iudicari.

XX. ADEUENDE.

Urgenti Victoriana expensas ad Romanam ite largiente: Ea de negotio ecclesie S. Genovefe.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Exhilaratio nos ipsorum confidentes, omnia que potuerunt adhibere, quibus imponere tibi noscitur debemus. Quia si ad dilectos filios nosse Hugo canonice sancti Victoris ad nos rediens est: benivolentiam tuam rogamus, quam si minus excepimus, namque & expensas, quod pro lapsa & operi scilicet in reditu tibi sufficiens, largiantur: abbatem fratris sanctae Genovefe ex nostra parte inponat, et ad subsidium decimas, quae ad ipsam eisdem fratrum habent, viginti annorum praesentibus, quae in ea die reddantur, largiantur: archidiaconus factioque dimittat, eadem viginti annorum. Praeterea discretioni tuae notum fieri volumus, quod pro nos ut ecclesiam nostram in fecerit. Item discretioni tuae notum fieri volumus, quod venerabilis homo panem & vinum dicitur in episcopum tibi duximus, nosse potuisset adhibere in possessione nostram, quae tibi transmissa est.

XXXI. ADEUENDE.

De Ludovici VII. regis Franc. reditu et transf. marinis regionibus.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Benedictus Deus, qui non desinit sperantes in se: de sua misericordia confidentes, misericorditer confertur liberare. Sicut enim pro certo accepimus, carissimum nostrum Ludovicum illustris regem Francorum post insanas turbulationum vacitates miserum, cum ad lucem de tenebris revocavit, & ad citerrimas partes adeo, quae restituit, de quo patet adhaerere solliciti, maximum nobis gaudium praestitit, et ad advertentibus, quas duo illustriamus, solatium praebet. Tu ergo, sicut fidelis dispensator te prudens, negotia regis tibi commissa viriliter adhas praestanda. In proximo enim, vel in paulum tua laboris consequatur & premium. De cetero tui studii fit, ad occasionem regis cum suis fidelibus honorifice preparare. Dilectus autem filius noster rex Sicilie nosse te servos servorum Dei, filium salutem, quod profusus filius noster rex Francie in regno suo applicaverit, & verus Siciliam teneat, oblatorem regine: patris eadem partibus Barbariae iter adverte.

Datum Tuscanensi xviii. Kal. Septembris.

XXXII. ADEUENDE.

De Gallici regni perurbatoribus.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Litteras, quas nobis scripsisti, debita benignitate te recipimus & super advertentibus te rogantibus, quae tibi significasti, paterno tibi affectu compatiuntur. Et quoniam eas pro anorejuris & fidelitatis carissimi filii nostri Ludovici illustris Francorum regis, te sustinere cognoscimus, illis tuis propriis repositum. Vt cranium non ignorat tua discretio, quae omnes qui pie volunt in Christo vivere, & patrum diligunt, oportet a filii huiusmodi, & ab eis quod demum patrem, perturbationes immovatas sustinere. Ipse enim, quod demum noster Iesus Christus, non ad gaudia mundi, sed ad passiones & mortem pro nobis contulit descendit. Ipsum huiusmodi caput nostrum imitari debemus quia pro ipso perfectionem patimur, certi de promissione ipsius, erimus in aeterna retributione beati. Confortare igitur, carissimum fili, & viriliter age, atque in Domino, quae tibi adjuvat est, speramus, non times quid illi laetiamus. Salvator enim noster iuxta promissionem suam equalem in suam legem suos militantes decernit: quod & nos, iuxta praesentem nobis concemiam ab ipso operibus & auxiliis exhibere & auxiliis. Quae fratres noster archiepiscopus & episcopi nostras, perpendere poterunt: Illis qui patrem regni perurbant, nisi responderint, excommunicati mandantur: & cum lapsi, quam comibus, ehorrendo mandantur: etiam tibi, ut tibi, quibus regis est & quomodo collata, ad defensionem indignis viris auxiliando assilant. Tu quoque huius fit, quoniam eisdem fratres archiepiscopus & episcopus concilio tertio

numm facias convenire: ut quod pro utilitate regni agenda fuerint, auxiliante Domino complerentur. Datum Tuscanensi, xviii. Idus Julii.

XXXIII. AD H. SENONENSEM archiepiscopum, eiusque suffraganeos.

De eodem argumento.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus H. Senonensi archiepiscopo, eiusque suffraganeis, salutem & apostolicum benedictionem.

Quanta devotione cultissimum filius noster Ludovicus illustris Francorum rex Hicelyopolitanus iter assumpsit, vos corporali presentia cognovistis. Et maxime nos obiter noscimus, quod regnum suam sub sanctae ecclesiae & nostra protectione reliquit: in nos nos, quam vos, ut illud a praevorum infestatione torqueret, suppliciter exoravit. Accipimus autem, quod quidem patrem regni diabolico insidiosa perturbat, ipsomque, postposita Dei & hominum severitate, multo infestius, non ascendentes, quod idem rex pius multatorem suam letatus est Christum, & reliqua patri & regno, ad loca ubi steterunt quod Domini, pro defensione Christiana fidelis fecerunt. Quod tanto gravius perit, quanto peroniam ipsi propebat, ut diligenter inquirat in re motis partibus devotus Dei servitio demerit cognoscimus. Quia vero iam decessit sanctae ecclesiae filius, & Christianissimum principis auxilio deesse non possumus, nec debemus: pro presentia vobis scripsit mandatum, quatinus in unum convenientes, perturbatores regni ad vestram praesentiam evocetis, ipsique deficiente se solent monent, ut abolitione regni dominio delictis, cuiusque offensum hominibus Ludovici regis inferre praesentiam. Si autem vestris moribus obedire contempserint: tam in ipsos quam complices eorum, occasionem motus, excommunicationis, intercommunicationis praesentiam. Praeterea cum ab his, quibus est eandem regni comitatus, vel aliquo fibro scortis moniti, tanquam pacis & iustitiae amatores, pro fidelitate, quam eidem regno debent, temporaria eius auxilium praeratis, equo ad defensionem illius modis omnibus adjuvetis. Datum Tuscanensi, xviii. Idus Julii.

XXXIV. AD ABBATEM Sugerium.

Ute clericorum duorum excommunicationem eorum ordinis iudicario definit.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Filiis nostri A. Mer. clerici Meldensis ecclesiae, super ad nostram praesentiam venientes, quoniam super eo quod etiam Gostinus impoebatur iussurandi religione firmaverunt, nostrum adimplet mandatum: cum a vinculo excommunicationis absolventur. Verum quia parte adverbis praesentiam non aderat: in eorum causa procedere, & eorum aliquid diffinire salva equitate non possumus. Illius itaque ut tu discretioni iudicium remittent, pro praesentia fecit, ut si quid illi oblatum fuerit, quibus utraque parte aut praesentiam evocata, & Gostinus iuxta facta canonum probare potuerit quod eis impositum, eorum ipsam ordinem. Causa. genal. Tom. XII.

A dictario diffinis. Si vero praedictus Gostinus in probatione decesserit, septima manu vel ordinis purgationem praedictorum clericorum faciat: & eos ab infamia, quae ipsi imponeretur, fratris benivolentia immunes ostendat, & publice nunciet. Redditur vero ecclesiae quod praedicti Gostinus hac occasione ablati sunt, faciat eum integritate restitui. Praeterea firmiter & canonice Meldensis ecclesiae firmet ex nostra parte praesentiam, ut de cetero cum eodem Gostino patrem & fratrem concordiam habeant. Quod si non fecerint, & etiam inde ad aures nostras devenierit, diffiniamus non poterimus, quia eorum inobedientiam videri decesserunt. Datum Tuscanensi, xviii. Idus Novembris.

XXXV. ADEUENDE.

Ute de sacerdotibus excommunicatis ab archidiacono causa cognoscatur: & sacerdotibus perurbatoribus excommunicatis.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Sugerio abbati S. Dionysii, salutem & apostolicum benedictionem.

Quidam sacerdos R. ad nostram praesentiam veniens, conquisitum est quod S. Archidiaconus, quoniam denario quos ab eo pro ecclesia filii tradidit exigebat, & quod in ecclesia cum exposit. Et quoniam super hoc cum ad nostram praesentiam appellavit, idem archidiaconus fecit eum a parentibus filii sui sacrolego verberata. Quia vero valde iniustus est, in his, quibus in ecclesia Dei super alios potestas iudicandi conceditur, iniquitatis inveniantur iudicium: tibi pro scriptura nostra mandamus, ut utroque ad tuam praesentiam evocato causa in iudicio genere iustitiae & iustitia comitate diffinis. Illis vero qui violentiam nos in eundem clericum iniecerunt, & excommunicatos pariter decesserunt, & excommunicatos mandatis factis observata, domos latitudinis vestro conspectui representent.

XXXVI. AD H. ARCHIEPISCOPUM Senonensem.

De eodem argumento.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis nostro archiepiscopo Senonensi H. salutem & apostolicum benedictionem.

Quidam sacerdos tuos Romam ad nostram praesentiam veniens, conquisitum est quod Stephanus archidiaconus tui, quoniam denario quos ab eo pro ecclesia filii tradidit exigebat, et tribus rebus praesentiam ecclesia cum exposit. Et quoniam super hoc cum ad nostram praesentiam appellavit, idem archidiaconus fecit eum a parentibus filii sui sacrolego verberata. Quia vero valde iniustus est, in his, quibus in ecclesia Dei super alios potestas iudicandi conceditur, iniquitatis inveniantur iudicium: dilectio filii nostro Sugerio abbati Tuscanensi iudicium pro scriptura nostra mandamus, ut utroque ad tuam praesentiam evocato, causam ipsam diligenter inquiras, & iustitia comitate diffinis. Tu ergo eundem archidiaconum ad ipsi abbatibus vocaverit. Et quod si illi oblatum fuerit, quibus utraque parte aut praesentiam evocata, & Gostinus iuxta facta canonum probare potuerit quod eis impositum, eorum ipsam ordinem. Causa. genal. Tom. XII.

excommunicationis publicae denuncias: et excommunicationem tandem obfervari facias donec de hoc confopidi satisfactus repraesentetur.

XXVII. AD ABBAEM SUGERIUM.

Ecclesiasticae alterius quoque iudicem constituit.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Pro contraventione et discordia, quae inter Petrum presbiterum latorem et Jozeolum Meldensem canonum agitatorum dinoletur, ut quod nos pro te confopidi presentaverat. Primum quidem Jozeolum dicitur a predicto Petro in iudicio et violentiam sibi jussit illatum, et propter hoc eum ad nostram audientiam appellavit. Post dilectum vero ipsius Jozeolum a nobis, idem Petrus ad nos veniens, quod de ipso facta fuerat, omnino negavit. Quod igitur rei veritatem ad plenum super hoc cognoscere non potuimus, causam ipsam discretioni tuae duximus remittendam. Per praesentia ista scripta dilectionis tuae mandamus, quatinus utrique partem ad te presbiterum evocata, eandem controversiam diligenter audias: et si adversa pars jactantem Petrum illatae violentiae rem non potuit manifestare probare, et Patrem auctoritatem suam confirmare ostenderit: ecclesiasticae et moderatiore convenienter, ut eum fidei debeat innocentia liberare. Si vero impotens fuerit immunitem se nequeverit comprobare, vel promissio quaedam profecerit, hoc tamen nobis literis quatenus intimabis.

XXVIII. AD EUNDEM.

Ut thesaurum ecclesiae sanctae Genovevae pignori obligatum reditu faciat.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Prudentiam tuam latere non credimus, nobis plurimum esse meliorem, quod thesaurum ecclesiae sanctae Genovevae pignori esse obligatum. Quia vero volumus, ut ecclesia ipsa aliqua negligentia vel contentione detrimentum exinde patiatur, aut ornamenta suis, aliorum nequaquam vel versaria spoliatur: mandavimus tibi scribere mandamus, quatinus ad locum ipsum accedes, et rem diligenter inquiras, quidquid ex eodem thesauro pro secularibus obligatum est, ex quo iustitiae ecclesiae ad eorum pervenit notitiam, de proprio quoque redimere cogas. Quae si non esse obligatum fuerit, de comitati tam regularium quam secularium, prout quilibet competet, iactas relictis: sollicito attendenda. ne aliquorum nequitia damnum in hoc ecclesia patiantur. Qui autem super hoc tibi rebellis extiterit, auctoritate nostra cum excommunicationis fabrice. Datum Romae apud sanctum Petrum, 19. Kal. Maii.

XXIX. AD EUNDEM.

De Ludovici regi consilio transmarinae expeditionis.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Immunem pietatis opus, quod carissimum filio nostro Ludovico illustri Francorum regi Divi...

in misericordia inspiravit, nos plurimum amplex reddidit. Gravem namque Christiani nominis iacturam, quam nostris temporibus ecclesia Dei sustulit, et recentem adhuc effusionem sanguinum virorum ad memoriam revocatis, grandis timor concutitur, et metror inconfolabilis renovatur. Ceterum devotio praedicti filii nostri et caritas divinam inspiravit, conceptum sanguinum dolorem mitigat, et spem nobis consolationis promittit. Sic igitur utinamque saluos timor cum spe nos valde confortat. Sed ne tantum opus nostra occasione renouat, prudentiae tuae per praesentia scripta mandamus, quatinus jam dicti filii nostri regis, et baronum atque aliorum regni sui animos diligenter studiosque perscrutari: et si ad tam arduum opus eos promptos invenieris, consilium et auxilium nostrum, quantum poterimus, et remissionem peccatorum, ut in aliis literis nostris contineatur, secure promittimus: et nos de consuetis oribus et devotione fidelis servitio effectui, devotus desolino vice eius de sanctum quibus modis poterimus Divina favente misericordia tribuemus. Vestri autem studiis fideli, ut communicatio sapientium vestra, quod nobis auxiliis ad hoc necessarium fuerit, quae ecclesiae in personae praesentatione sanctae idoneae vobis visis fuerint, mature adhibe significare curetis. Datum Laterani, vti. Kalendas Maii.

XXX. AD EUNDEM.

Ut causam ecclesiasticam, de qua jam epist. 15. et 16. definiat.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Accedens ille R. qui ad nos contra Stephanum S. Sionacensem archidiaconum venerat, cum quo praesentem ad iudicium nuper ad nos contra Stephanum praesentiam rediit. Sed cum in causa ipsa procedere licet ratio exigere minime possit, cum a quatuoribus ea cessare praecipimus, et praedictum archidiaconum super obediis se ratione perscrutari. Non tuo conspectui mandavimus praesentiam. Per apostolica itaque tibi scripta mandamus, quatinus eundem archidiaconum ad tuam praesentiam evoces iterum: et si quibus manu vel oratione factis, aliter criminibus se poteri expurgare, ipsum quoque impetitione praesentis praesbyteri absolutum remittas. Datum Romae apud sanctum Petrum, vti. Kal. Junii.

XXXI. AD EUNDEM.

Ut monasterium B. Medardi a comite Suffoniensi praegravatum adjuvet apud regem.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Notitia tua non estat incongnium, monasterium beati Medardi Suffoniensis jurisdictioni beati Petri monasterii, et ad desensionem eius et beati Petri monasterii ab Ivone comite Suffoniensi, occasione pervenit, quam ab abbate ipsius loci agitur, sed acceptimus, plurimum praesentibus, et desensionem tuae per apostolica scripta mandamus: quatinus pro reverentia beati Petri loci ipsius abbatis et fratres eius loget hoc de...

allis, in quibus tunc indigerat auxilio, juvenis et manentibus, et eorum erga regem dignitate excellentiam, quae familiaritatis et consilii talentem accipere cogitaveris, interceder et adiutor exillas, ut beati Petri sedis apostolicae maiorem promeretur gratiam. Datum tunc apud M. xv. Idus Martii.

XXXII. AD EUNDEM.

De Orientali ecclesia: de positivis et regis habito colloquio: de ecclesia Compendiensi.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Sugerio abbati S. Dionysii, salutem et apostolicam benedictionem.

Ex eo quod pro defectu Orientali ecclesiae attentam sollicitudinem geris, gratum nobis est, et studium tuae devotionis in Domino colendam. Quoniam et cor nostrum exinde ingratum dolore turbatur, et vehementer affligitur. Inde est, quod petitioni tuae, et aliorum qui nobis super causa ipsa scriperunt, quatinus gratissimum nobis fieri poterit, immobilitate confessione, in qua omnium vota domino favente conveniunt: assensum tamen denegare nequaquam possumus. Mox tamen dilectionem tuam, quatinus in tanto et tam arduo negotio, tanquam vir discretus et prudens, opus et studium diligenter adhibeas. Praeterea dilationem te notum fieri volumus, quoniam cum filio nostro castissimo Francorum rege Ludovico de statuenda religione in terra sibi a Deo concessa colloquium viae vocababamus, et monitis nostris benignum praesentibus. Quia igitur in Compendiensi ecclesia religionem propagari Domino auxiliante optamus, praesentium tibi auctoritate inungimus, ut ad hoc efficiendum, omnimoda diligentia et attentio regio elaborat. Tibi insuper et venerabili fratri nostro Nipomocensi officiali nostro omnium impudimus. Datum Albani, xiiii. Kalendas Julii.

XXXIII. AD STEPHANUM regem Anglorum.

Ut Robertum Londini episcopum in gratiam suam recipiat.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Christo filio Stephano illi regi Anglorum, salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc supra praesentibus in ecclesia positivis ea ordinavit, ut Christianus populus ad pacem recipere, et tam facile se reciperent, quam interioris conditioni homines, ipsis pontificibus, tanquam Christi vicariis, reverentiam exhiberet. Venerabilis quidem frater noster Robertus Londini episcopus, tanquam vir sapiens et honestus, et religionis amator, a nobilitate tua reverentibus etiam, et pro colata a Deo praesentibus honorandus. Quia igitur, sicut in vestris comperimus, cum antea tua salute, ac sui ordinis periculo, seditate tuae ab eo requiritur, astingi non potest volumus, et ex paterno tibi affectu consilium, iustitiam praeferimus, ut si in praesentibus nonnullatenus iniquitates, imo pro beati Petri loci nostra reverentia, cum in amorem et gratiam tuam recipias. Cum autem illud iuramentum praedictum non possis, suffragari dilectionem tuam, ut in...

A plit et verari verbo promittit, quod latorem tibi veli terere tuo inferat. Vale. Datum Melitae, vi. Kal. Julii.

XXXIV. AD MATHILDEM Anglorum reginam.

Ut vicium suum ad dilectionem praefati episcopi revertatur.

Sollemniter attestatis, dilectissimo, quod multum a sapientia adfuit domum in insipientem suam, confusioque delictum nostrum. Quatenus patris et devotissimi studium in domino collaudamus: quoniam fidei religiosorum relatione accepto, et timore Dei pro oculis habens, operibus pietatis intendit, et personis ecclesiarum et dignis. Apud vicium tuum, et dilectum filium nostrum Stephanum, insignem regem Anglorum efficeret fructus, ut monitis, horatis, et consilio tuo, ipsam et comperimus ad dilectionem suam facipiat, et pro beati Petri et nostra reverentia Compendiensi habeat commendatum. Et quia, sicut veritate te esse attendimus, cum sine salutis de sui ordinis periculo, praefato filio nostro abstingi non posse: volumus et paterno tibi et tibi affectu consilium, ut nobis sufficit, veraci et simplici verbo, promissionem ab eo scriperis, quod latorem vel detrimens ei, vel terere non inferat. Datum ut supra.

XXXV. AD GUILLELMUM Nivernensem comitem,

Ut Vicecomes monachos et burgenses, pro factenda seu scienda iustitia, Vicecomes tunc non compellat.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimo Guillelmo Nivernensi comiti, salutem et apostolicam benedictionem.

Venerabilis loca, et religiosae personae, quae suam in Dei obsequio intentionem severum, nobis debent gravissimum consilio, nobis molestissimum. Quoniam et in praesentibus, unde vide miramur, quod dilectos filios nostros, Pontium abbatem, et fratres Vicecomes monasterii, atque ipsorum burgenses, contra praesentium apostolicam litteram reciperent, et tam facile se reciperent, illis extra Vicecomitem esse compellat. Quod tanto gravius ferimus, quoniam monasterium ipsam ad eundem apostolicum specialiter pertinet, et ad eius E-defensionem et protectionem proprie spectare videtur. Te ergo indignumque, et si iudicialia a nobilitate principum penitus alienam, et sacrosanctam R. ecclesiae fructum praesentibus aliquo diffidat, sicut in vestris comperimus, cum nullatenus possunt. Per praesentia scripta nobilitate tua mandamus, quatinus de cetero, neque abbatem, neque monachos praedicti monasterii, unde ipsorum burgenses pro ipsorum iustitia Vicecomitem egerit cogas. Quod si monachos et mandatis nostris obedere neglexeris: dimissum non poterimus, quia B. Petri injuriam pro nobis officii debetis transcurrere.

XXXVI.

Ut cesset ab infestatione Vicielenfium.

Episcopus episcopus forum Dei, dilecti filii...

Quanta devotio pater tuus apostolicus sedis... Quanta devotio pater tuus apostolicus sedis...

Extenis episcopus forum Dei, carissimo in Christo filio Ludovico...

...causa

...viri

...

De eodem argumento.

querens ostendimus, si aliquando super aliquibus causis...

XL. AD HUGONEM EPISCOPUM, & Bernardum Claraevall. abbatem.

De eodem argumento.

Apostolica sedis auctoritate, cui licet amoveri, delevimus, facti sunt universi...

XLI. AD ODONEM BURGUNDIENSIS.

De eodem argumento.

Episcopus episcopus forum Dei, dilecti filii...

Ad instantiam catholicorum principum speciosa...

De eodem argumento.

Extenis episcopus forum Dei, carissimo in Christo filio Ludovico...

Pro licenti amoni & pacente affectionibus...

XXIIII. AD G. LINGONENSEM Episcopum.

Ut Niverensem comitem, nisi respectit, excommunicet.

Quodlibet da

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri G. Lingonensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Servitium et tyrannidem, quem Niverensem comitem in Vizieliacum monasterium, Dei timore postposito, exercere non veretur, ut tunc tunc illi placet, utrumque et quantum et vicinior et ceteris. Quia ergo non omnino a prima sui fundatione proprium admodum capitulum beati Petri esse dinoscitur, ipsius traditionem parti non possidemus, nec debemus. Et quia de religiosis factis praesentibus vale confidimus, per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus praedictum comitem distulisse sine longa dilatazione conveniri, et si damnata quae ipsi monasterio intulit, in integrum restituat, et lucrum ipsum in sua pace ac libertate dimittat. Quod si infra triginta dies post tuam commisionem adimplere neglexerit, ad locum unde ad ipsum comitem notitiam pervenit, possit accedere, et contra gratias religionis et profidentibus vultis, accendit tandem in ecclesia, et personam ejus, aut periculum burgundium de Viziellaco avortat, periculum excommunicacionis fecimus, et in appellacione remedio profectus, et in tota terra eius, prae ter baptismum parvulorum, et penitenciam celebrat, Adhucque, ut sententiam ipsam venerabilibus fratribus nostris archiepiscopis P. Biveracensi, et H. Senonensi, et G. Niverensi, et Henr. Eduensi, et Henr. Trecenti, et A. Altiliodensi episcopis, per te scriptis ex parte nostra firmiter observandam denunciamus, ut si quidem per alia eis scripta mandavimus, ut eandem sententiam post tuam denunciationem per litteras post nos inveniabiliter faciant observari. Quas vero quae praedictis fratribus nostris Eduensi, Niverensi, et Altiliodensi milimus, per nos ad eis nuncios factis praesentari.

A scripta mandamus, quatenus praedictos burgundios, tanquam perjuros et proditores et excommunicatum, in nuncios et mercatores vestrorum parochiarum recti, omnia prohibeatis, immo a prohibendoque parochianorum vestrorum invovetis potuerit, capi, et rebus suis ipsorum precipiat. Datum Romae apud S. Petrum, xiv. Kal. Januarii.

XXIV. AD ODONEM DUCEM Burgundie, et Burgundio proceras.

Eisdem argumentis.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimi nobis viri Odoni duci Burgundie, Henr. comiti, archidiacono, de Burbon, G. comiti Cablin. R. fratri duci, et comiti Fontenay, G. de Douzic R. de Robesmont, G. de Lantier, G. de mont regali, S. vicemontii Seno. G. filii eius. P. atque S. G. vicemontii Castellani, G. de Fagnon, Odon de Tyn, Hugon de mont S. Joannis, salutem et apostolicam benedictionem.

Immoderatam presumptionem, et intolerabilem contumaciam perditionum burgundium de Viziellaco, qui violata Electorum, et quod abbati et domino suo fecerant, em de monasterio sua via nefario injuria et locum ipsorum, quodque ab eisdem locis fundationis beati Petri licentiam ad partimonium esse dicitur, aliquid in vanum, asserere conatur, nobilitatis vestrum notitiam latere non credimus. Quia ergo tanta presumptionis audaciam ponentes ac nobilis viri, qui eidem apostolorum principi devoti existit, impunitam tolerare non debetur per praesentia scripta nobilitati vestrum mandamus, quatenus praedictos burgundios, donec tibi pacis et conditionum satisfactioem, tamquam exhibuerint, ab omnibus feriis tunc festis prae locis habeatis: immo quocumque per ipsos, homines vestros instituerit, tanquam perjuros et proditores et excommunicatos, capere, et rebus suis ipsorum precipiat. Datum apud sanctum Petrum, xvi. kal. Januarii.

XXV. AD EDUENSEM Episcopum.

Arguit quod Vizieliacum comitibus sit infortas.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri Eduensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

A Postolica sedis clemencia singulari testibus et personis ecclesiasticis sua dignitate et justitiam servare concessit. Unde nos, quorum principis interese ecclesiarum omnium curam gerimus, pro Viziellaco monasterio beati Petri nisi recte, et fratribus religiosis ipsius loci, oportet esse sollicitos: pro quibus, sicut credimus, ut eisdem fratribus iura transfundimus, ut eisdem fratribus iura officium tuum, et potentiam in Deo tibi concessimus, a gravibus hominum inquisitionibus desistat. Quo contra gravi ad nos quocumque pervenit, quod hominibus et ferebantur tuis monasterium ipsum malis modis infestare permittit. Ipsi namque, sicut accepimus, equos et boves tuos per violentiam auferunt, et homines ipsorum cum rebus suis et troleis, et aliis rebus capiunt, et alia plura damna et injurias inferunt. Dux enim Burgundie frater tuus, ad Emiliandem hominem quibus praesentibus inducit, scilicet fratris beate custodiam dedit.

averit, et homines et res eorum apprehendi et devenerit. Quia igitur unicecum volumus (sua quibus servari, praesentibus tibi annotatione mandamus, quatenus praedictis fratribus abbebatibus ab hominibus suis factum integrare restitui, et de damnis, et illis injuriis satisfactioem congruam exhibeatis. Si vero aliquam justitiam contra ipsos te habere consideris, super pecuniaria causa in praesentia venerabilis fratris nostri Edgonti Altiliodensensis episcopi, quod ipsum iustum fuerit, poterit obtinere. Quocirca si ab eodem fratre nostro fuerit advocatus, ejus praesentiam ades: et quod ipse acciderit inter vos, intelligis, sollicitus frimite et obsecres. Ceterum si de isto negotio congrua sinceriora ejus volumus cum in nobis praesentia petratari.

XXVI. AD DUCEM BURGUNDIAE. Eisdem argumentis.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimi nobis viri duci Burgundie, salutem.

Quanto Divina christi positionis clemencia majora tibi concesserit, et quanto magis gratias et ecclesiasticas precibus, et propter Christi debet diligere, et eos tantum sollicitudine a gravibus hominum inconvulsa defendere, sed si necesse fuerit, eos vale detestans, contraria operari. Dilectus siquidem frater noster Vizieliacensis monasterii frater dux venerabilis inquisitor, et homines eorum cum suis rebus capi possit. Eisdem quoque locum meo hominum per tuum munus distulisti. Nos siquidem de te talia minime sperabamus. Quia igitur haec fieri per nos non videmus, maxime te cognoscimus, et monasterium quod beati Petri iura exhibet deesse non possidemus, nec debemus: per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus praedictos de damnis et illis injuriis condigne satisfacias, et de rebus tuis gravissima solvas, immo tanquam ecclesiae catholicae devotus filius, et iustitiae amicus, eisdem fratribus, et aliis religiosis vultis, et ecclesiasticis personis, in suis necessitatibus liberaveris. Et cum quovis eisdem fratre aliquo questionem habere cogiteris, in praesentia venerabilis fratris nostri Edgonti Altiliodensensis episcopi, quod ipsum iustum poterit obtinere. Cum igitur ab eo fieri vocatus, et conspectum ades: et quod ipse laeser vos iudicaverit, frimite sollicitus et obsecres. Verum si nostri mandatis obsequi contempseris, manus beati Petri in te praesentibus extendere. Datum Signae, x. kal. Novembris.

XXVII. AD HUGONEM ALTISIENDOR. EPISCOPIUM. De eodem argumento.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri Hugoni episcopo Altiliodensi, salutem.

Venerabili fratri nostro Eduensi episcopo, qui per mortuos suos, Vizieliacensis monasterii fratribus melius talia dicitur intulisse, per scripta nostra mandavimus, quantum nobis tibi et hominibus suis factum cum integritate restituere, et congruam satisfactioem de damnis et illis injuriis exhiberi. Si vero aliquam justitiam contra eodem fratrem super pecuniaria causa te habere consideris,

eisdem fratre quod ipsum esse in tua praesentia volumus obtinere. Per pecuniaria igitur satisfactione nos mandamus, quatenus si agere voluerit, utramque partem congruo loco et tempore ad tuum audientiam convocet, et causa examinata et cognita, inter nos amabilem acquiescere distulatur.

XXVIII. AD PONTIUM VIZIELIACENSEM abbatem.

De eodem argumento.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimi Pontii Vizieliaci abbat, salutem et apostolicam benedictionem.

Quid venerabilis frater noster Edgardi episcopi, et nobilis viri duci Burgundie frater, pro negotio vestro per scripta nostra mandavimus, ex tempore scripto litterarum poterit agere videre. Si ergo praedictus episcopus et dux voluerint te super pecuniaria causa coram venerabili fratre nostro Hugone Altiliodensi episcopo convenire: cum ab eo fuerit evocatus, ejus praesentiam ades, et quod ipse locum vos constituat, auditis et obsecres. Ceterum si de isto negotio congrua sinceriora ejus volueris: congruam in praesentia volumus agitari. Datum Signae, xi. kal. Novembris.

XXIX. AD ODONEM DUCEM Burgundie. Arguit quod infestus sit ecclesie Vizieliacensi.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimi Odoni duci, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum omni proceras a Domino Deo sit, tenentis sancti pacis, et populi mandatis obsequere, et homines Deo, et hominibus, et deus prosequi oportet: quo contra adversos personam tuam quatenam accipimus. Significamus namque nobis esse, quod ecclesiam S. Mariae Magdalenae, et ejus homines iniquis multis et infestis. Quod tanto gravi ferimus, quanto personam tuam prope nos curam diligimus, et salutem tuam debitis affectionibus praecipuimus. Ideoque per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus memoretis ecclesiam, et ejus domos, quatenus de cetero nos prelasam, et in honoribus nostris ad nos ad nos debet pervenire. Datum Romae, xv. Nonas Aprilis.

L. AD PONTIUM VIZIELIACENSEM abbatem.

De conventoria quae ipse erat cum episcopo Edgardi.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimi Pontii Vizieliaci abbat, salutem et apostolicam benedictionem.

Venerabilis ad praesentiam nostram venerabilis frater noster Henricus Eduensis episcopus, ad veritatem in conspectu nostro et fratre nostro volumus, praesentibus quoque confiteatur nos quom ad nos sollicitudinem, sed in conventoria deponit, et quod eandem quam in monasterio tuo ecclesia sua, siquid ad hunc tempus pacifice habeat, et contra justitiam ad nos accit, et viva voce conferendis, quod po

In Regia

In Regia

In Regia

no nihil peius facerem. Quae igitur ad nostrum A officium pertinetur spectat, fratrum fraternali de medio tollere, & cuiusquam fiam iustitiam conservare per praefata officia mandamus, quatenus proximo octavo B. Martini, nisi forte cum eodem fratre nostro interim concordaveris, per te ipsum, vel per sufficientes responsales tuos, cum monitionis monitione, maxime cum iudicamento fondatoris, ad nostram praesentiam venias super his respondere paratus. Nihilominus quocumque sollicitudine tuo mandamus, ut in praesentia venerabilis fratris nostri Reg. Alfridus episcopi de his que tu & homines tui cum hominibus suis iniuste tenent, iustitiam facias: quoniam eidem fratri nostro Edmundo episcopo eodem modo praesentis, ut ex his que noscimus, tuis hominibus adhiberent, in eisdem praesentia iustitiam pertinet. Interim vero ex his que possident nullam fibi volumus molestiam irrogari. Datum Februarii vii. Kal. Martii.

“ LL. AD LINGONENSEM EPISCOPUM, &c.

De eodem argumento.

Eximus episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris G. Lingonensis episcopi, & dilecti filii S. R. Cantuariensis archiepiscopi, salutem & apostolicam benedictionem.

Causa que inter venerabilem fratrem nostrum Henricum Eboracensem episcopum & dilectum filium nostrum Pontium Visetiacum abbatem, agitur, non potuit in praesentia nostra iudicio terminari: quoniam idem frater noster quodam re habere dicebat, qui semel vel languere confectus, iam nobis praesentiam necesse non habere. Quia igitur de vestra prudentia valde confidimus, & per hoc causam ipsam nullam esse debito decaudari: per praefata vobis scripsimus mandamus, quatenus ab alterutra partium requisiti in conspectu nostro, si fuerint in quo testis vobis praesentiam exhibere valeant, accedatis: & juramento ab eis suscepto, quicquid super eadem causa testificari fuerint, in scriptura fideliter referant: in scriptura redactam, ad sigillum vestrum impressione ligatum, cum ad easdem jam dictas frater noster redire voluerit, ad nostram praesentiam transmittatis. Forma vero juramenti haec erit: *Episcopus noster Henricus venerabilis frater noster, & dilectus filius noster Pontius venerabilis frater noster, salutem & apostolicam benedictionem agitur, vobis scripsimus: salutem & apostolicam benedictionem.* Datum Signis, vii. kal. Februarii.

“ LL. AD HENRICUM EDUENSEM EPISCOPUM.

Intercepto quod iniustus sit Visetiacensis canonibus.

Eximus episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratris Henrici Eduensis episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

Quod apostolica benedictionis te participem fecimus, non ex te ipsis, sed de ipsorum felici benignitate procedit: Sicut enim pro certate nobis a comparibus signis, ut quatenus omnes molestias quae vexationes, quae dilecti filio nostro Pontio abbati Visetiacensi burgenses ipsius villa sua iustitiam impediunt, per instantum monachorum tuis clericorum exordium: & nos in vestra requisita contra Deum, & contra communi-

tem tibi episcopale officium, & animam tuam saltem, fovere, & ad manum tenere non dicit. Tuncis omne quod de eisdem burgensibus Econominis iuris communitate, & ad Divina officia eos tu ipse admittas, quae praesbyteri tui Divina eius officia celebrari permittas, quae praesbyteri. Quia ego tuam gravem & inmoderatam excessum imponit praesentem non possumus, nec debemus: per praesentia tibi scripta mandamus, & quatenus proxima brachii Lucae festivitatem tuam per terminanda controversia que inter te & praedictum abbatem agitur, quam pro te, ad nostram praesentiam occasione scripta venies, super eisdem praesentibus, quasi ipsi abbati dicentis insulsi, non habes sufficienter respondere paratus. Interim vero eorum abbatem turbationem hinc molestiam quilibet modo inter te praesentia sollicitudine, ut supra praedictorum excommunicatorum, vel interdictorum nullus te, vel a tuis praesbyteris ad Divina suscipere officia, sed ad quaecumque locum parochiae tuae aliqui devenire, donec praesens fuerit, nullus tibi Divina officia praesentia celebrare. Quod si statuto termino ad nos venire neglexeris, ad hac vel illa que ad praedictorum vindictam burgensium a nobis tuis fratris nostris statuta sunt praesentibus, vel praesentibus violare: pro certo cognoscas, & easdem ipsam personam dictam ipsam recipere, & te officii tui interdictum interdictum. Datum Laterani vi. Kal. Februarii.

“ LLII. AD EDUENSEM EPISCOPUM.

Eximus episcopus servus servorum Dei, Eduensis episcopi, salutem & apostolicam benedictionem.

Per te que persona tua, & hi qui per omnia sunt tuis perceptionibus sequuntur, post dilectum tuum a nobis ad nostram praesentiam pervenerunt, fidem noscimus fratrum verborum, que, dum apud nos morantur, de ore ad os non cessant, nonnulli nos ad nos inter Visetiacensem Monasterium omnino delictorum, quam tu non debes iustitiam patre. Dillecti quidem filii nostri Pontii abbatis ipsius loci merito est ad nos mandatum, nonnulli nos ad nos mandatum, quae sed apostolica dilectione, cum & nos cum filiis ecclesiam, tam per te, quam per tuos multipliciter aggravasti, quocumque potes in damnis & perturbationibus eius accedat. Frater noster tuus ad investigationem tuam in ecclesiam de eius eius damnabilibus praesentibus gravat. Homines laicos de more orationis causa sine ad monasterium non permittit, homines monasterii quosque decaudari: & quidem eorum qui sub instanti dilectione constituit, in tante praesentibus audiam condempnari, ut in ipsos etiam monachos violentias manus iniungere non dubitaverit. Praesentia Nivernensem comitem in eisdem ecclesie persecutione dicitur ascendit, ut factum tuum confuente venturum praesentia filio nostro & eius fratris vix tibi quicquam locum ad Divinum remedium: famulatum. Sane quia haec a gratia dimitti: cognitionem eorum venerabilis fratris nostri Godofredi Liognoensis episcopi duximus committimus. Praesentium itaque te praesentibus, quatenus cum ab factis eorum, praesentium tuum exhibitis, inquisitioni exemplum rationem de his omnibus reddideris: illos autem parochianos tuos, quos in instanti monachorum tuis clericorum ipsius monasterii violentiam manus iniectis constituit, con-

gregato contra ecclesiam, publice candleis accendat, & excommunicatos annunciet, & donec per nos tuncis excessu satisfacti fuerint, non constituatur, non tuis litteris responderent, per totam tuam diocesim quod excommunicatos facias evitari. De cetero tota sollicitudine praecave, ne auctore filio nostro tuo ecclesiam, aut eius fratres, fore per te, vel famulatum personam aliquam molestiam irrogare praesentibus. Alioquin tuam in personam quam ecclesiam tam auctore Domino tibi vindicabimus, et omnibus qui auctoritate deus detur intelligi quam gravem fore per tyrannidem occupare, qui canonico tantum debeat allici iudicio providere.

Datum Signis vii. Kalend. Julii.

“ LIV. AD EPISCOPUM LINGONENSEM.

Ut iudices de illi quibus excommunicatis Visetiacensis communicaverit.

EX parte dilecti filii nostri Pontii Visetiacensis abbatis advenit archiepiscopus de Avallone, R. de Dominico, & I. de Chora praesbyteros, gravem querelam accipimus, quod excommunicatis hominibus de Visetiacensi locum excommunicatis & Divina officia celebrare ausu temerario praesentibus. Quia igitur tam gravem excessum irrequirit & imponitur praesentibus non debemus: per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus causam ipsam diligenter inquires, & si rem ita invenieris, praedictum archiepiscopum & alios praesbyteros ab officio, filios suspensos ad nostram praesentiam mittas, litteras vero quasi episcopo Eduensi mittimus per tuum certum & secum nuncium eidem facias praesentibus.

“ LV. AD CLUNIACENSEM ABBATEM.

Ut abbas Visetiacensis nulli Silvanensium canonibus concedat.

IN maximis vexationibus & angustiis postea dilecti filio Pontio Visetiacensi abbati, carnalibus multis fraterna debet compassio caritate, & eius exultatione benignis solatiis & opportuno debet consolationibus relevare. Quocirca quoniam debemus caritati officium exigere, ut fratres nostros tanquam nos ipsos in domo diligamus, & eorum necessitatibus fratrem providemus adhaerere: per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus Silvanensium canonibus, quosque ipsi exultantibus, & auctoritate beati Petri & nostri reverentia tibi concedas.

“ LVI. AD SENONENSEM ARCHIEPISCOPUM.

Ut iudices de controversia que inter episcopum Autunensem, & abbatem Visetiacensem.

Dilectum filium nostrorum Pontii abbatis & fratrem Visetiacensem monasterii advenit fratrem nostrum Manuum Aurelianensem episcopum querelam accipimus, quod eius ecclesiam laici Machuti, qui praesedebat fratri, contra iustitiam auctoritate firmavit, & per violentiam decimat occupavit. Quia ergo de tua dilectione

sententia valde confidimus: per praesentia scripta fratrem tuum mandamus, quatenus congruo loco & tempore praesentibus parte auctorem praesentiam evocet, & rationibus utriusque diligenter respondeat, & angustias, causam ipsam iustitia maxime decidas.

Datum Perentini vii. Kal. Februarii.

“ LVII. AD AURELIANENSEM EPISCOPUM.

De eodem argumento.

EX conquisitione dilectorum filiorum nostrorum Pontii abbatis & fratrum Visetiacensis Monasterii super accipimus, quod ecclesiam S. Machuti, quam He. praedecessor tuus eius donavit, & scripti illi auctoritate firmavit, contra iustitiam eius abbatibus, & vicis vicentibus ecclesiam occupavit. Quia ergo monasterium ipsum, B. Petri joris exiit, & in ea in diebus iustitia non possumus, nec debemus: per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus si eorum querimonia veritate innotuerit, aut ecclesiam ipsam memorato abbatibus & fratribus eius in pace restitueris, aut in praesentia venerabilis fratris nostri Henrici pontificis archiepiscopi, & vicis vicentibus facias.

Datum Perentini vii. Kal. Februarii.

“ LVIII. AD ABBATEM DE CHORA.

De decima quam usurpaverat in Visetiacensi. Equae perennis quam marcam acciperet.

Venerabilis abbas, contra te nobis conquisitum est, quod quandam decimam & parochiam ista villa ipsius de Prullaco per violentiam tuis abbatibus, & vicis vicentibus decimas. Quibus etiam quod burgensibus ejus G. & V. de Visetiacensi pecuniam quam tuis mutasse dicitur, eius contra rationem restitueris constiterit. Qui quier conquisitum hinc iustitia debitoribus, per praesentia tibi scripta mandamus, quatenus in praesentia dilecti filii nostri S. R. Nivernensis abbatis super his dilecti filio nostro dilecti filio nostro Rincandini abbate. Cum ergo ab eodem filio nostro Rincandini abbate, propter hoc fuerit evocatus, ejus praesentiam adhaerere, & quod exinde tuis ius iudicaverit, insulsi, & obdare.

Datum Signis v. Kal. Feb.

“ LIX. AD ABBATEM DE REGNIACO.

Iudicium cum consensu juris controversia de qua episcopi superius.

CONtroversia que inter filios nostros Pontium Visetiacensem, & G. de Chora abbatem facta per decima & parochiam iure copiam villa ipsius Visetiacensis abbatibus, & quidem pecunia quam eidem abbas de Chora a quibusdam burgensibus G. & V. de Visetiacensi manum dicitur insulsi, agitari dicitur, discretione tua aequitate terminanda committimus. Per praesentia tibi scripta tuis mandamus, quatenus congruo loco & tempore utramque partem aut tuam praesentiam evocet, & rationibus utriusque diligenter respondeat, & angustias, causam ipsam iustitia maxime decidas.

Datum Signis v. Kal. Febr.

LX. AD I. COMITISSAM Nivernensem.

Incap quod inquit est qui Facillimum prout. Uillelmo Comes hunc primum in p... sentia venerabilis fratris nostri Hugon... Aitudo & dilecti filii Bernardi abbatis Clareval... Quod si facere presumpserit, timendum tibi est in indignationem omnipotentis Dei, beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, quos multum dilexisti Dominum, conloquaris.

LXI. AD EBERHARDUM EPISC. &c.

Ut monachus restituit in ecclesiam Heidenheimensis pallis inde clericis faciebatur. Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Eberhardo Babenbergi episcopo, & dilectis filiis Adamo abbati de Erlbach, saluam & apostolicam benedictionem. Bene memorie Gebhardus Eiltenensis episcopus, amore sacre religionis accessus, in ecclesia de Heidenheim Deo acceptum donum non exhiberi fecerunt: immo inde presbiter clericos facularibus, religiofo-fratres fratre ordinant: ita tamen ut clericos faculares ibidem eo tempore commoventes, habita eadem beneficia in via sua tenerent, si vero decesserint, ipsa beneficia vacarent, sine cuiusquam contradictione integre decurrerent.

Nunc autem, quod fide gravi errore non dicimus, quoniam eorum temporalibus rebus adempto, & ad ministratum Domino autore vocato, mandatum fuerant regulares fratres ipsa propolium & ad alios: Moguntinum archiepiscopus, & Eiltenensis episcopus, quos faculares alio tempore reduerunt. Quod factum, quanta esset inadmiratione plebemdem, si iustitiam rigorem, exerceat vellemus, caritas vestra liquido satis & evidenter agnoscit. Quoniam ergo ad nos illi spectat potestatis officium, quod male facta sunt in vestrum revocare, & de vestra prudentia vale confirmamus: per apostolica vobis scripta mandamus, quatenus super hoc vigilanti studio indagatis, & expeditis hinc, factis ut accipiam Deo erigunt instituire iusticia vobum prescripti episcopi fueritis. Ita tamen, ut illi, quibus ipse beneficia in via sua reliquit, quoniam essent ei iustitiam rigore privandi, que tamen erga omnes presbiter benignitatem manifestandam exerceat, & nobis e se sibi misericorditer sentiant indulgenti. Ceteri vero, quos post institutionem eisdem episcopi concessit illic fuisse latentes, sine cuiusquam contradictione preceperunt, vel invales exinde propoliantur. Si autem vobis super hoc obediere contempserit in personis carum, & economica tione; in locum vero, quod male facta sunt, in ditionem promoueat. Præsertim latentes presbiteriam illorum, qui super hoc debita attentione non adhibuit, caritati vestre attentius commendamus: rogantes ut suis opportunitatibus no-

Ab hunc fide agud vos presertim invenire cogitavit, & taliter decesserunt vestrum pro parte nobis obinuat, ut nec eos oportet per abbas & filios similiter, nec slios, quocognoverit, a vobis tonitru debet pravum timore & violentia cohibere.

LXII. AD HENRICUM MOGUNTINUM archiepiscopus.

De eodem argumento.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri nostro archiepiscopo, saluam & apostolicam benedictionem.

Quod in ecclesia Heidenheimensis clericos nos redessit, & nos illi ad pesa autoritate fratris, cui favimus miramur atque dolescam, quod ex injuncto tibi pontificatus officio, te vigilanti oportet religionem plantare, foreve ac conservare, & non eradicare, disperdere, & diffundere. Bene memorie Gebhardus quondam Eiltenensis episcopus, sacre religionis ius conservavit, idem pariter clericos inde faculares amovit, ut acceptum Deo religionem hinc cum virtute latet. Spiritus reformatoris, quoniam vero morte præteritum, tam sanctum hoc laudabile votum eliquit: qui mutare non potuit: debet fraternitas tua, ut id impletur elaborare, non quorumlibet insequibilium evocare atque insequere tractatione. Prorsus quia nostra interesse desiderat, quod male facta sunt, in irritum revocare bene vero propolita, apostolorum principis assensu, provohere: ideo venerabili fratri nostro Eberhardo Babenbergi episcopo, & dilecto filio nostro, Adam de Ebrach decimus in mandatis qualiter debeant vice nostra curata corrigere, & quod laudabiliter ius incceptum, debita professione mandare. Per præsentium itaque scripta fraternitati tue mandamus, quatenus eis super hoc factum non modo renitaris, sed et si auxilium tuum super aliquo ex his desideris, si, cum apostolice sedis gratiam conservare feceris, largiaris.

LXIII. AD CLERUM ET POPULUM in v. Tornacensem.

Episcopus pollinatio ecclesie Tornacensi restitutum, a leminio concessit.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, dilectissimis filiis &c. in x. v. Tornacensi, saluam & apostolicam benedictionem.

Tornacensis ecclesia, in proprii pastoris absentia, a loco eorum temporis plerimum laboravit: & fuit multorum plerimum & discretorum virorum attestatione cognovimus, tam animarum quam corporum maxima plurima, & gravia detrimenta sustulisse. Quod cum multis a millia hominum in eodem episcopatu, qui episcopum nonquam viderent: sed quasi episcopum non habentes, abesse illa facti criminati multorum fidei coram nobis illis in partem proferri per manus episcoporum facipient, de presertim saculo migraverunt. Unde non officii nulli debent, & molitur religionem de partibus redire, & nobis eborationibus provocant, acriter nos implacite succerit, tantis malis occurreret Domino auctore decrerimus, atque fratrum nostrorum communicato consilio, dilectum filium nostrum Anselmum, abbatem S. Vincentii Laudunensis in-

rius sancti gratia invocata, vobis in episcopum A confecta iuramus. Eandem itaque cum gratia fidei apostolicæ, & iuramentum pro preloquio non ad sedem propriam remittentes, per apostolica scripta universitatem vestram rogamus, monemus, atque precipimus, quatenus ipsos venerere facilius, diligatis, & honoratis, et quatenus proprio pastoris & animarum vestrum episcopi obedientiam ac reverentiam humiliter exhibeatis. Nos autem illos qui occasione episcopatus Tornacensis fratres nostrum S. Vincentii episcopo sacramento vel fidelitate seu obediencia alligati sunt, ab eadem fidelitate & iuramento vel obediencia, apostolica autoritate absolvimus: & ut prædictum, vel nullum Anselmo episcopo eadem fidelitate & obediencia teneantur, precipimus. Si qui autem ei rebellis & inobediens esse presumpsit: sententiam quoniam idem frater nostrus episcopus, & Canonice promulgaverit, nos auctore Domino ratam habebimus.

Data trans Tiberim libris Martii.

LXIV. AD LUDOVICUM VII. Regem Francorum.

Consecratum a fe episcopum Tornacensem Anselmum commendat.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Ludovico regi Francorum regi, saluam & apostolicam benedictionem.

Poret nos pro his qui nostro regimine indigente Domino commisit fidei fallitios esse, & de ipsorum salute tanquam de nostra propria cogitare: in extremo namque examine, si circa ipsorum salutem negligentes fecerimus reddidit sumus pro ipsis Domino rationem. Tornacensis ecclesia, sicut te ignorare non credimus, a longis retro temporibus a iure proprio casu digniorum. Unde facte multorum religionem & dilectorum virorum veridica testatione cognovimus, præter alia documenta, multa a millia hominum abique ita facti criminati unditione, quam fideles contra diaboli insidias pugnaturi per manus episcoporum fidelium, de presertim saculo migraverunt: & tam illi, quam alii fideles mortuum, tam animarum quam corporum, in eodem episcopatu, propter propria pastoris absentiam, & damna plerimum provenerunt. Ideoque & nobis, & ipsi providere volentes, ut nullas nostras iniquitates Domino auctore decrerimus: atque dilectum filium nostrum Anselmum S. Vincentii Laudunensis abbatem, S. Spiritus sancti gratia invocata, in Tornacensem episcopum consecravimus: quod ad magnum regni tui a Deo commisit, & totumque incrementum credimus proveniatur. Momentis itaque nobilitatem tuam, & exhortantur in Domino, ut nullas nostras iniquitates contra nos super hoc moveat: sed quod pro salute necessitate, & ut nullum hominum facula effugiat, & hilari vultu, & iusto animo facilius, & in eodem episcopatu non nobis illis in partem proferri per manus episcoporum facipient, de presertim saculo migraverunt. Unde non officii nulli debent, & molitur religionem de partibus redire, & nobis eborationibus provocant, acriter nos implacite succerit, tantis malis occurreret Domino auctore decrerimus, atque fratrum nostrorum communicato consilio, dilectum filium nostrum Anselmum, abbatem S. Vincentii Laudunensis in-

rius sancti gratia invocata, vobis in episcopum A confecta iuramus. Eandem itaque cum gratia fidei apostolicæ, & iuramentum pro preloquio non ad sedem propriam remittentes, per apostolica scripta universitatem vestram rogamus, monemus, atque precipimus, quatenus ipsos venerere facilius, diligatis, & honoratis, et quatenus proprio pastoris & animarum vestrum episcopi obedientiam ac reverentiam humiliter exhibeatis. Nos autem illos qui occasione episcopatus Tornacensis fratres nostrum S. Vincentii episcopo sacramento vel fidelitate seu obediencia alligati sunt, ab eadem fidelitate & iuramento vel obediencia, apostolica autoritate absolvimus: & ut prædictum, vel nullum Anselmo episcopo eadem fidelitate & obediencia teneantur, precipimus. Si qui autem ei rebellis & inobediens esse presumpsit: sententiam quoniam idem frater nostrus episcopus, & Canonice promulgaverit, nos auctore Domino ratam habebimus.

Data trans Tiberim libris Martii.

LXV. AD MOYSEM RAVENNATEM archiepiscopus.

De ipsius iure iure confirmatio ecclesialis Placentii episcopi.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri nostro archiepiscopo, saluam & apostolicam benedictionem.

Quia de fraternitate tue devotione confirmamus, statum nostrum tibidanos insinamur. Nos siquidem de frates nostros, misericorditer Divina incolumes fueris: & postquam consilio de provocatione, & honoratis, & celebraveris, per apostolicam gratiam multorum correctis excubitis, & in eodem consilio, que ad honorem Dei Ravenna fuerant, continentiam ad Italiam noscitur. Ceterum dilectioni tue nec molestiam, nec volentes esse incognitum, quod Placentiam ecclesiam electionem, salvo iure tuo autoritate apostolica confirmamus: unde jam pridem per nos scripta te duximus promouendum & id ipsum, & presertim mandatis episcopis, quatenus in proxima beati Lucae festivitate, ut de ipsa conventiva plenius cogitaveris, cum suis monentis & rationibus, nostro te conspectu referentes. Placentini siquidem, & sanctus promulgate, ad presertim timentum venient, nos illis mandata obtemperare faciemus. Affertur ibidem, quod quando Placentiam fidei defunctis pariter, miles esset qui ipis eadem ecclesia fuerit in custodia. Præsertim tu pro, quem tunc civitatem, innumera incursum devotissima.

Data Remis xv. Kal. Aprilis.

LXVI. AD EUNDEM.

Ut ecclesiæ Placentini episcopi, ab ipso & insecularibus consecrationem accipiant.

Eugenius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri nostro archiepiscopo, saluam & apostolicam benedictionem.

Dilecti filii nostri Placentini canonici, obvenit venerabili fratre nostro Aidano bene memorie episcopo, dilectum filium nostrum Joannem abbatem de Calumbis in partem sibi episcopatum elegerunt: & ut ipsi ecclesiam Placentiam auctoritas noscitur munimine fortiter, cum effectus Anselmorum, per nuncios suos homines populo præsentarent. Nos Ravenna ecclesiam tanquam speciali fidei nossem sustulim tanquam volumus, eorum petitiones tuas non duximus admittendas. Postmodum vero idem filii ipsius regis Averani consilio, & nostro referentibus: idiplam a nobis in partem presertim, afferentes possessiones episcopatus & boni, nisi firmare electio, devoluitur nimium, & communi, & nullam esse portione, & ut sibi favore ecclesie tanquam ecclesie responderent, cum multis rationibus direxerit habere pro qualibus Placentiam ecclesiam, a Ravennate archiepiscopo consecrationem accipere non debent. Nos siquidem necessitatibus Placentiam ecclesiam, paternæ caritatis debito, prospere ceperimus, electionem firmari in omnibus, salvo iure Ravennate ecclesie, confirmamus: & ipsi Placentiam ecclesiam per apostolicam auctoritatem, & proxime præterita S. Lucae festivitate nostro te conspectu præsentantes, tibi responderent & que iustitia didicere excepti præterant. Cum autem

mundo possidebat, relinquere nullatenus dolo-
 vito; atque tandem Divino cooperante auxilio,
 per multos tandem labores, tam ipse quam filii
 progeniti, & hinc inde vicinioribus, in Nos
 autem vestra quieti, & ecclesie ejusdem desolu-
 tionis paterna sollicitudine providentes, illis qui
 tam sanctum, tamque periculosum opus ha-
 bentis devotionis intus suscipere & perficere de-
 creverint, illam peccatorum remissionem, quam
 prestat predecessor noster papa Urbanus insti-
 tuit, auctoritate nostra concedimus & confir-
 mamus, atque auctoritate & confirmatōe
 quoque & possessionem, sine sanctae ecclesie, no-
 stris etiam, & archiepiscopo, episcopo, B
 & aliorum prelatorum ecclesie Dei, protectione
 manere decernimus. Annotari autem solite
 prohibemus, ut de omnibus qui crescum accepit
 quiete possederint, nulla demum questio
 moveatur, donec de ipsorum reditu vel obitu cer-
 tificationem cognoverit. Quod si quis illi qui
 Domino militavit, insequamur in vestibus pec-
 catis, nec cultu forme, nec emulacris, nec ac-
 cipitibus, vel aliis qui potentiam laicivā, decem
 immedie praestant, visum in Domino
 commoneamus, ut qui tam sanctum opus inceptum
 derelinquit, ad haec non intendat, nec in ar-
 mii, equi, & ceteris quibus infidels impugnet,
 totis viribus studens, & sequens, suam adhe-
 rentiam. Peccatorum remissionem & absolvitōnem,
 juxta praesert predecessoris nostri institutionem,
 omnipotentis Dei, & beati Petri apostolorum
 principis auctoritate nobis & Deo concessa con-
 cedimus, ut qui tam sanctum iter devote inceperit
 & profecerit, sine debito mortuus fuerit,
 & omnibus peccatis suis, quibus corde contri-
 to & humiliter confessionem confiteri, absolvitōnem
 obtinet, & sempiterna retribuitōnis
 fructum ad omnium bonorum remunerator percipit.
 Datum Vetrallae Kal. Decembris.

As Episcopi precibus inclinati, vestris justitia-
 sionibus gratum impertitum assensum, &
 possessionem Ecclesie sanctae trinitatis de Bello-
 monte, cum omnibus pertinentiis, a nos-
 tro fratre nostro H. Rothomagensi Archiepiscopo
 pro canonice vobis adjuccatis auctoritate vestra
 apostolica confirmamus & praesentis scripti ma-
 gistrate roboramus. Solvit roboramus praedictus
 Canoniciro sequestrum. Si quis autem haec non
 sine confirmationis paginam sciens contra ea ven-
 dit transierit, & eidem tertio commiserit non
 satis factuū fore congrua emendaverit posses-
 sione sua honorifici sui dignitate careat, atque illi
 decemdecem ab omnipotenti & beatorum Petri &
 Pauli Apostolorum eius incurat. Data Vitrillii
 xlv. Decembris.

Eugenijs Episcopus servus servorum Dei dile-
 lectis filiis Letrado Abbati & monachis Bec-
 canensis salutem & apostolicam benedictionem.
 Quando inter religiosus personas de tenuiori re-
 bus controversia nascitur, si sacerdotali est folle-
 citudine sciendū, si crescere non possit esse mor-
 tuoscio. Quod nos intelligentes, controversia
 quae inter vos & Robertum fratrem & Co-
 nonicum sanctae Fridevaldis de Osenfordensi pre-
 sente Ecclesie de Bellomonte & omnibus eius per-
 tinentiis dicta agitata est hoc modo terminavi-
 mus: & hac via ratione pertractari debemus.
 Praedicti siquidem Robertus & Canonici
 totius praesert quaerela & juri quod in eadem
 Ecclesia de Bellomonte & pertinentiis suis habere
 concedunt vobis in perpetuum renunciarunt, &
 ea in manū nostrā libere restituerunt. Unde
 si vobis per manum nostram similiter villam quae
 dicitur Ledrova cum omni decima domini ejusdem
 ville subitorem de ipso tantum fundo percipiendū
 in suam perperam dominium receperint
 cum omnibus pertinentiis suis in praesenti &
 praeteri, & de plano, & ejusdem, salvo
 vobis ut supra relicto parochiali & tertio loco
 decima rusticorum in campis villae, quae ad
 Ecclesiam de Haddesford, in curia parochia ipsa
 villa est, proprie spectat; tria videlicet in ipsa
 villa capella manebunt crescum unanimiter
 Canonici consensere valeant. Quae igitur
 nostri officii est ea, ut pro religionis quiete
 praesert per nos ipse statuta fiat in his sub-
 stantibus, eadem demum decretis, ut consuetudo
 religionis sedis apostolicae auctoritate firmamus
 & ab utraque parte firmiter observari praecipimus.
 Data Parisius vi. Kal. Jun.

EUGENII PAPAE III. EPISTOLA DUE AD
 AD Abbatem & monachos Beccanis.

Eugenijs Episcopus servus servorum Dei dile-
 ctis filiis Letrado Abbati Beccanis ejusque
 fratribus salutem & apostolicam benedictionem.
 Offici nostri nos hortatur adhoritas ut erga ora-
 gendam Romanam Ecclesiam, in qua nos deo
 servatione est cognoscimus propensius diligamus &
 suam esse iudicium sedis apostolicae munimine con-
 firmemus. Hujus rei gratia, dilecti in Domino
 filii, venerabilis frater noster Rotvodi Eboren-

de depositione, & oppressione Christianorum &
 innocens paganorum, facti episcopatū pro-
 ravit, & de sicili materia situm plurimum
 excavit; montes omnes, ut cum rege suo
 hic subveniendo Christianis regis omnibus im-
 minaret. Adibat & laecabat in rege alii fi-
 dei, contemptus voluipatis & gloriae transierat;
 exemplum omni sermone praesentat. Tam-
 en illico medicamentum. Sciatum est ergo
 dies alius Viterbiensis in Palscia: quo in pax
 sion.

In natali Domini anni. m.cxlv. habitus in quo Vizeiliacensi concilio dies status.

Da de Dignis S. Discretis quendam abbas, & magis Eugenijs factores, in opere de justitia, hinc Andrevi xlv. regis in Orientem edicit a Christophoro nostro de conventu hinc Bivensis scripsit. In hinc illi hinc prae- dicit, cum idem ipse rex Bivencis curiam celebrasset; episcopus & optimatus regni ad coronam suam generaliter locutus de indultis convocati lectum cordis sui primitus recedens. Tunc religiosus vir episcopus Lingonesis, & Robertus, qui amplexu nomine Viterbiensis &

sione Domini omnes unanimiter conveniunt: A perhuc incepto, Romam Eugenio papa su- & in resurrectione, quibus foetus calitis inspi- rantur, crucis gloriam exultant. Rex interim

CONCILIIUM VIZELIACUM

Pro expeditione contra Turcas, in Burgundia celebratum anno domini m.c.lv. tempore Eugenij pape III.

D. In Nomine D. Thomae Martini auctoribus, referat & concordat in his, quibus regis Francie, nobiles cum expeditio contra Turcas congregata est in Burgundia praeside Eugenio papa. & praesente Ludovico rege cum Eleonora regina, aliisque rebus principibus: qui post statum pontificis ad hunc mare, transierunt scilicet, per amicum praesert.

Similiter crucem assumptis, comes Mortuensis avunculus Ludovicus regis Francie, nobiles cum principibus & baronibus. Eadem omnia habet illustris Ludovicus hujus regis ad ante iam annos non completis, quamquam dicta verbi. Hinc statum pontificis ad hunc mare, transierunt scilicet, per amicum praesert. Hinc statum pontificis ad hunc mare, transierunt scilicet, per amicum praesert. Hinc statum pontificis ad hunc mare, transierunt scilicet, per amicum praesert.

Qda de Dignis lib. 1. de Ludovico VII. regis.

ANNO 1647. profectum in Orientem, Resm p[er] e[um] de de-... ANNO 1647. ANNO 1647.

ANNO 1647. ANNO 1647. ANNO 1647. ANNO 1647.

ANNO 1644. ANNO 1644. ANNO 1644.

ANNO 1644. ANNO 1644. ANNO 1644.

CONVENTUS LAUDUNENSIS

Pro expeditione in Terram Sanctam suscipienda.

ANNO 1645. ANNO 1645. ANNO 1645.

ANNO 1645. ANNO 1645. ANNO 1645.

CONCILIUM FULGINATENSE

A Julia Cardinali Legato celebratum anno Christi MCLXVI.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

CONCILIUM CARNOTENSE

Pro expeditione in terram sanctam suscipienda anno Domini MCLXVI. Iuxta Eugenio papa III.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646. ANNO 1646.

CONCILIUM REMENSE.

Remis in basilica sancte Mariæ ab Eugenio papa III. celebratum, media quadragesima, xi. Kal. April. ubi damnatae assertiones Guilberti Porretani Præsentis episcopi, & alia quadam tractata.

ASSERTIONES GILBERTI PORRETANI Præsentis episcopi.

Quod Divina natura, que Divinitas dicitur, Deus non sit in forma que Deus est, quæmodomodum humanitas homo non est, sed forma que est homo. Quod cum Pater & Filius & Spiritus sanctus unum esse dicuntur, non nisi una Divinitas esse intelligatur, nec converti possit, ut unus Deus vel una substantia, vel unum aliquid, Pater & Filius & Spiritus sanctus esse dicatur. Quod tres persone vultus distinctius fuerint, & distinctæ proprietates tribuat, que non sunt ipsæ persone, sed sunt tres æternæ, & ab invicem a Divina substantia in numero distinctas. Quod Divina natura non sit incarnata.

FIDEI SYMBOLUM CONTRA præcedentes errores Gilberti.

Anno Domini millesimo centesimo quadragesimo octavo symbolum illud sub Eugenio tertio papa in Remensi concilio firmatum est a patribus provincialium.

- Credimus & confitemur a simplicem naturam Divinitatis esse Deum, nec aliquo sensu catholico posse negari quæ Divinitas, sit Deus, & Deus, Divinitas, non ubi non dicitur. Dominum sapientia sapientem, magnitudine magnificentiam, Divinitate Deum esse, & alia hujusmodi: credimus non nisi ea sapientia, quæ est ipse Deus, sapientem esse; non nisi ea magnitudine, quæ est ipse Deus, magnam esse; non nisi æternitate, que est ipse Deus, æternam esse; non nisi ea unitate unum, que est ipse, non nisi ea Divinitate Deum, que est ipse, id est, seipso sapientem, magnam, æternam, unum Deum.

Cum de tribus personis loquimur, Patrem & Filium & Spiritum sanctum, ipsas unum Deum, & unam Divinitatem substantiam esse dicimus. Et converso cum de uno Deo, una Divina substantia loquimur: ipsum unum Deum, unam Divinitatem substantiam esse tres personas confitemur.

- Credimus & confitemur solum Deum Patrem Filium & Spiritum sanctum æternum esse, nec aliquos omnino res, sive relationes, sive proprietates, sine singulari esse dicimus, vel alia hujusmodi, a deo Deo, quæ sunt ab æterno, & non sint Deus.

Credimus & confitemur, ipsam Divinitatem, sive substantiam Divinam, sive naturam Divinam dicam, incarnatam esse, sed in Filio.

TITULI CANONUM CONCILII REMENSIS.

Ne quis ab episcopo suis excommunicatus recipere præsumat.

- De vestitu & tonsura clericorum: item de clericis in hoc subdistinguis & episcopis necessitatibus. De clericis mortuatis aut convalidatis. De illicitis ministris assidue in clastro permanentibus. Ne laici ecclesiæ negotia discurrant aut terminare præsumant. De advocatis & subadvocatis curiarum. De vicariis personæ, ut quæcumque regulariter videtur præsumant, matrimonium non contrahant.

- Ne laici decimas percipiant. Ne in archidiaconatum vel decanatum aliquis, nisi diuina vel presbyter ordinatus. De hæqueque ecclesiæ propriam habere jurisdictionem, & ne quis possit eam ab extraneis usurpare. Ut ecclesiastica & regularis, sed & secularis persone in villa, in agro, & eorum animata, omni tempore sint secura. Ne milites in ecclesiis ab mandatis suis serias conveniant. Ne quis in clericum vel monachum violentiam manus intulerit. Ut ad ecclesiis vel curiis confugiens, sint secura.

- De iudicialibus. Ne pro christiano & sacro eis peccatum existatur. De mendicantibus ab hereticis & schismaticis habitibus, vestibus habitibus. Ne quis hereticis & schismaticis maneat.

CANONES.

Ne quis ab episcopo suis excommunicatus recipere præsumat.

Qui ab episcopo suis anathematis sententia condemnatur, quoniam a communione ecclesiastica remouetur, diabolicè diglōficatur subici præstat. Non enim est homo qui ligat, sed Christus, qui hanc ministris suis exhibuit potestatem. Ideoque a suis episcopis excommunicatos ab aliis recipi, modis omnibus prohibemus. Episcopus autem, qui sententiam promulgaverit, cum vicinis episcopis enunciet. Qui vero excommunicatus, donec ab eo qui excommunicaverat, vel autoritate sedis apostolica, absolvetur, sciens communicare præsumpserit: eadem excommunicationis sententia ipsum teneri censemus.

Et sic ordinatum. Anno Domini 1794.

De vestitu & tonsura clericorum: item de clericis in hoc subdistinguis & episcopis necessitatibus.

- Præcipimus etiam, quod tam episcopi, quam clerici, neque in superstitibus, sive inhonestis varietate colorum, aut siccitate vestium, neque in conforma, intentionum, quorum forma & exemplum esse debent, ostendant aspectum, sed potius iura in suis æquibus ea condemnent, ut amorem innocentie conversatione demonstrent, sicut dignitas exigentia ordinis clericalis. Quod si monachi ab episcopo suis infra sex dies non obtemperaverint, ecclesiasticæ benedictionis excomenem pontificum autoritate priventur. Episcopi vero si præstatam potestatem irrogare neglexerint: ipsi inferiorum culpe ad nullos magis referendæ sunt, quam ad decedes negligentium rectores: tamen ab episcopali officio abstant, donec peccata a nobis confitumur clericis sibi subiectis imponent; nec orationem, nisi procedente congrua satisfactione, relaxent.

De clericis mortuatis aut convalidatis.

Præterea quod a patribus nostris propriè cura novimus constitutum, nos quoque præcipimus observari: ut qui in ordine subdiaconatus, aut supra, uxores dixerint, aut concubinas habuerint, officio a quo ecclesiastico beneficio careant.

In sanctimonialibus assidue in clastro permanentibus.

Ad maiorem autem domus Dei decoram adicientes statimque, ut famulantes & mulieres, que canonicè nominantur, & irregulariter vivunt, iuxta beatorum Benedicti & Augustini rationem, vitam suam in melius corrigant & emendent: superstitiorum & inhonestæ vestium recitant: & in clastro sint assidue permanentes: choro, refectorio, & domicilio sint contentæ, & reliquis præbendis, & aliis propriis, earum necessitatibus de communi provident. Quod si usque ad proximum apostololum festum non adimpleverint, excom in earum ecclesiis, donec hoc nossem mandatum adimpleverint, Divina prohibitionis officio celebrari: & si ipsarum moerita ferit, Christianiorum caret sepultura. Prohibemus etiam, ne in earumdem collegiis aliqua que irregulariter victura fuerit, recipiatur.

Ne laici ecclesiæ negotia discurrant aut terminare præsumant. Decernimus etiam, ut laici ecclesiasticæ terminatæ negotia non præsumant: & episcopi,

Et sic ordinatum. Anno Domini 1794.

A copii, abbates, archidiaconi, & alii ecclesiasticum prelati de negotiis ecclesiasticis, vel de aliis quæ spiritualia esse noverunt, ab eorum laicorum iudicio non disponant, nec propter curam prohibitionem, ecclesiasticam dimittant iustitiam exercere.

De advocatis & subadvocatis curiarum.

Autoritate quoque apostolica prohibemus, ut nullus advocatus, præter jus & beneficium antiquum constitutum, sibi aliquid accipere vel usurpare præsumat. Subadvocatos vero & excoctores eorum modis omnibus ab ecclesiasticis inoffensionibus removeri præcipimus. Quæ cum contra hæc sententiam a nobis promulgatam de carcere statim procedamus, Christianiorum caret sepultura.

Ut ecclesiastica persone, & quæcumque regulariter uxores præsumant, matrimonium non contrahant.

Quæ vero continentia, & Deo placitis in ecclesiasticis personis & sanctis ordinibus dilatanda est, sanctorum parum, & prædecessorum nostri papa Innocentii vestigiis in hærentes statuimus, quatenus episcopi, presbyteri, subdiaconi, regulares canonicos, monachos æque converti profecti, qui factum transgredierentur præsumptum, aures sibi copulare præsumpserint, separetur. Huiusmodi: namque copulationes, quæ contra ecclesiasticam rationem constat esse contractas, matrimonium non esse censuimus. Quæ etiam ab invicem separari, pro tantis excessibus condignam penitentiam agant. Idipsum quoque de subdiaconibus, si quod ablit, habere reaverint, observari præcipimus.

Ne laici decimas possident.

Divinam legem manifestæ est disciplina, & sanctorum parum decreta sanxerunt, ut decimas ecclesiarum, quæ in usu pietatis necessitas canonum demonstrat autoritas, laici non debeant possidere. Nos quoque, ne id fiat, modis omnibus prohibemus: ipsa sive ab episcopo, sive a regibus, vel quibuslibet personis acciperent, nisi ecclesiæ reddiderint, & sapientie citius componant, & periculum æternæ damnationis incurran.

Ne in archidiaconatum vel decanatum aliquis, nisi diuinus vel presbyter, ordinetur.

Illud etiam duximus antæcedendum, ut nullus in archidiaconatum, nisi diuinus vel presbyter, ordinetur. Archidiaconi vero, decan-

Et sic ordinatum. Anno Domini 1794.

decani, vel paraprofiti, qui infra ordines p[ro]nominatos exultant, si inobediens ordinari contempserit, suscepto honore priventur. Prohibemus etiam, non adolescentibus, vel infra sacros ordines constitutis, sed qui p[ro]videntia & merito vasa clericatus, p[ro]vidi dicti concedantur honores.

X. Ut unaquaeque ecclesia propriam habeat sacerdotem, & ne quis possit eum ab eius regimine expellere.

Præcipimus etiam, ne presbyteri conductis ecclesiis committantur: & unaquaeque ecclesia, qui facultas suppedit, propriam habeat sacerdotem: nec ab eius regimine, alius, nisi episcopi, in cuius parochia fuerit, vel archidiaconi, canonico iudicio depellatur. Cui de bonis ecclesie tantum benevolent præbeatur, unde convenienter valeat sustentari.

XI. Ut ecclesiastica & regularis, sed & secularis persona in via, in agro, & eorum animalia, omni tempore suis securent.

Præcipimus quoque, ut presbyteri, clerici, monachi, conversi, peregrini, mercatores, rustici, cuncti & redempti, & in agricultura existentes, & animalia cum quibus arant, & oves, omni tempore sint quietur. Si quis autem hoc nostrum statutum violare præsumpserit: episcopus in cuius parochia fuerit, omni tripudante seposita, canonici de ipso iustitiam faciat.

XII. Ne nullius conditio ad mandata vel ferias evanescant.

Temerarium quoque militum auidam, qui ad scandebiles mandatos vel ferias ex conditio solent, ut innoxiam suorum virum convenire, unde manus corporum & animarum sæpe proveniant, omnino fieri interdiciamus. Quod si quis ibidem casus vel mortuus fuerit, penitentia ei & visitum non negetur: ecclesiastica tamen carcat sepultura.

XIII. Ne quis in christianum vel monachum violentie manus intulerit.

Nihilominus præteritis scripsi serie, statuta prædecessoris nostri felicis memorie papae Innocentii confirmantes, decernimus, ut si quis suadente diabolo tanti sacilegii reatum commiserit, quod in clericum, vel monachum violentiam manus intulerit, anathemati subjaciat: de nullis episcoporum illum prorsus absolvet, nisi mortis urgente periculo, donec apostolice conspectui presentetur, & cuius mandatum suscipiat.

XIV. Ut ad ecclesias vel coemeteria consueverint sine sacro.

Hac etiam consensu sanctorum parum definitionis sancimus, ut in eos qui ad ecclesias, vel coemeterium confligunt, nullus manus mittere audeat. Quod qui fecerit, anathema fit.

XV. De incendiariis.

Innovamus etiam, ut si quis malo studio, five pro odio, five pro vindicta, ignem apposuerit, vel apponi fecerit, aut appositibus consilium vel auxilium scienter tribuerit, excommunicatur. Et si mortuus fuerit incendiarius, Christianorum carcat sepultura. Nec absolvetur, nisi prius damno, qui intulit, secundum facultatem suam relaxetur, jure se ulterius ignem non appositurum. Penitentia ei datur, ut in Hierosolymis aut in Hispania in servitio Dei per annum permaneat. Si quis vero archiepiscopus, vel episcopus hoc relaxaverit, dampnum restituat: & per annum ab officio pontificali ablineat. Sane regibus & principibus facultatem faciendae justitiae non negamus.

XVI. Ne pro christis et sacro oleo pretium exigitur.

Præcipimus etiam, ut pro christis, & olei sacri, & sepulture acceptione nullum pretium exagatur.

XVII. Ut ordinationes ab hæreticis & schismaticis facta irrita habeantur.

Illud etiam, quod a prædecessore nostro papa Innocentio statutum est, innovantes, ordinationes factas a filio Petri Leonis, & aliis schismaticis & hæreticis, evanuas, & irritas esse censuimus.

XVIII. Ne quis hæreticos & sequeles maneat.

Quia tanta apostolica sedes quod rectum est consuevit aeterna consideratione defendere, & quod devium invenitur esse devotè præteritis decretis autenticè præcipimus, ut nullus omnino hominum hæreticos & eorum sequeles, qui in partibus Gualconie, aut Provinciae, vel alibi commorantur, maneat: vel destituitur: nec aliquis eis terra sua receptaculum præbeat. Si quis autem vel eos de cetero retinere, vel ad alia partes proficiscentes, eorum certon consentiens recipere forte præsumpserit, quo irrita in eum percipit, anathemate feriatur. De his autem percipit, donec confessione satisfecerit, Divina celebrato officio interdiciamus.

EX JEJUS DEM CONCILII CANONUM Collectio altera auditor.

Ex Jacobis M.S.S. uno S. Michaelis in Trevisa Martii, altero S. Germani a Parisi.

I.

Sanctorum Patrum veltigilantibus, novis morbis nova remedia procuramus. Statutum igitur si quis possessione ecclesiasticis invenerit, dissipaverit, vel depopulatus fuerit, vel quoquo modo dilatraverit, anathema fit.

Clericus qui aliena ecclesie dominorum vel parentum suorum violentia, vel quoquo modo vetante Episcopo ejusdem loci, redditus accipere, vel pariter ipsi & fautores sui tauda anathemati subjacit, donec ecclesiis & omnia loca, que inde propter intacte ipsallatit relinquunt. Sacerdotes vero, qui interim per ipsos in eidem ecclesiis ministraverit, memorata poena sentiunt, & inique degradantur.

Prohibemus & modis omnibus interdicimus exactiones, & indebitas calloso larum operationes fieri. Si qui pro clericis reddentem licet aliqui persequerit, vel obdicos eorum tenerit, vel ipsos anathema fit.

Interdicimus velian ne sacerdos, diaconi, subdiaconi, & alios, vel propofiti licentiam exferant: quod si præsumpserit, anathematis gladio percussurus, & deinceps a beneficio ecclesiastico cadent.

Si quis clericus, vel alius ecclesiasticus personam injecerit, vel in carcerem, vel in vincula miserit, anathema fit, nec absolutio necuratur, nisi mortis articulo interveniente, priusquam a domino Papa absolvat. Locus vero in quo Clericus vel ecclesiasticus per vim, aut metu loci protrusus fuerit, & iura civitatis & villæ, que expulsi vel retinentis fuerit, a divinis officio cessent, & a quo lugente laugant.

Clerici qui excommunicatorum consilium vel negotium communicant, vel in domibus, vel in familia eorum conversant, quantumlibet nobis fuerint, tam ordinis sui, quam ecclesiasticus beneficiorum periculo subjacent, nisi a nobis Pontifice veniant menentur.

Clerici qui excommunicatorum consilium vel negotium communicant, vel in domibus, vel in familia eorum conversant, quantumlibet nobis fuerint, tam ordinis sui, quam ecclesiasticus beneficiorum periculo subjacent, nisi a nobis Pontifice veniant menentur.

Prohibemus nihilominus ne divinum officium celebretur, sed nec campana pulsetur in urbe, vel in castro, vel in curte ubi aliquis excommunicatus presens fuerit.

Qui secesserit cum excommunicato, tantquam ex nomine excommunicatus habeatur. Si vero nec communicaverit & equumque secum venerit, praeter excommunicatum, nec divinum officium celebratur, nec campana pulsatur. Quod si rapellanti curae vel sacerdotis loci celebrare praesumpserit, illo ab Episcopo ejusdem loci excommunicatus, & ab ordine canonice, ecclesiasticis beneficiis careat.

Qui vero ob rapinam vel ecclesiasticum reatum invasionem excommunicatus, nec auctoritate sua recuset, nec ab humum relaxetur poterit, ab eodem Concilio Generali. Acta

A tequam absolvi mereatur, sacramento stringatur, & quantum si fuerit, in actu suo fuerit, & latum donec totum perfolverit.

Prohibemus omnes presbyteri, nec capellanum potentiam suscipiant, vel in curis eorum amittentur, nisi per manus episcopi ejusdem diocesis ad hoc ingrediatur, sacramento addidit, quod episcopatus mandata atque precepta per omnia obediant, & excommunicatus a Domino non admittant: qui vero contra fecerit, pariter ordine & ecclesiasticis beneficiis careat.

Decretum ubi sacerdos, qui divina officia inhibiti nihilominus celebraverit, & ob id anathematis vincitur, degradatur, & bonis ecclesiasticis privatus, a domino Papa veniam consequatur. Qui vero eandem sententiam nondum passi sunt, nisi intra quadraginta dies respicerent, eadem poena plebentur.

Si quis episcoporum, vel sacerdotum aliquem sineculo excommunicatorum innoventum, & ille metus mortis vel innoventum percipit, vel innoventum fraudulenter, & satisfactionem extra curram terminum promittit: & ob hoc absolutio non meretur: nisi intra terminum promissum fuerit, quod promissum, maneat integre servatum. Si vero sine termino hoc ipsum promiserit, & intra tres menses non solverit, similis poena tenentur.

Præcipimus, ut quoties aliqui episcoporum confarri & coepiscopo denuncietur, se canonice justitiam in possessionem vel in personam aliquorum curaverit, pollutus us ille officios eisdem justitiam denunciet: aut ille illico sine dilatione obtemperet, aut ordinis sui periculum incurat.

Interdicimus Sacerdotibus Capellanis, & divinum officium in manibus & turibus celebrare praesumant, postquam in aliqua ecclesia ejusdem loci protrusus fuerit, & iura primitiam ab ordine, & ecclesiasticis beneficiis priventur.

Prohibemus, ne sacrosanctum vel oleum contemptoribus vel excommunicatis datur. Tradatur autem cum hac observatione archidiaconi, ut episcopi de ipsi fuerit facti, & archidiaconi de presbyteris, quod ipsi premissis mandatis & ecclesiasticis preceptis pariter fiant.

Statuimus etiam, ut excommunicatorum corpora insepulta maneat, sed in cineribus, vel in ligno, vel in lapide, vel extra, vel infra, vel in domibus Clericorum posuerit, a sacerdotibus illas loci excommunicatur: nec nisi ab ipsa ecclesia illis pariter solvantur, nisi penitentia corrigerent. Si vero corpora nominatum excommunicatorum in cineribus sepulta fuerint, unde extrahantur, quod universi episcopi providant, ut late maxime officii mancipent, ne alia pro ipsi alportentur.

Qui ab episcopo anathematis sententia. Bre. ut in editis, dicitur, p[ro]hibet, omnia. 12. 13. 14. canonici, qui in his rebus solent detestari, in fine vero editi Michaeli additio illi. Officium Simoniaco, & in fontione iarentum scienter nullo modo recipiat, & in quantum poterit a sacris ministris prohibetis. Acta

quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

A venerabili conclave abbati Praemonstratensi Godefrido de monte sancti Eligii, qui postmodum fuit archidiaconus episcopi. Ad presens tradenda.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

chartam, calaniam, & incausam. Cum autem A liberebit ipse confessionem: Et vos, si episcopus liberebit abferro, scribite, quod Divinus est Deus. Nec contumeliosus sit. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

et anima et coram forma ferri, quae accepta est A forma Dei. Et Leo papa: suscipe nos illa natura, quae non mollis haec, nec laeta mollis conferunt. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

Quodmodum tandem fuerit iudicatum. Unde etiam ubi fit tractatus de his. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio. Item de iudicio.

remenda etc. dicitur quidam sufficere in epistola... Quam fecerit illa capitula, nec tunc fecerit... de capitulis aliis, de quibus mandatum vestre dignationis accepit... dicitur quidam sufficere in epistola... Quam fecerit illa capitula, nec tunc fecerit... de capitulis aliis, de quibus mandatum vestre dignationis accepit... dicitur quidam sufficere in epistola... Quam fecerit illa capitula, nec tunc fecerit... de capitulis aliis, de quibus mandatum vestre dignationis accepit...

A homo Deo, idem de predestinatione ad vitam... homo ille homo ut a Verbo in omnem partem... de predestinatione ad vitam... homo ille homo ut a Verbo in omnem partem... de predestinatione ad vitam... homo ille homo ut a Verbo in omnem partem...

valcat vestra paternitas. Recommendamus vobis fratres... valcat vestra paternitas. Recommendamus vobis fratres... valcat vestra paternitas. Recommendamus vobis fratres... valcat vestra paternitas. Recommendamus vobis fratres...

1672 OBSERVATIO P. ANTONII PAGI AD AN. CH. 1142. n. 3. & seq. OBSERVATIO P. ANTONII PAGI AD AN. CH. 1142. n. 3. & seq. OBSERVATIO P. ANTONII PAGI AD AN. CH. 1142. n. 3. & seq. OBSERVATIO P. ANTONII PAGI AD AN. CH. 1142. n. 3. & seq.

1671 ANNO DOMINI 1671 CONGREGATIO CONCILII RHEMENSIS. CONGRAGIO III. LUDOV. VII. RE. 1672

ANNO DOMINI 1671 CONGREGATIO CONCILII RHEMENSIS. CONGRAGIO III. LUDOV. VII. RE. 1672

ANNO DOMINI 1671 CONGREGATIO CONCILII RHEMENSIS. CONGRAGIO III. LUDOV. VII. RE. 1672

qui venerat et iudicavit vitam et mortem... et fecerat per ipsum... in hoc Concilio... in causa sancte Hildegardis abbatissae in monte S. Ruperti celebratum anno Domini MCLXVIII. tempore Eugenio papa III.

CONCILIUM TREVIRENSE

in causa sancte Hildegardis abbatissae in monte S. Ruperti celebratum anno Domini MCLXVIII. tempore Eugenio papa III.

Thibaudus in chronica Hildegardis anno milliesimo octingentesimo quinquagesimo... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Domini filie Hildegardis prophetia in monte sancti Ruperti... Mramor, o filia, & supra quam credi potest miramur, qui Deus nobis... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

collatice. Vidimus etiam quendam librum de archiepis... in hoc Concilio... in causa sancte Hildegardis abbatissae in monte S. Ruperti celebratum anno Domini MCLXVIII. tempore Eugenio papa III.

CONCILIUM LONDINENSE, HABITUM ANNO MCCLII.

Anno domini incarnationis MCLII. papa Benedictus octavus... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Illos quoque abbas decernimus, ne licet de causa... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Multorum experimentis morborum novas nos cognosce... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Nihilominus etiam praesentis scripti auctoritate... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Praeterea statuimus ut qui pro invasione seu pro rapina... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Hoc quoque praesentis factionibus pagina firmamentum... Eugenius papa III. Treveron venit cum octodecim cardinalibus, episcopis, & abbatibus multis, invitatus ad Adalberonem episcopum civitatis archiepiscopi...

Eugenius episcopus servus servorum dei, dilectis in christo filiis...

in hoc Concilio... in causa sancte Hildegardis abbatissae in monte S. Ruperti celebratum anno Domini MCLXVIII. tempore Eugenio papa III.

ANNO CHRISTI 1679.

ANNO CHRISTI 1679.

CONCILIUM LINCOPIENSE

IN SUECIA,

In quo actum de archiepiscopali sede erigenda, anno Domini MCLXVIIII.

James Magni... In quo actum de archiepiscopali sede erigenda, anno Domini MCLXVIIII.

Ab quam dilectionem archiepiscopalis dignitas in Suecia... Anno Domini MCLXVIIII.

CONCILIUM BALGENTIENSE

ANNO CHRISTI 1679.

ANNO CHRISTI 1679.

Ob causam divortii inter Ludovicum Francorum regem & Eleonoram filiam ducis Aquitaniae, anno MCLCI.

De hoc episcoporum conventu... Anno Domini MCLCI.

C. F. Floridi... Anno Domini MCLCI.

ANNO CHRISTI 1679.

ANNO CHRISTI 1679.

CONSTITUTIO VILLELMI

Archiepiscopi Eboracensis, de arboribus & herba in cometeriis & ut pecunie a decembris hereditas solute, in alios usus non impendantur a successibus.

G. C. Eadon... Anno Domini MCLCI.

D. N. De nomine... Anno Domini MCLCI.

ANNO CHRISTI 1686.

ANNO CHRISTI 1686.

CONCILIUM HIBERNICUM

Observatio P. Antonii Pagi ad Act. Ch. 1151. R. 3. & seq.

Non tantum Bannion & Lathou. Tom. I. Concilii... Anno Domini MCLCI.

ANNO CHRISTI 1686.

CONCILIUM HIBERNICUM

In concilio Mellifontis, a Christiano episcopo Limerensii, totius Hibernie legato ecclesiarum, presbiteribus, abbatis, regibus, ducibus, & majoribus anto Hibernia, quorum consensu IV. illis archiepiscoporum constitutum, sub Eugenio II.

De hac comitia ex auctore anonymo, qui tam c. xixi, sic Joannes Venerabilis, in vita Donati Loazarii episcopi... Anno Domini MCLCI.

ANNO CHRISTI 1686.

ANNO CHRISTI 1686.

CONCILIUM HIBERNICUM

In concilio Mellifontis, a Christiano episcopo Limerensii, totius Hibernie legato ecclesiarum, presbiteribus, abbatis, regibus, ducibus, & majoribus anto Hibernia, quorum consensu IV. illis archiepiscoporum constitutum, sub Eugenio II.

Joannes cardinalis, ab Eugenio tertio pontifice Romanorum, cum Gaspario, nuncio pontificio Limerensii, qui obitus anno MCLXXVI. Mileram & totam Hiberniam legato, in Hiberniam venit. Idem Christianus Mellifontis (fuit Mellifontis monasterio) concilio celebravit cum intersent episcopi, abbates, reges, duces, & majores anto Hibernia, & quorum consensu archiepiscopos constituit Ius quatuor, Athanasius, Dubliniensis, Gallesiensis, Tomacoli. Quibus post secento et tempore, Geraldus, Gregorius, Donatus, Edanus.

ANNO CHRISTI 1686.

ANNO CHRISTI 1686.

CONSTITUTIO VILLELMI

Archiepiscopi Eboracensis, de arboribus & herba in cometeriis & ut pecunie a decembris hereditas solute, in alios usus non impendantur a successibus.

In De nomine, Amen. Quoniam in statuto canonico sic expressum, quod laici, de rebus ecclesiasticis & religiosis quomodolibet impo- nendi nulla sit penitus attributio, nec quod quantumvis natus, & status, qui contra ista impetrandi: multis tamen jura ecclesiastica

ANNO CHRISTI 1686.

ANNO CHRISTI 1686.

ANNO
CHRISTŌ
1881.

ecclesiarum nostro regimini commissarum jura & immunitates ex officio nostro debite conservare tenemus pro viduis, ac terris de consuetudine capitali nostris Eboracensibus, proinde duximus statuendum: Nō quis laicus arbores, seu herbas in cimiterio cujuscumque parochiæ, ecclesiæ, seu episcopalis, in nostra diocesi. Divino cultui deputatas excentes, absque rectoris licentia speciali, anſu temerario proſternere, seu falcare, præsumat proſtratas auferre vel amovere, seu quicquam juris in ipsa aliquasiter vendicare: cum ea, quæ religioſis adherent, religioſa esse penitus censeantur, jura civiles & canonicas functiones. Ecclesiarum autem rectoribus, aut vicariis, seu quibuslibet episcopi ministris, hujusmodi arbores in cimiterio excentes, omnino non liceat in aliam usum committere, nisi in ecclesiæ suæ reparandam, & edificandam manū propriæ ad ecclesiam pertinentis. Si qui autem hujus nostri statuti temerarius violator extiterit, ipsum volumus, per archidiaconum loci super hoc congrue requiritum, legitima monitione præmissa, majoris excommunicationis sententia innodari, a qua ipsum omnino absolvi volumus, donec ecclesiæ, cui contra præfens statutum læsionem vel injuriam introgaverit, ad arbitrium præfati archidiaconi satisfecerit competentem:

Item quis cedentibus, vel decedentibus canonicis ecclesiæ nostræ Eboracum, & aliarum eccle-

ANNO
CHRISTŌ
1881.

siarum collegiarum nostræ diocesis, nec non rectoribus & vicariis, sacellos eorum condicere, rantes taxationem decimarum in ornamento, cancellis, & domibus, ad beneficia in quibus successerant pertinentibus, interdum ultra veram estimationem, pro suo libito procurare: & quod gravus dinoscitur, omnem pecuniam, vel majorem partem exinde redactam, in privatos usus convertere, nulla penitus emendatione, reparacione vel reſtitutione facta per eosdem in ornamento, cancellis, aut domibus memoratis non tantæ iniquitatis ausu temerario, volentes competentis remedio, prout possumus, obviare: de consensu unanimi capituli nostri prædicti, statimsumus ut, facta taxatione defectuum prædictorum, per legationes & directores de vicariis, qui ad hoc poterint bono modo, tota pecunia, ex præmissa causa levata, ad manus diarum vel trium personarum, in locis singulis ad hoc specialiter electarum, absque omni diminutione perveniat. Quæ persone dictorum canonici, rectoris, vel vicarii requisiti consensu, omnem pecuniam sic receptam, in reparaciones & reſtituciones necessarias prius consideratas & taxatas, absque more dilpendio convertere non omittant: ad quod, per locorum archidiaconos, legitima monitione præmissa, si necesse fuerit, per majorem excommunicationis sententiam compellantur.

Finis Tomi Duodecimi.

